

Vol. I, II și III, Lei 32

KARL MAY • WINNETOU

KARL MAY

WINNETOU

EDITURA TINERETULUI

Ediţie prescurtată

KARL MAY

WINNETOU

În româneşte de EUGEN FRUNZĂ

Vol. III

EDITURA
TINERETULUI

Coperta de DUMITRU IONESCU

WINNETOU
Karl May's Gesammelte Werke
Band 7—8—9
Karl-May-Verlag
Radebeul bei Dresden

C A P I T O L U L I

PE MAREA LINIE FERATĂ A VESTULUI

Parcursesem de dimineaţă o bună bucată de drum. Eram obosit şi soarele urcînd spre amiază mă sîcîia cu dogoarea lui aprigă. Hotărîi deci să poposesc şi să mănînc. Preria, toată numai valuri şi coline, se întindea cît vedeai cu ochii. De cinci zile, de cînd grupul nostru fusese răzleţit de o ceată numeroasă a ogeliallaşilor, nu-mi ieşise în drum nici un vînat mai acătării. De cinci zile nu dădusem peste vreo urmă de om. Simţeam nevoia să văd în sfîrşit un chip omenesc şi să mă conving că, în pofida îndelungatei mele izolări, nu-mi pierdusem cu desăvîrşire graiul.

Nicăieri nici un pîrîu, nici o gîrlă, nimic. Şi tot atît de puţin pădure sau tufăriş. Aşadar n-aveam de ales. Puteam să poposesc oriunde. Descălecai într-o văiugă, priponii calul cu ajutorul lasso-ului şi, luînd cu mine pătura, urcai pe un dîmb ca să-mi aştern acolo culcuşul. Mustangul trebuia să rămînă jos, ferit de ochii eventualilor duşmani; mie, însă, îmi convenea locul cel mai înalt, pentru ca, neobservat de nimeni, să pot îmbrăţişa cu privirea întreg ţinutul.

Aveam serioase motive să fiu prudent. Un grup de doisprezece inşi porniseră de pe malul lui La Plata pentru a coborî la est de Munţii Stîncoşi, spre Texas. Tocmai atunci cîteva triburi ale siucşilor îşi părăsiseră aşezările pentru a răzbuna moartea unor războinici de-ai lor. Ştiam acest lucru şi totuşi, în pofida vigilenţei noastre, fuseserăm descoperiţi. După o luptă dîrză şi sîngeroasă, în care căzură cinci dintre noi, ne împrăştiarăm care încotro în largul preriei.

Indienii, observînd urmele pe care nu apucaserăm a le șterge cu totul, își vor fi dat desigur seama că ne îndreptam spre miazăzi. Era deci de așteptat să se ia după noi. Trebuia să fim cu ochii în patru, ca nu cumva, culcîndu-ne seara fără grijă sub păturile noastre, să ne pomenim dimineața fără scalp, în „veșnicile plaiuri ale vînătoarei".

Lungit pe jos, scosei din sacul de merinde niște pastramă de bivol, cumplit de vînoasă, și, frecînd-o cu praf de pușcă în loc de sare, mă apucai s-o sfîșii și s-o macin între dinți, ca s-o aduc în stare comestibilă. Îmi aprinsei apoi o țigară „de fabricație proprie", închipuind rotocoale măiestre și trăgînd fumul în piept cu satisfacția plantatorului din Virginia, care ar savura tabac din cel mai nobil, cules cu mănuși glacé.

Fumam așa, întins pe pătură, cînd, deodată, privind îndărăt, zării la orizont un punct care se apropia, mișcîndu-se oblic pe direcția de unde venisem. Mă lăsai repede mai în jos, după dîmb, urmărind din ochi arătarea. Curînd băgai de seamă că e vorba de un călăreț care — potrivit obiceiului indian — se ținea pe cal cu bustul mult aplecat înainte.

În clipa cînd îl descoperisem, călărețul se afla cam la o milă engleză și jumătate. Calul se mișca încet de tot. Ca să parcurgă astfel o singură milă, i-ar fi trebuit aproape o jumătate de ceas. Plimbîndu-mi ochii în direcția aceea, avui surpriza să mai descopăr încă alte patru puncte care înaintau exact pe urmele celui dintîi. Faptul nu putea să mă lase nepăsător. Mă încordasem tot. Primul călăreț, după cum îl arătau veșmintele, era un alb. Dar ceilalți ? Nu cumva indieni — care îl urmăreau ? Privii prin lunetă. Într-adevăr, nu greșeam. După arme și tatuaj, recunoscui că sînt indieni din neamul siucșilor. Aveau cai excepțional de buni, pe cînd albul călărea o gloabă. Se apropiase atît de mult, încît îl puteam studia în amănunt.

Era mărunțel de tot, foarte slab, și purta o pălărie veche de pîslă, fără boruri — fapt care în prerie nu prea bate la ochi, dar care de astă dată îmi atrase atenția asupra unui beteșug extrem de ciudat ; omul n-avea urechi. Cele două cicatrice arătau că urechile îi fuseseră tăiate. Pe umeri îi atîrna o pătură uriașă, acoperindu-i o bună parte din trup

și lăsînd la vedere doar picioarele subțiri, vîrîte în niște cizme atît de caraghioase, încît dincolo, în Europa, ar fi stîrnit hohote de rîs. Făceau parte din acel soi de încălțăminte pe care obișnuiesc să o confecționeze și s-o poarte așa-numiții *gauchos* din America de Sud. Procedeul e următorul : jupoi pielea de pe piciorul unui cal după ce i-ai scos copita, o tragi pe propriul picior cît mai e caldă și o lași să se răcească. Pielea ia forma piciorului și a pulpei, alcătuind astfel o foarte bună încălțăminte și avînd particularitatea că-ți îngăduie să calci pe propriile tale „pingele". De șa, străinul agățase un obiect care s-ar fi zis că e pușcă, dar aducea mai curînd a ciomag găsit întîmplător prin pădure. Călărea o mîrțoagă cu picioare lungi ca de cămilă și cu un ciot golaș în loc de coadă. Capul animalului era mult prea mare, urechile enorme și, în general, toată ființa părea un amestec de cal, măgar și dromader. Mergea cu botul în pămînt și urechile, parcă prea grele, îi atîrnau ca la prepelicar.

În alte împrejurări, sau dac-aș fi fost un nouvenit în acele locuri, aș fi rîs de cal și călăreț. Dar așa, cu tot ridicolul înfățișării sale, omul îmi făcea impresia unuia din acei *westmeni* care trebuiesc cunoscuți îndeaproape înainte de a fi judecați într-un fel sau altul. Nici nu bănuia, probabil, că patru dintre cei mai crunți dușmani ai vînătorilor de prerie mai că ajunseră să-i sufle în ceafă. Altminteri nu și-ar fi continuat drumul cu atîta calm și s-ar fi uitat cît de cît în jurul lui.

Omul se apropie de mine cam la o sută de pași. Abia atunci îmi descoperi urmele. N-aș putea spune cine le observase mai întîi — el sau iapa. Fapt e că mîrțoaga se opri din proprie inițiativă, se aplecă și mai tare la pămînt și, după ce mirosi urmele mustangului meu, porni să-și fîlfîie urechile ca pe niște fanioane, culcîndu-și-le apoi pe spate, ca lipite de o mînă invizibilă. Călărețul dădu să coboare din șa, ca să cerceteze mai îndeaproape urmele — ceea ce ar fi însemnat să întîrzie în mod inutil. De aceea îi strigai :

— Hei, omule ! Apleacă-te și fă-te-ncoa' !

Îmi schimbasem poziția, ca să mă poată vedea. Iapa își înălță capul, își desfăcu urechile ca și cînd ar fi voit să-mi

prindă glasul ca pe o minge, și dădu vesel din ciotul ce-i ținea loc de coadă.

— Alo, master — răspunse călărețul — stăpîniți-vă gura și zbierați mai încet. În pajiștea asta bătrînă, ca să zic așa, nu știi niciodată dacă nu te pîndesc niscai urechi nepoftite. Hai, Tony!

La acest îndemn, iapa își puse în mișcare picioroangele și se opri apoi de la sine lîngă mustangul meu, căruia — după o mîndră și malițioasă ochire — îi întoarse acea parte a corpului pe care marinarii o numesc pupa.

Era probabil unul din acei cai de prerie care, slujindu-și exclusiv stăpînul, sînt atît de refractari față de străini, încît nici nu se lasă încălecați.

— Las' că știu eu cum să vorbesc! mă adresai ciudatului călăreț. De unde vii, master, și încotro ai de gînd?

— Asta nu e treaba dumneavoastră! mi-o reteză el.

— Crezi? Nu ești din cale afară de politicos. Deși am schimbat cu dumneata mai puțin de două vorbe, aș putea să te calific precis sub acest aspect. Dar țin să-ți declar că eu unul sînt obișnuit să mi se răspundă la întrebări!

— Hm, da! În orice caz, îmi faceți impresia unui foarte distins gentleman — rosti străinul în bătaie de joc. De aceea mă grăbesc să vă dau informația cerută.

Plimbîndu-și brațul înapoi și înainte, continuă:

— Vin de colo și merg încolo.

Individul începea să-mi placă. Mă lua, desigur, drept un vînător de ocazie, rătăcit de ceata lui. Unui *westman* adevărat nu-i pasă de înfățișarea lui exterioară. El manifestă un dispreț fățiș pentru curățenie. Cutreierînd ani de zile Vestul sălbatic, omul se sinchisește prea puțin de propria-i ținută, iar cînd dă peste un ins îngrijit, îl ia drept *greenhorn* și papă-lapte. Eu îmi procurasem în fortul Randall un rînd de haine noi și, în plus, obișnuiam să-mi țin armele extrem de curate. Era deci firesc să nu-i inspir nici pe departe încredere unui vînător de savană.

De aceea purtarea lui nu mă revoltă. Îl avertizai doar, imitîndu-i gestul:

— Atunci ia-o cît mai repede „încolo" și păzește-te de cei patru indieni care vin din urmă! Probabil că nici nu i-ai văzut.

Mă fixă cu ochii lui limpezi, pătrunzători, intrigat dar și amuzat în același timp.

— Nu i-am văzut? Ha-ha-ha! Să umble patru indieni după mine și eu să nu știu! S-ar părea că sînteți, ca să zic așa, un tip foarte nostim! Domnii aceștia se țin după mine încă de azi-dimineață. Dar ce nevoie aș avea să mă holbez la ei? Parcă nu le cunosc eu metoda?! Cît mai e zi, vor păstra distanța, iar seara, cînd va fi să poposesc, se vor așeza la pîndă. Dar își cam greșesc socotelile, ca să zic așa. Mă gîndesc să fac un ocol și să ajung în spatele lor. Numai că n-am dat pînă acum de terenul potrivit. Aici, între dîmburile astea, mi-aș permite, în fine, manevra. Dacă vă îmbie să vedeți cum un *westman* experimentat îi bagă în cofă pe indieni, atunci n-aveți decît să așteptați aici zece minute. Dar îmi închipui că o să vă lăsați păgubaș: unui tip ca dumneavoastră, ca să zic așa, nu-i prea place parfumul de indian. *Come on*, Tony! Hai, Tony!

Fără să-i mai pese de mine, o luă din loc și, după vreo jumătate de minut, dispăru pe după dîmburi dimpreună cu frumoasa lui iapă.

Planul lui mi se părea ingenios. Într-o situație asemănătoare aș fi procedat la fel. Omul intenționa să descrie un arc care să-l ducă în spatele urmăritorilor și să se apropie de ei înainte ca manevra să fie sesizată. Pentru a-și atinge scopul, trebuia, bineînțeles, să călărească mereu pe după coline...

Indienii se apropiau în șir, cîte unul. Mai să atingă locul unde urmele pirpiriului călăreț se întîlneau cu ale mele, cînd indianul din fruntea șirului își struni calul și se întoarse cu fața la ai săi.

Păreau cu toții cuprinși de uimire: albul urmărit de ei nu se mai zărea. Se adunară tuspatru și se sfătuiră. I-aș fi putut lovi în plin cu doborîtorul meu de urși. Dar nu mai fu nevoie. Un foc de armă trosni numaidecît, urmat de încă unul — și doi dintre indieni se prăbușiră de pe cai. În aceeași clipă izbucni un strigăt de triumf.

— O-hi-hi-hiiii! se înălță acel chiot ascuțit, gutural, specific indienilor porniți la atac.

Dar strigătul nu se datora vreunui indian, ci era opera măruntelului vînător, care se ivi de după o colină apropiată.

Planul îi izbutise... După ce trăsese cele două focuri, se prefăcu a fugi și iapa lui năstrușnică se transformă cît ai clipi. Zvîrlea din picioare de se cutremura pămîntul, pătimașă, cu urechile ciulite, cu coama zbîrlită. Fiece fibră a trupului îi era încordată la culme. Cal și călăreț păreau un singur trup. Omul încărca și mînuia pușca din galop cu o siguranță care demonstra că nu se află pentru întîia oară într-o astfel de situație.

În spatele lui detunară două puști: trăseseră cei doi indieni rămași în viață, dar fără succes; scoaseră apoi un urlet de furie și, punînd mîna pe tomahawkuri, se repeziră la omulețul nostru. Pînă atunci, acesta nici nu întorsese capul. De data asta își încărcă repede arma și își struni mîrțoaga. Părea că animalul îi ghicește intențiile: se opri, se propti în cîteșipatru picioarele și rămase așa, nemișcat, crăcănat ca o capră de tăiat lemne. Atunci omul duse pușca la ochi și trase două focuri la rînd, fără ca iapa să tresară măcar. Cei doi indieni se prăbușiră, loviți în cap.

Stătusem toată vremea cu degetul pe trăgaci, gata să intervin. Dar măruntelul se descurcase și fără ajutorul meu. Acum sări din șa și se apucă să-i cerceteze pe cei căzuți. Între timp, mă apropiai și eu.

— Ei, *sir* — mă întîmpină el — acum văzurăți, ca să zic așa, cum se face ca să-i vîri în cofă pe mișei? Este?

— *Thank you*, master! Mulțumesc! Are omul ce învăța de la dumneata!

Pesemne că zîmbetul meu i se păru echivoc, căci mă privi bănuitor.

— Ori aveați cumva altă idee?

— După mine, n-ar fi fost nevoie chiar de o asemenea manevră. Pe un teren ca ăsta, care-ți îngăduie să dispari la adăpostul colinelor, e suficient să obții un avans mare față de dușman și apoi să te întorci pur și simplu pe propriile tale urme. Ocolul, așa cum l-ai făcut dumneata, e mult mai indicat în cîmp neted, deschis.

— Ia te uită! De unde o mai știți și pe-asta? Și, în fond, cine sînteți?

— Scriitor.

— Scrieți... cărți...? Și se dădu cu un pas înapoi, făcînd o mutră plină de compasiune. Sînteți bolnav, *sir*?

Își duse arătătorul la frunte, ca să înțeleg exact ce anume boală avea în vedere.

— Nicidecum! îl asigurai eu.

— Nu? Dracu' să vă priceapă! Cînd vînez un bivol, știu că o fac pentru mîncare, dar cărțile astea pentru ce naiba le faceți?

— Ca să fie citite de alții.

— Scuzați, *sir*, dar prostie mai mare nici c-am auzit. Vrea cineva cărți? N-are decît să și le scrie singur. E la mintea cocoșului, ca să zic așa. Nici eu nu vînez pentru alții!... Prin urmare, sînteți un *book-maker*, un făcător de cărți? Păi atunci ce căutați în savană? Aveți de gînd să scrieți aici?

— Asta mai tîrziu, după ce mă voi întoarce în patrie. Atunci voi istorisi tot ce-am trăit și am văzut. Astfel, mii de oameni vor citi și vor afla cum merg treburile în savană, fără ca piciorul lor să fi călcat vreodată prin aceste locuri.

— Adică, veți scrie și despre mine?

— Se-nțelege!

Mai făcu un pas înapoi, după care, apropiindu-se brusc de mine, trase cu dreapta cuțitul, iar cu stînga mă prinse de braț.

— *Sir*, iată-vă calul! Urcați în șa și plecați cît mai e vreme, ca să nu vă treziți cu fierul ăsta tăios între coaste! Cu de-alde ăștia, scriitorii, nu poți scoate o vorbă fără ca toată lumea să o afle! Duceți-vă naibii! Hai!

Omulețul, deși abia îmi ajungea pînă la umăr, își lua rolul în serios. În sinea mea eram foarte amuzat.

— Îți promit să scriu numai lucruri bune despre dumneata — căutai să-l liniștesc.

— Plecați! Ce-am spus rămîne spus!

— Ei bine, îți dau cuvîntul meu că nici n-am să pomenesc de dumneata!

— Hodoronc-tronc! Ca să scrii cărți, trebuie să fii nebun. Or, nebunii nu se țin de cuvînt. Așadar, valea!

Altminteri mă apucă, să zic așa, mîncărimea de degete și vă fac o figură de mai mare dragul!

— Ce figură?

— V-o arăt eu numaidecît!

Mă uitam calm și zîmbitor în ochii lui aprinși de mînie.

— Ei hai, dă-i drumul!

— Atunci, poftim! Vă place cuțitul ăsta?

— Nu e rău. Ți-o demonstrez pe loc!

Cît ai clipi, îl înșfăcai răsucindu-i brațele și încleștîndu-i mîna cu atîta putere, încît omul gemu și scăpă jos cuțitul. Atacul îl surprinsese peste măsură. Pînă să se dezmeticească, îi și legai mîinile la spate cu o curea.

— *All devils!* Pe toți dracii! exclamă el. Ce v-a apucat? Ce-aveți de gînd cu mine, ca să zic așa?

— Master, stăpînește-ți gura și zbiară mai încet — îi întorsei propriile sale cuvinte de adineauri. În pajiștea asta bătrînă, ca să zic așa, nu știi niciodată dacă nu te pîndesc niscai urechi nepoftite!

Mă depărtai puțin și ridicai de jos cuțitul, apoi pușca pe care o lepădase cînd cu examinarea indienilor uciși. Omulețul făcea eforturi disperate ca să-și elibereze mîinile. Tot sîngele i se urcase în obraz.

— Degeaba, master! îi strigai. Așa-mi rămîi pînă mi-o veni pofta să-ți dau drumul. Dovadă că un *book-maker* se pricepe să plătească cu aceeași monedă. Nu m-am atins de dumneata, nu te-am jignit. Și, cînd colo, ai sărit la mine cu cuțitul. Acum, după legile preriei, ești în puterea mea și pot să te tratez cum vreau. Nimeni nu mi-ar găsi vreo vină dacă, așa cum ziceai adineauri, ți-aș înfige fierul acesta tăios între coaste.

— Mă rog, loviți! Altceva nici nu merit! răspunse el mînios. Auzi, să mă biruie un ins, unul singur, ziua-n amiaza mare! Să-mi lege mîinile, și eu să nu-i smulg măcar un fir de păr din cap! Ei bine, așa nu se mai poate trăi! Rușine, Sans-ear!

— Sans-ear ai spus? Dumneata ești Sans-ear?

Auzisem multe despre acest faimos *westman* care niciodată nu era văzut în tovărășia cuiva, pentru că nu considera pe nimeni vrednic să și-l apropie. Cu ani în urmă, își pierduse urechile la Navajos și de atunci își luase acest

nume confecționat din două limbi diferite: Sans-ear, adică „Fără-urechi", poreclă sub care devenise cunoscut pe tot cuprinsul savanei și chiar dincolo de ea.

Omulețul tăcu. Abia după ce repetai întrebarea, rosti:

— Numele meu nu vă privește! Dacă e păcătos, nu merită pronunțat, iar dacă e onorabil, ar trebui cruțat de umilință.

Mă apropiai și îi scosei cureaua de la mîini.

— Ia-ți cuțitul și pușca. Ești liber! Vezi-ți de drum!

— Lăsați glumele proaste! Cum adică, să trec peste rușinea de a fi fost înfrînt de un *greenhorn?* Dacă erați, ca să zic așa, un flăcău ca lumea, un Winnetou, sau lunganul de Haller, sau chiar Old Firehand, sau Old Shatterhand, atunci, mă rog...

Îl priveam cu milă pe bătrîn. Mica mea „lovitură" îl afectase profund și-mi părea bine că-mi oferea posibilitatea să-l consolez, legîndu-mă de faptul că pomenise numele sub care eram cunoscut atît printre albi cît și în wigwamurile indiene.

— Un *greenhorn,* zici? Crezi dumneata că un *greenhorn* ar fi în stare să-i joace vestitului Sans-ear o asemenea festă?

— Dar ce altceva sînteți? Arătați ca și cînd ați fi ieșit chiar acum de la croitor. Și apoi, armele astea lucii! Parcă ați merge la bal mascat.

— În schimb, sînt bune armele. Ai să vezi numaidecît! Fii atent!

Luai o piatră cam de mărimea unei piese de un dolar, o aruncai în sus, dusei repede pușca la ochi și, în momentul cînd piatra — ajunsă la culmea zborului — păru o clipă suspendată în aer, glonțul o lovi și îi dădu un nou impuls.

Exercițiul acesta îl încercasem de sute de ori pînă să izbutesc. Totuși, nu-l socoteam cine știe ce tur de forță. Mărunțelul însă mă privi cu niște ochi plini de admirație.

— *Heavens,* cerule! Asta zic și eu lovitură! Vă reușește întotdeauna?

— De nouăsprezece ori din douăzeci.

— Păi atunci sînteți un fenomen! Cum vă cheamă, ca să zic așa?

— Old Shatterhand!

— Imposibil ! Old Shatterhand trebuie să fie mult mai bătrîn, altminteri nu i s-ar spune „old".

— Uiţi că porecla are un alt sens şi nu se referă la vîrstă ?

— Adevărat ! Dar scuzaţi, vă rog, dacă insist : Old Shatterhand a încăput odată în labele unui grizzly care, surprinzîndu-l în somn, l-a sfîşiat de la umăr pînă-n şold. Se zice că şi-a prins apoi la loc tot acest amestec, însă rana, ca să zic aşa, trebuie să se mai vadă !

Îmi descheiai vesta din piele de bivol, apoi cămaşa albă din piele de căprioară :

— Uite-aici !

— Măi, măi, grozav v-a mai lucrat bestia ! Trebuie că v-a jupuit vreo şaizeci şi opt de coaste !

— Cam aşa ceva. Lucrurile s-au întîmplat jos, la Red River. Am zăcut aşa, rupt, însîngerat, lîngă leşul ursului, fără ajutor de nicăieri, pînă m-a găsit Winnetou, căpetenia apaşilor, de care ai pomenit adineauri.

— Va să zică, ce mai calea-valea : Old Shatterhand ! Atunci să vă întreb : credeţi că sînt, ca să zic aşa, un dobitoc atît de mare ?

— Nu cred de loc. Ai greşit luîndu-mă drept un *greenhorn*, atîta tot. Doar nu te puteai aştepta ca un ageamiu să-ţi joace asemenea renghi. Aşadar nimic altceva decît surpriza e de vină.

— Oho ! Pe cît se pare, dumneavoastră nici n-aveţi nevoie să apelaţi la surpriză. Nu prea cunosc mulţi inşi cu asemenea forţă de bivol. În sfîrşit... nu mi-e ruşine că am fost înfrînt. Numele meu adevărat e Sam Hawerfield. Dacă vreţi să-mi faceţi o plăcere, spuneţi-mi Sam.

— Şi dumneata mie Charlie, cum îmi spun toţi prietenii. Iată mîna !

— Bine, *sir*. Bătrînul Sam nu e dintre aceia care strîng mîna orişicui, dar în ce vă priveşte n-am nici o rezervă. Numai un lucru : fie-vă milă şi nu-mi striviţi degetele ! Mai am nevoie de ele.

— Nici o grijă, Sam. Degetele dumitale or să-mi mai fie de folos, după cum şi ale mele îţi vor sta la dispoziţie. Şi-acum revin la prima mea întrebare : de unde vii şi încotro te duci ?

— Vin tocmai din Canada, unde am ţinut de urît unor *lumberstrikeri*, unor tăietori de lemne. Acum, ca să zic aşa, vreau să trec în Texas sau în Mexic, unde ar fi, cică, atîţia criminali, încît îi rîde omului inima în piept de cîte gloanţe şi cuţite o pîndesc.

— Va să zică, avem aceeaşi ţintă. Eu tot în Texas şi California vreau să ajung, şi nu prea contează dacă fac un mic ocol prin Mexic. Mă iei cu dumneata ?

— Ce întrebare ! Fireşte că vă iau. Doar veniţi din Sud, sînteţi omul de care am nevoie. Dar, ia spuneţi : vorbeaţi serios în chestia aia cu scrisul ?

— Bineînţeles !

— Hm ! Dacă un Old Shatterhand se ocupă cu asemenea treburi, înseamnă că se schimbă socoteala, ca să zic aşa. Eu, unul, vă mărturisesc că prefer să cad cu dosul în vizuina ursului, decît să moi condeiul în călimară. Nu mi-ar ajunge o viaţă ca să aştern pe hîrtie un cuvînt. Mă rog, să trecem la altă chestiune : Ce-ori fi căutînd indienii pe-aici ? Sînt ogellallaşi, periculoşi ai dracului !

Îl informai asupra celor ştiute de mine.

— Hm ! făcu el. Nu e prea bine să prindem rădăcini aici. Am întîlnit ieri o urmă, să-ţi scoţi pălăria, zău aşa : pe puţin şaizeci de călăreţi ! Ăştia patru, cu care m-am socotit adineauri, trebuie că aparţin acelei trupe. Se aflau, probabil, în recunoaştere. Dumneavoastră aţi mai fost vreodată prin aceste locuri ?

— Nu !

— La vreo douăzeci de mile spre vest preria devine absolut netedă şi la alte zece mile curge un pîrîu către care trebuie să se fi îndreptat indienii ca să-şi adape caii. Noi, fireşte, îi vom ocoli şi vom lua-o spre sud, chiar cu riscul de a nu da de altă apă decît mîine după-amiază. Plecînd imediat, ajungem pînă în seară la calea ferată ce leagă Statele Unite cu ţinuturile vestice şi, dacă nu întîrziem, ne vom desfăta, ca să zic aşa, privind cum trece trenul sub nasul nostru.

— Sînt gata. Dar ce facem cu indienii ucişi ?

— Ce să facem ? Nimic complicat. Îi lăsăm aici, şi basta. Numai să le tai mai întîi urechile.

— Ar trebui îngropaţi. Dacă-i descoperă fîrtaţii, atunci trag imediat concluzia că ne aflăm aici.

— Las' să-i descopere, Charlie! Asta şi vreau.

Duse pe rînd cadavrele pînă pe creasta unei coline, le rîndui unul lîngă altul, apoi le tăie urechile şi le vîrî în propriile lor mîini.

— Aşa, Charlie! Vor veni, vor vedea şi vor recunoaşte imediat că isprava i se datorează lui Sans-ear. Ascultaţi ce vă spun: iarna e o senzaţie cît se poate de proastă să vrei să îţi îngheţe urechile şi să nu le ai. Am fost cîndva atît de tont, încît m-am lăsat prins de indieni. Lichidasem, ce-i drept, o seamă de inşi, dar unuia, în loc să-i crăp capul cu tomahawkul, i-am retezat din greşeală o ureche. Drept răsplată, pînă să mă omoare, roşii mi-au tăiat ambele urechi. S-au ales ei cu urechile, dar nu şi cu hoitul lui Sam Hawerfield, care a şters-o frumuşel. De atunci, pentru perechea mea de urechi, ei da, număraţi aici!

Scoţîndu-şi puşca de pe umăr, îmi arătă semnele crestate în patul ei. Apoi continuă:

— De fiecare indian omorît, un semn. Acum se mai adaugă patru.

Mai făcu patru crestături cu briceagul, apoi continuă:

— Vedeţi, aici sînt numai indieni; dincoace, sus, am opt albi care au gustat şi ei din gloanţele mele. Vă povestesc totul cu alt prilej. De fapt, erau zece cu toţii. Îmi mai lipsesc doi, tată şi fiu, cei mai mari ticăloşi de pe faţa pămîntului. Cînd voi termina şi cu ăştia, înseamnă că mi-am împlinit menirea.

Ochii i se tulburară; chipul i se învălui într-o umbră de tristeţe şi duioşie. Bănuiam că inima bătrînului vînător îşi primise cîndva partea ei de zbucium. Poate că suferinţa şi nevoia de răzbunare să-l fi îndemnat şi pe el, ca pe atîţia alţii, spre Vestul sălbatic, unde omul nu mai ţine cont de sublima poruncă „Iubeşte-ţi duşmanii!"

Sans-ear îşi încărcă din nou puşca. Era una din acele vechituri, pe care nu rareori le întîlneşti în prerie. Patul, zgîriat, crestat peste tot, îşi pierde cu timpul forma iniţială. Fiecare semn aminteşte moartea cîte unui duşman. Ţeava se acoperă treptat de rugină groasă, parcă se strînge, se chirceşte de bătrîneţe. Nici un străin n-ar cuteza să apese pe trăgaciul unei asemenea arme. Dar în mîna stă-

pînului, ea funcţionează perfect. Omul s-a obişnuit cu ea de o viaţă, îi cunoaşte firea, toanele, beteşugurile şi, cînd sloboade un foc, poţi să pui rămăşag pe orice că loveşte în ţintă.

— Tony! chemă deodată Sam.

Pînă atunci iapa păscuse nu departe de noi. Auzindu-se strigată, veni săltînd şi se propti aşa fel lîngă stăpînul ei, încît acesta nu avea decît să întindă un braţ şi să urce în şa.

— Ce să spun, Sam, ai un cal admirabil! Cine-l vede numai în treacăt n-ar da pe el un cent; dar observîndu-l cu atenţie, îţi dai seama că nici o mie de galbeni n-ar fi un preţ exagerat.

— O mie? *Pshaw!* Puteţi să-mi daţi şi un milion! Eu unul cunosc dincolo, în Munţii Stîncoşi, nişte zăcăminte, să scoţi bănet cu lopata, nu altceva, şi dacă voi da vreodată de un ins care să mi se lipească de suflet, am să-i arăt unde se află. Va să zică, ce nevoie aş avea s-o vînd pe Tony? Trebuie să ştiţi un lucru: Cel căruia i se spune astăzi Sans-ear a fost cîndva într-o cu totul altă situaţie, a fost un om fericit, satisfăcut de propria-i existenţă. Era pe atunci un tînăr *farmer*, avea o soţie şi un copil pentru care şi-ar fi jertfit nu o viaţă, ci o mie, zece mii de vieţi. Nevasta şi-a adus-o la timpul său, călare pe cea mai splendidă iapă, una Tony. Iar cînd iapa a născut un mînz vioi şi deştept, cum rareori se întîmplă, de ce să nu-i fi dat şi lui numele mamei, adică Tony? Aşa e?

— Ai dreptate — aprobai mirat oarecum de naivitatea lui copilărească.

— *Well!* Apoi au venit cei zece albi pomeniţi adineauri, o bandă fără căpătîi care teroriza întregul ţinut. Mi-au incendiat ferma, mi-au ucis nevasta şi copilul, mi-au împuşcat şi iapa după ce au văzut că nu se lasă încălecată de străini. Numai mînzul a rămas în viaţă: se rătăcise întîmplător şi n-au dat cu ochii de el. Întorcîndu-mă de la vînătoare, l-am găsit drept unică relicvă a fericirii distruse. Eh, ce rost mai au vorbele?... Pe opt dintre criminali i-am lichidat cu puşca asta. Ceilalţi doi au scăpat, dar trebuie să-i prind! Cînd Sans-ear se ţine de cineva, apoi nu-i scapă, de-ar fi să fugă şi în Mongolia. Iată ce mă

mînă acum spre Texas şi Mexic. Tînărul şi veselul *farmer* a ajuns cu anii vînătorul cărunt care cutreieră păduri şi savane, mistuit de un aprig foc al răzbunării ; iar mînzul a devenit o făptură ciudată, semănînd mai degrabă cu un ţap decît cu un cal adevărat. Dar amîndoi sînt neînfricaţi, ca să zic aşa, şi vor duce-o împreună pînă ce un plumb, o săgeată sau poate un tomahawk va scurta zilele unuia din ei. Atunci, cel rămas în viaţă, cal sau călăreţ, cine ştie, se va sfîrşi de singurătate, pustiit de dorul celuilalt.

Îşi trecu palma peste ochi, ca şi cînd ar fi voit să alunge o umbră, apoi continuă :

— Destul cu vechile mele poveşti, Charlie ! Deşi nu vă cunosc mai demult, sînteţi primul om care le află din gura mea şi pesemne că veţi rămîne şi ultimul. Îmi închipui că aţi mai auzit destule despre mine, după cum şi mie mi-a fost dat să aud o mulţime de lucruri despre Old Shatterhand cînd îmi îngăduiam cîte un mic popas pe la focurile altora. De aceea am ţinut să vă arăt că nu vă socotesc un străin. Dar faceţi-mi, vă rog, plăcerea şi uitaţi cum am picat în labele dumneavoastră ! Am să vă dovedesc în viitor că bătrînul Sam Hawerfield, chiar dacă a păţit ce-a păţit adineauri, ştie să stea neînfricat la postul său.

Îmi dezlegai mustangul şi încălecai. Iar Sam, deşi îmi spusese că vom merge spre sud, porni spre vest. De ce ? Nu-l întrebai. Avea, probabil, o anume intenţie. Nu cerui lămuriri nici pentru faptul că luase cu el suliţele celor patru indieni ucişi. Omul acesta îmi amintea mult de bătrînul Sam Hawkens, mai ales că purta şi acelaşi prenume.

O bună bucată de timp merserăm aşa, fără să schimbăm o vorbă. La un moment dat, Sam îşi struni calul, sări din şa şi înfipse una din suliţe sus, pe o colină. Atunci pricepui şi eu ce urmăreşte. Folosea suliţele drept indicatoare pentru a-i îndruma pe indieni către cadavrele lăsate în urmă. Voia ca duşmanii să afle că Sans-ear, răzbunătorul, a mai făcut patru victime.

Apoi bătrînul desfăcu un cobur de la şa şi scoţînd opt bucăţi de piele, îmi dădu şi mie patru.

— Poftim. Charlie, înfăşuraţi cu ele copitele mustangului. Astfel, pe terenul ăsta nu se mai imprimă nici o urmă, iar indienii n-au decît să creadă că am zburat pe sus, ca păsările. Va să zică, dumneavoastră o luaţi drept spre sud, pînă la calea ferată, şi mă aşteptaţi acolo. Eu mai am de plantat, ca să zic aşa, trei suliţe, pe urmă vin la locul convenit. Ne întîlnim fără doar şi poate. Pentru cazul că totuşi ne-am rătăci niţel, reţineţi semnalul : ziua un ţipăt de vultur şi noaptea un lătrat de coiot.

După cinci minute, nici nu ne mai zăream unul pe celălalt. Cufundat în tot soiul de gînduri, călăream spre locul întîlnirii. Calul, avînd copitele înfăşurate, fugea mai greu ca de obicei ; de aceea, după vreo cinci mile, descălecai şi-i scosei învelitorile. Doar nu avuseseră alt scop decît să evite orice semn în preajma suliţelor înfipte de Sam.

Acum mustangul îşi luă viteză. Preria devenea tot mai întinsă, mai netedă, punctată ici şi colo de cîte un corcoduş sau o tufă de alun. Soarele încă nu coborîse după orizont, cînd observai departe, în stînga mea, o dungă prelungită deopotrivă spre vest ca şi spre est.

Să fi fost linia ferată ? Tot ce se poate.

Ţinui drumul înainte şi aşteptarea mea se împlini. În faţa ochilor mei apăru calea ferată. Şinele şerpuiau pe un terasament de înălţimea unui stat de om.

Atunci mă cuprinse un sentiment ciudat, oarecum confuz, dar explicabil : după multă vreme, luam din nou contact cu civilizaţia. Nu aveam decît să fac un semn la apropierea unui tren, să mă urc într-un vagon şi să mă călătoresc fie spre apus, fie spre răsărit.

După ce priponii calul cu lasso-ul, mă apucai să caut vreascuri pentru foc. Mă apropiai astfel de un tufiş ce se afla chiar lîngă rambleul liniei ferate. Aplecîndu-mă, dădui pe neaşteptate de un ciocan. Trebuie că unealta se va fi aflat acolo de puţină vreme, căci arăta ca nouă, fără urmă de rugină. Fusese folosită deci de către cineva care trecuse pe-acolo cel mult cu o zi înainte.

Cercetai mai întîi locul unde mă aflam, dincoace de rambleu, dar nu descoperii nimic deosebit. Mă urcai apoi sus, căutînd vreun semn, dar fără rezultat. Deodată mă întîmpină mirosul unui mănunchi de iarbă de Grama, cu firul scurt, des şi creţ, care-mi atrase atenţia, pentru că se găsea foarte rar prin partea locului. Nu încăpea nici

o îndoială : mănunchiul fusese călcat. Urma era încă proaspătă, de cel mult două ore. Firele ușor îndoite pe conturul piciorului își reveniseră aproape cu totul, în timp ce partea călcată din plin mai păstra încă tiparul călcîiului și al degetelor. Era limpede că omul purtase mocasini. Deci, indian ? Să fi fost indieni pe aproape ? În acest caz, ce legătură între ei și ciocanul acela părăsit ? Și parcă nu există și albi care poartă mocasini ? Nu cumva vreun cantonier a preferat această încălțăminte comodă, pentru deplasarea de-a lungul liniei ? Oricum, nu mă puteam mulțumi cu supoziții liniștitoare. Îmi trebuiau certitudini.

O examinare a liniei implica primejdii serioase. De ambele părți ale terasamentului, îndărătul oricărei tufe, putea să pîndească vreun dușman ; iar dacă mă urcam sus, pe rambleul propriu-zis, era imposibil să nu fiu zărit de departe. În alte condiții, descoperirea unui ciocan nu mi-ar fi dat prea multă bătaie de cap : aș fi cercetat de îndată împrejurimile. Dar acum, cînd ogellallașii cutreierau regiunea, chiar și cel mai mic semn chema la extremă prudență. Cu pușca în spinare și cu pistolul în mînă, mă strecurai tîrîș de la tufă la tufă. Nimic, nici un rezultat. Făcui apoi calea-ntoarsă, dar pe alt traseu. Iarăși nimic. Examinai astfel partea dinspre vest de locul unde păștea mustangul meu. Pe urmă o luai spre est. Nici aici nu găsii nimic suspect. În sfîrșit, cînd să trec în patru labe peste linia ferată, simții în palme umezeală și nisipul dedesubt începu să lunece. Observai că acolo nisipul era parcă anume presărat pe o porțiune în formă de cerc. Scormonii cu degetele și, mărturisesc, mă speriai. Mîna mi se înroși toată ! Nisipul era sîngeriu. Strîns lipit de pămînt, controlai locul mai de aproape și-mi dădui seama că e vorba de o băltoacă de sînge acoperită cu nisip.

Aici fusese ucis un om ; dacă ar fi fost omorît un animal, nimeni nu s-ar fi trudit să camufleze astfel băltoaca de sînge. Cine era victima și cine ucigașul ? Terenul dimprejur fiind uscat și tare, nu se întipărise nici o urmă, nici un semn. Dar aruncîndu-mi privirea sus, pe creasta rambleului acoperită cu iarbă, zării niște urme de tălpi și două dîre paralele, ca și cînd victima ar fi fost tîrîtă de subsuori, cu picioarele atîrnînd.

Era cît se poate de primejdios să trec aici de partea cealaltă a liniei ferate. Pămîntul încă nu absorbise sîngele, urmele se păstraseră foarte bine — așadar crima fusese săvîrșită de curînd și făptașii mai puteau fi prin apropiere. De aceea mă lăsai în jos și abia după ce făcui o bună bucată de drum îndărăt, mă săltai dincolo, în partea dinspre est.

Toate acestea se petreceau foarte încet, deoarece, spre a nu fi cumva zărit, trebuia să recurg la tot soiul de vicleșuguri și dibăcii. Noroc că tufele erau aici destul de dese. Ascunzîndu-mă îndărătul lor, scrutînd cu atenție terenul înainte de a străbate cîte un interval, tîrîndu-mă ca șarpele, ajunsei cu bine pînă sub locul acela însîngerat, situat sus, pe rambleu.

Un mărăcine stufos, încîlcit, se înălța chiar în dreptul tufei după care mă pitisem, ca la vreo opt metri depărtare. Deși rămurișul lui mă cam încurca la vedere, totuși mi se păru că zăresc o umbră lungită sub el, ca un trup de om... Să fi fost cadavrul ? Sau poate unul din făptași ? Trebuia să mă lămuresc.

În fond, de ce mă expuneam primejdiei ? Puteam foarte bine să-l aștept pe Sam și să ne vedem apoi liniștiți de drum împreună. Dar vînătorul de prerie trebuie să știe în orice moment ce dușman are în față, în spate sau în flancuri. Nici un amănunt nu poate fi trecut cu vederea ; orice semn îți poate dezvălui un fapt sau întări o concluzie în legătură cu realități la care nici cel mai erudit profesor sau savant nu s-ar gîndi. *Westmanul* trage adesea concluzii foarte serioase din cele mai mărunte indicii în care omul neinițiat nu vede nici un fel de semnificație, sau care pur și simplu îi provoacă rîsul. Într-o zi, de pildă, el străbate călare patruzeci sau cincizeci de mile engleze, iar în ziua următoare nu face decît o jumătate de milă, fiind obligat să-și cumpănească fiece pas. Și chiar dacă prudența nu-i va aduce vreun folos personal, în schimb se va dovedi utilă pentru alții : vînătorul îi va putea informa, sfătui, preveni...

Luai de jos o cracă uscată, îmi agățai pălăria în vîrful ei și, înălțînd-o deasupra tufișului, făcui anume puțin zgomot, pentru ca insul de dincolo să creadă că aici se mișcă cineva. Dar umbra nu tresări de loc — fie că nici

nu era vorba de vreun duşman, fie că aveam de-a face cu un individ prea şiret ca să se lase păcălit de o asemenea manevră.

Hotării să risc totul. Mă tîrii încetişor, de-a-ndăratelea, apoi îmi luai avînt şi din două salturi ajunsei drept lîngă umbra aceea, gata să lovesc, la nevoie, cu cuţitul. Şi iată că sub crengile frînte, răsucite, zăcea un om. Constatai numaidecît că e mort. Dădui crengile în lături şi mă pomenii în faţa unui chip groaznic răvăşit, cu ţeasta însîngerată. Era un alb scalpat. O săgeată cu gheare îi găurise spinarea şi se frînsese. Judecînd deci după felul săgeţii, făptaşii trebuie să fi fost indieni porniţi pe război.

Să fi plecat departe, sau mai erau prin preajmă ? Trebuia s-o aflu negreşit. Urmele erau clare : duceau de la rambleul liniei ferate către prerie. Mă luai după ele, trecînd de la tufă la tufă şi aşteptîndu-mă din moment în moment la vreo săgeată sau la un atac pe care să-l parez cu cuţitul. Din tiparul tălpilor desluşeam că era vorba de patru bărbaţi, doi mai în vîrstă şi doi tineri. În timp ce mă tîram pe vîrful degetelor de la mîini şi de la picioare — treabă care presupune mult exerciţiu şi nu puţină forţă — dînşii nici măcar nu încercaseră să-şi ascundă urmele. Probabil că se simţeau în deplină siguranţă.

Vîntul îmi sufla în faţă dinspre sud-est. De aceea nici nu mă speriai prea tare cînd auzii fornăitul unui cal : doar nu mă putuse mirosi. Mersei tîrîş înainte pînă mă lămurii suficient ca să mă pot retrage. În faţa mea, printre tufişuri, se aflau aproximativ şaizeci de cai, toţi, cu excepţia a doi, dichisiţi după obiceiul indian. Şeile le fuseseră scoase, probabil pentru a folosi în tabără drept scaune sau perne.

La cai nu erau decît doi oameni de strajă. Unul, foarte tînăr, purta o pereche de cizme grosolane, din piele de viţel, pesemne chiar încălţămintea celui ucis, pe care — am uitat să notez — îl găsisem gol-puşcă. Hainele şi celelalte lucruri ale victimei fuseseră împărţite între ucigaşi. Deci, tînărul din post era unul din cei patru inşi pe ale căror urme mă deplasasem.

Indianul vine adeseori în contact cu albi care nu-i cunosc limba. De aceea, între cele două părţi s-a statornicit

un fel de limbaj pantomimic, ale cărui semne şi înţelesuri trebuie să le cunoască orice om care se abate prin Vestul sălbatic. Din obişnuinţă, oamenii cu temperament vioi sau aflaţi în situaţii încordate, chiar dacă se înţeleg prin cuvînt, mai adaugă şi cuvenita pantomimă. Cele două străji discutau între ele şi subiectul părea atît de interesant, încît, crezîndu-se neobservaţi, gesticulau într-un chip care le-ar fi atras mai mult decît o mustrare din partea celor doi tovarăşi ai lor mai vîrstnici. Arătară către vest, făcură semnul focului şi al calului, deci al locomotivei căreia indienii îi spun „calul de foc", îşi loviră arcurile de pămînt, ca şi cum ar fi imitat mişcarea ciocanului, îşi duseră puştile la ochi ca pentru tragere, făcură ca şi cînd ar mînui cuţitul ori tomahawkul. În sfîrşit, înţelesei destul ca să mă pot întoarce, nu fără a şterge însă pe cît posibil urmele.

Din pricina acestei operaţii, întîrziai cam mult pînă să ajung iar la mustangul meu. Swallow îşi găsise între timp societate : păştea lîngă iapa lui Sam. Acesta şedea calm îndărătul unei tufe şi muşca dintr-un hartan de pastramă.

— Cîţi sînt, Charlie ? mă întrebă.

— Cine ?

— Indienii.

— De unde ştii ?

— Adică, vi se pare că bătrînul Sans-ear e un biet *greenhorn*, cum vă crezuse el pe dumneavoastră ? Vă înşelaţi, ha-ha-ha !

Era rîsul lui semeţ, superior, pe care îl mai folosise faţă de mine. Chiar şi în această privinţă omul îmi amintea de Sam Hawkens, care îşi avea şi el rîsul lui cu tîlc.

— Ce vrei să spui, Sam ?

— Parcă mai e nevoie s-o spun ? Ce-aţi fi făcut, de pildă, dacă eraţi dumneavoastră Sans-ear şi, venind încoace, aţi fi găsit colea, lîngă calul lui Old Shatterhand, nu pe stăpînul acestuia, ci un ciocan ?

— Aş fi aşteptat să se întoarcă stăpînul !

— Zău ? Asta, ca să zic aşa, n-aş crede-o. Constatîndu-vă lipsa, m-am gîndit că vi s-a întîmplat ceva şi m-am luat după dumneavoastră.

— Şi dacă aveam un plan pe care prezenţa dumitale mi l-ar fi zădărnicit ? Şi apoi cred că Old Shatterhand nu întreprinde nimic fără precauţia necesară. Pînă unde m-ai urmărit ?

— Peste tot, şi aici, şi dincolo, pînă la nenorocitul acela ucis de indieni. Puteam să vă ajung numaidecît, căci ştiam că sînteţi înaintea mea ; dar văzînd mortul, m-am gîndit că v-aţi dus numai în recunoaştere şi m-am întors încoace. Aici v-am aşteptat în toată liniştea, ca să zic aşa. Ei, cîţi sînt ?

— Vreo şaizeci.

— Ia te uită ! Asta-i trupa ale cărei urme le-am mirosit încă de ieri. Sînt puşi pe război ?

— Da.

— Un scurt popas ?

— Au deşeuat caii.

— Hait ! Înseamnă că pun ceva la cale chiar aici. N-aţi mirosit nimic ?

— Bănuiesc că vor să scoată şinele, să provoace deraierea unui tren şi să-l jefuiască.

— Vorbiţi serios, Charlie ? Atunci personalul şi pasagerii se află în faţa unei catastrofe teribile. Dar de ce vă trece prin gînd tocmai aşa ceva ?

— I-am spionat.

— Cunoaşteţi graiul ogellallaşilor ?

— Îl cunosc, dar nici nu era nevoie. Străjile de la cai discutau într-o pantomimă foarte clară.

— Cu asta te poţi înşela uneori. Descrieţi-mi şi mie pantomima.

Îi făcui hatîrul. Sans-ear cel pirpiriu dădu să sară în sus, dar se stăpîni.

— I-aţi înţeles bine. Trebuie să venim în ajutorul trenului. Dar să nu ne pripim, ca să zic aşa. Asemenea lucruri importante trebuiesc chibzuite serios şi cu calm. Prin urmare, şaizeci ? Hm, abia dacă mai am loc pentru zece crestături pe patul puştii ! Unde să-i mai însemn şi pe ceilalţi ?

Cu toată gravitatea situaţiei, era cît pe-aci să izbucnesc în rîs. Faţă-n faţă cu şaizeci de indieni, mărunţelul Sam — în loc să se sperie de-a binelea — avea grija răbojului !

— Păi, cîţi inşi ai de gînd să dobori ? îl întrebai.

— Asta, ca să zic aşa, încă nu se ştie. Cred că cel mult doi sau trei, fiindcă restul or s-o şteargă repede cînd se vor trezi în faţa a douăzeci sau treizeci de albi.

Ne gîndiserăm deci la acelaşi lucru. Conta şi el pe sprijinul personalului din tren şi pe călători.

— Principalul — judecai eu — ar fi să ştim care anume tren intră în vederile lor, din ce parte urmează să sosească. Grozav ne-am mai păcăli, dac-am apuca-o într-o direcţie greşită !

— După cît înţeleg din gesturile lor, e vorba de trenul Mountain, care vine dinspre vest. Şi tocmai asta mă miră, pentru că celălalt, dinspre est, e întotdeauna mai încărcat cu mărfuri necesare indienilor. Eu zic c-ar trebui să ne despărţim : unul s-o ia spre răsărit, celălalt spre apus.

— Oricum, vom fi obligaţi la aceasta dacă nu reuşim să aflăm exact intenţiile lor. Ei, de-am şti cum şi cînd circulă trenurile !

— Cine să ştie ? De cînd trăiesc, n-am intrat măcar o dată în vreo drăcie de vagon, unde cică ţi-e teamă să-ţi întinzi picioarele. Mie, ca să zic aşa, îmi place preria şi Tony. Dar, spuneţi, nu cumva s-au şi apucat indienii de treabă ?

— Habar n-am. Le-am văzut numai caii. S-ar părea că ştiu cînd soseşte trenul şi pînă în seară nu vor face nimic. În curînd amurgeşte ; să tot fie încă o jumătate de ceas. Atunci să ne furişăm pînă în preajma lor ; poate aflăm ce ne trebuie.

— *Well*, fie şi aşa !

— Numai că, în cazul acesta, va fi necesar ca unul din noi să se posteze aici, la rambleu. Te pomeneşti că indienilor le trece prin gînd să vină din cealaltă parte. Eu, unul, presupun că vor demonta şinele venind în direcţia noastră, ca să-şi amenajeze astfel o bună poziţie de atac.

— N-avem nevoie de nici o măsură specială, Charlie. Uitaţi-vă niţel la iapa mea. N-o priponesc niciodată ; e un animal foarte inteligent şi are un miros demn de toată încrederea. Aţi mai văzut cal care să nu fornăie cînd simte un duşman ?

— Nu.

— Totuşi există unul, şi acesta e Tony. Ce-i drept, fornăitul e un bun semnal, dar şi trădează două lucruri : mai

întîi locul unde se află calul și călărețul, apoi faptul că acesta din urmă a fost avertizat. De aceea mi-am deprins iapa să tacă, și dînsa, deșteaptă, m-a înțeles. O las să pască în voie și cînd simte primejdia, numai o văd că se apropie și mă împinge cu botul.

— Și dacă, de pildă, în cazul nostru n-ar simți nimic ?

— *Pshaw !* Vîntul bate din direcția indienilor. Mă las împușcat, dacă Tony nu-mi comunică de îndată ce vreun roșu se apropie de ea la o mie de pași. De altfel, indivizii ăștia au ochi de vultur și, chiar dacă v-ați culca de-a lungul rambleului, tot s-ar putea să vă zărească. Stați deci liniștit, Charlie !

— Bun. Hai să mă încred în Tony a dumitale. Deși o cunosc de puțină vreme, sînt aproape convins de vrednicia ei.

Scosei o țigară de „fabricație proprie" și-i dădui foc. Sam își holbă ochișorii pe cît putu de tare și rămase cu gura căscată. Nările îi fremătau și sorbeau lacom mireasma tutunului ; chipul i se lumină de fericire.

Westmanul, deși nu prea are prilej să savureze tutun de bună calitate, e de obicei fumător pătimaș.

— O, *wonderfull*, minunat... ! Charlie... ! Aveți țigări ?

— Se-nțelege, o duzină. Vrei una ?

— Dați-o-ncoace ! Pentru asta meritați să-mi scot pălăria în fața dumneavoastră.

Luă foc de la țigara mea, înghiți cîteva fumuri după obiceiul indienilor și le suflă apoi cu voluptate afară. Obrazul i se transfigură, de parc-ar fi încăput în cel de-al șaptelea cer al lui Mahomed.

— Ce plăcere, Charlie ! Te face să uiți de griji ! ia să-i ghicesc soiul.

— Poftim. Ești cunoscător ?

— Cred și eu !

— Ei ?

— *Goosefoot* din Virginia sau Maryland.

— Aș !

— Cum ? Ar fi să mă-nșel pentru prima oară în viață. Totuși, e cu siguranță *Goosefoot*. Îl recunosc după gust și parfum.

— Nu e *Goosefoot*.

— Atunci, la sigur, *Legittimo* brazilian.

— Nici.

— *Gurassao* din Bahia ?

— Nu !

— Păi, atunci ce-i ?

— Uită-te bine la țigară !

Mai scosei încă una, o desfăcui și-i arătai învelișul și conținutul.

— Ați înnebunit, Charlie ? Stricați bunătate de țigară ! Orice *westman* v-ar oferi pe ea, la nevoie, cinci pînă la opt piei de biber, mai ales dacă n-a mai fumat de multișor.

— Pînă-n două-trei zile am altele.

— În trei zile ?!... De unde ?

— De la fabrica mea.

— Oh ! Aveți fabrică de țigări ?

— Exact !

— Și unde o aveți ?

— Uite colo !

Arătai în direcția unde se afla mustangul meu.

— Charlie, ce-i cu glumele astea deplasate, ca să zic așa ?

— Nu glumesc de loc ; spun adevărul.

— Hm ! Dacă n-ați fi Old Shatterhand, aș crede că vă lipsește o doagă sau că aveți vreuna în plus.

— Examinează mai bine tutunul !

Sam îl studie serios, cu toată atenția.

— Nu mă dumeresc și pace ! Însă de bun, e bun, chiar excepțional.

— Atunci, haide să-ți arăt fabrica !

Mă apropiai de mustangul meu și scosei de sub șa un săculeț. Îl dezlegai.

— Bagă mîna !

Sam se execută și scoase la iveală un pumn de frunze.

— Charlie, mă credeți idiot ? Astea-s frunze de cireș și alte alea.

— Da, da. Și ceva cînepă sălbatică. Iar învelișul nu e decît un soi de buruiană căreia voi aici îi ziceți „Verhally". Săculețul ăsta e fabrica mea de tutun. Cînd dau de asemenea frunze, adun cît îmi trebuie, le vîr în săculeț și-l pun sub șa. Căldura face ca foile să fermenteze, asta-i toată arta !

— De necrezut !

— Dar adevărat ! O asemenea ţigară nu e decît un surogat mizerabil ; orice fumător destoinic, cu cerul gurii argăsit ca pielea de bivol, ar arunca-o după primul foc. Însă fumează dumneata drăcia asta după ce-ai cutreierat savana ani de-a rîndul ! Să vezi atunci cum ţi se pare cel mai bun *Goosefoot*. De altfel, te-ai convins personal !

— Charlie, aţi crescut în ochii mei !

— Numai nu mă trăda în faţa persoanelor care n-au mai fost prin Vest ! Altminteri ne-ar lua drept tunguzi, kirghizi sau ostiaci care şi-au spălat gura şi nasul cu catran.

— Tunguz, ostiac, dacă ţigara îmi place, mi-e indiferent. De altfel, nici nu ştiu unde se află soiul ăsta de oameni.

Dezvăluirea secretului meu de fabricaţie nu-i tulbură de loc plăcerea. Fumă ţigara pînă la capăt, mai să-şi frigă buzele.

Între timp soarele asfinţi. Seara era atît de întunecoasă, încît puteam să pornim la executarea planului nostru.

— Mergem ? întrebă Sam.

— Mergem.

— Şi cum procedăm ?

— Ne apropiem amîndoi de caii indienilor ; acolo ne despărţim, dăm fiecare ocol taberei şi ne întîlnim din nou în spatele ei.

— Bine ! Şi pentru cazul că va trebui să fugim şi ne vom pierde unul de altul, fixăm întîlnirea la sud, lîngă malul apei. Acolo se întinde adînc în prerie capătul unei păduri virgine ce coboară din munţi. Către liziera de sud a pădurii, cam la vreo două mile distanţă, preria face un cot unde ne putem lesne regăsi.

— Am înţeles. Hai să mergem !

Nu credeam să ajungem în situaţia de a ne refugia pînă acolo, dar era cuminte şi prudent să ne asigurăm pentru orice eventualitate. Pornirăm deci.

Se întunecase bine de tot, aşa că trecurăm fără grijă peste linia ferată. O luarăm apoi la stînga, de-a lungul terasamentului, ţinînd pentru caz de primejdie cuţitele pregătite. În prerie, ochiul se deprinde repede cu întunericul ; puteam recunoaşte de la cîţiva paşi orice siluetă de

indian. Trecurăm pe lîngă cadavrul albului şi ajunserăm la locul unde ştiam că se află caii. Erau tot acolo.

— De aici eu o iau la stînga — îmi şopti Sam, şi se făcu nevăzut.

Eu ocolii pe dreapta, pe lîngă cai, apropiindu-mă de umbrele întunecate ale indienilor. Îşi amenajaseră tabăra într-un loc cam sterp şi nu aprinseseră nici un foc. Păstrau atîta linişte, încît s-ar fi auzit şi mersul gîndacului prin iarbă. Ceva mai la o parte şedeau trei inşi — singurii care păreau să discute între ei. Cu multă prudenţă, mă furişai pînă acolo.

Oprindu-mă la nici şase paşi în spatele lor, constatai cu mirare că unul dintre ei era alb. Ce treabă să fi avut acesta cu indienii ? Să fi fost prizonier ? Se vedea limpede că nu. Poate că era unul din acei vagabonzi ai savanelor care ţin ba cu indienii, ba cu albii, după cum le dictează interesele lor prădalnice. Se putea să fie şi unul din acei vînători albi care, căzuţi în mîinile roşilor, îşi salvează viaţa luînd de soţie o fată indiană şi intră astfel în comunitatea tribului respectiv. Dar în acest caz, îmbrăcămintea pe care, în pofida întunericului, i-o desluşeam destul de bine, ar fi trebuit să se apropie mai mult de cea a indienilor.

Ceilalţi doi aveau rang de căpetenii ; chicile lor înalte erau împodobite cu pene de vultur. Păreau să fie războinici a două triburi sau aşezări diferite, aliate în vederea unei operaţii comune.

Şedeau tustrei lîngă o tufă, ceea ce îmi permitea să mă apropii pînă s-ajung a desluşi discuţia lor. Mă tîrîi încă o bucată. Mai că i-aş fi putut atinge cu mîna.

Tocmai atunci intervenise probabil o pauză în discuţie. Tăcerea dură cîteva minute. Apoi una din căpetenii îl întrebă pe alb în acel idiom alcătuit din expresii englezeşti şi indiene :

— Şi fratele meu e sigur că aurul vine chiar cu următorul cal de foc ?

— Sigur — întări cel întrebat.

— Cine i-a spus-o ?

— Un om care lucrează chiar la grajdul calului de foc.

— Aurul vine din ţara waikurilor sau, cum îi ziceţi voi, California ?

— Da.

— Şi merge la marele părinte al feţelor palide [1], care face din el dolari ?

— Chiar acolo.

— Tatăl feţelor palide nu va primi nici atîta aur cît să facă o monedă ! Şi călăresc mulţi oameni pe calul de foc ?

— Asta n-o ştiu, însă oricîţi ar fi, sînt sigur că fratele meu roşu şi vitejii săi războinici îi vor învinge.

— Războinicii ogellallaşilor vor culege multe scalpuri ; soţiile şi fetele lor vor juca de bucurie. Oare călăreţii calului de foc aduc cu ei destule lucruri din cele trebuitoare oamenilor roşii : haine, arme, pături ?

— Aduc de toate, chiar mai multe decît îţi închipui. Dar voi primi şi eu cele cerute de la bărbaţii roşii ?

— Fratele meu alb va primi tot aurul şi argintul din pîntecele calului de foc. Oamenii roşii n-au nevoie de aur. În munţii lor se găsesc nuggeţi cu grămada. Ka-wo-mien, căpetenia ogellallaşilor (şi se arătă cu degetul pe sine însuşi) a cunoscut cîndva un alb înţelept şi viteaz care spunea că aurul nu este decît *deadlydust*, pulberea morţii, născocită de spiritul cel rău al pămîntului pentru a face din oameni hoţi şi ucigaşi.

— Această faţă albă era un neghiob. Cum îi zicea ?

— Nu era neghiob, era tare înţelept şi curajos. Fiii ogellallaşilor se aflau atunci sus, la apele lui Broad-fork, porniţi să ia scalpurile unor albi care vînaseră pe pămîntul nostru o mulţime de biberi. Printre vînătorii aceia era unul pe care toţi îl socoteau nebun, fiindcă venise numai să vadă savana şi să culeagă ierburi şi gîngănii. Dar în capul lui sălăşluia înţelepciunea şi în braţe puterea. Ţintea fără greş cu puşca, iar cu cuţitul îl înfrunta fără teamă pe ursul cenuşiu din Munţii Stîncoşi. A încercat omul să-i înveţe şi pe ceilalţi cum să se poarte cu noi, dar l-au luat în rîs, şi pînă la urmă au fost ucişi cu toţii. Scalpurile lor împodobesc şi azi wigwamurile ogellallaşilor. Omul acela n-a vrut să-şi părăsească fraţii albi şi a luptat şi a răpus mulţi războinici de-ai noştri, pînă ce, covîrşit de numărul lor, n-a mai avut încotro. Parcă era un stejar care, prăbuşindu-se sub secure, zdrobeşte totul în jur. A fost luat prizonier şi dus în satele ogellallaşilor. Acolo nu l-au ucis, fiindcă era

[1] E vorba de Preşedintele Statelor Unite ale Americii.

un războinic mare şi multe fete de neam roşu ar fi vrut să-i fie *squaw* şi să-l urmeze în cortul lui. Ma-ti-ru, cea mai mare căpetenie a ogellallaşilor, voia să-i dăruiască wigwamul fiicei sale sau, dacă nu, să-l ucidă. El însă o dispreţuia pe „Floarea preriei". Într-o zi i-a răpit căpeteniei calul, şi-a luat armele, a ucis cîţiva războinici şi a fugit.

— E mult de atunci ?

— De atunci soarele a biruit patru ierni.

— Şi cum îi zicea albului aceluia ?

— Avea un pumn ca laba ursului. O mulţime de capete, chiar şi de albi, le-a sfărîmat numai cu pumnul. De aceea vînătorii albi îi spuneau Old Shatterhand.

Era, într-adevăr, una din aventurile mele mai vechi, de care pomenea acum Ka-wo-mien. Da, îi recunoscui, în sfîrşit, şi pe el, şi pe Ma-ti-ru, care şedea alături şi care mă luase cîndva prizonier.

Povestitorul spusese adevărul, dar în sinea mea nu puteam să nu-i reproşez că prea mă acoperise cu laude şi înflorise lucrurile.

— Old Shatterhand ? Îl cunosc şi eu ! sări albul. Se afla într-un *Hide-spot*, în ascunzătoarea grupului de vînători a lui Old Firehand, cînd eu şi cîţiva oameni curajoşi am tăbărît ca să le luăm pieile de biber şi de vidră. Dar abia am putut scăpa împreună cu doi oameni de-ai mei. Tare-aş vrea să mai dau o dată ochii cu afurisitul acela şi să-i plătesc cu vîrf şi îndesat !

Acum îl recunoscui şi pe alb. Era conducătorul unei bande care ne atacase la Saskatschawanul de sud ; într-adevăr, din bandă ne scăpaseră numai trei inşi. Era unul dintre acei tîlhari de prerie mai sîngeroşi decît cei mai sălbatici indieni, pentru că reunesc în ei, la proporţii sporite, cele mai abjecte trăsături ale ambelor rase.

Ma-ti-ru, care pînă atunci tăcuse, ridică un braţ :

— Vai şi amar dacă mai cade în mîinile noastre ! L-am lega la stîlpul caznelor şi Ma-ti-ru i-ar rupe carnea de pe os, bucată cu bucată. Dînsul a omorît o mulţime de războinici, i-a furat căpeteniei cel mai bun cal şi a batjocorit inima celei mai frumoase fiice a savanei.

De-ar fi bănuit cei trei fîrtaţi că omul pe care îl blestemau stă întins la numai trei palme în spatele lor !

— Oamenii roșii nu-l vor mai vedea niciodată — observă albul. S-a dus departe, peste apă, în țara unde soarele arde ca focul și pustiul e mai întins decît savana ; acolo rage leul și bărbații au mai multe femei.

Pomenisem ocazional, la cîte un foc de tabără, că am intenția să plec în Sahara, ceea ce am și făcut mai apoi. Și iată că, spre marea mea surprindere, aflam acum — la întoarcerea în prerie — că vestea călătoriei mele ajunsese pînă la urechile indienilor. Se părea că, grație cuțitului meu de vînătoare, izbutisem să cuceresc aici o mai mare faimă decît la mine acasă, cu ajutorul condeiului.

— Se întoarce el — vorbi Ma-ti-ru. Cine a gustat o dată aerul preriei, acela îi duce dorul cîte zile i-au mai rămas de trăit din voința Marelui Spirit.

Aici avea dreptate. Ca și munteanul care, stabilit la șes, nu mai poate de dorul înălțimilor, ca și corăbierul care pentru nimic în lume nu s-ar despărți de vuietul mării, tot astfel și omul care a cunoscut o dată preria duce cu sine chemarea ei vrăjită. Nu degeaba mă aflam din nou aici !

Deodată, Ka-wo-mien arătă spre cer :

— Fratele meu alb să privească stelele ! E timpul să ieșim în drumul calului de foc. Sînt oare destul de tari mîinile acelea de fier pe care războinicii le-au luat de la slujbașul alb al calului de foc ? Vor fi în stare să rupă drumul ?

Această întrebare mă lămuri în privința victimei. Pesemne că era un cantonier care, cu uneltele lui — căpetenia le numea „Mîini de fier" — făcuse revizia șinelor.

— Sînt mai tari decît mîinile a douăzeci de bărbați roșii la un loc — răspunse albul.

— Și știe fratele meu alb să umble cu ele ?

— Da, frații mei roșii n-au decît să vină după mine. Pînă într-o oră trebuie să sosească trenul. Numai să nu uitați că tot aurul și argintul mi se cuvin mie.

— Ma-ti-ru nu minte niciodată ! îl asigură cu mîndrie căpetenia, ridicîndu-se de jos. Aurul e al tău ; în schimb, toate celelalte avuții împreună cu scalpurile fețelor palide rămîn pentru războinicii ogellallași.

— Dar catîri îmi dați, ca să car de aici aurul, și oameni care să mă însoțească pînă la Canadian River ?

— Vei avea catîri și războinici ogellallași care te vor însoți pînă la hotarele țării Aztlan [1]. Iar în cazul cînd calul de foc va aduce multe lucruri care să placă lui Ka-wo-mien și lui Ma-ti-ru, atunci războinicii te vor întovărăși mai departe, pînă la marele oraș Aztlan unde, după cum spuneai, te așteaptă feciorul tău.

Căpetenia strigă o dată și numaidecît toți indienii se ridicară în picioare. Eu mă trăsei îndărăt. Nu departe de locul unde mă pitisem se auzi un foșnet ușor, de parcă o pală de vînt ar fi trecut peste ierburi.

— Sam !

Abia de-i murmurasem numele și totuși, la cîțiva pași de mine, se și arătă pentru o clipă statura scundă a lui Sans-ear.

— Charlie !

Mă tîrîi ușurel în direcția lui.

— Ce-ai observat ? îl întrebai.

— Mai nimic ; tot indieni, ca și aici.

— Ai auzit ceva ?

— Nici un singur cuvințel. Dar dumneavoastră ?

— Foarte multe. Hai să plecăm ! Indienii o iau acum spre vest. Trebuie să ajungem cît mai repede la caii noștri.

Mă furișai înainte, Sam după mine. Ajunserăm la calea ferată și trecurăm tîrîș dincolo de terasament.

— Sam, ia dumneata caii și deplasează-te o jumătate de milă de-a lungul liniei. Așteaptă-mă acolo. N-aș vrea să-i pierd pe indieni din ochi, înainte de a mă fi orientat exact.

— N-ați putea să-mi încredințați mie această sarcină ? Pînă acum i-ați tot spionat dumneavoastră. Eu ce ispravă am făcut ? Nimic ! Mi-e și rușine.

— Nu merge, Sam ! Mustangul meu te ascultă și pe dumneata, dar Tony a dumitale poate să-mi joace renghiul.

— Aici aveți, ca să zic așa, perfectă dreptate. Mă duc.

Și plecă hotărît, cu pași apăsați. De data asta, ar fi fost într-adevăr inutilă străduința de a nu lăsa vreo urmă.

Abia dispăru Sam în întunericul serii, că, stînd așa culcat sub rambleu, îi zării pe indieni tîrîndu-se în lanț pe partea cealaltă a terasamentului.

---

[1] Mexic.

Eu, dincoace, mă furișai neobservat, căutînd să fiu mereu în dreptul lor. Nu departe de locul unde găsisem ciocanul, indienii se opriră, apoi se urcară pe terasament. Mă pitii în spatele unor tufe, și, peste puțin, auzii zdrăngănit de fier, apoi lovituri puternice de ciocan. Șeful alb al bandei se pusese pe lucru. Încerca să disloce șinele cu ajutorul sculelor luate de la cantonier.

Sosise momentul să intervin. Părăsii în grabă terenul viitoarei bătălii și plecai după Sam. În cinci minute îl ajunsei din urmă.

— Strică șinele ? mă întrebă el.

— Da.

— Am auzit. Dacă-ți lipești urechea de șină, se aud perfect loviturile de ciocan.

— Acum, la lucru, Sam ! Peste trei sferturi de ceas are să vină trenul. Trebuie să-l întîmpinăm înainte ca indienii să-i zărească farurile.

— Charlie, eu nu merg !

— De ce ?

— Dacă plecăm amîndoi în întîmpinarea trenului, va trebui să pierdem pe urmă timp pentru o nouă recunoaștere ; în schimb, întorcîndu-mă la indieni și ținîndu-i sub observație, vă pot da relații precise la înapoierea dumneavoastră.

— Ai dreptate. Și cu Tony ce faci ?

— O las aici. Nu se clintește ea din loc pînă nu mă întorc.

— Bine ! Sper că n-ai să comiți nici o imprudență.

— În ce mă privește, nici o grijă ! Hai, cărați-vă ! Ne întîlnim tot aici.

Încălecai și pornii cît putui mai repede în întîmpinarea trenului. Trebuia să-l opresc la o asemenea distanță, încît indienii nici să nu-i observe apariția.

Noaptea se lumina treptat. Stelele își revărsau strălucirea lină asupra preriei, astfel că vedeam înaintea mea la cîteva lungimi de cal. Gonii din ce în ce mai iute, fără răgaz, pînă străbătui vreo trei mile.

Acolo sării din șa, îmi priponii mustangul și-l împiedicai ca să nu fugă cumva, speriat de zgomotul trenului. Pregătii apoi repede o grămadă de vreascuri și în plus încropii o torță din iarbă uscată împletită în jurul unei crăci. După aceea, mă pusei pe așteptat. Ședeam pe o pătură întinsă

chiar peste linia ferată, lipindu-mi în răstimpuri urechea de șină și scrutînd zarea în direcția din care urma să vină trenul.

Să tot fi stat așa vreo zece minute, cînd — la un moment dat — simții un huruit abia perceptibil care se întețea și se apropia mereu. Apoi zării la mare depărtare un punct luminos, cît o gămălie de ac rătăcită printre stele. Luminița creștea văzînd cu ochii. Trenul se apropia.

Peste puțin, lumina aceea se despărți în două. Sosise clipa decisivă. Dădui foc vreascurilor. Se iscă numaidecît o pălălaie pe care oamenii din tren nu puteau să n-o observe. Huruitul creștea din ce în ce. În sfîrșit, prin snopul de lumină al celor două faruri se contură trupul locomotivei. Încă un minut — și trenul avea să ajungă la mine.

Repede, dădui foc și „torței“. Jucînd-o în văzduh, pornii în goană înaintea trenului. Mecanicul, sesizînd probabil situația, frînă brusc. Locomotiva șuieră de două ori ascuțit. Frînele scrîșniră. Un huiet agitat, asurzitor, un pîrîit prelung — și locomotiva se opri exact în dreptul vreascurilor aprinse. Aplecat în afară, mecanicul întrebă nervos :

— Hei, omule, ce-i cu dumneata ? Vrei să te urci în tren ?

— Ba dimpotrivă, *sir*, vreau să coborîți dumneavoastră !

— Ei, las-o naibii !

— Totuși, trebuie ! Nu departe de aici indienii au demontat linia.

— Ce vorbiți ? ! Indienii ? *'s death* ! La dracu' ! E adevărat, omule ?

— Nu văd de ce-aș minți.

— Ce doriți dumneavoastră ? se amestecă șeful de tren, care între timp coborîse și se apropiase de mine.

— Cică ar fi niște indieni înaintea noastră — îi lămuri mecanicul.

— Zău ? I-ați văzut ?

— Desigur. I-am și auzit. Sînt ogellallași.

— Cei mai afurisiți dintre toți ! Cîți la număr ?

— Vreo șaizeci.

— Mari bandiți ! Al treilea atac din anul acesta ! Dar las' că-i învățăm noi minte ! De mult aștept prilejul să le dau o lecție ! Sînt departe de-aici ?

— La vreo trei mile.

— Mecanic, camuflează imediat luminile ! Roșii ăștia văd ca pisicile... Vă sînt recunoscător, master ! Ne-ați prevenit la timp. După îmbrăcăminte, pare că sînteți vînător de prerie...

— Cam așa ceva. Mai am un tovarăș care îi ține pe indieni sub observație pînă sosim la fața locului.

— Foarte inteligent din partea dumneavoastră. Dar nu vă mai înghesuiți, oameni buni ! Nu-i nimic grav. Din contra, tărășenia promite să fie extrem de amuzantă.

Auzind discuția, călătorii deschiseră ușile vagoanelor și, grămădindu-se în jurul nostru, nu mai conteneau cu întrebările. Dar la invitația șefului de tren calmul se restabili.

— Transportați aur și argint ? îl întrebai.

— Cine v-a spus ?

— Am auzit de la indieni. Îi conduce un alb, șeful unei bande de tîlhari. Acesta urmează să capete aurul și argintul, în timp ce indienii se vor mulțumi cu restul, dimpreună cu scalpurile dumneavoastră.

— Oh ! De unde să știe banditul ce încărcătură avem ?

— Poate s-o fi aflat de la un feroviar, însă nu știu nimic precis.

— Lămurim noi, bineînțeles dacă-l prindem de viu, ceea ce mi-aș dori din tot sufletul. Dar ia spuneți, master, cum vă cheamă ? Să știm și noi cu cine avem de-a face.

— Tovarășul care ne așteaptă mai încolo e Sans-ear, iar eu...

— Sans-ear ? Formidabil ! Ăsta om ! Face cît doisprezece. Și dumneavoastră ?

— Mie mi se spune în prerie Old Shatterhand.

— Old Shatterhand, omul care, cu trei luni în urmă, hăituit de peste o sută de siucși, a străbătut pe schiuri, în nici trei zile, toată întinderea Yellow-Stone, de la Munții Înzăpeziți pînă la fortul Union ?

— Exact !

— *Sir*, am auzit multe despre dumneavoastră și mă bucur că în sfîrșit vă cunosc ! Dar, lucru curios ! Parcă tot dumneavoastră ați salvat nu de mult un tren pe care Parranoh, căpetenia albă a siucșilor, intenționa să-l atace ? !

— Într-adevăr. Eram atunci cu Winnetou, căpetenia apașilor, cel mai vestit indian din toată preria. Ei bine, *sir*, luați o hotărîre ! Indienii știu cînd trebuie să sosească trenul. Dacă zăbovim prea mult, ar putea bănui o trădare.

— Așa e. Dar mai întîi aș dori să cunosc pozițiile lor. Pentru orice bătălie trebuie să te informezi în prealabil asupra măsurilor luate de inamic.

— Vorbiți ca un mare strateg, *sir*. Din păcate, nu vă pot da suficiente lămuriri. Trebuia să ies în întîmpinarea dumneavoastră și n-am mai avut timp să aștept pînă ce indienii vor fi gata cu pregătirile. Dar tovarășul meu ne va oferi, desigur, informațiile necesare. Rugîndu-vă să luați o hotărîre, nu vreau decît să aflu dacă aveți de gînd să atacați sau nu.

— Firește, firește că-i atac — răspunse cu însuflețire șeful trenului. Sînt chiar obligat să le tai odată pofta de a ne jefui încărcăturile. Dumneavoastră, doi inși, desigur că n-ați putea ține piept unei trupe de șaizeci de indieni. Nu e cazul să riscați, nu-i așa, că...

— *Pshaw* ! îi tăiai vorba. Știm noi mai bine ce trebuie și ce nu trebuie să riscăm. Azi, în plină zi, Sans-ear a lichidat în două minute patru indieni și vă asigur că noi doi, fără nici un ajutor din partea dumneavoastră, putem expedia cîteva duzini de ogellallași în veșnicele plaiuri ale vînătorii. Aici nu e vorba atît de număr, cît de forță și de rațiune. Cînd eu trag, de pildă, pe întuneric, douăzeci și cinci de focuri la rînd cu carabina Henry fără s-o încarc pe parcurs, de unde să știe indienii că sîntem doi sau douăzeci ? ! Hei, domnilor, aveți printre dumneavoastră oameni înarmați ?

De fapt, întrebarea era de prisos. Știam că toți oamenii aceștia trebuie să fie într-un fel înarmați. Dar șeful trenului se purta ca și cînd ar fi vrut să ia în mîinile lui conducerea acțiunii, ceea ce nu era de acceptat. Să dirijezi un atac nocturn împotriva indienilor e o treabă care presupune mai multe cunoștințe decît ar putea să le aibă un funcționar al căilor ferate, chiar dacă e inimos și îndrăzneț.

Drept răspuns, răsună un „da“ unanim, iar șeful trenului adăugă :

— Printre pasageri se află și șaisprezece feroviari foarte pricepuți în mînuirea puștilor și cuțitelor, plus douăzeci de militari destinați fortului Niobrara, înarmați cu flinte, pistoale și cuțite. Pe deasupra, mai sînt aici cîțiva gentle-

meni care se vor bucura să-i scarmene un pic pe bravii indieni. *Hello*, cine se înrolează, domnilor ?

Toţi, fără excepţie, se declarară gata de luptă şi, chiar dacă unora nu prea le da inima ghes, tot nu voiau să pară fricoşi. Fireşte că asemenea oameni nu-mi puteau fi de mare ajutor. Ba era chiar mai bine să rămînă pe loc. De aceea intervenii :

— Ascultaţi, domnilor, sînteţi, desigur, bărbaţi curajoşi, dar nu e bine ca toată lumea să participe la acţiune. Sper că-mi veţi da dreptate. Sînt aici cîteva doamne pe care nu le putem lăsa fără apărare. Chiar dacă învingem, şi nu mă îndoiesc de acest lucru, e totuşi posibil ca indienii să năvălească din fugă asupra trenului părăsit. De aceea trebuie să lăsăm aici, pentru pază, cîţiva oameni neînfricaţi. Cine doreşte să preia această sarcină ? Să se anunţe !

Într-adevăr, opt inşi îşi oferiră serviciile, gata să apere trenul cu preţul scumpei lor vieţi. Erau trei dintre soţii doamnelor de faţă, şi alţi voiajori care făceau impresia că se pricep mai bine la preţul articolelor de fierărie, al vinului, ţigărilor şi sămînţei de cînepă decît la folosirea cuţitului de vînătoare.

Primilor trei nu le-o puteam lua în nume de rău ; mai presus de toate, trebuiau să-şi îndeplinească datoria de soţi.

— Garnitura nu poate fi lăsată fără personal. Cine rămîne ? întrebă şeful trenului.

— Mecanicul şi fochistul — i se răspunse.

— Să preia şi conducerea acestor viteji gentlemeni — continuă şeful. În ce mă priveşte, merg, bineînţeles, la atac. Voi comanda eşalonul.

— Cum doriţi, *sir* ! observai eu. Aţi mai luat, desigur, parte la bătălii împotriva indienilor ?

— Ce nevoie ? Aceşti *yambarijos*, indieni de strînsură, nu se pricep decît să atace şi să-şi masacreze adversarii prin viclenie. Cînd sînt însă atacaţi, la rîndul lor, în mod organizat, o iau la sănătoasa. Oricum, va fi o treabă uşoară.

— Nu prea cred, *sir*. Sînt ogellallaşi, cei mai sîngeroşi dintre siucşi, iar în fruntea lor se află vestitele căpetenii Ka-wo-mien şi Ma-ti-ru.

— Adică vreţi să spuneţi că ar fi cazul să mă sperii ? Sîntem aici peste patruzeci de bărbaţi. După mine, sarcina nu e de loc grea. Am camuflat farurile, pentru ca indienii să nu observe că sîntem preveniţi. Acum, însă, lepădăm masca : dumneavoastră vă urcaţi pe locomotivă şi ne apropiem de locul unde au fost dislocate şinele. Acolo ne oprim brusc şi îi căsăpim pe mişei pînă la unul. Reparăm pe urmă linia şi nu ne rămîne decît să recuperăm o întîrziere de cel mult un ceas.

— Trebuie să recunosc că aveţi aptitudini remarcabile pentru un colonel de cavalerie a cărui supremă satisfacţie e să-i mături pe duşmani printr-o şarjă cumplită. Numai că şarja cere alte condiţii decît cele de faţă. Cu un asemenea plan, îi duceţi pe cei patruzeci de oameni ai dumneavoastră la moarte sigură. De aceea mă văd nevoit să nu particip la executarea lui.

— Cum ? Nu vreţi să ne sprijiniţi ? Ce-i asta : laşitate sau invidie ? Vă doare că nu veţi juca rolul de comandant ?

— Laşitate ? *Pshaw* ! Dacă într-adevăr aţi auzit de mine, cred că e o nesocotinţă să folosiţi acest cuvînt. Pumnul lui Old Shatterhand v-ar putea demonstra pe loc că stăpînul lui ştie să-şi poarte cu cinste numele. Cît despre invidie, vă asigur că ar putea să-mi fie cu totul indiferent în mîna cui se vor găsi peste o oră trenul şi scalpurile dumneavoastră. Dar de propriul meu scalp nimeni, în afara mea, nu are dreptul să dispună. Am intenţia să-l mai păstrez cîtva timp. *Good evening*, domnii mei !

Mă pregătii să plec. Însă şeful trenului mă apucă de braţ :

— *Stop*, master ! Nu merge aşa ! Am preluat comanda şi trebuie să vă supuneţi. Cu nici un preţ n-am să consimt ca trenul să rămînă la o asemenea distanţă de locul bătăliei. Eu răspund aici pentru orice pagubă. Va să zică, am hotărît : ne conduceţi pînă acolo ! Pe parcurs nimeni nu coboară din tren ! Un bun conducător de oşti trebuie să prevadă totul, chiar şi o eventuală înfrîngere. Pentru acest din urmă caz, vagoanele ne oferă un adăpost sigur. Dinăuntru ne putem apăra pînă la sosirea unei alte garnituri, din vest sau din est. Nu-i aşa, domnilor ?

Toată lumea îl aprobă. Nu se afla printre ei nici un *westman*, de aceea planul acesta li se părea realist şi ispititor. Şeful trenului, foarte satisfăcut de rezultat, mi se adresă scurt :

— Urcaţi, *sir* !

— Bine, dacă porunciţi, mă supun !

Dintr-un salt mă avîntai pe spinarea mustangului care în tot timpul discuţiei stătuse dezlegat.

— Nu aşa, *my dear*, dragul meu ! Am vrut să spun : pe locomotivă !

— Iar eu am înţeles pe cal, *sir*. Părerile noastre diferă şi aici.

— Vă ordon să descălecaţi !

Mă apropiai călare de el, mă aplecai din şa şi-i spusei răspicat :

— Stimabile, se pare că n-aţi mai avut de-a face cu un adevărat *westman*, altminteri nu mi-aţi fi vorbit pe asemenea ton. Fiţi bun şi urcaţi-vă personal pe locomotivă.

Îl înşfăcai cu dreapta de piept şi-l ridicai în sus. La un îndemn al meu, calul aproape că se lipi de locomotivă. Cît ai clipi, feroviarul-strateg ateriză în cabină, iar eu mă depărtai în galop.

Stelele luminau acum atît de tare, încît puteam ocoli uşor orice obstacol. În mai puţin de un sfert de oră, ajunsei la Sam.

— Ei ? întrebă acesta pe cînd descălecam. Mă aşteptam să aduceţi ceva oameni cu dumneavoastră !

Îi explicai de ce m-am întors singur.

— Bine-aţi făcut, Charlie, foarte bine ! Un funcţionar ca ăsta se uită de sus la de-alde noi, fiindcă, să zic aşa, nu ne bărbierim de trei ori pe zi. Îşi vor pune, desigur, planul în aplicare, dar o să vadă ei, ha-ha-ha !

Şi, rîzînd cu poftă, Sam sugeră cu un gest operaţia scalpării. Apoi adăugă :

— Dar nici nu mi-aţi spus ce-aţi aflat aici adineauri !

— Căpeteniile lor sînt Ka-wo-mien şi Ma-ti-ru.

— Ah ! Atunci, să vedeţi luptă ! Un deliciu ! O să-mi crească-n piept bătrîna inimioară.

— E şi un alb cu ei, care i-a informat că trenul transportă aur şi argint.

— Desigur că pe astea şi le-a rezervat lui. Indienii se vor alege cu scalpurile şi cu alte mărunţişuri.

— Întocmai.

— Mi-am închipuit. Trebuie să fie capul vreunei bande.

— Întîmplător îl ştiu. A tăbărît cîndva cu banda lui asupra adăpostului lui Old Firehand, dar a fugit ca iepurele prin porumbişte.

— Cum îi spune ?

— Habar n-am. De altfel, n-are importanţă ; oamenii de teapa lui îşi iau zilnic alt nume. Ai fost în recunoaştere ?

— Da. Indienii s-au împărţit în două grupuri şi stau la pîndă de ambele părţi ale liniei, cam la jumătatea drumului dintre porţiunea demontată şi locul unde îşi ţin caii. Animalele le-au lăsat în paza a doi oameni. Ei, ce facem, Charlie ? Le dăm ajutor feroviarilor, sau ne vedem de drum, ca să zic aşa ?

— Avem datoria să-i ajutăm, Sam. Ori eşti de altă părere ?

— Nicidecum ! Sînt perfect de acord în ce priveşte datoria. În plus, mă gîndesc şi la urechile mele, care încă nu mi-au fost pe deplin achitate. O dau pe Tony a mea în schimbul unei broaşte rîioase, dacă mîine în zori nu vor zăcea lîngă linie cîţiva indieni cu urechile lipsă ! Dar acum ce facem, Charlie ?

— Ne despărţim, la rîndul nostru. Ne postăm de ambele părţi ale rambelului, între indieni şi caii lor.

— *Well* ! Dar mi-a venit o idee : ce părere aţi avea de un stampedo ? Să dezlegăm caii şi să rămînă dumnealor pe jos.

— Hm ! N-ar fi rău, cu condiţia să fim în număr mai mare şi să putem conta pe înfrîngerea totală a indienilor. Dar în cazul de faţă procedeul nu mi se pare indicat. Cei din tren ar păţi-o rău, iar noi doi n-am putea decît să-i ţinem în loc pe indieni pînă la sosirea trenului următor sau să-i speriem cumva, determinîndu-i s-o ia la sănătoasa. În ambele cazuri, însă, e de preferat ca ei să se poată deplasa repede. Lăsîndu-i fără cai, îi obligăm de fapt să rămînă în preajma noastră. N-ai auzit de vorba aceea înţeleaptă care spune că, în anumite împrejurări, e bine să arunci punţi de aur în calea inamicului ?

— Pînă acum n-am cunoscut, ca să zic aşa, decît punţi de lemn, de piatră sau de fier. Toată cinstea pentru argumentele dumneavoastră, Charlie, dar cînd îmi imaginez mutrele ce le-ar face indienii grăbindu-se să încalece şi negăsind nici un cal, zău că simt un fel de gîdilătură pînă

în vîrful degetelor. Şi încă ceva important : nu credeţi că, lipsindu-i de cai, i-am băga în sperieţi ?

— Desigur. Totuşi prefer să aşteptăm desfăşurarea evenimentelor.

— Mă rog. Să aşteptăm. Însă un lucru trebuie făcut.

— Ce anume ?

— Să-i lichidăm pe cei doi străjeri. De acord ?

— De fapt, nu sînt niciodată pentru vărsări de sînge inutile. Acuma, însă, îţi dau dreptate : e o brutală, dar legitimă apărare. Punem astfel stăpînire pe caii lor. Hai să-i priponim mai întîi pe-ai noştri, şi pe urmă acţionăm !

Ne depărtarăm niţel călare. Acolo îmi legai mustangul aşa fel, încît să nu se poată deplasa decît vreo trei paşi. Sam o legă în acelaşi fel pe Tony...

Făcurăm apoi un ocol care ne aduse iarăşi în spatele indienilor. Farurile locomotivei încă nu se zăreau ; fie că planul şefului de tren întîmpinase între timp opoziţie, fie că oamenii nu se hotărau să pornească fără prezenţa mea.

Ajunşi lîngă cai, desluşirăm uşor siluetele celor doi străjeri care patrulau fiecare în parte în jurul animalelor. Unul tocmai se apropia încet de tufa de după care ne pitisem. Cînd veni în dreptul nostru, Sam sări şi-i înfipse cuţitul în inimă. Indianul se prăbuşi fără să zică nici pis. Colegul lui avu parte de acelaşi sfîrşit...

Întorcîndu-mi instinctiv capul de la această sîngeroasă privelişte, dădui cu ochii de un cal care păştea în apropierea mea. Purta în spinare o şa spaniolă, confortabilă, cu scări mari, prevăzute cu tălpici, cum se obişnuieşte în America Centrală şi de Sud. Harnaşamentul nu avea nimic indian. Să fi fost acesta calul banditului alb ? Mă apropiai şi mai mult de el. Pe amîndouă laturile şaua avea cîte un buzunar îngust. Le scotocii repede şi dădui peste nişte hîrtii şi două pungi. Neavînd vreme să le cercetez conţinutul, le luai cu mine.

— Şi acum ce facem ? întrebă Sam.

— Eu o iau la dreapta, dumneata la stînga ! Dar stai niţel ! Observi ?

— Trenul, da, da, trenul ! Vine, ca să zic aşa ! Să mai zăbovim puţin, Charlie, să vedem cum se încurcă treaba.

Planul şefului de tren fusese, deci, acceptat. Locomotiva, cu farurile ei puternice, se apropia încet, foarte încet, ca

să depisteze la timp locul unde fuseseră demontate şinele. Curînd, roţile scrîşniră prelung şi trenul se opri chiar în faţa spărturii.

Ce furioşi trebuie să fi fost indienii văzînd cum condiţia principală a izbînzii lor nu se realizase ! Poate bănuiau chiar că însoţitorii trenului fuseseră preveniţi. Pentru aceştia, cel mai înţelept lucru ar fi fost acum să stea liniştiţi în vagoane. Speram, oarecum, că aşa vor face. Dar speranţa nu se împlini. Albii deschiseră larg uşile şi săriră jos, gata de luptă. Curînd aveau să-şi dea seama de neghiobia comisă. Înaintînd pînă în faţa locomotivei, ei ajunseră în bătaia farurilor ; şi astfel le oferiră indienilor ţinte atît de sigure, cum aceştia nici în vis n-ar fi visat. Răsună o salvă, şi încă una, după care izbucni un urlet şi un vacarm înfricoşător.

Agitîndu-şi armele descărcate, indienii se repeziră înainte, dar nu mai dădură decît peste morţi şi răniţi, pentru că ceilalţi părăsiseră în goană terenul, ascunzîndu-se în vagoane. Cîţiva indieni se aplecară ca să scalpeze victimele, dar fură siliţi să renunţe, pentru că albii refugiaţi în primul vagon trăgeau asupra lor.

Acum cel mai bine ar fi fost ca locomotiva să dea repede înapoi. Dar ea nu se mişcă din loc. Poate că mecanicul şi fochistul nici nu se aflau la posturile lor, ci stăteau ascunşi într-unul din vagoane.

— Îi aşteaptă, ca să zic aşa, un asediu în toată regula — comentă Sam.

— Nu cred. Indienii ştiu că nu au vreme decît pînă la sosirea trenului următor. De aceea vor încerca un asalt, deşi procedeul acesta nu prea intră în obiceiul lor.

— Şi noi ? E cam greu să iei o hotărîre.

— Orice hotărîre trebuie luată repede şi aplicată imediat. Altminteri, n-are valoare. Cea mai bună soluţie ar fi focul. Mergem la caii noştri şi călărim apoi roată, fiecare în sens opus. Descriem astfel cîte un semicerc larg. Tot la cincizeci-şaizeci de lungimi de cal coborîm şi dăm foc preriei. Dar mai întîi să realizăm, vorba dumitale, un stampedo, împiedicîndu-i astfel pe indieni să atace rapid şi răpindu-le posibilitatea de retragere. În situaţia dată nu avem nimic mai bun de făcut.

— Drace ! Cu planul ăsta îi băgăm în boală ! Dar mă tem că şi trenul va lua foc.

— Ferească sfîntul ! Ce-i drept, s-ar putea să transporte materiale inflamabile, de pildă, ulei sau păcură, nu ştiu. Dar lemnul vagoanelor e destul de tare ca să reziste unui foc de ierburi...

— Dar v-aţi gîndit şi la timpul necesar pînă să aprindem preria cu scăpărătoarele astea leneşe ? Că făclii nu putem folosi. Ne-ar trăda.

— Un om al preriei trebuie să fie pregătit pentru orice situaţie. Eu, de pildă, sînt oricînd aprovizionat cu chibrituri. Am destule. Ia şi dumneata !

— Bravo, Charlie ! Va să zică, stampedo şi pe urmă la caii noştri !

— Stai, Sam ! Abia acum îmi dau seama că era să fac o prostie. De fapt, ce nevoie avem de caii noştri ? Nu sînt aici o mulţime de cai ? Uite, eu îl iau pe murgul ăsta !

— Şi eu pe roibul de alături. Haide, să tăiem lasso-urile.

Ceea ce şi făcurăm, furişîndu-ne în grabă printre cai. Apoi dădurăm foc mărăcinişului şi încălecarăm. Flacăra nu se ridica decît la cîţiva ţoli înălţime. Indienii încă nu puteau s-o vadă, iar noi puteam trece la lucru neobservaţi.

— Unde ne întîlnim după ce facem ocolul ? întrebă Sam.

— Lîngă linia ferată, dar nu în lumina focurilor, ci între ele. Clar ?

— Absolut ! Aşadar, *go on*, roibule, vulpoi bătrîn !

Tăierea lasso-urilor provocă nelinişte printre cai. Acum adulmecau focul apropiat şi îşi zbîrleau coamele. Unii se şi cabrau ridicîndu-se în două picioare, gata-gata s-o ia din loc. Eu apucai la dreapta, în prerie. Descriind în galop un arc cu o rază de aproape o milă engleză, sării pe parcurs de cinci ori din şa şi dădui foc ierburilor. În sfîrşit, ajuns din nou în apropierea terasamentului, îmi veni în minte că săvîrşiserăm amîndoi o mare nechibzuinţă : dînd urmare unei inspiraţii de moment, neglijaserăm a ne gîndi la propriii noştri cai.

Îmi întorsei numaidecît murgul şi mă repezii în linie dreaptă spre locul unde îi lăsaserăm priponiţi. Cercul

de foc lumina totul în jur. Hăt-departe, în savană, tropoteau caii răzleţiţi ai indienilor, iar dincoace, în apropiere, se stîrni un urlet de spaimă şi furie, cum numai indienii îl ştiau lansa din gîtlejurile lor. Printre roţile trenului ardeau cîteva focuri cu flacără mică. Aşadar, după cum prevăzusem de altfel, roşii încercau să se salveze la adăpostul aşa-ziselor „contrafocuri". Dincolo, în stînga, mustangul meu aştepta lîngă Tony cea lungă de picioare. Şi, spre surpriza mea, iată-l şi pe Sam venind în goană pe calul său de împrumut, care galopa de ziceai că mătură pămîntul cu burta ; în ultimul moment îşi dăduse şi el seama de neglijenţa ce o comisesem.

Dar între timp indienii ne zăriseră caii. O ceată întreagă venea în fugă spre ei. Doi, mai sprinteni, se şi aflau la cîţiva paşi depărtare. Îmi fixai mai strîns puşca la umăr, mă înălţai în şa şi apucai tomahawkul. În salturi ca de felină, calul se repezi înainte. Ajunsei la caii noştri o dată cu cei doi indieni. Dintr-o singură privire îi recunoscui. Erau căpeteniile.

— Înapoi, Ma-ti-ru ! Caii sînt ai mei !

Întoarse capul şi mă recunoscu la rîndul lui.

— Old Shatterhand ! Mori, broască albă !

Trase cuţitul şi dintr-o săritură ajunse lîngă mine. Dar în clipa cînd dădu să lovească, tomahawkul meu îl izbi, prăbuşindu-l. Celălalt între timp izbuti să-mi încalece mustangul, dar nu băgase de seamă că acesta era împiedicat.

— Ka-wo-mien, vorbeai adineauri cu trădătorul alb despre mine ; acum am să-ţi vorbesc eu !

Înţelese că pe calul înţepenit era pierdut, sări jos şi încercă să dispară în tufiş. Îmi avîntai tomahawkul şi, slobozindu-l, îl nimerii pe indian drept în creştetul împodobit cu pene de vultur. Căpetenia căzu numaidecît la pămînt. Atunci descălecai şi eu, apucai carabina Henry şi mă întorsei spre ceilalţi din ceată. Cu trei gloanţe doborîi trei indieni, dar cum focul ajunsese aproape de tot, nu mai avui timp să continui lupta. Îmi dezlegai repede mustangul şi, sărind din şa, o luai la goană.

— Alo, Charlie, spre locul acela deschis ! îmi strigă Sam.

Cît ai clipi ajunse la mine, sări de pe roibul indian care o luă din loc ca apucat de streche, se urcă pe iapa lui și, aplecîndu-se, o slobozi din legături și o îndemnă la galop. Astfel goniră alături către un petic de prerie, unde cercul de foc încă nu se închisese.

Trecurăm cu bine dincolo, cotirăm la stînga și ne oprirăm îndărătul flăcărilor. Ne aflam acum în punctul unde aprinsesem cel de-al treilea foc. Pămîntul era negru, pîrjolit, dar se răcise între timp. În fața și înapoia noastră o fîșie de asemenea neagră, pustiită de foc, indica drumul pe care-l parcursese mai înainte, pe margini încă mai bîntuia marea de flăcări, răspîndind dogoarea și absorbind tot oxigenul din aer. Respirația devenea aproape imposibilă.

Totuși atmosfera aceasta sufocantă se îmblînzea pe măsură ce flăcările se depărtau de noi. În mai puțin de un sfert de oră, doar la orizont se mai zăreau flamurile roșii ale focului. În schimb, aici, în jurul nostru, sub stelele învăluite de fum, preria se întindea întunecată și sumbră ; abia de vedeai la trei pași înaintea ta.

— *Bless me*, păzește-mă, Doamne ! Parcă era focul gheenei ! vorbi Sam. Mare minune ca trenul să nu fi suferit nici o pagubă !

— Ba eu cred că n-a suferit. Vagoanele sînt construite așa fel, încît să reziste în asemenea cazuri, pentru că se întîmplă adeseori ca trenurile să treacă prin păduri ori savane incendiate.

— Și ce facem acum, Charlie ? Indienii ne-au văzut, vor fi cu ochii în patru.

— Ne văd ei și acum, dacă stăm așa profilați pe orizontul luminat de flăcări. Ar trebui păcăliți, să creadă că ne depărtăm. Poate că ne vor lua drept vînători care se grăbesc să-și anunțe tovarășii, să-i mobilizeze în ajutorul feroviarilor. O luăm la galop spre miazănoapte, cotim spre răsărit și, ocolind, ne întoarcem înapoi.

— Sînt de aceeași părere, ca să zic așa. Pînă la urmă cred că afacerea îi va costa pe indieni cîteva urechi bunicele. De altfel tomahawkul dumneavoastră a lucrat frumos adineauri.

— Dar nu i-am omorît ! răspunsei.

— Cum ?! Nu pricep !

— I-am amenințat cu tomahawkul, și atîta tot.

— Atîta tot ? Păi, sînteți cu mințile acasă, ori... ? Să-l lovești pe indian cu securea numai așa, ca să se trezească iar ? Înseamnă că o să vă dea iarăși de furcă.

— Am eu niște motive. Poate c-ai să înțelegi măcar unul dintre ele.

— Ba n-am să înțeleg nimic, Charlie ! Aici, după cum bănuiesc, e vorba de cele două căpetenii. Or, în cazul acesta, nu admit crutare.

— Mă aflam cîndva în mîinile lor. Ar fi putut să mă omoare, dar n-au făcut-o. Iar eu, ca să evadez, am fost nevoit să săvîrșesc atunci o nelegiuire. Iată de ce acuma nu mi-am folosit tomahawkul decît pe jumătate.

— Iertați-mă, Charlie, dar asta, ca să zic așa, e o prostie uriașă ! Aș înțelege, mă rog, dacă pe urmă v-ar fi recunoscător. Dar ce-or să-și spună indivizii ? Că Old Shatterhand n-are forță nici cît să scarpine bine o țeastă de indian ! Să sperăm că focul a reparat greșeala.

Discutînd așa cu glas tare, galopam alături prin prerie. Bătrîna Tony își arunca voinicește picioroangele, ținîndu-se de mustangul meu. În numai cîteva minute ajunserăm din nou la linia ferată, cam la o milă departare spre est de locul unde staționa trenul. Priponirăm caii și ne furișarăm apoi de-a lungul liniei spre locul respectiv.

Peste tot mirosea a ars și cîmpul era acoperit cu un strat de cenușă. Vîntul o răscolea, o spulbera, îngreuindu-ne respirația. Nu era ușor să-ți stăpînești tusea și să nu te trădezi. Vedeam deslușit farurile aprinse ale locomotivei. Dar în nici o parte a rambleului nu zăream vreun indian. Ne apropiarăm și mai mult ; îmi încordai privirea și constatai că indienii, ferindu-se de foc, se adăpostiseră — așa cum prevăzusem, de altfel — sub vagoane. Zăceau acolo claie peste grămadă și nu se îndurau să iasă. Se temeau de gloanțele albilor.

Deodată mă fulgeră o idee. Aplicarea ei nu era ușoară, dar efectul avea să fie decisiv.

— Sam, întoarce-te la cai, nu cumva să ni-i fure indienii.

— *Pshaw !* Sînt mulțumiți că și-au găsit adăpost.

— Dar eu am să-i scot de acolo.
— Trăgînd în ei ?
— Nu.
Îi împrăştii planul, iar el dădu din cap satisfăcut.
— *Well*, Charlie, ideea e cît se poate de fericită, numai că trebuie acţionat repede ; nu cumva să vă înşface de picioare în timpul săriturii. Eu am să stau, ca să zic aşa, prin apropiere cu caii, ha-ha-ha !... Dăm iama în ei ca bizonul în coioţi.
Se retrase de-a-ndăratelea, în timp ce eu, lipit de pămînt, mă tîrîi înainte, strîngînd în dreapta cuţitul, gata de apărare. Ajunsei neobservat la piciorul rambleului, exact sub locomotivă.
Poziţia în care mă aflam, ca şi roţile mari din faţă ale locomotivei mă împiedicau să văd dacă indienii se adăpostiseră şi sub maşină. Mă ridicai încet, cu atenţie, apoi — din două sărituri — mă cocoţai sus, pe „calul de foc“.
Un strigăt puternic răsună sub mine, dar în aceeaşi clipă eu apucai manivela şi trenul porni îndărăt. Atunci izbucni un strigăt uriaş, colectiv, parte de durere, parte de groază. După vreo treizeci de paşi, dădui presiune şi trenul o luă de astă dată înainte.
— Cîine ! răcni cineva lîngă mine şi un ins cu cuţitul în mînă încercă să se salte pe locomotivă.
Era banditul alb care venise cu indienii. Îl izbii cu piciorul în piept şi-l dădui de-a berbeleacul.
— Încoace, Charlie ! mă auzii strigat. Repede !
În stînga mea, Sans-ear, călare pe Tony, ţinea cu mîna dîrlogii mustangului meu, iar cu cealaltă respingea atacul a doi indieni. Drept înainte, indienii care scăpaseră teferi de sub roţi fugeau pe ruptelea spre locul unde îşi lăsaseră caii. De fapt, era o prostie să mai spere în regăsirea cailor după pîrjolul ce bîntuise acolo.
Oprii numaidecît locomotiva şi mă avîntai în direcţia fugarilor. Chemarea lui Sam atrase atenţia celor doi indieni care îl împresurau : zărindu-mă, o luară imediat la picior. Eu încălecai şi, într-o clipă, mă şi năpustii pe urmele indienilor. Acţiunea nu era chiar atît de primejdioasă cum s-ar părea ; indienii, speriaţi la culme după ce constatară dispariţia cailor, fugeau care încotro, ca sălbăticiunile surprinse de copoi.
Deodată îl auzii pe Sam strigînd :
— ***All devils***, pe toţi dracii, dar ăsta-i Fred Morgan ! Piei, satană !
Şi îl văzui, în lumina focului care mai ardea la orizont, cum se repede şi dă să-l lovească pe bandit. Dar acesta se feri cu dibăcie şi dispăru în gloata fugarilor.
Sam dădu pinteni iepei şi dintr-un salt ateriză în mijlocul indienilor. Eu însă nu mai putui urmări acest intermezzo ; cîţiva roşii se iviră în calea mea şi dură cîtva timp pînă să-i pun pe fugă.
Nici nu mă mai luai după ei ; cursese destul sînge şi eram sigur că, după această lecţie, indienii nu se vor mai întoarce. Pentru a-l face pe Sam să renunţe la urmărirea care nu putea fi decît primejdioasă, imitai tare de tot lătratul coiotului şi mă întorsei călare la locomotivă.
Feroviarii coborîseră din tren şi, în timp ce mecanicul dădea drumul la aburi, se apucară să-şi caute morţii şi răniţii. Şeful trenului asista la operaţie şi înjura de zor. Cînd mă văzu, se repezi furios la mine :
— Cum v-aţi permis să vă atingeţi de maşină şi să-i goniţi pe indieni ? Îi aveam în mînă, i-am fi putut decima pe toţi !
— Uşurel-uşurel, domnule ! Fiţi bucuros că au plecat, altminteri s-ar fi putut întîmpla să vă judece ei, şi nu invers. Aţi încurcat bine de tot lucrurile !
— Cine a dat foc preriei ?
— Eu.
— Aţi înnebunit ? Şi m-aţi bruscat şi pe mine ! Ştiţi că vă pot aresta şi deferi justiţiei ?
— Nu, n-am habar, dar vă invit cu plăcere să-l aruncaţi pe Old Shatterhand de pe cal, să-l încuiaţi într-un vagon şi să-l predaţi apoi justiţiei. Sînt foarte curios să văd cum veţi realiza acest lucru.
Şeful de tren parcă simţea că intrase în încurcătură.
— N-am gîndit aşa, *sir !* Aţi dat, ce-i drept, cu oşitea în gard, dar îmi place să v-o trec cu vederea.
— Mulţumesc, *sir*. Ţi se moaie inima, nu alta, cînd constaţi că puternicii lumii au atît de duioase înclinaţii spre milă şi mărinimie. Şi acum ce aveţi de gînd ?

— Ce pot face decît să iau măsuri pentru repararea liniei și să ne continuăm călătoria ? Ori e de așteptat cumva un nou atac ?

— Nu cred, *sir*. Acțiunea dumneavoastră a fost atît de strălucit gîndită și executată, încît le-ați tăiat indienilor orice curaj.

— Nu cumva mă luați peste picior, *sir* ? Asta v-o interzic cu toată seriozitatea ! Nu e vina mea că erau atît de mulți și atît de pregătiți în vederea atacului nostru.

— Vă prevenisem doar că ogellallașii știu să-și folosească excelent armele. Uitați-vă : din cei șaisprezece feroviari plus douăzeci de militari ai dumneavoastră, au căzut nu mai puțin de nouă. Răspunderea nu e a mea. Și dacă judecați faptul că numai eu și camaradul meu, adică doi inși, am pus pe fugă întreaga ceată, atunci veți deduce cum ar fi mers lucrurile în cazul că m-ați fi ascultat pe mine și n-ați fi acționat după capul dumneavoastră.

Omul parc-ar fi vrut să se ia în colț cu mine, dar între timp se apropiaseră și alte persoane care îmi dădură dreptate. De aceea îmi vorbi mai potolit :

— Rămîneți aici pînă plecăm ?

— Se-nțelege ! Un adevărat *westman* nu face lucrul pe jumătate. Apucați-vă de treabă ; aprindeți cîteva focuri, ca să aveți lumină, vreascuri sînt aici destule. Rînduiți și santinele pentru cazul puțin probabil că roșii ar mai reveni.

— N-ați vrea să preluați sarcina, *sir* ?

— Care ?

— Securitatea.

— Nici nu mă gîndesc ! Am făcut și așa destule ; pe mine mă pîndesc noi primejdii și eforturi, în timp ce pe dumneavoastră vă așteaptă un trai confortabil. De altfel, talentul dumneavoastră strategic vă va ajuta să organizați straja în condiții optime.

— Dar ochii și urechile noastre sînt mai puțin agere ca ale dumneavoastră !

— Încordați-le, *sir*, încordați-le ! Atunci veți vedea și auzi ca și mine. Am să v-o dovedesc numaidecît. Oameni buni, ia tăceți și ascultați ! Auziți ceva în stînga noastră ?

— Da. Se aude un călăreț, un roșu, desigur.

— *Pshaw* ! Credeți că un indian ar face atîta zgomot, dac-ar vrea să vă surprindă ? Acesta e camaradul meu și vă sfătuiesc serios să-l primiți cu toată politețea. Sans-ear nu știe de glumă.

Era într-adevăr Sam. Descălecă de pe Tony a lui și făcu o mutră de parc-ar fi vrut să sugrume toată omenirea.

— Mi-ai auzit semnalul ? îl întrebai.

Confirmă scurt din cap și se adresă șefului de tren :

— Dumneavoastră sînteți autorul acestor frumoase planuri strategice ?

— Eu — răspunse acesta cu o candoare care mă făcu să-mi stăpînesc cu greu rîsul.

— *Well*, *sir*, atunci primiți complimentele mele. În orice caz, bătrîna mea Tony are mai multe grăunțe în cap. Aveți șanse să faceți carieră. S-ar putea să vă aleagă chiar președinte, mai știi... Stai, Tony, mă-ntorc imediat !

Bravul funcționar rămase perplex. Nu știa ce să răspundă. Și chiar dac-ar fi găsit un răspuns, tot n-ar mai fi avut cui să-l adreseze. Sans-ear dispăruse în întunericul nopții. Mă întrebam, firește, ce anume îl scosese în așa măsură din pepeni pe bunul meu Sam și nu vedeam altă pricină decît acel Fred Morgan care era, desigur, una și aceeași persoană cu banditul alb pe care îl îmbrîncisem de pe locomotivă. Îmi puteam lesne imagina încotro se dusese acum Sam. L-aș fi urmat și eu, dar pînă să plec, Sam se și întoarse iarăși printre noi. Mă așezai, urmărind preparativele în curs pentru repararea liniei ferate. Sam se așeză alături. Nu se calmase de loc. Dimpotrivă, era și mai furios.

— Ei ? încercai să-l trag de limbă.

— Ce, ei ? se răsti dînsul.

— Morți ?

— Care morți ? Ridicol ! Cum să moară coșcogea căpetenii indiene, cînd abia îi gîdilați la ceafă ca și cum i-ați apăra de muște ! Ați auzit ce i-am spus adineauri șefului de tren ?

— Ce ?

— Că Tony a mea are mai multe grăunțe în cap !

— Și ? Zi-i înainte !

4*

— Judecați singur ! Tony, de pildă, i-ar fi pocnit pe alde Ka-wo-mien și Ma-ti-ru definitiv ! Nu i-ar fi mîngîiat, ca să zic așa. S-au dus !

— E mai bine.

— Cum ?! Zău că-mi vine să vă plîng de milă ! Să-ți scape niște tîlhari ca ăștia cînd poți să-i scalpezi ? !

— Ți-am mai arătat o dată motivele mele, așa că lasă, te rog, comentariile. Mai bine spune-mi ce te-a enervat într-atît ?

— *Well !* Știți peste cine am dat ?

— Fred Morgan.

— Da ! De unde știți ?

— Chiar de la dumneata. Doar l-ai strigat pe nume după ce l-ai recunoscut.

— Așa ? Habar n-am. Dar știți cine-i bestia ?

După această expresie ca și după furia ce-l stăpînea, o bănuială îmi trecu prin minte :

— Nu cumva e asasinul soției și copilului dumitale ?

— Firește, cine altul ! ?

— Asta-i grozav ! exclamai, sărind de la locul meu. E formidabil ! L-ai prins ?

— Mi-a scăpat, canalia ! A fugit peste munți și văi. Of, mi-aș smulge urechile dacă le-aș mai avea.

— Dar te-am văzut cum te năpusteai după el călare, în mijlocul indienilor.

— N-a ieșit nimic. Mi-a tras clapa. Nici n-am mai dat de el ! Poate s-a lipit de pămînt și am trecut peste el din goana calului... Dar fie ce-o fi, tot îl găsesc ! Ei n-au cai, merg pe jos. Ne putem lua după urmele tălpilor.

— Grea treabă ! Ce-i drept, urmele unui alb pot fi ușor deosebite, dar cine știe dacă Morgan nu e atît de viclean, încît să imite călcătura indienilor ? Și, afară de asta, crezi că terenul e destul de moale peste tot pentru ca urmele să fie vizibile ?

— Așa e, Charlie, dar altă soluție nu văd...

Băgai mîna în buzunar și scosei cele două pungi și hîrtiile pe care le găsisem în șaua banditului.

— Poate că e aici vreun semn care să ne arate calea.

Desfăcui pungile. Chiar lîngă noi mai ardea unul din focuri și la lumina lui deslușii conținutul pungilor.

— Pietre scumpe, diamante ! exclamai în culmea surprizei. Sam dragă, țin în mîinile mele o avere formidabilă !

De unde avea tîlharul diamantele și cum de venise cu ele în sălbăticia savanei ? Pe cale cinstită nu putea să le fi agonisit, asta era clar. Și era de datoria mea să-l caut pe adevăratul lor stăpîn.

— Diamante ? *'s death,* să leșini, nu alta ! Ia să le văd ! De cînd sînt n-am avut, ca să zic așa, norocul să-mi cadă în mîini o astfel de comoară !

— Diamante de Brazilia — constatai, întinzîndu-i-le. Uită-te și dumneata.

— Hm, ciudată făptură e omul, ca să zic așa ! În fond, astea nu sînt decît niște sărmane pietre, nici măcar metal mai acătării. Așa-i, Charlie ?

— Cărbune, și atîta tot.

— Cărbune, fie și cocs, mi-e indiferent. Eu, unul, n-aș da pe ele nici măcar rabla mea de pușcă. Și ce-aveți de gînd cu mizeriile astea ?

— Le restituim stăpînului lor.

— Și cine-i acela ?

— De unde să știu ? Să sperăm că voi afla. O pagubă atît de serioasă nu se suportă în tăcere ; se publică în toate ziarele.

— Ha-ha-ha-ha ! Va să zică, ar trebui să comandăm chiar mîine un ziar, să ne abonăm, așa-i ?

— Posibil să găsim altă cale ; s-ar putea să găsim chiar în hîrtiile astea vreun indiciu.

— Atunci căutați !

Așa și făcui. Despăturind hîrtiile, găsii două hărți foarte clare ale Statelor Unite și o scrisoare fără plic, cu următorul text :

„Calverston, în . . .

Dragă tată !

Am nevoie de tine ; vino cît mai repede, indiferent dacă lovitura cu pietrele ți-a reușit ori ba. Vom fi bogați în orice caz. Pe la mijlocul lui august mă găsești la Sierra

Blanca, acolo unde Rio Pecos trece printre Skettel-Pik şi Head-Pik. Restul îţi voi comunica verbal.

Al tău
Patrik"

Colţul unde fusese data era rupt, deci nu puteam stabili vechimea scrisorii. I-o citii şi lui Sam.

— *Behold!* Ia te uită! făcu acesta după ce terminai. Se potriveşte, ca să zic aşa. Pe fiul lui îl cheamă Patrik. Şi chiar ăştia doi mi-au scăpat din zece cîţi erau! Ia mai citiţi o dată: cum le spune la cei doi munţi?

— Skettel-Pik şi Head-Pik.

— Îi cunoaşteţi?

— Puţin. Am călătorit odată de la Santa Fé spre Munţii Organos şi, aflînd că la Sierra Blanca şi Sierra Guadelupa s-ar găsi urşi, m-am abătut pînă acolo.

— Cunoaşteţi şi Rio Pecos?

— Foarte bine.

— Atunci sînteţi omul potrivit. Tot aveam noi de gînd să trecem în Texas şi în Mexic. N-ar fi mare lucru să o cotim niţeluş spre dreapta. De altminteri, mă cam ispitea să dau o raită prin locurile alea. Bănuiam, nu ştiu cum, că acolo am să mă pot uita în ochii lor. Ei, şi acum, cînd au avut bunătatea să-şi divulge adresa, dobitoc aş fi să nu le ofer prilejul ca să-l admire pe Sans-ear călare pe Tony. Veniţi şi dumneavoastră dacă mîine dimineaţă nu dăm de urma lui Morgan?

— Fireşte. Am şi eu interesul să-l prind. Cine altul mi-ar putea indica persoana căreia îi aparţin diamantele?!

— Atunci băgaţi-le în buzunar şi hai să vedem ce fac feroviarii!

Urmîndu-i sfatul, şeful de tren rînduise santinelele. Personalul trenului şi lucrătorii de linie dădeau zor cu repararea şinelor, iar pasagerii fie că priveau la ei, fie că se ocupau de oamenii căzuţi în luptă. Cîte unii ne iscodeau, neîndrăznind să se amestece în discuţia noastră.

După ce ne ridicarăm de jos, cîţiva se apropiară de noi ca să ne mulţumească pentru ajutorul dat. Înţeleseseră situaţia mai bine decît şeful trenului. Voind să-şi arate recunoştinţa, ne întrebară cu ce ne-ar putea răsplăti. Îi rugai să ne vîndă pulbere, plumb, tutun, pîine şi chibrituri din prisosul lor. Oamenii scotociră numaidecît prin bagaje, oferindu-ne cele cerute, chiar mult peste nevoile noastre. De plată nici nu voiau să audă şi nici nu era cazul să insist.

Trecu astfel puţinul timp trebuincios reparaţiei; uneltele fură strînse şi şeful de tren veni spre noi întrebînd:

— Nu urcaţi şi dumneavoastră, domnilor? Vă duc cu plăcere pînă unde doriţi.

— Mulţumim, *sir*. Nu plecăm.

— Cum vreţi. Bineînţeles că voi întocmi un raport despre cele întîmplate şi nu voi uita să vă trec la loc de cinste; veţi fi, fără îndoială, răsplătiţi.

— Foarte amabil din partea dumitale, *sir*, însă banii nu ne-ar folosi la nimic. Nu mai rămînem în aceste locuri.

— Şi trofeele? Cine le ia?

— După legile savanei, toate lucrurile celui învins aparţin învingătorului.

— Adică nouă! Prin urmare, luăm totul. Puneţi mîna, domnilor! Să ne alegem măcar cu cîte o amintire din bătălia de azi.

Dar Sam interveni:

— Binevoiţi, *sir*, de-mi arătaţi şi mie pe indianul ucis de dumneavoastră!

— Nu înţeleg — răspunse omul.

— Vreau să spun că, dac-aţi omorît vreun indian, îi puteţi lua lucrurile, altminteri nu.

— Sam, lasă-le plăcerea — căutai eu să-l temperez. Nouă şi aşa nu ne trebuiesc asemenea fleacuri!

— Dacă vreţi dumneavoastră, fie! Însă de scalpuri, domnilor, nu se atinge nimeni!

— Iar pe cantonierul ucis de indieni îl luaţi cu dumneavoastră — adăugai eu. E o datorie.

Această dorinţă a mea trebuia, fireşte, împlinită. Indienii omorîţi fură scotociţi bine de tot, li se luară armele şi celelalte lucruri. Apoi albii care căzuseră în luptă fură urcaţi într-un vagon. Un scurt rămas bun şi trenul porni pufăind. Mai auzirăm un timp huruitul din ce în ce mai

slab al roților și rămaserăm apoi singuri în preria nemărginită și tăcută.
— Și acum, Charlie ? întrebă Sam.
— Să tragem un pui de somn.
— Nu credeți că indienii s-ar putea întoarce, acum că „vitejii" s-au dus ?
— Nu cred.
— Tare mă tem că Fred Morgan să nu revină la fața locului, să-și caute calul și diamantele !
— Posibil, dar nu cred că va veni. Cine mai speră să regăsească un cal fugit de spaima focului ? Și, în plus, Morgan al dumitale știe că în afara celor din tren se mai află aici și alții, de care trebuie să se ferească pentru a nu da de dracu'.
— Banditul, m-a recunoscut și m-ar mira să nu încerce a mă găuri nițeluș cu plumbul sau cu cuțitul.
— Rămîne de văzut. Oricum, pentru astăzi putem fi liniștiți. E bine, totuși, să ne depărtăm de calea ferată, atît cît să avem siguranța că nu vom fi tulburați.
— *Well*, să plecăm !
Încălecarăm amîndoi și făcurăm aproximativ o milă spre nord. Acolo priponirăm caii și ne culcarăm, înfășurați în pături.
Eram tare ostenit. Somnul mă fură numaidecît și mi se păru apoi că aud prin vis zgomotul unui tren trecînd dinspre est spre vest ; dar nu mă trezii decît pe jumătate și somnul mă cuceri pe deplin.
Cînd mă deșteptai și mă dezvelii, abia se crăpa de ziuă. Totuși Sam era în picioare și trăgea tacticos dintr-o țigară de foi primită în ajun.
— *Good morning*, Charlie ! Cam diferă buruiana asta de țigările „patent" pe care le „fabricați" sub șa. Aprindeți un trabuc și hai să ne apucăm de treabă. Pînă nu găsim apă, trebuie să renunțăm la dejun.
— Numai de-am da mai repede de un izvor ! Mi-e de cai mai cu seamă. În definitiv, pot să fumez și călare.
Aprinsei țigara și îmi dezlegai mustangul.
— Încotro apucăm, Sam ?
— Călărim în spirală pînă la locul unde a staționat trenul. Astfel nu vom scăpa din vedere nici o urmă.
— Dar nu mergem alături.

— Bineînțeles, lăsăm o distanță între noi. Haide !
Inițial, cenușa fină a ierbii păstrase foarte vizibil urmele ogellallașilor fugari ; însă vîntul din timpul nopții le ștersese aproape cu totul. Ajunserăm astfel la locul convenit fără să fi obținut nici un rezultat.
— Ați descoperit ceva, Charlie ? se interesă Sam.
— Nimic.
— Nici eu. Să-l ia dracu' de vînt ! Se trezește tocmai atunci cînd nu trebuie. Dacă n-ați fi găsit scrisoarea, habar n-am fi avut acum încotro s-o luăm.
— Ei, să pornim atunci spre Rio Pecos !
— *Well !* Numai să le spun mai întîi indienilor cui datorează petrecerea de aseară.
În timp ce descălecai, lungindu-mă apoi pe rambleu, Sam se dedică operei la care eu nu voiam să particip : peste puțin, indienii morți zăceau înșirați unul lîngă altul, cu urechile tăiate și vîrîte în propriile lor mîini.
— Gata, mergem ! rosti Sam. Ne așteaptă drum lung pînă la cea mai apropiată sursă de apă ; sînt curios cine rezistă mai bine : mustangul dumneavoastră, sau bătrîna mea Tony ?
— Tony a dumitale nu duce în spinare greutatea ce o duce mustangul meu.
— *Well*, Charlie, ceva mai puțin hoit ; în schimb, mai multă minte. Eu, omule, n-am nici o vină că mi-a scăpat Fred Morgan ; dar că dumneavoastră nu i-ați șters de pe fața pămîntului pe cei doi șefi indieni, asta n-am să v-o iert, ca să zic așa, decît dacă-mi ajutați să-l prind pe Morgan.

TÎLHARII PUSTIULUI

Între Texas, Arizona, New-Nexico și teritoriul indienilor sau, altfel spus, între ramificațiile munților Ozark, începînd de la Sierra Guadelupa superioară și inferioară și prelungindu-se către munții Gualpa — înconjurată de înălțimile ce mărginesc cursul superior al lui Rio Pecos și izvoarele lui Red River, Sabine, Trinidad, Brazos și Colorado — se află o nesfîrșită întindere de pămînt pe care am putea-o denumi „Sahara Statelor Unite".

Terenurile pustii, aride, acoperite cu nisip arzător, alternează cu aglomerări de stînci golașe, fierbinți, incapabile să ofere o existență măcar efemeră unei vegetații cît de sărăcăcioase. Brutal și fără tranziție, frigul nopții înlocuiește dogoarea din timpul zilei. Nici un „gebel" — deal singuratic, nici un petic de verdeață nu întrerupe, ca în Sahara, acest deșert mort și uniform ; nici o fîntînă măcar, darnică și tăcută, nu vestește apropierea vreunei oaze cît de mici ; pînă și stepa, care face de obicei trecerea de la ținuturile muntoase, bogat împădurite, la sălbăticia fără viață, lipsește aici cu desăvîrșire, iar moartea se arată pretutindeni în nuda ei grozăvie. Doar ici și colo — nu se știe prin ce miracol — răsare și trăiește cîte un boschet însingurat de „mezquito", ca o ironie pentru ochiul dornic de verdeață. Și tot atît de surprinzător, întîlnești pe alocuri un soi de cactuși sălbatici, în cîte un singur exemplar, sau îngrămădiți pe suprafețe întinse, fără să-ți poți explica enigma existenței lor. Dar nici „mezquito", și nici cactușii nu oferă o priveliște plăcută, reconfortantă ; culoarea lor e un galben-murdar și forma de loc simpatică ; sînt acoperiți cu o crustă groasă de nisip și vai de animalul pe care un călăreț imprudent l-ar vîrî într-o asemenea insulă de cactuși ! Ghimpii cu vîrful subțire ca firul de păr și tare ca sîrma de oțel îi rănesc într-atît picioarele, încît nu mai poate alerga nicicum. Călărețul e nevoit să-l abandoneze, și calul — dacă nu e împușcat pe loc — va pieri de o moarte cumplită.

Cu toate grozăviile acestui deșert, omul a cutezat totuși să-l înfrunte. Șosele îl străbat pînă sus, către Santa Fé, și fortul Union, sau dincolo, spre Paso del Norte, ca și în jos, către fertilele prerii și păduri din Texas. Dar denumirea „șosea" nu trebuie să ne ducă cu gîndul la construcțiile de acest fel din lumea civilizată. E drept că mai trece pe-acolo cîte un vînător sau cercetaș, vreun grup de aventurieri îndrăciți sau o ceată dubioasă de indieni. Străbătînd în mare grabă deșertul, mai scîrțîie prin pustietatea dezolantă cîte un car cu boi, mișcîndu-se în pas de melc ; dar un drum propriu zis nu există, nici măcar acele făgașuri răsfirate la cîte un sfert de oră depărtare unul de altul, cum se găsesc în bărăganul din Lüneburg sau în nisipăria brandemburgheză. Călătorul, călare sau pe jos, își taie drum atîta vreme cît întîlnește puncte de reper către ținta propusă. Dar treptat, aceste indicii naturale dispar chiar și pentru ochiul cel mai ager ; de aceea s-a luat măsura ca, de aci înainte, drumul să fie însemnat cu pari înfipți în pămînt din loc în loc.

Totuși pustiul își cere victimele, care, ținînd seama de suprafața regiunii, sînt mult mai numeroase și mai greu încercate decît cele pe care le reclamă ca tribut Sahara și platourile din nordul Asiei. Cadavre omenești, stîrvuri de animale, resturi de șei, care sfărîmate și alte asemenea mărturii risipite în drum povestesc în graiul lor mut istorii lugubre pe care, chiar dacă urechea nu le aude, ochiul le deslușește cu atît mai ușor. Și sus, în văzduh, plutesc vulturii negri, urmărind cu o răbdare teribilă orice semn de viață pe pămînt, ca și cum ar ști că prada le e asigurată, neavînd nici o șansă de scăpare.

Și cum se numește acest pustiu ? Locuitorii teritoriilor învecinate îi dau tot felul de nume, cînd englezești, cînd

franţuzeşti, cînd spaniole ; dar cel mai răspîndit, pînă departe, e *Llano estaccado,* ceea ce înseamnă „Ţinutul marcat“ — referire la parii care indică drumul.

Venind dinspre izvoarele lui Red River şi îndreptîndu-se spre Sierra Blanca, doi oameni înaintau încet pe nişte cai frînţi de oboseală. Bietele animale slăbiseră aproape pînă la os şi arătau ca nişte păsări rebegite, gata să piară peste noapte în colivia lor. Poticnindu-se la fiece pas, abia îşi tîrau ciolanele ; te aşteptai ca din clipă în clipă să se prăbuşească. Aveau ochii injectaţi, roşii ca sîngele ; limba le atîrna uscată şi, cu toată arşiţa cumplită a zilei, nici strop de sudoare nu răsărea pe trupurile lor sfîrşite ; la zăbale nici urmă de spumă — semn că în afara sîngelui îngroşat, organismul nu mai dispunea de nici o rezervă de lichid din cauza fierbinţelii.

Caii aceştia erau Tony şi mustangul meu ; aşadar, călăreţii nu puteau fi alţii decît Sans-ear şi cu mine.

De cinci zile călăream prin *Llano estaccado,* găsind cu mare greu, ici şi colo, cîte un firicel de apă ; iar acum, cît vedeai cu ochii, totul era uscăciune şi mă gîndeam cît de practică s-ar dovedi introducerea în acest ţinut a unor cămile. Abia acum înţelegeai într-adevăr tîlcul versurilor lui Uhland :

„Şi caii-s flămînzi, lihniţi peste poate,
Mai să-i care stăpînul în spate“.

Dar performanţa din ultimul vers, chiar dacă îndeobşte ar fi fost posibilă, nu ne ispitea de loc în condiţiile date : călăreţii erau exact în aceeaşi jalnică stare ca şi caii lor. Sam, chinuit de sete, se mai ţinea ca prin minune în spinarea iepei sale ; gura-i căscată, privirea fixă, aproape neînsufleţită, vestea apropierea unei totale apatii. Mie pleoapele îmi atîrnau grele, ca de plumb ; de uscat ce-mi era gîtlejul, nici nu mai încercam să vorbesc ; parcă orice sunet, cît de slab, mi l-ar fi rănit, zgîriat, spart. Prin vine părea că-mi curge metal topit. Presimţeam că nu va mai dura nici un ceas şi ne vom prăbuşi leşinaţi de pe cai.

— A... pă ! gemu Sam.

Îmi ridicai anevoie capul. Ce-aş fi putut să-i răspund ? Tăcui.

Deodată calul meu se poticni şi rămase aşa, nemişcat. Îmi dădui toată osteneala să-l urnesc din loc, dar în zadar. Bătrîna Tony îi urmă şi ea exemplul.

— Să descălecăm ! îndrăznii să rostesc, şi fiecare silabă îmi provocă o durere cumplită în gît. Ai fi zis că pe traiectul glasului, de la plămîni la buze, mă înţepau o mie de ace.

Coborîi de pe cal, îl apucai de dîrlogi şi pornii înainte, clătinîndu-mă ; calul, eliberat de povară, mă urmă încet. Sam, şi mai istovit decît mine, abia de-şi mai trăgea Rosinanta după el. Era pur şi simplu zdrobit şi ameninţa să cadă la fiece pas.

Făcurăm astfel, cu chiu cu vai, cam o jumătate de milă, pînă auzii îndărătul meu un suspin prelung. Întorsei capul. Bunul meu Sam zăcea în nisip, cu ochii închişi. Mă apropiai şi mă aşezai lîngă el în tăcere. Cuvintele nu puteau să schimbe nimic.

Aşadar, acesta să-mi fie sfîrşitul, popasul final al peregrinărilor mele ? Căutam să mă gîndesc la părinţi, la fraţii şi surorile mele din depărtata Germanie, să-mi adun gîndurile într-o rugă — dar nu era chip. Creierul parcă-mi fierbea în cap. Căzusem amîndoi victima unei teribile viclenii care costase înaintea noastră nenumărate vieţi.

De la Santa Fé şi trecînd prin Paso del Norte coboară adeseori în grupuri căutătorii de aur, cărora soarta le-a fost prielnică şi care se întorc spre est cu agonisita lor din minele şi zăcămintele Californiei. Ei sînt obligaţi să străbată *Llano estaccado* şi tocmai aici îi aşteaptă marile primejdii care nu sînt legate doar de condiţiile specifice ale climei şi ale terenului. Oameni fără noroc în căutarea aurului şi care au pierdut gustul muncii cinstite, tot soiul de indivizi suspecţi, decăzuţi, de care Estul se leapădă, reprezentanţi ai tuturor viciilor, se trag încoace, către hotarul lui Estaccado, adulmecîndu-i pe căutătorii de aur. Cum însă aceştia din urmă sînt îndeobşte bărbaţi puternici, curajoşi, căliţi într-o mulţime de bătălii, nu e de loc uşor să-i înfrunţi făţiş. De aceea tîlharilor le-a trecut prin cap o idee cît se poate de crudă şi mişelească : ei scot parii de la locul lor şi-i înşiră pe o direcţie falsă, rătăcindu-i astfel pe călători, înfundîndu-i în cea mai pri-

mejdioasă parte a pustiului și condamnîndu-i la moarte prin epuizare. Pe urmă firește că le vine ușor să-și prade fără osteneală și risc victimele, ale căror oseminte albesc întinsul dezolant al deșertului, în timp ce familiile îi tot așteaptă zadarnic pînă la capătul vieții, neștiind nici cum, nici unde au dispărut.

Noi urmaserăm lungă vreme, încrezători, drumul marcat de acești pari și abia în ziua aceea către prînz, ne dădurăm seama că apucasem o direcție greșită. Nu știam cînd anume ne-am abătut de la drumul adevărat ; de aceea n-avea rost să ne întoarcem, cu atît mai mult cu cît în situația noastră desperată orice minut era foarte prețios. Sam era cu totul sfîrșit, nu mai putea merge ; iar eu — cu maximă încordare — poate că aș fi reușit să mai străbat o milă. Era clar : intrasem de vii în mormînt. Numai o întîmplare fericită ne-ar fi putut salva. Și asta cît mai repede.

Deodată răsună în văzduh un țipăt puternic și răgușit. Mă uitai în sus și zării un vultur care, după toate aparențele, se ridicase tocmai atunci de la pămînt, nu departe de noi. Pasărea zbura în cerc deasupra capetelor noastre, ca și cum ar fi descoperit o pradă sigură. Trebuia să se afle prin preajmă vreo victimă a pustiului sau a *stakemen*-ilor, cum sînt denumiți acești tîlhari din Estaccado, care mută indicatoarele. Îmi rotii privirea în jur, pentru a descoperi o cît de mică urmă.

Deși arșița soarelui și febra îmi urcaseră sîngele la cap de vedeam totul ca prin ceață, totuși observai la vreo mie de pași depărtare niște umbre care nu puteau fi nici bolovani, nici movile de pămînt. Apucai pușca și căutai să mă apropii de ele.

Nu făcusem nici jumătate de drum, cînd zării un număr de trei coioți și, ceva mai încolo, cîțiva vulturi. Fiarele stăteau în jurul unui trup pe care nu-l deslușeam decît foarte vag. Trebuie să fi fost vreun animal sau un om încă viu, altminteri făpturile acestea lacome și-ar fi sfîșiat de mult prada. Oricum, descoperirea îmi dădu o rază de speranță, deoarece coioții, neputînd rezista mult timp fără apă, nu cutează să se afunde prea adînc în pustiu. Cînd să mă apropii și mai mult, ca să văd cine-i

victima, un gînd mă fulgeră și-mi dusei repede pușca la ochi.

Nu lipsea mult să ne dăm sufletul, mai ales din cauza lipsei de apă. Oare sîngele acestor animale n-ar fi putut să ne potolească setea cît de cît ? Eram grozav de slăbit, și frigurile mă zgîlțîiau de nu-mi puteam stăpîni arma. Mă lăsai la pămînt și-mi rezemai cotul de genunchi, ca să pot ochi cu mai multă siguranță.

Trăsei două focuri la rînd și doi coioți se prăbușiră în nisip ; acest succes mă făcu să-mi uit slăbiciunea ; dădui fuga într-acolo. Pe unul din lupi îl nimerisem în cap, dar a doua oară trăsesem atît de școlărește, încît, dac-aș fi făcut abstracție de situația în care mă găseam, m-aș fi rușinat pînă la sfîrșitul zilelor mele. Glontele zdrobise labele dinainte ale fiarei, care urla și se vînzolea pe nisip.

Îmi scosei cuțitul și, tăindu-i primului coiot artera de la gît, îi sorbii sîngele cu nesaț, de parc-ar fi fost vorba de nectar zeiesc. Apoi umplui plosca de piele pe care o purtam la brîu și mă apropiai de victima care zăcea în nesimțire. Era un negru. Cînd îmi aruncai ochii asupra chipului său întunecat și plin de noroi, cît pe-aci să scap plosca din mînă.

— Bob !

Auzindu-se chemat, nenorocitul întredeschise pleoapele.

— Apă ! gemu el.

Îngenuncheai, îl așezai în capul oaselor și-i dusei plosca la gură.

— Bea !

Uscăciunea din gît nu-i permitea să înghită decît cu mare greutate. Dură mult timp pînă reuși să bea grețosul lichid. Apoi omul se lăsă din nou pe spate.

În sfîrșit, trebuia să mă îngrijesc și de Sam. Luasem anume mai întîi sîngele coiotului mort, căci s-ar fi scurs mai repede decît al celui rănit.

Acum mă apropiai de acesta din urmă. Deși dădea să mă muște, totuși nu-l omorîi. Înșfăcîndu-l de ceafă, îl tîrîi pînă la Sans-ear. Acolo îl ghemuii sub mine, ca să nu miște, și-i tăiai vîna.

— Bea de-aici, Sam !

Sărmanul zăcuse într-o apatie totală; dar acum se însufleţi brusc:

— Să beau? Oh!

Apucă grăbit plosca şi o goli dintr-o răsuflare. I-o umplui din nou. Sam bău iarăşi pînă la fund.

— Brrr, sînge! Ptiu! Dar e mai bun decît s-ar crede!

Sorbi şi ultimele picături, apoi se ridică în picioare. Al treilea coiot, care la început îmi scăpase, reveni între timp şi, fără să ţină seama de vecinătatea lui Bob, sfîşia hoitul tovarăşului său ucis. Îmi încărcai din nou puşca, mă apropiai cu precauţie şi-l doborîi dintr-un foc. Cu sîngele acestuia reuşii să-l întremez pe Bob şi să-l pun pe picioare.

I se întîmplă uneori călătorului să dea în chip cu totul neaşteptat peste un cunoscut al său. O astfel de întîlnire era aceasta cu negrul Bob, pe care îl cunoşteam foarte bine. Poposisem cîteva zile în casa stăpînului său, giuvaergiul Marshall din Louisville, şi îl îndrăgisem atunci pe slujitorul acesta credincios şi mereu bine dispus. Cei doi fii ai giuvaergiului luaseră parte împreună cu mine la o vînătoare în munţii Cumberlan şi mă însoţiseră pînă la Missisippi. Erau amîndoi nişte flăcăi admirabili, a căror companie îmi fusese foarte plăcută. Cum de-a ajuns bătrînul Bob tocmai aici, în *Llano estaccado?*

— Ţi-e mai bine? îl întrebai.

— Oh, bine, foarte bine!

Abia cînd se ridică în picioare, păru să mă recunoască:

— Massa Charlie? Mare, extra vînător? Oh, *nigger* Bob foarte bucuros; massa Charlie salvează massa Bern'. Altfel mort de tot.

— Bernard? Unde se află?

Negrul privi în jurul lui şi arătă cu mîna către sud:

— Oh, unde sînt massa Bern'? Acolo sînt! Nu, nu, acolo... sau dincolo...

Vorbind astfel, se învîrtea în jurul propriei sale axe, arătînd în toate direcţiile. Bravul Bob nu ştia nici el în ce parte se afla tînărul massa.

— Şi ce caută Bernard aici, în *Llano estaccado?*

— Ce căutăm! Bob nu ştim. Bob n-ai văzut massa Bern'. Bob plecat cu alţii massa.

— Cu cine anume?

— Oameni vînător, negustor este... Bob nu ştim bine!

— Şi încotro se ducea Bernard?

— La Californ', la Francisco, la massa Allan tînăr.

— Va să zică, Allan e la San Francisco?

— Acolo este. Cumpără mult aur pentru massa Marshall. Dar massa Marshall aur nu mai trebuie, fiindcă mort.

— Cum, a murit Marshall?! întrebai mirat, ştiind că bijutierul fusese încă în plină putere.

— Nu boală mort. Ucis bandit!

— Ucis? exclamai mişcat. Cine-i criminalul?

— Bob nu ştim, nimeni nu ştim. Bandit noaptea înfipt cuţit la inima lui massa Marshall şi luat tot, pietre, giuvaer, aur. Cine ucigaş şi unde plecat nu ştim nimeni, nici şerif, nici judecător, nici massa Bern', nici Bob.

— Cînd s-a petrecut crima?

— Trecut cinci luni. Massa Bern' rămînem sărac. Massa Bern' scris massa Allan la Californ' şi n-ai primit răspuns. De aceea mers singur Californ', căutăm massa Allan.

Era, în orice caz, o ştire lugubră. Un act bestial pusese capăt fericirii acestei familii de oameni cumsecade, frînsese viaţa tatălui şi aruncase în sărăcie pe cei doi fii ai săi. Să fi dispărut oare cu acest prilej toate nestematele şi giuvaerurile? Gîndul mă duse imediat la diamantele pe care le găsisem în şaua lui Fred Morgan şi le purtam încă la mine. Dar ce să-l fi mînat pe asasin de la Louisville pînă aici, în prerie?

— De unde veneaţi? continuai să-l descos pe Bob.

— De la Memphis spre fort Smith, apoi peste munţi la Preston. Bob mers în căruţă, pe jos, pe cal pînă la pustiu estaccad unde nimeni nu găsim apă. Cal şi Bob obosit: sete mare ca Mississippi. Bob căzut de pe cal şi cal plecat şi Bob rămas jos. Mult suferit Bob şi mort de sete dacă nu venit massa Charlie, dat băut sînge. Oh, massa, salvaţi massa Bern' şi Bob iubeşte cît lume şi pămînt!

— Era o dorinţă pe care nu prea vedeam să i-o pot îndeplini. Pe ce se întemeia însă speranţa negrului? Nu ştiam. Eu, unul, nu-i puteam făgădui nimic. Îl întrebai:

— Cîţi oameni eraţi?

— Mult, foarte mult. Nouă massa și Bob.
— Și unde voiați să ajungeți mai întîi ?
— Asta Bob nu știm. Bob călărit la urmă, nu auzit vorba la massa.
— Văd că ai cuțit și sabie. Erați înarmați cu toții ?
— Mult puști, carabin', cuțit, pistol, revolver.
— Cine vă conducea ?
— Un massa Williams.
— Caută de-ți amintește unde erați cînd ai căzut de pe cal.
— Asta nu putem. Acolo sau dincolo, nu știm.
— Cînd s-a întîmplat, cam la ce oră ?
— Aproape seara. Oh, acum Bob amintim : massa Bern' călărit fața la soare cînd Bob căzut.
— Bine ! Te poți ține pe picioare ?
— Bob poate fugim cum cerbul. Bun leac sînge la sete, bun.

Într-adevăr, neobișnuita băutură mă înviorase și pe mine, alungîndu-mi febra din trup. Sam, care stătuse alături, parcă se întremă și el. Cînd se apropie de noi ca să asculte discuția, arăta cu mult mai bine. În mai puțin de cinci minute se limpezise la față.

Mă gîndeam acum că Bernard și însoțitorii lui trebuie să fi fost la fel de istoviți ca și noi, altminteri tînărul Marshall nu l-ar fi lăsat în părăsire pe servitorul său devotat. Poate că setea și febra să-l fi măcinat într-atît încît nu mai era stăpîn pe propriile sale gînduri. Ultimul răspuns al negrului mă făcu să presupun că Bernard se îndrepta, ca și noi, spre vest. Dar cum să-l ajung, ce sprijin să-i dau, cînd noi înșine aveam nevoie de ajutor, iar caii erau total epuizați ?

Chibzuiam în toate felurile și, deși eram aproape convins că grupul încă nu se depărtase prea mult, nu găseam vreo soluție salvatoare. Totuși — cum se face că nu se zărea nici o urmă ?

Mă adresai lui Sam :
— Rămîi aici, la cai. Poate că-și revin între timp, să mai poată face măcar o milă. Dacă nu mă întorc pînă în două ore, vii pe urmele mele.

— *Well*, Charlie ! Departe tot n-ai să ajungi. Înghițitura asta de suc, ca să zic așa, nu poate să ne țină prea mult.

Se-nțelege că, după atîta vreme de cînd ne cunoșteam, trebuia să-l părăsim, în sfîrșit, pe „dumneavoastră“ și pe „dumneata“ în favoarea lui „tu“.

Cercetai terenul și constatai că, de la punctul unde zăcuse Bob, urmele pașilor săi duceau către miazănoapte. Mergînd pe acest traseu, descoperii peste puțin o grămadă de urme de copite. Zece cai își continuaseră de aici drumul spre vest. Aici bietul Bob căzuse epuizat, fără să-l observe nimeni. Probabil că rămăsese încă mai demult în urma grupului. Cercetînd mai departe, semnele îmi confirmară acest lucru. Calul lui Bob abia se mai tîrîse în urma celorlalți. Se părea însă că și restul cailor ajunseseră la extenuare. Animalele înaintaseră cu șovăieli și poticneli. Din loc în loc, călcătura era strîmbă, pe muchia copitei.

Datorită acestui fapt, urmele se întipăriseră foarte clar, mă orientam deci fără osteneală și înaintam destul de repede. Spun „repede“ fără să exagerez cu nimic. Nu-mi dau seama dacă băutura aceea scîrboasă sau poate grija pentru soarta lui Bernard îmi dăruise puteri neașteptate.

Să tot fi mers așa preț de o milă, cînd observai niște arbuști de cactus, izolați, veștezi, îngălbeniți. Ici și colo răsăreau în pîlcuri stinghere, îndesîndu-se treptat și alcătuind în cele din urmă un hățiș interminabil, prelungit pînă peste linia orizontului.

Firește că urmele după care mă luasem nu duceau prin această vegetație vrăjmașă, ci se înșirau pe marginea ei. Îmi continuai astfel drumul, dar nu multă vreme, căci îmi veni deodată un gînd tonic, însuflețitor.

Cînd în șesurile fierbinți ale peninsulei Florida dogoarea seacă toate apele, cînd oamenii și vitele sînt gata să piară și pămîntul rămîne totuși ca „de plumb topit“, iar cerul ca un mineral incandescent, fără petic de nor — atunci locuitorii greu încercați dau foc stufărișului, buruienilor, tufelor — și iată că ploaia vine, în sfîrșit, ca prin minune. Observasem personal în două rînduri acest fenomen care, pentru un om cît de cît familiarizat cu legile și forțele naturii, e ușor explicabil.

Iată la ce mă gîndeam în clipa aceea. Şi abia ce-mi veni ideea, că şi îngenuncheai lîngă un arbust şi îmi preparai un mănunchi de fire uscate, uşor inflamabile. Cîteva minute, şi focul se înălţă, la început timid, apoi din ce în mai puternic. Se întindea mereu, pînă mă trezii ca în faţa unui front în acţiune. Oceanul de flăcări părea nemărginit.

Contemplasem în viaţa mea nu o dată incendii în plină prerie. Dar niciodată nu văzusem o asemenea dezlănţuire a focului, cînd cactuşii plesnesc şi bubuie infernal, cînd fiece vrej detună ca o carabină şi totul pare ca o năvală năprasnică, fără noimă, a unui întreg corp de armată. Vîlvătaia se înălţa la cer, iar sus, deasupra ei, se învolburau, se frămîntau aburii încinşi, amestecaţi cu fărîme de cactus proiectate în văzduh. Pămîntul se cutremura şi în aer bîntuia ca un vuiet de bătălie.

Acesta era cel mai bun ajutor pe care — cel puţin deocamdată — îl puteam acorda lui Bernard Marshall şi grupului său. Făcui apoi cale-ntoarsă, fără să mă gîndesc dacă voi mai regăsi urma lor. Nădejdea mă întărise ; nu mi-ar fi trebuit mai mult de o jumătate de ceas ca să parcurg drumul înapoi. Dar iată că la jumătatea drumului îmi şi ieşiră înainte Sam şi Bob împreună cu cei doi cai, care izbutiseră să se pună oarecum pe picioare.

— *Zounds*, ce naiba se petrece, Charlie ? Întîi am crezut că se cutremură pămîntul, dar se pare că a luat foc nisipul, ca să zic aşa.

— Nu nisipul, ci cactuşii.

— Cum s-a întîmplat ? Doar nu le-oi fi dat tu foc !

— Şi de ce nu ?

— El a făcut-o, al naibii ! Păi, ce vrei cu asta, omule ?

— Vreau ploaie !

— Ploaie ?! Iartă-mă, Charlie, cred că te-ai cam smintit la cap !

— Oare nu ştii că uneori scrîntiţii trec drept oameni foarte deştepţi ?

— Şi pretinzi cumva că ai făcut o treabă deşteaptă ? Păi, căldura e şi mai mare acum, s-a dublat.

— Într-adevăr, căldura a crescut şi se produce electricitate.

— Lasă-mă-n pace cu electricitatea ! Ce, asta se mănîncă, se bea ? În fond, nici nu ştiu ce creatură o fi, cum arată.

— Ai să vezi numaidecît. Vom avea o ploicică grozavă, poate şi trăsnete.

— Zău că ai luat-o razna, Charlie ! Eşti bun de balamuc !

Mă privi cu atîta compătimire, încît îmi dădui seama că nu glumeşte. Arătai spre cer :

— Vezi cum se adună sus aburii ?

— Formidabil, omule, te pomeneşti că n-ai înnebunit de tot !

— Uite că se formează un nor care va produce descărcări violente...

— Charlie, dacă treaba asta se adevereşte, atunci eu sînt măgar sadea, iar tu cea mai deşteaptă minte a Americii şi chiar a mapamondului.

— Nu exagera, Sam. Eu am mai văzut ploi din astea în Florida şi nu fac decît să imit. Mă gîndesc că nu strică un pic de umezeală. Uite norul, s-a şi adunat ! Cum se va stinge focul jos, cum va porni ploaia. Şi ca să te convingi de pe acum, priveşte-o pe Tony cum dă din ciotul ei de coadă şi cum adulmecă. Şi mustangul meu presimte ceva. De altfel, să ştii că ploaia nu se va întinde prea mult dincolo de porţiunea incendiată. Haide, s-o apucăm şi noi !

Ne deplasarăm pe jos, deşi de astă dată am fi putut folosi caii, care se învioraseră şi, pe cît îi ţineau puterile, zoreau din instinct către multrîvnita răcoare.

„Profeţia" mea se adeveri. Nu trecu nici o jumătate de oră şi norul crescu acoperind cerul deasupra noastră şi întunecînd zarea. Apoi se porni ploaia, nu treptat ca în regiunile cu climă temperată, ci brusc, vijelios, de parcă s-ar fi răsturnat nişte găleţi uriaşe. Apa ne izbea umerii ca şi cînd zeci de pumni s-ar fi abătut asupra lor. În mai puţin de un minut eram leoarcă ; s-ar fi zis că înotasem îmbrăcaţi în valurile unui fluviu. Caii se lăsară la început în voia ploii, nechezînd de nesaţ. Apoi porniră să joace şi să zburde de mai mare dragul. Se vedea cît de colo că-şi reveniseră pe deplin. Iar noi, în culmea bucuriei, întin-

serăm păturile și, colectînd prețiosul lichid, băurăm pe săturate și ne umplurăm burdufurile.

Cel mai entuziast se arăta Bob. Se tăvălea pe jos, se dădea peste cap, și croia niște mutre care, datorită înfățișării lui și a contrastului dintre părul alb și obrazul tuciuriu, apăreau cu totul năstrușnice.

— Massa, massa, oh, frumos apă, bun, mult apă ! Bob sănătos, Bob puternic, Bob poate merge. Călărim pînă la Californ' ! Sînt oare apă și la massa Bern' ?

— Probabil. Nu cred că Bernard să fi trecut mult de cactuși. Dar bea și tu, Bob ! Ploaia se oprește îndată.

Negrul își ridică de jos pălăria cu boruri largi, o ținu pînă se umplu cu apă, căscă gura pînă la urechi și, dîndu-și capul pe spate, bău totul dintr-o răsuflare.

— Oh, bun, massa ! Bob mai bem ! își sticli el dinții și întinse din nou pălăria cu gura în sus. Dar și-o retrase dezamăgit : Oh, gata ploaie ? Nu mai vinem ?

Într-adevăr, după o ultimă salvă de tunete, ploaia încetă tot atît de brusc precum apăruse. De altfel, nici nu mai aveam nevoie de ea. Setea ne-o potolisem, iar burdufurile erau pline-ochi.

— Acum să îmbucăm ceva și apoi, după Bernard — mă adresai celor doi tovarăși.

Prînzirăm în cîteva minute : cîte o porție de pastramă de vită. Apoi Sam și cu mine încălecarăm și pornirăm la trap, în timp ce Bob, dovedindu-se un excelent alergător, ținu pas cu caii, fără prea mult efort.

Ploaia ștersese, ce-i drept, urmele, dar eu cunoșteam acum direcția. Nu dură mult și întîlnii jos, în nisip, o tărtăcuță, aruncată probabil de vreun călăreț din grupul lui Bernard.

Cactușii trebuie să se fi întins hăt-departe, dinspre est spre vest, deoarece porțiunea incendiată nu se mai isprăvea. Faptul mă bucura, de altminteri : va să zică, Bernard cu oamenii lui avuseseră și ei parte de ploaie. Totuși depășirăm curînd locul incendiului și peste puțin zărirăm în depărtare un grup de oameni și animale. Dusei luneta la ochi și numărai zece cai și nouă oameni, dintre care opt ședeau jos, iar cel de al nouălea, călare, tocmai își lua avînt în direcția noastră. Deodată, observîndu-ne, își struni calul.

Îl privii atent prin lunetă și-l recunoscui pe Bernard Marshall.

Intenția lui îmi era clară. Se aflase, ca și ceilalți, într-o asemenea stare de sfîrșeală și depresiune, încît nici nu sesizase absența lui Bob. Acum, înviorat de ploaie, găsi de datoria lui să-l caute pe negru și să-l readucă între ai săi. Nu întîmplător tînărul ducea de frîu un al doilea cal. Faptul că nimeni din grup nu i se alăturase îmi displăcea. Puteam să pariez că era vorba de niște yankei pentru care viața unui *nigger* — și nici măcar propriul lor servitor — nu valora o ceapă degerată.

Bernard ne scrută de la distanță, strigă ceva către ceilalți din grup și numaidecît îi văzui încălecînd, cu armele în mîini.

— Du-te tu înainte, Bob, și explică-le cine sîntem ! îi poruncii negrului.

Acesta o luă în pas alergător, iar noi îl urmarăm la oarecare distanță. Cînd Marshall îl recunoscu pe Bob, orice bănuială îi dispăru. Toată lumea descălecă din nou, așteptînd apropierea noastră. Îi lăsasem lui Bob un mic avans, încît să putem auzi discuția lui cu stăpînul regăsit :

— Nu pușcați, massa, nu pușcați ! Frumos oameni vine, buni oameni, massa Charlie, care omorîm tîlharii cu pumn, dar crutățm gentleman și *nigger !*

— Charlie ?! E cu putință ?! exclamă surprins Marshall și mă fixă preț de o clipă.

Acolo, în patria lui, arătasem cu mult mai *gentlemanlike* decît în savană. Un chip pe care îl știai abia umbrit de o bărbuță delicată cu greu îl mai recunoști cînd, după luni de zile, apare năpădit de o barbă deasă și sălbatică ! Adăugați și îmbrăcămintea în care omul nu mă mai văzuse nicicînd. Era deci firesc să nu fiu recunoscut imediat și încă de la distanță. Dar acum, cînd mă apropiasem la numai treizeci de lungimi de cal, tînărul giuvaergiu se convinse că Bob îi spusese adevărul.

— Charlie, formidabil ! Chiar dumneata ! Parcă intenționai să mergi la fortul Benton și în Munții Înzăpeziți ! Cum de-ai ajuns în sud ?

— Am fost și acolo, Bernard, dar era un frig crîncen și m-am întors pentru o vreme. Ei, bine te-am găsit în Estaccado! Nu vrei să mă prezinți camarazilor?

— Cum să nu! Să-ți spun drept, nici o mie de dolari nu m-ar face mai fericit ca prezența dumitale. Descalecă și vino mai aproape!

Mă recomandă celorlalți pe numele meu adevărat și-mi comunică, pe rînd, numele lor. Apoi mă copleși cu o grămadă de întrebări, la care îi dădui lămuriri pe cît îmi stătea în putință. Toți ceilalți erau yankei — cinci voiajori ai companiei de blănuri, prevăzuți cu echipament splendid, și trei persoane atît de împovărate cu arme, încît în nici un caz nu puteau fi *westmeni* autentici. Erau, desigur, negustorii de care îmi pomenise Bob, dar care-mi păreau mai curînd niște aventurieri aciuați în Vest pentru a-și căuta pe orice cale norocul. Cel mai în vîrstă dintre voiajori, care-mi fusese prezentat sub numele de Williams, era conducătorul grupului și îmi făcea impresia unui urs spălător „cam așa și-așa", cum se spune de obicei în Vest. După ce Bernard își epuizase întrebările, de altfel nu prea importante, acest Williams mi se adresă la rîndul lui. Se vede că Sam nu-i prea trezise interesul:

— Acum știm oarecum cine sînteți și de unde veniți, dar nu și încotro mergeți — rosti el.

— La Paso del Norte sau poate în altă parte, *sir*, depinde de împrejurări.

Găsii de cuviință să nu-i divulg deocamdată mai mult decît credeam necesar.

— Și ce ocupație aveți?

— Cutreierăm și noi lumea, să vedem cum arată.

— *Lack-a-day*! Nu mai spuneți! E o ocupație plăcută și nu cere eforturi prea mari. Sînteți, probabil, bine situat, dacă nu chiar bogat de-a binelea. Se vede, de altfel, și după armele dumneavoastră!

Raționamentul său în această chestiune era foarte greșit, căci, în afara acestor arme, nu posedam decît niște fleacuri pe care le lăsasem acasă. Iar întrebarea ca atare nu-mi prea plăcuse. Și încă mai puțin privirea omului și intonația glasului său ironic, viclean, provocator. Procedase,de altfel, imprudent, reușind ca în ciuda exteriorului său îngrijit, să-mi insufle neîncredere. Hotărîi deci să-l țin la respect și evitai un răspuns precis:

— Sărac sau bogat, mi se pare fără importanță aici, în Estaccado.

— Aveți dreptate, *sir*. Numai cu o jumătate de oră mai înainte era cît pe-aci să murim. S-a petrecut însă o minune cum nu cred să se mai fi întîmplat în aceste locuri.

— Cel fel de minune?

— Ploaia, domnule! Ori poate că veniți dintr-o direcție unde n-a plouat?

— Ba ne-a udat binișor. Dar noi înșine am provocat-o.

— Ați provocat-o? Nu înțeleg!

— Adineauri, fiind și noi sfîrșiți de sete și dogoare, am ajuns la concluzia că singurul mijloc de a ne salva e să preparăm niște nori, fulgere și tunete.

— Ia lăsați palavrele, *sir*! Doar nu ne credeți nătîngi și nătărăi cărora le poți vinde iepuri morți drept urși vii! Altminteri, zău că ați lua-o pe cocoașă! Te pomenești că veniți de dincolo, din Utah, unde cică se fac asemenea minuni!

— Am fost într-adevăr cîndva pe-acolo, dar acum asta n-are importanță. Ne permiteți să vă însoțim, eu și tovarășul meu?

— De ce nu! Mai ales că vă cunoaște master Marshall. Cum se face însă că v-ați aventurat singuri în *Llano estaccado*?

Din cauza neîncrederii pe care mi-o insuflase acest Williams, căutai s-o fac pe naivul lipsit de experiență:

— Ce fel de aventură? Drumul e marcat. N-ai decît să te orientezi după indicatori și ajungi drept la țintă!

— *Good lack*, dar grăbit mai sînteți! N-ați auzit de *stakemeni*?

— Nu. Despre cine-i vorba?

— Ei, poftim! Mai bine n-aș fi pomenit de ei! Nu cumva să se întîmple, vorba ceea: vorbești de lup, și lupul la ușă. Dar atîta vă spun: cine se încumetă numai așa, în doi, prin Estaccado, acela trebuie să fie ori un Old Firehand, ori un Old Shatterhand, ori un șmecher ca Sans-ear, bătrînul vînător de indieni. Nici de ăștia n-ați auzit?

— S-ar putea să fi auzit, însă mi-a intrat pe o ureche și mi-a ieșit pe alta. Mai e mult pînă ieșim din Estaccado ?

— Două zile călare.

— Ne aflăm, desigur, pe drumul cel bun ?

— Și de ce nu ne-am afla ?

— Mi s-a părut că, la un moment dat, indicatorii se înșiră pe direcția sud-est în loc de sud-vest.

— Vi s-o fi părut dumneavoastră, dar nu și mie, care sînt un vechi și încercat voiajor. Cunosc Estaccado ca în palmă.

Bănuiala mea spori. Dacă Williams era într-adevăr atît de versat, atunci trebuia să-și fi dat seama că se abătuse de la direcția justă. Mă hotărîi deci să-l supraveghez mai atent.

— Cum se face că firma dumneavoastră vă trimite atît de departe în sud ? Cred că în nord se găsesc mult mai multe blănuri.

— Deștept mai vorbiți, zău așa ! Păi, una e blana și alta e pielea ! În nord sînt, într-adevăr, foarte mulți urși negri, racooni, oposumi și alte fiare cu blănuri scumpe ; dar noi mergem în sud, pentru ca la migrațiunea de toamnă a bivolilor să facem rost de cîteva mii de piei.

— Așa ! Credeam că pe astea le puteți obține mult mai ușor sus, în rezervațiile cu bivoli și prin împrejurimi. De altfel, dumneavoastră, ca voiajor, beneficiați de un avantaj : nu aveți a vă teme de indieni. Mi s-a spus că firma dumneavoastră și-ar folosi voiajorii și ca poștași sau curieri și că o scrisoare din partea companiei ar fi cel mai sigur scut împotriva indienilor. E adevărat ?

— Întocmai. Nu numai că nu ne temem de ei, dar ne și bizuim pe ajutorul lor.

— Înțeleg. Înseamnă că aveți, desigur, vreo scrisoare de acest fel la dumneavoastră.

— Firește. Ajunge să arăt sigiliul și orice indian ne oferă sprijinul său.

— Mă faceți curios, *sir*. Nu-mi arătați și mie un astfel de sigiliu ?

Observai numaidecît că-l pusesem în încurcătură. El căută însă să pareze :

— N-ați auzit, domnule, de secretul corespondenței ? Sigiliul nu se arată decît indienilor.

— Doar nu v-am cerut scrisoarea ca s-o citesc ! În orice caz, se pare că nu v-ați găsit niciodată în situația de a vă legitima în fața unui alb.

— Atunci mă legitimez cu arma. Luați notă !

Făcui o mină de om intimidat și tăcui. Sam cel pirpiriu clipi din ochi cu înțeles, dar așa fel, ca și cum s-ar fi adresat nu mie, ci bătrînei sale Tony.

— Am aflat de la Bob încotro te duci și ce motive te-au determinat la această călătorie — îmi îndreptai de astă dată vorba către Marshall. Nu aveți nici un indiciu în legătură cu asasinul ?

— Nimic. De altfel, cred că trebuie să fi fost isprava mai multor persoane.

— Unde-i Allan ?

— La San Francisco. Cel puțin așa îmi indica în scrisori.

— *Well*, atunci va fi lesne de găsit. Mai continuați drumul astăzi, sau poposiți aici ?

— Ne-am înțeles să rămînem.

— Bine, să-mi deșeuez calul.

Luai șaua de pe mustangul meu, îi scosei frîul și zăbala și îi dădui să ronțăie cîțiva pumni de boabe de porumb. Sam procedă la fel cu iapa lui. Ne feream să schimbăm între noi vreo vorbă. De altfel, nici nu era necesar : ne înțelegeam fără cuvinte. Vînătorii, după ce au petrecut săptămîni întregi împreună, își citesc gîndurile din ochi. Nici cu Marshall nu discutai nimic pe ascuns. Astfel, în taifasuri fără însemnătate, trecu restul zilei și se făcu seară.

— Rînduiți străjile, *sir* — îl îndemnai pe Williams. Sîntem obosiți, trebuie să dormim.

El luă măsurile de rigoare, dar constatai că la nici unul din posturile duble nu ne programă nici pe mine, nici pe Sam, nici pe Marshall, ci numai pe cîte doi dintre voiajorii săi.

— Culcă-te printre ei, ca să nu se poată sfătui în taină ! îi șoptii lui Marshall. Acesta, auzindu-mi îndemnul misterios, mă privi foarte mirat, dar se supuse.

Cum nu exista pășune prin apropiere, caii se lungiră pe jos. În timp ce fîrtații se culcară roată, eu mă tolănii lîngă mustangul meu, culcîndu-mi capul pe trupul lui. Ceilalți își rezemară capetele de șei. Aveam motivele mele să-mi aleg această poziție. Sam mă înțelese și, fără să mai aștepte vreun semn din partea mea, își potrivi culcușul printre voiajori, în așa fel, ca aceștia să nu poată vorbi între ei decît atunci cînd vor face de strajă.

Stelele răsăriră, dar — poate din cauza ploii ce o provocasem — plutea în văzduh un abur ușor, învăluind și domolindu-le strălucirea. Doi negustori alcătuiră prima strajă ; schimbul lor se consumă fără să remarc vreun fapt deosebit. Al doilea schimb Williams îl rezervase pentru sine și cel mai tînăr dintre voiajori. Pînă să le vină rîndul, aceştia nu dormiră de loc. Se sculară, își luară în primire postul și începură să patruleze fiecare pe semicercul lui. Reținui exact ambele puncte unde se întîlneau de fiecare dată. Unul se afla în imediata vecinătate a calului de care se folosea Bob — și acest amănunt mi se părea prețios — deoarece nu era de presupus ca negrului să i se fi încredințat un cal de prerie dintre cei mai buni, al cărui instinct ager te poate pune în grea încurcătură.

Nu-mi dădeam seama dacă cei doi discută între ei ori de cîte ori se întîlnesc, dar mi se părea că pașii lor întîrzie oarecum la fiecare din aceste întîlniri. Viața în savană îmi ascuțise auzul. Dacă nu mă înșelam, aveam de-a face cu niște indivizi extrem de rafinați.

Mă tîrîi ușurel pînă în preajma calului. Părea să fie o gloabă răbdătoare și de nădejde, căci nu-mi trădă prezența în nici un fel ; nici nu sforăi, nici nu tresări măcar. Astfel mă putui lipi strîns de trupul calului, fără a mă teme că voi fi divulgat.

Williams venea dintr-o parte, tînărul din cealaltă parte. La întîlnirea lor, deslușii clar cuvintele :

— Tu sări pe el, cu negrul mă descurc eu !

Vorbise Williams. Cînd se întîlniră a doua oară, auzii :

— Firește, și pe ei !

Probabil că la celălalt punct de întîlnire tînărul îl întrebase ceva în legătură cu mine și cu Sam.

La următoarea rundă prinsei alte cîteva cuvinte :

— *Pshaw !* Unul e mărunțel de tot, iar celălalt... doar îl luăm din somn.

„Mărunțelul" era, desigur, Sam, iar „celălalt", eu. Deci voiau să ne omoare. Cu ce scop ? Asta nu mi-o puteam explica. Cînd se întîlniră din nou, deslușii încă două vorbe :

— Tustrei !

Probabil că dincolo tînărul se interesase dacă și cei trei negustori ar urma să împărtășească soarta noastră. Era clar : voiajorii, cinci la număr, intenționau să ne atace pe noi doi, pe Marshall, pe Bob și pe negustori. Adică cinci contra șapte. Își făcuseră o socoteală foarte simplă. Dacă nu mi-ar fi venit ideea să-i spionez, ne-ar fi lichidat fără nici un risc. Mizerabilii se întîlniseră din nou.

— Cu nici un minut mai devreme. Gata ! hotărî Williams, încheind convorbirea.

Prin urmare, pasionanta lor discuție luase sfîrșit. Ultimele cuvinte se refereau, desigur, la momentul cînd vor trece la acțiune. Dar cînd anume aveau s-o facă ? În timpul somnului — asta o aflasem. Totuși nu știam dacă azi ori mîine. Azi, părea mai probabil. Și cum cele două bestii mai aveau cel mult un sfert de oră pînă să iasă din schimb, trebuia să le-o iau repede înainte.

Stăteam încordat, gata să sar. Iată-i că se întîlnesc iarăși, dar fără să mai schimbe nici un cuvînt. Fac amîndoi stînga-mprejur. Cîteva clipe, și Williams ajunge în dreptul meu. Mă salt fulgerător în picioare, îi vîr stînga în beregată ca să nu poată crîcni și-l izbesc cu pumnul drept în tîmplă. Canalia cade ca o cîrpă la pămînt.

Îi iau repede locul și fac pe santinela. Mă apropii calm de celălalt punct de întîlnire și dau peste voiajorul cel tînăr, care habar n-are de nimic. Crede că sînt Williams. Îl prind și pe acesta de beregată și, pînă să zică pîs, îl culc dintr-un pumn. Îmi fac socoteala că vor rămîne amîndoi în nesimțire cel puțin zece minute. Asta e sigur. Mă reped la grupul nostru. Toți dorm, afară de Sam, firește, și de Bernard care, în urma avertismentului meu, n-a mai putut ațipi.

Îmi scot lasso-ul de la brîu ; Sam face la fel.

— Numai pe voiajori — îi șoptesc — pe tustrei ! Apoi îmi înalț glasul și strig : Alo, voi ăștia, sus !

Într-o clipă toată lumea sare în picioare, chiar și Bob. Și în aceeași clipă lasso-urile noastre îi prind pe doi dintre voiajori. Mai facem cîte un nod și îl strîngem atît de tare, încît nu se mai pot mișca. Bernard, mai mult bănuind decît înțelegînd situația, se aruncă asupra celui de-al treilea voiajor și îl ține în loc, pînă reușim să-l legăm. Acum sînt tustrei la dispoziția noastră.

Toată operația s-a desfășurat uimitor de repede. Abia cînd eram aproape gata, unul dintre negustori se repezi la pușcă strigînd :

— La arme ! Sîntem atacați !

Sam rîse din toată inima :

— Las-o în pace de stropitoare, bre ! S-ar putea să nu ia foc, ha-ha-ha !

Prevăzător, în timp ce mă aflam încă la pîndă, Sam scosese capsele de la cele trei puști ale negustorilor — dovadă cît de bine acționam împreună, fără a schimba măcar un cuvînt.

— Stați fără grijă, oameni buni, nu vi se întîmplă nimic ! adăugai eu, ca să-i liniștesc pe negustori. Stimabilii aceștia voiau să ne omoare. De aceea, pînă una-alta, i-am făcut inofensivi.

Cu tot întunericul, se putea observa panica pe care o semănaseră aceste cuvinte. Pînă și Bob se apropie în mare grabă :

— Massa, voit omorît și Bob ?

— Da, și pe tine au vrut să te omoare.

— Atunci spînzurăm pe ei în Estaccad', sus la pari !

Cei prinși tăceau mîlc. Sperau, pesemne, în ajutorul santinelelor.

— Ascultă, Bob — mă adresai negrului — acolo jos zace Williams, iar dincolo mai zace unul. Adu-i încoace !

— Mort sînt ? se interesă el.

— Nu, numai leșinați.

— Aducem, gata !

Uriașul Bob îi cără cîte unul pe umerii lui lați și îi depuse în fața noastră. Îi legarăm și pe ei fedeleș. Acum puteam discuta, în sfîrșit, cu cei trei negustori ca să-i lămuresc asupra celor întîmplate. Ascultîndu-mă, o mînie

fără margini îi cuprinse și cerură ca voiajorii să fie pedepsiți cu moartea. Trebuii să mă opun :

— Domnilor, preria își are tradițiile și legile ei. Dacă voiajorii s-ar fi năpustit înarmați asupra noastră și ar fi încercat să ne ucidă, atunci se cădea să-i împușcăm pe loc ; dar așa cum stau lucrurile, nu avem dreptul să-i omorîm, ar fi o crimă. Trebuie să alcătuim un complet de judecată.

— O, bun judecată ! își dădu cu părerea negrul, bucuros să asiste la un asemenea spectacol. Apoi Bob spînzurăm la toți cinci.

— N-o să-i judecăm acum. E noapte, nu avem lumină. Mai bine așteptăm pînă dimineața. Sîntem șapte inși. Cinci pot să doarmă liniștiți, iar cîte doi vor sta de pază. În ce-i privește pe voiajori, n-o să ne dea nici o bătaie de cap în cursul nopții.

Îmi impusei punctul de vedere cu oarecare greutate, dar în cele din urmă căzurăm cu toții de acord. Cinci dintre noi se culcară, în timp ce eu și unul din negustori preluarăm sarcina de santinele. După un ceas, furăm înlocuiți. Sam luă asupră-și ultimul schimb, de unul singur. Începea să se crape de ziuă ; ajungea un singur om în post.

Noaptea, prizonierii nu suflară o vorbă. Dimineața însă constatai că Williams și complicele său se treziseră la realitate.

Luarăm în primul rînd gustarea de dimineață și ne ospătarăm caii cu cîte o porție de grăunțe. Trecurăm apoi la dezbateri. Sam luă cuvîntul arătînd spre mine :

— Iată-l pe șeriful nostru ! Dumnealui va deschide ședința, ca să zic așa.

— Nu, Sam, eu nu prezidez. Rolul acesta îți revine ție.

— Mie ? Ce-ți veni ? Sam Hawerfield șerif ? La treaba asta se pricep mai bine scriitorii.

— Eu nu sînt cetățean al Statelor Unite și am trăit în prerie mai puțin ca tine. Dacă nu vrei tu, atunci să conducă Bob !

— Bob ? Șerif negru ? Asta ar fi boacănă de tot ! Ei, dacă insiști, ce să fac ! Nu-mi rămîne decît să primesc, ca să zic așa.

Își umflă pieptul și luă o atitudine marțială, voind să sublinieze astfel că în acest tribunal al savanei vor domni

aceeași nepărtinire și același respect al adevărului ca la oricare for de justiție dintr-un stat civilizat.

— Așezați-vă roată, domnilor! Sînteți jurați. Negrul Bob rămîne în picioare în calitate de supraveghetor.

Bob își strînse și mai bine sabia la șold și se strădui să arate cît mai demn de acest titlu.

— Supraveghetor, scoate legăturile arestaților! Sîntem aici într-o lume liberă. Și într-o asemenea lume chiar și ucigașii stau slobozi înaintea judecății.

— Dar dacă fug toți cinci... — încercă negrul să obiecteze.

— Executarea! tună Sans-ear. N-o să fugă nimeni, căci le-am luat armele și, pînă să facă zece pași, gloanțele noastre i-ar domoli, ca să zic așa.

Dezlegați, prizonierii se ridicară tăcuți în picioare. Noi stăteam cu armele în mîini. O evadare ar fi fost cu neputință.

— Spui că te cheamă Williams — începu Sam adresîndu-se capului bandei. E numele dumitale adevărat?

— Nu răspund — făcu acesta îndîrjit. Voi înșivă sînteți criminali! Voi ne-ați atacat! Pe voi ar trebui să vă judece un tribunal al savanei!

— Faci cum vrei, băiete, treaba ta! Îți atrag doar atenția că refuzul de a răspunde echivalează cu o mărturisire. Așadar: ești într-adevăr voiajor?

— Da.

— Dovedește! Unde-ți sînt scrisorile?

— N-am nici o scrisoare.

— Bine, băiete, asta e de ajuns ca să ne lămurească asupra persoanei dumitale. N-ai vrea să ne spui ce ai discutat aseară cu camaradul tău cînd făceați de strajă, și cam ce ați hotărît?

— Nimic! N-am schimbat nici o vorbă!

— Acest bărbat demn de toată încrederea v-a ascultat și a deslușit cuvînt cu cuvînt discuția voastră! Voi nu sînteți *westmeni*. Un adevărat vînător de prerie ar fi lucrat cu mai multă istețime.

— Nu sîntem *westmeni*? *All devils*, pe toți dracii, sfîrșiți cu comedia, și atunci vă arătăm noi cît face vitejia voastră! Cine sînteți, la urma urmei? Niște *greenhorni*,

care ne-au atacat în somn ca să ne omoare și să ne jefuiască.

— Nu te aprinde așa, fiule! Am să-ți fac cunoștință cu *greenhornii* care vor hotărî aici asupra vieții sau morții voastre. Bărbatul acesta, după ce a înțeles ce puneți la cale, v-a doborît de unul singur cu pumnul lui și totul s-a petrecut, ca să zic așa, atît de corect, încît nimeni nu l-a observat, nici măcar eu. Și iată că stăpînul acestui pumn faimos răspunde la numele de Old Shatterhand! Clar! Ei, și acum, uitați-vă nițel la mine! Are voie omul, după ce navaioșii i-au tăiat urechile, să se cheme Sans-ear? Va să zică, sîntem exact dintre cei puțini despre care ziceai că s-ar putea aventura și singuri în *Llano estaccado*. Iar afirmația că am provocat ieri ploaia corespunde perfect adevărului: cine altul ar fi putut s-o facă? Ori ați auzit cumva că în Estaccado să plouă de la sine?

Era vădit că numele nostru nu-i încîntaseră de loc pe cei cinci „voiajori". Williams luă cel dintîi cuvîntul. Cumpănise bine situația și spera, probabil, că n-are a se aștepta tocmai din partea noastră la vreun act de violență.

— Dacă sînteți într-adevăr aceia drept care vă dați, atunci sperăm într-o judecată cinstită. Am să vorbesc sincer, fără ocol. Purtam înainte alt nume; dar nu văd ce crimă ar fi aceasta, de vreme ce nici dumneavoastră nu vă numiți de fapt Old Shatterhand și Sans-ear. Orice om e liber să-și spună cum îi place.

— *Well*, nici nu te acuzăm din cauza numelui!

— Și nici pentru vreo crimă nu putem fi acuzați. N-am făcut nici un rău nimănui, n-am avut nici o intenție de acest fel. Ce-i drept, aseară am discutat despre un omor. Dar am pomenit oare numele voastre?

Bravul Sam privi o vreme în gol și rosti în cele din urmă, cam supărat:

— Ei da, n-ați pomenit, însă din vorbele voastre reieșea totul cît se poate de clar.

— Simpla deducție după niște vorbe nu înseamnă o dovadă, nu e un fapt dovedit. Înțeleg, un tribunal de prerie e o instituție onorabilă și un asemenea for are obligația să judece după fapte, nu după simple presupuneri. I-am întîmpinat pe Sans-ear și pe Old Shatterhand cu

ospitalitate și, drept răspuns, ei caută să ne curme viața fără să fim cu nimic vinovați. Toți vînătorii, de la Marele Ocean pînă la Mississippi, de la Golful Mexic pînă la Fluviul Sclavilor, toți vor afla despre această faptă și vor spune : „Iată ce au devenit cei doi faimoși *westmeni* : niște bandiți, niște asasini !"

Trebuia să constat în sinea mea că omul își susținea apărarea cu multă pricepere. Sam fu atît de răscolit de vorbele lui, încît exclamă :

— *'s death*, nimeni n-are să spună așa ceva, pentru că nici n-o să vă condamnăm ! Din partea mea, sînteți liberi ! Dumneavoastră ceilalți ce părere aveți ?

— Să-i punem în libertate ! Sînt nevinovați ! aprobară repede cei trei negustori, care nici înainte nu prea fuseseră convinși de vinovăția acuzaților.

— Nici eu, din cîte cunosc, n-am motive să-i condamn — adăugă la rîndul lui Bernard. Ce sînt și cum îi cheamă nu ne privește pe noi. Iar dovezi pentru condamnare nu avem, doar bănuieli.

Bob, negrul, stătea pleoștit, uluit. Vedea cum deodată i se năruiesc toate nădejdile în legătură cu spînzurarea celor vinovați. În ce mă privește, eram oarecum satisfăcut de întorsătura pe care o luau lucrurile ; de altfel, o și prevăzusem și nu degeaba insistasem în ajun pentru amînarea judecății. Tot din același motiv propusesem ca Sam să prezideze tribunalul. Ca vînător era deosebit de înzestrat, dar pentru interogarea și demascarea unui criminal nu era nicidecum omul potrivit. În prerie nu poți fi niciodată sigur de propria ta viață. De ce atunci să curmi cinci vieți omenești, cînd, de fapt, nimic concret nu s-a săvîrșit împotriva ta ?! Ar însemna să condamni la moarte pe oricine numai pentru o simplă bănuială. Și, în fond, mă interesa mai puțin lichidarea acestor oameni și mai mult siguranța noastră. Or, în acest scop puteam lua măsurile de rigoare. Sam însă merita o papară pentru că lăsase să-i fie smuls un lucru pe care l-am fi putut oferi drept dovadă de milă și mărinimie. De acea, cînd îmi ceru și mie părerea, îi replicai :

— Mai ții minte, Sam, în ce constă marea superioritate a bătrînei tale Tony ?

— În ce ?

— Are grăunțe în cap.

— Da, îmi amintesc. Și constat că nici ție nu-ți lipsește memoria. Dar ce sînt eu de vină dacă, fiind vînător, nu am, ca să zic așa, talent de jurist ? Tu poate că ai fi scos de la ei ceva mărturisiri. De ce n-ai vrut să prezidezi juriul ? Acuma oamenii sînt liberi ; ce-am hotărît rămîne bun hotărît.

— Firește, părerea mea nu mai poate să schimbe nimic. Însă dumnealor au fost achitați numai în ce privește tentativa de omor, nu și în alte privințe. Master Williams, am să te întreb un lucru. Răspunsul dumitale vă va decide soarta. Spune-mi, pe ce drum se ajunge cel mai repede la Rio Pecos ?

— Drept înainte, spre vest.

— În cît timp ?

— În două zile.

— Eu vă socotesc *stakemeni*, deși ieri te-ai grăbit să ne previi împotriva acestor bandiți și în ciuda faptului că, după ce avuseși grijă să-i storci de vlagă, păreai să-i conduci pe acești oameni în direcția justă. Veți rămîne prizonieri timp de două zile. Dacă pînă atunci nu ajungem la Rio Pecos, s-a terminat cu voi ! Mă voi îngriji personal de judecarea voastră ! Acum știți ce vă așteaptă ! Hai, legați-i și urcați-i pe cai ! Plecăm !

— Oh, asta bine ! fu de părere Bob. Dacă la rîu n-ajungem, Bob spînzurăm la ei în pom !

După numai un sfert de oră ne aflam în mers. Prizonierii, legați pe șei, călăreau bineînțeles la mijloc. Bob părea că n-are de gînd să renunțe la slujba de supraveghetor ; se ținea scai de ei și îi păzea cu strășnicie. El încheia coloana, iar Bernard și cu mine călăream în față.

Natural că discutam despre întîmplarea de ieri, dar fără să-i dăm prea multă importanță. În cele din urmă, ne distanțarăm mai mult de voiajori și Bernard mă întrebă :

— E adevărat ceea ce susține Sans-ear, cum că dumneata ai fi provocat ploaia ?

— Da.

— Nu pricep, deși știu prea bine că-ți place să spui numai adevărul.

— Am provocat ploaia ca să ne salvăm cu toţi, atît noi cît şi voi.

Îi explicai procedeul atît de simplu prin care „făcătorii de ploaie" şi vracii triburilor indiene îşi dobîndesc printre credincioşii naivi un credit nelimitat.

— Prin urmare, îţi datorăm viaţa. Ne-am fi încheiat zilele chiar acolo unde ne-ai găsit.

— N-aţi fi murit de extenuare, aţi fi fost ucişi. Vezi numai ce cară cu ei aceşti „voiajori" ! Burdufurile li-s pline cu apă ! Nici n-au suferit măcar de sete, tîlharii. Dacă nu m-aş feri să vărs sînge omenesc, i-aş împuşca fără milă. Cum îi spune tînărului care a fost aseară în schimb cu Williams ?

— Mercroft !

— Nume fals, desigur. În ciuda tinereţii sale, individul mi se pare cel mai suspect dintre toţi ; parcă l-am mai văzut la faţă în împrejurări nu prea plăcute. Vai de pielea lor dacă nu ajungem la Rio Pecos în timpul fixat ! Acum dă-mi, te rog, amănunte în legătură cu jefuirea şi asasinarea tatălui dumitale.

— Nu cunosc amănunte. Allan era plecat la San Francisco după achiziţii de aur. Rămăsesem cu Bob şi cu menajera noastră, deci patru la număr, avînd în vedere că lucrătorii şi calfele nu locuiau cu noi. Tata, după cum ştii, ieşea întotdeauna seara în oraş. Ei, şi într-o dimineaţă l-am găsit mort în culoarul casei. Uşa era încuiată pe dinafară, iar atelierul şi magazinul vraişte. Dispăruse tot ce-ar fi avut oarecare valoare. Bătrînul purta de obicei la el o cheie care se potrivea la toate uşile. După ce l-au omorît, criminalii i-au luat cheia şi astfel au jefuit casa fără nici o greutate.

— Şi n-aveţi nici o bănuială ?

— Amănuntul cu cheia nu-l cunoştea decît una din calfe, dar toate cercetările poliţiei au rămas fără rezultat. Calfele au fost eliberate şi au dispărut. Printre bijuteriile furate se aflau şi importante depuneri aparţinînd diverşilor clienţi. Am fost nevoit să-i despăgubesc pe toţi şi nu mi-au rămas decît mijloacele necesare acestei călătorii în California. Trebuie să-l caut pe Allan, de la care, în treacăt fie zis, n-am mai primit ştiri în ultima vreme.

— Aşadar, n-ai nici o nădejde să-i prinzi pe criminali şi să-ţi redobîndeşti măcar în parte averea ?

— Nici una. Făptaşii trebuie să-şi fi trecut de mult prada peste frontieră. Nu-mi prea pun speranţe nici în faptul că, la cererea mea, toate ziarele mari din Europa şi America au relatat despre acest furt, dînd şi o descriere exactă a celor mai valoroase obiecte dispărute. Asemenea criminali rafinaţi au destule căi şi mijloace ca să se pună în siguranţă.

— Aş dori să văd şi eu un astfel de anunţ.

— Se poate. Am la mine un număr din „Morning Herald". Îl păstrez pentru orice eventualitate.

Băgă mîna în buzunar, scoase ziarul şi mi-l întinse. Citii anunţul în timp ce ne urmam drumul şi mă izbiră din nou unele înlănţuiri de fapte cărora scepticul le spune coincidenţe. După lectură, împăturii ziarul şi-l înapoiai lui Marshall.

— Ce-ai zice dac-aş fi în măsură să-ţi indic pe unul din făptaşi ?

— Dumneata, Charlie ?! se miră el.

— Şi dacă te-aş ajuta să recuperezi o parte însemnată din pagubă ?

— Lasă glumele, Charlie. Cînd s-a petrecut crima, dumneata erai în prerie. Cum să-ţi reuşească dumitale ceea ce nu le-a reuşit organelor competente venite la faţa locului ?

— Bernard, eu sînt un om dur. Dar ferice de acela care îşi păstrează credinţele copilăriei pînă la vîrsta aspră a maturităţii ! Eu cred că există un ochi care veghează peste tot şi un braţ care schimbă în bine chiar şi cele mai crunte lovituri. Pentru acest ochi, pentru acest braţ, Louisville şi savana sînt totuna. Ia priveşte aici !

Scosei din buzunar pungile cu diamante şi i le dădui. Bernard le luă curios şi, cînd le desfăcu, mîinile începură să-i tremure. Recunoscuse diamantele dintr-o privire şi exclamă fericit :

— Doamne, sînt ale noastre ! Fără nici o îndoială ! Cum se face... ?

— Stop ! îl potolii. Stăpîneşte-te ! Indivizii din urma noastră nu trebuie să ştie despre ce discutăm. Dacă e într-adevăr vorba de pietrele voastre, lucru de care nu mă

îndoiesc, atunci păstrează-le. Şi pentru ca să nu crezi cumva că aş fi eu însumi hoţul, am să-ţi explic cum au ajuns în mîinile mele.

— Dar, Charlie, cum îţi trece prin minte aşa ceva?

— Pst, mai încet! Vorbeşti de parc-ai vrea ca discuţia noastră să se audă pînă în Australia!

Bernard se afla într-o explicabilă surescitare, iar eu — trebuie să recunosc — mă bucuram din tot sufletul de marea lui fericire. Regretam doar faptul că nu mai era nici o putinţă ca bietul său tată să-şi revadă comoara.

— Vorbeşte, Charlie! se rugă Bernard. Sînt nerăbdător să aud cum au ajuns diamantele la dumneata.

— N-a lipsit mult să pun mîna şi pe criminal. Eram atît de aproape unul de altul, încît i-am făcut vînt cu piciorul de pe o locomotivă pe care mă urcasem. Şi Sam l-a urmărit, dar fără rezultat. Sper totuşi să-l găsesc foarte curînd dincolo de Rio Pecos, unde s-a deplasat desigur în vederea unei noi tîlhării. Trebuie să-i dăm de urmă!

— Mai spune, Charlie! Zi-i!

Îi relatai amănunţit încercarea ogellallaşilor de a jefui trenul, apoi îi citii scrisoarea adresată de Patrik tatălui său Fred Morgan. Tînărul Marshall mă ascultă cu cea mai mare atenţie şi în cele din urmă rosti entuziast:

— Îl prindem, Charlie! Îl prindem, şi aflăm ce s-a făcut cu restul bijuteriilor.

— Dar nu mai vorbi aşa de tare, Bernard! Nu sîntem decît la cîteva lungimi de cal înaintea lor, şi aici, în Vest, trebuie să păstrezi secretul chiar şi cu privire la cele mai neînsemnate lucruri. Uşurinţa nu foloseşte la nimic.

— Bine-bine! Şi ai de gînd să-mi înapoiezi diamante fără nici o condiţie sau pretenţie?

— Desigur. Doar sînt ale dumitale!

— Ascultă, Charlie, eşti... dar stai...

Băgă mîna într-una din pungi şi scoase un diamant dintre cele mai mari:

— Fă-mi plăcerea şi ia-l ca amintire.

— *Pshaw!* Ferească sfîntul! Nici n-ai măcar dreptul să înstrăinezi vreo piatră din acestea, nimic, absolut

nimic! Diamantele nu-ţi aparţin numai dumitale, ci şi lui Allan.

— El va fi de acord cu mine.

— Se poate, sînt chiar convins că va fi de acord. Dar nu uita că pietrele astea sînt numai o mică parte din cît aţi pierdut. Păstrează-le deci şi, cînd va fi odată să ne despărţim, dăruieşte-mi un obiect oarecare. Te asigur că-mi va fi tot atît de drag şi de scump ca şi diamantul. Şi acum, ia-o dumneata înainte, că eu îl aştept pe Sam.

Îl lăsai cu bucuria lui şi, strunindu-mi calul, aşteptai ca grupul să treacă înainte şi Sans-ear să ajungă în dreptul meu.

— Ce secrete grozave aţi discutat acolo, Charlie? întrebă Sam. Vă agitaţi mîinile, ca să zic aşa, şi băteaţi cu ele aerul ca într-o scenă de balet.

— Ştii tu cine l-a omorît pe tatăl lui Bernard?

— Ei, doar nu-l vei fi dibuit!

— Ba da!

— *Well*, frumoasă treabă! Charlie, ţie toate îţi merg în plin. Unul se zbate ani şi ani de-a rîndul alergînd să-şi împlinească o dorinţă, iar tu n-ai decît să întinzi mîna în vis şi gata, s-a făcut! Ei, cine-i banditul? Sper că nu te înşeli!

— Fred Morgan!

— Fred Morgan... tocmai ăla! Charlie, cred eu multe, dar pe asta nu! Morgan e o canalie a Vestului, dar în Est nici nu i-a călcat piciorul!

— Crede ce vrei. Totuşi, diamantele sînt ale lui Marshall. I le-am şi înapoiat.

— Păi, deh, dac-ai făcut asta, înseamnă că eşti sigur de tot. Ce bucurie pe bietul băiat! Da, da, va să zică avem acum un motiv în plus să schimbăm o vorbuliţă cu acest Morgan. Sper să mai crestez un semn pe răbojul meu.

— Şi pe urmă, după ce terminăm cu el, ce mai facem?

— Ce facem? Hm, eu numai din cauza lui am venit în sud; m-aş fi dus şi în Mexic, în Brazilia, în Ţara de Foc, orişiunde. Ei, şi dacă-l găsesc, mi-e totuna încotro şi pe unde o iau. Posibil, ca să zic aşa, să mă apuc de vînat prin bătrîna Californie unde, cică, ar fi rost de aventuri excepţionale.

— Atunci te însoțesc. Mai am cîteva luni de răgaz și n-aș vrea să-l las pe Bernard singur în această lungă și primejdioasă călătorie.

— *Well*, sîntem înțeleși. Vezi numai să ieșim cu bine din deșertul ăsta, și din societatea indivizilor, mă-nțelegi. Acuma mi-s și mai antipatici ca azi-dimineață. Mai ales mutra tînărului nu-mi place de loc ; parcă cere palme. De altfel, îmi face impresia că l-am mai văzut undeva.

— Am și eu aceeași impresie. Poate să-mi amintesc pînă la urmă unde și cînd l-am întîlnit.

Drumul continuă aproape fără întrerupere pînă seara, cînd făcurăm un popas. Îngrijirăm de cai, îmbucarăm niște pastramă tare și uscată, apoi ne dădurăm odihnei. Prizonierii fură legați pe timpul nopții și santinela îi păzi ca nu cumva să-și desfacă legăturile. În zori pornirăm mai departe și către prînz observarăm că regiunea se schimbă la față, devenind din ce în ce mai fertilă. Cactușii erau mai dolofani ; ici-colo, fire de iarbă sau cîte o tufă galben-verzuie se iveau din nisip spre delectarea cailor noștri. Treptat, iarba și tufele se îndesiră. Deșertul luă tot mai mult înfățișarea unei pajiști. Descălecarăm pentru a da posibilitate cailor să-și potolească foamea. Dar trebuia, firește, să luăm măsuri ca să nu se îndoape peste măsură ; de aceea îi legarăm, lăsîndu-i să pască doar cît îngăduie lasso-ul. Fiind siguri că vom găsi în curînd apă, nu prea făcurăm economie cu rezervele rămase pe fundul burdufurilor.

Pe cînd ne bucuram că vom ieși în sfîrșit din această pustietate, Williams se apropie de mine și rosti :

— Cred că acum v-ați convins, *sir*, în ce privește adevărul spuselor mele.

— M-am convins.

— Atunci restituiți-ne caii, armele și dați-ne drumul. Nu v-am făcut nici un rău ca să ne tratați ca pe niște dușmani.

— S-ar putea. Însă eu nu hotărăsc de unul singur. Am să-i întreb și pe ceilalți.

Ne așezarăm la sfat și făcui o scurtă introducere :

— Domnilor, deșertul a rămas în urmă și în fața noastră se întinde pămînt roditor. Vă întreb, deci, dacă mai e cazul să rămînem împreună, ori ne despărțim.

Și, adresîndu-mă negustorilor, întrebai :

— Dumneavoastră unde vreți să ajungeți ?

— La Paso del Norte.

— Noi patru o luăm în sus, spre Santa Fé. Așadar, drumurile noastre se despart. Și acum, încă o întrebare : ce facem cu acești cinci voiajori ?

După o scurtă dezbatere, se ajunse la concluzia ca voiajorii să fie eliberați. Și aceasta nu a doua zi, ci chiar imediat. Hotărîrea nu venea de loc în contradicție cu intențiile mele.

Voiajorii își recăpătară deci lucrurile reținute de noi și porniră numaidecît. La întrebarea mea, Williams ne informase că aveau să urmeze cursul lui Rio Pecos pînă la întîlnirea acestuia cu Rio Grande, și că acolo au de gînd să vîneze bizoni. După nici o jumătate de ceas, plecară și negustorii. Ambele grupuri dispărură pe rînd după linia orizontului.

Stăturăm o vreme liniștiți, pînă ce Sam mi se adresă :

— Ei, Charlie, să-ți aud părerea ? !

— Cred că nu se duc la Rio Grande. Vor să ne taie drumul spre Santa Fé.

— *Well*, așa cred și eu. Deștept ai procedat informîndu-l asupra țintei noastre. Acum toată chestia e dacă mai întîrziem aici sau pornim imediat.

— Cred că e mai bine să rămînem pe loc. De urmărit tot nu-i putem urmări, pentru că, așteptîndu-se la una ca asta, vor fi cît se poate de vigilenți. Pe de altă parte, drumul nostru va cere probabil eforturi, cărora caii încă nu sînt în stare să le facă față. Mai bine stăm aici pînă mîine, lăsînd caii să pască și să prindă puteri.

— Dar dacă indivizii se întorc și ne atacă ? interveni Marshall.

— Atunci vom avea, în sfîrșit, motive să discutăm cu ei cum se cuvine ! De altfel, eu plec în recunoaștere ; mă duc chiar eu pentru că mustangul mi-e mai zdravăn decît caii voștri. Mă întorc probabil către seară. Voi stați aici și mă așteptați.

Fără să întîmpin vreo opoziție din partea lui Sam, pornii pe urmele voiajorilor. Aceste urme duceau în direcția sud-vest, către prerie, în timp ce negustorii o luaseră spre sud.

Călăream la trap. Voiajorii se deplasaseră mai întîi fără grabă, dar pe urmă trebuie să-și fi accelerat mersul, căci trecu mai bine de o jumătate de oră pînă să-i zăresc. Știam că ei nu dispun de nici o lunetă ; puteam deci să-i urmăresc îndeaproape și să-i țin mereu sub observație cu ajutorul lunetei mele.

După un timp, constatai cu surprindere că unul dintre voiajori se desparte de ceilalți și o apucă spre vest. În acea direcție, hăt-departe, creșteau o seamă de desișuri intrînd ca niște peninsule în largul preriei. Curgea pe acolo, desigur, și vreo apă. Cum trebuia să procedez ? După cine să mă iau ? După cei patru, sau după al cincilea, care călărea de unul singur ? O presimțire îmi spunea că acesta urmărește un plan care ne vizează pe noi. În ce-i privește pe ceilalți, putea să-mi fie indiferent încotro se duc — destul că se depărtau de tabăra noastră. În schimb, mi se părea mai important să aflu intențiile călărețului aceluia izolat. Apucai deci pe urmele lui.

După vreo trei sferturi de oră, îl văzui dispărînd printre arbuști. Îmi îndemnai mustangul la galop și făcui un ocol ca să nu-mi trădez prezența în cazul că individul s-ar întoarce pe același drum. Trecui prin desiș, foarte aproape de punctul unde dispăruse călărețul, pînă descoperii un locșor neted, frumos înverzit, înconjurat de tufe ; spre bucuria mea, văzui țîșnind dintre ierburi un izvor cu apă limpede. Descălecai și îmi priponii mustangul lîngă izvor, ca să poată bea și paște. Băui și eu cu nesaț din apa aceea proaspătă, dăruitoare de puteri, apoi o luai pe jos, căutînd urmele misteriosului călăreț.

Le găsii foarte curînd și, spre mirarea mea, constatai că pe acolo nu trecuse numai unul, ci mai mulți oameni călare. Ba descoperii chiar și o potecă mai demult bătucită de pasul cailor. Mă ferii, bineînțeles, de acest drum, poate supravegheat — ca să nu mă trezesc cumva cu un glonț în cap. Mă furișai paralel cu poteca, tot pitulîndu-mă după tufe, pînă ce un nechezat puternic mă țintui locului.

Tocmai dădui să mă dumeresc ce cal nechezase, cînd o descoperire făcu să mă ascund din nou, în cea mai mare grabă : înaintea mea stătea lungit un om care își ițea capul de după o tufă, ținînd sub observație poteca. Era, desigur, un om de strajă, a cărui prezență dovedea că prin apropiere trebuie să fi fost mai mulți camarazi de-ai săi.

Omul nu văzuse și nu simțise nimic. Făcui cîțiva pași îndărăt și îl ocolii. Totul îmi reuși perfect. În cinci minute mă lămurii asupra situației terenului.

Poteca ducea spre o rariște la mijlocul căreia un mărăciniș stufos, năpădit de hamei sălbatic, îți închidea orice perspectivă. De acolo venise nechezatul. Mă furișai pe marginea rariștei, căutînd să pătrund cu privirea prin mărăciniș, dar în zadar : era ca un perete impenetrabil. De fapt însă, părea să fie numai un camuflaj, pentru că de dincolo străbătu pînă la mine mai întîi o voce, apoi alta, demonstrînd prezența unor bărbați.

Să mă strecor pînă acolo ? Era extrem de periculos, dar mă hotărîi să încerc. Din cîteva salturi intrai în rariște, într-un loc ferit de ochii străjerului. Înaintai așa, ascuns după mărăciniș, căutînd în zadar o deschizătură prin care să trec. Nu exista decît un singur ochi, jos, chiar la rădăcina tufelor, prin care — lipindu-mă cu burta de pămînt — aș fi putut să încerc trecerea.

Mersei încet, foarte încet, dar pînă la urmă izbutii — și abia atunci constatai că dincolo, în inima rariștei, terenul era curățit, netezit, pe un spațiu cam de treizeci de coți diametru, complet camuflat de jur împrejur. Se aflau acolo pe puțin optsprezece cai, legați strîns unul de altul ; nu departe de mine zării șaptesprezece bărbați, care lungiți în iarbă, care șezînd. În rest, spațiul era ocupat cu tot soiul de calabalîc clădit în grămezi și acoperit cu piei crude de bivol. Totul făcea impresia unei vizuini în care tîlharii își depozitau marfa.

Tocmai atunci unul dintre indivizi își înălță glasul. Îl recunoscui pe Williams. El era călărețul care se despărțise de grup. Deslușeam fiecare cuvînt :

— Cred că am fost spionat. M-am pomenit cu un pumn în cap, de-am căzut ca bușteanul...

— Cum spionat, bre! se răsti la el un ins îmbrăcat într-un frumos costum mexican. Ești un nătărău! Va trebui să ne lipsim de tine. Cum adică, să te spioneze tocmai în Estaccado, unde nu există măcar vreun ascunziș ? !

— Nu fi atît de sever, *capitano*! se apără Williams. Dacă ai ști cine a fost, ți-ai da seama că nici ție nu ți-ar fi mers mai bine.

— Mie ? Vrei să-ți găuresc scăfîrlia ? Și nu numai că te-a spionat, dar te-a și doborît cu pumnul ca pe un țînc, ca pe un papă-lapte !

De ciudă, lui Williams i se umflară vinele de pe frunte:

— Știi bine, *capitano*, că nu sînt laș. Omul care m-a culcat la pămînt te-ar da gata și pe tine dintr-un pumn.

Capitano rîse cu zgomot:

— Dă-i înainte !

— Și Patrik, adică să-i zic și eu Mercroft, a pățit la fel.

— Patrik ? Cu țeasta lui de taur ? ! Și pe urmă ?

Williams povesti toată întîmplarea pînă în momentul eliberării „voiajorilor".

— *Carajo*, nemernicule, te împușc ca pe o potaie ! se înfurie *capitano*. Te lași tu bătut împreună cu patru din cei mai buni oameni ai mei, de către două lepre pripășite de aiurea...? Te lași prins și legat ca un mucos ce se ține de fusta maică-si ! ?

— *Thunder-storm*, mii de trăsnete, *capitano* ! Vrei să știi cine sînt cele două lepre ce-și zic Charlie și Sam Hawerfield ? Dac-ar apărea ei acum singuri-singurei, cu puștile în mîini și cu cuțitele la brîu, mulți dintre noi nici n-ar ști ce să facă : să se apere sau să se predea. Află că e vorba de Old Shatterhand și de Sans-ear !

— Mincinos ordinar ! sări în sus șeful. Vrei să-ți scuzi lașitatea !

— *Capitano*, poftim, vîră cuțitul în mine ! Să știi că nici n-am să clipesc.

— Va să zică, spui adevărul ?

— Numai adevărul.

— Dacă-i așa, *por todos los santos*, pe toți sfinții, trebuie să-i ucidem pe amîndoi ! Și yankeul trebuie omorît împreună cu negrul lui. Altminteri, perechea asta de vînători nu se astîmpără pînă nu ne distrug.

— N-or să ne facă nimic ; au hotărît să plece imediat la Santa Fé.

— Ține-ți clonțul ! Ești mai tîmpit de o mie de ori decît ei, și tot nu le-ai spune adevărul dacă te-ar întreba încotro mergi. Îi cunosc eu pe vînătorii ăștia din nord. Dacă vor să ne ia urma, ne-o găsesc și de-ar fi să zburăm. Nici măcar aici nu am siguranța că nu ne pîndește careva din tufiș.

La aceste cuvinte, mă simții destul de prost. *Capitano* continuă :

— Da, le cunosc eu felul. Am lucrat un an întreg cu vestitul Florimont, supranumit *Track-smeller*, omul care miroase urmele, căruia indienii îi spuneau As-ko-lah, adică Inimă-de-urs. De la el am învățat toate manevrele și trucurile lor. Ascultați ce vă spun : ăștia nu se duc la Santa Fé și nici nu-și părăsesc tabăra. Știind că și mîine vă pot da de urmă, se vor îngriji mai întîi de odihna cailor. Abia mîine, refăcuți și cu mintea limpede, se vor lua după noi. Și atunci, chiar dacă i-am birui, tot ar cădea barem jumătate dintre ai noștri. Old Shatterhand cică-ar avea o armă cu care trage șapte zile în șir fără s-o mai încarce. I-o fi dat-o dracul, luîndu-i în schimb sufletul. Deci, va trebui să-i atacăm încă în seara asta, să-i luăm din somn. Ei sînt numai patru la număr, va să zică nu pot rîndui pe schimb decît un singur om. Știi bine locul unde se află ?

— Da — răspunse Williams.

— Atunci, pregătirea ! Trebuie să-i atacăm la miezul nopții. Dar mergem pe jos, fără cai. Ne strecurăm pînă la ei și-i luăm prin surprindere.

Se vede că bravul *capitano* nu ne cunoștea chiar atît de bine cum credea că ne cunoaște ; altminteri ar fi luat și alte măsuri. Oamenii din prerie, ca și cei din regiunile civilizate, suferă nu o dată de mania exagerării care face din țînțar armăsar. Cînd se întîmplă ca un *westman*, într-o împrejurare sau alta, să se comporte bărbătește în fața dușmanului, dovedindu-și totodată istețimea, i se duce faima din tabără în tabără, umflîndu-se mereu. Pînă la urmă, omul ajunge un erou fără pereche, supranatural, de al cărui nume tremură toți, ca și cînd s-ar afla aievea în fața puștii sale. Astfel ajunsesem și eu posesorul unei arme miraculoase care cică mi-ar fi fost dăruită de însuși diavo-

lul şi cu care puteam trage o săptămînă în şir, fără răgaz — cînd de fapt nu era vorba decît de carabina Henry care, ce-i drept, avea un încărcător cu douăzeci şi cinci de cartuşe.

— Unde-i Patrik cu ai lui ? se interesă acum *capitano*.

— S-a dus la Head-Pik, după cum ţi-a raportat, ca să-l aştepte pe taică-su. Pe drum o să „lămurească“ şi chestiunea cu cei trei negustori, care au arme excelente şi o mulţime de bani. Poate că, între timp, a şi terminat cu ei ; doar era grăbit.

— Şi prada mi-o trimite încoace ?

— Da, cu doi oameni. Pe al treilea îl reţine ca însoţitor.

— Armele cele mai bune tot de la ăştia doi *westmeni* le vom lua. Sans-ear are, cică, o puşcă grozavă : bate la o mie două sute de paşi.

În clipa aceea se auzi de departe lătratul unui cîine de prerie. Semnalul era destul de prost ales, deoarece pe-acolo nici nu există asemenea cîini.

— E Antonio, cu parii pentru Estaccado — constată şeful. Să nu-i descarce afară, să-i aducă aici ! De cînd cu vînătorii ăştia, trebuie să fim foarte atenţi.

Acum mă convinsei pe deplin că aveam de-a face cu o bine organizată bandă de *stakemeni* şi că sub pieile acelea de bivol se aflau mormane de lucruri jefuite de la victimele care pieriseră în pustiu.

Deodată, drept înaintea mea, se dădu la o parte desişul care închipuia în acel loc un fel de perdea de plante agăţătoare, uşor de ridicat sau de tras în lături, şi în tabără intrară trei călăreţi, trăgînd după ei o sumedenie de pari legaţi cu curele de ambele părţi ale şeilor.

Călăreţii atraseră asupra lor întreaga atenţie a celorlalţi indivizi, încît mă puteam retrage fără a fi observat. Avui însă grijă să iau cu mine un semn, o dovadă a prezenţei mele acolo. Şeful îşi lepădase cuţitul şi cingătoarea în care odihneau două pistoale cu ţeava dublă, bătute în alamă. Le aşezase la spatele său. Dacă întindeam mîna, puteam să iau unul din pistoale. Aşa şi făcui. Apoi mă strecurai îndărăt, ştergînd cît mai bine toate urmele. La fel procedai şi dincolo de cercul mărăcinişului ; mă îndepărtai apoi către rariştea unde îmi lăsasem mustangul. Mergeam tîrîş de-a-ndaratelea şi, pentru a nu lăsa nici un semn, mă sprijineam doar în vîrful degetelor de la mîini şi de la picioare. În sfîrşit, distanţa îmi îngădui să mă ridic în picioare şi să-mi continui drumul în mod normal. Dezlegai calul, încălecai şi făcui un ocol mare de tot, ca să mă asigur că *stakemenii* nu vor simţi nimic care să aibă darul de a-i pune pe gînduri.

Ajuns spre seară la tovarăşii mei, citii pe feţele lor îngrijorarea cu care mă aşteptaseră.

— Asta massa Charlie ! exclamă Bob, pe un ton care trăda bucurie şi ataşament faţă de mine. Bob avut frică, toţi avut frică pentru massa Charlie !

Ceilalţi erau mai reţinuţi. Aşteptară să descalec şi să mă aşez lîngă ei, apoi Sam începu cu întrebările :

— Ei ?

— Negustorii sînt pierduţi !

— Mi-am închipuit. Voiajorii ăia, care sînt de fapt *stekemeni*, şi-au schimbat direcţia şi se vor răfui la noapte cu negustorii, dacă n-au şi făcut-o cumva în plină zi.

— Ghici cine-i Mercroft !

— Ţi-am spus-o şi altădată că mai curînd mă iau la trîntă cu ursul decît să mă obosesc cu ghicitorile cînd, de fapt, o vorbuliţă poate lămuri totul.

— Mercroft e un nume fals şi...

— Nu sînt chiar atît de prost ca să fi crezut că e numele lui adevărat !

— Şi iată că individul se cheamă, de fapt, Patrik Morgan ! continuai eu.

— Pa... trik... Mor... gan ! exclamă Sam şi rămase, pentru prima oară de cînd îl ştiam, absolut perplex. Patrik Morgan ? Cum asta ?... Ai, Sam Hawerfield, urs bătrîn şi idiot ! Îţi pică bestia în mîini, şi tu o faci pe şeriful şi-i dai drumul ! Charlie, eşti convins sută-n sută ?

— Foarte convins. Acuma ştiu şi de ce-mi părea cunoscut : seamănă leit cu tată-său.

— *All right !* Acu' m-am lămurit şi eu de ce-mi făcea impresia că l-aş mai fi văzut cîndva. Unde-i ? Sper că nu ne mai scapă !

— După ce-i lichidează pe negustori, pleacă numai în doi la Skettel-Pik şi Head-Pik, ca să-l întîlnească pe tată-său.

— Atunci sus, oameni buni, să-l ajungem din urmă !

— Stop, Sam! E aproape seara. Cum vrei să le deslușim urmele? Și apoi, trebuie să ne pregătim pentru o vizită simandicoasă.

— Vizită ?! Cine?

— Patrik face parte dintr-o bandă de *stakemeni* care-și au tabăra nu departe de-aici. Șeful lor e un mexican, *capitano,* cum îi spun ei, care pare să fi luat lecții serioase cu bătrînul Florimont. I-am spionat la vizuina lor: Williams le-a istorisit toată pățania. Ei, și se pregătesc să ne atace la miezul nopții.

— Va să zică, știu că am rămas aici?

— Păi da, au ghicit.

— *Well,* facă-se voia lor! Îi așteptăm și le spunem frumos *good-evening.* Sînt mulți?

— Douăzeci și unu.

— Oho, cam multișori pentru noi patru! Tu ce crezi, Charlie? Eu zic să încingem un foc și să ne atîrnăm hainele roată, ca să pară că ședem în jurul focului. Iar noi, de fapt, să ne postăm mai încolo, afară, și să-i prindem pe bandiți la mijloc, între flacăra focului și armele noastre. Așa îi pocnim la sigur.

— Planul e bun — aprobă Bernard Marshall — și cred că e unicul realizabil în condițiile date.

— Bine! Să adunăm repede vreascuri pînă nu se întunecă — conchise Sam, ridicîndu-se de jos.

— Stai, nu te pripi — îl oprii eu. Crezi într-adevăr că putem înfrunta în felul acesta douăzeci și unu de inși?

— De ce nu? La primul foc o șterg cu toții! Doar n-au de unde să ne știe numărul.

— Și dacă, de pildă, *capitano* e destul de deștept ca să ghicească șiretlicul? Ne-ar lovi atunci de ne-ar năuci. Tot planul s-ar duce de rîpă.

— La o asemenea surpriză trebuie să se aștepte orice vînător, ca să zic așa.

— Atunci amîndoi Morganii ți-ar scăpa din mînă și de astă dată.

— *Behold,* așa e! Prin urmare, vrei s-o tundem de-aici, să-i lăsăm în pace și să nu le dăm peste cap socotelile? Ar fi să ne asumăm o grea răspundere în fața lui Dumnezeu și a oamenilor cinstiți care vor trece prin Estaccado!

— Nici vorbă să plecăm așa, omule! Am eu un alt plan, bun de tot.

— S-auzim!

— În timp ce bandiții ne caută aici, noi ne strecurăm în tabăra lor, le luăm caii și proviziile.

— *Good-lack,* bună idee! Dar cum să le luăm caii? Crezi că vor veni încoace pe jos?

— Da. Și asta înseamnă că vor porni de-acolo cu vreo două ore înainte de miezul nopții; dar e o distanță de parcurs.

— Ești sigur că vor face așa?

— Se-nțelege! Dacă stăm aici, ne punem viața în primejdie; în schimb, dacă-i lăsăm pe bandiți fără alimente, muniții și cai, vor fi obligați să renunțe măcar temporar la noi fărădelegi. Și bagă de seamă că obținem totul fără un foc de armă.

— Nu se poate să nu lase străji.

— Cunosc eu posturile.

— Dar ne vor urmări, ce zici?

— Parcă dacă am rămîne aici ne-ar lăsa în pace? Oricum, tot va trebui să fugim.

— Bine, sînt de acord! Cînd plecăm?

— S-ar putea chiar peste un sfert de oră; pînă atunci, se întunecă binișor.

— Oh, asta frumos! se bucură negrul. Bob călărim cu massa și luăm tot, tot de la tîlhari. Asta mai bun, nu rămîne aici și împușcat la Bob!

Peste puțin se întunecă de-a binelea. Nu se vedea la zece pași. Fornirăm deci călare, eu înainte, ceilalți înșirați cîte unul în urma mea.

Firește că n-o luarăm drept spre vizuina tîlharilor, ci făcurăm un ocol larg care ne aduse la marginea mărăcinișului, cam la o milă de Hide-spot. Priponirăm caii și ne continuarăm drumul pe jos.

Deși Marshall și negrul nu prea aveau antrenament la mers, ajunserăm totuși neobservați la hotarul rariștei, exact în dreptul potecii supravegheată mai înainte de străjerul pitulat în tufiș.

O lumină palidă, abia strecurată în văzduh, ne vesti că bandiții aprinseseră un foc de tabără sau cel puțin o faclă; în preajma noastră însă era atît de întuneric, încît ne pu-

team deplasa fără grijă mergînd normal. Revenii astfel la locul unde ascultasem discuţia tîlharilor şi, pînă să mă pitulez, auzii iarăşi vocea şefului. Mă strecurai printre mărăcini şi văzui toată banda adunată în mijlocul rariştii, înarmată pînă-n dinţi şi gata de plecare. *Capitano* îşi continua vorbirea începută mai demult :

— Dac-am fi găsit cît de cît vreo urmă, aş fi zis că a fost pe-aici unul dintre vînători şi ne-a spionat. Dar aşa, unde să fi dispărut pistolul ? Poate l-oi fi pierdut pe cînd călăream azi-dimineaţă şi mi-am scos centura. Ei, Hoblyn, i-ai văzut tu cu ochii tăi pe tuspatru şezînd ?

— I-am văzut : trei albi şi un negru. Caii păşteau alături, unul fără coadă. Parc-ar fi ţap ; numai coarnele îi lipsesc.

— Asta-i hodoroaga de iapă a lui Sans-ear ; e vestită ca şi stăpînu-său. Dar pe tine nu cumva te-au simţit ?

— Nu. M-am apropiat împreună cu Williams, călare, doar atît cît eram sigur că nu vom fi zăriţi, apoi am luat-o tîrîş pînă am văzut totul foarte limpede.

Elevul bătrînului Florimont fusese deci destul de prevăzător ca să trimită o patrulă în recunoaştere. Din fericire, aceasta s-a petrecut abia după ce mă întorsesem la ai mei.

— Atunci o să meargă strună ! chibzui *capitano*. Tu, Williams, eşti cam obosit, rămîi aici. Iar tu, Hoblyn, preiei paza la potecă. Voi, ăştilalţi, după mine !

În lumina săracă a focului văzui cum perdeaua de crengi de la intrare se dădu în lături. Nouăsprezece inşi părăsiră tabăra. Rămaseră numai cei doi pomeniţi mai sus. Abia dispărură banditii după un cot, că mă şi aflam iarăşi lîngă Sam.

— Cum stăm, Charlie ? Mi se pare că au plecat.

— Da. Doi au rămas aici ; unul de pază la potecă, iar celălalt, adică Williams, în tabără. Acesta din urmă nu e înarmat ; santinela, în schimb, are puşcă. Să stăm deocamdată pe loc, să nu întreprindem nimic ; posibil ca vreunul din cei plecaţi să fi uitat ceva şi să se întoarcă. Între timp însă, să ne pregătim. Hai cu mine, Sam ! Iar voi staţi aici pînă vă chem ori vin personal.

Ne strecurarăm pînă la potecă şi aşteptarăm acolo vreo zece minute pînă să se ivească santinela. Omul patrula foarte calm şi nepăsător, simţindu-se în toată siguranţa. Să fi trecut poate vreun sfert de ceas cînd ajunse iarăşi cam

în dreptul nostru. Acum nu mai era de temut că s-ar întoarce cineva din drum. Puteam acţiona.

Mă ghemuii de o parte şi Sam de cealaltă parte a tufişului. În clipa cînd banditul dădu să treacă printre noi, Sam îi sări în gît, iar eu, rupînd o fîşie din haina lui ponosită, o făcui căluş şi i-o îndesai în gură. Îi prinserăm apoi mîinile şi picioarele în propriul său lasso pe care îl purta la şold şi-l legarăm de o tufă solidă.

— Hai, continuăm !

Ne apropiarăm uşurel de intrare şi desfăcurăm niţel perdeaua de hamei sălbatic. Williams şedea lîngă foc şi frigea un hartan de carne. Stătea întors cu spatele la noi ; mă furişai pînă la el fără să simtă nimic.

— Ţine carnea mai sus, master Williams, că se arde ! îi rostii în ceafă.

Se întoarse fulgerător şi, recunoscîndu-mă, împietri de groază.

— Bună seara ! Mai că era să uit reverenţa ce se cuvine unui gentleman ca dumneata !

— O... O... Old Shat... Shatterhand ! gîngăvi el cu ochii holbaţi. Ce vreţi aici ?

— Nimic deosebit. Trebuie doar să-i restui lui *capitano* pistolul pe care i l-am luat pe cind îi povesteai păţaniile dumitale.

Banditul îşi încordă un picior, ca şi cum ar fi voit să sară şi scormoni cu privirea în jurul său, căutîndu-şi puşca. Dar nu avea la îndemînă decît cuţitul.

— Fii calm, master *stakeman*, cel mai mic gest ar putea să te coste viaţa. Întîi de toate, află că pistolul şefului dumitale e încărcat şi apoi, dacă priveşti niţeluş spre intrare, vezi numaidecît că te poate trăsni şi de-acolo un glonţ !

Omul privi spre intrare şi văzu într-adevăr puşca lui Sam aţintită asupra lui.

— *Thunder-storm*, mii de trăsnete, m-am ars !

— Poate că mai ai oarecare şanse de scăpare dacă te supui şi nu ne faci greutăţi. Bernard, Bob, veniţi încoace !

La chemarea mea, cei doi tovarăşi apărură şi ei la intrare.

— Bob, uite colo, lîngă şei, sînt nişte lasso-uri. Ia unul şi leagă-l pe dumnealui !

— Nu, mai bine moartea ! izbucni Williams.

Și tîlharul se ținu de cuvînt. Cît ai clipi, își înfipse cuțitul în inimă și se prăbuși fără viață.

— Dumnezeu să-l ierte! rostii.

— Canalia! Va fi avut poate sute de vieți pe conștiință — vorbi Sam cu scîrbă. Nicicînd cuțitul nu și-a făcut mai bine datoria.

— S-a osîndit singur, dragă Sam. Bine că ne-a scutit pe noi de o faptă sîngeroasă.

Îl trimise apoi pe Bob după Hoblyn. Peste puțin, individul zăcea jos, în fața noastră. Îi scosei din gură călușul. Prizonierul răsuflă adînc, apoi privirea i se opri îngrozită asupra complicelui său mort.

— Dacă nu ne răspunzi la întrebări, ajungi cadavru ca și ăsta! îl avertizai.

— Spun totul! făgădui Hoblyn înspăimîntat.

— Așadar: unde ați ascuns aurul?

— L-am îngropat colo, sub sacii de făină.

Dădurăm la o parte pieile de bivol și ne apucarăm să cercetăm depozitul. Era o adevărată colecție de tot ce fusese cîndva transportat prin Estaccado: arme de cele mai diverse tipuri și calibre, pulbere, plumb, cartușe, lasso-uri, șei, pungi, pături, echipamente complete de voiaj și de vînătoare, stofe și pînzeturi, imitații de coral, giuvaeruri și salbe de perle mult căutate de indience, tot soiul de alte mărfuri, instrumente și unelte, o mulțime de cutii și pemmican — carne conservată — apoi mari cantități de alte alimente. Nu era greu să-ți dai seama că totul provenea din jaf.

Bob arunca la o parte sacii grei de parc-ar fi fost pachete de tutun. Marshall scotoci printre unelte și găsi un hîrleț și o lopată. Începurăm a săpa. În scurt timp, puserăm stăpînire pe o asemenea cantitate de grăunțe și praf de aur, încît am fi gheboșat sub ele un cal de povară solid. Mă înfioram la gîndul cîți bieți căutători de aur își vor fi pierdut viața pentru ca să se îngrămădească aici atîta *deadly dust* — praf al morții — cum pe drept cuvînt îi spun indienii. Cînd se întorc în patrie, oamenii transportă cu ei numai o mică parte din aurul agonisit; restul îl schimbă în bancnote sau în cecuri. Cu siguranță că victimele au avut

și ele asemenea valori. Dar unde s-or fi aflînd acum? Mă adresai din nou lui Hoblyn:

— Spune-mi unde sînt banii și cecurile jefuite de la călători!

— Departe, într-o altă ascunzătoare. *Capitano* nu vrea să le țină aici. Nu are încredere în toți oamenii lui.

— Așadar, nimeni nu cunoaște ascunzătoarea în afară de dînsul?

— O știe și locotenentul.

— Cum îl cheamă?

— Patrik Morgan.

Mă fulgeră un gînd. „Vom fi bogați în orice caz" — îi scrisese el tatălui său. Nu cumva acest Patrik are intenția să-l jefuiască pe propriul său șef?

— Și nu știi de fel unde se află ascunzătoarea?

— Știu ceva, dar nu sînt sigur. *Capitano* pare să nu aibă încredere nici în locotenent. Acesta din urmă a plecat azi împreună cu un însoțitor la Head-Pik și la Rio Pecos; eu trebuia să pornesc mîine pe același drum și să-l țin sub observație.

— Aha! Deci *capitano* ți-a dat indicații precise, ți-a descris locul!

Hoblyn tăcu încurcat. Se codea.

— Spune adevărul! Dacă taci, moartea te paște! Vorbește sincer și te cruțăm, deși meritați cu toții ștreangul.

— Ați judecat bine, *sir!*

— Ei, unde e ascunzătoarea?

— Mîine urma să merg încolo și să-l împușc pe locotenent, dac-ar încerca să se apropie! E o mică vîlcea; o cunosc foarte bine, am văzut-o cu ochii mei. Însă descrierea nu v-ar folosi prea mult; tot n-ați găsi ascunzătoarea.

— Nu ți-a indicat *capitano* precis locul ei?

— Se ferește să dea amănunte. Mi-a poruncit doar să mă ascund în vîlcea și să-l împușc pe locotenent în clipa cînd ar pătrunde acolo.

— Bun! Îți cruț viața, dacă ne conduci la vîlceaua aceea.

— Sînt gata să vă conduc.

— Dar, ține minte: dacă încerci să ne înșeli, îți pierzi capul! N-ai să mergi liber; te legăm pe cal și vii cu noi.

— *Well* — făcu Sam — deci treaba s-a cam terminat. Ce urmează ?

— Luăm numai aurul și alte cîteva lucruri folositoare : arme, muniții, tutun, alimente, plus niște mărunțișuri, daruri pentru indienii care ar fi să ne iasă în drum. Hai, alegeți ce vă trebuie ! Între timp, eu mă duc să examinez caii.

Găsii acolo patru cai de povară excelenți din Michigan, și vreo trei mustangi care meritau toată atenția. Erau, în orice caz, de preferat gloabelor lui Bernard și Bob. Așadar puteam să le schimbăm cu doi mustangi, iar pe-al treilea să-l repartizăm lui Hoblyn.

Erau aici și samare, pe care le așezai în spinarea cailor de povară. Apoi, din toate lucrurile alese, făcurăm opt baloturi, cîte două de fiecare cal. Tot restul prăzii îl adunarăm grămadă și puserăm dedesubt pulberea ce ne prisosea, laolaltă cu lucrurile cele mai inflamabile.

— Ce facem cu caii ceilalți ? întrebă Sam.

— Să-i dezlege Bob și să-i gonească în prerie. Nu e prea convenabil, dar mă doare inima să-i omor. Tu, Sam, preia conducerea convoiului. Eu rămîn să dau foc mormanului ăsta.

— Păi, de ce nu i-am da foc imediat ? întrebă Marshall.

— Flăcările ar lumina pînă departe. Or, *stakemenii*, după ce nu ne vor fi găsit la tabăra noastră, se vor întoarce, desigur, în mare grabă, și atunci focul îi va ajuta să ne dibăcească. De aceea e mai bine să vă depărtați cît mai mult, iar eu vă ajung mai tîrziu din urmă.

— *Well*, ai dreptate ! La drum, *boys* ordonă Sam.

Porni cel dintîi, ducînd de frîu pe unul din caii de povară și urmat de ceilalți trei. Marshall, Bob și Hoblyn — legat pe un mustang — încheiau convoiul. Eu cu calul meu rămăsei să aștept pînă se va fi stins orice zgomot. Trecu astfel mai bine de un sfert de ceas. Zăbava nu mai trebuia prelungită : mă puteam pomeni cu *stakemenii*. Intrai deci în ascunzătoare, ca să dau foc prăzii.

Dintr-o pătură ruptă îmi confecționasem din vreme un fitil lung, care îmi îngăduia să mă depărtez suficient înainte ca pulberea să ia foc. Cum vîrîsem sub grămadă și o mulțime de cartușe, era de prevăzut o explozie puternică.

Aprinsei capătul fitilului, luai calul de frîu și ieșii pe potecă în direcția preriei. Dincolo de mărăciniș mă avîntai în șa.

Atunci izbucni un bubuit și o pălălaie grozave. Focul făcuse să explodeze cartușele. Dădui pinteni calului și mînai cît putui de tare, ca să ies din raza luminii. Flăcările se înălțau sălbatice. Focul mistuia toată averea strînsă de bandiți prin jaf și omor...

PRINTRE COMANȘI

Acolo unde se ating regiunile Texas, Arizona și New Mexico, așadar în ținutul străbătut de afluenții lui Rio Grande del Norte, se înalță munții Sierrei și Los Organos, Rianca și Guadelupa, alcătuind un vălmășag cu înălțimi sălbatice, răspîndite fără noimă. Munții aceștia seamănă uneori cu niște cetăți de piatră, uriașe, despuiate, alteori cu fantastice bastioane învăluite în codri seculari, străbătute ici-colo de trecători abrupte sau despărțite de văiugi ușor înclinate. Coloșii par să stea de cînd lumea într-o superbă și deplină izolare. Și totuși vîntul aduce polen și semințe pînă sus, pe coamele și piscurile lor, asigurînd dezvoltarea vegetației. Ursul negru și cel cenușiu se cațără pe stînci și coboară de cealaltă parte, în împărăția singurătății, iar turmele de bizoni, numărînd mii de capete, trec și ele prin cîte o strungă în migrațiunile lor de toamnă și de primăvară. Apar aici chiar și oameni, fie albi, fie arămii, sălbatici ca însăși natura acestor locuri. Cînd aceștia se retrag și dispar, nimeni nu știe ce vor fi făcut acolo, căci uriașii de piatră nu vorbesc, pădurile tac și nu s-a găsit încă omul care să înțeleagă graiul animalelor.

Aici, pe culmi, urcă vînătorul temerar, bizuindu-se doar pe sine și pe arma lui ; aici se refugiază insul care fuge de civilizație ; aici se adăpostește indianul care a declarat război întregii lumi, fiindcă lumea toată îi vrea pieirea. Aici răsare din rămuriș ba căciula de blană a vreunui vînător, ba sombrero-ul cu boruri largi al vreunui mexican, ba chica împletită a indianului.

Ce caută acești oameni, ce-i mînă tocmai pe înălțimile acestea izolate ? Nu există decît un singur răspuns : vrăjmășia față de om sau animal, lupta pentru o existență care nu merită totdeauna osteneala unei asemenea lupte.

Jos, la șes, terenurile de vînătoare și pămînturile apașilor se învecinează cu cele ale comanșilor ; pe aici, la graniță, se consumă fapte eroice neconsemnate în nici o istorie. Bătăliile dintre aceste puternice seminții împing uneori cîte o ceată izolată sau risipită pînă sus, în munți, unde la fiece pas oamenii au de luptat cu moartea, cu forțele naturii ce par de neînvins.

Rio Pecos izvorăște din Sierra Jumanez, coboară spre sud-est și cotește apoi către Sierra Blanca, drept spre sud. Nu departe de ieșirea sa din munți, fluviul face un arc mare spre vest, mărginit pe ambele părți de înălțimi. Între albia fluviului și acest lanț muntos care străjuiește amîndouă malurile, ici și colo răsare cîte o mică prerie, cînd foarte îngustă, cînd mai largă, acoperită cu ierburi bogate și pierzîndu-se în codrii străvechi ce coboară pînă la poalele munților.

E un teren cît se poate de periculos. Munții îngemănați lasă arareori să se strecoare printre ei vreun drum, vreun defileu pe care să poți trece de cealaltă parte, și cine întîlnește aici un dușman n-are cum să-l ocolească decît abandonîndu-și calul, ceea ce iarăși îi poate aduce pieirea.

Ajunserăm, așadar, în această vale, pe care eu o mai străbătusem o dată călare, dar într-o companie mai numeroasă și mai sigură. Acum nu eram decît patru inși și, pe deasupra, obligați să-l supraveghem cu atenție pe prizonier care, deși se arăta extrem de docil, putea totuși să urzească în taină planuri viclene. Hoblyn călărea la mijloc, alături de Bob ; în fruntea grupului era Sam ; pe urmă veneam eu și Bernard Marshall care, în cursul marșului nostru îndelungat, se dovedi un bun călăreț.

Era înainte de amiază și soarele atinsese culmile munților înșirați pe partea cealaltă a fluviului. Deși ne aflam la mijlocul lui august, totuși prezența soarelui ne provoca o vădită plăcere, căci aici, printre înălțimile acestea întunecate, se înserează repede, nu mult după prînz. Nopțile erau atît de reci, diminețile atît de jilave, încît mergeam mai tot timpul înfășurați în pături.

Ziua, Hoblyn călărea liber, îl legam numai pe timpul nopţii. Doar răspundea cu propria-i viaţă pentru adevărul mărturisirilor sale.

— Mai e mult pînă la Skettel-Pik şi Head-Pik ? mi se adresă Marshall.

— Poate că am atinge munţii chiar mîine, dacă, potrivit spuselor lui Hoblyn, n-am fi obligaţi să cotim spre dreapta.

— Oare n-ar fi mai bine să mergem de-a dreptul în munţi, ca să dăm de Fred Morgan ?

— In orice caz, de-a dreptul nu e bine ; s-ar putea să fim observaţi. Morgan e cu siguranţă acolo : calendarul arată paisprezece august. Patrik, însă, cred că a luat-o către vîlceaua unde *capitano* îşi ţine banii. Şi acolo unde e fiul, s-ar putea să vină şi tatăl. De altfel, Patrik n-are decît un avans de cel mult cîteva ore ; doar ne-am ţinut strîns pe urmele lui. Astă-noapte a poposit la şase mile de aici ; va să zică, dacă a pornit în zori, o dată cu noi, trebuie să fie acum la cel mult trei ore înaintea noastră.

— *Have care !* Atenţie ! exclamă deodată Sam, care călărea în faţă. Colo, la marginea pădurii, văd o creangă verde pe jos. Înseamnă că a fost ruptă de curînd ; a trecut cineva nu de mult pe-aici.

Ne apropiarăm şi sărirăm din şa. Sam ridică de jos creanga, o examină, apoi mi-o întinse şi mie.

— Ia uită-te, Charlie, la drăcia asta, ca să zic aşa.

— Hm, pun prinsoare că a fost ruptă abia acum un ceas.

— Exact, aşa cred şi eu. Iată şi urme de paşi, observi ?

Mă aplecai să le examinez mai îndeaproape.

— Doi bărbaţi. Stai să le măsurăm !

Scosei din buzunar două beţişoare pe care însemnasem măsura urmelor lăsate de Patrik şi de însoţitorul său pe locul primului popas.

— Ei sînt ! Exact tălpile lor ! Nu mai înaintăm !

— Ai dreptate. Să nu simtă că ne ţinem după ei. Dar dacă au descălecat aici, înseamnă că au un anume plan, un scop. Iată, colo şi-au lăsat caii ; pămîntul e scormonit cu copitele. Iar dincoace urme de paşi care duc în pădure. Hai să vedem !

Ceilalţi trei rămaseră să ne aştepte, iar noi pătrunserăm sub bolţile pădurii. Făcurăm o bună bucată de drum pînă cînd Sam, care mergea în faţă, se opri. Dăduse de un strat

de muşchi călcat şi bătătorit. Parc-ar fi săpat cineva pămîntul dedesubt, apoi l-ar fi netezit şi acoperit cu muşchi. Mă aplecai şi dădui muşchiul la o parte.

— Un tîrnăcop ! constată Sam cu uimire.

— Da, da, aici a stat un tîrnăcop.

Sub stratul de muşchi, pe fundul unei adîncituri, se vedea conturul exact al uneltei.

— Va să zică, l-au scos de aici. Dar cine l-o fi ascuns ? cugetă cu glas tare Sam.

— E lesne de dedus. După ce *capitano* şi locotenentul au îngropat banii şi au părăsit vîlceaua, tîrnăcopul trebuie să-i fi incomodat ; de aceea l-au ascuns aici. În orice caz trebuie să găsim la marginea pădurii vreun semn pe care l-or fi lăsat pentru orientarea lor la o eventuală întoarcere ; vor avea nevoie de tîrnăcop ca să dezgroape comoara.

Aşezai muşchiul la loc şi mă dusei să examinez copacii de la liziera pădurii. Într-adevăr, doi copaci, unul pe dreapta, celălalt pe stînga urmelor purtau fiecare cîte trei crestături în cruciş, iar cîte trei crengi de jos fuseseră rupte.

— Ce concluzie tragi de-aici ? Te ajută capul, Charlie ?

— Ca şi pe tine şi pe oricare altul. Problema e uşor de rezolvat : Patrik are într-adevăr intenţia să se ducă în vîlcea.

— Trebuie să i-o luăm numaidecît înainte. Mă întreb însă dacă se îndreaptă direct spre vîlcea, sau îl caută mai întîi pe tată-său.

— Asta putem s-o aflăm imediat.

— Mai e mult pînă cîrmeşte drumul vostru de la fluviu şi dă în vîlcea ? mă adresai lui Hoblyn.

— Cel mult două ore, dacă mi-aduc bine aminte.

— ...Atunci, să mai întîrziem aici ! Dintr-o pricină sau alta, Patrik poate să se fi oprit undeva, înaintea noastră, şi atunci ne observă la sigur.

— *All right !* Să mai stăm. Dar să nu comitem imprudenţa pe care a comis-o el, şi să lăsăm caii de capul lor. Ia, mînaţi-i după copaci ! Şi să mai îmbucăm ceva, că tot n-am pus nimic în gură de la răsăritul soarelui.

Îi făcurăm pe plac şi ne aşezarăm pe muşchiul moale. Dar nici nu apucarăm să ne scoatem merindele, că Hoblyn tresări şi arătă cu mîna printre copaci :

— Domnilor, vedeţi strîmtoarea de colo? Parc-am zărit sus de tot ca un vîrf de suliţă lucind la soare, un vîrf de oţel.

— Imposibil — protestă Sam. Cum să observi vîrful unei suliţe de la o asemenea distanţă?

— Şi totuşi, Sam — intervenii eu — nu-i de loc imposibil, dacă privirea cade întîmplător exact pe punctul cu pricina, fie el cît de mic. Dar asemenea suliţe nu poartă decît indienii... Va să zică, ar trebui ca...

În acel moment zării şi eu două puncte scînteietoare, unul sus, celălalt puţin mai jos.

— Oameni buni, ăştia nu pot fi decît indieni — făcui eu. Mare noroc că ne-am adăpostit aici! Dacă mai mergeam, ne prindeau în toată legea; doar ne bătea soarele în faţă.

Îmi pusei luneta la ochi şi cercetai strîmtoarea. Tabloul ce mi se oferi nu putea decît să-mi stîrnească cea mai gravă îngrijorare.

— Priveşte şi tu, Sam! Uită-te atent: sînt cel puţin o sută cincizeci de inşi.

Sam apucă luneta, o duse la ochi, apoi o trecu lui Bernard.

— Poftim, master Marshall! Admiraţi-i pe roşii ăştia! Aţi mai întîlnit vreodată comanşi?

— Încă nu. Sînt comanşi?

— Da — răspunse Sam hotărît. Judecînd după regiune, ar putea să fie şi apaşi; numai că aceştia poartă chica într-alt fel. Observaţi că sînt vopsiţi în roşu şi albastru? Ei, asta înseamnă că se duc la război. De aceea şi-or fi ascuţit vîrfurile suliţelor. Fiecare războinic va fi avînd în tolba lui cîteva săgeţi otrăvite cu care eu nu simt nici o nevoie să fac cunoştinţă, ca să zic aşa. Tu ce crezi, Charlie? Ce se întîmplă dacă trec pe-aici?

— Ne observă, fără doar şi poate.

— Măi, de-am putea să ştergem cît de cît urmele, să dăm la o parte creanga aceea ruptă şi s-o tulim! Dar nu văd cum!

— Nici nu ne-ar fi de prea mare folos, pentru că mai îndărătul nostru tot ne-ar descoperi urmele şi ar face cale-ntoarsă.

— Ştiu, ştiu. Însă am cîştiga timp şi, pînă să se întoarcă ei, ne-am pune la adăpost.

— Ai şi tu dreptate. Urmele copitelor sînt chiar pe margine. Poate reuşim să le ştergem.

În spatele meu se afla un lăstar de molift, subţire, uscat. Îl retezai şi-mi făcui un fel de undiţă cu care pescuii creanga buclucaşă. Adunai apoi ace uscate de brad şi le presărai pe locul unde stătusem, deşi urmele erau şi aşa foarte puţin vizibile; numai un ochi de indian ar fi fost în stare să le observe.

— Să vedem dacă ne ajută la ceva. Pe mine, unul, nu m-ai îmbrobodi cu asemenea procedee — vorbi Sam fălos.

— Şi de ce?

— Păi, de cînd produce arţarul, ca să zic aşa, ace de molift?

Într-adevăr, chiar în locul cu pricina creştea un arţar; dar nu mai aveam ce face. Indienii îmi absorbeau toată atenţia. Ajunseseră tocmai la capătul de jos al strîmtorii, se opriră acolo şi trimiseră trei călăreţi în recunoaştere.

— *High-day*, slavă Domnului, nu vin spre noi! exclamă Sam plin de bucurie.

— De unde ştiţi? se amestecă Bernard.

— Explică-i tu, Charlie, că tot îţi place să-l instruieşti.

— Foarte simplu. Din grupul lor de recunoaştere, doi au luat-o paralel cu fluviul, în jos, iar cel de-al treilea se îndreaptă spre albia apei. Aşadar au intenţia să treacă pe malul celălalt. Pe aici, însă, nu se vor abate, altminteri n-ar fi luat-o în jos, ci în sus. Primii doi au sarcina să controleze dacă totul e în regulă, dacă nu se văd ceva urme, iar al treilea va stabili dacă Rio Pecos poate fi traversat în acest loc.

Curînd, cei trei indieni se întoarseră din misiunea lor; păreau să fi adus veşti bune, deoarece trupa porni numaidecît în direcţia fluviului. Acum îi puteam număra cu ochiul liber şi se dovedi că le apreciasem forţele mai curînd în minus decît în plus. Erau nişte flăcăi sănătoşi, zdraveni, care păreau să facă parte din două triburi sau aşezări diferite, deoarece erau conduşi de două căpetenii.

— Ăia doi cu pene de vultur sînt şefii? întrebă Bernard.

— Da.

— Auzisem că şefii lor nu călăresc decît pe cai albi.

— Albi? Ha-ha-ha! rîse cu poftă Sam.

— Ești prost informat — îl lămurii eu pe tînărul Marshall. La noi, în lumea veche, se găsește, într-adevăr, cîte un general care nu încalecă decît pe favoritul său alb. Aici, însă, nu e așa. Indianul nu prea ține la caii de culoare deschisă. Calul alb, putînd fi lesne observat, îndepărtează vînatul, iar în caz de război te trădează inamicului. Doar iarna, cînd zăpada servește de camuflaj, se întîmplă să fie folosiți și caii bălani, în care caz călărețul se acoperă și el cu o pînză albă. Am încercat personal trucul acesta sus, la Nord-Park.

Între timp, caii indienilor coborîseră de pe mal și, deși apa era repede, călăreții ținură atît de precis direcția, încît ajunseră dincolo cu o abatere de numai cîțiva coți. Se procedă apoi la o nouă recunoaștere, după care întregul detașament se puse în mișcare.

Acuma puteam să respirăm ușurați; scăpasem de o primejdie destul de serioasă. Sam își mîngîie iapa:

— Ei, bătrîne, ce-ai fi zis dacă roșii ți-ar fi tăiat ție coada și mie urechile? Ha-ha-ha! Noroc că treaba asta s-a petrecut mai demult! Dar, Charlie dragă, ce se întîmplă acum cu Patrik și cu *stakemanul* lui, ca să zic așa? Indienii or să le descopere cu siguranță urmele.

— N-or să se atingă de el — răspunse în locul meu Hoblyn.

— Nu? Păi de ce?

— Fiindcă se cunosc. Aceștia sînt comanși din tribul Raccurroh cu care Patrik și *capitano* au fumat pipa păcii. Știți, multe din lucrurile acelea le cumpărau ei...

— Asta-i rău, ar putea să facă front comun împotriva noastră — se îngrijoră Sam.

— Mă rog, așteptăm și vedem — îl îmbărbătai eu. Patrik se va feri să-i aducă în vîlcea. Cel mult va întîrzia din politețe cîteva ceasuri ca să fumeze calumetul cu căpeteniile lor. Apoi își va vedea de drum.

Mă lipii de un copac și privii în zare, ca să văd ce fac indienii. Aceștia dispăruseră la cotul fluviului, după munți. Dar cînd îmi aruncai privirea în susul apei, mă trăsei repede îndărăt. Sam observase mișcarea și întrebă:

— Ce-i? Mai vin și alții?

— Se pare că da! În orice caz, am văzut unul la strunga de colo.

Sam, care păstrase la el luneta, o duse repede la ochi.

— La naiba! izbucni el. Ai dreptate. Dar nu văd decît un singur om. Poate că ceilalți stau în spatele lui. Aha, ce văd? Un apaș, ca să zic așa!

— Zău?

— Exact! Și încă o căpetenie! Are părul lung de-i cade pînă pe spinarea calului. Iată-l, se îndreaptă spre fluviu, vrea să treacă dincoace.

— Dă-mi luneta!

Mi-o dădu, însă, din păcate, nu mai văzui nimic; călărețul coborîse în apă și o ridicătură de pămînt mi-l acoperea cu totul.

— Știi tu, Charlie, cum vine asta? chibzui Sam. Comanșii, fără să știe, sînt urmăriți de apași, iar conducătorul apașilor a luat-o înainte ca să nu-i piardă din ochi pe adversari. Dar e deștept, al dracului! N-a apucat-o chiar pe urmele lor, ci alături, pe strungă. Dați-vă, bre, mai înapoi! Apașii ăștia au niște ochi teribili. Și astupați nările cailor, să nu sforăie cînd îl vor simți pe indian! Că de venit, vine cu siguranță. Cît despre Tony a mea, nici o grijă: are ea destule grăunțe în cap! Ei, liniște!

Nu-l vedeam pe apaș; terenul ne împiedica vederea. Dar nu trecură nici cinci minute, că și auzirăm tropotul calului său.

Ceilalți se traseră repede îndărăt; eu însă mă pitii după o tufă mare. Apașul venea încet, examinînd cu atenție pămîntul dedesubt. Observase cumva niște fire de iarbă călcate sau vreun alt semn? Așa se părea. Și iată că se opri chiar în dreptul meu studiindu-mi opera — stratul din ace de brad improvizat adineauri — și, cuprins de bănuială, sări de pe cal cu tomahawkul în mînă.

— Trage, Charlie! mă îndemnă în șoaptă Sam.

Eu însă, pe cît de iute descălecase indianul, pe atît de repede ieșii din ascunziș. Brațul lui se înălță, gata să izbească necruțător.

— Winnetou! strigai eu apropiindu-mă. Vrea oare marele conducător al apașilor să-l omoare pe fratele său?

Brațul îi căzu și ochii lui noptatici se luminară duios:

— Șarli!

Nu-mi rosti decît numele, dar în glasul lui simții o mare bucurie, pe care indienii și-o stăpînesc de obicei cu discreție.

Apoi viteazul apaș mă strînse în brațe și mă lipi de pieptul său.

Firește că și eu mă bucuram nespus de această întîlnire. După ce ne privirăm cîteva clipe în tăcere, întrebai :

— Ce caută fratele meu tocmai aici, lîngă Rio Pecos ?

Winnetou își vîrî tomahawkul în brîu și răspunse :

— Puricii au părăsit tabăra comanșilor ca să le dea apașilor sîngele acestora. Marele Spirit spune însă că Winnetou le va trage pielea de pe cap ! Și fratele meu alb ce face pe-aici ? Doar îmi spunea acum cîteva luni că se întoarce peste apa cea mare, la wigwamul său părintesc, pentru ca apoi să plece în deșertul acela mai mare și mai crunt decît Mapimi și Estaccado ?

— Am și fost acasă. Am fost și în Sahara. Dar duhul preriei mă cheamă și ziua, și în visurile nopții. I-am ascultat glasul și m-am întors.

— Fratele meu alb a făcut bine ! Inima preriei e largă și darnică ; viața și moartea se cuprind în ea. Cine a simțit o dată bătaia acestei inimi, chiar de-ar pleca, tot va fi să se întoarcă. *Howgh !*

Își luă calul de căpăstru și veni cu mine pînă sub copaci. Abia aici dădu cu ochii de însoțitorii mei. Dar în ciuda faptului că nu-i pomenisem de prezența lor, nu se arătă de loc surprins, ci se făcu că nu-i observă. Băgă mîna sub oblîncul șeii, scoase pipa și punga cu tutun și se așeză cu gravă demnitate.

— Winnetou a fost departe, în miazănoapte, la apa cea mare, ca să aducă humă sfîntă pentru calumet. Șarli e primul om care va fuma cu Winnetou din această pipă.

— Mai sînt aici și alții care ar vrea să fumeze cu fratele meu roșu.

— Winnetou nu fumează decît cu bărbații viteji, care nu ascund viclenia în inimă și minciuna în cuvînt. Dar el știe că fratele său alb n-are legături cu oameni netrebnici.

— A auzit oare căpetenia apașilor de Sans-ear, iscusitul și neînfricatul vînător ?

— Winnetou îl știe din auzite, dar la față nu l-a văzut. Sans-ear e viclean ca șarpele, isteț ca vulpea și viteaz ca jaguarul. El îi omoară pe indieni și-i însemnă pe răbojul puștii ! Dar eu știu că niște indieni i-au ucis soția și copilul, și că el nu-i omoară decît pe cei ticăloși. Îi văd aici iapa. De ce nu se arată Sans-ear ca să fumeze cu Winnetou pipa păcii ?

Sam se ridică de la locul lui și se apropie de Winnetou. Se vedea că e oarecum tulburat în fața bărbatului pe care îl știa drept cel mai vestit, mai netemător și mai drept războinic al savanelor.

— Fratele meu roșu a rostit adevărul : eu nu-i omor decît pe cei răi, pe cei buni îi ajut — spuse el cu modestie.

Îi făcui semn și lui Bernard Marshall :

— Căpetenia apașilor să binevoiască a lumina cu ochiul său și pe acest războinic. A fost, pînă nu de mult, un om foarte bogat ; dar bandiții i-au ucis tatăl și l-au jefuit de diamante și dolari. Ucigașul e un alb și se află aici, lîngă Rio Pecos. El va fi să piară chiar de mîna acestui tînăr !

— Winnetou îi e frate și îl va ajuta să-l prindă pe ucigaș. *Howgh !*

Acest ultim cuvînt echivala cu un angajament solemn pe care avea să-l respecte cu sfințenie. Cîștigasem deci pentru Bernard un ajutor cum nu se poate mai prețios.

Apașul își umplu pipa și-i dădu foc. După ce suflă de cîte trei ori fumul spre cer și spre pămînt, îndreptă calumetul către cele patru puncte cardinale și apoi mi-l întinse mie. Împlinii și eu ceremonialul și-i trecui pipa lui Sam. După ce fumă și Marshall, pipa reveni la Winnetou. Atunci Sam îl întrebă :

— Are fratele meu roșu mulți războinici cu el ?

— *Iuf !*

Aceasta e, după cum se știe, o exclamație de mirare. Sam însă nu cunoștea pe-atunci modul de exprimare al apașilor și, bănuind că nu fusese înțeles, repetă întrebarea :

— Ziceam dacă fratele meu roșu are mulți războinici cu el.

— *Iuf !* Fratele meu alb ar putea să-mi spună de cîți urși e nevoie ca să strivească un mușuroi cu o mie de furnici ?

— Păi, ajunge și un urs !

— Și de cîți crocodili ca să înghită o sută de broaște ?

— Ajunge un crocodil.

— Și de cîte căpetenii ale apașilor e nevoie ca să ucidă un roi de țînțari Racurroh ? Cînd Winnetou dezgroapă securea războiului, el merge de unul singur, fără alți oameni după el. Căci el nu e capul unui trib singuratic, ci regele tuturor apașilor. Oriîncotro și-ar întinde brațul, mii de războinici zoresc să-i împlinească poruncile ; o mulțime de glasuri aleargă spre el ca să-i spună ce fac fiii comanșilor ; sumedenie de cuțite și tomahawkuri vin să-l doboare pe dușman.

Apoi tînărul și viteazul șef al apașilor mi se adresă mie :

— Bărbatul adevărat vorbește cu pumnul, Șarli ! Dar, te rog, spune-mi ce urmărești aici împreună cu acești oameni ai tăi ?

Îi înfățișai pe scurt dar exact motivele care ne aduseseră la Rio Pecos. Winnetou ascultă atent și stătu o vreme cu ochii în jos. Trăgînd ultimul fum, își prinse calumetul la gît și se sculă în picioare :

— Frații mei albi să binevoiască a veni după mine !

Își scoase calul din pădure și sări în șa. Încălecai și eu și plecarăm în trap rapid. Apașul călărea un murg osos, costeliv, pe care îl cunoșteam mai demult. Arăta ca o gloabă de ham muncită, prăpădită, și numai un cunoscător ca Winnetou s-ar fi putut hotărî să-l folosească la călărie. Calul acesta era neîntrecut la galop, statornic la trap, răbdător, neobosit la pas și avea un suflu inepuizabil. Ca inteligență, nu era cu nimic mai prejos decît iapa lui Sam, iar cu copitele-i tari ca oțelul punea nu o dată pe goană sălbăticiuni primejdioase ca lupul sur sau puma. Cînd îl încăleca, Winnetou și murgul lui păreau un trup și un suflet, o singură voință și hotărîre. Nicicînd animalul acesta deosebit de curajos, puternic și iute, nu a ostenit să-și slujească stăpînul în cele mai grele situații.

Dînd de urmele comanșilor, înțeleserăm că hoarda se simțise aici sigură și la largul ei : nu făcuse nici cel mai mic efort să le șteargă. Călărirăm așa preț de un ceas, oprindu-ne la fiece cot, ca să scrutăm împrejurimile. Eram tocmai pe punctul de a cîrmi iarăși pe după un pîlc de arbori, cînd apașul trase puternic de frîu.

Arătă cu dreapta înainte, iar cu stînga ne făcu semn să tăcem din gură, să fim atenți. Îmi încordai privirea și nu văzui nimic neobișnuit.

Winnetou însă își atîrnă pușca de oblîncul șeii, scoase cuțitul de vînătoare, descălecă și, fără a rosti măcar un cuvînt, dispăru în pădure.

— Ce să fie, Charlie ? întrebă Sam nedumerit.

— Habar n-am.

— Original tip Winnetou ăsta ! Nu putea să ne spună și nouă despre ce-i vorba ? !

— N-ai auzit ce zicea adineauri : bărbatul adevărat vorbește cu pumnul. Adică prin faptă. Zărind ceva suspect, s-a dus să cerceteze mai îndeaproape situația. Ce nevoie să-ți dea lămuriri verbale, de vreme ce acționează sub ochii tăi !...

— Massa, oh, auzit, massa ? interveni Bob.

— Ce ?

— Strigat om !

— Unde ?

— Aici, după colț asta.

Mă uitai întrebător la ceilalți, dar nimeni nu auzise nimic. Se putea, totuși, ca negrul să aibă dreptate.

Deodată răsună — și îl auzirăm acum cu toții — glasul ciudat al unui wipp-por-will. Oricare altul ar fi fost convins că e într-adevăr glasul acestei păsări, dar eu știam că nu era decît o imitație perfectă realizată de Winnetou. De acest semnal ne folosisem cîndva în expedițiile noastre comune.

— Un wipp-por-will — spuse Sam. Aș fi curios, ca să zic așa, pe unde nu se găsește soiul ăsta de gaițe.

— Ba te înșeli, Sam. E pentru întîia oară că auzi asemenea glas : ne cheamă Winnetou. Uite-l colo, la cîteva sute de pași în marginea pădurii. Haidem !

Luai de căpăstru murgul apașului și pornii călare, însoțit de ceilalți. După ce se convinse că i-au auzit chemarea, Winnetou dispăru imediat după copaci. Ajuns la locul cu pricina, descălecai și intrai după el în pădure. Îl găsii stînd în picioare, iar jos, pe pămînt, zăcea un tînăr legat cu propria lui cingătoare. Gemea și privea în sus la Winnetou, cu niște ochi îngroziți.

— Fricosule ! rosti cu dezgust apașul. Și, fără să adauge alt cuvînt, îi întoarse spatele.

Tînărul capturat era un alb. Văzîndu-mă pe mine — tot alb — se înseninä puţin la faţă. O undă de nădejde ii răcori sufletul, mai ales cînd se ivi şi Sam.

— Un alb, un yankeu ! exclamă acesta din urmă. De ce fratele meu roşu îl tratează ca pe un duşman ?

— Ochi rău ! răspunse scurt Winnetou.

Atunci un strigăt se auzi în spatele meu. Întorsei capul, şi-l văzui pe Marshall cum se uită stupefiat la prizonier.

— Holfert ! Pentru Dumnezeu, ce cauţi aici ?

— Marshall ! Master Marshall ! se miră prizonierul la rîndul său. Era deci o cunoştinţă de-a lui Bernard. Se părea însă că apariţia prietenului meu nu-i provoca o deosebită plăcere.

— Cine-i tînărul ? întrebai.

— E din Knoxville, îl cheamă Holfert. A lucrat în magazinul nostru — ne lămuri Bernard.

Cum de ajunsese aici un fost angajat de-al lui Marshall ? Ce căuta tocmai în aceste locuri, unde speram să-l găsim pe Morgan ? Îmi veni o idee :

— Era în serviciul dumneavoastră cînd aţi lichidat întreprinderea ?

— Da.

Mă adresai atunci prizonierului :

— Master Holfert, te căutăm de mult. N-ai vrea să ne spui unde se află bunul dumitale amic Fred Morgan ?

— Sînteţi detectiv, *sir* ? izbucni acesta speriat.

— Profesia mea vei afla-o la timp. Dar pot să-ţi spun că n-am intenţia să mă ocup de dumneata în mod oficial, deoarece înclin să cred că ai căzut victimă unei momeli. Răspunde aşadar : unde-i Morgan ?

— Dezlegaţi-mă şi vă voi spune totul, *sir*.

Bernard asista la discuţie ca un martor cu totul uluit.

— De dezlegat nu poate fi vorba, dar o să-ţi slăbim niţel legăturile. Bob, ia vezi !

Negrul ieşi în faţă şi se aplecă.

— Bob, şi tu eşti aici ? ! exclamă Holfert.

— *Yes* ! Unde massa Bern' acolo Bob. De ce nu rămînem massa Holfert la Lu'ville şi venit la munţi ? De ce trebuim legat massa Holfert ?

Negrul desfăcu puţin legăturile, încît prizonierul reuşi să se salte în şezut. Eu continuai interogatoriul :

— Deci, pentru a treia oară : unde se află Morgan ?

— În Head-Pik.

— Ai fost mult timp acolo, împreună cu el ?

— Mai mult de o lună.

— Unde v-aţi întîlnit ?

— Îmi poruncise să vin la Austin.

— Îţi poruncise ? Prin urmare, sînteţi cunoştinţe vechi.

Holfert tăcu. Eu scosei pistolul.

— Fii atent la jucăria asta, master Holfert ! Deşi sînt lămurit în ce te priveşte, ţin totuşi să-mi spui cîte ceva în legătură cu asasinarea şi jefuirea patronului dumitale. Dacă nu răspunzi sau încerci să minţi, îţi trîntesc un glonţ în cap. Aici, în Vest, criminalii nu sînt judecaţi cu atîtea formalităţi ca dincolo, în Statele Unite !

— Nu sînt un criminal ! bîigui Holfert în culmea spaimei.

— Ţi-am mai spus că sînt pe deplin lămurit în legătură cu dumneata ! Problema ar fi numai dacă e cazul să te tratăm ca pe un înrăit fără leac sau ca pe un păcătos care se pocăieşte. Aşadar, îl cunoşti mai demult pe Morgan ?

— Mi-e rudă.

— Şi te-a vizitat la Louisville ?

— Da.

— Mai departe ! N-am chef să te tot întreb : poţi vorbi şi singur. Gîndeşte-te la pistolul meu !

— Dacă master Marshall se retrage, vă povestesc totul.

Trebuia să ţin seama de starea de spirit, de tulburarea în care se găsea criminalul văzîndu-se încolţit pe neaşteptate.

— Fie pe voia dumitale.

Îi făcui semn lui Bernard, care se depărtă ca să se întoarcă însă pe ocolite şi să se posteze la adăpostul unui copac, în spatele prizonierului. În clipa aceea parcă citeam în inima lui ca într-o carte deschisă.

— Dă-i drumul ! îi ordonai lui Holfert.

— Morgan mă vizita adeseori, stăruind să joc cu el cărţi. Pînă la urmă m-a convins.

— Venea în locuinţa dumitale ?

— Da. La magazin nu mă căuta niciodată. Tot cîştigînd la joc, am dat în patimă. Pe urmă, am început să pierd şi am tot pierdut pînă i-am rămas dator cu cîteva mii de dolari. N-aveam de unde să-i plătesc. Atunci m-a ameninţat cu denunţul, căci îi dădusem poliţe falsificînd semnătura patronului meu. Cum era să mă salvez ? I-am indicat locul unde se află cheile de la magazin.

— Ştiai ce avea de gînd să facă ?

— Da. Urma să împărţim între noi prada şi să fugim în Mexic. Dar, din prevedere, pentru a nu fi descoperiţi de poliţie, trebuia să ne despărţim pentru un timp şi să ne dăm întîlnire la Austin.

— I-ai spus că patronul poartă întotdeauna la el o cheie cu care descuie toate uşile ?

— Da, i-am spus. Însă nu credeam că-l va ucide. Zicea că are intenţia să-l năucească şi atît. L-am pîndit amîndoi, iar Morgan, nici una nici două, l-a înjunghiat. Apoi am deschis uşa locuinţei şi am scos mortul pe culoar. Prada am împărţit-o pe loc.

— El a luat diamantele, şi dumneata restul ?

— Da. Fiind din branşă, nu mi-a fost greu să vînd partea mea, fireşte, sub preţ... şi acum...

— Şi acum... da, da, înţeleg ! Ţi-a luat Morgan banii !

— Mi i-a luat.

— Va să zică, ai fost atît de naiv încît să-ţi închipui că un tîlhar ca Morgan se va purta corect cu dumneata ? Nu ţi-ai dat seama că te ademeneşte în pustietatea asta ca să te jefuiască de bani ? Cum ţi i-a luat ?

— Aseară era rîndul lui la strajă. Eu adormisem, dar deodată mă deşteptai. Morgan îmi luase armele şi portofelul, şi se aplecase să mă înjunghie. Spaima mi-a înzecit puterile : l-am aruncat de pe mine, am sărit în picioare şi am luat-o la fugă. Dînsul m-a urmărit, dar mulţumită întunericului am scăpat. Apoi am alergat toată noaptea, temîndu-mă să nu mă descopere în zorii zilei. Abia de curînd m-am ascuns aici, să-mi trag puţin sufletul şi să dorm. Dar n-a fost chip : au trecut călăreţii indieni. Tocmai voiam să-mi continui drumul, cînd l-am văzut pe acest roşu. Am încercat să mă feresc de el, dar m-a prins.

Holfert era frînt de oboseală. Poate că şi această stare îl determina să vorbească atît de franc şi deschis, căci altminteri glasul lui nu prea trăda căinţă sau regret.

Mă adresai lui Bernard :

— E omul dumitale. Ce ai de gînd cu el ?

Marshall nu răspunse. Pesemne că şovăia între răzbunare şi milă. În sfîrşit, îi puse prizonierului cîteva întrebări suplimentare, după care se hotărî :

— S-ar putea ca ticălosul să merite moartea, dar ducă-se în plata Domnului !

— În condiţiile de aici, asta e şi mai rău ca o moarte imediată — îi atrăsei eu atenţia. Fără experienţă şi ajutor, fără armă şi cal, nu va ajunge prea departe.

— Atunci să vină cu noi pînă găsim un prilej să ne scăpăm de el.

— Ne-ar incomoda prea mult, doar mai avem un prizonier. Şi apoi, nu e de loc exclus să se înţeleagă amîndoi împotriva noastră.

— Tot am fi patru contra doi.

— Nu mă gîndesc că ne-ar covîrşi ca forţă ; s-ar putea ivi însă momente grele, situaţii încurcate. Mă rog, nici eu nu sînt setos de sînge. Am putea să-i dăm, de pildă, un cal de povară şi o armă. Consultă-te şi cu Winnetou !

Indianul stătuse deoparte, urmărind discuţia noastră. Acum se apropie de Holfert şi-l dezlegă :

— Ridică-te !

Prizonierul se sculă în picioare. Winnetou întinse arătătorul spre el :

— Ţi-ai spălat mîinile de sîngele victimei ?

— Da — răspunse Holfert smerit.

— Asta înseamnă că aveai într-adevăr mîinile pătate cu sînge ! Or, sîngele, ca să-l speli, cere sînge, nu apă ! Aşa vrea Manitu şi Marele Spirit al savanei. Vezi ramura aceea chiar pe marginea apei, lîngă mal ?

— Da.

— Du-te şi ad-o încoace ! Dacă izbuteşti s-o smulgi de-acolo, rămîi în viaţă, căci ramura e semnul păcii şi al iertării.

Noi, ceilalţi, eram întrucîtva surprinşi de acest ciudat procedeu. Holfert se duse pînă la marginea apei, cam la

patru sute de pași depărtare de noi. Condiția nu era greu de îndeplinit: ramura se afla foarte aproape de mal. Întinse mîna și o ajunse. Dar în aceeași clipă, Winnetou duse la ochi pușca lui de argint. Focul scăpără și Holfert, lovit la cap, căzu în apă, cu fața în jos.

Calm, fără să se grăbească, apașul își încărcă din nou pușca.

— Omul alb nu s-a întors cu ramura, deci a trebuit să moară! Spiritul savanei e drept și milostiv: el nu iartă ca să te ducă la pieire. Ucigașul alb ar fi fost ucis la rîndul lui de comanși sau de *stakemeni* și leșul lui l-ar fi mîncat coioții.

Acestea spuse, Winnetou încălecă și porni la drum fără altă vorbă.

Îl urmarăm în tăcere, tulburați pînă în adîncul sufletului.

Comanșii lăsaseră urme peste tot. Era clar că mergeau la război; o dovedeau, de altfel, și culorile cu care își vopsiseră fața. Dar se vede că ținta lor era cam departe, altminteri ar fi fost mult mai precauți.

Winnetou le cunoștea, desigur, intențiile, dar era de felul lui un taciturn: nu vorbea decît strictul necesar. Tocmai voiam să mă apropii de el, cînd răsunară înaintea noastră trei focuri de armă.

Ne strunirăm numaidecît caii. Winnetou, făcîndu-ne semn să așteptăm, porni iarăși înainte și cîrmi pe lîngă un cot al pădurii. Noi stăturăm pe loc. Apașul descălecă, se furișă printre tufișuri, apoi apăru din nou și ne chemă printr-un gest al brațului.

— Comanși și două fețe palide — ne informă el în grabă.

Și numaidecît se retrase iar în tufiș. Eu, Sam și Bernard ne luarăm după el, în timp ce Bob rămase cu caii, păzindu-l și pe Hoblyn.

Terenul închipuia la un moment dat un fel de tăpșan larg și de acolo ne izbi o priveliște neașteptată. Cele două căpetenii ale comanșilor își înfipseseră sulițele în pămînt și își agățaseră scuturile în ele. Ședeau și fumau împreună cu doi albi care se instalaseră unul în dreapta, celălalt în stînga lor. Tuspatru caii pășteau în apropiere. Pe tăpșanul din fața lor se desfășura un exercițiu de luptă, sălbatic și

pașnic în același timp: comanșii organizaseră unul din acele spectacole prin care obișnuiesc să-și arate măiestria de călăreți și de mînuitori ai armelor. Aflîndu-se prea departe ca să le putem desluși fețele, făcui apel la luneta și, surprins, mă adresai lui Sans-ear:

— Formidabil! Privește, Sam! Cine-i tipul de acolo?

Sam luă luneta și o duse la ochi:

— *'s death*, Fred Morgan cu fiul său! Cum de s-au întîlnit aici, ce-or fi căutînd printre indieni?

— Ușor de dezlegat, dragul meu: Patrik călărea înaintea noastră, iar tatăl său venea dinspre Head-Pick, urmărindu-l pe Holfert. Și s-au întîlnit aici. Cu indienii, după cum știi, se află în raporturi bune, n-au de ce să se ferească.

— O fi, dar nu-mi convine de loc.

— De ce?

— Cum îi mai scoatem, ca să zic așa, din mijlocul roșilor?

— Sper să nu stea mult timp împreună. Oricum, nu aceasta poate fi intenția lor. N-au nici un interes să împartă comoara cu indienii.

— Atunci cel mai bun lucru e să rămînem pe loc și să nu-i slăbim din ochi.

— Se pare că aici sîntem puși la adăpost, nu cred ca vreun comanș să vină încoace.

— Dar Morgan? interveni Bernard. N-o să treacă pe-aici în căutarea lui Holfert?

— Văzînd că nici fiu-său, nici comanșii nu l-au întîlnit, va presupune că acesta a luat-o pe alt drum. Hai să ne punem caii în siguranță.

Winnetou aprobă din cap și eu mă depărtai pentru a lua măsurile cuvenite. Era de prevăzut că popasul nostru va dura cîteva ore. Scosei samarele de pe cai și intrarăm cu toții mai în adîncul pădurii.

Dînd cu ochii de tăpșanul cu pricina, Hoblyn mi se adresă:

— *Sir*, acolo sus, pe dreapta, e drumul spre ascunzătoare.

— Acolo? Proastă afacere!

— De ce, Charlie? se vîrî în vorbă Sam.

— Fiindcă n-avem cum ajunge acolo înaintea celor doi Morgan. Îţi dai seama : după plecarea comanşilor, banditţii vor lua-o imediat încolo.

— Nu vă faceţi griji, *sir* ! interveni Hoblyn. Drumul acesta nu-l cunoaşte decît *capitano* şi cu mine. Locotenentul Patrik o ia pe altă parte, către un afluent al lui Rio Pecos.

— Bine, atunci să urmărim liniştiţi spectacolul comanşilor.

Războinicii se împărţiseră în două tabere „inamice". Părea că se înfruntă cît se poate de serios. În lupta corp la corp oamenii se arătau atît de sprinteni şi neosteniţi, încît ar fi cucerit admiraţia oricărui spectator european. Caii lor nu au şei, nici căpăstru obişnuit, ci poartă fixată pe spinare fie o pătură, fie o piele sau rogojină. De ambele laturi o curea solidă, groasă, e petrecută pe grumazul calului, servind de sprijin pentru braţul călăreţului cînd acesta se apleacă pe o parte sau alta, agăţat numai cu un picior de spinarea bunului său tovarăş. Acest soi de echipament, ca şi exerciţiul îndelungat permit călăreţului să se folosească de calul său ca de o pavăză, avînd în acelaşi timp destulă libertate de mişcare şi expediind săgeţile sau gloanţele cînd peste capul, cînd pe sub burta calului. Războinicii aceştia sînt deosebit de ageri. Dacă e nevoie, aproape că se culcă la pămînt fie pe dreapta, fie pe stînga calului şi acţionează cu atîta viteză şi dibăcie, încît ar face cinste celei mai înalte şcoli de călărie artistică...

Toată atenţia noastră era îndreptată spre acest spectacol războinic, plin de ciudăţenii şi frumuseţi, semănînd cu o „Phantasia" arabă. Doar o singură dată, şi spre norocul nostru, îmi aruncai privirea îndărăt, spre desişul de unde venisem. Şi atunci zării cu spaimă doi călăreţi venind spre noi, pe hotarul pădurii, şi cercetînd cu atenţie urmele comanşilor. Îi avertizai pe ceilalţi :

— *Have care*, atenţie ! Călăreţi !

Îşi întoarseră cu toţii capetele, şi Hoblyn exclamă :

— *Capitano* cu Conchez !

— Exact, aşa e ! Repede, în pădure ! Ştergeţi orice urmă !

În două minute se făcu totul. Oamenii se retraseră mai în adîncul pădurii, în afară de mine şi de Winnetou, care, rămaşi mai în faţă, îi observam în ascuns pe noii veniţi.

Călăreţii se apropiau din ce în ce şi desigur că ar fi cîrmit spre noi, dacă în acel moment războinicii comanşi n-ar fi scos un urlet ca de fiare sălbatice. Era semnalul lor de luptă. Călăreţii tresăriră, se uitară o clipă pieziş pe după colţul pădurii şi îşi mînară caii către locul unde stătuseră adineauri caii noştri. Atunci ne înfundarăm şi noi în pădure.

Chiar îndărătul noilor veniţi creşteau doi arţari alăturaţi. Acolo reuşii să ajung şi să trag cu urechea la discuţia banditţilor. Stăteam cu tomahawkul pregătit pentru orice eventualitate.

— Sînt comanşi — vorbi *capitano*. Prin urmare, n-avem de ce ne teme. Dar trebuie să dibuim cine sînt cei doi albi.

— E prea departe, nu le vedem feţele.

— Poate să-i recunoaştem după îmbrăcăminte. Cel din faţă, nu... nu-l ştiu... Celălalt... eh, drăcie, mi-l acoperă cele două căpetenii !

— *Capitano*, ia vedeţi caii ăia patru ! E şi un roib printre ei. Nu vi se pare că şaua e cam ciudată ?

— *Carajo*, ăsta e roibul locotenentului !

— Cred şi eu. Înseamnă că unul din albi nu poate fi decît locotenentul Patrik.

— Aşa e ! Uite că s-a aplecat. Poartă haina aceea pestriţă. Ce-i de făcut ?

— Dac-aş şti ce intenţii aveţi cu el, poate că mi-ar veni vreo idee.

— Acum e într-adevăr cazul să-ţi spun. Am îngropat aici cea mai însemnată parte din averea noastră. Nu o puteam ţine dincolo, în Hide-Spot, fiindcă se află printre noi unii oameni care nu-mi inspiră încredere. Locul unde am ascuns comoara nu-l ştie nimeni în afară de mine şi de Patrik care, ciudat lucru, în loc să se întîlnească cu tat-su în tabăra noastră, a preferat să fixeze întîlnirea aici, la Rio Pecos. Asta m-a făcut să îl bănuiesc. Iar faptul că, după ultima lui misiune în Estaccado, a venit direct încoace, fără să treacă mai întîi pe la mine, mi-a întărit convingerea că are de gînd să ne fure comoara. Cu indienii

aștia cred că s-a întîlnit întîmplător. Acuma, mă întreb cum e mai bine : să-l pedepsim chiar aici, pe loc, sau să ne ținem de el și să-l prindem asupra faptului ?

— Cred că a doua cale e mai sigură. Acum n-am putea încă să-i dovedim nimic. Va spune că n-a avut alt scop decît să se întîlnească cu tat-su. Și pe urmă, cine știe ce-o să mai facă pentru a-și atinge țelul ! Sîntem numai doi contra doi, iar cu indienii putem să dăm de bucluc. Nu-s oameni de nădejde.

Era clar că acest Conchez dorea ca șeful să renunțe la planul lui inițial. Probabil că-l trăgea și pe el ața să afle locul ascunzătorii.

— Ai dreptate — aprobă *capitano*. Comanșii ăștia Racurroh merg la război, deci nu vor zăbovi aici decît un ceas ori două. Pe urmă, Patrik va pleca și el ; pînă la ascunzătoare nu mai are mult. Cunosc eu însă un drum și mai scurt, ca să i-o luăm înainte. Numai de-ar fi încă acolo comoara, că nu pupă el nimic !

— Cum adică „de-ar fi încă acolo" ? Cine s-o fi luat ? Doar nimeni altul nu cunoaște taina !

— Hm, Sans-ear și Old Shatterhand ne-au mai jucat o dată renghiul...

— Ei ? Păi cum să fi aflat ?

— Foarte simplu. Eu voiam să-l trimit pe Hoblyn ca să-l urmărească pe locotenent și am făcut o mare prostie : m-am grăbit să-i descriu locul ascunzătorii și uite că Hoblyn a dispărut și de atunci nu-mi iese din gînd bănuiala că, pentru a se salva, le-o fi vîndut vînătorilor secretul.

— Hm, în cazul acesta poate c-ar fi mai bine să...

— Ce vrei să spui ?

— Să ne adresăm comanșilor.

— Adică, să-i punem în curent cu situația și să le întindem comoara pe tavă ? ! Nu, asta în nici un caz. De altfel, mai avem timp să chibzuim. După cîte văd, roșii și-au scos sacii cu merinde. Să îmbucăm și noi ceva. Adu pastrama !

Mergînd spre cai, Conchez m-ar fi zărit, fără îndoială ; de aceea mă trăsei repede îndărăt și dispărui la timp din cîmpul lui vizual.

Întors la tovarășii mei, le comunicai cele auzite.

— Dar în legătură cu cei trei „voiajori", care au plecat atunci cu „locotenentul" pe urmele negustorilor, n-ai auzit nimic ? întrebă Sam. Unul din ei parcă trebuia să-l însoțească pe Patrik !

— Nu, n-am auzit. Poate că Patrik i-a ucis ca să aibă mînă liberă. Ei, Sam, ce facem cu ăștia doi ?

— Îi lăsăm să-și continue drumul, ca să zic așa.

Winnetou însă clătină din cap, arătîndu-și dezacordul.

— Frații mei albi să nu uite că au numai cîte un singur scalp.

— Și cine o să ni-l ia ? replică Sam.

— Șerpii de Racurroh.

— N-o să le meargă ! De altfel, ei se grăbesc la război și vor pleca de aici cît de curînd.

— Fratele meu alb e un vînător vestit și un războinic viteaz, dar nu cunoaște obiceiurile comanșilor. Ei se vor duce în munți, la mormîntul căpeteniei lor Ciu-ga-ciat, adică „Fumul negru". Așa fac ei o dată pe an, în ziua cînd Ciu-ga-ciat a căzut ucis de Winnetou, căpetenia apașilor.

Acum înțelegeam, în sfîrșit, de ce Winnetou pornise pe urmele lor.

— Ce are a face ? ! raționă cu glas tare Sam. Dacă au de făcut asemenea drum, de-abia n-o să le ardă de noi, ca să zic așa, și nici de bandiți.

— Și eu înclin să rezolv lucrurile fără vărsare de sînge — îl susținui pe Sam.

— Frații mei albi facă după voia lor — rosti ferm Winnetou. Cruțîndu-l pe dușman, pe tîlhar și ucigaș, ei vor plăti greșeala cu propriul lor sînge. Apașul a vorbit. *Howgh !*

N-aș fi vrut să-l contrazic ; dar numai cu puțin înainte căzuse ucis un om și mă durea gîndul că va fi să mai ucidem unul, fie și un criminal, fără să ne aflăm în legitimă apărare.

Pe cînd chibzuiam astfel, deodată tabăra comanșilor se umplu de strigăte și de larmă, care păreau să se fi dezlănțuit dintr-o pricină neașteptată. Văzînd că și *capitano* cu însoțitorul său deveniseră foarte atenți, mă furișai pînă la liziera pădurii, ca să mă lămuresc despre ce-i vorba.

Ajunsei într-un loc sigur, de unde puteam să urmăresc situaţia. Comanşii se înghesuiau pe mal, privind la o descoperire a lor, poate un cadavru sau un obiect neobişnuit. Îl împinseră apoi iarăşi în apă, şi, făcînd roată în jurul căpeteniilor şi al celor doi albi, încălecară şi porniră cu toţii la drum.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă Bernard după ce revenii.

— Au găsit ceva în apă. S-ar putea să fie cadavrul lui Holfert. În cazul acesta sîntem descoperiţi.

Winnetou ascultă atent, apoi mă întrebă :

— Crede fratele meu că un hoit poate pluti atît de departe ?

— Uneori da. Apa e iute şi adîncă, malurile netede, cadavrul n-are de ce să se agaţe ; merge slobod la vale.

Fără să-mi dea vreo replică, Winnetou se sculă de jos şi dispăru în stînga, pe după copaci. Ştiam ce vrea să facă. Mergînd în sus, prin pădure, paralel cu fluviul, voia să coboare apoi în apă şi să înoate pînă la faţa locului, ca să se convingă ce anume atrăsese atenţia comanşilor.

Deşi îl ştiam un înotător admirabil, încercarea mi se păru foarte primejdioasă. În primul rînd, se putea întîmpla ca şi *capitano* cu Conchez, mînaţi de aceeaşi curiozitate, să se apropie de locul cu pricina ; în al doilea rînd, comanşii puteau să-şi spună că acolo unde se găseşte cadavrul unui om recent omorît, trebuie să se găsească şi autorul faptei. Or, în acest caz, plecarea lor nu era decît simulată şi ei s-ar fi putut întoarce ca să se convingă de adevăr. Aşa cum într-o campanie militară se cere să nu laşi niciodată înapoia ta un bastion necucerit sau măcar neîmpresurat, tot aşa şi în Vestul sălbatic se cere să ştii întotdeauna exact pe cine ai în spate. Altminteri e foarte primejdios.

Distanţa pe care urma Winnetou s-o parcurgă înot, dus şi întors, era de aproximativ o jumătate de milă. Socotind şi cele zece minute de drum pe uscat şi avînd în vedere calităţile lui de înotător, realizarea planului i-ar fi cerut o jumătate de ceas. Dar nu trecu nici un sfert de oră şi *capitano* cu însoţitorul său porniră în aceeaşi direcţie. Fireşte că nu-i puteam împiedica.

Presupunerea mea se împlini : cei doi călăreţi se îndreptau spre fluviu. Trebuia să întreprind ceva, să-l ajut

pe Winnetou, care îşi lepădase, desigur, hainele şi armele, păstrînd asupra lui cel mult cuţitul. Trebuia să acţionez repede şi fără să fiu zărit. Îmi luai puşca :

— Voi staţi pe loc !

Şi fără să dau alte lămuriri, ieşii din ascunziş şi alergai într-un suflet pe hotarul pădurii pînă ajunsei într-un punct de unde se vedea lămurit locul unde „obiectul“ misterios fusese împins din nou în apă. Dar tocmai atunci văzui cum *capitano* îşi duce arma la ochi. Trase, dar nu nimeri. Ştiam cu cîtă dibăcie înoată Winnetou sub apă. Nici cinci secunde nu cred să fi trecut — şi-l zării pe apaş săgetînd apa ca peştele, sărind pe mal şi aruncîndu-se asupra lui *capitano*. Atunci Conchez îşi ridică repede carabina. Nu mai aveam încotro. Mă pregătii să trag şi să-l rănesc. Iată însă că Winnetou se desprinse de *capitano* şi se năpusti asupra lui Conchez, exact în clipa cînd acesta dădu să apese pe trăgaci. Carabina se descărcă în gol, glonţul se pierdu în văzduh. Winnetou îi smulse arma din mînă, o prinse ca pe-o măciucă şi tocmai bine se feri printr-un salt de *capitano* care, revenindu-şi la timp, era gata să-l lovească cu patul puştii.

Neistovit, apaşul dădu să-i înfrunte pe amîndoi deodată, cînd văzduhul se cutremură de un urlet puternic. Nu mă înşelasem deci nici în privinţa comanşilor : ei se depărtaseră puţin şi, auzind împuşcătura, se întorceau acum în mare grabă.

Înţelegînd situaţia, Winnetou îi zbură lui *capitano* puşca din mînă — din fericire era o puşcă simplă, cu o singură ţeavă — zvîrli carabina hăt-departe în apă şi, cu salturi ca de panteră hăituită, o luă la goană în susul malului.

Ştiam că în acest fel îl putea ţine la respect minimum zece minute pe cel mai rapid alergător. Cîndva, tînărul apaş mă învăţase şi pe mine să realizez asemenea salturi, care, de fapt, nu mai înseamnă fugă, ci un fel de zbor, o lansare în arc prin văzduh...

Într-adevăr, nu-i trebuiră decît vreo zece minute ca să ajungă la hainele sale. De-acolo, inteligent cum era, ştiam că o să mai alerge o bucată de drum pînă să dispară în pădure şi, la adăpostul ei, să se întoarcă iarăşi la noi, pe ocolite.

Eu o luai într-un suflet îndărăt, spre ascunzișul nostru :
— Sus, băieți ! S-o ștergem de-aici !
— *All devils !* Încotro, ca să zic așa ? făcu Sam. Din partea asta vin comanșii ! Și albii vin cu ei.
— Norocul nostru ! Vor lua-o repede în sus și-și vor pierde timpul căutînd urmele lui Winnetou. Hai, scoateți caii la marginea pădurii. Cum vedeți că au trecut comanșii, mînați la galop în josul apei ; dar aveți grijă să călcați chiar pe urmele lor, ca să nu le poată deosebi mai tîrziu pe-ale voastre. Eu rămîn să vă acopăr retragerea și să-l aștept pe Winnetou.
— Singur ? întrebă Sam.
— Bineînțeles — întării eu, aruncînd o privire spre Hobyln care nici acum nu-mi cîștigase încă încrederea. Bernard și Bob au prea puțină experiență ; îi las în seama ta.
— *Well !* Atunci plecăm ! Comanșii au și trecut.
Într-adevăr, ultimul călăreț indian tocmai ne depășea. Acuma eram bine ascunși de privirile lor : ne acoperea streașina pădurii. În timp ce Sam și ceilalți se depărtau, mă apucai să șterg cît mai temeinic urmele. Abia sfîrșii cu treaba, cînd un foșnet se auzi printre copaci și Winnetou apăru în fața mea.
— *Iuf !* Șacalii de comanși caută urmele apașului. Unde sînt celelalte fețe palide ?
— Au luat-o înainte.
— Fratele meu știe să fie înțelept în orice împrejurare. Prietenii lui nu trebuie să ne aștepte prea mult !
Se îmbrăcă repede cu hainele pe care și le adusese de la mal și-și scoase calul din adăpost. Eu privii încă o dată în susul fluviului, ca să mă încredințez că sîntem în siguranță, apoi îl întrebai :
— Ce-a găsit fratele meu roșu în apă ?
— Leșul albului. Winnetou s-a purtat azi în două rînduri ca un copil neștiutor. A greșit, dar nu se teme. Iar frații lui albi îl vor ierta.
Era o mărturisire pe care Winnetou, atît de mîndru și încrezător în sine, numai mie putea să mi-o facă. Pînă să-i dau vreo replică, apașul porni în galop, ca împins de furtună. Abia de-l putui urma călare pe mustangul meu.

Oamenii noștri se opriseră la un cot, de unde drumul cîrmea la dreapta, spre munți, depărtîndu-se de cel al comanșilor. Sam descălecase și se trudea, împreună cu ceilalți, să învelească cu cîrpe copitele cailor. În acest scop, rupserăm cîteva pături din cele aduse de la Hide-spot. Apoi ne continuarăm drumul. Winnetou, ținîndu-și calul de frîu, venea după noi pe jos, ștergînd urmele.
După ce trecurăm de prima buclă a trecătorii, eu mă oprii și sării din șa :
— Bernard, du calul meu de frîu, pînă vă ajung din urmă.
— Ce ai de gînd ? mă întrebă Sam.
— Vreau să aștept aici, să văd ce intenții au comanșii.
— Prea bine. Sînt și eu curios dacă li-e dor de noi sau nu prea.
Grupul porni mai departe, în timp ce eu mă strecurai în desiș. Nu trecu decît foarte puțină vreme și auzii tropot de copite. Se întorceau comanșii. Dar nu toată ceata. Numai jumătate. Unde să fi fost ceilalți ? Îi recunoscui și pe cei doi Morgan. *Capitano* și Conchez lipseau. Indienii veneau la pas, cu privirile ațintite în pămînt. Deodată se opriră pe locul unde stătuserăm noi. Căpetenia, care se afla cu acest detașament, sări repede de pe cal, se aplecă și culese ceva de jos, arătîndu-le și celorlalți. Numaidecît terenul fu cercetat cu toată atenția. Apoi se ținu o consfătuire, după care cei doi Morgan și căpetenia se desprinseră de restul trupei și o luară prin trecătoare.
Cei trei se apropiau examinînd amănunțit fiecare petic de pămînt. Erau clipe de mare primejdie pentru mine. Totuși, datorită măsurilor pe care le luasem, nu deslușiră nici cel mai mic indiciu al prezenței noastre. Cînd trecu pe lîngă mine căpetenia, zării în mîna lui semnul care îi stîrnise bănuiala. Era un fir de lînă desprins de la o pătură pe care o rupsesem pentru a înveli copitele cailor. Așadar, viața noastră atîrna literalmente de un fir.
Mai merseră o bucată, dar negăsind nimic suspect, făcură cale-ntoarsă. Convinși că nimeni nu trecuse pe acolo, cei doi Morgan își mai dezlegară limbile.
— N-a fost nimeni pe-aici — vorbi Fred Morgan. Urmele erau ale cailor noștri.

— Dar cine să fi fost indianul și cei doi albi care au dispărut ? întrebă fiul său.

— Aflăm noi în curînd. N-au cum să ne scape. Păcat că n-am putut dibui din ce trib face parte indianul. Cum să-l recunoști așa, în pielea goală ! ?

— Oricum, dacă mortul era Holfert, acela despre care mi-ai vorbit, atunci indianul ne-a făcut un bun serviciu.

— Holfert era ! Dar ce căuta indianul tocmai acolo unde poposiserăm atîta vreme ? Să fi venit înaintea noastră, sau mai tîrziu ? Cred că...

Restul discuției îmi scăpă. Cei doi Morgan și căpetenia se depărtară. Din cele auzite, puteam totuși să trag concluzia că deocamdată ne aflam în siguranță și că ceilalți doi bandiți — *capitano* și Conchez — preferaseră să nu apară în fața comanșilor, probabil pentru ca să-l poată surprinde pe „locotenent" asupra faptului. Mi se părea însă destul de problematic dacă acest *capitano* și însoțitorul lui vor izbuti să se sustragă privirii veșnic treze a războinicilor comanși.

Acum, tustrei ajunseră din nou grupul indienilor care, la ordinul căpeteniei, cotiră și dispărură pe după pădure. Eu, realizîndu-mi astfel scopul, mă luai repede după tovarășii mei care, între timp, străbătuseră o distanță serioasă. Îi ajunsei din urmă abia după o jumătate de ceas. Winnetou mă privi întrebător și îi relatai toată istoria.

— *Well* — făcu Sam, care se apropiase să asculte. Am reușit să le jucăm o festă, ca să zic așa.

— Comanșii au ochi care nu văd și urechi care nu aud pașii dușmanului. Frații mei albi pot scoate acuma „mocasinii" de pe copitele cailor !

Le scoaserăm bucuroși, deoarece caii — cu copitele înfășurate — biruiau cu greu obstacolele drumului.

Nu era de loc ușor să urci călare prin acest defileu neumblat, plin de bolovani și arbori prăbușiți de bătrînețe sau frînți de furtuni. Cu cît înaintam, cu atît mai sălbatic devenea ținutul. Pînă ce, în amurg, ajunserăm sus, pe lanțul de culmi care se înșiră de la nord la sud, paralel cu Sierra. Trecurăm de partea cealaltă și, pe cînd soarele asfințea, coborîrăm într-un loc foarte prielnic pentru popas.

Seara și noaptea se scurseră în liniște. Dimineața, o scurtă recunoaștere pe traseul străbătut mă convinse că nu fuseserăm urmăriți.

Ne continuarăm drumul pe un teren ce semăna mult cu cel întîlnit cîndva de mine în Colorado. Pădurea se rărea treptat, din pricina climei din ce în ce mai calde și secetoase. O sumedenie de vaduri adînci și seci aminteau de apele ce domniseră cîndva în acele locuri...

...În sfîrșit, înaintînd mereu în direcția est, deslușirăm în fața noastră culmile împădurite ale lui Sierra Blanca.

La poalele muntelui dădurăm peste numeroase cursuri de apă, afluenți ai lui Rio Pecos, și printre acestea identificarăm pîrîul care străbătea vîlceaua căutată de noi.

Ajunserăm acolo tîrziu după-amiază. Era o vîlcea lungă de aproximativ o milă și jumătate și largă cît s-o străbați în treizeci de minute. Jur împrejur se înălțau munții împăduriți, iar de-a lungul apei, pînă în inima vîlcelei, se întindea un covor de iarbă grasă, fragedă. Din păcate, nu puteam lăsa caii la păscut : ar fi însemnat să ne trădăm prezența.

— Asta-i vîlceaua ? îl întrebai pe Hoblyn, ca să fiu sigur că nu greșesc.

— Sută-n sută, *sir*. Uitați-vă, sub stejarul acela de sus am poposit cu *capitano* cînd am fost prima oară aici.

— Propun să căutăm un loc de pășune într-o văiugă și să lăsăm acolo caii, sub paza unuia dintre noi.

— Sună frumos — cuvîntă Sam — dar ce te faci dacă la un moment dat avem nevoie urgentă de cai, ca să zic așa ? Eu, unul, n-o duc pe Tony așa de departe.

— *Well*, atunci să găsim un adăpost potrivit în pădure. Mă duc eu cu Bob în partea asta, iar Winnetou să caute în cealaltă parte. Restul așteptați pînă venim înapoi !

Descălecai, îmi luai pușca la umăr și, împreună cu Bob, dispărui în pădure. Aceasta se revărsa parcă, asemenea unei cascade verzi, pe coasta prăvălatică a văii. Datorită arborilor răsturnați peste tot și blocurilor mari de piatră, nu era ușor să ne aducem acolo caii. Exploram astfel pădurea, mergînd la o oarecare distanță unul de celălalt, cînd, la un moment dat, auzii glasul îngrozit al lui Bob :

— Massa, venim ! Oh, massa !

Alergai în direcţia lui şi-l văzui agăţat cu desperare de craca unui fag mărunt.

— Ce-i cu tine, Bob?

— Venim, massa! Ajutăm! Ba nu! Nu venim! Fugim şi aducem lume tot, ucidem dihania!

Nu era nevoie să-l mai întreb la ce anume se referă, deoarece dihania se afla lîngă copac. Era un urs, unul din urşii aceia amabili pe care vînătorul îi numeşte „grizzly".

Auzisem şi leul scoţînd acel răcnet rostogolit căruia arabii îi spun *Rad*, adică tunet. Ascultasem cu inima cît un purice — chiar dacă mîna nu-şi permitea nici un tremur — glasul înfricoşat al tigrului din Bengal. Dar mormăitul acestui urs — gros, răguşit, demonic, sunînd a batjocură — îţi pătrunde toată fiinţa şi, oricît de curajos ai fi, parcă-ţi îngheaţă şi sîngele în vine, şi dinţii în gură.

Fiara se găsea cam la opt paşi de mine; căscase botul şi se ridicase pe labele dindărăt. Unul din doi — ursul sau eu — avea să piară. Ţintii un ochi al bestiei şi apăsai pe trăgaci. Cît ai clipi, mai trăsei un foc în regiunea inimii. Apoi aruncai puşca, scosei cuţitul şi, sărind mai în lături, pregătii lovitura. Ca şi cum cele două gloanţe nici nu l-ar fi atins, ursul venea spre mine, uriaş, ridicat în două labe. Trei, cinci, şase paşi... Tocmai ridicasem cuţitul ca să lovesc — cînd, deodată, colosul se muie, îşi aplecă labele din faţă, scoase un fel de grohăit sinistru şi stătu aşa nemişcat preţ de un minut. Apoi se prăbuşi ca trăsnit.

Unul din gloanţe îi găurise capul, celălalt inima. Deci ambele pătrunseseră în plin centru vital. În asemenea condiţii pantera sau jaguarul ar fi căzut ca nişte pisoi. Dar grizzly-ul meu îşi continuase liniştit drumul: încă doi paşi, atît, şi m-ar fi strivit!

— Oh, massa, bun, frumos! se bucură Bob de sus, de pe cracă. Urs mort bine, massa?

— E mort de-a binelea. Poţi să cobori.

— Sigur mort, massa? Nu mîncăm la Bob?

— Nici o grijă.

Pe cît de repede se căţărase pe cracă, pe atît de repede coborî la pămînt. Dar de urs se apropie cu mare teamă. De fapt, şi eu mă aplecai cu destulă prudenţă ca să-i aplic două lovituri de cuţit între coastele a doua şi a treia.

— Oh, mare dihania, mai mare ca om! Avem voie şi Bob să mîncăm urs?

— Desigur. Labele şi şuncile sînt foarte bune.

— Oh, massa, dam la Bob labe şi şunci! Asta place mult dacă foarte bun.

— Împărţim carnea între noi şi ai să-ţi primeşti porţia. Deocamdată stai aici că eu mă întorc imediat.

— Bob stăm aici? Oh, dacă urs face iar viu?

— Atunci sari din nou pe cracă.

— Dacă massa plec, mai bine sărim chiar acum.

Şi nici una, nici două, negrul se căţără iarăşi pe cracă. Bietul de el — de fapt, nu era fricos. Înfrunta cu vitejie orice duşman biped. Dar un grizzly încă nu-i ieşise în drum; de aceea nici nu-i luai în nume de rău caraghioasa prudenţă.

Examinai apoi împrejurimile, pentru a stabili dacă nu aveam cumva de-a face cu o întreagă familie de urşi. Nu găsii însă decît urmele celui doborît. Aşadar, nu mai era primejdie. De altfel, nici nu rămaserăm prea multă vreme singuri. Winnetou şi ceilalţi, auzind împuşcăturile şi neştiind ce anume se întîmplase, alergară cu toţii în ajutorul nostru.

Toată lumea se miră de neobişnuita mărime a ursului, iar Winnetou îşi muie punga cu „medicamente" în sîngele fiarei.

— Fratele meu alb a ochit bine. Sufletul ursului îţi va mulţumi că a fost eliberat fără chinuri ca să ajungă la strămoşii săi, în veşnicele plaiuri ale vînătoarei.

După credinţa indienilor, fiecare urs cenuşiu poartă în sine cîte un suflet de vînător, care îşi ispăşeşte astfel păcatele.

Winnetou îmi ajută să jupoi ursul şi să aleg carnea cea mai gustoasă. Restul îl acoperirăm cu crengi, pietre, muşchi şi pămînt, ca să nu atragă vulturii, a căror năvală ar fi putut să stîrnească atenţia şi bănuiala duşmanilor.

Între timp, Winnetou descoperise de cealaltă parte a vîlcelei un loc potrivit pentru a pune caii la adăpost. Aflîndu-ne în plină zi, nu ne sfiirăm să aprindem focul şi să frigem labele ursului. Avurăm astfel un prînz copios şi mîncarăm cu poftă.

Seara, după ce organizarăm schimburile de străji, ne învelirăm în pături, dîndu-ne odihnei. Dormirăm netulburați toată noaptea și apoi o bună parte a dimineții se scurse fără nici un eveniment deosebit.

La intrarea în vîlcea stabilirăm un post de observație. Sam, preluînd la un moment dat schimbul, nici nu apucă să se instaleze, că se și întoarse în fuga mare.

— Vin ! anunță el.

— Cine ?

— Asta încă n-o știu exact, ca să zic așa, pînă nu se apropie.

— Cîți sînt ?

— Doi călăreți.

— Ia să-i vedem !

Alergai pînă acolo și, cu ajutorul lunetei, îi recunoscui pe cei doi Morgan. Mai aveau cam un sfert de ceas pînă să ajungă în vîlcea. Șterserăm cu grijă orice semn care le-ar fi putut da de gîndit și, avînd în vedere că eram mai numeroși decît ei, socotirăm că-i putem întîmpina fără teamă.

Dădui tocmai să mă întorc împreună cu Sam, cînd auzii în spatele meu trosnind tufișul. Să fi fost încă un urs ? Ascultarăm atenți, ținîndu-ne răsuflarea, și ajunserăm la concluzia că e vorba de două făpturi care se apropiau de noi dinspre munți.

— *All devils*, pe toți dracii ! Cine să fie ?

— Vedem noi. Hai în tufiș !

Ne ascunserăm bine de tot, pitulați pe după crengi și gata de apărare pentru cazul că ar fi dat peste noi niște sălbăticiuni. Dar după cîteva minute constatarăm că nu e vorba de nici un fel de fiare, ci de doi bărbați care veneau cu caii de căpăstru. Și bărbații aceștia nu erau alții decît *capitano* și Conchez. Caii păreau sleiți de puteri, dar nici călăreții nu arătau ca după o plimbare de agrement.

Se opriră nu departe de noi. De acolo aveau o perspectivă largă.

— În sfîrșit ! rosti *capitano*, respirînd ușurat. Un drum ca ăsta n-aș mai vrea să fac prea curînd. Bine c-am sosit barem la timp ; încă n-a fost nimeni pe-aici.

— De unde știți ? se îndoi oarecum Conchez.

— Ascunzătoarea e neatinsă. Înseamnă că alde Morgan n-au fost. Iar altcineva ce să caute tocmai în locul ăsta sălbatic ?

— S-ar putea, nu zic, să aveți dreptate. Deci, nu vă mai sinchisiți de Sans-ear și Old Shatterhand ?

— Nu, nu mai vin în considerare. Dacă s-ar fi luat după Morgani, atunci s-ar fi izbit de trupa comanșilor.

— Dar cine să fi fost indianul care înota gol-goluț în Rio Pecos ? Și mortul ?

— Nu ne privește. Bine că sîntem asigurați. Pavăză ne sînt comanșii care vin din urmă. Nimeni nu poate să treacă de ei.

— Credeți că vin într-adevăr ?

— Mai mult ca sigur. Pe roșul acela l-au lichidat dacă era vreun dușman de-al lor (ceea ce însă nu cred, pentru că apașii nu se aventurează acum pînă aici) și s-au luat cu siguranță pe urmele noastre. Doar le-am oferit la urme, de parc-ar fi trecut o cireadă de bizoni.

— Și dacă ne descoperă aici ?

— Nu-i nimic. Sîntem prieteni. Cel mult or să se mire că i-am ocolit, dar îi lămuresc eu. Le spun că locotenentul... Dar, ia vezi ! Mă las spînzurat dacă unul din călăreții de colo nu e Patrik !

— Într-adevăr !

— Tocmai bine îmi pică-n labă ! Îl învăț eu minte ce înseamnă să-ți trădezi căpitanul și camarazii !

— Sînt singuri ! Asta e o dovadă că trupa comanșilor vine într-adevăr încoace, în urma noastră. Dar să vă întreb ceva, *capitano* : vreți să scoateți comoara chiar azi, în prezența mea ?

— Firește.

— Și ce-o să faceți cu ea ?

— O împărțim.

— Ce înseamnă asta ? O împărțim cu toții, sau numai cu mine ?

— Cum preferi ?

— Asta e mai ușor de gîndit decît de rostit, *capitano*. Dar știind cum stau lucrurile la Hide-spot, zău că ar fi bine să nu mai dăm pe-acolo. După ce ți-ai cheltuit anii în osteneli, te cam trage inima spre tihnă și confort. Or,

eu cred că din comoara asta, chiar dacă-mi pică și mie o parte, veți putea trăi fără grijă.

— Vorbești ca din carte, Conchez. N-aș putea să nu fiu de acord cu tine. Dar deocamdată, să le dăm o lecție măgarilor ăstora. Haidem ! Uite colo un locșor minunat, chiar lîngă comoara după care li se scurg balele.

Nu cumva *capitano* viza chiar locul unde se aflau oamenii noștri ? În orice caz, apucară amîndoi în direcția respectivă. Sam și cu mine ne luarăm tiptil după ei. Erau atît de siguri pe situație, încît nici nu dădură atenție urmelor pe care le lăsasem venind încoace. Ce-i drept, ca să le descopere ar fi fost nevoie de un ochi ager, experimentat.

Ai noștri sesizară, firește, că se apropie cineva străin și luară poziție de apărare. Îmi amintesc și azi mutrele celor doi onorabili cînd, depășind ultimul rînd de tufe, dădură cu ochii de indianul pe care îl căutaseră la Rio Pecos. Era cît pe-aci să explodez în rîs.

— Hoblyn ! exclamă Conchez, recunoscînd pe fostul său tovarăș de crime.

— Hoblyn ? făcu fîstîcit *capitano*. Hoblyn, pe legea mea ! Ce cauți în Sierra Blanca ? Cine sînt oamenii aceștia ?

Mă strecurai în spatele lui și-l bătui ușurel pe umăr :

— Cunoștințe vechi, *capitano !* Vă aflați între cunoscuți. Poftiți mai aproape, luați loc, simțiți-vă ca acasă !

— Cine sînteți dumneavoastră, senor ? întrebă el.

— Întîi de toate, îngăduiți-mi să vi-i prezint pe domnii aceștia. Iată-l pe master Bob, negrul și prietenul unui anume master Williams, pe care l-ați cunoscut foarte bine. Acest gentleman alb e domnul Marshall din Louisville, care are cîte ceva de vorbit cu alde Morgan, tatăl și fiul, care la rîndul lor umblă să vă fure ouăle din cuib. Acest monsenior indian e Winnetou, despre care ați mai auzit, desigur, și nu e cazul să adaug amănunte. Iar celălalt gentleman e, ca să zic așa, Sans-ear. În ce mă privește, mie mi se spune uneori Old Shatterhand.

Pe *capitano* îl trecură toate nădușelile. Bîlbîi :

— Să fie cu... cu putință ?

— Ba bine că nu ! Ei hai, stați jos, făceți-vă comod ca și mine cînd v-am spionat la Hide-spot. Am stat atunci chiar în spatele dumneavoastră și v-am luat pistolul drept amintire. Alaltăieri iarăși, în timp ce-i supravegheați pe comanși și vă făceați destăinuiri reciproce. Bob, dezarmează-i, te rog, pe acești domni și leagă-i frumos de mîini și de picioare.

— Senor... ! protestă *capitano*.

— Calm, stimabile ! Vorbim cu dumneavoastră cum se cuvine să vorbești cu niște *stakemeni*. Deci, nu vă osteniți degeaba. Pînă să ajungă domnii Morgan în vîlcea, veți sta amîndoi legați și cu călușul în gură. Sau, poate... morți !

Toate acestea se desfășurară atît de repede și neașteptat, încît *capitano* și Conchez nici nu reușiră să schițeze măcar un gest de apărare.

— Ia spune, senor *capitano*, unde se află ascunzătoarea după care tînjesc cei doi Morgan ?

— Lucrurile de acolo nu vă aparțin !

— Mă rog, s-ar putea totuși să ne aparțină. Nu vreau să te oblig să-mi dezvălui secretele, dar am o întrebare la care trebuie să-mi răspunzi : Ce s-au făcut așa-zișii voiajori care au plecat cu „locotenentul“ dumitale, și mai ales negustorii pe care aceștia îi urmăreau ?

— Negustorii... hm, nu știu...

— *Well,* e clar. Și voiajorii ?

— Doi dintre ei trebuie să se fi întors la Hide-spot. Pe al treilea l-a ucis locotenentul în drum. L-am găsit mort.

— Mi-am închipuit. Acum deschideți frumos gurițele, să vi le astupăm. E o măsură de prevedere, ca nu cumva să ne trădați celor doi carajos.

Tocmai terminasem cu operația, cînd Fred Morgan și fiul său apărură la intrarea în vîlcea. Se opriră pentru o clipă și cercetară cu ochii terenul. Apoi Patrik dădu pinteni calului și porni la trap, urmat de tatăl său. Părea că au de gînd să termine totul repede, să nu piardă mult timp. Drept în fața noastră, cam la douăzeci de pași, creștea tufăriș de mure. Într-acolo se îndreptară amîndoi.

— Aici, tată !

— Aici ? Bun loc ! Nu i-ar trece nimănui prin minte să caute aici o comoară.

— S-o dezgropăm repede și să plecăm. Naiba știe cine or fi fost cei doi albi și dac-au încăput sau nu pe mîinile comanșilor !...

Descălecară și-și priponiră caii lîngă apă. În timp ce animalele se adăpau însetate, bandiții îngenunchiaseră, puseseră armele deoparte și începuseră să taie tufărișul cu cuțitele. Scurmară apoi adînc în pămîntul negru, afînat.

— Iată ! exclamă Patrik după o vreme și scoase la iveală un balot cusut cu grijă intr-o piele păroasă de bivol.

— Asta-i tot ?

— Tot, dar ne ajunge : bancnote, cecuri și așa mai departe. Hai să astupăm la loc și s-o ștergem !

— Poate mai rămîneți nițel, ca să zic așa ! ! !

Le vorbise Sam — în timp ce eu, dintr-un salt, mă așezai între bandiți și armele lor. Ceilalți duseră puștile la ochi.

Sam stătea înaintea celor doi Morgan ca un tigru gata să sară asupra prăzii. În primul moment aceștia rămaseră cu gurile căscate, dar, revenindu-și curînd, dădură să apuce armele.

— Stați așa ! îi amenințai cu pistolul. Un pas, și vă împușc !

— Cine sînteți dumneavoastră ? întrebă Fred Morgan.

— Întreabă-l pe fiul dumitale, așa-zisul master Mercroft.

— Cu ce drept ne amenințați ?

— Cu același drept cu care ați atacat, de pildă, pe master Marshall din Louisville, apoi pe călătorii din tren, sau, cu mult înainte, ferma unui oarecare Sam Hawerfield, aici de față. Făceți-ne, vă rog, plăcerea și culcați-vă jos !

— Preferăm să stăm în picioare !

— O să vă culcați, totuși, după ce veți afla numele noastre. Iată-l aici pe Winnetou, căpetenia apașilor ; iată-l și pe Sans-ear, fostul fermier Sam Hawerfield ; iar despre mine îți va fi vorbit desigur fiul dumitale. Număr pînă la trei. Dacă nu vă culcați, adio viață ! Atenție ; unu... doi...

Se supuseră amîndoi scrîșnind din dinți de ciudă.

— Bob, leagă-i !

— Bob bine legăm, frumos legăm — făgădui negrul și făcu tot ce-i stătea în putință ca să se țină de cuvînt.

Bernard Marshall îi păzise pînă atunci pe ceilalți prizonieri. Acum Bob îi luă locul și tînărul se apropie de noi. Recunoscîndu-l, Fred Morgan holbă ochii cît cepele, ca în fața unui strigoi.

— Marshall !

Acesta îl fulgeră doar cu privirea și nu rosti nici un cuvînt, dar ochi lui spuneau mai mult decît ar fi spus vorbele. Stăruia în el hotărîrea fermă, calmă a dreptei răzbunări.

— Bob, adu-i și pe ceilalți ! porunci Sam. Nici noi nu avem chef, ca să zic așa, să întîrziem multă vreme aici. Vom proceda scurt și expeditiv.

Negrul îi aduse pe *capitano* și pe Conchez. Hoblyn veni și el. Se comportase în orice caz mai corect decît era de așteptat din partea unui tîlhar.

— Cine ia cuvîntul ? întrebă Bernard.

— Tu, Charlie ! fu de părere Sam.

— Ba nu. Sîntem aici toți cointeresați. Numai Winnetou poate fi obiectiv, imparțial. Dînsul e căpetenia preriei. Să i se dea lui cuvîntul !

Ceilalți căzură de acord, iar apașul încuviință din cap :

— Căpetenia apașilor aude vorbind Spiritul savanei. Îi va judeca, deci, cu dreptate pe fiii fețelor palide. Frații mei să-și ia armele în mîini, pentru că numai bărbații întregi au dreptul să-i judece pe prizonieri !

Aceasta e tradiția indienilor, și ne supuserăm. Winnetou vorbi :

— Ce nume poartă acest alb ?

— Hoblyn — răspunse Sam.

— Ce vină are ?

— A fost și el *stakeman.*

— Au văzut frații mei ca el să fi ucis pe vreun alb ?

— Nu.

— A mărturisit de bună voie că e ucigaș ?

— Nu.

— Pe cine i-a ajutat pînă acum : pe *stakemeni* sau pe frații mei ?

— Pe noi.

— Atunci frații mei să-l judece cu inima, nu cu arma. Winnetou dorește ca acest om să fie liber, dar să nu se mai întoarcă printre *stakemeni* !

Îl aprobarăm cu toții. Sentința apașului corespundea într-atît propriei mele păreri, încît luai pușca și cuțitul lui Fred Morgan și le dădui lui Hoblyn.

— Poftim ! Ești liber și ai, prin urmare, dreptul să dispui iarăși de arme.

— Mulțumesc, *sir* ! spuse Hoblyn în culmea bucuriei. Vă asigur că n-am să vă dezamăgesc.

I se citea pe față că-și va ține făgăduiala. Winnetou continuă :

— Cine-i această față palidă ?

— Șeful *stakemenilor*.

— Ajunge atît ! Să piară ! E cineva de altă părere ?

Nimeni nu scoase vreun cuvînt. Era deci o confirmare a sentinței.

— Și pe omul acesta cum îl cheamă ?

— Conchez.

— E un nume pe care-l poartă oamenii vicleni și fățarnici ai sudului. Ce-a fost, cu ce se ocupă ?

— *Stakeman.*

— Și ce căuta aici ? Voia să-i înșele pe proprii lui tovarăși, să pună mîna de unul singur pe comoară. E un om cu două suflete și cu două limbi. Să piară !

Nici acum nu interveni nimeni în apărarea acuzatului. Winnetou adăugă :

— Dar nu de mîna unui om cinstit să piară, ci de mîna unuia condamnat ca și el. Cum îl cheamă pe ăstălalt ?

— Patrik.

— Să fie dezlegat și să-i arunce pe *stakemeni* în apă ! Nici o armă să nu se atingă de trupurile lor ! Să piară înecați !

Bob îl dezlegă pe Patrik și, sub paza puștilor noastre, acesta execută ordinul cu un zel de care numai criminalii înrăiți sînt capabili. Se știa pierdut și-și manifesta deschis satisfacția de-a fi el călăul foștilor săi complici. Aceștia erau atît de strîns legați, încît nu puteau să se apere în nici un fel...

În două minute totul se isprăvi. Patrik se lăsă iarăși legat. Altă alegere nu avea.

— Și acum, cine sînt aceste două fețe palide ? întrebă Winnetou, arătînd spre cei doi Morgan.

— Tată și fiu.

— Ce vină le găsesc frații mei albi ?

— Eu îi învinuiesc de moartea soției și copilului meu — vorbi Sam.

— Iar eu îl acuz pe bătrînul Morgan pentru tîlhărie și asasinarea tatălui meu — adăugă Bernard.

— La rîndul meu, îl acuz pe Fred Morgan pentru atacarea unui tren de călători, cu care prilej a omorît pe un slujbaș al căilor ferate — întregii eu rechizitoriul. Pe fiul său Patrik îl acuz pentru tentativă de omor împotriva mea și a voastră. Atît ajunge. Restul nu mai contează !

— Fratele meu alb a vorbit bine : atît ajunge. Să piară ! Să fie uciși de omul negru !

— Un moment ! interveni Sam. Nu sînt de acord. Eu i-am urmărit pe acești doi nemernici ani și ani de-a rîndul. Familia mea a fost una din primele lor victime. De aceea nu-i las pe mîna nimănui. Dreptul de a dispune de viața lor mi se cuvine mie ! Trebuie să adaug cuvenitele crestături pe răboj ! Numai atunci Sans-ear va fi mulțumit și, împreună cu bătrîna lui Tony, își va găsi tihna în vreo văgăună din munți sau undeva, în prerie, unde albesc ciolanele atîtor mii de vînători !

— Dorința fratelui meu e dreaptă. Să-i ia dînsul în primire pe cei doi ucigași !

— Sam, nu-ți păta mîinile cu sînge, chiar dacă e vorba de ucigași — îi șoptii lui Sans-ear. Nu trage cu sînge rece în niște oameni fără apărare. O asemenea faptă dezonorează, și e păcat.

Sam, vînătorul dîrz, se întunecă la față și tăcu privind în gol. Pentru a-i da timp de gîndire, îl luai cu mine pe Bernard și ne duserăm amîndoi la calul lui Fred Morgan. Mai găsirăm prin coburi cîteva perle pe care Bernard le recunoscu ca fiind ale sale. Altceva nimic. Îi făcurăm apoi lui Fred Morgan o percheziție corporală și descoperirăm, în fine, un pachețel prins cu o vînă de cerb în căptușeala cămășii sale de piele de bizon. Conținea bancnote în valoare considerabilă. Era, de bună seamă, partea răpită lui Holfert. Bernard vîrî pachețelul în buzunar.

În clipa aceea auzii din direcția unde staționau caii noștri un fornăit speriat, care părea al mustangului meu. Mă

dusei repede la fața locului. Calul, cu coama zbîrlită și ochii scînteietori, se smucea să scape de strînsoarea curelei. Fie că se apropia vreun animal, fie că vreun indian pîndea prin preajmă. Strigai, dînd semnalul de alarmă tovarășilor mei. Dar, din păcate, oamenii nu mă auziră, deoarece în aceeași clipă se înălță un urlet îngrozitor.

Dădui fuga pînă la marginea desișului și mă uitai printre crengi spre locul nostru de popas. Înspăimîntătoare priveliște ! Un furnicar de indieni ! Trei sau patru inși tăbărîseră asupra lui Sam, ținîndu-l sub genunchi ; alți doi îl prinseseră cu lasso-ul pe Winnetou, culcîndu-l la pămînt ; Hoblyn zăcea cu țeasta sfărîmată, iar pe Bernard nu-l zăream de loc — era împresurat de o mulțime de indieni. Bob, nicăieri.

Așadar, comanșii Racurroh îl urmăriseră într-adevăr pe *capitano* și, în timp ce-i judecam pe criminali, se furișaseră în apropierea noastră și se năpustiseră apoi atît de repede asupra tovarășilor mei, încît orice încercare de a-i înfrunta era sortită eșecului. Cum să-i ajut pe oamenii noștri ? Ce să întreprind în astfel de condiții ? Nu-mi rămînea decît să mă salvez pe mine însumi. Puteam să împușc, ce-i drept, vreo cinci, șase indieni, dar cui i-ar fi folosit ? În afară de Hoblyn, ceilalți prizonieri mai erau în viață, și comanșii, după obiceiul lor, aveau să-i ducă acasă și să-i condamne la moarte prin tortură.

Mă întorsei deci la mustangul meu, îl dezlegai și, luîndu-l de căpăstru, pornii în grabă spre creasta muntelui. Să mai salvez pe cineva, nu era timp. Desigur că indienii mă observaseră cînd am intrat în desiș și aveau să mă urmărească.

Urcușul cu calul pe o pantă atît de abruptă era cît se poate de greu. Dar sus, pe creastă, drumul îmblînzindu-se, încălecai și o luai la vale într-o goană, de parcă toată hoarda de indieni s-ar fi ținut după mine. Trecui astfel de cealaltă parte a muntelui...

Soarele asfințise cînd, după un galop de cîteva ore, lăsai în urma mea lanțul de înălțimi în spatele cărora se ascundea vîlceaua fatală. Mai departe nu era cazul să cutez în acea zi. Căutai deci în pădure un loc așternut cu mușchi și potrivit pentru popas. Mustangul era atît de obosit, încît

nici de păscut nu-i ardea. Dornic de odihnă, bravul animal se lungi alături de mine.

Cît de brusc se schimbase situația ! Dar nu trebuia să mă las în voia gîndurilor sumbre. Numai o acțiune concretă putea să salveze ceva. Or, pentru a fi capabil de acțiune, aveam nevoie în primul rînd de odihnă și somn. Mă încredințai deci pazei Celui de Sus, coborîi pleoapele și... nu mă trezii decît tîrziu dimineața. Dormisem buștean.

Sculîndu-mă, căutai mai întîi un petic de pășune bine camuflat. Îmi legai acolo mustangul și mă pregătii să fac o recunoaștere pe locul catastrofei din ajun. O astfel de operație era, firește, plină de riscuri, dar trebuia să mă încumet dacă voiam să fiu de folos tovarășilor mei. Metru cu metru mă strecuram tîrîș spre creastă. Pentru o distanță pe care un pieton mergînd la pas ar fi străbătut-o în cel mult zece minute, eu consumai două ore în cap. Pe urmă, la vale merse mai ușor, deși cu înzecită prudență. Dădui tocmai să trec de un stejar bătrîn, cînd auzii un sunet ciudat :

— Pst !

Privii atent în jurul meu, dar nu observai nimic.

— Pst !

Abia atunci îmi dădui seama că sunetul venea de undeva, de sus. Îmi ridicai ochii.

— Pst, massa !

De sus, dintr-un copac, dintr-o uriașă scorbură, îmi zîmbea fericit Bob, cu gura pînă la urechi, sticlindu-și dinții.

— Așteptam, massa ! Bob venim aproape !

Urmă un hîrîit asemenea celui pe care-l auzi stînd în casă pe cînd hornarul curăță coșul vetrei ; apoi joardele de alun înălțate în jurul arborelui foșniră sec.

— Venim înăuntru, massa, la odaie ! mă pofti negrul în șoaptă. Atunci indian nu găsim Bob și massa !

Mă cățărai pînă sus și mă pomenii într-un interior complet învelit cu crengi de alun.

— *Lack-a-day*, măi al dracului, cum ai descoperit asemenea adăpost ? îl întrebai.

— Văzut un animal cum fugim de Bob, urcăm pom și uităm pe fereastră. Facem și Bob la fel.

— Ce animal era ?

— Bob nu știm. Sîntem așa, are, cu patru picior, doi ochi și un coadă.

Această descriere, pe cît de amănunțită pe atît de sugestivă, mă făcu să bănuiesc că era vorba de un urs spălător.

— Cînd ai ajuns la copacul ăsta ?

— Îndată cum venim roșii.

— Va să zică, stai ascuns aici de ieri. Ai prins ceva cu urechea ? Ai văzut ceva ?

— Bob auzit și văzut indieni mulțime.

— Încolo nimic ?

— Asta nu destul ?

— N-au venit comanșii încoace ?

— Fost aici, căutat, dar nu găsim Bob. Apoi aprins foc seara și fript carne de urs care ai tăiat massa. Mîncat urs al nostru, tîlhari !

Indignarea bravului Bob era, ce-i drept, foarte întemeiată, dar nimic nu mai putea fi schimbat.

— Spune mai departe !

— Dimineața indieni dus.

— Aha, s-au dus ! Încotro ?

— Nu știm. Bob n-ai putut mergem după ei, dar văzut mult indieni ieșit afară din vale. De la fereastră vedem tot. Ai fost acolo și massa Winnetou, și massa Sam, și massa Bern'. Mult funii și curea legat la ei.

— Și pe urmă ?

— Pe urm' ? Pe urm' indian căutat încolo, încoace, voit prindem Bob, dar Bob deștept.

— Cîți mai sînt pe-aici ?

— Cîți nu știm Bob, dar știm unde.

— Ei, unde ?

— Acolo, la urs. Bob vedem de sus prin fereastră.

Mă uitai la ceea ce Bob numea fereastră. Din scorbură te puteai sălta pînă acolo. Bob o și demonstrase. Încercai la rîndul meu și reușii. Ajuns la deschizătura cu pricina, putui să-mi arunc într-adevăr privirea pînă spre fundul văii ; vedeam panorama cum o vede pasărea din zbor. Lîngă trunchiul acelui fag în care Bob se cocoțase de teama ursului, ședea acum ghemuit un indian. Prizonierii erau duși. Rămăsese acolo numai un grup restrîns de indieni, însărcinați, probabil, să ne prindă, pe mine și pe Bob, dacă ne-am fi întors cumva la locul catastrofei.

Ce era de făcut ? Coborîi din copac.

— Bob, așa-i că nu vezi acolo decît un singur indian ?

— Altă parte sîntem încă unul și încă ; dar Bob nu știm loc.

— Așteaptă-mă aici !

— Vrem plecat ? Oh, mai bine rămînem massa la Bob !

— Trebuie să văd cum am putea să-i salvăm pe-ai noștri.

— Salvăm ? Massa salvăm Bern' ? Oh, asta frumos, foarte bun ! Bob salvăm și el massa Bern', massa Sam, massa Winnetou !

— Atunci stai liniștit, să nu te simtă nimeni !

Plecai luminat în sinea mea de o mare mulțumire pentru faptul că mai scăpase unul dintre noi, chiar dacă acesta nu era decît Bob. De altfel, comanșii, trebuie s-o recunosc, procedaseră foarte deștept instalînd o santinelă tocmai lîngă rămășițele ursului. Carnea, nădăjduiau ei, putea să constituie o momeală care să ne ducă la pierzanie.

Peste un ceas mă aflam de cealaltă parte a văii, la nici trei coți depărtare de indianul care ședea nemișcat ca o stană de piatră, jucîndu-și doar degetele mîinii drepte pe fluierașul ce-i atîrna de gît. Știam că sunetul fluierului putea servi ca semnal. Să fi avut vreun consemn în privința aceasta ?

Era un războinic tînăr, de vreo optsprezece ani. Poate că lua parte pentru prima oară la o campanie. Avea un cap foarte expresiv. Veșmintele sale îngrijite, ca și arma lui bogat ornamentată, mă făceau să bănuiesc că era fiu de căpetenie. Să-l omor ? Să distrug această viață tînără, plină de nădejdi ? Nu.

Mă apropiai lin, lin de tot și, apucîndu-l cu stînga de gît, îl lovii cu dreapta în așa fel, ca nu cumva să-i fac vreun rău. Un bărbat în plinătatea vîrstei poate nici nu s-ar fi resimțit, dar flăcăiandrul se prăbuși pe loc. Îi legai apoi mîinile și picioarele, îi astupai gura cu un căluș și-l imobilizai de trunchiul unui arbore mascat de tufăriș.

Dusei apoi la gură fluierul indianului și scosei un sunet scurt. Aproape în aceeași clipă foșni desișul din fața mea și un indian mai vîrstnic se apropie grăbit. Îl culcai și pe

acesta dintr-o lovitură cu patul puștii, dar fără să-l omor — căci nu aveam alt scop decît să-l fac inofensiv.

Trebuie că prin preajmă se mai aflau vreo trei sau patru indieni... Era necesar să descopăr locul unde își adăpostiseră caii, acțiune legată de mari primejdii. Imitai deci un nechezat de armăsar și iată că dinspre locul unde apăruse indianul cel vîrstnic și unde stătuseră în ajun caii noștri răsună un răspuns pe mai multe voci.

De-acum, ce-o da norocul! Îl legai pe indianul vîrstnic cu propria lui cingătoare, pe cel tînăr îl aburcai în spate și, la adăpostul arborilor, cotii scurt prin fundul văii spre locul de unde îmi răspunseseră caii. Erau în număr de șase — dovadă că se mai aflau la pîndă patru indieni. Aceștia se instalaseră desigur ceva mai departe, către intrare, fapt care-mi dădea putința să-mi pregătesc lovitura în mod serios.

Înainte de toate mă cățărai iarăși sus, lîngă Bob. Negrul, ascuns în scorbura copacului, mă tot așteptase pîndind la „fereastră". De cum mă zări, coborî mai jos și-și iți capul prin „draperia" de aluniș.

— Massa, oh, prins indian, omorît indian ?

— Nu e mort. Vreau numai să-l ținem prizonier. Ce zici: mă ajuți să-l salvăm pe massa Bernard ?

— Oh, Bob tare vrem salvăm massa Bern'! Cum trebuie facem ?

— Îl iei pe indian și-l duci mereu la vale, pînă dai de un copac uriaș, un hickory. Acolo îl lepezi jos și mă aștepți.

— Așa facem, massa !

— Dar să nu-i slobozi cumva legăturile. Dacă se desface, o pățești rău de tot !

— Bob nu vrea pățim !

— Foarte bine. Hai !

Atleticul Bob își săltă povara pe spate și porni cu pași mari în direcția indicată, dispărînd pe după povîrniș.

Eu mă întorsei la caii comanșilor. Era, firește, greu ca, de unul singur, să scoți de-acolo toți șase caii, să-i mîi în sus, spre creastă, și să-i scobori de cealaltă parte. Și, totuși, mai bine singur decît cu ajutorul lui Bob — deoarece caii indieni nu se împacă de loc cu mirosul specific al negrilor. De încălecat se mai lasă încălecați, dar cînd

negrul îi ia de căpăstru și merge înaintea lor — nici vorbă să-l urmeze.

Ceea ce bănuisem se adeverea acum: toate lucrurile — atît cele aduse de noi de la Hide-Spot, cît și pachetul găsit la cei doi Morgan — erau pierdute. Iată că aurul e într-adevăr *deadly dust* — praf ucigător ! Dintr-o sută de inși care aleargă și-l caută prin Vestul sălbatic, nouăzeci sînt sortiți pieirii. Luciul ispititor și sunetul vrăjelnic al acestui metal trezesc din adînc forțele întunecimii. Acțiunea lui, spre a fi pozitivă, se cere îngrădită de legi.

Desfăcui chingile și legai cu ele caii cap la coadă într-un șir lung. Apucai calul din față de dîrlogi și-i trăsei pe tușșase după mine în sus, pe povîrniș. Ușor nu era. Caii, cam îndărătnici, îmi dădură mult de furcă. Cei patru indieni vor fi fost la mare distanță, de nu auziră fornăitul și tropotul animalelor. Ajunsei totuși cu bine sus, apoi dincolo, în vale. Echipa comanșilor rămăsese deci fără cai; nu mai aveau cum să ajungă și să anunțe grosul trupei. Totodată, planul lor de a ne prinde — pe mine și pe Bob — sau de a ne omorî, fusese zădărnicit.

Negrul ședea sub copacul acela măreț supraveghind pe tînărul indian. Așteptînd așa, de unul singur, cu dușmanul lîngă el, trebuie că nu se simțea tocmai bine, căci, la ivirea mea, parcă-i căzu o piatră de pe inimă și fața-i neagră se lumină de bucurie.

— O, frumos venit massa ! Indian deschidem ochi cum dracul, facem mîrîit, grohăit cum fiară. Dar Bob ai dat palmă una peste bot și tăcut.

— Nu trebuie să bați, Bob, nu-i cavalerește. Și apoi. e o jignire pe care indienii o plătesc cu moartea. Dacă tînărul acesta scapă, e din nou liber, și dă cumva de tine, atunci te-ai ars !

— Negru Bob ars ? Oh, massa ! Mai bine omorîm acum indian, să nu mai fim liber !

Își trase cuțitul de la brîu și-l sprijini cu vîrful de pieptul comanșului.

— Stai, Bob, nu te apuca să verși sînge ! Dacă-l lăsăm în viață, ne-ar putea fi de mare folos. Ajută-mă să-l leg bine pe cal !

Îi scosei prizonierului călușul din gură !

— Fratele meu roşu să răsufle în voie, dar să nu vorbească neîntrebat!

— Ma-ram vorbeşte cînd îi place — răspunse tînărul. Şi dacă n-ar vorbi, faţa palidă tot l-ar ucide şi i-ar lua scalpul.

— Ma-ram va rămîne în viaţă şi-şi va păstra scalpul, căci Old Shatterhand nu-i ucide pe duşmani decît în luptă.

— Cum, Old Shatterhand? *Iuf!*

— Da, da, eu sînt. Ma-ram nu va fi duşmanul, ci fratele meu, şi am să-l duc la wigwamul părintesc.

— Tatăl lui Ma-ram e To-kei-hun, „Taurul cu coarne", marea căpetenie a comanşilor care-i călăuzeşte pe războinicii Racurroh. El îl va ucide pe Ma-ram pentru că a căzut prizonier în mîinile unui alb.

— Ar dori fratele meu să fie iarăşi liber?

Tînărul mă privi mirat.

— Poate Old Shatterhand să lase liber pe un războinic, să nu-i ia scalpul, nici viaţa?

— Dacă tînărul meu frate îmi făgăduieşte că nu va fugi şi că va merge cu mine pînă la wigwamul lui, atunci îl dezleg numaidecît şi-i dau un cal. Îşi poate lua şi armele care atîrnă de oblîncul şeii.

— *Iuf!* Old Shatterhand are pumn de fier şi inimă bună. El nu seamănă cu celelalte feţe palide. Dar nu cumva limba lui vorbeşte cu două înţelesuri?

— Eu nu spun decît adevărul. Vrea fratele meu să-mi urmeze cuvîntul pînă vom ajunge înaintea lui To-kei-hun?

— Ma-ram se învoieşte.

— Atunci treacă focul păcii din mîna mea într-a ta şi să te mistuie dacă ai să-ţi calci cuvîntul.

Mustangul meu se afla într-un ascunziş prin apropiere. Îl adusei de acolo şi, scotocind în cobur, scosei la iveală două ţigări de foi din cele pe care le luasem din vizuina *stakemenilor*. Chibrituri aveam. După ce-l dezlegai pe indian, aprinsei cele două „havanos" subţirele şi ne apucarăm de fumat cu obişnuitul ritual.

— Oare albii nu au şi ei un Mare Spirit care să facă argilă pentru calumete? întrebă Ma-ram.

— Avem şi noi un spirit, chiar mai mare decît celelalte. Avem şi argilă din belşug. Numai că feţele palide trag din pipă doar acasă, în wigwamurile lor. Altminteri, s-au deprins să „bea fumul păcii" din aceste ţigări, care ocupă mai puţin loc decît pipele.

— *Iuf!* Si-karr? Marele Spirit al feţelor palide e înţelept. Aceste si-karr sînt, într-adevăr, mai uşor de purtat.

Bob se uita nedumerit cum fumam fără grijă tocmai aici, în vecinătatea unor duşmani atît de primejdioşi şi în compania unui indian pe care cu cîteva clipe mai înainte hotărîsem să-l leg pe spinarea calului.

— Massa, vrem şi Bob fumăm la pace! se rugă el.

— Ia şi tu o ţigară! Dar fumeaz-o pe drum, că nu mai e vreme: plecăm imediat.

Comanşul îşi căută calul şi încălecă. Din cît învăţasem să-i cunosc pe indieni, nu aveam motive să-l suspectez. După multă osteneală, negrul reuşi să se salte şi el în cele din urmă pe un cal. Pe ceilalţi îi legarăm laolaltă, ca să-i putem trage după noi. În sfîrşit, încălecai şi eu pe mustang şi marşul începu.

Între noi şi nenorocita aceea de vîlcea terenul cobora mereu în pantă. O luarăm pe lîngă un greabăn şi făcurăm un ocol pentru a ajunge pe urmele trupei comanşilor. Mîna de indieni rămaşi în vale, fără cai, ne văzu, bineînţeles, şi se porni pe un urlet nemaipomenit, care însă nu ne sperie de loc. Nici Ma-ram nu le dădu vreo atenţie.

Ne continuarăm drumul pînă în amurg, într-o tăcere deplină. Ajunşi la Rio Pecos, aleserăm un loc potrivit pentru popas. Sub şeile cailor luaţi de la indieni găsirăm pastramă din belşug, ceea ce ne scuti de foame şi de osteneala vînatului. De comanşii rămaşi în vîlcea nu aveam ce ne teme: ne depărtasem atît de mult încît nu mai puteau să ne ajungă din urmă în cursul nopţii.

Ma-ram se lungi imediat şi adormi. Bob şi cu mine făcurăm toată noaptea de strajă cu schimbul. Cînd mijî de ziuă scosei harnaşamentul de pe cei patru cai indieni neutilizaţi şi-i mînai spre apă. Animalele trecură fluviul înot şi dispărură curînd dincolo, în pădure. Ma-ram asistase la toate acestea fără să scoată un cuvînt.

Urmele după care ne orientam acum erau perfect vizibile, dovadă că trupa comanşilor se simţea în siguranţă. Coborîse de-a lungul malului drept al lui Rio Pecos, pînă la vărsarea lui în Sierra Guadelupa superioară. Aici, spre surpriza mea, urmele se despărţeau. Majoritatea indienilor cotise către munţi, restul îşi continuau drumul pe direcţia iniţială.

Descălecai pentru a cerceta urmele. Printre acestea desluşii clar copitele bătrînei Tony. Le cunoşteam atît de bine forma şi dimensiunile, încît era cu neputinţă să mă înşel. Puţin mai încolo dădui de urmele unei tabere de noapte.

— Fiii comanşilor s-au dus în munţi, la mormîntul marii lor căpetenii ? îl întrebai pe Ma-ram.

— Fratele meu a ghicit.

— Şi ceilalţi — continuai arătînd în direcţia opusă — au plecat cu prizonierii la wigwamurile voastre ?

— Aşa le-au poruncit cele două căpetenii.

— Oare au luat cu ei şi comorile feţelor palide ?

— Le-au luat ca să le păstreze, fiindcă nu ştiu care dintre albi e stăpînul lor.

— Şi unde şi-au ridicat comanşii corturile ?

— În savana ce se întinde pînă la apa căreia feţele palide îi spun Rio Grande.

— Adică în savana dintre cei doi munţi ?

— Da.

— Atunci vom părăsi aceste urme şi ne vom abate spre miazăzi.

— Fratele meu va face cum crede de cuviinţă, dar să ştie că acolo nu va găsi apă.

Îl privi stăruitor în ochi :

— Oare fratele meu a mai văzut vreodată munţi care, învecinaţi cu un mare fluviu, să fie lipsiţi de apă ? Toate rîurile îşi scot apa tocmai din adîncul munţilor.

— Fratele meu va vedea mai tîrziu cine are dreptate : comanşul sau el.

— Eu însă ştiu de pe acum de ce comanşul nu vrea s-o apucăm spre munţi.

— De ce ? Fratele meu să mi-o spună şi mie.

— Fiii comanşilor îi duc pe prizonieri de-a lungul apei care face un mare ocol. Or eu, dacă o iau drept spre

miazăzi, îi ajung din urmă înainte ca ei să fi sosit în wigwamurile lor.

Indianul tăcu. Îi citisem gîndurile.

Mă apucai apoi să număr urmele copitelor. Erau de şaisprezece ori cîte patru ; ceea ce însemna că escorta lui Winnetou, Sam şi Bernard era compusă din treisprezece comanşi.Cu siguranţă că prizonierii erau cît se poate de bine legaţi. Astfel, chiar dacă i-aş fi ajuns din urmă, nu i-aş fi putut salva cu forţa. Trebuia găsit un vicleşug.

Pornirăm deci spre sud cu toată viteza de care erau în stare caii. Drumul se dovedi greu, întortocheat şi obositor. Mie regiunea îmi era necunoscută, iar Ma-ram nu-mi dădea decît sumare indicaţii. Totuşi, o scosei la capăt. Chiar a doua zi dimineaţa, după ce trecusem munţii, văzui preria desfăşurată în adînc şi învecinîndu-se la stînga cu apele argintii ale lui Rio Pecos. Pădurea coborîse parcă din munţi împreună cu noi, însoţindu-ne încă o bucată bună de drum de-a lungul apei, în savană. Lîngă un mic afluent al lui Rio Pecos, dădurăm iarăşi de urmele comanşilor. Aceştia trecuseră pe-acolo în ziua precedentă, cam pe la ora prînzului, pentru ca apoi, pe malul unui pîrîiaş învecinat, să se adăpostească un timp de soarele arzător al amiezii.

Hotărîi şi eu să ne odihnim puţin, dar alesei un loc mai depărtat de apă, mai dosnic, într-un desiş care ne oferea oarecare siguranţă. Această măsură de precauţie se dovedi curînd extrem de utilă, căci abia mă aşezasem alături de Ma-ram, că-l şi văzui pe Bob venind în goană dinspre pîrîu, unde se dusese la scaldă împreună cu calul său.

— Oh, massa — strigă el — venim călăreţi ! Unu, doi, cinci, şase ! Fugim, massa, ori ucidem la călăreţi ?

Alergai spre marginea desişului şi zării într-adevăr şase cai, în două grupuri de cîte trei, suind din josul malului. Cîte un cal, ultimul din fiecare grup, părea încărcat cu poveri, iar în faţă venea cîte un om călare. Nu aveam de-a face, aşadar, decît cu doi vrăjmaşi — aceasta în cazul că indivizii făceau într-adevăr parte dintr-o asemenea categorie ; pentru că, de fapt, în ciuda depărtării, îmi dădeam seama că nu sînt indieni, ci albi.

Iată însă că, îndărătul lor, veneau în goana mare încă cinci călăreţi care nu puteau fi decît roşii. În cel mult cinci

minute aveau să-i întreacă. Totul arăta ca o cursă de urmărire. Ca să deslușesc și mai bine situația, îmi dusei luneta la ochi.

— *Zounds!* îmi scăpă fără voie de pe buze, constatînd uimit că primii doi nu erau alții decît Fred Morgan și fiul său Patrik.

Să-i omor, sau să-i prind de vii? Nu, nu voiam să-mi mînjesc mîinile cu sîngele acestor tîlhari. Îmi pregătii pușca și stătui în așteptare. Se apropiau tot mai mult de apă, cu indienii la nici cinci sute de pași în urma lor. Auzeam de-acum gîfîitul cailor; cît pe-aci să treacă prin fața mea. Atunci trăsei două focuri la o fracțiune de secundă unul de altul. Ochisem în capetele celor doi cai. Bietele dobitoace se prăbușiră. Caii de povară, legați de cei dintîi și cuprinși de spaimă, se smuciră sălbatic, încercînd să fugă. Cei doi Morgan zburară cît colo și se izbiră de pămînt. Mă încordai, gata să sar asupra lor.

— O-hi-hi-hiiii! răsună atunci strigătul de luptă al urmăritorilor, la care se asocie și glasul lui Ma-ram. Și într-o secundă mă trezii împresurat. Trei tomahawkuri și două cuțite scînteiau deasupra capului meu.

— Cha! Stați! strigă Ma-ram ocrotindu-mă cu trupul lui. Această față palidă mi-e prieten!

Comanșii mă lăsară numaidecît în pace, dar consecințele atacului lor nu mai puteau fi evitate: cei doi Morgan avură timp să se reculeagă și să dispară prin desiș, iar caii lor, cabrîndu-se din răsputeri la strigătul indienilor, rupseră legăturile și se aruncară orbește în apă. Recunoscui din primul moment că erau cei patru cai de povară ai noștri. Supraîncărcați, ei se scufundară imediat.

Patru dintre indieni se năpustiră în căutarea celor doi fugari. Pe al cincilea reușii să-l opresc:

— Fratele meu roșu să fie bun și să-mi spună de ce războinicii comanși îi urmăresc pe prietenii lor albi?

— Oamenii albi au gură de șarpe cu limba în două vîrfuri. Peste noapte ne-au ucis straja și au fugit cu comorile lor.

— Cu aurul?

— Și cu aurul, și cu hîrtiile lor vrăjite, cusute sub haină.

Comanșul ne părăsi și dădu fuga după camarazii lui. Așadar, temîndu-se că nu vor mai primi înapoi valorile din mîna comanșilor, cei doi Morgan hotărîseră să le șterpelească și s-o ia din loc. Prin „hîrtiile vrăjite" trebuia să înțeleg, desigur, bonurile de tezaur și bancnotele după care umblaserăm noi. Exact în locul unde se scufundară caii, fluviul făcea o buclă și vîrtejul iute ne lua orice nădejde de a mai salva din valuri încărcătura de *deadly dust*, de „praf ucigător".

Ce mai puteam face? Dorința de a-mi ajuta prietenii era, firește, și mai mare decît aceea de a-i prinde pe cei doi tîlhari și asasini. De altfel, puteam să-i las în grija celor cinci comanși care-i urmăreau.

— De ce fratele meu alb a tras în cai și nu în călăreți? se interesă Ma-ram. Oare Old Shatterhand nu prea știe să ochească?

— De ce nu te-am ucis pe tine cînd îmi rezemasem vîrful cuțitului de pieptul tău? La fel și acum: m-am mulțumit să dobor numai caii pentru că mai aveam o vorbă cu călăreții.

— Old Shatterhand îi poate urmări împreună cu frații mei roșii. Astfel, îi va prinde și le va spune vorba cuvenită.

Mai că-mi venea să rîd de strădania lui Ma-ram de a mă abate de la urmărirea grupului care escorta prizonierii.

— Nu mă țin eu de ei! îl lămurii. Războinicii comanși sînt înțelepți și viteji. Ei vor pune mîna singuri pe albii aceia ticăloși și-i vor duce în wigwamurile lor. Ma-ram binevoiască să încalece și să pornim.

Cele întîmplate îmi tăiaseră pofta de odihnă. Și apoi, mai era un motiv ce mă îndemna la drum. Escorta prizonierilor fusese alcătuită inițial din treisprezece călăreți — acum, însă, cei doi Morgan plus cinci comanși și străjerul ucis nu mai intrau în socoteală; rămăseseră deci în escortă numai cinci inși care îi păzeau pe cei trei prizonieri. În asemenea condiții era mult mai ușor să-i eliberăm.

Dădurăm așadar pinteni cailor. Pînă spre asfințit făcurăm o distanță serioasă și, examinînd urmele, apreciarăm că mica trupă trebuie să fi trecut pe acolo abia către prînz. Fuga celor doi Morgan, moartea santinelei, ca și convin-

gerea că nimeni nu le calcă pe urme — toate acestea îi făcuseră să întîrzie destul de mult.

Deşi Ma-ram ne tot îmbia la odihnă şi-şi rotea ochii în căutarea unui loc de popas, a trebuit, vrînd-nevrînd, să mai facă aproximativ patru mile engleze, pînă ce întunericul ne împiedică să mai deslușim vreo urmă. Abia atunci hotărîi să ne oprim. Dar a doua zi o pornirăm iarăşi la drum dis-de-dimineaţă.

Acum urmele duceau în jos, spre sud, în largul savanei. Treceam ici-colo peste cărări tăiate de bivoli şi urmele după care ne dirijam ne arătau că depărtarea pînă la călăreţii din faţa noastră se scurtează treptat. Începui să nutresc chiar speranţa de a-i ajunge pînă la amiază — cînd un amănunt veni să mă dezamăgească. Şi anume : dădurăm peste un loc bătucit de numeroşi cai, dintre care cel puţin zece se îndreptau spre sud.

— *Iuf !* făcu Ma-ram.

Apoi tăcu. Dar în ochii lui voit nepăsători i se aprinse un licăr de bucurie. Situaţia mi se lămuri numaidecît. Micul grup se întîlnise, desigur, cu o ceată de comanşi sub ocrotirea căreia îşi continuau acum drumul.

— Cît mai e pînă la tabăra voastră ?

— Nu e tabără ! Comanşii Racurroh şi-au ridicat în savană o aşezare mai întinsă chiar decît oraşele albilor. Dacă fratele meu îşi îndeamnă bine calul, poate să ajungă acolo înainte ca soarele să se culce în ierburile preriei.

La prînz făcurăm o scurtă haltă, iar spre seară zării într-adevăr nişte dungi negre la orizont. Prin lunetă constatai numaidecît că e vorba de corturi dispuse în şiruri lungi.

Comanşii se instalaseră aici, pe o mare întindere, în vederea vînătorii de bizoni. Păreau toţi atît de preocupaţi de sosirea grupului cu prizonierii, încît nimeni nu ne aţinu calea. Ajunserăm astfel nestingheriţi chiar în preajma corturilor.

În sfîrşit, îmi strunii mustangul şi-l întrebai pe Ma-ram :

— Acestea sînt wigwamurile comanşilor ?

— Da.

— Oare îl găsim aici şi pe To-kei-hun, marea căpetenie ?

— Tatăl lui Ma-ram se află totdeauna lîngă copiii lui.

— Poate fratele meu să-l anunţe că Old Shatterhand vrea să vină la el în ospeţie ?

Tînărul mă privi oarecum mirat, apoi spuse :

— Şi nu-i e teamă lui Old Shatterhand de atîţia duşmani ? Doboară el şi bizoni, şi urşi, dar fiii comanşilor sînt mulţi ca şi arborii pădurii !...

— Old Shatterhand ucide fiarele, dar nu şi pe fraţii lui roşii. El nu se teme nici de siux, nici de kiowaş, apaş sau comanş, pentru că e prietenul tuturor bărbaţilor viteji. Glonţul lui nu loveşte decît în ucigaşi, în tîlhari şi trădători. Aşadar, du-te ! Eu aştept aici.

— Dar Ma-ram e prizonier ! Dacă Old Shatterhand nu-l mai găseşte pe urmă ?

— Ma-ram e liber, nu-l mai socot prizonier. Doar ne-am împărtăşit împreună din fumul păcii !

— *Iuf !*

Şi dînd pinteni calului, tînărul porni la galop. Negrul şi cu mine lăsarăm caii slobozi şi ne aşezarăm în iarbă. Bravul Bob avea o mutră cît se poate de acră.

— Massa, ce facem indian la Bob dacă mergem acolo ?

— Asta se va vedea.

— Vedea rău, nu plăcere. Indian frigem Bob la stîlp şi mort de tot.

— Poate că n-o să fie chiar aşa de rău. Oricum, dacă vrem să-l salvăm pe massa Bernard, trebuie să mergem.

— Oh, negru Bob vrem salvăm massa Bern' ! Bob lăsăm fript, mîncat, numai indian lăsăm liber massa Bern' !

Îşi însoţise această eroică declaraţie cu o grimasă care, mai mult ca sigur, le-ar fi tăiat indienilor pofta să-l mănînce. Apoi apucă o halcă de pastramă pentru ca, înaintea morţii, să se bucure barem de plăcerile vieţii.

Nu aşteptarăm prea mult răspunsul la mesajul meu. Peste puţin, un numeros grup de călăreţi, strigînd şi agitîndu-şi armele, veniră către noi, executară o manevră şi ne împresurară din toate părţile, strîns de tot, mai să ne calce sub copitele cailor. Patru căpetenii, venind *ventre à terre*, îşi struniră caii drept în nasul nostru. Bob se răsturnă pe spate ; eu însă rămăsei calm şi neclintit la locul meu.

— Oh, indian omorît Bob şi massa ! se tîngui negrul în timp ce-şi înălţa ochii să vadă ce se mai întîmplă.

— Nici prin gînd nu le trece! îl liniştii eu. Ne pun numai la încercare; vor să ştie dacă ni-e teamă sau nu.

— Încercare? Oh, indian facem cît vrea! Bob curaj, nu temem.

Se ridică iarăşi în şezut, sforţîndu-se să pară cît mai fioros cu putinţă. Căpeteniile descălecară. Cel mai în vîrstă luă cuvîntul:

— De ce omul alb nu stă în picioare în faţa unor căpetenii ale comanşilor?

— Omul alb vă arată astfel că sînteţi bineveniţi — îi dădui replica. Rog pe fraţii mei roşii să se aşeze.

— Căpeteniile comanşilor nu se aşază decît lîngă o altă căpetenie. Unde îşi are omul alb wigwamul şi războinicii?

Atunci apucai hotărît tomahawkul:

— Un conducător trebuie să fie puternic şi viteaz. Dacă oamenii roşii nu cred că sînt căpetenie, n-au decît să lupte cu mine şi se vor convinge că nu mint! Toţi vînătorii, ca şi războinicii, fie albi sau roşii, îmi spun Old Shatterhand!

— Pesemne că omul alb şi-a luat singur acest nume.

— Căpeteniile comanşilor să se măsoare cu mine dacă vor! Ei cu tomahawkul şi cuţitul, iar eu cu mîna goală. *Howgh!*

— Omul alb rosteşte vorbe trufaşe. Să ne arate însă că e într-adevăr curajos pe cît se laudă a fi. Să încalece şi să vină cu războinicii Racurroh!

— Vom fuma împreună calumetul?

— Războinicii vor ţine sfat şi se va vedea.

— Bine, merg cu gînduri de pace.

Urcai în şa. Bob se căţără şi el pe calul său nărăvaş. Părea că nimeni nu-l ia în seamă. Indianul îi dispreţuieşte pe negri mai mult chiar decît unii albi. Pe mine, însă, căpeteniile mă luară la mijloc şi pornirăm cu toţii în galop spre tabără. Trecurăm printre corturi şi oprirăm în faţa unuia mai mare şi mai arătos. Căpeteniile descălecară. Făcui la fel.

Pe Bob nu-l zăream nicăieri. Eram singur, înconjurat de toată ceata de războinici. Căpetenia care vorbise adineauri puse mîna pe puşca mea:

— Faţa palidă să ne dea armele!

— Ba le păstrez! N-am venit încoace ca prizonier, ci de bună voie.

— Totuşi, omul alb trebuie să ne dea armele pînă ce războinicii roşii se vor convinge cu ce gînduri a venit.

— Cum aşa? Oamenii roşii se tem de mine? Dacă îmi cereţi armele, înseamnă că v-aţi speriat.

Indianul se simţi atins în prestigiul lui de războinic. Îşi plimbă privirea întrebătoare către ceilalţi şi, înţelegînd pesemne că aceştia înclină să-mi lase armele, hotărî:

— Războinicii comanşilor nu cunosc teama. Omul alb să-şi păstreze armele!

— Cum îi spune fratelui meu roşu?

— Old Shatterhand vorbeşte cu To-kei-hun, căpetenia de care tremură toţi duşmanii.

— Îl rog pe fratele meu To-kei-hun să-mi dea un cort unde să stau pînă ce căpeteniile vor ţine sfat şi vor socoti să-mi vorbească.

— Spusa ta e bună. Vei aştepta într-un cort pînă ce războinicii Racurroh vor hotărî dacă fumăm calumetul sau nu.

Îmi făcu semn cu mîna şi se depărtă. Eu îl urmai cu calul de căpăstru. Dîndu-se în lături, indienii ne lăsară loc de trecere. Observai cu acest prilej o mulţime de femei, tinere şi bătrîne, zgîindu-se curioase din corturi la omul alb care îndrăznise să pătrundă în peştera leilor. Din fericire, comanşii aceştia nu făceau parte din tribul cu care Winnetou se războise la Mapimi.

Corturile, sau să le zicem colibele, arătau la fel ca şi la indienii din nord. Erau rodul exclusiv al muncii femeilor, bărbaţii ocupîndu-se numai cu războiul, cu vînătoarea şi pescuitul şi lăsînd toate celelalte corvezi pe umerii sexului „slab“, cum îl numim noi de obicei...

Cortul în care fusei condus era mic şi, pentru moment, neocupat. Îmi pironii calul afară, dădui la o parte cele două piei ce mascau intrarea şi păşii înăuntru fără să mă sinchisesc de căpetenia care nici nu avea intenţia, de fapt, să mă urmeze...

Nu trecură nici două minute că se ivi în cort o indiană foarte bătrînă, cu o legătură de vreascuri în spinare. Lepădă vreascurile şi ieşi, ca să se întoarcă apoi cu un vas de lut, mare şi cam hîrbuit. Aprinse focul şi aşeză oala la fiert.

Eu mă lungisem jos şi o priveam în tăcere. Ştiam că după mentalitatea indienilor mi-aş fi pierdut mult din

prestigiu, dacă intram în vorbă cu ea. De altfel, pentru mine era clar că mă aflam aici de fapt sub supraveghere și că, pe ascuns, ochii gazdelor mă spionau prin nu știu ce spărturi nevăzute.

Mîncarea dădu în clocot și mirosul mă anunță că e vorba de carne de vită. Într-adevăr, după vreun ceas, bătrîna îmi așeză la picioare oala fierbinte și plecă iar, lăsîndu-mă să mănînc în toată voia. Ceea ce și făcui. Mărturisesc că pulpa de bivol îmi plăcu foarte mult ; nici zeama n-o găseam de lepădat ; doar că vasul nu prea strălucea de curățenie și-mi lipsea sarea, de care indienii nu vor să audă.

La drept vorbind, mă bucuram de un tratament excepțional, iar în ce privește vasul, pot paria și azi că era singurul disponibil din toată tabăra.

Mă ospătai deci și, întins pe jos cu pătura strînsă sub cap, dădui frîu liber gîndurilor. Stînd așa, îl auzii de afară pe mustangul meu, care se ospăta. Va să zică, gazdele se îngrijiseră și de cal. În același timp, auzeam cum doi indieni patrulează neîncetat în jurul cortului. Ceva mai tîrziu, focul se stinse și adormii. Mă aflam, desigur, în pragul unor evenimente serioase — și oboseala nu-mi putea fi de folos. Un foșnet mă trezi în zori. Ridicîndu-mi pleoapele, o văzui iarăși pe bătrînă aprinzînd focul și așezînd oala la fiert.

Își făcea datoria fără să mă privească, fără să-mi acorde cea mai mică atenție ; ceea ce nu însemna însă nici o jignire la adresa mea.

Consumai carnea cu aceeași poftă ca în ajun, după care hotărîi să ies puțin din cort. Dar numai ce scosei capul afară, că una din străji se și repezi la mine cu sulița.

Această comportare n-o puteam tolera fără să-mi pierd pentru totdeauna autoritatea în ochii comanșilor. Apucai deci sulița cu amîndouă mîinile, aproape de vîrf, și, împingînd repede înainte, o smucii apoi cu atîta putere, încît bietul indian o scăpă din mîini și căzu lat.

— *Iuf !* răcni el, ridicîndu-se și smulgîndu-și cuțitul de la brîu.

— *Iuf !* mă strîmbai, trăgînd la rîndul meu cuțitul și aruncînd sulița în cort.

— Fața palidă să-mi dea sulița !

— Pielea-roșie n-are decît să intre înăuntru și s-o ia ! Judecînd după mutra lui, invitația nu părea să-l ispitească. Dar iată că răsări celălalt strājer.

— Omul alb să intre în cort ! îmi porunci pe un ton categoric.

Vîrful suliței sale mai că-mi atingea fața, încît nu putui rezista ispitei de a repeta experimentul de adineauri. Cît ai clipi, căzu și acest de-al doilea comanș cu nasul în pămînt, iar sulița lui urmă drumul celei dintîi.

Lucrul acesta li se păru prea de tot ; strigară amîndoi, alarmînd întreaga tabără.

Exact în dreptul cortului meu se afla un alt cort, mult mai arătos și cu trei scuturi agățate la intrare. La strigătul paznicilor, perdeaua de piele se dădu la o parte și un cap oacheș de fată se ivi ca să afle pricina tărăboiului. Doi ochi negri, focoși, stăruiră o clipă asupra mea. Apoi căpșorul dispăru. Două secunde mai tîrziu se arătară cele patru căpetenii și veniră spre noi. La un semn al lui To-kei-hun, străjile se retraseră.

— Ce caută fața palidă aici, în fața cortului ?

— Aud bine ? Pesemne că fratele meu vrea să știe ce caută aici cei doi paznici roșii !

— Ei fac de strajă pentru ca omului alb să nu i se întîmple nimic. Deci, stai înăuntru !

— Oare printre războinicii lui To-kei-hun se află oameni răi și păcătoși care nu ascultă de poruncile căpeteniei, că se simte nevoia de paznici ca să-i ocrotească pe musafiri ? Old Shatterhand se lipsește de pază ! El va zdrobi cu pumnul său țeasta oricărui mișel și fățarnic. Frații mei să se întoarcă fără grijă la wigwamul lor ; vreau să mă plimb puțin. Pe urmă mă întorc și stăm de vorbă.

Intrai în cort și-mi luai armele care, firește, nu era cazul să rămînă acolo. Dar cînd să ies din nou, mă pomenii cu o duzină de sulițe îndreptate asupra mea. Eram, deci, prizonier ! Să-i înfrunt ? Să aleg calea luptei ? Nu, îmi veni altă idee. Mă trăsei către fundul cortului și cu tomahawkul despicai pielea groasă ca să mă strecor afară.

Ieșii astfel prin dos, în timp ce comanșii păzeau cu strășnicie intrarea. Văzîndu-mă, își holbară mai întîi ochii de uimire. Apoi se stîrni un vacarm, de parcă le-ar fi scăpat din lanțuri o sută de urși. Căpeteniile, care între timp

se întorseseră la corturile lor, reveniră într-o goană de loc potrivită cu ţinuta mîndră de pînă atunci. Îşi făceau loc cu coatele printre războinici, alergînd să mă prindă.

Să mă fi opus cu arma ? Nu era posibil. M-ar fi omorît şi pe mine, şi pe tovarăşii a căror salvare o urmăream. Hotărît, scosei din buzunar luneta şi o îndreptai asupra lor, strigînd cît se poate de crunt :

— Staţi, că vă curăţ pe toţi !

Se traseră înapoi speriaţi. Ori nu cunoşteau de loc asemenea instrument, ori poate îl mai văzuseră aiurea, dar nu ştiau ce nefaste puteri or fi ascunzînd.

— Ce vrea omul alb ? vorbi To-kei-hun. De ce nu şade în wigwamul lui ?

— Old Shatterhand e mare vraci printre oamenii albi — îl lămurii eu. Am să vă dovedesc că pot nimici întregul neam al comanşilor.

Băgai luneta la loc în buzunar, apucai în schimb carabina Henry şi arătai spre unul din corturile mai depărtate :

— Oamenii roşii să se uite la prăjina aceea din faţa cortului !

Dusei arma la ochi şi apăsai pe trăgaci. Glonţul nimeri exact în vîrful prăjinii. Un murmur de admiraţie se făcu auzit peste tot. Indienii preţuiesc îndemînarea şi curajul chiar şi al celui mai neîmpăcat duşman al lor.

Al doilea glonţ nimeri mai jos, la o distanţă de jumătate de ţol, al treilea şi mai jos, la aceeaşi distanţă. Acum murmurul încetă. Indienii, necunoscînd decît puşca obişnuită cu două încărcături, rămaseră perplecşi în faţa carabinei mele cu repetiţie. La cel de-al patrulea foc, mulţimea înmărmuri. Apoi, cu al şaselea şi al şaptelea, uluirea comanşilor crescu fără margini şi groaza se desenă pe chipurile lor. Trăsei astfel nu mai puţin de douăzeci de ori, găurind prăjina în tot atîtea locuri şi mereu la aceeaşi distanţă. Apoi, cu cel mai firesc aer posibil, îmi agăţai carabina de umăr şi, pe un ton flegmatic, rostii :

— Ei, s-au convins bărbaţii roşii că Old Shatterhand e un vraci neîntrecut ? Cine va încerca să-i facă vreun rău se va alege cu moartea ! *Howgh !*

Îmi văzui astfel de drum fără să întîmpin nici o împotrivire. În faţa corturilor înşirate de ambele părţi,

femei şi fete se uitau la mine ca la o fiinţă cu puteri supraomeneşti. Puteam să fiu satisfăcut de impresia ce o lăsase scamatoria mea.

La unul din corturi stătea o strajă, ceea ce mă făcu să bănuiesc că se află un prizonier. Dar cine anume ? Să-l întreb pe paznic, să nu-l întreb ? Cînd, deodată, aud un glas cunoscut :

— Massa, oh, lăsăm negru afară ! Indian prins la Bob, vrem tăiem şi mîncăm.

Cîrmii spre intrare, dădui la o parte pieile şi-l scosei afară pe Bob. Înspăimîntat, străjerul nici nu încercă să se opună, iar în rîndurile celorlalţi nu se auzi nici un protest.

— Te-au închis aici chiar după sosire ? îl întrebai pe negru.

— Da, massa. Luat Bob de la cal şi băgat cort. Aşa stam Bob pînă acum.

— Va să zică, nu ştii unde se află massa Bernard ?

— Oh, massa Bern' n-ai văzut, n-ai auzit.

— Vino ! Ţine-te după mine !

Trecurăm astfel de cîteva corturi, cînd ne aţinură iarăşi calea cei patru şefi, urmaţi de o suită numeroasă. Ieşiseră prudenţi din dosul corturilor pentru a-mi tăia drumul. Dusei repede mîna la puşcă, dar To-kei-hun îmi făcu semn că nu vine cu gînduri rele. Mă oprii, deci, şi-l aşteptai.

— Încotro se duce fratele alb ? Să vină la sfatul căpeteniilor, să stăm de vorbă !

Pînă atunci fusesem „omul alb“ sau „faţa palidă“. Acum mă transformasem în „fratele alb“. Se vedea deci că le impusesem oarecare respect.

— Vor fuma fraţii roşii calumetul cu mine ?

— Vom sta mai întîi de vorbă şi dacă spusa ta se va dovedi dreaptă, vei fi privit ca un fiu al comanşilor.

— Atunci fraţii mei să se întoarcă ! Old Shatterhand va veni în urma lor.

O luarăm iarăşi îndărăt şi trecurăm de cortul meu. Ceva mai încolo, în susul uliţei, o zării pe Tony, bătrîna iapă a lui Sam, iar alături, priponiţi unul lîngă altul, caii lui Winnetou şi Bernard. Prizonierii însă nu erau acolo ; altminteri aş fi văzut afară străjile.

În cele din urmă, ajunserăm într-un fel de piață aproape circulară, înconjurată de mai multe rînduri de indieni. Aici era, desigur, locul tradițional al sfatului.

Căpeteniile pășiră în mijloc și se așezară. O seamă de războinici, privilegiați din cine știe ce motive, se apropiară și ei, luînd loc în semicerc dinaintea căpeteniilor. Fără să aștept o invitație specială, mă așezai la rîndul meu, ba îi făcui semn și lui Bob să se ghemuiască mai în spate. Atitudinea mea nu le conveni de loc căpeteniilor.

— De ce omul alb se așază cînd e vorba să-l judecăm ? întrebă supărat To-kei-hun.

Făcui un gest de om sigur și stăpîn pe sine :

— Și mă rog, oamenii roșii de ce se așază cînd e vorba să-i judece Old Shatterhand ?

În ciuda feței lor ca de piatră, descifrai totuși că replica mea îi surprinsese.

— Omul alb are o limbă cam glumeață, dar fie, să stea jos. Totuși, pe negru de ce l-a scos din cortul lui și ni-l aduce acum și la sfat ? Nu știe Old Shatterhand că negrii n-au dreptul să șadă în fața omului roșu ?

— Omul acesta se află în slujba mea. Cînd eu îi poruncesc să șadă, atunci se așază chiar și în fața căpeteniilor roșii ! Hai, să înceapă sfatul !

Eram convins că numai cu acest mod impertinent de a mă purta îmi pregăteam oarecum salvarea. Cu cît mai îndrăzneț mă arătam, firește, fără a-i ofensa direct, cu atît mai mult creșteam în ochii lor. O supunere pasivă ar fi echivalat cu moartea.

To-kei-hun aprinse calumetul și-l trecu din mînă-n mînă. Mie nu mi-l oferi. Ceremonia încheiată, căpetenia se sculă și se porni pe cuvîntat. Indienii sînt îndeobște foarte tăcuți și rezervați față de străini. Dar cu anumite prilejuri ei demonstrează un debit verbal care în nici un caz nu rămîne în urma celui european. Există chiar căpetenii care și-au cucerit faima prin talentul și elocința lor, asemenea marilor oratori ai lumii antice sau moderne. Limbajul lor colorat, înflorit, amintește parcă poezia graiurilor orientale.

Căpetenia începu cu obișnuita introducere ce se face la judecarea unui alb, de fapt un rechizitoriu adresat întregii rase :

— Omul alb să asculte ! Vorbește To-kei-hun, căpetenia comanșilor ! Multe ocoluri a făcut soarele din vremea cînd oamenii roșii erau singurii stăpîni ai pămîntului dintre cele două ape mari. Ei au ridicat orașe, au sădit pomi, au vînat bizoni. Ale lor erau și raza soarelui, și ploaia ; ale lor pădurea, muntele și savanele fără sfîrșit. Aveau neveste și fiice, frați și feciori. Și erau fericiți ! Dar au venit oamenii cu fața ca zăpada și cu sufletul negru ca fumul. Nu erau mulți la număr și oamenii roșii i-au găzduit în wigwamurile lor. Dar ei aveau arme necunoscute și apă de foc ; ei au adus alți zei și alți preoți, au adus trădarea, molima și moartea. Și veneau din ce în ce mai mulți de dincolo de marea apă. Limba lor era vicleană și cuțitul tăios. Oamenii roșii s-au încrezut în ei, dar au căzut pradă înșelăciunii. Au fost nevoiți să le dea pămîntul unde odihnesc părinții lor ; au fost izgoniți din wigwamuri și din ținuturile lor de vînătoare și, la orice împotrivire, erau uciși fără milă. Pentru a-i doborî, fețele palide au semănat zîzanie între triburile oamenilor roșii, care au prins să se bată între dînșii, murind ca și coioții în deșert. Blestem albilor, blestem lor ! Cadă asupra lor nenorociri cîte stele pe cer și cîtă frunză pe arborii pădurii !

Un strigăt unanim de aprobare sublinie alocuțiunea șefului al cărui glas tunător răsuna pînă departe. Apoi To-kei-hun reluă :

— Și iată că un astfel de om cu obrajii palizi a venit încoace, la wigwamurile comanșilor. Culoare de mincinos și limbă de trădător ! Dar războinicii roșii îl vor asculta și-l vor judeca după dreptate. Vorbească deci !

Se așeză la loc. În schimb, îi urmară la cuvînt alte trei căpetenii, rostind fiecare cîte un discurs asemănător și cerîndu-mi să vorbesc la rîndul meu. În timpul discursurilor, eu îmi scosei caietul de schițe și încercai să desenez căpeteniile din fața mea, ca și mulțimea de războinici și corturile din jurul pieței.

După ce și al patrulea orator își încheie cuvîntarea în uralele asistenței, To-kei-hun mi se adresă arătînd cu degetul :

— Ce tot face omul alb acolo, în timp ce conducătorii comanșilor vorbesc spre a fi ascultați ?

Rupsei fila din caiet, mă sculai în picioare și i-o dădui.

— Iată, marea căpetenie poate să vadă ce fac !

— *Iuf !* exclamă indianul după ce-și aruncă ochii pe schița mea.

— *Iuf ! Iuf ! Iuf !* făcură și celelalte trei căpetenii văzîndu-mi opera. Iar To-kei-hun adăugă :

— Mare minune ! Omul alb vrăjește pe pielea asta albă sufletele comanșilor ! Uite, aici e To-kei-hun, aici tustrei frații lui, căpeteniile, dincoace războinicii și corturile ! Ce-o fi vrînd omul alb ?

— Omul roșu va vedea imediat.

Îi luai hîrtia din mînă și o arătai și altor războinici din spatele meu ; toți rămaseră uluiți ca și căpeteniile lor. Se uitau la schița mea ca la o minune. Făcui apoi din ea un cocoloș și-l băgai pe țeava carabinei.

— To-kei-hun, ziceai adineauri că pe această hîrtie v-am vrăjit sufletele. Iată-le acum în țeavă. Vrei să le împrăștii în cele patru vînturi pentru ca nimeni dintre voi să nu ajungă vreodată în veșnicele plaiuri ale vînătoarei ?

Efectul acestei farse îmi întrecu așteptările. Șefii săriră în sus ca arși. De jur împrejur se ridică un strigăt de groază.

Văzînd ce se întîmplă, mă grăbii să-i liniștesc :

— Oamenii roșii să se așeze și să fumeze cu mine calumetul păcii. Dacă se vor purta cu mine ca frații, le voi înapoia sufletele.

Se așezară în mare grabă și To-kei-hun scoase pipa. Îmi veni atunci o idee năstrușnică prin care să-i fac și mai docili. Unul din șefi purta la haină doi nasturi mari de alamă, socotindu-i, pesemne, podoabe de preț. Mă apropiai de acesta :

— Fratele roșu să-mi împrumute podoabele ! Am să i le dau repede înapoi.

Și, nici una, nici două, smulsei nasturii, întorcîndu-mă foarte calm, fără să-i iau în seamă uluirea.

— Frații mei roșii văd aici, între degetele mele, aceste podoabe, cîte una în fiecare mînă. Acum, băgați de seamă !

Mă prefăcui că le arunc în sus și le arătai apoi mîinile goale.

— Frații mei să se uite bine ! Unde sînt nasturii ?

— Au zburat ! exclamă cu ciudă păgubitul.

— Da, au zburat departe, spre soare. Fratele meu roșu să tragă după ei și să-i aducă iar pe pămînt !

— Asta n-o poate nimeni, nici măcar vraciul !

— Atunci trag eu ! Frații mei să fie cu luare-aminte ca să vadă cînd vor cădea podoabele.

Nu folosii carabina, în care se afla cocoloșul de hîrtie, ci pușca mea cea veche, cu două țevi, gata încărcată. O ridicai de lîngă To-kei-hun și trăsei un foc în sus. Cîteva secunde, și se auzi căzînd ceva lîngă noi. Proprietarul prețioasei podoabe se repezi la locul cu pricina și, cu ajutorul cuțitului, dezgropă din pămînt un nasture.

— *Iuf*, e al meu !

Pe cînd toți se îmbulzeau să vadă minunea, eu băgai nasturele celălalt pe cea de-a doua țeavă și trăsei din nou. Indienii stăteau toți cu ochii în sus. Deodată, Bob strigă, frecîndu-și umărul și țopăind într-un picior :

— Oh, massa, nimerim Bob ! Pușcat umăr !

Într-adevăr, cel de-al doilea nasture căzu pe umărul lui și se rostogoli la pămînt. Indianul îl ridică și pe acesta și, prinzîndu-și-i împreună la piept, făcu o grimasă care să arate clar că de aci încolo nu va mai permite să fie proiectați în soare.

Această șmecherie, dintre cele mai simple, făcu o impresie de necrezut. Aruncasem doi nasturi în soare și-i adusesem iarăși pe pămînt cu cîte un foc de armă ! Și nasturii fuseseră într-adevăr sus, altminteri cum s-ar fi îngropat unul atît de adînc în țărînă și cum ar fi căzut celălalt drept pe umărul negrului, provocîndu-i și o vînătaie respectabilă ? ! Șefii ședeau gînditori, tăcuți ; nici nu mai știau ce să facă. Iar războinicii din jur așteptau intimidați desfășurarea evenimentelor.

Încercai atunci să risipesc încordarea, ce-i drept, într-un fel destul de riscant. Lîngă To-kei-hun se afla calumetul și punga de oposum în care indienii își țin tutunul amestecat cu foi de cînepă. Ridicai de jos calumetul și-l umplui. Apoi, luînd un are solemn, cuvîntai :

— ...Frații roșii să se uite la Old Shatterhand, care stă aici, în fața lor ! Văd ei oare la cingătoarea mea vreun scalp de indian, sau măcar un smoc de păr care să-mi împodobească încălțările ? Unde e dovada că mi-aș fi pătat vreodată mîinile cu sîngele comanșilor ? Mă aflam cu

soții mei în pădure pe cînd războinicii Racurroh fumau calumetul cu cei doi dușmani ai noștri. Și totuși nu m-am atins de ei. Apoi, prinzîndu-l pe Ma-ram, fiul marei căpetenii To-kei-hun, nu l-am ucis, ci, înapoindu-i armele, l-am adus încoace, la wigwamul tatălui său. Oare mi-ar fi fost greu să omor șase războinici de-ai voștri ? Și totuși nu le-am făcut nici un rău, mulțumindu-mă să leg pe unul din ei, pentru ca apoi să poată fi găsit și eliberat de ai săi ! N-aș fi putut oare să-i urmăresc pe războinicii care mergeau în munți, să semăn moarte printre ei și să pîngăresc mormîntul slăvitei voastre căpetenii ? N-am tras eu în cei doi albi care v-au răpus straja și au fugit cu aurul ? Nu port eu aici, în țeava puștii, sufletele voastre și totuși nu le spulber în vînt ? N-aș fi în stare, credeți, să arunc în soare toate pungile voastre cu „medicamente" fără să le mai aduc înapoi ? Și totuși nu fac nimic din toate acestea, pentru că doresc să fiu frate cu comanșii, să fumez cu ei calumetul ! Conducătorii voștri sînt viteji și înțelepți. Ei urăsc nedreptatea. Dar cel care nu crede ce-am spus va cădea trăsnit de pușca asta cu care eu, Old Shatterhand, trag cîte o mie de gloanțe la rînd ! E timpul deci să fumăm pentru pace !

Aprinsei pipa — și, suflînd fumul spre cer, spre pămînt și în cele patru vînturi, o trecui în mîna lui To-kei-hun. Izbutisem să-l supun voinței mele. Omul luă calumetul, suflă la rîndul lui șase fumuri și-l dădu mai departe. Ultimul dintre șefi mi-l înapoie și abia atunci mă așezai din nou, de data asta chiar în mijlocul lor.

— Fratele alb ne va întoarce acum sufletele ? întrebă îngrijorat unul din șefi.

Trebuia să răspund cu mult tact diplomatic :

— Dar mă privesc oare bărbații roșii ca pe un fiu al comanșilor ?

— Old Shatterhand e fratele nostru și e liber. El va primi un cort și va trăi după pofta inimii lui.

— Și ce cort îmi dați ?

— Old Satterhand e un mare războinic. El își va alege singur cortul.

— Atunci frații mei să mă însoțească ! Vreau să mi-l aleg.

Se ridicară și pornirăm împreună.

Luai la rînd toate corturile pînă ajunserăm în fața unuia păzit de patru străji. Acolo îmi făcui mîinile pîlnie la gură și imitai urletul coiotului. Numaidecît veni dinăuntru răspunsul așteptat. Dintr-un salt mă postai la intrare :

— Old Shatterhand va locui aici !

Șefii se uitară ca prostiți unul la altul ; nu prevăzuseră de loc această situație.

— Aici nu se poate.

— De ce, mă rog ?

— Aici stau dușmanii comanșilor.

— Care dușmani ?

— Două fețe palide și un om roșu.

— Cum îi cheamă ?

— Roșul e Winnetou, căpetenia apașilor, iar unul dintre albi e Sans-ear, care îi omoară pe indieni.

Să nu-și fi dat ei oare seama că făceam parte din același grup ? Ce-i drept, lui Ma-ram nu-i pomenisem nimic. Ar fi putut s-o afle însă de la Patrik Morgan.

— Old Shatterhand vrea să-i vadă pe prizonieri !

Și, fără să aștept răspuns, intrai în cort. Căpeteniile mă urmară în mare grabă.

Prizonierii zăceau la pămînt, legați de mîini și de picioare, prinși în același timp de proptelele cortului. Îmi recunoscuseră, firește, glasul, dar tăceau cu toții mîlc. Nimeni nu-și trăda cu vreun gest bucuria.

— Dar ce-au făcut acești oameni ? mă adresai căpeteniilor.

— Au omorît războinici de-ai noștri.

— Fratele meu a văzut cu ochii lui cum îi omorau ?

— Au văzut ceilalți războinici.

— Atunci vor trebui să aducă dovezi ! În orice caz, eu rămîn aici, iar oamenii aceștia vor fi musafirii mei !

Scosei cuțitul și dădui să tai legăturile care îi imobilizau pe prizonieri, dar unul din capii indienilor mă apucă de braț :

— Oamenii aceștia trebuie să moară. Fratele alb nu are dreptul să-i socotească musafiri.

— Și cine poate să mă oprească ?

— Cele patru căpetenii Racurroh !

— Poftim, să încerce !

Mă intercalai între indieni și prizonierii lor. În afară de cele patru căpetenii, nu mai intrase înăuntru decît negrul Bob.

— Bob, taie curelele! Începe cu Winnetou!

Negrul se apropiase între timp de stăpînul său, dar ordinul era ordin, și pe urmă va fi chibzuit și el că Winnetou ne poate fi de mai mare folos decît Bernard.

— Omul negru să bage cuțitul la loc! izbucni unul din șefii comanșilor.

Dar, pînă una alta, Winnetou se și eliberase.

— *Iuf!* exclamă căpetenia văzîndu-se neluat în seamă. Și dădu să se arunce asupra lui Bob, care tocmai se pregătea să taie legăturile lui Sam.

Îi tăiai calea indianului, dar, sesizîndu-i intenția, sării repede într-o parte. Totuși cuțitul lui mi se înfipse sus, în braț, pentru care îl pocnii numaidecît, de căzu ca o bucată de lemn. Nici nu avu timp să mai scoată cuțitul din rană. Cu încă o lovitură, scăpai de alt indian, apoi sării în gîtul celui de-al treilea, în timp ce Winnetou — deși cu mîinile umflate — îl apucă de beregată pe To-kei-hun.

Nu se auzise decît un *iuf!* și atît. Străjile stăteau fără grijă afară, în timp ce noi, aici, puneam stăpînire pe cort, iar tuspatru căpeteniile zăceau legate cobză, cu călușe în gură.

— *Heavens,* cerule! Asta înseamnă, ca să zic așa, ajutor la mare ananghie! se bucură Sam frecîndu-și mădularele amorțite. Dragă Charlie, tare sînt curios, ca să zic așa, cum ai făcut și ai dres toate astea?

— Las' că afli mai tîrziu. Acum făceți-vă rost de arme! Luați de la șefii ăștia, că au destule.

La rîndul meu, desfăcui punga cu muniții și-mi încărcai carabina ca să fiu pregătit pentru orice eventualitate. Între timp, le dădui celorlalți instrucțiunile necesare, recomandîndu-le să ucidă pe loc cele patru căpetenii în cazul că vom fi atacați. Apoi, ca și cînd nimic nu s-ar fi întîmplat, ieșii afară. Din respect față de căpeteniile lor, străjile se mutaseră la oarecare distanță. Mai încolo așteptau o mulțime de comanși, care se adunaseră din curiozitate. Mă dusei întîi de toate la străjeri:

— Știu războinicii comanși că Old Shatterhand a devenit frate cu căpeteniile lor?

Oamenii își plecară ochii în pămînt, ceea ce ar fi voit să însemne: da.

— Frații mei să păzească bine cortul, să nu lase pe nimeni înăuntru pînă nu vor primi alte porunci din partea căpeteniilor.

Apoi mă adresai mulțimii:

— Plecați și chemați pe toți războinicii la sfat!

Se împrăștiară numaidecît, iar eu o luai singur spre locul sfatului. Cine nu e familiarizat cu uzanțele indienilor mi-ar atribui, desigur, un curaj fără seamăn. Aprecierea însă ar fi exagerată. Indianul nu e nicidecum „sălbaticul" drept care trece. El are legile și datinile lui neclintite. Cine știe să se folosească de ele nu prea are motive de teamă. Și, în fond, aici totul era, încă de la început, o chestiune de viață sau moarte. Mai mult decît viața nu-mi puteam risca.

Pe cînd mergeam spre locul întrunirii, reușii să-mi leg rana de la braț, de altfel neînsemnată. Mă așezai apoi exact în locul pe care-l ocupasem cu cîtva timp înainte. Nu dură decît zece minute și piața se umplu de războinici, în afară de centrul unde șezuseră adineauri războinicii favoriți. Oriunde în altă parte un asemenea miting n-ar începe fără forfotă și gălăgie. Aici însă, printre așa-zișii sălbatici, nu se auzea o șoaptă. Oamenii veneau solemni și tăcuți, își alegeau locul și așteptau apoi nemișcați ca niște statui.

Făcui semn celor mai aleși dintre războinici să se apropie. După ce aceștia se așezară în semicerc în fața mea, rostii:

— Old Shatterhand a devenit frate cu căpeteniile comanșilor. Știați acest lucru?

— Știam! răspunse un războinic în numele celorlalți.

— Prin urmare, trebuie să-și aleagă un cort pe placul lui și i-a plăcut cortul unde stau prizonierii. Oare cortul ales i se cuvine ori ba?

— I se cuvine!

— Și totuși căpeteniile n-au vrut să țină seama de dreptul lui. Sînt oare căpeteniile comanșilor niște mincinoși?

Prizonierii au cerut ca Old Shatterhand să-i ocrotească. Să le fi respins cererea ?

— Nu !

— Deci Old Shatterhand i-a luat sub scutul său, socotindu-i oaspeţi. Avea el acest drept ?

— Avea şi dreptul, şi datoria — întări acelaşi războinic. Dar nu are voie să-i scape de judecată. Poate să-i ocrotească şi să moară laolaltă cu ei.

— Dar dacă se pune chezaş pentru ei, are voie să-i dezlege ?

— Asta da.

— Înseamnă că n-a făcut decît ceea ce se cuvine ! Totuşi unul din şefii comanşilor a încercat să-l omoare şi l-a rănit la braţ. Ce face un comanş cînd cineva încearcă să-l ucidă în propriul său cort ?

— Îl omoară el.

— Şi ce face cu ceilalţi, care dau ajutor ucigaşului ?

— Îi omoară pe toţi !

— Fraţii mei sînt înţelepţi şi cîntăresc lucrurile după dreptate. Cei patru şefi ai comanşilor au vrut să mă omoare. Totuşi eu nu i-am ucis. I-am doborît cu pumnul, şi atîta tot. Acum zac legaţi în cort şi păziţi de oaspeţii mei. Sînge pentru sînge, iertare pentru iertare ! În schimbul libertăţii celor care au vrut să mă ucidă, vă cer eliberarea prizonierilor ! Fraţii mei să se sfătuiască. Am să aştept aici răspunsul. Dar nu cumva oaspeţii mei să fie tulburaţi ! Dacă cineva dintre voi pătrunde în cort, oamenii mei vă vor ucide căpeteniile.

Nimic pe chipurile lor nu trăda grava impresie pe care cuvintele mele trebuie s-o fi făcut. Eu mă depărtai cîţiva paşi, ca să nu asist la dezbateri.

Războinicii din centru alcătuiau, aşa cum mă aşteptasem de altfel, un soi de consiliu ajutător. La un semn, ieşiră din rînduri cîţiva bărbaţi, cărora sfetnicii parcă le dădură instrucţiuni spre a fi transmise mulţimii. În sînul războinicilor se produse oarecare animaţie, dar fără să-mi pricinuiască neplăceri. Apoi se desfăşurară discuţii îndelungate, pînă ce, în sfîrşit, trei bărbaţi veniră spre mine şi unul dintre aceştia vorbi :

— Fratele alb îi ţine prizonieri pe şefii Racurroh ?

— Da.

— El trebuie să-i predea războinicilor comanşi pentru judecată.

— Fraţii mei uită, pesemne, că nu au voie să-şi judece conducătorii decît în cazul că s-ar dovedi laşi în luptă. Căpeteniile comanşilor, încercînd să-l ucidă pe Old Shatterhand, se află acum în wigwamul şi în puterea lui. Singur el are dreptul să-i judece.

— Şi ce are de gînd fratele alb ?

— Dacă musafirii mei nu vor fi eliberaţi, am să-i omor pe şefii voştri !

— Oare Old Shatterhand ştie cine sînt musafirii lui ?

— Desigur.

— Unul din ei e Sans-ear, cunoscut ucigaş al indienilor.

— L-au văzut oare fraţii mei omorînd vreun comanş ?

— Nu. Dar cîinele de Winnetou, care a ucis sute de fii ai comanşilor ?!

— Ştiu cumva fraţii mei că Winnetou ar fi răpus măcar un singur comanş Racurroh ?

— Nu. Dar al treilea ?

— E un om de sus, din miazănoapte, care în viaţa lui nu s-a atins de vreun indian.

— Dacă fratele alb ne ucide căpeteniile, va pieri şi el, vor pieri şi oaspeţii lui !

— Fraţii mei glumesc ? Cine ar putea să-l omoare pe Old Shatterhand ? Nu ţine el în puşcă sufletele comanşilor ?

Oamenii se aflau într-o mare dilemă şi stătură mult pe gînduri. Dar nu puteau să-şi lase căpeteniile în voia soartei !

— Fratele alb să aştepte pînă venim înapoi !

Se depărtară şi luară dezbaterea de la capăt. Pe cît îmi dădeam seama, nu erau stăpîniţi de furie împotriva mea. Mă apărasem cu bărbăţie şi le arătasem încredere. A trata cu mine nu însemna, deci, a te umili. După vreo jumătate de oră, cei trei delegaţi se înapoiară.

— Old Shatterhand şi oaspeţii săi vor fi liberi cît durează o pătrime din drumul soarelui pe cer.

Aşadar, indienii îşi pregăteau obişnuita lor desfătare. Dîndu-ne drumul, aveau să ne hăituiască apoi ca pe nişte fiare, salvîndu-şi în acelaşi timp căpeteniile ! Ne ofereau deci un avans de şase ore. Era puţin. Dar dacă porneam

exact cu șase ore înainte de asfințit, termenul se prelungea, practic, pînă în zori : noaptea, pe întuneric, nu puteau să ne urmărească. În această situație, refuzul ar fi fost o greșeală de neiertat. Se cerea totuși prudență.

— Old Shatterhand se va învoi numai dacă oaspeții lui își vor primi înapoi armele.

— Le vor primi.

— Și toate celelalte lucruri ?

Mă gîndeam mai ales la valorile pe care le avusese Bernard asupra sa ; nu știam dacă indienii i le lăsaseră ori ba.

— Vor primi totul !

— Oaspeții mei au fost luați prizonieri, deși nu făcuseră nici un rău comanșilor Racurroh. În schimb, căpeteniile voastre au încercat să mă omoare. Și acum vreți să-și recapete libertatea ? Schimbul nu e drept !

— Ce mai vrea fratele alb ?

— Rana pe care mi-au făcut-o la braț să fie plătită cu trei cai aleși de mine ! Dau în schimb trei din caii noștri.

— Fratele alb e viclean ca vulpea ; el știe că bieții lui căișori sînt istoviți. Dar împlinească-i-se voia ! Cînd vor putea să iasă căpeteniile din wigwam ?

— Cînd vom pleca de aici.

— Dar cum rămîne cu sufletele noastre ?

— N-am să le mai spulber în vînt.

— Atunci Old Shatterhand să plece cînd vrea. El e un mare războinic și un șacal șiret. Căpeteniile vor fi fost cu mintea încețoșată cînd au fumat cu el pipa păcii. *Howgh !*

Tîrgul se încheiase. Puteam pleca. Indienii mă lăsară să trec nestingherit și mă îndreptai agale spre cortul meu. Firește că acolo eram așteptat cu multă nerăbdare. Văzînd că intru neînsoțit de nimeni, tovarășii înțeleseră că lucrurile nu s-au terminat tocmai prost.

— Ei ? sări cel dintîi Bernard. Nu-l răbda inima să mai aștepte.

— Ți-au luat cumva diamantele și hîrtiile ?

— Nu. De ce ?

— Fiindcă altminteri ar fi trebuit să le primești înapoi. Sîntem liberi pentru un răstimp de șase ore !

— Liber, massa ? se bucură Bob. Oh, liber Bob, liber massa Bern' ! Dar puțin șase ore. Vinem indian, iar prindem...

— *Well* — făcu Sam — mai mult n-am fi putut să ne dorim. Doar intrasem aici, ca să zic așa, într-o belea grozavă ! Și Tony ? Ce se întîmplă cu Tony ?

— O capeți înapoi, ca de altfel și toate lucrurile ce-ți aparțin. Caii ceilalți însă sînt prea obosiți ; deși mă doare sufletul, am hotărît să-l înlocuiesc pe mustangul meu ; am să aleg trei dintre caii căpeteniilor.

— *High-day*, ura ! izbucni Sam. Șase ore avans și cai odihniți ! Asta ajunge, ca să zic așa, pentru niște vînători bătrîni ca noi. Doar n-o să alegi niște gloabe !

Acum mă apucai în sfîrșit să le povestesc pe scurt cele întîmplate din clipa dramaticei noastre despărțiri. Dar nici nu-mi terminai bine „raportul", că mă auzii strigat. Ieșii din cort și mă pomenii cu bătrîna care mă ospătase în două rînduri.

— Fața palidă să poftească !

— Încotro ?

— La Ma-ram.

Era o invitație ciudată. Îmi înștiințai tovarășii și o urmai pe bătrînică pînă la cortul care-mi servise de adăpost în cursul nopții. Acolo așteptau doi cai. Pe unul din ei încălecase Ma-ram.

— Fratele meu alb să meargă să-și aleagă caii !

Așadar, asta era ! Ieșirăm amîndoi în prerie, unde păștea un număr considerabil de animale. Tînărul indian mă conduse la un armăsar murg.

— Acesta e cel mai bun dintre caii comanșilor ! Ma-ram îl are de la tatăl său și-l dăruiește lui Old Shatterhand ca răsplată că nu i-a luat scalpul !

Mă surprinse acest dar prețios, care dovedea mărinimia lui Ma-ram față de mine. Avînd un asemenea cal, nu mai puteam fi ajuns din urmă. Firește că acceptai. Apoi mă îngrijii de Bernard și de Bob, alegîndu-le doi cai de nădejde.

La întoarcere, Ma-ram opri în fața cortului său :

— Fratele meu alb binevoiască să descalece și să intre !

Nu se putea, firește, să refuz invitația. Tînărul mă introduse în cort și fui tratat cu „kammas", un soi de turtă căreia comanșii știu să-i dea un gust foarte plăcut. După care îmi luai rămas bun.

Cînd ieșii din cort, o văzui iarăși pe fata cu ochi negri, lucitori, care îmi atrăsese atenția de dimineață. Își făcea de lucru pe lîngă caii noștri. Îmi pregătise niște merinde și, la apariția mea, se îmbujoră toată.

— Cine-i această fiică de Racurroh ? îl întrebai pe Ma-ram.

— Este Hil-lah-dih, „Izvorul limpede", fata căpeteniei To-kei-hun. Te roagă să-i primești darul, pentru că l-ai cruțat pe Ma-ram, fratele ei.

Îi întinsei fetei mîna :

— Manitu să-ți dăruiască multă fericire și multe veri însorite, floare gingașă a preriei ! Ochiul tău e limpede și fruntea senină. Fie-ți și viața curată, netulburată de furtuni !

Încălecai și mă dusei să prezint prietenilor mei caii aleși de mine. Toți se arătară încîntați, în special de armăsarul meu.

— Charlie — exclamă Sam — ăsta face aproape cît Tony, numai că a mea are coada mai scurtă și urechile mai lungi. În sfîrșit, totul e în regulă. Pramatiile astea roșii ne-au servit cît se poate de bine. Pînă-n seară mai avem exact șase ore. Propun să plecăm. Pe urmă să-i vedem dacă mai pun mîna pe noi, ca să zic așa.

Ne pregătirăm tot calabalîcul, apoi dezlegarăm pe cei patru șefi ai comanșilor.

— Massa, trebuie grăbim ! ne îndemnă Bob. Foarte mult trebuie repede grăbim, ca indian să nu prindem iar massa Bern', Sam, Charlie și Winnetou !

Cît mai întîrziarăm în cort, căpeteniile nici nu se clintiră de la locurile lor. Urcarăm apoi în șa și... la drum ! Ulița dintre corturi era pustie. Nici picior de indian. Fără îndoială că ne urmăreau cu toții pe ascuns. Numai la cortul lui To-kei-hun mi se păru că stăruie două perechi de ochi de după perdea. O sută de inimi băteau în așteptarea momentului cînd vom fi poate iarăși prinși. Aici însă, în acest cort, două inimi ne doreau salvarea...

C A P I T O L U L IV

ÎN CALIFORNIA

Trecurăm peste Rio Colorado, lăsarăm în urmă ținutul Pahuta și speram să atingem curînd flancul răsăritean al munților Nevada și să poposim cîteva zile lîngă lacul Mono. Drumul de la așezările comanșilor pînă aici e un drum lung și greu. Străbați savane nesfîrșite, munți uriași și pustietăți de nisip. Și oricît de zdraveni ar fi cal și călăreț, totuși eforturile îi fac să se resimtă.

Dar cine ne determina, de fapt, să batem atîta drum pînă în California ? Întîi de toate Bernard, care voia să-și găsească acolo fratele ; în al doilea rînd, presupunerea că cei doi Morgan, după ce și-au pierdut toată prada la Rio Pecos, se vor fi îndreptat spre țara aurului. Aveam destule temeiuri să bănuim acest lucru.

Plecînd atunci din satul comanșilor, călărisem fără popas seara și toată noaptea, încît ajunserăm a doua zi către amiază lîngă Sierra Guadelupa superioară. Iapa lui Sam și calul ciolănos al lui Winnetou rezistau cît se poate de bine, în ciuda uriașelor greutăți ale drumului, iar caii primiți de la comanși nu ne provocau nici un fel de griji. Trecurăm și de Guadelupa fără ca nimic să ne dea de bănuit că am fi urmăriți. Iar cînd, după cîteva zile, traversarăm Rio Grande, orice teamă de comanși dispăru.

La vest de Rio Grande se înșiră către nord, ca o salbă de piscuri, Cordilierii din Sonora, la care ajunserăm fără vreo pățanie deosebită. Aici însă interveni un eveniment important.

Poposeam la ora prînzului pe coasta unui defileu. Winnetou, cocoțat mai sus, pe o stîncă, supraveghea drumul din fața și din urma noastră.

— *Iuf!* făcu el deodată pe tonul acela gutural, propriu indienilor. Și, lipindu-se de pămînt, coborî tîriș pînă la noi.

Bineînțeles că apucarăm numaidecît armele și sărirăm în picioare.

— Ce s-a întîmplat? întrebă Marshall.

— Oameni roșii.

— Cîți?

— Atîția!

Ne arătă cele cinci degete de la mîna dreaptă și trei la mîna stîngă.

— Opt? Din ce trib?

— Winnetou nu i-a putut recunoaște; nu au nici un semn.

— Sînt puși pe război?

— Nu sînt vopsiți cu albastru și roșu, dar poartă arme.

— Unde se află? Departe de noi?

— Cam într-un sfert din ceea ce albii numesc o oră vor fi aici. Frații mei să se despartă. Sans-ear să vină cu mine, iar Marshall și omul negru să meargă pe același drum și să se ascundă în dosul stîncilor. Fratele Șarli va rămîne aici lîngă calul lui.

Îi prinse pe ceilalți patru cai de dîrlogi și-i duse după o stîncă, unde erau bine camuflați. Apoi indică locul fiecărui om din grup. Eu rămăsei singur: stăteam pe jumătate întors spre direcția de unde aveau să apară necunoscuții. Pușca mi-o țineam pregătită.

Nu trecu bine sfertul de oră, că și auzii tropot de cai. Făcui de parcă n-aș bănui nimic, dar trăgeam cu coada ochiului spre cei opt călăreți care, zărindu-mă la rîndul lor, se opriră locului. După un scurt schimb de cuvinte, își continuară drumul, apropiindu-se de mine. Terenul era atît de pietros, încît trecerea cailor noștri nu lăsase nici un semn. Drept urmare, străinii nu aveau de unde să știe că sîntem mai mulți.

Mă ridicai liniștit, cu pușca în mînă. Indienii își struniră caii cam la zece pași de mine. Cel din frunte întrebă:

— Ce face fața palidă aici în munți?

— Mă odihnesc după atîta drum.

— De unde vine fața palidă?

— De la malul lui Rio Grande.

— Și încotro merge?

— *Iuf!* exclamă un alt indian înainte ca eu să răspund. Războinicii comanșilor l-au văzut pe omul acesta lîngă apa lui Rio Pecos. Era împreună cu Ma-ram, fiul căpeteniei, și a tras cu pușca după cei doi albi urmăriți de frații mei.

Așadar, indianul făcea parte din grupul celor cinci comanși care mă atacaseră, dîndu-le, din păcate, răgaz lui Fred Morgan și fiului său să spele putina. De recunoscut nu-l recunoșteam, pentru că atunci apăruse vopsit în culorile războiului; de altfel, nici timpul nu-mi îngăduise să-i rețin figura.

— Încotro a plecat atunci fața palidă cu Ma-ram? mi se adresă iarăși șeful micului eșalon.

— La wigwamurile comanșilor.

— Și cum de s-a întîlnit omul alb cu Ma-ram?

— L-am prins în valea aceea unde rămăsese după ce războinicii comanșilor i-au atacat pe Winnetou, pe Sans-ear, pe încă un alb și pe un negru.

Auzindu-mi răspunsul, comanșii puseră mîna pe cuțite.

— *Iuf!* strigă șeful. L-a luat prizonier pe Ma-ram! Și cu ceilalți oameni roșii ce s-a făcut?

— Nimic rău. Pe unul l-am legat, iar ceilalți patru nici că au simțit cînd l-am prins pe fiul căpeteniei și l-am dus cu mine.

— Dar Ma-ram, cînd l-am văzut, nici nu era legat! interveni indianul, care se amestecase și adineauri în vorbă.

— L-am lăsat liber, după ce-mi făgăduise că mă va însoți liniștit pînă la wigwamurile comanșilor.

— *Iuf!* Și ce voia omul alb acolo?

— Să-i eliberez pe Winnetou, căpetenia apașilor, și pe Sans-ear. Acolo i-am prins pe cei patru șefi Racurroh și apoi i-am eliberat în schimbul tovarășilor mei. Ni s-a îngăduit să plecăm împreună. Avem un sfert de zi pentru salvarea noastră.

— Va să zică prizonierii au scăpat ?
— Fireşte !
Îmi plăcea să-i scot din sărite, povestindu-le întîmplarea cu toate amănuntele ei.
— Atunci omul alb trebuie să moară ! hotărî şeful grupului şi apucă puşca.
Era, de fapt, singura de care dispuneau. Ceilalţi aveau numai arcuri şi săgeţi.
— Oamenii roşii ar pieri înainte de a-şi îndrepta armele asupra mea ! Nu mă sperii eu de opt indieni ! Dar ştiu că n-o să vă atingeţi de mine, dacă am să vă spun că-i puteţi prinde chiar azi pe Sans-ear, pe Winnetou şi pe ceilalţi doi.
— *Iuf !* Unde ?
— Aici, pe loc ! rostii, arătînd spre tovarăşii mei pitulaţi după stînci. Acolo e Winnetou şi Sans-ear, vînătorul de indieni, iar dincolo e încă un alb şi negrul !
În aceeaşi clipă, de o parte şi de alta răsăriră cei vizaţi, înaintînd cu puştile îndreptate asupra călăreţilor, iar eu — dîndu-mă un pas înapoi — îl luai la ochi pe şef :
— Oamenii roşii sînt prizonieri ! Să descalece imediat ! le poruncii.
Faţă de noi erau cu trei mai mult la număr, dar cele cinci puşti ale noastre ne dădeau superioritate. Văzîndu-se împresurat, nu-i de mirare că şeful îşi coborî numaidecît puşca şi întrebă :
— Oare fratele alb nu vede că oamenii roşii nu sînt porniţi pe război ?
— Şi cu toate astea voiau să mă omoare ! Eu însă nu rîvnesc la sîngele fraţilor roşii. Poftim, descălecaţi şi să fumăm pipa păcii.
Călăreţii cam şovăiau să-mi urmeze invitaţia, se temeau să nu fie vorba de vreun vicleşug.
— Cum îl cheamă pe fratele meu alb ? întrebă şeful.
— Mi se spune Old Shatterhand.
— *Iuf !* Atunci vorbele lui pot fi crezute. Fraţii mei roşii să descalece !
Pregăti pipa şi se aşeză. Însoţitorii lui făcură la fel. Se apropiară şi ai noştri, luînd loc pentru ceremonial. Pipa,

umplută şi aprinsă, trecu din mînă-n mînă. Bernard făcu greşeala de a o întinde şi lui Winnetou. Acesta refuză.
— Căpetenia apaşilor şade aici, lîngă comanşi, numai pentru că Old Shatterhand vrea să încheie pace cu ei, dar de fumat nu va fuma din calumetul lor. N-au decît să vorbească şi să se înţeleagă cu prietenii mei albi, însă pe urmă să se ferească din drumul meu, că de nu, vor pieri ca şacalii în deşert !
Bernard ar fi trebuit să prevadă acest lucru. Comanşii se prefăcură a nu fi auzit cuvintele lui Winnetou. Mă adresai şefului lor :
— Oamenii roşii i-au urmărit pe cei doi trădători albi ?
— Doar am spus-o şi adineauri.
— Şi nu i-aţi prins ?
— Nu. Au fugit la duşmanii comanşilor, şi a trebuit să ne întoarcem.
— Cum de-au putut scăpa pe jos, fără cai ?
— Ei au furat caii comanşilor !
— Cum, n-au comanşii ochi să-i vadă pe tîlhari ? N-au urechi să le audă paşii ?
— Fiii comanşilor se adunaseră la mormîntul căpeteniei şi, cînd s-au întors la cai, au găsit straja omorîtă şi doi cai lipsă.
Aceasta fusese, într-adevăr, pentru Fred Morgan şi fiul său singura posibilitate de a se salva. Dar ce curaj să te aventurezi — cu urmăritorii în spatele tău — tocmai în munţi, la comanşi, şi să le furi caii ! Cei doi bandiţi dovedeau, orice s-ar spune, multă cutezanţă şi, ca adversari, nu trebuiau dispreţuiţi. Eram însă hotărît să-i prind chiar dac-ar fi fost să ocolim pămîntul. Şi, în vederea acestui scop, întîlnirea cu comanşii era chiar binevenită.
Indienii nu mai zăboviră mult. Cînd să plece, îi întrebai :
— Unde-au văzut fraţii mei roşii ultima oară urmele celor doi albi ?
— La două zile călare de aici. Vrea fratele meu să-i găsească ?
— Da. Şi dacă-i prindem, s-a terminat cu ei !
— *Iuf !* Omul alb parc-ar scoate vorbele din inima comanşilor. S-o ia deci călare spre asfinţit. După un ocol al soarelui, va ajunge într-o vale ce se întinde de la miazăzi

spre miazănoapte. Ţinîndu-se mereu pe vale, va găsi un loc unde cei doi albi s-au odihnit şi au aprins focul. Să treacă apoi muntele pînă la apa ce curge spre apus şi, tot mergînd de-a lungul ei, va mai întîlni în două rînduri cenuşa focurilor aprinse de albi. Mai încolo comanşii n-au mers, ci s-au întors, pentru că dăduseră de hotarul unde începe ţinutul navaioaşilor.

— Cît mai era pînă cînd fraţii mei au fost nevoiţi să se întoarcă ?

— Nici jumătate de zi. Războinicii roşii s-ar fi ţinut de ei şi mai încolo, dar se vedeau în vale wigwamurile duşmanilor şi era primejdie de moarte.

— Războinicii comanşilor pot spune lui To-kei-hun şi celorlalte trei căpetenii că Winnetou, Sans-ear şi Old Shatterhand îi vor prinde pe trădători. Iar Ma-ram să nu-l uite pe Old Shatterhand, după cum nici acesta nu-l va uita !

— Dar Winnetou, apaşul, nu-i va urmări oare pe războinicii comanşilor ?

— Nu. Deşi li-i duşman, nu se va atinge de ei, pentru că au încheiat pace cu fraţii lui.

Comanşii săriră pe cai şi plecară. Făcurăm şi noi la fel. Ei duceau spre răsărit vestea neaşteptatei întîlniri, iar noi ne îndreptam spre apus, cu nădejdea că-i vom prinde pe cei doi Morgan.

Indicaţiile primite de la ei se dovediră întru totul exacte. Cum apaşii şi navaioaşii trăiau în bună prietenie, puturăm trage cu Winnetou la aceştia din urmă. Aflarăm că cei doi bandiţi poposiseră acolo doar cîteva ceasuri şi că se interesaseră de drumul cel mai scurt spre Colorado. Pomeniseră şi de lacul Mono. Deşi ne despărţea de ei o distanţă de cîteva zile, urmele lor erau încă foarte clare, ceea ce ne întări speranţa că vom putea să le dăm de urmă.

Ne ţineam aşadar pe lîngă Sierra Nevada, călărind întins prin preria semănată cu numeroase urme de bivoli. Doream din toată inima să ne iasă în cale un exemplar şi să-l vînăm. Nu mai mîncasem de mult decît pastramă tare şi, chiar dacă proviziile ne mai ajungeau pe cîteva zile, totuşi o fleică sau un muşchiuleţ proaspăt nu ne-ar fi stricat de loc.

Iată de ce mă abătui niţel din drum, luîndu-l cu mine pe Bernard care pînă atunci nu vînase bizoni. Făcurăm un arc pe dreapta, spre un zăvoi cu apă şi verdeaţă multă, unde presupuneam că într-o amiază ca aceasta, dogoritoare, vor veni bizonii în turmă ca să se scalde şi să rumege în tihnă.

Şi, într-adevăr, speranţa se împlini. În zare îşi făcură apariţia un grup de patru bizoni. Pornirăm în întîmpinarea lor. Din păcate, vîntul bătînd din direcţia noastră, animalele ne simţiră imediat. Ne văzurăm siliţi să angajăm caii într-o cursă foarte rapidă. Murgul meu se ţinea formidabil. Zbura de parc-ar fi purtat în spinare un jocheu mărunţel. În schimb, Bernard rămăsese serios în urmă. Agerimea calului mă ispiti să-l supun unei probe a cărei reuşită contează în mod deosebit aici, în Vest. Hotărî ca, în locul puştii, să mă folosesc de lasso. Al meu era prevăzut cu un inel prin care laţul lunecă mai uşor decît prin urechiuşa de piele a lasso-urilor indiene.

Îi ajunsei din urmă pe bizoni, nu departe de un grup de sălcii. Era un taur masiv cu trei bivoliţe. Îmi alesei dintre acestea una cu pielea netedă, lucioasă — ceea ce înseamnă de obicei carne fragedă. O izolai printr-o manevră şi, galopînd pe lîngă ea, zvîrlii lasso-ul. În acele clipe, murgul meu se comportă minunat. Cum auzi şuierul lasso-ului, se şi întoarse fără nici un îndemn şi se propti amarnic, cu trupul încordat şi aplecat înainte. Laţul se strînse de gîtul bivoliţei. Urmă o smucitură puternică, mai-mai să ne răstoarne, dar murgul se ţinu zdravăn de tot, în timp ce la capătul celălalt bivoliţa se prăvăli la pămînt. Atunci sării repede din şa şi împlîntai cuţitul adînc în grumazul vitei. Murgul îmi urmări din ochi mişcările şi abia cînd văzu că totul e gata slobozi lasso-ul. Mă apropiai de bravul animal şi-l mîngîiai drăgăstos cu palma, iar el — drept recunoştinţă — îşi frecă botul de umărul meu.

Scosei apoi laţul de la gîtul bivoliţei şi mă pregătii să despic mormanul de carne. Tocmai atunci veni şi Bernard într-un suflet.

— Am întîrziat ! regretă el. Mai vînăm ?

— Las' că ne ajunge. Dă-mi o mînă de ajutor !

Bernard descălecă, iar eu, întorcînd bivoliţa pe partea cealaltă, constatai, surprins, că era însemnată cu fierul roşu.

— Aoleu, să ştii că e proprietatea unei *estanzia*, a unei *hacienda* sau a unui *rancho* !

— Şi aveam oare dreptul s-o vînăm ?

— Da. Fermierii aceştia nu preţuiesc vitele decît pentru pielea lor. Orice trecător poate vîna cît pofteşte, cu condiţia ca pielea vitei să i-o lase proprietarului. Aşa e uzul pe-aici.

— Atunci va trebui să-i ducem pielea, nu-i aşa ?

— Ba de loc. Dacă întîlnim prin preajmă vreo gospodărie, n-avem decît să anunţăm unde a rămas pielea. Avînd în vedere mulţimea de bizoni ce se vînează aici în fiecare an, e practic imposibil ca fermierul să nu doboare din greşeală vreun exemplar al vecinului său. De aceea, la urmă ei schimbă între ei pieile, orientîndu-se după semnul pe care-l poartă.

Bivoliţa zăcea la cel mult cinci paşi de sălciile pomenite mai sus. Abia terminai cu explicaţiile, cînd auzii un şuier ascuţit şi, în aceeaşi clipă, Bernard strigă ca în ghearele morţii. Îmi ridicai repede privirea : tînărul meu prieten se zbătea dus de un lasso aruncat dintre sălcii. Apucai puşca şi mă năpustii în direcţia respectivă, sărind orbeşte peste tufele ce-mi închideau drumul. Un călăreţ în port mexican se depărta în galop, tîrîndu-l pe tînărul Marshall după el !

Aici nu mai încăpea zăbavă. Bernard putea să moară jupuit şi sfîşiat. Dusei arma la ochi, ţintii calul şi trăsei. Acesta mai făcu cîţiva paşi şi se prăbuşi. Alergai într-acolo. Călăreţul venise de-a berbeleacul. Cînd mă văzu, ţîşni în picioare şi, lăsînd totul baltă, o zbughi din loc. Să-l urmăresc nu era vreme : mă interesa în primul rînd Bernard. Lasso-ul îi strînsese braţele atît de tare, încît bietul băiat nu se putea mişca de fel. Îl eliberai şi, spre bucuria mea, văzui că era aproape nevătămat. De altfel, se şi ridică imediat în picioare.

— Extraordinar, Charlie, ce mai lunecuş am tras ! vorbi el răsuflînd fericit. Ce-o fi vrut individul de la mine ?

— Habar n-am !

— Dar dumneata de ce ai tras în cal şi nu în călăreţ ?

— Mai întîi, fiindcă omul e totuşi om, în timp ce calul e animal. În al doilea rînd, fiindcă moartea călăreţului nu ţi-ar fi folosit la nimic. După cum vezi, lasso-ul e agăţat de şa, deci calul te-ar fi tîrît mai departe chiar şi în lipsa stăpînului.

— Exact ! Trebuia să mă gîndesc şi eu la una ca asta ! vorbi Bernard ruşinat, pipăindu-şi mădularele ca să se încredinţeze că e într-adevăr întreg.

— Acuma, haidem la bivoliţă ! Trebuie să ne grăbim. Se pare că nu prea sîntem în siguranţă aici.

— N-aş crede să ne mai pîndească vreun necaz. Doar ţinuturile indienilor au rămas departe în urmă.

— Ba te înşeli. Ne aflăm aici într-o regiune plină de primejdii. Ce-i drept, nu mai avem de-a face cu *indios bravos*, cum le spun spaniolii, în schimb ne putem pomeni cu tot soiul de tîlhari mexicani de drumul mare şi escroci yankei, care îşi fac de cap pe aceste meleaguri. Ai să-i vezi şi ai să-i auzi în curînd.

Aleserăm carnea cea mai bună, legarăm hartanele de şei şi mînarăm după tovarăşii noştri. Cum aceştia făcuseră între timp un popas, îi ajunserăm repede din urmă. Bob, care observă primul că venim cu vînat proaspăt, ne întîmpină strigînd de departe :

— Oh, massa cu biftec ! *Nigger* Bob ducem după lemn, foc facem. Bob pulpa fript !

Îl lăsai să facă pe bucătarul, în timp ce eu povestii camarazilor toată aventura. Cînd carnea se rumeni, Bob căscă o gură enormă şi începu să înfulece de-ţi era mai mare dragul. Mă şi miram unde încăpeau atîtea hălci ! Era atît de preocupat de această masă regească, încît nici nu dădu atenţie exclamaţiei lui Sam :

— *Behold*, ia te uită, nişte călăreţi ! Ori sînt numai cai ?

Îmi dusei luneta la ochi :

— Călăreţi ! Trei, cinci, opt... Exact, opt !

— Ne vor fi văzut oare ?

— Fireşte ! Au observat încă de departe fumul.

— Cine naiba or fi ?

— Judecînd după pălăriile largi şi şeile înalte, cred că sînt mexicani.

— Atunci să ţinem, ca să zic aşa, degetul pe trăgaci! Vizita lor poate fi în legătură cu individul care a fugit, ăla cu lasso-ul.

Grupul de călăreţi se apropia mereu. În sfîrşit, se opriră la oarecare distanţă de noi. Erau mexicani, un fermier şi şapte oameni din serviciul lui — cum se părea. Iar unul din aceştia era chiar individul căruia îi împuşcasem calul. Oamenii se sfătuiră un timp, apoi se despărţiră în două grupuri şi ne înconjurară.

— S-ar zice că au chef de discuţie cu noi domnii ăştia, ha-ha-ha! rîse Sam într-un fel din care se vedea că e bine dispus. Zău că m-aş ocupa de ei singur-singurel, ca să zic aşa!

Cercul se strînse treptat, pînă ce diametrul măsură cel mult douăzeci de lungimi de cal. Apoi conducătorul mai înaintă cîţiva paşi şi ni se adresă într-un amestec de spaniolă şi engleză, obişnuit prin acele părţi:

— Cine sînteţi dumneavoastră?

Sam se grăbi să răspundă pentru noi:

— Sîntem mormoni din marele oraş de la lacul sărat. Mergem în California ca misionari.

— Nu-i nici o afacere. N-o să vă alegeţi cu nimic, atîta vă spun! Dar cine e indianul?

— Nu e indian, ci eschimos din New-Holland. Dacă vedem că nu ne merg afacerile, îl expunem la panoramă contra bani.

— Şi negrul?

— Păi nu e negru! E *lawyer*, avocat va să zică, din Kamciatka. Are de pledat într-un proces la San Francisco.

Era evident că mexicanul nu se avea tocmai bine cu geografia...

— Frumoasă familie! rosti el. Trei misionari mormoni, plus un avocat de nu ştiu unde îmi fură o bivoliţă şi încearcă să-l omoare pe *vaquero*. Las' că vă învăţ eu minte! Vă declar prizonieri! Mă urmaţi la *rancho*-ul meu!

Sam se întoarse spre mine şi făcu o mutră de şmecher:

— Ce zici, Charlie, mergem? Poate găsim la *rancho*-ul dumnealui nişte mîncărică mai gustoasă decît aici.

— Să încercăm! Dacă nu e un *haciendero* cu sute de slugi, ci numai un modest *ranchiero*, atunci nu prea văd de ce ne-am speria.

— *Well*, ne vom distra un pic! se bucură Sam.

Apoi se adresă din nou mexicanului:

— Vreţi, într-adevăr, senor, să vă daţi atîta osteneală pentru un lucru de nimic?

— Nu sînt senor! Sînt don, sînt grande! Mă cheamă don Fernando de Venango e Colona de Molynares de Gajalpa y Rostredo. Băgaţi la cap!

— *High-day*, că mare domn mai sînteţi! Înseamnă că trebuie să ne supunem la ordinele dumneavoastră. Sper însă că veţi fi delicat cu noi.

Nu făcurăm nici un gest de împotrivire. Stinserăm focul şi ne săltarăm pe cai. Bob rîdea cu gura pînă la urechi:

— Oh, asta frumos! *Nigger* Bob sîntem *lawyer* din... din... Bob nu mai ştim de unde! La *rancho* bun mîncare pentru Bob şi băut şi stat frumos casa!

Furăm încadraţi din toate părţile şi pornirăm toţi într-un galop furtunos, specific mexican. În drum avui răgazul să examinez mai atent îmbrăcămintea călăreţilor.

Mexicanii poartă veşminte de un romantism rar întîlnit în portul altor popoare. Întîi de toate, pălăria joasă cu boruri foarte largi, aşa-numitul sombrero, din pîslă neagră ori cafenie, sau din acea împletitură de pai subţire, pe care şi Europa o cunoaşte din import sub numele de „panama". Pălăria unui senor, deci a unui domn, fie el *haciendero, ranchero* sau bandit, e totdeauna îndoită pe o parte în sus, prinsă cu o agrafă de aur sau de alamă, încrustată la rîndul ei cu pietre scumpe sau cu sticlă colorată. Agrafa menţine borul pălăriei ridicat şi în acelaşi timp fixează o pană, mai aleasă sau mai de rînd, după averea posesorului — dar care nu lipseşte în nici un caz.

Un fel de jachetă scurtă, fără nasturi, cu mînecile larg răscroite, acoperă bustul. La mîneci, pe spate, pe piept — o bogăţie de ornamente din fir subţire de lînă, bumbac sau mătase, din metal ieftin, lucitor sau din aur şi argint.

Gîtul e înfăşurat într-o basma neagră, lungă, înnodată în faţă. Capetele ei, dac-ar fi lăsate în voie, ar ajunge pînă mai jos de brîu — dar nu se poartă aşa, ci se aruncă înapoi, peste umeri, ceea ce dă costumului un plus de pitoresc.

Pantalonii sînt cu totul originali. Strînşi pe talie şi întinşi pe şolduri, ei se lărgesc treptat, ajungînd ca jos să

fie de două ori mai largi. Unde mai pui că sînt și spintecați pe partea dinafară, încărcați cu trese și cu broderii late, iar șlițul e tighelit cu mătase de o culoare care distonează cît se poate de viu cu stofa pantalonului.

Pînă și cizmele de lac fin sînt bogat împodobite și bineînțeles prevăzute cu pinteni uriași, de argint sau din oțel frumos lucrat, dacă nu din alamă sau corn. Pintenii aceștia întrec cu mult în mărime pe cei ai cavalerilor împlătoșați din Evul mediu...

Costumul călărețului și harnașamentul calului sînt deopotrivă de costisitoare. Șaua și căpăstrul poartă tot felul de incrustături de argint, cîteodată de aur. Caii bogătașilor au zăbale din argint greu, iar lănțugurile nu sînt nicidecum goale pe dinăuntru, ci pline și din aur masiv...

Scările, prinse adeseori cu lanț de argint, sînt îndeobște de lemn... Pentru ocrotirea piciorului, partea din față a scării e prevăzută cu apărători de piele, tapageres, cum le numesc spaniolii, întărite cu împletituri de sîrmă... Oamenii foarte bogați au scări din fier forjat, cu ornamente prețioase, întru totul asemănătoare celor din vechile armuri. Pentru apărarea călărețului de intemperii, de ambele părți ale șeii se află acele *armas de pelo*, niște piei grosolane de capră, așezate cu partea păroasă în afară, și care se trag pe timp de ploaie peste coapse și genunchi. De altfel, pieile acestea îl apără pe călăreț și de mărăcinii ghimpoși prin care, eventual, e nevoit să treacă.

Dar să revin la peripețiile noastre. După aproape o jumătate de ceas, ne răsări în față o clădire, probabil *rancho*-ul mexicanului. Intrarăm din goană în curtea vastă și sărirăm de pe cai.

— Senora Eulalia, senorita Alma ! strigă fermierul înspre clădirea principală. Ia poftiți încoace să vedeți pe cine am adus !

La chemarea lui, cele două făpturi apărură cu atîta grabă, încît, fără să vreau, gîndul mă duse la versurile lui Schiller :

„Și ușa, deschizîndu-se lată,
Scuipă două doamne deodată".

Da, erau senora și senorita, cum s-ar spune — dar grăjdărițele din Lüneburg ar fi arătat pe lîngă ele ca niște doamne de elită. Desculțe, cu capul descoperit — nici nu-mi dădeam seama dacă ciudățenia de cîlți din capul lor era păr sau nu. Fustele le ajungeau doar pînă la genunchi, iar jegul de pe pulpe, gros, lucios, ar fi putut trece drept carîmb de cizmă. Sus, pînă la brîu, purtau cămăși care, cu ani în urmă, trebuie să fi fost albe, dar care păreau să fi servit între timp la curățatul hornurilor.

Țîșniră deci pe ușă și se zgîiră la noi cu gurile căscate.

— Pe cine ne-ați adus, don Fernando de Venango e Colonna ? cîrîi cea mai în vîrstă. Ia te uită ce de treabă pe capul nostru ! Cinci deodată, cinci musafiri ! Să le dai de mîncare și de băut... Pe urmă or vrea să și joace, să fumeze, să doarmă ! Asta e prea de tot ! Mai bine vă las aici și fug unde mi-or vedea ochii din *rancho*-ul ăsta păcătos. Ah, cum de m-am lăsat convinsă, de mi-am părăsit frumosul San José și...

— Dar, mămico, uită-te la domnul acela ! Seamănă leit cu bunul nostru don Allano ! interveni senorita, arătînd spre Marshall.

— N-are decît să-i semene, că tot nu-i el ! o repezi mama supărată, văzîndu-se întreruptă din năvalnicul ei șuvoi de vorbe. Ce-i cu bărbații ăștia și cine să le poarte de grijă ? Eu și iarăși eu ! Frumoasă surpriză, cînd ai treburi pînă peste cap cu o gospodărie atît de mare ! Eu nu mai știu cum s-o scot la capăt, și cînd colo îmi veniți cu musafiri, cinci deodată, ce să zic...

— Dar, senora Eulalia, ăștia nu sînt musafiri ! o liniști bărbatul.

— Nu ? Atunci ce sînt, stimate don Fernando de Venango e Colonna ?

— Prizonieri, senora Eulalia.

— Prizonieri ? Și ce-au făcut, stimate don Fernando de Venango de Molynares ?

— Ne-au omorît o bivoliță și trei *vaqueros*, dragă senora Eulalia.

Era, într-adevăr, pasionant cu cîtă neobrăzare înmulțea dumnealui isprăvile noastre.

— O bivoliță și trei *vaqueros !* exclamă femeia plesnindu-și palmele murdare, încît caii, speriați, își ciuliră

urechile. Dar e groaznic! E strigător la cer! I-ați prins asupra faptului, don Fernando e Colonna de Gajalpa?

— Nu numai asupra faptului, ci asupra tuturor faptelor, senora Eulalia. Mai întîi au ucis, pe urmă au fript și au mîncat!

Dona Eulalia își holbă și mai crunt ochii.

— Fript și mîncat? Pe cine? Pe bivoliță sau pe cei trei *vaqueros*, stimate don Fernando de Gajalpa y Rostredo?

— Au început cu bivolița, dragă senora Eulalia.

— Și pe urmă? Pe urmă ce-au făcut, stimate don Fernando Rostredo y Venango?

— Pe urmă? N-au mai avut timp. I-am surprins, arestat și uite-i aici, senora Eulalia.

— Arestat și uite...! O, toată lumea vă știe de viteaz fără pereche! Dar cine sînt, de fapt, oamenii aceștia, stimate don Fernando de Molynares e Colonna?

— Albii sînt misionari din orașul mormonilor și se duc la San Francisco să convertească poporul din California!

— Ferească sfîntul! Misionari care fură bivolițe și ne omoară slugile ca să le mănînce! Povestiți mai departe, don Fernando de Rostredo y Venango!

— Cel smolit, care arată ca un negru, e avocat în... în fine, în Țara-de-Foc. Merge și el la San Francisco ca să pună mîna pe o moștenire, senora Eulalia!

— Va să zică, vrea să pună mîna! O, atunci nu-i de mirare că a pus mîna și pe bivolițele noastre, și pe *vaqueros*! Și ultimul cine-o fi, stimate don Fernando de Colonna y Gajalpa?

— Seamănă cu un *indio bravo*, dar e hotentot din... din Groenlanda. Vrea să-i expună la circ pe misionari ca să adune bani de la curioși, senora Eulalia!

— O-o-o! Și ce-o să faceți cu ei, scumpe don Fernando de Molynares y Gajalpa e Venango?

— Am să pun să-i spînzure și să-i împuște. Chemați toată lumea încoace, senora Eulalia!

— Ce lume? Păi sîntem aici cu toții, afară de Betty, negresa... uite că vine și ea!... Dar bine, stați un pic, văd că nu lipsește nimeni, deși ziceați că au fost omorîți trei *vaqueros*! Cum vine asta, don Fernando e Rostredo de Colonna!

— Las' că o descurcăm mai tîrziu, senora Eulalia. Încuiați porțile și ușile, senores, ca să nu ne scape cumva prizonierii! Am să-i judec imediat și cît se poate de aspru.

Nu exista, de fapt, decît o singură poartă, care fu zăvorîtă bine de tot — ceea ce însemna că-i și aveam practic în mînă atît pe stimabilul don, cît și pe senorii lui.

— Așa! făcu mexicanul mulțumit. Aduceți-mi un scaun! Legați caii de stîlp, dincolo, inclusiv pe-ai prizonierilor, și să începem judecata.

Nu protestarăm în nici un fel. De altminteri, prin îndepărtarea cailor ni se crea tocmai bine spațiul necesar. Nu aveam nici cel mai mic trac înaintea „spectacolului".

Dar iată că fură aduse trei scaune în loc de unul. La mijloc se așeză don Fernando, iar la dreapta și la stînga lui, senora Eulalia și senorita Alma în „robele" descrise mai sus. Noi stăteam tuscinci mai la o parte, supravegheați de slujitori.

— În primul rînd, să auzim cum vă cheamă — începu don Fernando. Ia spune tu!

— Bob — răspunse negrul, căruia îi fusese adresată întrebarea.

— Aha, nume de pungaș! Și tu?

— Winnetou.

— Winnetou? Nume fals! Aparține, de fapt, celui mai mare și mai vestit conducător al indienilor. Dar tu?

— Marshall.

— Vezi, pînă și numele e același! sări bucuroasă senorita, adresîndu-se mamei.

— Nume de yankeu — stabili don Fernando. Indivizii ăștia nu fac doi bani. Și ție cum îți spune?

— Sans-ear.

— Iarăși fals! Adevăratul Sans-ear e un vînător de seamă, cunoscut în lungul și în latul preriei. E cel mai teribil dușman al roșilor. Și ultimul?

— Old Shatterhand.

— Sînteți voi tîlhari, dar și mincinoși fără pereche! Și ăsta e nume de furat!

Atunci făcui un pas înainte și mă postai chiar lîngă ticălosul de *vaquero* care-l prinsese pe Bernard. Individul merita o lecție.

— Nu mințim — rostii hotărît. Vreți dovezi ?

— Poftim !

În aceeași clipă, pumnul meu căzu ca o măciucă în capul văcarului, care se prăbuși fără să crîcnească.

— Ei, ce pumn e ăsta, dacă nu al lui Old Shatterhand ?

— Ah, Alma, îmi vine rău, mă apucă pandaliile, mă lovește damblaua ! izbucni desperată dona Eulalia, desfăcîndu-și larg brațele și căzînd la pieptul viteazului don Fernando.

Acesta dădu să sară de pe scaun, dar nu se putu debarasa de dulcea povară care-l ținea încleștat. Strigă și el ca din gură de șarpe, iar senorita Alma îi ținu isonul.

Cînd e călare, mexicanul se arată foarte cutezător și iute, în schimb, fără cal, e neputincios. Văcarii nu făceau nici ei excepție de la această regulă. Văzîndu-ne pe toți cinci cu armele ațintite asupra lor — după ce-l năucisem pe nevrednicul lor camarad — bieții oameni nu mai știură ce să facă.

— Să n-aveți teamă, senores ! îi liniștii eu. Nu vi se întîmplă nimic, firește, dacă sînteți oameni de înțeles. Vrem numai să vă atragem atenția asupra unei mici greșeli. Pe urmă tratați-ne cum veți crede mai potrivit.

Și, spunînd acestea, mă îndreptai spre cele trei scaune și făcui cea mai adîncă și respectuoasă reverență :

— Dona Eulalia, îmi place nespus frumusețea și ador virtuțile femeii. Vă rog din suflet, alungați-vă spaima și dăruiți-mi o privire a ochilor dumneavoastră fermecători !

— A-a-ah !

Un lung suspin de ușurare, și ochii aceia mici, de scorpie, se întredeschiseră. Femeia se sili să-și ascundă obrajii galbeni sub o mască languroasă, pudică. De fapt însă, părea mai mult îngrozită.

— Frumoasă dona, veți fi auzit, desigur, de acele *Cours d'amour* din alte vremuri cînd cea mai admirată dintre doamne ocupa scaunul judecății și toată lumea trebuia să-i împlinească hotărîrile. Judecata la care don Fernando vrea să ne supună nu poate fi dreaptă, el însuși fiind parte în cauză. De aceea îl rugăm să-și treacă puterea în gingașele dumneavoastră mîini. Sîntem convinși că astfel sentința va lovi în adevăratul vinovat !

— Doriți, într-adevăr asta, senor ? făcu ea cu un glas fîstîcit, ce părea că se strecoară printre două perii de dușumea.

— Vorbesc foarte serios, dona Eulalia ! E drept că ținuta noastră nu prea corespunde unui asemenea moment solemn, cînd avem cinstea de a prezenta omagii unei doamne ca dumneavoastră, dar gîndiți-vă că ne aflăm de luni de zile în Vestul sălbatic. Și cum bunătatea e cea mai de preț podoabă a femeii, sperăm să ne ascultați dorința și să ne-o împliniți.

— Sînteți oare într-adevăr cei care v-ați dat adineauri ?

— Bineînțeles.

— Auziți, don Fernando de Venango y Gajalpa ? Acești faimoși senores m-au ales pe mine să judec și să hotărăsc. Știți că nu permit vreo împotrivire ! De acord ?

Don Fernando se acrise la față, dar nu îndrăzni s-o înfrunte pe dona lui. Și, în fond, nici nu găsea că e rău să scape de buclucul în care intrase.

— Preluați funcția, senora Eulalia ! Sînt convins că-i veți spînzura.

— După merit, totul după merit, don Fernando de Colonna e Molynares !

Apoi femeia mi se adresă mie :

— Aveți cuvîntul, senor ! Vorbiți !

— Să presupunem, dona Eulalia, că ați fi un călător flămînd și ostenit și ați întîlni în savană o bivoliță cu a cărei carne v-ați putea potoli foamea. Ați fi oare în drept să doborîți animalul, urmînd, firește, ca pielea s-o capete proprietarul ?

— Desigur, așa e uzul la noi.

— Nu peste tot... — dădu să intervină bărbatul, dar dona Eulalia i-o reteză scurt :

— Vă rog, don Fernando ! Eu dispun aici ! Nu îngădui să vorbiți neîntrebat !

Mexicanul se așeză la loc, resemnat și respectuos. De altfel, și atitudinea smerită a văcarilor sublinia faptul că dona Eulalia e suverana fermei.

— Asta-i toată crima noastră, senora — urmai eu. Deodată, acest *vaquero*, pe care l-am sancționat adineauri, îl

înhăţă cu lasso-ul pe senor Marshall, tîrîndu-l după el. Şi l-ar fi omorît, cu siguranţă, dacă nu-i împuşcam eu calul.

— Marshall ! E un nume drăguţ. Un senor Marshall, adică Allano Marshall, a locuit la soră-mea, în San Francisco.

— Allan Marshall ? Nu cumva din Louisville, din Statele Unite ? exclamai eu surprins.

— Chiar aşa ! Îl cunoaşteţi ?

— Cum să nu ! Acest Allan Marshall, bijutier din Louisville, e frate cu Bernard Marshall aci de faţă.

— Santa Lauretta ! Exact ! Era bijutier şi avea un frate pe nume Bernard. Vezi, Alma, inima nu te-a înşelat ! Fii binevenit, senor Bernardo. Vino în braţele mele !

Această explozie de bucurie părea oarecum inexplicabilă şi Bernard — deşi fericit să capete aşa, deodată, veşti despre fratele său — preferă să ducă doar mîna senorei pînă în dreptul buzelor, renunţînd politicos la îmbrăţişare.

— Am călătorit încoace — vorbi el — cu unicul scop de a-l găsi pe fratele meu. Puteţi să-mi spuneţi unde se află în prezent, stimată dona Eulalia ?

— Alma a fost în vizită la soră-mea. Înainte de întoarcerea ei, senor Marshall tocmai se pregătea să plece la minele de aur. Dar, vă rog, toţi aceştia sînt prieteni de-ai dumneavoastră, senor Bernardo ?

— Toţi ! Şi le datorez foarte mult. Ei mi-au redat libertatea şi m-au salvat de la moarte. Senor Old Shatterhand m-a scăpat de la pierzanie sigură, m-a scos din mîinile *stakemenilor* şi ale comanşilor.

Dona îşi plesni din nou palmele a mirare :

— Vai-vai ! Aţi trăit asemenea aventuri ? Senor Bernardo, vă implor să ni le povestiţi şi nouă ! Dar cum se face că dumneavoastră sînteţi mormon, iar fratele nu ?

— Nu sîntem nici unul mormon, dona Eulalia. N-a fost decît o glumă.

Femeia se întoarse brusc către soţul ei :

— Aţi auzit, don Fernando de Venango e Gajalpa, nu sînt nişte mormoni, nici tîlhari, nici asasini ! I-am achitat ! Vor fi oaspeţii noştri şi vor sta la noi cît le va pofti inima. Alma, dă fuga la bucătărie şi adu o sticlă de basilikiulep ! Să bem de bun sosit.

La cuvîntul basilikiulep, chipul lui don Fernando se lumină. Probabil că numai la ocazii foarte rare venea domnia-sa în contact cu o asemenea sticlă. Era deci explicabilă satisfacţia pe care, în cele din urmă, prezenţa noastră i-o dădea, prilejuindu-i acest contact îndelung rîvnit. Alcoolul era cel mai bun mijloc de a statornici pacea între noi.

Senorita Alma dădu fuga — mai să-i crape jegul gros de pe pulpe — şi reveni în pas alergător, aducînd o sticlă pîntecoasă şi un pahar de dimensiuni corespunzătoare. Cine cunoaşte otrava asta răspîndită aici de americani va fi, desigur, convins că n-am băut mai mult de un strop şi că doamnele nici nu s-au încumetat s-o ducă la gingaşa lor gură. În ce ne priveşte, ar avea dreptate ; femeile însă au dat de duşcă cîte un cogeamite pahar, plescăind din limbă de parc-ar fi fost ambrozie. Winnetou nici nu se atinse de băutură, cum făcea, de altfel, întotdeauna cînd era vorba de „apa de foc". În schimb, don Fernando îşi tot umplu pahar după pahar pînă ce energica lui nevastă îi smulse sticla din mîini :

— Ajunge, don Fernando de Venango e Rostredo y Colonna ! Ştiţi că nu mai avem decît două sticle ! Conduceţi-i pe senores în odaie. Noi, doamnele, ne facem mai întîi toaleta şi pe urmă vă pregătim ceva de-ale gurii că, deh, sînteţi desigur înfometaţi. Hai, Alma ! La revedere, senores !

„Doamnele" dispărură într-o firidă îndărătul căreia se afla, probabil, garderoba sau bucătăria, dacă nu ambele la un loc. Pe noi mexicanul ne conduse în încăperea pe care senora Eulalia o numise „odaie", dar căreia în altă parte i s-ar fi spus, probabil, „şopron". Se aflau înăuntru o masă şi cîteva bănci grosolane, negeluite pe care ne aşezarăm. Observînd însă că văcarii îşi cam fac de lucru pe lîngă caii noştri şi scotocesc prin coburi — ieşii afară ca să pun totul în siguranţă. Nu degeaba se spune că cel mai bun *vaquero* e în acelaşi timp cel mai mare pungaş. Lui Bob îi poruncii să stea de pază la caii ce păşteau lîngă poartă, ceea ce îl făcu să se tînguie amar :

— Massa mîncăm mult, bun, frumos la odaie. De ce *nigger* Bob să stăm la cai ?

— Pentru că tu ești mai puternic și mai curajos decît Winnetou și Sans-ear, deci n-o să mai am nici o grijă în privința cailor.

— Oh, este drept ! Bob sîntem tare și n-avem frică : nu se atingem nimeni de cai !

Îl împăcai deci cu soarta. Reîntors în „odaie", îi găsii pe ceilalți discutînd rece și monosilabic pînă ce, în sfîrșit, apărură și doamnele. Față de cum arătaseră mai înainte erau acum cu totul schimbate. Se gătiseră ca niște dudui de pe Allameda de Mexico.

Îmbrăcămintea doamnelor mexicane amintește doar pe ici, pe colo moda actuală din Europa. Pălăria și boneta sînt absolut necunoscute chiar și celor mai cochete dintre femei. În schimb, nici una nu se lipsește de *rebozo*, un șal lung de patru coți care, la nevoie, le acoperă și capul. Cînd se află în societate, în casă, ele îl poartă de obicei pe umeri, ca la noi. Dar cînd se duc în vizită pe la prietene sau ies seara la plimbare, își trag șalul peste cap, lăsîndu-și doar fața neacoperită. Fiind de regulă subțire și transparent, *rebozo* poate fi folosit și ca văl, îmbrăcînd nu numai capul și umerii, dar și întregul corp. *Rebozo*-ul unei mexicane de rang e întotdeauna țesut de o meșteră indiană. Și cum aceasta necesită o muncă de cel puțin doi ani, prețul de optzeci de piaștri e, bineînțeles, extrem de mic. Dar sînt și cazuri cînd costă de două ori pe atît.

Învelite în astfel de șaluri își făcură acum apariția gazdele noastre. Își spălaseră fața și mîinile ; se încălțaseră cu ghete și ciorapi. Dacă nu le-aș fi văzut mai înainte, murdare, în hainele lor de lucru, mi-ar fi făcut acum — îndeosebi fata — o impresie destul de bună.

Doamnele luară loc la masă pentru a „face onorurile", lăsînd serviciul exclusiv pe seama bătrînei negrese. Ceea ce mă intrigă era faptul că vorbeau necontenit de „senor Allano". Pesemne că mica senorita Alma se cam îndrăgostise de fercheșul bijutier și că inima continua să-i ardă de dor.

Bucatele erau specific mexicane : carne de vită cu orez, scăldată în piper roșu, spaniol, făinoase cu usturoi, legume reci cu ceapă, friptură de berbec înnegrită cu piper obișnuit, pui împănat cu ceapă și usturoi și, la urmă, coastă de vită, iarăși cu ceapă și usturoi și cu toate piperurile la un

loc. Îmi simțeam gura arsă, gîtlejul fript, înțepat, stomacul argăsit, încît aș fi putut să improvizez și versuri :

„Și totul cu sila în gură-am vîrît,
Mai-mai să m-apuce plînsul,
De parcă tot iadu-l băgasem pe gît,
Cu toată drăcimea dintr-însul".

În schimb, gingașele doamne, mai puțin sensibile ca un Old Shatterhand, își sporeau plăcerea cu generoase rații de basilikiulep, după care urmă inevitabila țigară. Și pentru ca Bob să nu fie păgubit, unul dintre slujitori îi duse demîncare pe o împletitură veche de pai, împreună cu porția de basilikiulep servită într-un borcănaș de pomadă. Poate că pe drum alcoolul, amestecîndu-se cu resturile cosmetice, se va fi transformat într-o licoare parfumată și tămăduitoare.

Să pornim din nou la drum în aceeași zi nu mai era cazul. Senorita Alma nu se mai dezlipea de lîngă Bernard, iar eu — *westman* nenorocit — îmi ispășeam curtoazia de adineauri prin stăruitoarea vecinătate a senorei Eulalia. Pe cît de grețoasă — ca să vorbesc pe șleau — se arătase la prima ei apariție, pe atît de dulce își picura acum cuvintele din gură. De la titulatura simplă „Old Shatterhand", mă avansă la cea de „senor Carlos", apoi la „don Carlos". Și pe cînd Bernard își povestea pățaniile, doamna mă atacă subit cu „b r a v u l și n o b i l u l Carlos". În cele din urmă, după ce ne ridicarăm de la masă, îl întrebă pe „dragul ei" Carlos ce suvenir are de gînd să-i ducă logodnicei sale în Germania. Firește că nu putui minți în fața unei atît de abile întrebări și declarai sincer că nu e cazul să duc vreun suvenir, avînd în vedere faptul că în registrul stării civile figurez drept celibatar. Pentru a nu o mai reține de la treburile gospodăriei, mă scuzai și plecai afară, la Bob.

Îl găsii culcat pe burtă, agitîndu-și mîinile și picioarele într-un chip cu totul ciudat și rostogolind pe gură niște sunete de parcă repeta la un „ankleny" japonez — instrument compus din 24 de țevi de bambus și greu de 25 de kilograme — o nouă compoziție de tip wagnerian.

— Bob ! îl strigai.

Auzindu-mi glasul, își ridică ochii dilatați :

— Oh, massa... massa...
— Ce-i cu tine ?
— Oh, massa-a-a ! Bob înghițit mîncare tot și foc ardem! Bob ca sobă foc. Ajutăm, massa, să murim !

Erau efectele celor două soiuri pe piper, ale cepei și usturoiului, dar și ale borcănașului pe care Bob îl golise. Bietul negru se schimbase la față de parcă dădea să moară. Trebuia ajutat.

— Îți trebuie o băutură calmantă, că de nu, te-am pierdut de mușteriu ! Ce preferi : lapte, apă sau basilikiulep ?

Se ridică și mă privi cu recunoștință :

— Oh, massa, lapte și apă ce folosim ? Poate rachiu salvăm sărman Bob !

— Atunci fugi la dona Eulalia și spune-i că mori dacă nu-ți mai dă niște basilikiulep !

Alergă glonț și după un timp se întoarse într-adevăr — nici nu-mi venea să cred ochilor ! — cu o jumătate de sticlă de rachiu. Femeia îi dăruise toată poșirca rămasă de la prînz.

— Miss Eula' n-am vrut dam, dar Bob deștept spunem massa Charlie trimis. Atunci miss Eula' dăm tot „julep" repede.

— Hai, bea. O să-ți facă bine.

Cina o luarăm de asemenea în odaie. Senora se așezase lîngă mine. La un moment dat, îmi suflă la ureche :

— Don Carlos, vreau să vă dezvălui un secret.

— Ce anume ?

— Nu aici ! După cină veniți afară, la cei trei platani !

Un „rendez-vous" ! Nu puteam s-o refuz. Poate avea să-mi comunice un lucru important. În timpul mesei caii fură aduși în curte, dar poarta rămase deschisă. Ieșii după cină și mă lungii sub platani. A trebuit să-mi schimb însă repede plăcuta poziție, fiindcă senora Eulalia nu se lăsă de loc așteptată.

— Vă mulțumesc, don Carlos — începu ea. V-am rugat să-mi acordați această întîlnire, pentru că am să vă împărtășesc o taină. Aș fi putut s-o spun și celorlalți, dar v-am ales pe dumneavoastră, fiindcă...

— Fiindcă am stat la masă alături și eram cel mai ușor de convocat. Nu-i așa, dona Eulalia ?

— Cam așa. Uitați-vă ce-i : senor Bernardo spunea că dumneavoastră ați fi urmărit doi bandiți. Ei bine, bandiții au fost aici, în *rancho*.

— Ah, cînd ?

— Au plecat alaltăieri dimineață.

— Încotro ?

— Peste Sierra Nevada, la San Francisco. Am discutat mult cu ei despre senor Allano. Cică vor să-l viziteze.

Era o informație de mare preț pentru mine și îmi imaginai numaidecît cum se desfășuraseră lucrurile. Senora Eulalia, gata oricînd să aducă vorba despre Allan, îl pomenise și în discuția cu cei doi Morgan. Iar aceștia, după ce s-au informat mai îndeaproape, socotiră că au o bună ocazie de a se răzbuna pe Bernard, jefuindu-l pe fratele său care purta asupră-și valori considerabile.

— Sînteți sigură, dona Eulalia, că erau chiar bandiții ?

— Da, erau ei. Se potrivește totul, deși s-au prezentat sub alte nume.

— V-au cerut amănunte în legătură cu sora dumneavoastră și cu senor Allan ?

— Da. A trebuit chiar să le dau un semn de recunoaștere ca să poată dovedi că au fost la noi.

— Ce fel de semn ?

— O scrisoare pe care cumnatul meu mi-a trimis-o cîndva la San José.

— Trăiește cumnatul dumneavoastră ?

— Bineînțeles. E patronul hotelului „Valladolid" din strada Sutter. Îl cheamă Henrico Gonzales.

— Cînd a plecat senorita Alma de la ei ?

— Acum trei luni.

— N-ați vrea să-mi descrieți exact pe cei doi indivizi cărora le-ați dat scrisoarea ?

Femeia îmi făcu descrierea cuvenită. Era limpede că fuseseră într-adevăr Fred Morgan și fiul său Patrik...

Îi mulțumii din inimă, după care dona Eulalia se înapoie în casă.

Cînd revenii ceva mai tîrziu în așa-zisa odaie, toți mă așteptau. Tovarășii mei voiau să se culce. Trebuia rînduită straja în locul lui Bob, căci și aici, în *rancho*, se cuvenea să fim vigilenți. Apoi ne culcarăm, după indicațiile gazdei.

Pentru a vă da seama de condiţiile în care am dormit, e bine să ştiţi cît de cît cum arată interiorul unui *rancho*. Casa n-are, de obicei, decît o singură încăpere de locuit, în speţă aceea pe care senora Eulalia o numea odaie. Acolo vieţuieşte şi doarme patriarhal toată lumea din fermă, laolaltă cu eventualii musafiri. Dar din această lume fac parte adeseori şi vacile cu lapte, caii de călărie, oile, porcii, orătăniile, cîinii, pisicile. Podeaua e din lut bine bătătorit, tare ca piatra şi aşternut cu iarbă sau muşchi, adăpost permanent de scorpioni, păianjeni, miriapozi şi alte gîngănii. Drept învelitoare, se foloseşte pătura de la şa.

La fel arăta şi acest *rancho*. Don Fernando de Venango, senora Eulalia, senorita Alma, bătrîna negresă, toţi *vaqueros* şi, în sfîrşit, noi, musafirii, ne lungirăm pe jos, claie peste grămadă, ca în vechile hanuri germane unde, în schimbul a trei pfennigi, te poţi odihni pe o rogojină rezemîndu-ţi capul de speteaza unui scaun răsturnat. M-aş fi culcat bucuros afară, în aer liber, dar trebuia să-mi îndeplinesc obligaţiile de musafir, pentru a nu jigni gazdele în chipul cel mai grav.

Dimineaţa pornirăm la drum, însoţiţi de urările prieteneşti ale tuturor. Pînă şi păcătosul de *vaquero*, care îmi simţise pumnul, se văzu obligat — pentru a face pe plac senorei Eulalia — să-mi ureze călătorie bună.

Don Fernando de Venango e Colonna de Molynares de Gajalpa y Rostredo ne conduse călare o bună bucată de drum. Către prînz se întoarse acasă. Părea să regrete sincer despărţirea de misionarii mormoni, deşi aceştia îi consumaseră toată rezerva de basilikiulep.

În urma informaţiei confidenţiale primite de la senora Eulalia, nu mai era nevoie să ne ţinem strict de itinerarul nostru iniţial. Ajunşi la lacul Mono, făcurăm un popas mai scurt decît fusese prevăzut. De altfel, caii noştri se odihniseră aproape o zi întreagă la fermă.

Coborîrăm apoi în marş rapid dincolo de Sierra Nevada. către Stockton şi, în sfîrşit, spre San Francisco — ţinta călătoriei noastre.

Oraşul e situat la capătul unui promontoriu, mărginindu-se la vest cu Oceanul Pacific şi la est cu un golf de o magnifică frumuseţe. Intrarea în golf se află la miazănoapte. Portul e, cred, cel mai frumos şi mai sigur dintre

toate porturile lumii, şi are o suprafaţă care i-ar îngădui să adăpostească în el flotele tuturor naţiunilor. Pretutindeni domneşte o activitate din cele mai vii, un vălmăşag de nedescris şi un amestec de populaţie de toate culorile imaginabile. Europenilor de tot felul li se adaugă indieni sălbatici sau semicivilizaţi, care îşi aduc aici spre vînzare vînaturile, primind — poate pentru întîia oară de cînd se ocupă cu acest negoţ — un preţ care nu e chiar derizoriu. Întîlneşti aici şi pe mexicanul plin de sine, îmbrăcat în costumul său pitoresc, şi pe şvabul simplu, şi pe englezul plicticos, şi pe francezul exuberant. Iată-l, în veşmînt alb de bumbac, pe un culi din Indii lîngă un biet evreu polonez, umblînd să-şi caute norocul în lume; iată-l şi pe domnişorul elegant, spilcuit, din regiunile muntoase ale Americii, lîngă tirolezul harnic sau căutătorul de aur bronzat, nepieptănat şi cu o barbă care îi acoperă tot ce se înţelege prin „fizionomie". Iată-l şi pe mongolul de pe platourile înalte ale Asiei, pe persanul din Asia Mică, pe pakistanez, pe malaiezul din arhipelagul Sunda sau pe chinezul de lîngă Jangtze.

Acesta din urmă, fiul „Împărăţiei de mijloc", reprezintă tipul cel mai pregnant străin al populaţiei de aici. Chinezii par să fie toţi, fără excepţie, făcuţi pe aceeaşi măsură şi croiţi pe acelaşi calapod. Toţi au nasul scurt şi cîrn. Maxilarul inferior îl întrece pe cel superior. Toţi au buzele răsfrînte. pometii ieşiţi în afară, ochii oblici, tenul galben-verzui închis, fără vreo altă nuanţă pe obraji sau pe frunte...

Chinezii sînt cei mai harnici, cei mai muncitori oameni din San Francisco... Sculptează în fildeş sau în lemn, strunjesc metalul, brodează pe pînză, piele, postav şi mătase; tricotează şi ţes, desenează, zugrăvesc, decupează flori de hîrtie, confecţionează dantele şi şnururi, combină şi împletesc materiale aparent inflexibile şi produc obiecte rare ce stîrnesc admiraţie şi le asigură clientela tuturor colecţionarilor de curiozităţi. Se mai adaugă şi faptul că sînt puţin pretenţioşi şi se mulţumesc cu un cîştig minim. E drept că cer mai întîi nişte preţuri neruşinate, dar toată lumea ştie că cedează apoi la nesfîrşit şi că acceptă pînă la urmă o treime sau chiar un sfert din preţul iniţial. De altfel, şi simbria ce o primesc e mai mică decît a albilor;

numai că și așa, redusă, e totuși înzecit mai mare decît cea din patria lor. Cheltuind foarte puțin, trăind neînchipuit de modest, ei o scot bine la capăt. Toate micile meșteșuguri se află în mîinile lor, iar femeile se ocupă cu spălatul rufelor, cu gătitul și cu alte munci gospodărești.

Dar nu numai chinezii sînt activi. Toți locuitorii orașului sînt cuprinși de neastîmpăr. Oamenii nu urmăresc decît un singur țel : să cîștige cît mai repede și mai mult. Toți își dau seama că timpul înseamnă bani și că, ținîndu-l în loc pe altul, te păgubești și pe tine. Și, de fapt, nimeni nu se lasă reținut și toată lumea se agită, aleargă fără întrerupere...

Sosirăm cu bine în această capitală a Țării Aurului și ne strecurarăm prin furnicarul de oameni pînă în strada Sutter, la hotelul „Valladolid". Era, de fapt, un han în stil californian, o clădire din scînduri, cu un singur cat, lungă, aidoma barăcilor efemere care apar la noi cu ocazia serbărilor vînătorești.

Lăsarăm caii în seama *horse keeper*-ului, a îngrijitorului, care-i adăposti într-un mic șopron, iar noi intrarăm în restaurantul hotelului. În ciuda dimensiunilor lui uriașe, localul era atît de plin, încît abia de găsirăm o masă liberă. Un *barkeeper*, un chelner, se apropie imediat. Comandarăm fiecare după pofta lui, apoi — după ce furăm serviți — începurăm investigațiile.

— Am putea vorbi cu master sau cu senor Henrico Gonzales ?

— *Yes, sir !* Vreți să-l chem ?

— Dacă nu te superi.

Curînd, un spaniol înalt și grav veni la masa noastră și se prezentă drept senor Henrico.

— Ne-ați putea spune dacă un domn Allan Marshall locuiește la dumneavoastră ? îl întrebai.

— Nu știu, senor, nu-l cunosc, nu cunosc pe nimeni, nu mă interesez niciodată de numele oaspeților mei. Asta e treaba senorei.

— Putem vorbi cu dumneaei ?

— Nu știu nici asta. Întrebați pe una din fete !

Și zicînd acestea, se depărtă. Părea că se află cu senora cam în aceleași raporturi ca senor Fernando de Venango

cu sora ei, dona Eulalia. Mă ridicai de la masă, îndreptîndu-mă spre un anume „punct cardinal" de unde năvălea peste întreg restaurantul un miros îmbietor de friptură. Și pe acest drum mă întîlnii cu o femeiușcă mlădioasă care, cu mîinile încărcate, dădu să se strecoare pe lîngă mine. O apucai de braț :

— Unde e senora, micuțo ?

Ochii ei negri mă fulgerară mînioși :

— *Vous êtes un âne !* Sînteți un măgar !

Aha, o franțuzoaică ! Se smuci indignată și trecu înainte. Mă apropiai atunci de o altă nimfă care trebăluia într-un colț :

— *Mademoiselle,* sînteți bună să-mi spuneți unde o pot găsi pe senora ?

— *I am not mademoiselle !* Nu sînt *mademoiselle !*

Și plecă numaidecît. Așadar, englezoaică sau americană ! Dacă trebuia să iau astfel la rînd toate naționalitățile, nu mai ajungeam nici pînă seara la senora mea. Observai însă o altă fată care mă tot urmărea din ochi și... da, într-adevăr, parcă o cunoșteam de undeva ! Înfruntînd din nou valurile mulțimii, îmi croii drum către ea. Dar pînă să ajung, fata își împreună mîinile a surpriză și se năpusti spre mine, mai să mă răstoarne.

— Domnule, vecine, ce-mi văd ochii ?! Cît pe-aci să nu vă recunosc cu barba asta, zău așa !

— Ei drăcie, tu ești, Gustel ? Gusta lui Eberbach ! Ce mare ai crescut ! Aproape să nu te recunosc nici eu. Dar cum de-ai ajuns tocmai în California ?

— Puțin după ce v-ați călătorit a doua oară, am pierdut-o pe biata maică-mea. Într-o zi a trecut pe la noi un agent și tata s-a lăsat convins să-și încerce norocul. Acum e sus, la zăcăminte, împreună cu frații mei. Cică ar fi acolo aur berechet. Iar eu... eu am rămas aici și-i aștept. O duc binișor.

— Mai vorbim noi despre asta, Gustel. Deocamdată, spune-mi unde o găsesc pe senora ? Am întrebat și pe două colege de-ale tale, dar m-au cam repezit fetele.

— Nici nu-i de mirare, pentru că Madame ne-a dat dispoziții să i se spună „dona" și mai ales „dona Elvira".

— Bun, am să țin seama. Dar unde o găsesc ?

— Mă duc să văd. La ce masă stați ?

— Uite colo, masa a doua.
— Luați loc. Îi dau eu de știre.
Era iarăși una din acele întîlniri neașteptate de care avusesem parte nu rareori. Părinții noștri erau vecini și cumetri. Acum, bătrînul tîmplar se afla sus, la zăcămintele de aur. Amîndoi feciorii, dintre care cel mai vîrstnic îmi fusese coleg de școală, se trudeau și ei să găsească metalul vrăjit. Și iată că în prima circiumă din San Francisco dau de Gustel, mezina casei, care pe vremuri îmi juca pe genunchi, îmi zbîrlea părul și se bucura, și își freca născiorul de obrazul meu! Cine să-și fi închipuit atunci că ne vom întîlni cîndva în California?!
Fata se întoarse repede:
— Senora vă așteaptă, deși nu e ora ei de primire.
— Oră de primire... la o hangiță?!
Gustel ridică din umeri:
— Ei da, primește de două ori pe zi: dimineața de la unsprezece la douăsprezece, și după-amiază de la șase la șapte. Cine vine la alte ore trebuie să aștepte, afară de cazul că prezintă o recomandație specială.
— Îți mulțumesc, dragă Gustel — zîmbii eu. Nici nu-ți închipui ce noroc e să dai de o vecină amabilă.
— Nu-i așa? Haide, poftiți!
Totul se petrecea ca și cînd aș fi cerut audiență nu știu cărei somități politice sau de altă natură. Fata mă conduse într-o mică anticameră și mă povățui să aștept pînă ce va suna clopoțelul dindărătul unei portiere.
Nostimada începea să mă intereseze, mai ales că trebuii să aștept o jumătate de ceas pînă să aud semnalul. Intrai și mă pomenii într-o încăpere ticsită cu tot soiul de mobilier și puzderie de mărunțișuri. O „dona Elvira“ nu se putea să nu epateze prin bogăție! De aceea își aranjase astfel odaia, încît să nu rămînă nici un colț de perete gol. Ședea pe sofa, cu mîna rezemată de o hartă întinsă peste spătar; în poală îi odihnea o chitară, alături o broderie neterminată, iar dinaintea ei — vezi bine, tocmai în fața geamului — stătea un șevalet. Nici vorbă deci de lumină! Pe șevalet — un carton alb cu două schițe încă în lucru. Una se străduia să înfățișeze un chip de motan, dacă nu cumva de bătrînă care încă nu și-a pus pe cap scufița de

dimineață; a doua reprezenta în orice caz un exemplar dintr-o specie zoologică, numai că nu știam din care. Putea să fie și un cașalot stors, diluat la maximum, ca și o tenie hipertrofiată prin procedee științifice.
Mă înclinai adînc și cît se poate de smerit. Doamna păru să nu mă observe. Se uita fix în tavan, într-un anume punct care nu-mi spunea nimic. Deodată, smulgîndu-se parcă dintr-o profundă meditație, își zvîrli capul în lături și întrebă:
— Ce distanță e între pămînt și lună?
Întrebarea nu mă surprinse pe cît s-ar crede. Mă așteptam, de fapt, la vreo trăsnaie. De aceea dădui o replică pe măsura ei.
— Cincizeci și două de mii de mile, asta în zi de luni! Sîmbătă seara, numai cincizeci de mii!
— Just!
— Își pironi din nou ochii în tavan. Apoi, repetînd gestul de adineauri, întrebă iar:
— Din ce se produc stafidele?
— Din struguri.
— Foarte just!
Pentru a treia oară își înfipse privirea sus, în același punct de pe tavan, după care mă ferici cu o nouă întrebare:
— Ce înseamnă *poil de chèvre?!*
— E un material de îmbrăcăminte. Prețul: un scud de aur pentru cincisprezece coți. Dar nu se mai poartă.
— Just! Și acum, senor, fiți binevenit! Augusta m-a rugat să vă acord o audiență. Eu însă nu-mi prea risipesc favorurile pentru oricine și oricînd. De aceea îl supun pe solicitator unui scurt examen. Dumneavoastră v-am adresat cele mai grele întrebări din diferite domenii ale științei și ați răspuns excepțional, deși arătați mai curînd a urs decît a savant. Dar m-a informat Augusta că ați fi trecut prin multe școli și că ați cunoaște toate țările și popoarele lumii. Poftim, senor, luați loc!
— Mulțumesc, dona Elvira de Gonzales! făcui cît se poate de modest, așezîndu-mă pe marginea unui scaun.
— Doriți să vă găzduiesc în casa mea?
— Desigur, dona Elvira.

— Se aprobă ! Cum constat, sînteţi un bărbat politicos, iar în ce priveşte aspectul, aţi putea să vi-l schimbaţi cu puţină osteneală. Aţi vizitat Spania ?

— Da.

— Ce părere aveţi de această hartă a Spaniei elaborată de mine ?

Îmi întinse coala. Era o copie realizată cu ajutorul hîrtiei de mătase, şi încă după un foarte prost original.

— Extrem de precisă, dona Elvira de Gonzales !

Acceptă lauda ca pe un lucru de la sine înţeles.

— Da, noi, doamnele, ne-am emancipat în sfîrşit. Şi marele nostru triumf îl constituie faptul că am pătruns în profunzimile ştiinţei şi ale artei luînd-o chiar înaintea bărbaţilor. Uitaţi-vă la aceste două schiţe ! N-au seamăn în ce priveşte grandoarea obiectului. Linie subtilă, nuanţe, reflexe de lumini !... Deşi sînteţi cunoscător, îmi permit să vă pun la încercare : ce reprezintă asta de aici ?

Aş fi suferit un eşec lamentabil, dacă însăşi „grandoarea obiectului" nu mi-ar fi venit în ajutor. Declarai deci cu tupeu :

— Un şarpe marin, fireşte !

— Just ! La drept vorbind, un asemenea exemplar nu l-a văzut nimeni de aproape, dar dacă savantul cercetează spaţii pe care omul nici nu le va străbate vreodată aievea, atunci şi ochiul artistului poate imagina făpturi pe care încă nu le-a văzut... Dar aici, în acest desen ?

— E gorila celebrului Du Chailly.

— Minunat ! Sînteţi cel mai cult dintre bărbaţii ce i-am întîlnit vreodată ! Pînă azi nimeni n-a recunoscut atît de repede şarpele marin şi gorila. Vă găsesc demn de orice rang academic.

Această sublimă recunoaştere a meritelor mele îmi făcea o plăcere aproape identică cu aceea provocată de piperurile şi de usturoiul donei Eulalia. Acum geniala ei soră îmi atrase atenţia asupra mesei de lîngă uşă :

— Eu îmi conduc totodată şi casa, fără să mă ating, bineînţeles, de obiectele materiale ale gospodăriei. Pe masă găsiţi toc şi cerneală. Înscrieţi-vă numele în registru, vă rog !

Făcui întocmai, după care întrebai cu respect :

— Să trec şi numele însoţitorilor mei ?

— Nu sînteţi singur ?

— Nu.

— Cine sînt ceilalţi ?

Începui cu Bob cel credincios şi tuciuriu :

— Mai întîi servitorul meu, Bob, un negru.

— Natural. Cineva care recunoaşte de prima clipă şarpele marin nici că se poate să nu aibă servitor. Dar pe ăsta nu-l înregistrăm. Alţii ?

— Winnetou, căpetenia apaşilor.

Dona Elvira de Gonzales tresări surprinsă :

— Cum, celebrul Winnetou ?

— Chiar el !

— Trebuie să-l cunosc personal ! Vă rog să mi-l prezentaţi. Înscrieţi-l în registru.

— Apoi Sans-ear, care...

— Vînătorul de indieni ?

— Exact.

— Notaţi-l, mai încape vorbă ! Cum văd, călătoriţi într-o companie cu totul aparte. Mai sînt ?...

— Al patrulea şi ultimul e master Bernard Marshall, bijutier din Louisville, statul Kentucky.

De data asta, nu-i lipsi mult să sară de pe sofa :

— Ce vorbiţi ? Marshall din Louisville ? Bijutier ?

— Da, fratele său, Allan, s-a bucurat de cinstea de a fi găzduit de dumneavoastră, dona Elvira de Gonzales.

— Ah, va să zică nu m-am înşelat ! Treceţi-l repede, senor ! Veţi primi cele mai bune locuri. De fapt, hotelul propriu-zis nu are camere, dar voi face ca să vă simţiţi cît se poate de bine. Iar pentru deseară, vă invit pe toţi în sufragerie, la supeu !

— Încîntat, dona Elvira ! Vă asigur de toată recunoştinţa mea. Obişnuiesc să-mi public impresiile de călătorie şi nu voi omite să recomand cu multă căldură hotelul „Valladolid".

— S-o faceţi, senor, deşi nu-mi prea imaginez făptura dumneavoastră aplecată pe masa de scris. Mai aveţi vreo dorinţă ? Vă ascult.

— Mi-aş permite să cer o informaţie.

— Vă rog.

— Allan Marshall nu mai stă la dumneavoastră ?
— Nu. A plecat acum vreo trei luni.
— Încotro ?
— La minele de la Sacramento.
— Ați primit vreo știre de la el ?
— Da, una singură. Mi-a indicat adresa unde să-i trimit corespondența sosită eventual pe numele lui.
— V-o mai amintiți ?
— Fără îndoială. E, de fapt, adresa unui bun cunoscut al nostru, master Holfey din Yellow-Water-Ground, un comerciant la care căutătorii de aur se aprovizionează cu de toate.
— Și au mai sosit între timp ceva scrisori pe numele lui Allan Marshall ?
— Doar cîteva. I le-am expediat cu prima ocazie. Și apoi, da, nu de mult, au trecut pe-aici doi bărbați, prieteni de afaceri cu senor Allan. Aveau de discutat cu el o chestiune importantă. Le-am dat și lor adresa.
— Cînd au plecat ?
— Stați să-mi amintesc, da, ieri dimineață. Erau călare.
— Un bărbat mai în vîrstă și unul tînăr ?
— Exact. Păreau să fie tată și fiu. Trecuseră pe la sora mea, care le-a dat o recomandație pentru mine.
— Vorbiți de ferma lui don Fernando de Venango e Colonna de Molynares de Gajalpa y Rostredo ?
— Cum, îl cunoașteți ?
— Foarte bine. Ca, de altfel, și pe dona Eulalia, de a cărei ospitalitate ne-am bucurat acum cîtva timp. Nu i-am cerut însă nici o scrisoare de recomandație.
— Adevărat, senor ? Povestiți, povestiți !
Îi relatai întîmplarea, firește, fără prea mult exces de sinceritate. Senora mă ascultă cu viu interes, apoi rosti :
— Vă mulțumesc, senor ! Sînteți cel dintîi german care știe să se poarte cu o doamnă spaniolă. Mă bucur că ne vom reîntîlni deseară la supeu. Vă înștiințez din timp. La revedere !
Făcui o plecăciune extrem de grațioasă, care distona cumplit cu ținuta mea vestimentară și mă retrăsei de-a-n-dăratelea pînă după ușă. În restaurant, chelnerițele mă

măsurară cu priviri pline de respect. Gustel Eberbach se înfățișă neîntîrziat :
— Zău, domnule vecin, aveți noroc ! Nu s-a mai pomenit să discute cineva atîta timp cu dona. Se vede că i-ați plăcut tare mult.
— Dimpotrivă ! o liniștii rîzînd. Dumneaei mă acceptă ca locatar numai cu condiția să-mi schimb înfățișarea. Cică arăt ca un urs.
— Hm ! N-a prea exagerat. Las' că vă duc sus, în odaia mea, și vă fac rost de tot ce vă trebuie : brici, apă, săpun.
— Nu e nevoie. Primim camere în curînd.
— Ba o să mai așteptați destul. Repartiția se face abia la opt fix, nici un minut mai devreme.
— După cum mi-a promis don Elvira, urmează să căpătăm cele mai bune locuri. Unde or fi astea ?
— Toți clienții dorm sus, sub acoperiș. Probabil că veți fi plasați în locuri cu o mai bună aerisire.
În clipa aceea se auzi sunînd tare un clopoțel.
— Dumneaei ! recunoscu Gustel semnalul. Mă duc. Trebuie să se fi întîmplat ceva de mă cheamă tocmai acum.
Fata plecă, iar eu luai loc lîngă tovarășii mei care, deși prezența unui *westman* sau a unui indian la San Francisco nu produce de obicei nici o senzație, atrăseseră totuși asupra lor privirile întregii clientele. Îndeosebi statura maiestuoasă și aerul cu totul aparte pe care-l avea Winnetou ațîțaseră curiozitatea tuturor. Și apoi, lipsa urechilor lui Sam trebuie să fi trezit bănuiala că acesta trecuse prin nenumărate aventuri, care de care mai palpitante.
— Ia s-auzim ! mă iscodi Bernard după ce luai loc.
— Allan a plecat de trei luni. A scris o singură dată de la Yellow-Water-Ground. Scrisorile dumitale i-au fost expediate pe adresa de acolo.
— Unde-i asta ?
— După cîte îmi amintesc, e vorba de o vale de lîngă Sacramento, unde s-a găsit cîndva foarte mult aur. Se spune că acolo veneau înainte o mulțime de săpători, acum cică s-ar fi mutat mai sus, de-a lungul fluviului.
— O fi depus oare Allan unele valori la San Francisco ?
— Despre asta n-am discutat.
— Ar trebui s-o întrebăm pe dona dumitale.

— Vom avea foarte curînd prilejul. Află că sîntem invitaţi la supeu !

— O, amabil din partea ei ! Dar pînă atunci am să mă interesez la bancă. Poate se ştie ceva de Allan.

Gustel, tînăra mea vecină din patrie, se apropie din nou :

— Dona m-a chemat în legătură cu dumneavoastră — raportă ea. Supeul are loc la nouă, iar camerele vi le pot arăta chiar acum.

— Camere ? Parcă era vorba că hotelul n-are camere, că toată lumea doarme în pod...

— În spate mai e un pavilion cu cîteva odăi, dintre care două rezervate pentru eventuale vizite ale rudelor.

— Acolo a stat, probabil, şi senorita Alma.

— Da, ştiu din auzite. Atunci încă nu mă aflam aici.

— Nu cumva ştii şi dacă senorita Alma l-a cunoscut pe un domn Allan Marshall care locuia în hotel ?

— Ba da ! S-a făcut mult haz pe chestia asta. Cică senorita s-a ţinut scai de dînsul ; abia a scăpat, bietul om. Dar acum poftiţi : cheile sînt la mine.

O urmarăm pînă la pavilionul din spate. Cele două odăi destinate nouă s-ar putea spune că erau „elegante" în raport cu restul hotelului. Într-una din ele se instală Winnetou împreună cu Sans-ear, în cealaltă eu şi Bernard, iar bravul Bob avea să doarmă separat.

Serviabila mea vecină ne ajută să căpătăm o înfăţişare mai civilizată şi astfel, în scurt timp, ne-am putut îngădui să ieşim în oraş. Winnetou însă rămase la hotel. Nu răbda să fie privit ca la circ de mulţimea trecătorilor. Se simţea lezat în mîndria lui. Sam preferă şi el să se întindă pe pat.

— La ce bun plimbarea ? bombăni el. De umblat, slavă Domnului, ştiu să umblu. N-am nevoie de antrenament, ca să zic aşa. Case şi oameni am mai văzut, mi se pare. Abia aştept să plecăm din bîrlogul ăsta nesigur şi să ne întoarcem în prerie ! Altminteri, de plictiseală, îmi cresc urechile la loc şi s-a terminat cu Sans-ear !

Sam se afla aici numai de cîteva sferturi de oră, dar îl şi măcina dorul după savană. Mă întreb ce vor fi îndurînd bieţii „sălbatici" cînd, spre a fi „reeducaţi", sînt zăbreliţi în celula strîmtă, singuratică a vreunei fortăreţe din Philadelphia sau Auburn — doar pentru faptul că şi-au apărat

glia străbună care îi hrăneşte şi păstrează în adîncul ei mormintele celor dragi !

Ne prezentarăm — eu şi Marshall — la patronul băncii cu care acesta se afla în legături de afaceri. Allan trecuse într-adevăr de cîteva ori pe acolo pînă ce, într-o bună zi, luîndu-şi în grabă rămas bun, plecă la minele de aur. Prefăcuse toate valorile în numerar ca să cumpere „nuggeţi". Mai mult nu se ştia.

După această vizită aproape infructuoasă mai cutreierarăm cîtva timp străzile oraşului pînă cînd, la un moment dat, Bernard mă trase într-un „store", un magazin, ticsit cu haine de tot felul. Găseai aici de toate, de la cel mai scump costum mexican pînă la şorţul ieftin, din pînză de in, al hamalului chinez. Fiecare gen de veşminte îşi avea raionul lui special şi fiecare costum era complet, cu tot dichisul corespunzător.

Intenţia lui Bernard nu era greu de ghicit. Costumele noastre, deşi foarte trainice, suferiseră atîta în cursul lungilor călătorii, încît arătau sub orice critică. De bărbierit ne bărbierisem, nu-i vorbă — ba ne şi tăiasem reciproc părul — dar îmbrăcămintea arăta într-un hal fără de hal. Ne puserăm deci pe tîrguieli, cu care prilej constatai că Bernard era un om de gust. Îşi alese un costum jumătate indian, jumătate vînătoresc, care-i venea destul de bine. Numai că preţul era şi el bine piparat, pe măsura condiţiilor din San Francisco.

— Acum treci dumneata, Charlie, şi alege-ţi un costum — mă îndemnă el după ce se echipase. Te ajut eu să găseşti ceva potrivit.

Mă rog, nevoie aveam — şi încă serioasă — dar pentru preţurile de aici nu mă ţinea cureaua. N-am făcut niciodată parte din acel soi nefericit de oameni care, cum întind mîna, se şi trezesc cu un sutar între degete, iar la primul pas dau peste o pungă cu galbeni. Mă număr în schimb printre oamenii demni de invidie care trăiesc cu plăcuta conştiinţă că pot agonisi azi ceea ce le trebuie pentru mîine. Iată de ce nu arătam prea entuziast cînd Marshall se apucă să-mi aleagă costumul.

Tînărul meu amic se opri la un echipament alcătuit din următoarele piese : o cămaşă vînătorească din piele de căprioară tăbăcită, albă ca zăpada şi cu broderii roşii,

indiene; leggin-uri din spate de cerb cu ciucuri pe margini; surtuc de vînătoare din piele de bivol, dar moale ca pielea de veveriță; cizme din piele de urs cu carîmbi pe care îi puteam trage mult peste genunchi, cu pingele din cel mai bun material, adică piele de pe coada unui aligator matur; în fine, o căciuliță de biber cu marginile și calota din piele de șarpe bine argăsită.

După exemplul lui Bernard, mă retrăsei și eu într-o cabină, să probez costumul. Cînd ieșii, dînsul îl și achitase. Poate ar fi trebuit să protestez cu mai multă tărie, dar, sincer vorbind, nu prea izbutii s-o fac.

— Lasă, Charlie — stărui el — îți sînt atît de îndatorat, încît nici acum nu mă consider pe deplin achitat față de dumneata. De aceea voi trece lucrurile astea în cont pînă la socoteala finală.

Ar fi vrut să-i cumpere și lui Sam cîte ceva, dar l-am sfătuit să n-o facă. Știam cît de mult ține Sam la străvechea lui îmbrăcăminte. Și apoi, degeaba am fi căutat haine pentru statura lui scundă.

Cînd ne întoarserăm la hotel, cea mai mare bucurie în ce privește transformarea mea o manifestă Bob:

— Oh, massa, frumos arătăm! Oh, frumos cum Bob dac-ar căpătăm și el haină nou cu căciul!

Mă simții, firește, dator să primesc cu recunoștință amabila comparație, știind bine că negrul îmi adresa astfel, sincer și generos, supremul compliment.

Între timp lui Sam îi devenise totuși odaia prea strîmtă. Coborîse în restaurant și se așezase singur cuc la o masă. Cînd ne văzu apărînd în ușă, ne făcu semn să venim lîngă el.

— Fiți atenți! ne șopti. În spatele meu se desfășoară o discuție care ne interesează, ca să zic așa.

— Despre ce-i vorba?

— Cică se petrec sus, la minele de aur, niște chestii intolerabile. Mișună pe-acolo puzderie de „bravos“, dar nu „indios“, ci albi, cum s-ar părea. Îi pîndesc pe căutătorii de aur cînd aceștia iau drumul spre casă, îi omoară și nu știu ce alte năzbîtii mai fac. Aici e unul care a scăpat cu chiu cu vai din ghearele lor. Ascultați, că tocmai povestește!

La masa din spatele nostru ședeau cîtiva inși ce arătau a fi trecut în viață prin multe primejdii și greutăți. Unul din ei vorbea, ascultat cu încordare:

— *Well*, eu sînt din Ohio. Va să zică, am învățat cîte ceva pe apă și în savane, în munți și jos, în văile Vestului. I-am cunoscut și pe pirații de pe Mississippi, și pe tîlharii din Woodland, ba uneori m-am și încăierat cu ei. Știu destule fapte pe care altul nici nu le-ar crede posibile. Dar ca asemenea orori să se întîmple pe o șosea atît de circulată și ziua-n amiaza-mare, asta întrece pînă și basmul cu bătrîna *gun*, pușca aceea cu care trăgeai, cică, în unghi de după colț.

— Și mie parcă tot nu-mi vine să cred — observă unul dintre comeseni. Doar erați cincisprezece inși contra opt! Ar fi rușinos dacă s-a întîmplat precum spui!

— S-ar părea că judeci bine dumneata. Dar să te fi văzut acolo, la fața locului! Eram, ce-i drept, cincisprezece inși, adică șase *tropeiros*, catîrgii, și nouă mineri. Pe catîrgii, degeaba, n-ai cum să te bizui. Iar dintre noi ceștilalți, trei se îmbolnăviseră de friguri; abia dacă se mai țineau pe catîri, se bălăbăneau de ziceai ce-i aia. Nici pomeneală să tragă cu pușca ori să dea cu cuțitul. Ei, judecați acum și dumneavoastră! Mai eram cincisprezece, ai?

— Dacă-i pe-așa, se mai schimbă socoteala. Totuși e șosea, domnule! Circulație mare, călăreți, pietoni. În orice moment se află pe-aproape oameni care pot alerga în ajutor.

— Crezi? Și ce-i împiedică, mă rog, pe bandiți să aștepte un moment potrivit, cînd sînt siguri pe situație?

— Ei, hai, povestește la rînd, cum se cuvine! Dar amănunțit, să ne lămurim și noi!

— Bu-un! Găsisem, va să zică, sus, la lacul Piramidelor, un zăcămînt cum nu se poate mai bogat. Puteți să mă credeți dacă vă spun că numai în opt săptămîni adunasem toți patru cîte un chintal de aur de căciulă. Mai departe nu mergea: lacul secase și doi din echipa noastră se îmbolnăviseră de friguri. Vedeți că nu e floare la ureche să stai toată ziua vîrît în apă pînă la brîu și să tot clătești batea, adică vasul cu pămînt aurifer. Am hotărît deci să ne cărăm de-acolo. Ne-am întors la Yellow-Water-Gorund

și am vîndut aurul unui yankeu ce plătea incomparabil mai bine decît porcii de speculanți care pentru o uncie de aur curat îți oferă o jumătate de chil de făină proastă sau un sfert de tutun și mai prost. Și totuși yankeul făcea afaceri bune. Îi zicea mi se pare Marshall, și era din Kentucky, sau...

Auzind acestea, Bernard își întoarse repede fața spre povestitor :

— Și mai e acolo ?

— Nu știu, și nici nu mă interesează. Dar vă rog, nu mai puneți întrebări fără rost ! Dacă e să istorisesc lucrurile amănunțit, cum vrea omul ăsta, păi atunci să nu fiu tulburat. Va să zică Marshall, se pare că-i spune Allan Marshall, ne-a cumpărat toată agonisita. Ei, să fi avut atunci minte, o ștergeam numaidecît. Dar nu, socoteam să ne odihnim după atîta tăvăleală, iar bolnavii aveau nevoie de îngrijiri. Și apoi, nici ocazie bună n-am găsit pentru plecare. Se vorbeau vrute și nevrute despre niște atacuri banditești, ba se pomeneau chiar numele unor nefericiți care, după ce au părăsit minele, n-au mai ajuns nicicînd la Sacramento sau la San Francisco.

— Și era adevărat ?

— Stați să vedeți ! Am așteptat așa cîteva săptămîni. Dar viața, acolo sus, e a dracului de scumpă și, în plus, știind că dispunem de bani, o droaie de trișori și alți pezevenghi se țineau de capul nostru. Între timp, bolnavii se mai înzdrăveniseră puțin, încît am hotărît să nu mai întîrziem și ne-am întovărășit cu încă cinci inși care erau și ei gata de drum. Număram, va să zică, nouă persoane. Tocmind catîrii necesari, ni s-au adăugat și cei șase *tropeiros*. Toți erau înarmați cum trebuie, chiar și catîrgiii, care păreau, de altfel, că ar fi în stare să se bată cu zece adversari. Am pornit la drum și totul a mers cum s-ar spune normal. Doar că ploua într-una, iar frigurile apărură din nou. Drumul era numai noroi și băltoace. Înaintam anevoie. Abia dacă făceam opt mile pe zi. Nici corturile, noaptea, nu erau în stare să ne apere de potopul cerului. Astfel și febra bolnavilor creștea mereu, de-am fost nevoiți pînă la urmă să-i legăm de șei ca să nu cadă în drum.

— Urîtă istorie ! exclamă unul dintre ascultători. Am trecut și eu prin asemenea plăceri, știu ce înseamnă !

— *Well !* Făcusem, care va să zică, vreo două treimi din drum și spre seară ne-am ales un loc de popas. Am ridicat corturile și am încins un foc mărișor ca să lumineze împrejurimile. Cînd, deodată, a răsunat o salvă. Eu tocmai îngenuncheasem lîngă un cort ca să strîng mai bine funia în jurul țărușului, și ăsta mi-a fost norocul, de n-am fost zărit. Cînd m-am ridicat în picioare, catîrgiii noștri încălecau, adică voiau s-o ștergă, dar se mișcau așa de încet, încît ar fi putut încasa nu cîte un glonț, ci cîte zece. Am dat să pun mîna pe armă, dar cînd am văzut ce-am văzut, m-am lăsat păgubaș. Cei opt bandiți, căci opt erau, ochiseră atît de bine, încît oamenii noștri teferi, pe care salva i-a surprins lucrînd pe la corturi în lumina focului, zăceau tuscinci împușcați ! Și chiar atunci, sub ochii mei, bandiții îi împușcară și pe cei trei bolnavi. Eram, deci, singurul supraviețuitor. Ei, ce-ați fi făcut dumneavoastră în locul meu ?

— Ei ! Fir-ar să fie de treabă ! M-aș fi năpustit asupra bandiților și aș fi dat în ei cît m-ar fi ținut puterile ! răspunse unul.

— Ba nu — interveni altul — eu aș fi împușcat barem pe cîțiva.

— Frumos, n-am ce zice ! făcu ironic povestitorul. Din gură e ușor, dar la o adică, n-ați fi obținut mai mult ca mine. Să sar la ei ? Păi ce, eram nebun ? ! Să trag ? M-ar fi ucis ca pe nimic ! Doar n-aveau nici un interes să rămînă vreun martor în viață !...

— Ei, ce-ai făcut ?

— Banii îi aveam în buzunar, catîrul stătea priponit nu departe. Așa că, în timp ce bandiții cotrobăiau prin corturi, m-am strecurat pînă la catîr și l-am dezlegat, Deodată, însă, am auzit un șuier, apoi tropot de copite și, ce credeți că era ?

— Ce ?

— Se întorceau catîrgiii. Ne vînduseră tîlharilor și veneau să-și încaseze partea lor. Acum opt și cu șase făceau la un loc paisprezece. Am încălecat și am mînat cu desperare. Noroc că aveam un catîr înțelegător, nu se încăpățîna ca alții din neamul lui. Am mai auzit, ce-i drept, larmă și înjurături în urma mea, ba chiar tropot de copite, dar am scăpat mulțumită întunericului.

— Şi apoi ?

— Ce apoi ? Am făcut ce-am făcut ca să ajung la San Francisco şi iată-mă aici viu şi bucuros la un pahar de Porter.

— N-ai recunoscut pe vreunul din bandiţi ?

— Purtau măşti negre. Numai o dată unul, pesemne şeful lor, voind să-şi vîre degetele în gură ca să fluiere, şi-a scos o clipă masca de pe faţă. Dacă l-aş vedea, l-aş recunoaşte imediat. Era un mulatru şi avea pe obrazul drept o cicatrice, probabil tăietură de cuţit.

— Şi catîrgiii ?

— I-aş recunoaşte pe toţi. Dar cît oi trăi nu mă mai întorc în iadul acela unde necuratul fierbe aurul şi-l topeşte ispitind sufletele oamenilor şi ducîndu-le la pierzanie.

— Dar pe *mulero*, pe conducătorul catîrgiilor, cum îl chema ? Nu strică să ştii pe nume asemenea pramatii.

— Îşi spunea Sanchez, dar trebuie că se chema altfel. Cred că majoritatea lor fac parte din „*hounds*", bandele de tîlhari şi ucigaşi care, la San Francisco, ajunseseră să terorizeze toată lumea, iar după ce populaţia i-a izgonit din oraş, s-au apucat să lucreze mînă-n mînă cu agenţi, *tropeiros*, *muleros* şi jefuitori la drumul mare. Bine-ar fi dacă minerii, ca pe vremuri la San Francisco, ar forma un comitet de apărare şi ar prelua urmărirea şi stîrpirea bandei, ca să facă, în sfîrşit, ordine pe la zăcăminte. Ei, asta-i tot. V-am povestit de-a fir-a-păr întîmplarea.

— Dac-aţi terminat — îndrăzni din nou Bernard — atunci îngăduiţi-mi să vă mai întreb o dată în legătură cu Allan Marshall de care aţi pomenit adineauri. Sînt fratele lui.

— Frate ? Într-adevăr, parcă-i semănaţi. De fapt, ce vă interesează ?

— Tot ce ştiţi în legătură cu el. Cînd l-aţi văzut ultima oară ?

— Păi, să tot fie vreo cinci săptămîni.

— Credeţi că se mai află la Yellow-Water-Ground ?

— Habar n-am. Acolo, la zăcăminte, chiar dacă intenţionezi să stai pe loc, azi eşti aici, mîine cine ştie unde.

— I-am scris, dar nu mi-a răspuns, deşi a primit scrisorile.

— În privinţa asta nu fiţi chiar atît de sigur. Gîndiţi-vă chiar la povestea mea ! Merge poşta de aici pînă la zăcăminte ? Veţi spune că da. Numai că ăsta nu prea e serviciu de poştă. Eu, unul, vă declar că multe scrisori nu ajung niciodată în mîna adresantului. Intri acolo într-un birt şi afli că birtaşul face parte din *hounds* ; cauţi un magazin şi negustorul e *hound* ; joci „monta" să zicem cu trei inşi, şi doi din ei, dacă nu chiar toţi, sînt *hounds* ; lucrezi alături de un om, sapi şi asuzi lîngă el, şi cînd colo, fie că-ţi jefuieşte toată agonisita, fie că, ştiindu-te prea vînjos şi treaz, te vinde unui „bravos" ca să-şi asigure măcar o parte din avutul tău, dobîndit cu trudă şi sudoare. În administraţia locală sînt *hounds*, pretutindeni *hounds* ! De ce n-ar fi şi în serviciul poştei, cînd au tot interesul ca anumite scrisori să nu ajungă la destinatar ?

Erau, fără îndoială, nişte amănunte puţin îmbucurătoare în legătură cu situaţia ce domnea la zăcămintele de aur.

— Aveţi, cumva, de gînd să-l căutaţi sus pe fratele dumneavoastră ?

— Bineînţeles !

— *Well*, atunci vă dau un sfat. Dacă-l urmaţi sau nu, vă priveşte. Există două drumuri care duc către diferitele districte miniere. Unul spre sud, pînă la aşa-numiţii munţi New-Almaden, unde se găsesc mari cantităţi de mercur şi de crom natural ; celălalt, drept spre nord, cu o uşoară abatere spre est, pînă la vestitele regiuni aurifere de la Sacramento. Ştiţi unde se află Yellow-Water-Ground ?

— Ştiu doar că acolo e o vale laterală a lui Sacramento, atîta tot.

— Trei sferturi din drum îl faceţi ocolind golful Francisco, pe urmă sau traversaţi Rio San Joaquin, sau o luaţi în sus, spre Sacramento. De aici, urcînd mereu, vă puteţi informa la orice trecător sau zăcămînt cum şi încotro s-o apucaţi. Dacă nu vă încărcaţi cu prea mult bagaj, călătoria poate să dureze cinci zile. Dar eu, unul, nu v-aş sfătui să alegeţi acest drum.

— De ce ?

— În primul rînd, pentru că, deşi cel mai comod, nu e şi cel mai scurt. Şi apoi, e foarte primejdios din cauza bandiţilor de care vorbeam. Fireşte că ei atacă în special pe cei care se întorc de la zăcăminte, dar te pomeneşti că le

vine pe căciulă să facă și invers. Și, pe urmă, nu uitați că drumul acesta e, ca să spun așa, pavat cu dolarii călătorilor pe care îi speculează toți și în tot felul. Prin hanuri s-ar zice că e civilizație grozavă: vi se prezintă socoteala în scris. Dar e mai ușor s-o citești decît să plătești. Camera te costă un dolar, și dormi afară, în curte; pentru pat mai scoți un dolar, și ți se așterne un braț de paie; lumina, un dolar, și te alegi cu luna de pe cer; serviciul alt dolar, și nu se ocupă nimeni de tine, batîr de-ai trage cu pușca; pentru chiuvetă un dolar, și te speli în Sacramento; pentru prosop încă un dolar, și te ștergi cu mîneca. Singurul lucru pe care îl capeți într-adevăr e socoteala scrisă pe hîrtie; mai costă și ea un dolar! Ei, cum vă place, master Marshall?

— Hazliu de tot!

— Cred și eu. De aceea vă sfătuiesc să apucați pe alt drum. Dacă aveți un cal zdravăn, ajungeți la Yellow-Water-Ground în patru zile, treceți golful pe bac, o luați de-a dreptul spre San John, cotiți către est și dați de Sacramento. Acolo sînteți ca și ajuns la țintă. Cursuri de apă după care să vă orientați există destule.

— Mulțumesc, *sir!* Am să vă urmez sfatul.

— *Well!* Și dacă întîlniți la Sacramento sau în altă parte un mulatru cu o cicatrice pe obrazul drept, faceți-l să guste cuțitul sau plumbii dumneavoastră! Veți săvîrși o faptă bună, vă asigur.

Între timp, se făcuse de cină și Gustel veni să ne cheme. Furăm conduși într-o odaie izolată unde ne aștepta masa, gătită ca pentru niște nobili spanioli. Dona Elvira ne întîmpină singură; hotelierul nu se arătă de loc. Făcui, bineînțeles, prezentările cu toată „grandezza", iar dumneaei ne primi ca o regină ce acordă audiențe de favoare. Făcu onorurile mai solemn decît un principe indian.

Cum ținea să ne impună în totul, gazda dirijă dintru început conversația către cele mai înalte sfere ale artei și științei; dar mai tîrziu, cînd, fără a neglija cu nimic formele politeței, ne arătarăm oarecum sătui de asemenea subiecte, dona își îndreptă atenția către persoanele noastre, către viața și întîmplările trăite de noi, încît ne văzurăm obligați să-i povestim o seamă de aventuri.

Cînd ne ridicarăm de la masă, dona Elvira rosti:

— Senores, sper că v-am dovedit marea simpatie ce v-o port prin comparație cu alți musafiri și că veți avea plăcerea de a rămîne la noi cît mai mult timp.

— Dona Elvira de Gonzales — cuvîntai eu — vă mulțumim pentru amabilitate. Am fi rămas, într-adevăr, mai mult timp în ospitaliera dumneavoastră casă, acum însă e cu neputință. Mîine plecăm într-o mică escapadă.

— Încotro, senor?

— Spre Sacramento. Vrem să-l găsim pe Allan și să vi-l aducem încoace.

— Foarte frumos, senores! Aprovizionați-vă aici cu tot ce vă trebuie pentru drum. Socoteala o facem pe urmă. Și dacă mai aveți vreo dorință, adresați-vă Augustei. Sper că mîine, înainte de plecare, veți mai trece să-mi urați *adios*.

Părăsi odaia în foșnet de mătăsuri. Ieșirăm și noi și, după ce văzurăm de cai, ne culcarăm. A doua zi dimineața, trecînd cu bacul peste apele golfului, coborîrăm pe limba de pămînt din dreptul orașului San Francisco.

Urmarăm exact direcția indicată de povestitorul din restaurant și în seara celei de-a treia zile atinserăm munții de la San John, cotind apoi spre vest. Pe la amiaza următoare intrarăm în valea lui Sacramento. La fiece pas întîlneam semnele acelei febrile munci ce răscolea pămîntul în căutarea „prafului ucigător", a cărui strălucire orbește ochiul, rătăcește simțurile și corupe inima.

S-a scris și s-a vorbit atît despre această muncă, încît mă abțin să mai adaug ceva; dar trebuie să subliniez că febra aurului îl subjugă și pe omul cel mai lucid cînd se abate prin acest ținut și se vede înconjurat de oameni care — adeseori cu obrajii supți și cu hainele numai petice — își pun în joc sănătatea și viața în nădejdea unei îmbogățiri rapide pentru ca, îndată ce au dat de „noroc" să și risipească și mai rapid averea trudnic dobîndită. De multe ori acești oameni muncesc luni de-a rîndul irosindu-și ultimele forțe fără să obțină vreun rezultat mai acătării. Fiecare gest al lor e însoțit de blesteme și înjurături; fantoma lividă a foamei, a mizeriei și desperării se apropie de ei; mîna istovită tremură, șovăie și e gata să renunțe, cînd, deodată, se ivește zvonul despre nu știu ce zăcămînt formidabil, descoperit sau pe cale de a fi descoperit undeva

de către cineva. Și iată-i apucînd din nou tîrnăcopul, pentru a cădea iarăși în ghearele acelei cumplite boli.

Ajunserăm către seară la Yellow-Water-Ground, o vale îngustă, lungă, prin care șerpuiește un pîrîiaș către Sacramento. Pămîntul răscolit de la un capăt la celălalt al văii indica limpede fiece exploatare în parte. Bordeie și corturi erau destule ; se vădea însă că epoca de prosperitate a acestui ținut aurifer trecuse de mult.

Cam pe la mijlocul văii ne întîmpină o baracă de scînduri întinsă, spațioasă, la intrarea căreia scria cu cretă : *Store and boardinghouse of Yellow-Water-Ground*, magazinul și hanul din Yellow-Water-Ground. Proprietarul acestui amestec de hotel, prăvălie și cîrciumă era, fără îndoială, cel mai în măsură să ne dea informațiile necesare. Lăsarăm deci caii în paza lui Bob și intrarăm în baracă.

Mesele și băncile grosolane, negeluite, erau ocupate în parte de niște indivizi care ne priviră curios și provocator.

— Mușterii noi la săpat ! rîse unul. Te pomenești c-or să aibă mai mult noroc decît noi. Ia vino-ncoa', măi piele-roșie, trage aici o dușcă !

Winnetou se prefăcu că nu aude. Atunci tipul se ridică de la locul lui, apucă un pahar cu rachiu și se apropie încruntat :

— Măi păcătosule, tu nu știi că cea mai mare ofensă pentru un om ca mine e să-i refuzi băutura ! Te întreb : bei și faci cinste la rîndul tău ?

— Războinicul roșu nu bea apă de foc, dar prin aceasta nu vrea să-l jignească pe omul alb.

— Atunci du-te dracului !

Străinul îi zvîrli paharul cu rachiu în obraz, trase cuțitul și dădu să i-l înfigă în piept, dar în aceeași clipă se clătină pe picioare și se prăbuși gemînd. Doar Winnetou avea și el cuțit ! Îl ținea acum în mînă, cu lama curată, strălucitoare. Nu-i trebuise decît o zecime de secundă ca să-l împlînte în inima agresorului.

Imediat săriră și ceilalți de la locurile lor. Le scînteiau cuțitele în mîini. Noi însă duserăm repede puștile la ochi. Pînă și Bob, care apăruse întîmplător, se propti în cadrul ușii ținînd degetul pe trăgaci.

— Stop ! porunci atunci hangiul. Stați liniștiți ! Chestia nu vă privește pe voi. N-a fost decît o răfuială între Jim și indian. Gata, s-a terminat ! Rell, scoate mortul !

Oamenii se așezară. În orice caz, replica noastră îi temperase nu mai puțin decît vorbele hangiului. Din spatele bufetului se ivi barmanul, săltă mortul pe un umăr și-l duse afară. Prin ușă văzui cum aruncă leșul într-o groapă și o astupă cu pămînt. Nenorocitul acela de Jim venise și el în căutarea aurului, dar își căutase parcă dinadins sfîrșitul. Cine știe cîte scene de acest fel se vor fi petrecut acolo !

Ne așezarăm și noi la o altă masă.

— Ce beți, domnilor ? se interesă birtașul.

— Bere — hotărî Bernard.

— Porter sau *Ale ?*

— Ce-i mai bun.

— Atunci luați *Ale*, domnii mei ! E bere Burton veritabilă, Burton din Staffordshire.

Eram curios să încerc băutura asta, care, cică, ajungea în Sacramento venind tocmai din Anglia, de la cea mai vestită fabrică de bere. Cîrciumarul ne aduse cinci sticle, din care una i-o dusei afară lui Bob. Negrul își vîrî gura sticlei pînă în gîtlej, gata parcă s-o înghită cu totul, și-o goli dintr-o suflare. Dar instantaneu dădu ochii peste cap și, căscînd gura pînă la urechi, scoase un strigăt de naufragiat ce se ivește pentru ultima oară la suprafața apei.

— Ce-ai pățit ? îl întrebai, bănuind că și-o fi zgîriat gîtlejul cu sticla.

— Massa, oh, massa, murim Bob, otravă bem !

— Otravă ? E *Ale* englezesc !

— *Ale ?* Nu, asta nu *Ale !* Bob știm. Bob băut *Ale*. Asta otravă. Bob simțim șoricioaică, mătrăgun !...

Bietul negru, deși obișnuit cu tot felul de poșirci, nu reușise să suporte lichidul băut, darămite un om cu gust rafinat !

Revenii în baracă tocmai cînd birtașul întrebă :

— Aveți cu ce plăti, domnilor ?

Bernard făcu o mimă de ofensat și băgă mîna în buzunar.

— O clipă, master Bernard ! interveni Sam. Eu plătesc. Cît face ?

— Trei dolari sticla, total cincisprezece dolari.

— Ieftin, domnule, mai ales că ne dați și sticlele. Ori nu ?

— Ba da.

— Ba păstrați-le dumneavoastră. Oameni ca noi, care știu unde se găsește aurul cu grămada, ca să zic așa, n-au ce face cu niște biete cioburi de sticlă. Aduceți un cîntar !

— Plătiți în aur ?

— Păi cum ?

Sam își desfăcu punga și scoase cîțiva nuggeți din care unul cît oul de porumbiță.

— Măi-măi, unde le-ați găsit ? se minună birtașul.

— Am eu un locșor !

— Unde ?

— Pe undeva, prin America. Memoria mi-e cam slabă, ca să zic așa. Nu-mi amintesc de numele localității decît atunci cînd îmi mai trebuie ceva aur.

Omul înghiți în sec. Ochii îi scînteiară de lăcomie, cînd Sam puse pe cîntar un bob de aur pentru care mai încasă și rest. De fapt, birtașul îl evaluase la un preț foarte scăzut și nici cîntarul nu excela prin onestitate. Sam însă vîrî banii în buzunar cu aerul unui ins căruia puțin îi pasă de o uncie în plus sau în minus. Fără s-o bănuim, el purta în punga lui o avere frumușică. Și eu îmi amintii cum, la prima noastră întîlnire, omul îmi declarase că știe în munți destul aur pentru ca, la o adică, să-l pricopsească pe un bun amic.

Gustarăm, în sfîrșit, și noi din bere. Dac-am fi picat atunci direct din savană, poate că am fi izbutit s-o dăm pe gît ; așa însă, după ce ne dreseserăm la hotelul „Valladolid“ al ospitalierei dona Elvira, poșirca era imposibil de înghițit. Fără îndoială că birtașul prepara el însuși acel *Ale* din cine știe ce chimicale și buruieni, ca să-l vîndă apoi cu trei dolari sticla. Încă una din multele dovezi că acolo cel ce caută aur nu-l întotdeauna și cel care-l găsește.

De altfel, birtașul nu părea demobilizat de replica ce i-o dăduse Sam. Se așeză la masa noastră și continuă să-l tragă de limbă.

— Departe o fi locșorul acela, *sir ?*

— Care locșor ? Eu cunosc vreo patru sau cinci.

— Patru sau cinci ? Nu se poate ! Altminteri, ce-ați căuta în nenorocitul ăsta de Yellow-Water-Ground, unde aurul aproape că a secat !

— N-aveți decît să nu credeți, vă privește personal, ca să zic așa.

— Și vă aprovizionați de-acolo, de fiecare dată, cu cît aveți trebuință ?

— Bineînțeles.

— Ce lipsă de prevedere ! Ce vă faceți dacă, în absența dumneavoastră, vin alții și vă șterpelesc toată averea pe care ați fi putut-o pune în siguranță ?

— Asta nu se întîmplă, master *Ale*-man.

— V-aș cumpăra eu unul din zăcăminte, *sir !*

— N-ați avea cu ce. Ori vă simțiți cumva în stare să plătiți vreo cincizeci-șaizeci de chintale de aur ?

— Vai-vai, chiar așa de mult ? Asta n-ar merge decît cu un asociat, dacă nu cu doi sau trei. De pildă unul ca Allan Marshall, care a venit încoace cu cîteva mii de dolari și a plecat cu o avere serioasă de tot. Știa omul meserie !

— Cum adică, știa meserie ?

— Cum vă spun. Avea el și un ajutor de care s-a despărțit mai apoi, pentru că l-a prins furînd. Ei, și ăsta mi-a povestit totul. Cică praful și boabele mici le-a schimbat pe bani jos, la Sacramento, iar nuggeții mari i-a îngropat sub cortul lui. Pe urmă a șters-o fără ca nimeni să știe cînd și încotro.

— Avea și cai sau alte dobitoace ?

— N-avea decît un cal. Chiar alaltăieri au fost pe-aici niște oameni de l-au căutat.

— A ! Cine ?

— Doi albi și un mulatru. Mi-au cerut unele informații. Nu cumva îl știți și dumneavoastră ?

— Mda, puțin. Am fi vrut să-l întîlnim și noi, dacă se poate. Și încotro au plecat ăia trei ?

— S-au dus să caute locul unde fusese cortul lui Marshall. Pe urmă au revenit și s-au apucat să studieze o hîrtie pe care au găsit-o probabil acolo. După cît am dibuit eu, e vorba de o hartă sau un plan.

— Și apoi ?

— M-au întrebat cam pe unde vine valea Short-Rivulet. Le-am dat amănuntele necesare, le-am arătat drumul, și au plecat iar.
— Cam greu să nimerească numai după o simplă descriere.
— Cunoașteți regiunea aceea ?
— Am fost cîndva pe-acolo. N-ați putea să ne arătați și nouă unde se afla cortul lui Marshall ?
— Nu departe, uitați-vă : la dreapta, pe coastă, lîngă mărăciniș. Acolo veți observa imediat urme de foc.
— Și cum îi zice ajutorului de care s-a descotorosit ?
— Fred Buller. Cum cobori în vale, al doilea zăcămînt pe stînga.
Îi făcui semn lui Bernard și părăsirăm împreună baraca. O luarăm de-a lungul pîrîului pînă la zăcămîntul cu pricina, unde găsirăm la lucru, vîrîți în apă, doi inși.
— *Good-bay*, bună ziua, domnilor ! Se află aici un master pe nume Buller ? întrebai.
— Eu sînt — răspunse unul.
— Aveți cumva timp să-mi dați cîteva lămuriri ?
— Poate, dacă rentează. Aici, la noi, orice minut înseamnă bani.
— Cît pretindeți pentru zece minute ?
— Trei dolari.
— Poftim ! interveni Marshall și-i întinse suma.
— Mulțumesc, *sir*. S-ar părea că sînteți niște gentlemeni generoși.
— Și s-ar putea să mai profitați binișor, cu condiția să răspundeți sincer la cîteva întrebări ! căutai eu să-l ispitesc.
— *Well, sir*. S-auzim !
Omului îi juca viclenia în ochi. De unde să-l apuc ? Mă hotărîi să fac și eu o dată pe șmecherul :
— Vreți să ne retragem un pic ?
— Pe toți dracii, *sir !* Mi se pare că sînteți cam bine înarmați !
Aha, individul nu se avea tocmai bine cu propria conștiință !...
— Arme bune pentru dușmani, bani buni pentru prieteni — îl liniștii eu. Veniți ?
— Haide !

Ieși din apă și veni cu noi mai la o parte.
— Alaltăieri au fost pe-aici trei vizitatori. Adevărat ?
— Au fost.
— Doi albi și un mulatru.
— Da. Și ?
— Albii erau tată și fiu ?
— Da. Iar mulatrul e o cunoștință comună.
Nu știu cum de-mi veni ideea să afirm fără șovăială :
— Pe mulatru îl cunosc. Are o tăietură de cuțit pe obrazul drept.
— Exact, îl cunoașteți va să zică pe Cap... nu-i așa... pe *sir* Shelley ? Unde l-ați întîlnit ?
— Am fost în legături de afaceri. Încotro a plecat ?
— Asta n-o știu, *sir !*
Se vedea pe el că spune adevărul.
— Și ce căutau oamenii aceia la dumneavoastră ? continuai să-l descos.
— *Sir*, mă tem că au trecut cele zece minute.
— Încă nu. Dar vă spun eu ce căutau : îi interesează fostul dumneavoastră patron, master Marshall. De altfel, pînă una alta, poftim încă cinci dolari !
Bernard scoase suma din buzunar și i-o întinse.
— Mulțumesc, *sir*, văd că am de-a face cu altfel de oameni decît Shelley sau Morganii ăia. Sînt gata să vă dau informații mai exacte decît cele pe care i le-am furnizat dumnealui. Dacă ați fost cu el în legături de afaceri, atunci știți cît de hapsîn poate fi. Va să zică... adică un camarad din Sid...
Se opri brusc, parcă speriat de ceea ce urma să rostească.
— Sidney-Coves, îl ajutai eu. Curaj, dom'le ! Nu e nimic nou pentru mine.
— Știți și asta ? Ei, atunci veți fi știind și cît prețuiesc uneori micile servicii. Încotro au luat-o nu știu, dar pînă să plece au cotrobăit multă vreme dincolo, unde fusese cortul. Au găsit o hîrtie. Mă rog, dacă *sir* Shelley s-ar fi purtat cu mine altfel, atunci s-ar fi ales și cu alte documente.
— Și cum ar trebui să ne purtăm cu dumneavoastră ca să le primim noi ?
Buller rîse nerușinat și răspunse :

— Ca şi pînă acum !

Aşadar, dolari ! Individul era un pungaş şi jumătate.

— Despre ce fel de hîrtii e vorba ? mă interesai.

— Scrisori.

— Ale cui şi către cine ?

— Zău, *sir*, cum să v-o spun aşa, fără... ?

— Ei, cît pretinzi ?

— O sută de dolari.

— Bună afacere ! Sustragi scrisorile patronului, ca să le vinzi „căpitanului" de bandiţi şi, cum acesta nu-ţi oferă preţul cerut, le ascunzi, gîndindu-te că ceea ce poate fi de folos lui *sir* Shelley n-are ce să-ţi strice nici dumitale. Ascultă însă ce-ţi spun : s-ar putea ca hîrtiile acelea să nu-ţi fie de nici un folos. Cincizeci de dolari primeşti ?

Nu făcusem decît să exprim o bănuială născută din simpla confruntare a celor auzite pînă atunci ; dar după expresia ochilor lui Buller, îmi dădui seama că nimerisem în plin. Şi, într-adevăr, individul se grăbi să accepte oferta :

— Acum sînt convins că-l cunoaşteţi pe căpitan, prea le ştiţi pe toate ! Hai, să nu vă mai fac greutăţi. Primesc cincizeci.

— Unde sînt hîrtiile ?

— Veniţi în coliba noastră.

Făcurăm o bucată de drum înapoi pînă la ceea ce Buller numea „coliba noastră" : patru pereţi de lut, iar drept acoperiş — o pătură de cai găurită peste tot. În cele patru colţuri cîte o nişă, servind probabil de ascunzătoare. Buller vîrî mîna într-una din ele şi scoase o boccea veche, îndesată cu diverse lucruri. O desfăcu şi-mi întinse două scrisori. Dar cînd dădui să le apuc, îşi retrase repede mîna :

— Un moment, *sir*. Banii înainte !

— Nu înainte de a vedea măcar adresele de pe plic.

— Bine ! Eu vi le ţin sub ochi, şi dumneavoastră citiţi.

Ni le arătă şi le cercetarăm amîndoi în acelaşi timp.

— În regulă. Dă-i banii, Bernard !

Scrisorile erau adresate bătrînului Marshall, bijutierul — Allan neştiind că tatăl său fusese ucis. Bernard scoase banii, deşi i se părea cel puţin straniu ca un furt care-i provocase grave prejudicii să-l mai şi coste pe deasupra atît de mult. Buller, satisfăcut, băgă banii în buzunar şi dădu să înnoade bocceaua la loc. Deodată, observarăm amîndoi un mic obiect lucitor şi Bernard puse imediat mîna pe el. Era un ceas cu frumoase capace de aur.

— Ce-aveţi cu el ? protestă Buller.

— Vreau să văd cît e ora — răspunse Marshall.

— Nu e întors — zise individul şi întinse repede mîna. Daţi-l încoace, *sir* !

— Stai ! intervenii eu apucîndu-l de braţ. Chiar şi neîntors, tot ar putea să arate dacă nu cumva ţi-a sunat dumitale ceasul !

— E al lui Allan ! exclamă Bernard.

— Zău ? Cum de-a ajuns la dumneata, stimabile ? mă adresai lui Buller.

— Ce treabă aveţi ! se răsti acesta, încercînd să se desfacă din strînsoarea mea.

— Păi, uite că ne interesează : acest gentleman e frate cu proprietarul ceasului ! Prin urmare, fii bun şi lămureşte-ne cum ai ajuns în stăpînirea unui lucru aparţinînd lui Allan Marshall ?

Omul se simţi strîns cu uşa.

— Mi l-a dăruit — răspunse el cam şovăielnic.

— Minţi ! replică Bernard. Uită-te la pietrele astea, Charlie ! Cine face cadou slujitorului său un ceas de trei sute de dolari ?!

— *Well*, mai caută, Bernard ! Eu îl ţin deocamdată pe acest domn.

Îi încleştasem lui Buller ambele braţe. Dădea să se smulgă, dar în zadar.

— Adică, cine sînteţi dumneavoastră ?! se răsti el. Cu ce drept îmi faceţi percheziţie ? Am să strig după ajutor şi veţi fi linşaţi !

— Lasă-te de glume şi vezi ca master Lynch să nu se ocupe cumva de persoana dumitale. Dacă strigi, să ştii că-ţi astup gura !

Cu stînga îi imobilizasem braţele şi dreapta i-o vîrîsem sub bărbie. Omul înţelese că nu-i nimic de făcut şi că trebuie să se supună.

— N-am mai găsit nimic — mă informă în cele din urmă Bernard.

— Ei, vedeţi ? Daţi-mi ceasul şi lăsaţi-mă în pace ! se rugă Buller.

— Încet, nu te grăbi! Te mai țin pînă luăm o hotărîre. Bernard, dumneata ce părere ai?

— Ceasul a fost furat — răspunse acesta.

— Bineînțeles.

— Trebuie, deci, să-l restituie.

— Natural.

— Dar cum să-l pedepsim?

— Eu zic să fim îndulgenți. Linșarea n-ar avea nici un rost. Ca pedeapsă, să ne dea gratuit scrisorile și ceasul.

— Păi, cum...?

— Foarte simplu. Îi luăm înapoi dolarii: cincizeci plus cinci, plus trei. Asta înseamnă că-l tratăm cît se poate de blînd. Bagă-i mîna în buzunar, eu îl țin!

Cu toată rezistența opusă de Buller, îi luarăm banii înapoi, după care îi dădui drumul. Cum se văzu liber, escrocul o zbughi afară și, fugind de-a lungul pîrîului, se refugie în han.

Noi ne luarăm încet după el și încă de departe furăm întîmpinați de strigăte mînioase. Grăbirăm pașii. Caii stăteau în fața intrării, dar Bob nicăieri. Intrarăm repede în local și ne pomenirăm în plină arenă de luptă. Într-un colț, Winnetou îl strîngea de gît pe Buller, iar cu cealaltă mînă îi altoia pe cei din jur cu patul puștii. Alături, Sans-ear se apăra împotriva cîtorva inși care-l împresuraseră. În alt ungher, Bob, care în încăierare își pierduse pușca, rezista voinicește numai cu pumnul și cuțitul.

Cum aflarăm mai tîrziu, Buller îi mobilizase pe oameni împotriva mea și a lui Bernard, dar Sam le-o luase înainte. Aceștia, îndîrjiți de pățania lui Jim și susținuți de cîrciumar care vedea că nu e rost să facă vreo afacere, l-ar fi măcelărit pe tustrei dacă nu apăream noi la timp.

Winnetou și Sam se mai puteau descurca o vreme; trebuia să-l ajutăm în primul rînd pe Bob.

— Să tragem numai în caz extrem, Bernard! Lovește cu patul puștii!

Acestea zise, mă aruncai în luptă și, în mai puțin de un minut, negrul — din nou liber și cu arma în mînă — se repezea asupra dușmanilor ca un tigru scăpat din cușcă. Spre norocul nostru, agresorii nu aveau arme de foc.

— Hei, Charlie! îl auzii pe Sam. Să le mai dăm dracului de puști și să izbim, ca să zic așa, cu tomahawkurile! Dar nu cu tăișul, bre!

Făcurăm întocmai. Acum nu mai era luptă, ci o adevărată comedie. Cum îi izbirăm pe cîțiva în cap, toată gașca năvăli pe ușă afară. Nici două minute nu trecuseră de la sosirea noastră și iată-ne față-n față numai cu birtașul și cu Buller.

— E adevărat, Charlie, că i-ai luat ăstuia ceasul și banii? mă întrebă Sam.

— Povești! Dînsul l-a furat pe Allan, i-a sustras scrisorile și ceasul.

— Și nu l-ați pedepsit? Dar asta-i altă treabă. Fapt e că i-a ațîțat pe gîndacii ăștia care scurmă prin aur. Ar trebui să i-o plătim, ca să zic așa.

— Doar n-ai de gînd să-i scurtezi zilele, Sam!

— Nici nu merită, măgarul! Ia ține-l, Winnetou!

Apașul îl ținea pe Buller ca în clește, încît acesta nici nu se putea mișca. Sam scoase cuțitul și ținti pe îndelete. O fulgerare scurtă, un țipăt — și Buller se pomeni cu vîrful nasului tăiat.

— Așa, șmechere! Ca să ții minte că nu prea merge să linșezi *westmeni* ca noi! Cum îți bagi nasul în asemenea treburi, ca să zic așa, cum te trezești cu el lipsă. Ei, să trecem și la domnul cîrciumar. Ia poftim, puișor, să vedem cu cît îți prisosește nasul!

Prea puțin încîntat de amabila invitație, cîrciumarul nu îndrăzni să se apropie decît cu un pas.

— Gentlemeni — vorbi el milog — doar n-o să-mi plătiți astfel ospitalitatea!

— Așa îi zici dumneata, ospitalitate, cînd pretinzi trei dolari pentru o sticlă de leșie?

— Vă restitui banii, domnilor!

— Păstrează-i și să-ți fie de cap! Cine să mai prepare bere Porter și *Ale*, dacă-ți scurtăm noi zilele? Și acum, oameni buni, să plecăm de-aici! Te pomenești că gîndacii ar dori să ni se urce iar pe ceafă, ca să zic așa.

Bob însă nu prea era dispus să plece:

— Massa Sam vrem plecăm? Oh, de ce plecăm și nu pedepsim birtaș pentru otravă dat și aur luat? *Nigger* Bob arătăm la el!

Apucă una din sticle și i-o întinse birtașului :

— Bem asta la stomac ! Repede, dacă nu, Bob pușcăm mort !

Negustorul se văzu nevoit să ia sticla și să bea tot conținutul. Dar Bob îi mai întinse una :

— Mai bem !

Înspăimîntat, omul bău astfel cinci sticle la rînd strîmbîndu-se ca o biată paiață de circ.

— Așa, acum băut birtaș cinci ori trei dolari și avem la burtă mult frumos piatră vînătă !

Încheiasem în sfîrșit toate socotelile. Winnetou îi dădu drumul lui Buller care, strîns pînă atunci de beregată, tăcuse mîlc — pentru ca acum să se pornească pe un urlet grozav. Ieșirăm afară și, sărind în șa, o luarăm din loc. Era și timpul, deoarece clienții alungați din circiumă începuseră să se adune iar, înarmați cu puști. Din fericire, încă nu veniseră decît prea puțini și ajunserăm la Sacramento în bună pace.

— Unde-o fi Short-Rivulet ? întrebă Bernard.

— Deocamdată să mergem în susul apei — răspunse Sam.

Merserăm astfel în trap susținut, punîndu-ne la adăpost de orice primejdie din partea eventualilor urmăritori.

— Acum hai să ne oprim ! propuse Bernard. Vreau să citesc scrisorile.

Descălecarăm. Bernard desfăcu plicurile și citi.

— Da, sînt ultimele două scrisori trimise de Allan — constată el. Se plînge că nu i-am răspuns, iar în asta din urmă e un pasaj foarte important pentru noi. Iată :

„...de altfel, afacerile îmi merg aici mai bine decît mă așteptam. Praful și grăunțele de aur le-am trimis prin oameni siguri la Sacramento și chiar la San Francisco, unde obțin prețuri mult mai ridicate în raport cu cele pe care le plătesc eu. În felul acesta mi-am dublat capitalul. Acum, însă plec din Yellow-Water-Ground, deoarece n-a mai rămas aur nici pe sfert cît era la început și, afară de asta, drumul a devenit atît de nesigur, încît nu mai pot risca nici un transport. După unele semne bănuiesc chiar că niște „bravos" vor să-mi calce cortul. De aceea trebuie să dispar de aici subit, fără să las nici o urmă, pentru ca banditii să nu se țină de capul meu. Așadar, îmi iau nuggeții, peste o sută de funzi, și plec spre valea Short-Rivulet, unde au fost descoperite zăcăminte foarte bogate și unde sper să realizez într-o lună cît aici în patru. Apoi, peste Lynn, mă îndrept spre portul Humboldt, unde nu se poate să nu găsesc un vapor care să mă readucă la San Francisco..."

— Așadar, chestia cu Short-Rivulet se confirmă — spuse Sam. Nu-ți pare curios, Charlie ? Cei doi Morgan o știau și pe-asta. Dar cum de-au aflat ?

— Păi, din hîrtiile pe care le-au găsit sub cortul lui Allan ; trebuie să fi dat acolo de niște indicații.

— Posibil — întări Bernard. Uite aici încă un pasaj care poate să ne lămurească. Ascultați !

„...mai ales că nu-mi trebuiesc prea mulți însoțitori. Nici de călăuză n-am nevoie. Mi-am întocmit, după cele mai noi hărți, o schiță de itinerar, după care mă pot deplasa în toată siguranța..."

— Să fi pierdut cumva schița, sau s-o fi aruncat din nebăgare de seamă ? meditai eu cu glas tare.

— Tot ce se poate — consimți Sam. *Westman* nu era și nu prea învățase, ca să zic așa, că viața depinde uneori de cele mai neînsemnate lucruri. Iar dacă a ajuns totuși la țintă, mă întreb cum se va fi descurcînd cu indienii snake, adică șerpi, care-și au acolo sus, către Lewis-South Fork, terenurile de vînătoare ?

— Sînt mai periculoși decît comanșii ? se interesă îngrijorat Bernard.

— Toți sînt la fel : generoși cu prietenii și necruțători cu dușmanii. În ce ne privește, n-avem motive să ne temem de ei. Am stat acolo destulă vreme. Orice snake îl știe pe Sans-ear ; dacă nu personal, atunci măcar din auzite.

— Snake ? interveni Winnetou. Căpetenia apașilor îi cunoaște, și e frate cu Shoshones, așa le spunem noi celor din tribul Snake. Războinicii lor sînt viteji și credincioși. Ei vor fi bucuroși să-l revadă pe Winnetou care a fumat cu ei în cîteva rînduri calumetul.

Eram așadar de două ori asigurați. Atît Winnetou cît și Sam cunoșteau pe acești indieni, ca și ținutul unde se află

Short-Rivulet. Amîndoi aveau să ne călăuzească deci mai departe.

Regiunea din fața noastră era în întregime muntoasă. Părăsisem valea lui Sacramento și ne îndreptam acum spre munții San José. Drum dificil — în schimb cel mai direct și mai scurt. Ceea ce ne dădea speranța ca, eventual, să putem trece înaintea celor doi bandiți. Aceștia beneficiau de un avans de două zile, dar apucaseră, desigur, pe un drum mai lung, altminteri am fi dat de urmele lor.

De la munții San José cotirăm spre nord-est și, la o săptămînă de la plecarea noastră din Yellow-Water-Ground, atinserăm un impunător masiv care, avînd un diametru de peste cincisprezece mile, se înălța printre semenii săi ca un con uriaș, teșit. La poale cresc păduri dese, cu frunziș bogat, iar sus codri de conifere, străvechi și nepătrunși. Acolo sus, în centrul podișului, se află un lac căruia, datorită apelor sale întunecate și peisajului sumbru din jur, i se spune Black-eye, adică Ochiul-negru. În lacul acesta se varsă, venind dinspre vest, apele lui Short-Rivulet.

Cum se face că acolo sus erau zăcăminte de aur ?... Forțele din adînc, concomitent cu formarea acestui enorm masiv, vor fi scos la suprafață uriașele comori de aur ale pămîntului. Așa se explică de ce, în locul nisipului aurifer, se aflau acolo adevărate vine și vetre compacte de aur, permițînd o exploatare mai vastă chiar decît cea din faimoasa vale Sacramento.

Urcînd în munți, dădurăm la început peste un peisaj atît de sălbatic, încît aproape că ne pierdurăm curajul de a înfrunta vălmășagul acela de stînci și copaci. Dar, treptat, haosul se destrăma, se limpezi, pînă ce ajunserăm în sfîrșit într-un fel de catedrală enormă, a cărei cupolă de frunziș părea că se reazemă pe mii și mii de coloane, la distanță de doisprezece și chiar mai mulți coți una de alta și atît de groasă fiecare, încît nici trei oameni la un loc n-ar fi putut s-o cuprindă cu brațele.

Într-un asemenea codru secular te simți ca și copilul care calcă pentru întîia oară sub bolta unui dom copleșitor prin măreția sa... Totul vibrează de jur împrejur, iar inima îți crește în piept și se umple de smerenie...

Urcînd călare, încet, fără popas, ajunserăm în cele din urmă pe podiș. Aici ne puturăm deplasa mai ușor și mai repede, încît atinserăm spre seară țărmul sudic al lacului, care ne întîmpină cu apele sale adînci, încremenite și licărind enigmatic.

Jos, în vale, soarele apusese, dar aici, sus, amurgul abia își revărsa primele umbre. Ni se oferea deci posibilitatea să mai cercetăm o parte a țărmului la lumina zilei.

— Continuăm drumul ? întrebă Marshall, dornic să-și revadă cît mai curînd fratele.

— Frații mei să poposească aici — ne sfătui Winnetou, în felul său scurt și categoric.

— *Well* — se învoi Sam. Ia te uită ce strat de mușchi pe jos, pentru odihna oaselor ! Apă și iarbă se găsesc berechet. Dacă găsim și un loc ferit, dar acum, cît mai e lumină, atunci ne-am putea permite să încingem un focșor indian și să punem la fript curcanul sălbatic vînat de Bob.

Într-adevăr, Bob doborîse pentru întîia oară în viața lui un vînat ca lumea și se fudulea grozav cu curcanul lui ; își dovedise astfel incontestabil aportul la existența întregului grup.

Găsirăm într-adevăr un loc ferit cum îl dorea Sam și ne instalarăm acolo. Peste puțin, focul ardea și Bob jumulea de zor pasărea aceea specific nord-americană. Între timp, întunericul coborî din plin și se făcu noapte neagră ca smoala. Flacăra nestatornică a focului transforma parcă arborii în niște ființe grotești. În cele din urmă, Bob reuși să frigă curcanul și ne ospătarăm excelent. Dormirăm apoi adînc pînă dimineața.

Reluîndu-ne drumul, atinserăm curînd valea lui Short-Rivulet — un curs de apă modest, după cum îl arată și numele : „Rîulețul scurt“. Alimentat cu zgîrcenie de niște afluenți prizăriți ce coboară de pe marele înălțimi din jur, rîul seacă probabil complet în timpul verii.

Acolo dădurăm peste corturi sfîșiate, pămînt răscolit, bordeie dărîmate și, peste tot, semne ale unei teribile ciocniri.

Nu încăpea îndoială : căutătorii de aur fuseseră atacați de bandiți. Cadavre însă nu erau nicăieri.

După multe căutări, descoperirăm departe, printre copaci, un cort mai arătos. Era și acesta sfîșiat, zdrențuit. Nici o urmă, nici cel mai mic obiect nu trăda identitatea fostului stăpîn.

Ușor de înțeles cît de amărît era Bernard, care venise încoace convins că-și va regăsi fratele.

— Aici a stat Allan — spuse el.

Era o deducție conformă cu realitatea. Ocolirăm călare valea împresurată de păduri și deterăm peste urmele banditilor ; duceau spre povîrnișul vestic al masivului muntos.

— Allan intenționa să treacă de aici peste Lynn către portul Humboldt — comentă Bernard amintindu-și rîndurile respective din scrisoare. Se vede că s-au luat după el.

— Desigur, dar numai în cazul că a plecat teafăr de aici — explicai eu. Faptul că nu vedem nici un mort încă nu înseamnă că oamenii au reușit să scape. Eu unul cred că morții au fost aruncați în lac.

În adînc, sub apele lui Black-eye, zăceau probabil cadavrele celor ce visaseră bogății, satisfacții, fericire. Aurul, sinistrul demon, i-a smuls din visurile lor și i-a năruit în neant.

— Și cine să fi fost criminalii ? întrebă Bernard, cuprins de revoltă.

— Mulatrul și cei doi Morgan, ticăloșii aceia care ne-au scăpat din mîini, în ciuda stăruinței noastre de a-i face inofensivi.

— Acum nu mai scapă — ne asigură Sans-ear. Eu, Sam Hawerfield, am să mă răfuiesc cu dumnealor. Eu personal. Avem o veche socoteală.

— Atunci haidem, să ne continuăm drumul !

Urmele nu se întipăriseră destul de adînc ca să le putem desluși pe toate, îngrămădite cum erau. Dar mai încolo, prin pădure, se vede că grupul se răzlețise și numărarăm astfel urmele a douăzeci de animale. Cercetîndu-le atent pe parcursul drumului, ajunserăm la concluzia că era vorba de șaisprezece cai și patru catîri de povară. Catîrii lăsaseră urme mai adînci, ceea ce făcu să-i putem recunoaște cu ușurință. Apoi, îndărătnici ca tot neamul lor, se mai și opriseră din loc în loc. Așadar, banditii nu aveau posibilitatea să se deplaseze cu viteza noastră. De aci și speranța ce o nutream de a-i ajunge din urmă înainte ca ei să-l prindă pe Allan.

După-amiază dădurăm de locul unde netrebnicii își instalaseră prima lor tabără de noapte. Mai merserăm o bucată pînă se întunecă de tot, apoi ne odihnirăm cîteva ore. Cînd miji de ziuă, pornirăm iar și încă înainte de prînz descoperirăm cel de-al doilea loc de popas al banditilor. Recuperasem așadar o zi întreagă din avansul lor.

Nădăjduiam să atingem seara Sacramento-de-Sus, care curge dinspre Shasta, și să-i ajungem pe banditi chiar a doua zi. Ne lovirăm însă de un obstacol foarte neplăcut : la un moment dat, urmele se despărțeau. Sacramento descrie aici un arc întins și noi ne aflam tocmai la jumătatea lui. Aici urmele a patru catîri și a șase cai se abăteau spre stînga, tăind arcul, în timp ce restul se menținea pe direcția inițială.

— Fir-ar al dracului, nu e bine ! rosti Sam cu năduf. Să fie oare o manevră premeditată, sau numai o întîmplare, ca să zic așa ?

— În raport cu noi, e o simplă întîmplare — observai eu.

— De ce s-or fi despărțit ? întrebă Bernard.

— E ușor de ghicit. Catîrii încărcați cu prada de la Black-eye îi împiedică pe banditi să ajungă mai repede la țintă ; de aceea au trimis caravana cu poveri înainte, în timp ce ceilalți gonesc după Allan. După ce aceștia din urmă îl vor jefui de toată agonisita, se vor întîlni, probabil, cu toții la Sacramento, într-un anume loc.

— *Well*, atunci lăsăm catîrii să-și vadă de drum, ca să zic așa, și tragem o goană pe urmele ăstorlalți. Și așa Tony, a mea e cam supărată că ne mișcăm în pas de melc.

— Frumos pas de melc, n-am ce spune ! Dar să știi, Sam, că mai avem ceva de stabilit : cu care din cei doi Morgan ți-ai pus în gînd să te răfuiești personal ?

— *Zounds*, asta-i acum ! Mă mir cum mai întrebi. Cu amîndoi, firește !

— Hm ! Asta nu prea e posibil.

— De ce ?

— Păi, catîrii sînt încărcaţi cu aur. Dacă Fred Morgan a luat-o pe urmele lui Allan, atunci cui să-i fi încredinţat transportul aurului ?

— Cui ?

— Normal că lui Patrik, fiu-său.

— Just. Atunci ce facem ?

— Pe care din doi îl preferi ?

— Pe bătrîn.

— Păi, vezi ? Atunci o luăm drept înainte !

Trecurăm în timpul prevăzut peste Sacramento şi făcurăm dincolo un popas. Dimineaţa ne reluarăm drumul, orientîndu-ne după urmele care continuau să se vadă clar. Pe la prînz ajunserăm în cîmp deschis. Aici urmele erau foarte proaspete. Călăreţii se aflau la cel mult cinci mile înaintea noastră.

Acum dădurăm pinteni cailor pentru un ultim efort. Trebuia să ne apropiem de bandiţi în aşa fel, încît noaptea să ne putem strecura la tabăra lor. Eram cu toţii stăpîniţi de nervozitate ; doar nu mai lipsea mult pînă să ne răfuim cu ticăloşii aceştia pe care-i urmăream de atîta vreme fără rezultat. Murgul meu zbura înaintea tuturor ; la un pas de mine alerga calul lui Winnetou. Dar deodată — ce-o mai fi şi asta ? O grămadă de urme ! De la cel puţin o sută de cai ! Pămîntul păstra semne de bătălie şi pe frunza lată a unei buruieni descoperirăm pete de sînge.

Examinarăm în amănunt locul. Spre stînga, în cîmp deschis, duceau urmele a trei cai, în timp ce mulţimea celorlalţi o luase drept înainte.

Fără zăbavă, pornirăm pe acest din urmă drum. Călăreţii din faţa noastră erau fără îndoială indieni. Cum Allan avusese un avans destul de mic, nu era de loc exclus să fi căzut în mîinile lor. Galoparăm astfel cel mult o milă şi iată că, înaintea noastră, răsăriră corturile unei tabere indiene.

— Shoshones ! exclamă Winnetou.

— Da, da, „şerpii" ! întări Sam şi fără nici o ezitare mînarăm caii spre tabără.

Acolo, în jurul unei căpetenii, se strînseseră roată peste o sută de războinici. Observînd apariţia noastră, puseră cu toţii mîna pe puşti şi tomahawkuri.

— Ko-tu-ho ! strigă Winnetou repezindu-se călare de parc-ar fi vrut să-l zdrobească pe şef. Dar nu ! Apaşul îşi struni calul exact la un pas de acesta.

Căpetenia nici nu clipi barem din ochi. Senin, îi întinse mîna.

— Winnetou, căpetenia apaşilor ! Ce bucurie pentru războinicii Shoshones şi pentru căpetenia Ko-tu-ho ! Mult a tînjit „Fulgerul nimicitor" după viteazul său frate !

— Dar pe Sans-ear oare nu-l recunoaşte căpetenia războinicilor Shoshones ? întrebă Sam anunţîndu-şi prezenţa.

— Ko-tu-ho îi recunoaşte pe toţi prietenii şi fraţii săi. Bine-aţi venit în wigwamurile noastre !

În clipa aceea răsună un strigăt sfîşietor. Întorsei capul şi-l văzui pe Bernard îngenunchind şi aplecîndu-se peste trupul cuiva. Mă repezii la el. Acolo, lîngă un cort, zăcea un alb împuşcat în piept. Şi mortul semăna cu Bernard... Înţelesei totul...

Se apropiară şi ceilalţi. Îngenunchiat, Bernard îşi sărută fratele pe frunte, pe obraz, îi mîngîie părul răvăşit şi-l ţinu cuprins pe după gît. Apoi se ridică în picioare.

— Cine l-a ucis ?

Căpetenia veni mai aproape şi răspunse :

— Ko-tu-ho i-a trimis pe războinicii săi să-şi mai pună caii la încercare. Deodată, au răsărit trei albi urmăriţi de alţi paisprezece din neamul lor. Cînd trei inşi sînt fugăriţi de paisprezece, înseamnă că aceştia din urmă nu sînt oameni cumsecade şi curajoşi. De aceea războinicii roşii au alergat în ajutorul celor dintîi. Dar urmăritorii au tras şi l-au rănit pe omul acesta. Atunci războinicii roşii au prins unsprezece din ei şi i-au făcut prizonieri. Trei însă au scăpat. Omul rănit şi-a dat apoi sufletul, iar cei doi însoţitori ai lui se odihnesc în wigwam, pe rogojini.

— Trebuie să-i văd imediat ! Acesta mi-e frate. Adică e fiul tatălui meu — completă Bernard, gîndindu-se la sensul mai larg pe care indienii îl dau cuvîntului „frate".

— Fratele meu alb a venit împreună cu Winnetou şi cu Sans-ear, prietenii shoshonilor. De aceea Ko-tu-ho îi va împlini dorinţa. Să mă urmeze !

Furăm conduşi într-un cort spaţios unde zăceau prizonierii, legaţi la mîini şi la picioare. Mulatrul cu cicatricea

pe obrazul drept era printre ei. Cei doi Morgan, însă, lipseau.

— Ce au de gînd să facă frații mei roșii cu acești albi? îl întrebai pe Ko-tu-ho.

— Oare fratele meu îi cunoaște?

— Da, îi cunosc. Sînt bandiți și au pe suflet moartea multor oameni.

— Atunci să-i judece frații mei albi.

Mă înțelesei din ochi cu ceilalți, apoi rostii:

— Ar merita să-i omorîm, dar cum noi nu avem timp de judecată, îi lăsăm în seama războinicilor roșii.

— Fratele meu face bine ce face!

— Unde sînt cei doi albi care au venit împreună cu victima?

— Poftim după mine!

Ne introduse într-un alt cort, în care găsirăm doi oameni dormind. Erau îmbrăcați ca niște *tropeiros*. Îi trezirăm din somn. Din răspunsurile lor, nu aflarăm decît că fuseseră năimiți de Allan ca însoțitori. Încolo, nu știau nimic. Ne întoarserăm deci la căpătîiul mortului.

Bernard trecuse în ultimele luni prin grele încercări, care îi căliseră trupul și sufletul. Totuși mîinile îi tremurau cînd se apucă să cerceteze bagajele fratelui său. Le desfăcu și privi înduioșat lucrurile atît de cunoscute. Iar cînd deschise carnetul cu însemnări și revăzu scrisul atît de familiar și de drag, nu se putu reține și, sărutînd filele, izbucni într-un hohot de plîns. Stăteam lîngă el și, de compasiune, lacrimile îmi șiroiau pe obraz.

Indienii erau și ei de față și ochii lui Ko-tu-ho trădau dispreț pentru slăbiciunea noastră. Winnetou, care observase aceasta, îi vorbi:

— Căpetenia shoshonilor să nu creadă că acești bărbați sînt slabi ca muierile. Fratele mortului s-a bătut fără teamă cu *stakemenii* și cu comanșii; cît despre celălalt, desigur că vei fi auzit multe: îi zise Old Shatterhand.

Un murmur străbătu rîndurile indienilor. Căpetenia se apropie de noi și ne întinse mîna:

— Această zi va fi sărbătorită în toate wigwamurile. Îi vom găzdui pe frații albi, îi vom ospăta cu vînat, vom fuma cu ei calumetul și le vom arăta jocul războinicilor.

— Oamenii albi — vorbii eu — sînt bucuroși să petreacă aci ca oaspeți ai fraților roșii, dar nu acum, ci la întoarcere. Vă vom lăsa trupul și avutul fratelui nostru ucis și vom pleca deîndată pe urmele ucigașilor.

— Chiar așa! întări Bernard. Să rămînă aici bietul Allan și slujitorii săi, iar noi plecăm imediat. Nu trebuie să pierd nici un minut. Cine mai vine?

— Toți, fără excepție — îl asigurai eu.

Winnetou și Sam se și pregăteau să încalece. Ko-tu-ho dădu alor săi un ordin și numaidecît i se aduse un splendid cal indian, gata înșăuat.

— Ko-tu-ho merge și el cu frații lui. Avutul mortului va fi păstrat în wigwamul căpeteniei, iar femeile vor cînta și-l vor jeli!

Astfel se încheie scurta noastră vizită la vitejii snakes. Și grupul nostru se întări cu încă o forță capabilă să ne ajute la prinderea banditilor. Urmele acestora se vedeau clar; ne despărțea o distanță de aproximativ două ore. Caii, parcă înțelegînd situația, zburau ca vîntul peste șesul întins. Dacă terenul ar fi fost pietros, desigur că ar fi sărit scîntei în urma noastră. Numai roibul lui Bob dădea semne de oboseală, dar negrul îl îndemna de zor, obligîndu-l să țină pas cu ceilalți.

— Ho, hi, hi-i-i! făcea Bob. Fuga cal, fugim cal! Bob trebuiem prindem ucigași lui massa Allan!

Galopam vijelios.

După-amiaza trecea și noi trebuia să-i ajungem pe fugari pînă la căderea întunericului. Călătorirăm astfel peste trei ore, după care descălecarăm pentru a cerceta mai îndeaproape urmele. Acestea se vedeau foarte bine, deși cîmpul tot era un covor de iarbă deasă și măruntă. Firele călcate nu-și reveniseră încă la normal. Deci bandiții se afla la cel mult o milă înaintea noastră.

Mă foloseam acum de lunetă ca să scrutez din timp în timp depărtarea. Și, într-adevăr, la un moment dat descoperii trei puncte care se deplasau încet.

— Iată-i!

— Halo-o-o, pe ei! strigă Bernard și-și grăbi calul.

— Stai nițel! îl domolii eu. Așa nu iese nimic. Trebuie să-i împresurăm. Eu și căpetenia Ko-tu-ho avem caii cei

mai rezistenţi. Va să zică, eu o iau la dreapta, dînsul la stînga. În douăzeci de minute îi ajungem pe bandiţi din ambele laturi, fără ca ei să observe, trecem înaintea lor, iar voi veniţi peste ei din spate.

— *Iuf !* făcu căpetenia shoshonilor şi, ca împins de un resort, ţîşni în direcţia ce-i indicasem.

Eu o luai în ocol spre dreapta...

După vreo cincisprezece minute de galop întins, cotii mai spre stînga şi după alte cinci minute îi şi zării prin lunetă pe cei trei bandiţi care rămăseseră în urmă, ca şi pe Ko-tu-ho, care le ieşise şi el înainte, deşi nu chiar în dreptul meu. Indianul se îndrepta acum spre fugari. Eu la fel.

Ieşindu-le astfel în drum, fireşte că furăm curînd observaţi. Bandiţii îşi aruncară privirea îndărăt şi se văzură ameninţaţi şi din spate de restul grupului nostru. Nu le mai rămînea decît o singură alternativă : să spargă împresurarea. Se avîntară deci în direcţia lui Ko-tu-ho.

— Acu-i acu', murgule, ţin-te bine !

Scoţînd un chiot ascuţit — semnal din care caii indieni înţeleg că trebuie să-şi încordeze toată puterea şi să alerge cu maximum de viteză — mă ridicai vertical în scări ca să-i uşurez animalului povara şi respiraţia. Felul acesta de călărie se practică în cazuri extreme ca, de pildă, atunci cînd savana incendiată îşi rostogoleşte flăcările în spatele călăreţului.

Deodată, unul din bandiţi, în care recunoscui imediat pe Fred Morgan, îşi struni calul şi duse puşca la ochi. În clipa cînd arma scăpără, Ko-tu-ho — ca lovit de trăsnet — căzu o dată cu calul. Crezui că fusese lovit fie omul, fie calul de sub el — dar mă înşelam. Cît ai clipi, căpetenia era din nou în şa şi, avîntîndu-şi tomahawkul, se năpusti asupra celor trei bandiţi. Era unul din trucurile pentru care indienii îşi dresează caii ani de-a rîndul. Calul, la un anume semn, se culcă fulgerător la pămînt şi glonţul trece pe deasupra.

Indianul tocmai îl lovise cu securea pe unul din bandiţi, cînd mă repezii şi eu la Fred Morgan. Trebuia să-l prind de viu. Nici nu-mi păsa de faptul că-şi îndreptase asupră-mi arma în care mai avea un glonţ. El trase, dar, din

pricina calului care n-avea astîmpăr, glonţul devie şi-mi trecu prin mîneca surtucului.

— Hei ! strigai eu. Aici Old Shatterhand !

Lasso-ul meu şuieră prin aer, murgul se cabră, apoi alergă îndărăt, pînă simţii o zdruncinătură serioasă, dar nici pe departe atît de tare ca în cazul cu bivoliţa stimabilului don Fernando de Venango e Colonna de Molynares de Gajalpa y Rostredo. Îmi întorsei privirea. Laţul îi cuprinsese pieptul şi braţele. Astfel, Fred Morgan, răsturnat de pe cal, venea după mine măturînd pămîntul cu trupul său. Între timp, Sam şi ceilalţi doi ajunseră şi ei la faţa locului. Cel de-al treilea tîlhar trase asupra lui Bernard, dar în aceeaşi clipă căzu împuşcat de Sam şi lovit de tomahawkul lui Winnetou.

În sfîrşit, pusesem mîna pe Fred Morgan ! Era buimac din cauza căzăturii de pe cal. Sării din şa, desfăcui lasso-ul meu şi-l legai pe bandit cu propriul său lasso. Se apropiară şi ceilalţi camarazi, privind la captura ce o făcusem. Bob descălecă cel dintîi şi trase cuţitul :

— Oh, aici sîntem *nigger* Bob şi cuţit ! Tăiem încet pînă dat ochii peste cap afurisit tîlhar şi ucigaş !

— Stop ! îl opri Sam, prinzîndu-l de mînă. Pe ăsta îl năşesc eu !

— Ceilalţi doi au murit ? întrebai.

— S-a terminat cu ei ! răspunse Bernard.

Atunci văzui că sîngerează din şoldul drept.

— Eşti rănit ?

— O zgîrîietură.

— Nici asta nu-i bună. Mai avem cale lungă de bătut. Trebuie să ajungem din urmă şi convoiul de catîri. Ce facem cu Morgan ?

— Eu i-s stăpînul ! mai sublinie o dată Sam. Aici nu hotărăsc decît eu. Master Bernard şi Bob îl vor duce în tabăra shoshonilor şi-l vor păzi cu străşnicie pînă ne întoarcem. După cum văd, Bernard e rănit, şi pe urmă are să se ocupe, ca să zic aşa, de bietul frate-său. Să rămînă deci Bob cu el. Noi ăştialalţi patru sîntem destui ca să o scoatem la capăt cu cei şase însoţitori ai convoiului.

— Planul e bun, facem aşa !

Morgan fu legat cu grijă pe calul său. Bernard şi Bob îl luară la mijloc şi porniră înapoi către tabăra shoshonilor.

Noi însă mai rămaserăm pe loc, ca să dăm cailor un scurt răgaz de odihnă și să-i lăsăm să pască.

— Prea mult timp de zăbavă nu avem — judecai eu. Trebuie să folosim lumina zilei ca să ajungem cît mai departe.

— Încotro au de gînd frații mei ? se interesă Ko-tu-ho.

— Către rîul Sacramento, între munții de la San John și San José — îl lămuri Sam.

— Atunci să nu-și facă nici o grijă. Căpetenia shoshonilor cunoaște drumul ca-n palmă. Lăsați caii să pască liniștiți. Putem călători și noaptea.

— Prea l-am expediat repede pe Morgan își aminti Sam. Ar fi trebuit să-l luăm mai întîi la întrebări.

— Pentru ce ?

— Poate aflam cîte ceva.

— Las' c-o facem mai tîrziu sau, la drept vorbind, nici nu va fi nevoie. Crimele lui sînt mai mult decît dovedite.

— Poate aflam încotro a trimis convoiul cu catîri și unde avea să aibă loc întîlnirea cu restul bandei.

— *Pshaw* ! Crezi că ne-ar fi spus adevărul ?

— Probabil.

— Ba nicidecum ! Doar n-o să ni-l ofere plocon pe fiul său cu pradă cu tot, mai ales acum cînd știe că e iremediabil pierdut.

— Fratele Șarli are dreptate ! întări Winnetou. De altfel, ochii vînătorilor roșii și albi sînt destul de ageri ca să descopere urmele catîrilor.

Cam așa era, deși n-ar fi stricat să cunoaștem dinainte locul : am fi putut opera mai repede, cîștigînd timp.

— Pe cine vor să prindă frații mei ? întrebă Ko-tu-ho, contrar obiceiului la indieni de a nu-și manifesta niciodată curiozitatea în fața străinilor. Aici se afla între oameni considerați de același rang cu el, ceea ce-l făcu să se abată de la discreția pe care ar fi păstrat-o în altă împrejurare.

— Îi căutăm pe fîrtații bandiților pe care i-ați prins.

— Cîți la număr ?

— Șase.

— Pe ăștia îi poate birui chiar și unul singur dintre frații mei. Îi găsim noi și-i aducem lîngă ceilalți.

Pînă spre seară caii noștri se întremară atît de bine, încît îi puteam supune la noi eforturi. Pornirăm deci la drum călăuziți de căpetenia shoshonilor. Seara și noaptea toată Ko-tu-ho călări în fruntea grupului cu o siguranță care dovedea pe deplin faptul că știe drumul ca-n palmă. Șeful rămase mult în urmă. Acuma ba urcam pante muntoase, ba tăiam vîlcele, mici savane sau păduri. După un scurt popas în zori, ne continuarăm drumul în aceeași direcție, pînă ce răsări în fața noastră valea lui Sacramento.

O străbăturăm și pe aceasta mergînd în josul apei. Drept în față, unde o vale lăturalnică se desfășura către munți, dădurăm peste o casă de lut cu acoperiș de scîndură și purtînd la intrare inscripția „Hotel". Probabil că negustorul găsise aici un vad cît se poate de bun, deoarece în fața casei staționau mulțime de căruțe, precum și cai de călărie sau de povară. Neîncăpînd pesemne în local, numeroși mușterii ședeau în jurul meselor înșirate afară.

— Ce-ar fi să ne apropiem și să luăm ceva informații ? propuse Sam.

— Mai ai ceva nuggeți pentru licoarea faimosului Burton din Staffordshire ? îl întrebai eu rîzînd.

— Se mai găsesc.

— Atunci, hai !

— Dar să nu intrăm. Mergem numai pînă acolo, dacă ești de acord. Știi doar că nimic nu mă atrage mai mult ca o gură de aer proaspăt, ca să zic așa.

Ne îndreptarăm spre „hotel", priponirăm caii și ne așezarăm într-un fel de colivie de lemn, deasupra căreia trona inscripția „Veranda".

— Domnii doresc să bea ? se interesă chelnerul apropiindu-se grăbit.

— Bere. Cît costă ?

Bravul Sam devenise mai prudent după lecția ce-o primise la Yellow-Water-Ground.

— Porter sau *Ale*, jumătate de dolar.

— Bine, adu Porter !

Chelnerul aduse patru sticle și Sam, deși îl vedea grăbit, încerca să-l descoasă. Dar eu îl oprii printr-un semn dis-

cret. Întîmplător, îmi aruncasem ochii prin deschizătura dinspre drum a „Verandei".

Dinspre valea aceea lăturalnică se apropiau șase călăreți, dintre care doi duceau de căpestre patru catîri, iar cel din fruntea convoiului nu era altul decît Patrik Morgan. Opriră lîngă „Hotel", priponiră animalele, apoi luară loc afară la o masă, chiar sub ferestruia prin care îi urmăream. Mai mult nici că ne-am fi putut dori!

Dar de ce catîrii nu erau încărcați? Cu siguranță că banditii ascunseseră undeva prăzile și se duceau acum la întîlnirea convenită cu ceilalți trei.

Comandară brandy și se porniră pe taifas. Noi, de sus, auzeam fiece cuvînt.

— Oare o să-i găsim în curînd pe tatăl dumitale și pe căpitan? întrebă unul, adresîndu-se lui Patrik.

— Așa cred — răspunse acesta. Doar aveau posibilitatea să mîie mai repede ca noi. Trebuie să fi terminat ușor cu Marshall. Știți că nu avea decît doi însoțitori...

— Măi, ce ușuratic! Să cari asemenea comoară numai cu trei inși!

— Ce vrei, ne-a făcut un serviciu! Ușuratic cred că a fost dintotdeauna, altfel nu ar fi aruncat la Yellow-Water-Ground schița cu itinerarul. Dar stai, asta ce dracu' o fi?

— Ce?

— Vezi caii ăia patru?

— Trei sînt într-adevăr splendizi. În schimb ultimul, ce să zic, e o piesă rară. Mă întreb ce om cu scaun la cap ar încăleca o asemenea caricatură!

Auzind aceste vorbe, Sam strînse pumnii furios:

— Las' că-ți dau eu caricatură de o să-ți meargă fulgii! bombăni el.

— Da-da chibzui Patrik — n-ai spus rău. E, într-adevăr, o piesă rară. Cu tot aspectul lui caraghios, e unul din cei mai buni cai din Vestul sălbatic. Știți al cui e?

— Ei?

— Al lui Sans-ear!

— Ptiu, trăsni-l-ar! Auzisem și eu c-ar călări un fel de țap.

— Va să zică Sans-ear e aici. Hai să bem repede! Ne-am mai întîlnit o dată și nu-mi convine să fiu recunoscut.

— Degeaba, puiule! sîsîi Sam printre dinți.

Cei șase se ridicară de la masă, încălecară și porniră în josul văii.

— Vezi, pe ăștia îi căutăm — îl făcui atent pe Ko-tu-ho. Amîndoi frații mei roșii să le iasă înainte, iar Sam și cu mine le vom cădea în spate. Așa îi prindem la mijloc.

— Iuf! făcu căpetenia shoshonilor, se ridică de la masă și ieși ca să încalece.

Winnetou sări și el în șa. Sam achită costul berei care de astă dată nu fusese chiar atît de proastă și pornirăm călare după cei șase bandiți, avînd grijă să nu ne simtă.

Solul devenea din ce în ce mai pustiu, mai monoton. La un moment dat nu mai era nici un tufiș, nici un cot după care să ne ascundem. Atunci dădurăm frîu liber cailor și-i ajunserăm din urmă pe bandiți înainte ca ei să-și dea seama ce se întîmplă. Iar dincolo, la cîțiva pași în fața lor, răsăriră dintr-o dată Winnetou și Ko-tu-ho.

— *Good day*, bună ziua, master Mercroft! salută Sam. Caii ăștia sînt de furat? I-ați luat de la comanși?

— *'s death!* blestemă banditul și duse mîna la pușcă, dar se prăbuși de pe cal înainte de a apăsa pe trăgaci.

Cei doi indieni răsăriseră, cum spuneam, la cîțiva pași în fața bandiților și lasso-ul lui Winnetou se încolăci ca un șarpe în jurul umerilor lui Patrik. Într-o clipă, ceilalți cinci tîlhari o șterseră care încotro. Sam și Ko-tu-ho traseră după ei și dădură să-i urmărească.

— Stați! le strigai eu. Bine că l-am prins pe cel mai important!

Dar ei nu mă ascultară. Mai traseră două focuri, ultimul fiind al lui Ko-tu-ho.

— Ce v-a apucat? îl certai pe Sam. Urmele lor ne-ar fi dus cu siguranță la locul întîlnirii și apoi la ascunzătoarea unde și-au adăpostit prăzile.

— Las' că ne spune Morgan unde le-au ascuns.

— Va căuta să păstreze secretul.

Și, într-adevăr, foarte curînd se dovedi că avusesem dreptate. În ciuda amenințărilor, Patrik refuză să răspundă

la întrebări. Aurul, care făcuse atîtea victime omenești, era pierdut. *Deadly dust*, praf ucigător !

Îl legarăm fedeleș, cum făcuserăm și cu tatăl lui, îl urcarăm pe cal și, pentru a ocoli „hotelul", traversarăm Sacramento, care în acel loc era puțin adînc. Astfel ajunserăm în munți nestînjeniți de nimeni.

Nici în cursul lungii noastre deplasări nu puturăm stoarce măcar un cuvînt din gura lui Patrik. Tăcea ca un mut. Abia cînd intrarăm în tabăra shoshonilor și-l văzu pe Bernard ieșindu-ne în întîmpinare, banditul înjură furios. Îl duserăm în cortul unde se aflau ceilalți prizonieri împreună cu tatăl său.

— Master Morgan — mă adresai acestuia — vi-l prezint pe fiul dumneavoastră căruia desigur că i-ați dus dorul.

Fred Morgan mă privi cu ochi turbați, dar nu răspunse nimic. Era spre seară ; judecata trebuia deci amînată pentru a doua zi. Ca oaspeți ai căpeteniei, luarăm cina în cortul lui și fumarăm calumetul. Apoi ne retraserăm fiecare în adăpostul ce-i fusese destinat.

Ultimele zile sfîrșiseră prin a mă obosi, încît adormii buștean, lucru posibil aici în tabără, dar nu și în prerie. Visam, sau lucrurile se petreceau aievea ? Se făcea că lupt cu niște făpturi crîncene, nemiloase, care mă încolțeau din toate părțile. Loveam ca turbat în jurul meu și totuși dușmanii se înmulțeau într-una ca scuipați din teribile mușuroaie subpămîntene. Sudoarea îmi șiroia pe frunte, simțeam că se apropie ceasul din urmă și mă încercau pentru prima oară spaimele morții. Visam, desigur — dar atît de autentic părea totul, atît de fioros, încît sării din somn ca nebun. Și iată că de afară veneau o larmă și un huiet îngrozitoare.

Pe jumătate dezbrăcat, apucai armele și ieșii din cort. Prizonierii își desfăcuseră (niciodată n-am aflat cum) legăturile și fugiseră din cortul lor, încercînd să suprime străjile. Noroc că acestea erau destul de numeroase.

Din toate părțile alergau acum indienii, parcă turnați în bronz. Care venea cu cuțitul, care cu securea sau cu pușca. Apăru și Winnetou, rotindu-și ochii peste acest spectacol desfășurat la lumina focului.

— Încercuiți tabăra ! tună el sfîșiind larma din jur și, cît ai clipi, vreo șaizeci-optzeci de indieni se furișară printre corturi.

Îmi dădeam seama că participarea mea la această operație nu era necesară. Prizonierii nu aveau arme de foc ; totodată, indienii erau de zece ori mai mulți ca număr. Cînd și glasul lui Sam răzbătu pînă la mine, mă liniștii pe deplin. Și, într-adevăr, nu dură mai mult de zece minute, că și auzii răcnind a moarte pe ultimul bandit răpus. Îl recunoscui : era Fred Morgan. Cuțitul lui Sam își făcuse datoria.

Acum autorul isprăvii se întorcea agale dintre corturi.

— Charlie ! De ce-ai stat deoparte ?

— Mi-am zis că sînteți destui.

— Chiar așa. Însă dacă nu mă aflam eu în fața cortului bandiților, mare minune să nu ne fi scăpat, ca să zic așa. Mă culcasem chiar lîngă cort și, la un moment dat, numai ce aud niște zgomote. Bineînțeles că am atras imediat atenția străjilor.

— A fugit totuși careva ?

— Nici unul. I-am numărat. Dar, la drept vorbind, eu îmi imaginasem răfuiala cu Morgan într-alt chip.

Se așeză turcește lîngă mine și crestă pe răbojul puștii ultimele două semne atît de rîvnite.

— Așa. Deacum i-am răzbunat pe-ai mei, dragă Charlie. Pot să mor oricînd, nu-mi mai pasă. Azi, mîine, tot un drac !...

Se îndepărtă cu pași înceți și se strecură în cortul lui.

A doua zi avu loc ceremonia înmormîntării lui Allan Marshall. În lipsa coșciugului, fu înfășurat în piei de bivol. Shoshonii zidiră din piatră un fel de țarc în care fu culcat mortul. Apoi, tot din piatră, înălțară o piramidă, iar eu îi așezai în vîrf o cruce de lemn. Bernard mă rugă să țin o scurtă cuvîntare la mormînt, ceea ce făcui cu adîncă emoție...

Ceremonia încheiată, indienii snake nu-i mai dădură lui Bernard răgazul ca să se lase în voia durerii. O săptămînă întreagă ne văzurăm de vînătoare, asistarăm la exerciții de luptă și la tot soiul de distracții, încît timpul trecu pe nesimțite. Apoi luarăm drumul îndărăt spre San Francisco.

BANDIŢII DE LA LINIA FERATĂ

„Senatul şi Camera Reprezentanţilor din Statele Unite hotărăsc :

1. Regiunea situată în teritoriile Montana şi Wyoming, aproape de izvoarele lui Yellowstone-River, este prin prezenta exceptată de la orice luare în posesie, colonizare sau vînzare în cadrul legilor Statelor Unite şi se declară parc naţional public sau loc de amuzament pentru cetăţeni. Oricine, nerespectînd dispoziţiile de faţă, se va stabili acolo sau va lua în posesie vreo parte din acest ţinut, va fi considerat contravenient la această lege şi expulzat.

2. Parcul este pus sub controlul exclusiv al Secretarului Afacerilor Interne, a cărui primă sarcină va fi să elaboreze cît mai curînd posibil instrucţiunile şi dispoziţiile pe care le va considera necesare pentru paza şi întreţinerea parcului."

Căzîndu-mi sub ochi textul acestei legi, mă bucurai din toată inima. Iată cu cîtă generozitate Congresul Statelor Unite punea la dispoziţia populaţiei această minune a naturii, mult prea valoroasă pentru a se îngădui specularea ei de nişte indivizi lacomi de cîştig.

Mii şi mii de oameni vor fi citit acest text fără să bănuiască măcar ce anume le-a fost oferit. Mulţi, foarte mulţi vor fi zîmbit, probabil, aflînd că guvernul Statelor Unite rezervă un parc de 9 500 kilometri pătraţi, o regiune sălbatică, inaccesibilă, situată tocmai în Munţii Stîncoşi, pentru odihna şi distracţia cetăţenilor. Viitorul însă avea să demonstreze — a şi demonstrat, de altfel — că acest act constituie unul din acelea pe care, mai tîrziu, milioane de oameni le binecuvîntează.

Parcul acesta, de fapt, nu are pereche în lume. Primele ştiri fabuloase despre acest ţinut i-au parvenit în 1856 generalului Warren, care se simţi îndemnat să organizeze o expediţie. Aceasta însă nu-şi atinse ţinta. Abia după un deceniu au izbutit alţii să înlăture oarecum vălul şi să ofere oamenilor o imagine a nebănuitului belşug din acest colţ de lume. În vara lui 1871, profesorul Hayden a pătruns acolo cu succes şi rapoartele lui, deşi succinte şi rezervate, au impresionat profund Congresul, determinîndu-l să ia măsuri pentru apărarea acestor imense avuţii de mîna hrăpăreaţă a speculanţilor.

Dincolo de preriile vestice, mult în spatele masivului muntos Blackhill, se înalţă giganţii Munţilor Stîncoşi. S-ar părea că aici nu a lucrat mîna, ci pumnul Creatorului. Unde vor fi fiind ciclopii care au durat asemenea cetăţi ? Unde titanii care au urcat asemenea poveri pînă hăt, deasupra norilor ? Care meşter le-a încununat culmile cu zăpezi şi gheţuri nepieritoare ?...

Şi după acele ziduri uriaşe, fierbe, clocoteşte, se zbuciumă străfundul pămîntului, năzuind spre afară. Atunci coaja subţire se băşică, aburi încinşi de pucioasă ţîşnesc din adînc şi, detunînd ca o salvă de artilerie, gheizerii enormi şi fierbinţi năvălesc în văzduhul tremurător...

Aici orice pas e legat de primejdia morţii. Piciorul poate să se înfunde în scoarţa înşelătoare, cataracta învăluită în aburi îl poate înghiţi pe drumeţul ostenit, stînca scobită dedesubt se poate prăbuşi o dată cu omul în abis. Dar acest ţinut năprasnic de primejdios va găzdui cîndva miile de pelerini veniţi să-şi aline suferinţa la izvoarele sale fierbinţi şi în aerul său ozonat. Şi tot atunci se vor descoperi, probabil, acele grote şi văgăuni fermecate unde avariţia singurătăţii a strîns şi îngrămădit în cursul vremii indescriptibile comori...

O oarecare chestiune de afaceri mă chemase la Hamburg unde dădui peste o cunoştinţă la vederea căreia toate amintirile înviară parcă din trecutul lor. Era un cetăţean originar din Saint-Louis cu care vînasem nu o dată prin mlaştinile de lîngă Mississippi. Bogat, chiar foarte bogat,

acesta se oferi să-mi plătească drumul dacă i-aş face plăcerea să-l însoțesc pînă la Saint-Louis. Simţii numaidecît cum mă cuprinde iarăşi irezistibila chemare a preriei şi căzui de acord. Expediai o depeşă acasă, cerîndu-le alor mei să-mi trimită de urgenţă armele şi întreg echipamentul. La numai cinci zile de la revederea noastră, pluteam amîndoi în blînda legănare a Elbei. Ne îndreptam spre ocean.

Ajunşi în America, hoinărirăm cîteva săptămîni prin pădurile din josul fluviului Missouri. Apoi prietenul trebui să se întoarcă, pe cînd eu o luai în sus, către Omaha City, pentru ca de acolo să-mi continui călătoria spre vest, pe marea linie Pacific.

Aveam motivele mele să mă folosesc de această rută. Cunoscusem Munţii Stîncoşi de la izvoarele rîului Fraser pînă la trecătoarea Hell Gate, de la Nordpark pînă jos, în deşertul Mapimi — dar ţinutul dintre pasul Hell Gate şi Nordpark, aşadar o porţiune de peste şase grade latitudine, îmi rămăsese încă străin. Şi tocmai acolo se întîlnesc cele mai interesante imagini ale acestui superb colţ de lume : cei trei Tetoni, munţii Windriver, pasul South şi izvoarele lui Yellowstone.

În afară de unii indieni sau de cîte un vînător rătăcit, nimeni nu se abătuse pe acolo şi mă ispitea pur şi simplu perspectiva de a cuceri acele locuri neprimitoare care, după credinţa pieilor-roşii, erau bîntuite de spiritul cel rău.

Fireşte că lucrul e mai uşor de povestit decît era de realizat. Cîte pregătiri, care de care mai complicate, se cer, de pildă, pentru escaladarea Alpilor ! Şi ce înseamnă, de fapt, o astfel de excursie în raport cu performanţa *westmanului* singuratic, neajutorat de nimeni, bizuindu-se doar pe sine şi pe arma lui şi expunîndu-se unor primejdii cu totul necunoscute blajinului turist european ! Dar tocmai primejdiile acestea îl atrag şi-l farmecă...

În ce mă priveşte, eram gata să întreprind o asemenea încercare. Un singur lucru îmi lipsea — deşi problema nu era imposibil de rezolvat. Ca să mă pot aventura în *the dark and bloody grounds*, în acele tărîmuri de întuneric şi sînge, îmi trebuia un cal bun, de nădejde. Dar lipsa unui

asemenea cal nu mă prea îngrijora. La Omaha vîndui armăsarul bătrîn ce mă adusese pînă acolo şi luai trenul, ferm convins că, de îndată ce va fi nevoie, voi găsi şi calul potrivit.

Pe atunci, linia ferată mai era pe-alocuri provizorie ; ici şi colo echipe de lucrători construiau poduri ori viaducte, sau reparau porţiuni de terasament. Cînd nu se aflau în preajma unor colonii, care pe-atunci răsăreau din pămînt ca ciupercile, lucrătorii feroviari îşi ridicau barăci şi corturi, organizîndu-şi tabere întărite şi apărate împotriva indienilor care vedeau în construcţia de căi ferate o încălcare a dreptului lor strămoşesc şi se străduiau să împiedice sau măcar să îngreuieze şi să întîrzie realizarea lor.

Dar existau pe acolo şi alţi vrăjmaşi, mai teribili decît pieile-roşii. Mişunau prin prerie o mulţime de inşi fără căpătîi, recrutaţi dintre elementele izgonite din ţările civilizate, făpturi sfîrşite, nemaiaşteptînd de la viaţă decît ceea ce ar fi putut dobîndi în Vestul sălbatic prin jaf şi omor. Aceşti indivizi, organizaţi în bande de criminali, erau mai periculoşi decît cele mai crunte hoarde de indieni. Atacurile lor vizau mai ales tinerele colonii şi aşezările provizorii ale feroviarilor. Nu e deci de mirare că aceste tabere erau întărite şi că muncitorii umblau înarmaţi chiar şi în timpul lucrului.

Datorită atacurilor pe care le dezlănţuiau asupra taberelor de feroviari şi a transporturilor de materiale — cu care prilej smulgeau şine şi traverse ca să provoace oprirea trenului — păcătoşii aceştia fuseseră denumiţi *railtroublers*. Ştiind că toţi ochii sînt aţintiţi asupra lor, ei nu atacau decît în grupuri mari şi puternice. De altfel, îşi agonisiseră atîta ură din partea oamenilor cinstiţi, încît orice *railtroubler* prins putea să-şi ia rămas bun de la viaţă. Asemenea nelegiuiţi care ucideau fără alegere, fără să ţină seama de vîrstă sau de sex, nu se puteau aştepta la nici o milă.

Era într-o duminică după-amiază cînd trenul nostru porni din Omaha. Printre călători nu era nimeni care să-mi trezească mai mult decît în treacăt interesul. Abia a doua zi se urcă la Fremont un bărbat a cărui înfăţişare îmi atrase din prima clipă atenţia. Omul se aşeză chiar în faţa mea, încît avui prilejul să-l examinez de aproape.

Înfăţişarea lui era de un asemenea comic, încît orice om neavizat şi-ar fi stăpînit cu greu rîsul. Eu însă, deprins cu astfel de apariţii, mă păstrai serios. Omul era scund şi gras să-l dai de-a rostogolul. Purta pe el o bluză de oaie cu partea miţoasă în afară. De fapt, blana se jerpelise toată de-a lungul vremii ; ici şi colo mai răsărea cîte un smoc, asemenea unei oaze pe întinderea pustie a Saharei. Cîndva, se prea poate să fi fost pe măsura stăpînului, dar intemperiile, ploaia, zăpada, căldura o chirciseră în aşa hal, încît nu-i mai ajungea nici pînă la genunchi. De încheiat nu se mai putea încheia ca lumea, iar mînecile se terminau pe la coate. Sub aşa-zisa blană apărea o flanelă roşie şi un pantalon de piele, pe vremuri negru, acum însă tăvălit în toate culorile curcubeului şi făcînd impresia că ar servi de la caz la caz drept prosop, faţă de masă sau batistă. Mai jos se iveau gleznele goale, învineţite de frig, apoi nişte ghetoaie vechi, menite să ţină o veşnicie, confecţionate dintr-o pereche de cizme de toval şi prevăzute cu tălpi duble amarnic ţintuite, capabile să strivească un crocodil. Omul purta o pălărie care nu-şi pierduse numai forma, ci şi o parte din boruri. În jurul acelei regiuni a trupului care, cu ani înainte, trebuie să se fi numit talie, dar care între timp luase nişte proporţii gigantice, se înfăşura un şal gros, vechi, total decolorat, în care odihneau un strămoşesc pistol de călăraş şi un cuţit de vînătoare. Lîngă aceste arme atîrnau două pungi — una pentru plumbi, alta pentru tutun — o oglinjoară din acelea ce se vînd cu zece pfennigi la tîrgurile nemţeşti, o ploscă cu învelitoare şi patru „potcoave-patent“, care se trag ca o încălţăminte pe piciorul calului şi se fixează cu şuruburi în copită. Mai purta omul la brîu şi o cutie de metal al cărei conţinut îmi era deocamdată necunoscut. Aflai abia mai tîrziu că e vorba de un serviciu complet de bărbierit, ceea ce în prerie mi se părea cu totul de prisos.

Dar ceea ce mă amuza într-adevăr erau obrajii lui raşi ca în palmă. Parcă ieşise chiar atunci de la bărbier. Între obrajii aceştia trandafirii, bucălaţi, revărsaţi în rotunjimi gata să plesnească, nasul mic şi cîrn abia de-şi puncta prezenţa, iar privirile ochilor căprui şi neastîmpăraţi cu greu îşi croiau o potecă spre larg. De după buzele-i mai mult decît pline se iţeau două şiruri de dinţi orbitor de albi, dar

care, din păcate, deşteptau bănuiala de a nu fi tocmai originali. Pe partea stîngă a bărbiei îi atîrna o excrescenţă ca un castravete care, deşi părea să nu-l jeneze nicicum, sporea şi mai mult comicul întregii sale făpturi.

Şedea aşa şi ţinea strîns între picioarele-i boante de elefant puşca străveche, semănînd aproape leit cu flinta bătrînului meu Sam Hawkens. De altfel, omul acesta îmi amintea de Hawkens mai mult decît de Sans-ear.

După ce se aşeză, adresîndu-mi un simplu *„Good day, sir“* păru să nu se mai sinchisească de mine. Abia după vreun ceas îmi ceru voie să-şi aprindă pipa, ceea ce îmi atrase în special luarea aminte, căci vînătorului adevărat prea puţin îi pasă dacă deranjează sau nu pe vecin.

— Fumaţi după pofta inimii, master ! îl îndemnai. De altfel, am să vă ţin de urît. Poate încercaţi un trabuc dintr-ale mele ?...

— Mulţumesc, *sir* ! Ţigările de foi nu prea sînt de nasul meu. Prefer pipa.

Purta la gît, legată cu şnur, după obiceiul vînătorilor de prerie, o lulea scurtă şi înnegrită de fumul anilor. Şi-o îndesă cu tutun, iar eu mă grăbii să i-o aprind. Dar omul refuză din cap, vîrî mîna în buzunar şi-şi scoase cremenea şi amnarul — acel „punk“ cum i se zice în prerie.

— Chibritul nu e bun în savană — ţinu el să-mi explice. Invenţie de salon ! Prea te-nvaţă cu răsfăţ !

Astfel se încheie scurta noastră convorbire şi omul nu dădu de loc semne că ar avea chef de vreo vorbă în plus. Fuma o buruiană al cărei miros amintea frunza de nuc şi îşi dirija toată atenţia către peisajul de afară.

Ajungînd în staţia North Platte, punct de întîlnire North şi South Platte River, călătorul rotofei coborî pentru un moment, făcîndu-şi de lucru la vagonul din faţă. Observai că în acel vagon se afla un cal, de bună seamă al tovarăşului meu de călătorie.

După ce-şi reluă locul în compartiment şi trenul se puse în mişcare, omul căzu din nou în tăcerea lui. Abia după amiază cînd oprirăm la Cheyenne, la poalele lui Black Hill, mi se adresă :

— Luaţi aici trenul de Colorado către Denver ?

— Nu.

— *Well*, atunci rămînem împreună.
— Mergeţi pînă departe cu Pacificul ? mă interesai la rîndul meu.
— Hm ! Da sau nu, după cum m-o tăia capul. Dar dumneavoastră ?
— Pînă la Ogden City.
— Aha, vă interesează oraşul mormonilor ?
— Şi asta, dar pe urmă vreau să urc în munţii Windriver şi pe Tetoni.
Omul mă cîntări din ochi neîncrezător :
— Sus ? Asta n-o poate decît un *westman* tare ca oţelul. Sînteţi cumva în grup ?
— Nu, singur.
De astă dată ochii lui ca două gămălii mă priviră cu un zîmbet :
— Singur spuneaţi ? Şi vreţi să ajungeţi la cei trei Tetoni, printre siucşi şi urşi cenuşii ? *Pshaw* ! Aţi auzit vreodată ce-i aia un siux sau grizzly ?
— Cred că da.
— Zău, zău ! Îmi daţi voie să vă întreb ce profesie aveţi ?
— *Writer*, scriitor, *sir* !
— Aşa, scrieţi cărţi, va să zică ?
— Da, scriu.
Se porni pe rîs de-i săltară toate cărnurile. Ca şi altădată lui Sans-ear, i se părea şi lui nespus de caraghios ca tocmai un scriitor să se aventureze singur singurel în cea mai periculoasă regiune a Munţilor Stîncoşi.
— Bine ! făcu el. Înseamnă că vreţi să scrieţi o carte despre cei trei Tetoni, preaonorate master. Nu-i aşa ?
— Poate.
— Şi aţi răsfoit probabil vreun album cu poze de indieni şi de urşi ?
— Fireşte — îl asigurai cît se poate de serios.
— Şi credeţi că veţi face faţă, dacă nu greşesc ?
— Fără îndoială.
— Şi aveţi, pesemne, şi o flintă în învelitoarea aia ?
— Exact.
— Atunci vă dau un sfat, *sir* ! Coborîţi la prima staţie şi ştergeţi-o acasă ! Sînteţi, ce-i drept, un vlăjgan şi jumătate, totuşi cred că nu ştiţi doborî o veveriţă, darămite ursul ! V-aţi ameţit cu lecturi şi ar fi păcat ca, la tinereţea dumneavoastră, să vă lovească damblaua din cauza vreunui pisoi sălbatic. L-aţi citit, probabil, pe Cooper ?
— Da.
— Am bănuit. Şi aţi ascultat poveşti despre faimoşii eroi ai preriei ?
— Desigur — făcui cu toată naivitatea.
— Despre Winnetou, Old Firehand, Old Shatterhand, despre Walker bondocul şi Hilbers lunganul ?
— Da, da, despre toţi — confirmai eu.
Grăsunul nici nu bănuia că mă distrez cel puţin la fel ca dînsul.
— Deh — urmă el — asemenea cărţi şi istorii te dau gata, te molipsesc. Totul pare cît se poate de frumos şi uşor. Îngăduiţi-mi totuşi, master, să vă exprim sincera mea compătimire. Winnetou, de pildă, căpetenia apaşilor, e în stare să lupte cu o mie de diavoli ; Old Firehand nimereşte dintr-un foc pînă şi un ţînţar din mijlocul roiului ; iar Old Shatterhand, ce să zic, loveşte totdeauna în plin : dintr-un pumn îl face zob pe cel mai al dracului indian. Dacă vreunul din aceştia mi-ar spune că vrea să urce pe Tetoni, încă m-aş gîndi că e foarte riscant, dar la urma urmei, nu chiar imposibil. Însă dumneavoastră... autor de cărţi... *Pshaw !* Unde vă e calul ?
— N-am cal.
Cînd mai auzi şi asta, grăsunul izbucni într-un rîs homeric :
— Cu-u-um ? N-aveţi cal şi vreţi să urcaţi la Tetoni ? Aţi înnebunit de-a binelea, *sir ?*
— Nu cred. Chiar dacă nu-l am deocamdată, pot să-mi cumpăr sau să prind unul.
— Aha ! Şi unde ?
— Unde-mi convine.
— Adică, vreţi să-l prindeţi cu mîinile dumneavoastră ?
— De ce nu !
— Asta-i bună ! Văd eu că aveţi un lasso pe umeri ; însă cu ăsta, *sir*, nu prindeţi nici muşte, darămite mustangi !
— De ce ?

— Păi, uitaţi-vă de ce: pentru că sînteţi ceea ce la dumneavoastră, în lumea veche, se cheamă vînător de duminică.

— Şi ce vă face să mă consideraţi astfel?

— Răspunsul e foarte simplu: sînteţi mult prea îngrijit şi curat. Priviţi un vînător adevărat şi faceţi comparaţie! Ce-i cu cizmele astea nou-nouţe, lustruite ca oglinda? Dar cu jambierele astea din cea mai fină piele de elan? Cămaşa e cusută cu meşteşug de o femeie indiană, pălăria v-a costat cel puţin doisprezece dolari, iar cuţitul şi pistolul nici gînd să fi atins vreodată pe cineva. Ştiţi să trageţi cu arma, *sir*?

— Da, niţeluş. La un concurs am cîştigat chiar titlul de rege al ţintaşilor — făcui eu dîndu-mi oarecari aere.

— Rege al ţintaşilor? Nu cumva sînteţi german?

— Aţi ghicit.

— Da-da-da! Va să zică, sînteţi german. Aţi tras, nu-i aşa, într-o pasăre de lemn şi v-au şi proclamat rege al ţintaşilor! Aşa sînt nemţii. E drept că şi Old Shatterhand cică ar fi neamţ, dar asta e o excepţie, domnule. În sfîrşit, daţi-mi voie să vă rog ceva: căraţi-vă acasă cît mai curînd. Altfel aici vă putrezesc oasele!

— Vedem noi!... Dar pe unde va fi umblînd Old Shatterhand de care îmi tot pomeniţi?

— Cine să ştie?! Cînd am urcat ultima oară sus, la Fox-Ridge, l-am întîlnit pe faimosul Sans-ear, cu care Old Shatterhand se însoţise o bucată de vreme. Zicea că ar fi plecat din nou în Africa, prin tîmpita aia de Sahara, unde se bate, probabil, cu indienii aceia supranumiţi arabi. Apropo, sper că ştiţi de ce-i spune „Shatterhand"? Fiindcă îşi doboară adversarul dintr-un pumn. Nu o dată a făcut-o. Ci uitaţi-vă la mînuţele dumneavoastră! Gingaşe, albe, ca de domnişoară! Se vede imediat că ştiţi să umblaţi doar cu hîrtia şi cu pana de gîscă. De aceea, repet sfatul, *sir*! duceţi-vă acasă, în Germania. Vestul sălbatic nu e pentru cuconaşi.

Şi cu aceasta încheie discuţia, iar eu nu-mi dădui deloc osteneala să o reiau. Într-o singură privinţă îi dădeam dreptate: vorbisem, într-adevăr, cu Sans-ear despre intenţia de a pleca mai tîrziu în Sahara.

Trecurăm de staţia Sherman. Apoi se înseră. Prima gară de care dădurăm cu ochii a doua zi era Rawlins. Dincolo, în spatele acestei localităţi, se întinde un ţinut muntos, arid, aproape pustiu, a cărui unică vegetaţie constă din tufe de artemisia. E un enorm bazin fără viaţă, fără apă, o Sahara a munţilor, lipsită însă de orice oază. Curînd ochii încep să te doară din cauza albului obsedant, orbitor, solul fiind îmbibat cu materii alcaline. Apoi deşertul se schimbă treptat într-o imensitate sumbră, apăsătoare, datorită povîrnişurilor golaşe, rîpelor de piatră şi pereţilor abrupţi, mîncaţi, sfîşiaţi de vînturi, de trăsnete şi ploi.

În această regiune dezolantă se află staţia „Pîrîul-amar", deşi nici pomeneală nu e de pîrîu, apa fiind adusă de la o distanţă de şaptezeci de mile. Şi totuşi se va naşte şi aici cîndva o viaţă activă, poate chiar deosebit de efervescentă, stimulată de nesecatele rezerve de cărbuni ale acestei pustietăţi.

Ne continuarăm călătoria trecînd prin staţiile Carbon şi Green-River, ultima situată la 846 de mile vest de Omaha. Tristeţea peisajului dispăru; vegetaţia intra din nou în drepturile ei; şiragul de munţi se colora din ce în ce mai viu. Lăsarăm tocmai în urmă o vîlcea superbă, după care începea şesul întins, larg, odihnitor — cînd, deodată, şuierul ascuţit al locomotivei, repetat la scurte intervale, ne atrase atenţia asupra unui pericol iminent. Sărirăm cu toţii de la locurile noastre, frînele scrîşniră lung, roţile la fel, trenul se opri şi iată-ne coborînd în grabă din vagon.

Jos, ne aştepta o privelişte de coşmar. Un tren cu lucrători şi furaje fusese obiectul unui atac banditesc. Întreaga linie era blocată de epavele arse ale vagoanelor. Atacul trebuie să se fi produs în timpul nopţii. *Railtroublerii* demontaseră şinele şi trenul a deraiat şi s-a prăbuşit de pe terasamentul foarte înalt. Ce-a mai fost nu e greu de ghicit. N-a mai rămas decît scheletul de fier al trenului. După ce-au prădat totul, banditii au dat foc garniturii, vagon cu vagon. În mormanul de cenuşă găsirăm rămăşiţele multor oameni care fie că au murit la prăbuşirea trenului, fie că au fost omorîţi de bandiţi. Părea că nimeni n-a scăpat cu viaţă.

Noroc că ne aflam în plin șes și că perspectiva largă îi îngăduise mecanicului să observe din timp pericolul; altfel, ne-am fi prăbușit și noi de pe terasament. Locomotiva se oprise la cîțiva pași de locul catastrofei.

Neliniștea de care fură cuprinși călătorii și personalul trenului era fără margini... Unii se apucară să scormonească prin cenușa fierbinte, doar-doar să mai salveze ceva. Trudă zadarnică! Nu mai era nimic de făcut decît să se constate situația și, cu uneltele de care dispune orice tren american, să se procedeze la repararea liniei. Cît privește crima săvîrșită, șeful trenului declară că n-are altceva de făcut decît să raporteze la prima stație. Restul, deci și urmărirea criminalilor, rămînea în sarcina unui comitet care avea să se formeze acolo imediat.

În timp ce pasagerii mai scormoneau zadarnic prin dărîmături, găsii că cel mai bun lucru ce-mi rămîne de făcut e să cercetez urmele lăsate de bandiți. Terenul era întins, crescut cu iarbă și presărat pe-alocuri cu tufe...

La vreo trei sute de pași de locul catastrofei, iarba era strivită, ca și cum ar fi stat pe ea un mare număr de oameni. Urmele, încă vizibile, mă dirijară spre un alt loc, unde staționaseră caii. Examinai cu grijă terenul ca să stabilesc numărul și felul acestora, apoi îmi continuai cercetările.

Lîngă linie mă întîlnii cu grăsunul din compartiment care, se vede treaba, pornise și el în control pe partea stîngă a terasamentului. Mă privi mirat:

— Dumneavoastră, *sir* ?! Ce căutați aici?

— Ceea ce orice *westman* ar căuta într-o asemenea situație: mă interesează urmele *railtroublerilor*.

— Ia te uită! Veți găsi pe dracu'! Aștia s-au grăbit să șteargă totul. Eu unul n-am descoperit nimic. Și mă întreb ce-ar putea să descopere un *greenhorn* ?!

— S-ar putea ca *greenhornul* să aibă ochi mai buni ca dumneavoastră — îl înțepai zîmbind. De ce căutați, de pildă, urmele tocmai acolo, pe stînga? Vă pretindeți vechi cunoscător al savanei și nu sesizați că dincoace, pe dreapta, terenul e mai potrivit pentru instalarea unei tabere și pentru camuflaj? Păi, dincolo nu e o tufă barem!

— Hm, nu e rău. Uite că și un scriitor poate avea uneori idei. Și ați găsit ceva?

— Da.

— Ce anume?

— Tabăra lor a fost aici, în spatele corcodușilor, iar caii au staționat dincolo, după aluniș.

— Aha! Ia să văd și eu. Că dumneavoastră n-aveți cum să descurcați urmele și să stabiliți numărul cailor.

— Ba le-am descurcat, au fost douăzeci și șase de cai.

Mă măsură din nou, încă și mai surprins, dar și bănuitor:

— Douăzeci și șase? Din ce ați dedus?

— Vă asigur că nu din poziția norilor, master! Este vorba de opt cai potcoviți și optsprezece nepotcoviți. Iar călăreții: douăzeci și trei albi și trei indieni. Conducătorul trupei e un alb care șchioapătă de piciorul drept și călărește un armăsar roib, un mustang. Șeful indian care se află cu ei posedă un armăsar murg și e probabil siux din neamul ogellallașilor.

De nedescris mutra ce o făcu de astă dată grăsunul. Mă privi îndelung, cu ochișorii căscați, de parcă i-ar fi răsărit dinainte o vedenie.

— *All devils!* exclamă el în cele din urmă. Ce aiureală-i asta, *sir?*

— Mergeți și controlați! făcu nepăsător.

— Dar de unde naiba știți cîți anume sînt albi și cîți roșii? Cum adică, să citiți care cal e murg și care negru, care călăreț șchioapătă și cărui trib aparțin indienii?

— V-am poftit să controlați și apoi se va vedea cine are ochi mai buni: *greenhornul* sau dumneavoastră, *westman* experimentat.

— *Well*, veniți cu mine! Auzi, ce mai *greenhorn* căpos!...

Îl urmai la orecare distanță, încet și rîzînd în sinea mea.

Pînă să ajung și eu la locul respectiv, grăsunul se și scufundase în studierea urmelor. Timp de vreo zece minute le cercetă cu cea mare atenție. În sfîrșit, veni spre mine și rosti:

— Pe cuvîntul meu că aveți dreptate! Douăzeci și șase în cap, dintre care optsprezece nepotcoviți. Dar, în rest, mi-ați înșirat brașoave...

— Atunci poftim, *sir*, să vă arăt ce brașoave poate să înșire un *greenhorn* !

— *Well*, sînt curios ! acceptă el sigur pe sine.

— Uitați-vă bine la urmele cailor. Trei dintre aceștia au stat izolați și priponiți nu în față, ci curmeziș : erau deci cai indieni.

Grăsunul se îndoi din șale ca să măsoare exact distanța dintre copite. Pămîntul fiind umed, un ochi experimentat putea să recunoască urmele destul de ușor.

— *By God*, pe Dumnezeul meu, așa-i ! rosti el uluit. E vorba de cai indieni.

— Poftim acum la băltoacă. Aici indienii s-au spălat pe față, apoi s-au vopsit în culorile războiului. Vopselele se prepară cu grăsime de urs. Iată și cerculețele astea întipărite în noroi : aici au stat borcanele cu vopsea. Fiind cald, grăsimea s-a topit și a picurat pe jos. Uite o mică pată roșie, una neagră, alte două albastre !

— Exact, pe legea mea !

— Ei, nu sînt negrul, roșul și albastrul culorile ogellallașilor ?

Se mulțumi să aprobe din cap. Dar fața lui, scăldată de admirație, spunea tot ceea ce gura nu izbutea să articuleze. Continuai :

— Haidem mai departe ! Chiar de la început trupa s-a oprit lîngă băltoacă. Asta se vede după urmele pline cu apă. Doi călăreți s-au desprins venind mai în față, restul au stat respectuoși în spatele lor. Înseamnă că aceștia doi erau șefii ; s-au dus să recunoască locul. Uitați-vă la urmele cailor : unul potcovit, celălalt nu. Al doilea, după cum vedeți, și-a înfundat copitele dinapoi mai adînc decît pe cele dinainte, dovadă că purta în spinare un indian. În schimb, primul călăreț era un alb : calul său potcovit călca mai apăsat cu picioarele din față. Cunoașteți, probabil, diferența dintre felul de a călări al indienilor și al albilor ?

— *Sir*, aș vrea numai să știu de unde...

— Bun — îi tăiai vorba — să continuăm ! La șase pași mai incolo, caii s-au luat la harță și s-au încolțit reciproc. Or, după atîta drum obositor, numai armăsarii mai au chef să se ia la bătaie. Ați înțeles ?

— Dar cine vă spune că s-au bătut și s-au mușcat, ai ?

— Mai întîi, poziția copitelor. Calul indianului a sărit asupra celuilalt. E limpede, nu ? Și pe urmă, uitați-vă la firele astea de păr ce le țin în palmă. Le-am găsit adineauri, pînă a veni dumneavoastră. Patru fire cafenii smulse de calul indianului din coama colegului său. Dar mai încolo am găsit și aceste două fire negre de la coadă. După poziția copitelor văd totul foarte exact : calul indianului l-a prins pe celălalt de coamă, dar stăpînul l-a pus la respect mînîndu-l înainte. Atunci celălalt, rămînînd în urmă, l-a ciupit de coadă și, după cîțiva pași, a lăsat să-i scape firele din bot. Calul indianului e, prin urmare, murg, iar al albului roib. Veniți mai departe ! Aici, albul a descălecat și s-a urcat pe rambleu. Urma se mai vede în nisip. Observați că un picior călca mai apăsat decît celălalt. Va să zică, unul șchioapătă. De altfel, călăreții s-au dovedit cît se poate de imprudenți. Nu și-au dat nici cea mai mică osteneală să șteargă urmele. Și în această privință sînt două ipoteze.

— Anume ?

— Fie că erau grăbiți să se distanțeze cît mai mult de eventualii urmăritori, lucru de care însă mă îndoiesc, avînd în vedere starea de oboseală a cailor vizibilă după urme ; fie că prin apropiere se afla o trupă mai numeroasă ca a lor, pe al cărei sprijin se bizuiau, știindu-se, deci, în siguranță. Această a doua ipoteză mi se pare mai plauzibilă, mai ales că trei indieni izolați nu s-ar fi asociat cu atîția albi fără să aibă acoperire. Presupun deci că mai încolo, la nord, sînt numeroși ogellallași către care s-au îndreptat cei douăzeci și trei de *railtroubleri*...

— Omule ! exclamă exasperat grăsunul. De fapt, cine sînteți dumneavoastră ?

— Păi v-am spus.

— *Pshaw !* Nu sînteți nici *greenhorn*, nici scriitor, deși cam așa arătați, echipat și lustruit ca de sărbătoare. Cu înfățișarea asta de sclivisit s-ar părea că nu sînteți bun decît să jucați roluri de *westmeni* pe scenă. Și, totuși, dintr-o sută de *westmeni* adevărați abia dacă se găsește unul care să descifreze urmele cu atîta iscusință. Păi, mă credeam și eu un cineva în domeniul ăsta și acuma văd că nici nu încape comparație între noi.

— Şi totuşi sînt scriitor. Am cutreierat, ce-i drept, pe vremuri, bătrîna prerie în lung şi-n lat. Aşa se face că mă pricep binişor în citirea urmelor.

— Şi chiar aveţi intenţia să urcaţi pe munţi, pe Windriver ?

— Desigur.

— Ei bine, *sir*, pentru aşa ceva, iertaţi-mă că vorbesc deschis, nu vă cred destul de priceput. Nu ajunge să citeşti urmele.

— Şi de ce credeţi că nu m-aş pricepe ?

— La un asemenea drum primejdios nu porneşti pe fie ce-o fi. Înainte de toate, se cere să ai un cal bun. Înţelegeţi ?

— Îmi fac eu rost.

— De unde ?

— Ei, în orice staţie se găseşte vreun cal de vînzare, fie şi o mîrţoagă de ham. Şi odată călare, prind eu un exemplar pe placul meu din vreo turmă de mustangi sălbatici.

— Dumneavoastră ? Păi sînteţi călăreţ de mare clasă ? Ştiţi să îmblînziţi mustangul ? Şi credeţi că-l găsiţi acolo sus ?

— Uitaţi, pesemne, că acum e anotimpul cînd bizonii şi mustangii migrează spre nord. Sînt convins că pînă în Tetoni întîlnesc o turmă.

— Hm ! Va să zică, sînteţi şi călăreţ. Dar cum staţi cu tragerea la ţintă ?

— Vreţi să mă supuneţi la examen, *sir ?* îl întrebai rîzînd.

— Cam aşa — răspunse el serios. Am eu o intenţie.

— Aş putea să aflu care anume ?

— Mai tîrziu ! Pînă una alta, vreau să văd cum trageţi. Aduceţi puşca !

Acest scurt intermezzo mă înveselea. I-aş fi putut dezvălui pur şi simplu faptul că mă numesc Old Shatterhand, dar preferam s-o trec sub tăcere.

Mă dusei deci la vagon ca să-mi aduc armele înfăşurate în învelitoare. Pasagerii, bănuind despre ce e vorba, se strînseră imediat în jurul meu. Aşa sînt americanii, în special cei din Vest : nu scapă nici o ocazie să asiste la un exerciţiu de tir.

Desfăcui învelitoarea. Grăsunul, care mă asista, făcu ochii mari exclamînd :

— *Behold !* O carabină Henry ! Cîte focuri ?

— Douăzeci şi cinci.

— Mult ! Grozavă armă ! Pentru asta, domnule, vă invidiez.

— Prefer,totuşi, cealaltă puşcă — rostii calm, scoţînd la iveală doborîtorul de urşi.

— *Pshaw !* O plesnitoare de rînd. Numai lustru-i de ea — vorbi cu dispreţ grăsunul. Mai multe parale face o puşcă de Kentucky, acoperită de rugină, sau bătrîna asta cu care mă ajut de obicei.

— N-aţi vrea să vedeţi inscripţia, *sir ?* îl ispitii, arătîndu-i numele lui Henry gravat pe puşcă.

Omul aruncă o privire şi exclamă surprins :

— Scuzaţi, *sir*, asta-i cu totul altceva. Asemenea puşti sînt o raritate în ziua de azi. Mi s-a spus că Old Shatterhand ar deţine una. Dar cum de-a ajuns în mîinile dumneavoastră un exemplar atît de preţios ? Nu cumva inscripţia e contrafăcută ? Hm, da, chiar aşa trebuie să fie, mai ales că puşca nici nu prea pare să fi fost folosită ca lumea.

— Să încercăm. Daţi-mi o ţintă, *sir !*

— Păi, încărcaţi-o mai întîi !

— Ei, aş ! E încărcată gata.

— *Well*, atunci ochiţi păsărica de colo, din tufiş.

— E prea departe — interveni unul dintre pasagerii strînşi în jurul nostru.

— Să vedem — răspunsei flegmatic, punîndu-mi tacticos ochelarii ce-i purtam legaţi cu şnur.

Dolofanul izbucni într-un hohot de rîs :

— Ha-ha-ha-ha ! Ochelari ! Ia te uită ce-i trăsneşte prin cap unui scriitor : se duce în savană ca să vîneze cu ţvicărul pe nas ! Ha-ha-ha-ha !

Rîdeau cu toţii. Eu, însă, mă făcui foarte serios :

— Ce-aţi găsit de rîs, domnilor ? După ce stai treizeci de ani cu ochii în cărţi, te mai lasă niţel vederea. E un fenomen cît se poate de normal. Şi apoi, cred că e preferabil să nimereşti ţinta cu ajutorul ochelarilor decît s-o ratezi fără.

— Foarte just, sir ! se veseli grăsunul. Dar ia să vă atace prin surprindere nişte indieni ! Pînă să vă ştergeţi ochelarii şi să vi-i aşezaţi pe nas, v-ar jupui ţeasta de vreo zece ori. Vedeţi, nici măcar pasărea n-aţi apucat s-o loviţi : a şi zburat în altă parte !

— Atunci să mai căutăm o ţintă — făcui la fel de serios şi de calm.

Pasărea stătuse pe o cracă la vreo două sute de paşi depărtare ; ar fi fost deci o ţintă cît se poate de obişnuită. Auzii însă în sus, în văzduh, o ciocîrlie şi-mi ridicai ochii spre ea.

— Vedeţi ciocîrlia, domnilor ? O dau jos.

— Imposibil, lăsaţi-vă păgubaş ! vorbi bondocul. O să găuriţi cerul şi atîta tot. Asemenea treabă n-o izbuteşte nici Sans-ear sau Old Firehand.

— Mă rog, nu strică o încercare.

Dusei puşca la ochi şi trăsei.

— A fost şi nu mai e ! rîse iarăşi grăsunul. S-a speriat niţel şi-a zburat !

— Da ? Atunci urcaţi pe terasament ca să vedeţi la ce sînt buni ochelarii mei. Ciocîrlia a căzut cam la optzeci de paşi de aici.

Arătai în direcţia respectivă şi cîţiva pasageri, dînd fuga pînă acolo, aduseră într-adevăr pasărea moartă. O nimerisem în plin. Grăsunul se uită cînd la pasăre, cînd la mine, apoi exclamă :

— A reuşit, zău c-a reuşit ! Şi nu cu alice, cu glonţ !

— Păi cum, aţi trage dumneavoastră cu alice la o asemenea distanţă, *sir ?* îl întrebai. Pentru un *westman* adevărat ar fi pur şi simplu ruşinos. Cu alice las' să tragă copiii sau vînătorii de stîrvuri.

— Domnule, dar aţi izbutit o performanţă cum n-am mai văzut în viaţa mea ! se minună sincer rotofeiul. Să fie o întîmplare, sau...

— Mai daţi-mi o ţintă !

— Lăsaţi, *sir,* că vă cred. Se pare că v-aţi cam bătut joc de mine. Dar nu-i nimic. Ia veniţi un pic !

Mă trase la o parte pînă într-un loc unde urmele cailor erau foarte clare. Scoase din buzunar o bucată de hîrtie tăiată în formă de copită şi o aplică pe una din urme.

— Well, aceeaşi măsură ! rosti el îngîndurat. *Sir,* vreau să vă întreb ceva : sînteţi absolut stăpîn pe timpul dumneavoastră ? Ţineţi neapărat să urcaţi chiar acum pe Tetoni, sau aţi fi dispus să vă abateţi în altă direcţie ?

— Pot să fac orice.

— *Well !* Atunci ascultaţi : Îl ştiţi cumva, după nume, pe Fred Walker-cel-gras ?

— Da. Cică ar fi un *westman* de seamă, unul din cei mai iscusiţi cercetaşi ai munţilor. Se zice că ar vorbi cîteva dialecte indiene.

— Ei bine, *sir,* iată-mă : eu sînt Fred Walker !

— Ar fi trebuit să-mi închipui. Permiteţi să vă strîng mîna ! Mă bucur nespus că ne-am întîlnit.

— Vă bucură, într-adevăr ? Atunci e cazul să ne cunoaştem mai îndeaproape. Aflaţi, de exemplu, că aş avea o vorbuliţă de discutat cu un anume Haller. Acesta era în ultima vreme capul unor tîlhari de codru şi hoţi de cai, ca să nu vorbim de ce mai are pe conştiinţă din anii trecuţi. Acum a pătruns cu banda lui în Vest şi eu îi calc pe urme. Hîrtia asta e tăiată exact pe măsura copitelor dinapoi ale calului său. Şi uite că se potriveşte. Or, avînd în vedere faptul că Haller e şchiop de piciorul drept, simt că el e şeful *railtroublerilor* de aici.

— Haller ? Şi mai cum ?

— Sam, Samuel. Dar îşi ia mereu alte nume.

— Samuel Haller ? Păi de ăsta am mai auzit. Nu cumva e vorba de contabilul lui Rellow, marele petrolist ? Cel care a dispărut într-o zi uşurîndu-l pe patron de o serioasă sumă de bani ?

— Exact. L-a convins pe casier să golească seiful şi s-o şteargă împreună cu el. Apoi l-a împuşcat. Urmărit de poliţie, a mai ucis şi doi sergenţi în momentul cînd erau să-l prindă. Au pus mîna pe el la New Orleans, cînd dădea să se îmbarce, dar a reuşit să scape şi atunci, omorîndu-l pe paznicul închisorii. Pe urmă a fugit în Vest. Altceva nu avea ce să mai facă : i se confiscase toată averea adunată prin jaf. De atunci o ţine numai în fărădelegi şi ar fi timpul să-l punem în sfîrşit cu botul pe labe.

— Vreţi să-l prindeţi ?

— Trebuie să-l prind, mort sau viu.

— Aveţi o răfuială personală cu el ?

Coborî o clipă privirea şi apoi răspunse :

— Nu-mi place subiectul, *sir*. Poate am să vă istorisesc mai tîrziu, după ce ne vom fi cunoscut îndeaproape, ceea ce, de altfel, sper că se va întîmpla. E o ciudată coincidenţă că m-am suit tocmai în acest tren. Şi, totuşi, în ce priveşte urma lui Haller, aş fi căutat-o mult şi bine dacă nu eraţi dumneavoastră să-mi atrageţi atenţia. Că şeful bandei de aici şchiopătează şi călăreşte pe un armăsar roib, astea nu le-aş fi ghicit niciodată. Or, aceste detalii sînt de cel mai mare preţ. Eu unul mă lipsesc de tren şi plec în urmărirea lui Haller. Mă însoţiţi, *sir ?*

— Eu ? Un *greenhorn ?* zîmbii cu tîlc.

— *Pshaw !* Nu trebuie să mi-o luaţi în nume de rău. Înfăţişarea dumneavoastră aduce a bărbat de salon, nicidecum a *westman*. De cînd lumea n-am văzut om să-şi aşeze ţvicărul pe nas în plină prerie ca să împuşte pasărea din zbor. Şi uite că m-am înşelat. Vă cer scuze. Hai să ne lămurim, *sir :* veniţi cu mine ?

— Hm ! N-ar fi mai bine să vă alăturaţi oamenilor care vor sosi din staţiile învecinate ca s-o ia pe urmele bandei ?

— Nu. Mie să nu-mi vorbiţi de asemenea urmăriri. În cazul nostru un singur *westman* face mai mult decît un întreg popor de gură-cască. Pe de altă parte, vă spun deschis şi vă avertizez că nu e de loc lipsit de primejdii să te ţii după aceşti bandiţi. Viaţa îţi atîrnă de un fir de păr. Dar pentru un om ca dumneavoastră care, după cum văd, caută aventura, prilejul e cît se poate de atrăgător.

— Asta e adevărat. Numai că mie nu-mi place să mă amestec în treburile altora. Acest Samuel Haller mi-e cu totul indiferent. Şi pe urmă, nici nu ştiu dacă tocmai eu sînt omul potrivit pentru dumneavoastră.

Ochişorii lui îmi aruncară o privire isteaţă :

— Poate vreţi să spuneţi invers, că eu n-aş fi omul potrivit ? Oricum, în privinţa dumneavoastră să nu vă faceţi griji. Walker-cel-gras nu se întovărăşeşte tam-nesam cu primul ins ce-i iese în cale. Vă asigur că nu. Mie îmi place să umblu singur şi dacă-mi iau odată un tovarăş de drum, apoi acela cred că-i om de nădejde, nu tîrîie-brîu. Limpede ?

— Aici ne asemănăm amîndoi. Şi eu prefer să mă descurc cu propriile forţe. Nu poţi să fii niciodată destul de precaut în alegerea unui tovarăş. Dai de cîte unul cu înfăţişare de om onest, te culci seara lîngă el şi dimineaţa, vorba ceea, te trezeşti mort, în timp ce dumnealui pleacă vesel mai departe.

— *Zounds !* Mă luaţi cumva drept un astfel de ticălos, *sir ?*

— Nicidecum ! Ştiu că sînteţi un om de treabă, v-o citesc în ochi. Ba chiar mai mult : faceţi parte din tagma agenţilor secreţi şi acolo ticăloşii n-au ce căuta.

Grăsunul tresări şi făcu feţe-feţe.

— *Sir !* exclamă el. Ce vă trece prin cap ?

— Fiţi calm, master Walker ! E drept că nu aduceţi nici pe departe cu tipul poliţistului, dar poate că tocmai de aceea sînteţi apreciat ca detectiv. M-aţi luat drept un naiv şi un credul. Eu, însă, v-am recunoscut imediat. Pe viitor să fiţi mai prudent. Dacă s-ar răspîndi ştirea că Walker-cel-gras e de fapt un agent al poliţiei trimis în Vest ca să-i facă inofensivi pe anumiţi „gentlemeni", apoi vi s-ar înfunda cît de curînd.

— Sînteţi complet greşit, *sir* — încercă el să nege.

— Nu vă mai ascundeţi după deget. Propunerea dumneavoastră mă atrage şi v-aş însoţi bucuros ca să le tăiem ghearele acestor *railtroubleri*. Nu primejdia mă reţine. În fond aici, în prerie, unul ca noi nu e nicăieri sigur pe viaţa lui. Dacă ezit, e doar pentru faptul că vă jucaţi cu mine de-a v-aţi-ascunselea. Întovărăşindu-mă cu cineva trebuie să ştiu cine şi ce fel e omul.

Privi o vreme în pămînt, îngîndurat. Apoi îşi înălţă capul şi rosti ferm :

— Bine, *sir*, am să vă pun la curent în legătură cu persoana mea. Nu ştiu cum, dar în ciuda faptului că arătaţi ca un erou de operetă, reuşiţi să inspiraţi încredere chiar şi unui *westman* sadea. V-am tot studiat în tren şi mărturisesc că-mi place felul dumneavoastră de a fi. Eu unul sînt de obicei cam ursuz, dar în compania dumneavoastră m-aş simţi bine. De aceea vreau să vă vorbesc deschis. Da, fac parte din corpul de detectivi particulari ai doctorului Sumter din Saint-Louis. Misiunea mea e să cu-

treier codrii străvechi în urmărirea răufăcătorilor. Bineînţeles că nu duc o viaţă uşoară. Lucrez însă cu pasiune şi cu zel. De ce? Asta v-o spun cu altă ocazie, cînd va fi vreme de taifas. E o poveste tragică. Şi acum, *sir*, mă însoţiţi?

— Da, master Walker! Iată mîna. Să fim tovarăşi devotaţi şi să împărţim pe din două toate necazurile şi primejdiile.

Omul se lumină la chip, bătu palma şi întări:

— Aţi vorbit frumos, *sir*! Vă mulţumesc. Sper să ne împăcăm ca fraţii. Şi mai lăsaţi-o încolo cu „master Walker"! Spuneţi-mi Fred. Scurt şi cuprinzător. Voi şti că de mine-i vorba. Dumneavoastră cum vă spune?

Îi spusei numele meu de acasă şi adăugai:

— Spune-mi simplu Charlie, atît. Ei şi acum... Iată că linia a fost reparată. Lumea o să se urce în tren.

— Bine, mă duc s-o scot afară pe Victory. Să nu te sperii la vederea ei. Arată de zici ce-i aia, dar e o iapă cu mari calităţi. Mă poartă în spinare de doisprezece ani şi n-aş da-o pe cel mai nobil cal de curse. Ai lăsat ceva în vagon?

— Nu. Stai puţin, Fred.: să le spunem oare oamenilor ce scop urmărim?

— Nimic! Cu cît se va şti mai puţin despre noi, cu atîta vom fi mai în siguranţă.

Se duse la primul vagon în care călătorea iapa şi rugă să i se deschidă. Configuraţia terenului nu permitea de loc debarcarea unui cal, nici vreo instalaţie mecanică nu exista. Dar lucrurile se desfăşurară în chip cu totul neaşteptat.

— Victory, *come on!*

La îndemnul lui Fred, iapa îşi iţi mai întîi capul, cercetă terenul dedesubt, medită o clipă cu ambele urechi aduse pe spate şi dintr-un salt acrobatic, ateriză pe terasament. Toţi cei de faţă izbucniră în aplauze. Iapa, ca şi cînd ar fi înţeles că ea e obiectul admiraţiei, îşi flutură a mulţumire coada şi necheză politicos.

Aparent, calul acesta nu-şi justifica de loc numele de „Victory", adică izbîndă. Era un roib sfrijit, cu picioare de cocostîrc şi numărînd pe puţin douăzeci de ani. Timpul mai că-i mîncase toată coama, iar din coadă abia de-i lăsase cîteva fire. La urechi semăna cu un iepure uriaş. Şi, totuşi, animalul îmi impuse respect, mai ales cînd îl văzui zvîrlind şi dînd să-l muşte pe un pasager ce se apropiase prea mult. După cum veţi fi remarcat, Victory părea o copie fidelă a bătrînei Tony, iapa lui Sans-ear. Acum aştepta cu şaua în spinare şi frămîntînd zăbalele între dinţi.

Fără să spună o vorbă, Fred încălecă şi calul sări de pe terasament. De altfel, pasagerii nici nu se mai sinchisiră de persoana noastră. Nu aveau nimic comun cu noi, şi puţin le păsa că părăseam trenul.

Ajuns jos, Walker mi se adresă:

— Vezi, Charlie, ce bine-ar fi fost să ai şi dumneata un cal?

— Las' că-mi fac eu rost cît de repede. Îl prind cu ajutorul iepei dumitale.

— Nu zău? Poate că ţi-l prind eu, că Victory, s-o ştii de la mine, nu te rabdă nicicum în spinare. Sînt singurul călăreţ pe care-l acceptă.

— Asta rămîne de văzut.

— Te asigur că nu exagerez. Altminteri, ţi-ar fi şi dumitale mai uşor, am călări cu schimbul. Aşa însă, eşti osîndit să mergi pe jos pînă întîlnim o turmă de mustangi. Proastă afacere! O să ne mişcăm încet de tot. Pierdem timpul de pomană! Ei, uite că urcă lumea, pleacă trenul.

Într-adevăr, locomotiva strănută bufnind aburii afară şi trenul, urnindu-se greoi, porni spre vest. După cîteva clipe dispăru din ochii noştri.

— Atîrnă-ţi puşca aia mare de şa — mă îndemnă Walker.

— Mulţumesc, Fred. Un vînător adevărat nu se desparte nicicînd de arma lui. Haidem!

— Am s-o ţin la pas.

— Las-o să meargă cum îi place. Eu ştiu să alerg, sînt rezistent...

Înaintînd astfel pe urmele banditilor, ajunserăm după-amiază într-o regiune deluroasă şi destul de bogat împădurită. Drumul urca în pantă pe lîngă un rîuleţ cu malul în parte nisipos, în parte acoperit de iarbă fragedă în care copitele cailor se imprimaseră foarte clar. Aici împuşcai după-amiază un urs spălător, gras, dolofan, care ne făgăduia o

cină bogată. Apoi, la lăsarea nopții, poposirăm într-o mică peșteră, bine ascunsă de desiș. Fără teamă de a fi observați, aprinserăm focul și puserăm carnea la fript. Simțindu-ne în cea mai deplină siguranță, renunțarăm la gardă și, după ce Fred se îngriji de calul său, ne așternurăm somnului.

În zori plecarăm iar la drum, pentru ca după-amiază să dăm de locul unde bandiții făcuseră popas cu o noapte în urmă. Încinseseră acolo cîteva focuri, de parcă nici nu le-ar fi păsat de vreo urmărire. Către seară călăream prin prerie paralel cu pîrîul amintit. Apoi ne oprirăm la un cot de pădure. Bandiții se aflau la aproximativ o zi călare înaintea noastră și nimic nu vădea prezența vreunui alt călăreț...

Cînd, deodată, tresărirăm amîndoi. Înaintea noastră un indian tocmai cîrmea de după cotul pădurii. Venea călare pe un murg și ducea de frîu încă un cal încărcat cu poveri.

Cum ne zări, cum alunecă fulgerător la pămînt, pitulîndu-se îndărătul calului și ațintindu-și pușca spre noi. Totul se petrecu atît de repede, încît nu-l văzurăm decît o clipită.

La rîndul lui, Fred sărise cu aceeași iuțeală din șa, adăpostindu-se în spatele lui Victory. Eu însă o zbughii și mă ascunsei în dosul unui fag uriaș. Chiar atunci fulgeră pușca indianului și glonțul, șuierînd, pătrunse în trunchiul fagului. O zecime de secundă mai devreme — și m-ar fi nimerit. Omul își dăduse probabil seama că eram mai primejdios decît Fred pentru că, la adăpostul copacilor, puteam să mă strecor și să-l împușc pe la spate.

Ei bine, pînă în momentul cînd auzii împușcătura îmi ținusem arma gata de ripostă ; acuma însă o lăsai în jos. De ce ?

Orice *westman* știe că puștile își au fiecare glasul ei aparte. Desigur, nu e ușor să identifici în acest fel două puști diferite, dar viața în prerie îți ascute pînă într-atît simțurile, încît, după ce ai auzit de mai multe ori aceeași armă, îi deslușești glasul dintr-o sută. Așa se face că unii vînători, după ani de despărțire, se recunosc imediat numai după sunetul puștilor.

Și tot așa se petrecură lucrurile acum. Arma indianului îmi era cît se poate de cunoscută și n-o uitam nicicînd. De multă vreme nu-i mai auzisem timbrul ascuțit și sonor, dar îl recunoscui într-o fracțiune de secundă. Era pușca lui Winnetou, vestitul conducător al apașilor, dascălul și prietenul meu în cele mai grele împrejurări ale vieții, pe cînd înfruntam sălbăticia codrilor și a savanei. Dar să fi fost chiar el, sau poate pușca lui încăpuse în alte mîini ? Pitulat pe după capac, strigai în idiomul apașilor :

— *Toselkita, shi shtece* — nu trage, sînt prietenul tău !

— *To tiatsa tà ti. Ni peniyil* — nu te cunosc. Ieși la vedere.

— *Ni Winnetou, natan shis inté* — ești Winnetou, căpetenia apașilor ? întrebai ca să mă asigur că nu greșesc.

— *Ha-au* — eu sînt ! veni răspunsul.

Îmi părăsii în grabă adăpostul și alergai spre Winnetou.

— Șarli ! exclamă el în culmea bucuriei.

Își desfăcu larg brațele și mă strînse la pieptul lui.

— Șarli, *si steke, si ntva-va* — Șarli, prietenul meu, fratele meu ! rosti el lăcrimînd de fericire. *Si inta ni inta, si ici ni ici* — ochiul meu e ochiul tău, inima mea e inima ta !

Mișcat de această absolut neașteptată revedere, mă pomenii și eu cu ochii scăldați în lacrimi. Nu mi-aș fi putut dori mai mare noroc decît să-l întîlnesc aici pe bunul meu prieten. Winnetou mă privi îndelung și cu dragoste, mă mai îmbrățișă de cîteva ori, pînă ce-și aminti că nu eram singuri.

— *Ti ti ute* — cine e omul acesta ? se interesă el, arătînd spre Walker.

— *Aguan ute nșo, si steke ni steke* — e un om bun, mi-e prieten, așadar ți-e prieten și ție.

— *Ni tenlyé aguan* — cum îl cheamă ?

— *The thick Walker* — Walker-cel-gras — îi comunicai porecla englezească a lui Fred.

Winnetou îi întinse mîna și-l salută în felul său :

— Prietenul fratelui meu mi-e prieten și mie ! Cît pe ce să ne omorîm unii pe alții. Noroc că Șarli m-a recunoscut după glasul puștii, cum de altfel l-aș fi recunoscut și eu. Ce caută frații mei aici ?

— Umblăm după niște răufăcători ale căror urme se văd jos în iarbă.

— Le-am descoperit abia nu de mult. Eu vin de la răsărit și m-am ținut mereu lîngă apă. Ce fel de oameni sînt aceia ?

— Niște albi și cîțiva ogellallași.

Winnetou încruntă sprîncenele. Își sprijini mîna pe tomahawkul sclipitor atîrnat la brîu și rosti :

— Fiii ogellallașilor sînt ca broaștele rîioase. Cum vor ieși la lumină am să-i strivesc. Se poate să merg și eu cu fratele meu Șarli, să-i văd pe ogellallași ?

Nici că aș fi visat o propunere mai plăcută. Winnetou printre noi făcea cît douăzeci de *westmeni*. Bănuisem eu că, după o atît de lungă despărțire, nu mă va părăsi imediat, totuși gestul lui atît de spontan dovedea că însăși acțiunea noastră îl interesează. Îi răspunsei :

— Marea căpetenie a apașilor ne-a ieșit în drum ca raza soarelui în diminețile reci. Tomahawkurile noastre să se unească.

— Mîna și viața mea vor fi una cu ale voastre. *Howgh !*

În ce-l privește pe grăsanul de Fred, i se citea pe față cît de mult îl covîrșise apariția lui Winnetou. De altfel, oricine în locul lui ar fi fost la fel de impresionat. Winnetou era, într-adevăr, un bărbat splendid. Arăta cum îl știam dintotdeauna, îngrijit, mîndru, suplu, și măreț, figură de erou în toată puterea cuvîntului.

Ceea ce îl surprindea îndeosebi pe Walker era faptul că indianul acesta strălucea pur și simplu de curățenie, că pe hainele lui în zadar ai fi căutat o pată cît de mică. Ochișorii lui Fred se plimbau atît de curioși de la mine la Winnetou și invers, încît nu-mi fu greu să ghicesc paralela ce o trăgea între noi.

— Frații mei să ia loc, să fumăm pipa păcii ! ne invită apașul.

Se așeză în iarbă, băgă mîna în cingătoare și, scoțînd dintr-o pungă tutun amestecat cu frunze de cînepă sălbatică, își umplu pipa împodobită cu pene. Ne așezarăm și noi alături. Ceremonia cu calumetul era inevitabilă, ea pecetluind legămîntul nostru, fără de care Winnetou nici nu s-ar fi interesat măcar de planul ce-l urmăream.

După ce dădu foc pipei, se ridică și suflă o gură de fum spre cer și una spre pămînt. Se înclină apoi către cele patru puncte cardinale, suflînd de fiecare dată cîte un fum. După care se așeză la loc și-mi întinse pipa :

— Marele Spirit îmi ascultă jurămîntul : frații mei sînt una cu mine și eu sînt una cu ei. Sîntem prieteni !

Luînd calumetul, mă ridicai în picioare, suflai cele șase fumuri și rostii :

— Marele Manitu, căruia ne închinăm, stăpînește pămîntul și stelele. El e părintele meu ca și al tău. Sîntem frați și ne vom ajuta la orice greutate. Pipa păcii a înnoit legămîntul nostru !

Îi trecui pipa lui Fred care, ca și noi, suflă cîte un fum în cele șase direcții. Apoi jură :

— Ochii mei îl văd pe vestitul Winnetou, pe cel mai de seamă conducător al mescalerilor, mimbrenilor și apașilor. Trăgînd din pipa lui, mă leg să-i fiu frate. Prietenii lui sînt și prietenii mei, dușmanii lui sînt și dușmanii mei. Fie ca legămîntul nostru să dureze veșnic.

Luînd iarăși loc, îi restituii apașului pipa din care acesta continuă apoi să fumeze. Datina împlinită, ne puteam așeza la sfat.

— Dragul meu frate Șarli binevoiască a-mi spune prin cîte a trecut de cînd ne-am văzut ultima oară și cum de-a ajuns pe urmele ogellallașilor — mă pofti Winnetou.

Îi satisfăcui dorința relatîndu-i totul foarte pe scurt. Amănuntele întîmplărilor trăite între timp puteam să i le povestesc mai tîrziu. Încheind, îl rugai la rîndul meu :

— Și acum, fratele Winnetou să-mi spună și mie ce-a mai făcut de la despărțirea noastră. Cum de umblă atît de departe de wigwamul strămoșilor săi, tocmai aici, pe meleagurile unde vînează siucșii ?

Winnetou trase îndelung și gînditor din calumet, apoi vorbi :

— Furtuna prăvălește la pămînt apa norilor, iar soarele o înalță iarăși spre cer. Așa se întîmplă și cu viața omului. Zilele vin și trec. Ce să spună Winnetou despre zorii care s-au dus ? O căpetenie a siucșilor-dakota m-a jignit. L-am urmărit pe nemernic și i-am luat scalpul. Atunci oamenii lui s-au luat după mine. Eu însă am șters

toate urmele, m-am furișat înapoi în wigwamurile lor și mi-am luat de acolo semnele izbînzii. Iată, le-am încărcat chiar pe calul căpeteniei !

În puține și modeste cuvinte, Winnetou ne relata de fapt o acțiune dintre cele mai temerare, pentru istorisirea căreia un altul ar fi consumat ore întregi. Dar așa îi era felul. Îl urmărise pe dușman luni de-a rîndul, din sud, de la malul lui Rio Grande pînă sus la Milk-River, în nordul Statelor Unite ; străbătuse păduri virgine și prerii nemărginite pînă să-l ajungă pe vrăjmaș și să-l doboare în luptă ; cutezase apoi să intre chiar în tabăra inamică și să smulgă de acolo prețioasele trofee. Realizase un tur de forță de care numai un om ca dînsul era capabil. Și totuși cu cîtă discreție vorbea !

— Frații mei — trecu el la alt subiect — vor să-i urmărească pe ogellallași și pe oamenii albi numiți *railtroublers*. Pentru asta e nevoie de cai buni. N-ai dori, frate Șarli, să te urci pe calul acesta al siucsului-dakota ? E dresat de minune, iar tu l-ai stăpîni mai bine ca oricare altă față palidă.

Winnetou îmi mai dăduse cîndva un mustang admirabil. Îmi venea deci greu să accept și acest dar :

— Cu îngăduința fratelui meu am să prind mai bine un mustang. Calul siucsului trebuie să ducă povara.

Clătină din cap și rosti stăruitor :

— De ce uiți, dragă Șarli, că tot ce-i al meu e și al tău ? De ce să-ți irosești timpul cu prinderea unui cal și pe deasupra să te mai și zărească ogellallașii ? Crezi că Winnetou va căra după sine povara asta cînd e vorba să-i urmărească pe dușmani ? El o va îngropa și calul va fi liber. *Howgh !*

Nu era cazul să mă mai opun. Acceptai darul. De altfel, calul îmi cucerise dintru început admirația. Era negru ca pana corbului, bine legat, zvelt și totuși puternic, vînjos. Numai gîndul că ai să-l încaleci îți provoca o adevărată plăcere. Coama deasă îi atîrna pînă la piept, coada mai că atingea pămîntul. Nările îi scînteiau de roșeață, fapt foarte prețuit la indieni. Iar în ochii lui mari, focoși, se citea totuși un fel de calm și cumpătare care anunțau că te poți bizui pe el, cu condiția să fii călăreț priceput.

— Dar șaua ? observă Fred. Doar n-ai să încaleci pe samar !

— Asta-i floare la ureche — ripostai eu. N-ai văzut cum transformă indienii samarul în șa sau cum *westmanul* îndemînatic își încropește la iuțeală o șa destul de bună din pielea vreunui vînat abia răpus ? Rabdă pînă mîine și ai să mă invidiezi !

Apașul încuviință din cap și zise :

— Nu departe de aici, lîngă apă, Winnetou a văzut urme proaspete de lup. E un lup mare de tot. Pînă în seară îi vom lua pielea și coastele și o să meșterim o șa cumsecade. Au frații mei merinde ?

La răspunsul meu afirmativ, Winnetou continuă :

— Atunci veniți ! Punem mîna pe lup și ne căutăm apoi un loc de popas. Acolo am să îngrop lucrurile luate de la siucsii-dakota, iar mîine în zori pornim pe urmele banditilor. Nemernicii aceștia au sfărîmat carele trase de calul de foc, au jefuit, au ars și au ucis pe mulți dintre frații lor albi. Marele Spirit e supărat pe faptele lor și o să ni-i dea pe mînă. După legile savanei, asemenea mișei trebuiesc omorîți.

Astfel părăsirăm acest loc al revederii noastre pe cît de neprevăzute, pe atît de fericite.

Curînd găsirăm vizuina lupului și-l împușcarăm. Era din acel soi de lupi cărora indienii le spun coioți. După puțin, așezați lîngă foc, ne apucarăm să confecționăm șaua.

Dimineața Winnetou își îngropă trofeele constînd din arme indiene și pungi cu „medicamente“. Însemnarăm locul ca să-l putem găsi mai tîrziu și pornirăm pe urmele banditilor. Aceștia ar fi făcut, desigur, mult haz aflînd că trei inși, mari și lați, se aventurau să înfrunte liota lor atît de numeroasă...

HELLDORF-SETTLEMENT

Chiar dintru început „corbul" meu se arătă a fi un cal minunat. Orice alt călăreț, neinițiat în dresura indiană, ar fi fost zvîrlit imediat din șa. Pe mine însă calul mă respectă din prima clipă, ceea ce făcu să cresc totodată în stima grăsanului de Fred. Acesta mă iscodea din cînd în cînd cu priviri ciudate. Îi dăduse de gîndit probabil simpatia ce-mi arăta Winnetou. În mintea lui această caldă prietenie dintre gloriosul apaș și un vînător oarecare luase proporțiile unui mister.

Victory, bătrîna iapă a lui Fred, se ținea și ea bine, încît înaintam într-un tempo destul de rapid. Către prînz, ajunserăm la ultimul loc de popas al banditilor. Nu ne mai despărțea de ei decît o jumătate de zi.

Aici urmele se abăteau de la rîulețul amintit către o vale prin care curgea un alt pîrîu. Din ce în ce mai atent, Winnetou scruta mereu pădurea prelinsă de pe înălțimile laterale pînă în inima văii. În cele din urmă opri și, cum eu călăream îndărătul lui, mi se adresă, întorcînd capul:

— *Iuf!* Ce crede fratele meu Șarli despre drumul acesta?

— Duce în sus, pe creastă.

— Și apoi?

— S-ar putea ca dincolo, după povîrniș, banditii să fi ajuns la ținta lor.

— Ce țintă?

— Pășunile ogellallașilor.

Winnetou aprobă printr-o mișcare scurtă a capului și rosti:

— Fratele meu Șarli vede și acum ca vulturul și simte ca vulpea. Așa e cum a spus!

Își îndemnă calul și porni prevăzător înainte.

— N-am înțeles. Ce-i cu pășunile ogellallașilor? se interesă Fred.

— Ți-am mai spus eu că trei indieni nu se întovărășesc în mod normal cu o întreagă bandă de albi. În Vestul sălbatic indienii sînt incomparabil mai mulți decît albii și nu văd de ce în acest caz raportul s-ar inversa.

— *Pshaw!* Nu pricep, Charlie.

— Omule, cei trei ogellallași au fost trimiși să-i călăuzească și să-i supravegheze pe banditi. Asta e.

— Cum adică? Cine i-a trimis?

— Nu mi-o lua în nume de rău, dragă Fred, dar astăzi rolurile par să se fi schimbat. S-ar cădea să te fac eu de *greenhorn*.

— Na-na!

— Crezi că vreo douăzeci și ceva de păcătoși pot juca aici cum le place fără să-i dibuiască indienii?

— Desigur că nu.

— Și atunci, ce le rămîne de făcut?

— Hm, da! Să se pună sub protecția pieilor-roșii.

— Exact. Și pieile-roșii îi vor ajuta din pură generozitate?

— Ba nu. Vor cere plată.

— Ce fel?

— O parte din pradă, firește.

— Bun. Acum înțelegi ce discutam adineauri cu Winnetou?

— Ah, va să zică asta e! Banditii au jefuit trenul, iar cei trei ogellallași îi însoțesc și-i conduc la ai lor ca să-și achite datoria.

— Da sau nu. Sigur e însă un lucru: onorabilii noștri frați albi se vor întîlni în curînd cu o mare trupă de ogellallași. Ți-am mai spus-o asta cînd ne aflam la calea ferată.

— Mă întreb ce planuri vor mai fi avînd?

— Bănuiesc eu ceva.

— Aș! De unde să știi ce urmăresc niște oameni pe care nici nu i-ai văzut la față? Ca să fiu sincer, Charlie,

azi-dimineață ai reușit să crești oarecum în ochii mei, dar ca să te cred și proroc ar fi prea mult!

— Vom vedea. În orice caz, eu am trăit destul printre indieni și le cunosc obiceiul. Ascultă: Știi care-i cea mai bună metodă ca să ghicești intențiile cuiva?

— Ei?

— Te transpui exact în caracterul și în situația lui. Vrei să mă fac forte și să dezleg taina ce ne interesează?

— Aș fi tare curios.

— Bine. Cui crezi că a raportat mai întîi șeful trenului nostru despre catastrofa constatată pe traseu?

— Celei mai apropiate stații, desigur.

— Așadar, de acolo vor fi fost trimiși oameni ca să cerceteze împrejurările în care s-a întîmplat catastrofa și să-i urmărească pe făptași. Nu?

— Fără îndoială.

— Dar în felul acesta, oamenii plecînd, stația rămîne fără apărare și un atac asupra ei n-ar prezenta prea multe riscuri.

— *Egad!* Așa e! Acuma ghicesc și eu ce-ți umblă prin cap.

— Ei, după cum știi, gările au aici încă un caracter provizoriu. Să ne întrebăm deci care anume stație poate dispune de atîția oameni încît să alcătuiască un detașament. Pe mine mă duce gîndul la Echo-Cannon.

— Se poate, Charlie. În orice caz, bandiții vor fi bănuind că stația a rămas fără apărare.

— Judecînd după faptul că sînt porniți pe război, putem trage concluzia că siucșii nu vor sta de loc cu mîinile în sîn. Aproape sigur că vor ataca stația Echo-Cannon. Dar ia uitați-vă, am ajuns la izvoarele pîrîului. De acum încolo urcăm pieptiș; nu mai e timp de palavre.

Urcam pe sub arbori uriași. Terenul accidentat ne solicita multă atenție. Sus se făcea un podiș. De aci ne lăsarăm iar în vale, către un curs de apă ce călătorea spre est.

Acolo poposiră bandiții la prînz, cotind apoi o dată cu pîrîul către miazănoapte.

Trecurăm cîteva rîpe și văiugi. Urmele, din ce în ce mai proaspete, ne îndemnau la mare vigilență.

În sfîrșit, către seară, după ce atinserăm greabănul unei culmi și eram gata să coborîm de cealaltă parte, Winnetou — care călărea în frunte — trase brusc de frîu.

— *Iuf!* făcu el, repezindu-și brațul înainte.

Ne strunirăm și noi caii, privind în direcția respectivă. La dreapta noastră, jos de tot, se întindea o mică pășune pe care o puteai înconjura în cel mult o oră. Pășune lină, bogată în ierburi dese. Se înălțau acolo o mulțime de corturi indiene. Printre corturi domnea o vie animație. Caii pășteau în voie, deșeuați. Sumedenie de oameni trebăluiau peste tot. Scheletele cîtorva bivoli odihneau la o margine a taberei, iar pe funiile întinse atîrnau hartane de carne pusă la uscat.

— Ogellallași! constată Fred.

— Ei, vezi că am avut dreptate?

— Treizeci și două de corturi! preciză el.

Winnetou măsură atent valea și adăugă:

— *Naki gutesnontin nagoiva* — două sute de războinici.

— Dar mai sînt și albi pe-aici — observai eu. Ia să numărăm caii; așa ne lămurim mai precis.

Puteam cuprinde cu ochii întreaga tabără. Erau două sute cinci cai. Dacă ogellallașii ar fi avut de gînd să plece de aici la vînătoare, atunci și-ar fi pregătit desigur mai serioase provizii de carne. Și apoi, n-ar fi ales tocmai acest ținut destul de sărac în bizoni. Era vorba deci de altceva, și anume o operație de război. Dovadă și scuturile. La vînătoare scutul mai mult te împiedică decît te ajută.

Oarecum izolat de celelalte se înălța un cort mai mare, cu pene de vultur prinse în vîrf, ceea ce însemna că aparține căpeteniilor.

— Ce crede fratele meu Șarli? mă consultă Winnetou. Oare broaștele astea vor mai zăbovi mult aici?

— Cred că nu.

— Și din ce deduci asta, Charlie? se interesă Fred. E o problemă ce nu se rezolvă cît ai bate din palme și, în același timp, e mult prea serioasă ca s-o tratăm așa ușurel.

— Uită-te la scheletele bivolilor și ai să găsești răspunsul, dragă Fred!

— Și ce-i cu ele?

— Ciolanele sînt albe, va să zică au stat la soare pe puţin patru-cinci zile. Înseamnă că şi carnea trebuie să se fi uscat binişor. Nu-i aşa ?

— Fireşte.

— Deci, pieile-roşii sînt gata de drum. Ori crezi că se vor mai întinde la cîte o partidă de şah sau de dame ?

— Mă cam iei peste picior, stimate *sir* ! Eu însă n-am vrut decît să te pun la încercare. Aha, uite că a ieşit unul din cort ! Cine să fie ?

Winnetou îşi vîrî mîna în buzunar şi scoase... un ochean. În mîinile unui indian instrumentul acesta era într-adevăr o raritate. Fred îl privi surprins. Şeful apaşilor îşi cumpărase ocheanul cu ocazia vizitelor sale prin oraşele din est. Îl reglă şi se apucă să-l studieze pe indianul care ieşise din cort. Apoi mi-l întinse mie. O umbră de scîrbă şi mînie trecu pe chipul său.

— Mincinosul şi trădătorul de Ko-it-se ! scrîşni el. Winnetou îi va crăpa ţeasta cu tomahawkul.

Prin lentilele ocheanului îl examinai cu mare interes pe ogellallah. Ko-it-se înseamnă gură-de-foc. Omul acesta era cunoscut în întreaga savană şi în regiunile de munte drept un bun orator, războinic extrem de curajos şi duşman neîmpăcat al albilor. O înfruntare cu el nu era lucru de şagă.

Trecînd ocheanul lui Walker, îi spusei :

— Fred, n-ar strica să ne ascundem. Acolo se văd cu mult mai mulţi cai decît oameni ; probabil că unii vor fi stînd prin corturi, dar nu e de loc exclus ca alţii să patruleze în afara taberei.

— Fraţii mei să mai aştepte — interveni apaşul. Winnetou va căuta un ascunziş potrivit.

Dispăru printre copaci şi se întoarse abia după un răstimp destul de lung. Apoi ne conduse mai într-o parte, pe spinarea muntelui, pînă într-un desiş extrem de încîlcit prin care ne strecurarăm cu chiu, cu vai. Dincolo era destul loc pentru oameni şi cai. Legarăm animalele, în timp ce Winnetou se înapoia ca să şteargă urmele trecerii noastre.

Aici, în iarba răcoroasă, stăturăm pînă seara foarte atenţi la cel mai mic zgomot şi gata în orice clipă să alergăm la caii noştri, dac-ar fi dat semne de nelinişte. Mai tîrziu, ocrotit de întuneric, Winnetou se strecură din desiş şi constată că jos ogellallaşii aprinseseră cîteva focuri.

— Astora nu le pasă de nimic — comentă Fred ascultînd ştirea adusă de Winnetou. De-ar bănui cît de aproape sîntem !

— Bănuiesc ei, desigur, că sînt urmăriţi — îi explicai eu. Dar deocamdată se ştiu în siguranţă, pentru că detaşamentul de feroviari încă nu putea să ajungă aici. Eu presupun că vor pleca în zori. Ar trebui să-i spionăm.

— Merge Winnetou — se oferi numaidecît apaşul.

— Bine, te însoţesc. Fred, tu rămîi la cai. Puştile le lăsăm aici, n-ar face decît să ne stingherească. Tomahawkul şi cuţitul ajung. La o adică, avem şi pistoalele.

Grăsunul de Fred se declară imediat de acord să rămînă la cai. Deşi curajos din fire, prefera să nu se expună decît în caz extrem. Oricum, era riscant să cobori în vale şi să-i spionezi pe ogellallaşi. Dacă te prindeau, însemna că ţi-ai încheiat socotelile cu viaţa.

Mai erau trei sau patru zile pînă la crai-nou. Pe cerul înnorat nu licărea nici o stea. Prielnic timp pentru acţiunea noastră ! Ne furişarăm pe dibuite pînă în locul unde stătusem la pîndă toată după-amiaza.

— Winnetou o ia la dreapta şi fratele Şarli la stînga ! îmi şopti apaşul. Fără alt cuvînt, dispăru în bezna pădurii.

Eu, urmîndu-i sfatul, mă furişai pe stînga povîrnişului. Pitindu-mă mereu după tufe şi copaci, ajunsei neauzit pînă-n vale. Focurile de tabără se înălţau înaintea ochilor mei. Prinsei cuţitul de vînătoare între dinţi, mă lungii pe burtă şi pornii încet, tîrîş, către cortul căpeteniei, înălţat la vreo două sute de paşi. Focul din faţa cortului nu-şi arunca lumina spre mine...

Cam într-o jumătate de oră izbutii să ajung la cortul căpeteniei, numai la vreo opt coţi distanţă de oamenii care şedeau lîngă foc. Discutau foarte însufleţit în limba engleză. Încumetîndu-mă să ridic puţin capul, observai că erau cinci albi şi trei indieni.

Roşii şedeau liniştiţi. Numai un alb îşi permite să trăncănească cu glas tare lîngă focul de tabără ; prevăzător, indianul discuta mai mult prin semne decît prin cuvinte.

De altfel, şi focul ardea cu flacără mare, nu înăbuşit ca la indieni.

Unul dintre albi, o namilă bărboasă, avea pe frunte o cicatrice ca de la o tăietură de cuţit. În gaşca lui părea o persoană de autoritate, al cărei cuvînt se cere respectat. Pitit în umbră, ascultai discuţia.

— Cît e pînă la Echo-Cannon ? întrebă unul.

— Cam vreo sută de mile — răspunse omul cu cicatricea. Trei zile de trap uşor.

— Şi dacă greşim, dacă, de pildă, oamenii au rămas în staţie şi nu s-au luat după noi ?

Lunganul cel bărbos rîse pe un ton superior :

— Prostii ! E sigur că vin ! Doar am făcut aşa fel ca să le sară urmele în ochi. Şi apoi, atacul asupra trenului s-a soldat cu vreo treizeci de morţi şi cu pradă bogată. N-or să înghită ei hapul fără a încerca măcar să ne-o plătească !

— În acest caz, avem şanse — se băgă în vorbă un al treilea. Rollins, ia spune, cîţi oameni lucrează la Echo-Cannon ?

— Vreo sută cincizeci, toţi înarmaţi — răspunse cel interpelat. Dar să nu uităm că există acolo cîteva magazine şi baruri bine aprovizionate. Iar administraţia dispune de o casă de bani frumos garnisită ! Am auzit că păstrează în ea suma destinată investiţiilor pe linia Green-River — Promontory, deci o distanţă de peste două sute treizeci de mile. Plăcută sumă, pe cît s-ar părea !

— *High-day* ! Bravo, îmi place ! Şi crezi că o să-i ducem de nas ?

— Fără îndoială. Mîine după-amiază vor ajunge aici. Noi, însă, plecăm încă din zorii zilei. Mergem o bucată spre nord, apoi ne răzleţim în cîteva direcţii încît n-or să mai ştie cum şi încotro. După aceea, fiecare grup şterge cu grijă urmele şi ne întîlnim cu toţii jos, la Greenfork. De acolo, ferindu-ne de locurile deschise, intrăm frumos în Echo-Cannon. Tot drumul ne va lua vreo patru zile.

— Zici să trimitem cercetaşi înainte ?

— Se înţelege. Cercetaşii vor pleca mîine direct la Echo-Cannon şi ne vor aştepta lîngă Painterhill. Va să zică, s-a hotărît. Chiar dacă feroviarii au rămas toţi la Cannon, încă

nu trebuie să ne facem griji. Sîntem superiori ca număr. Pînă să apuce ei armele, îi lichidăm.

N-aş fi putut găsi un moment mai prielnic ca să-i spionez. Ceea ce aflasem aici întrecea cu mult aşteptările mele. Să fi stat încă acolo ? Nu avea nici un rost. Mai mult decît atît nu-mi trebuia. Pe de altă parte, primejdia mă pîndea la cea mai mică neatenţie. Mă retrăsei deci cu mare băgare de seamă.

Mergeam aplecat şi de-a-ndăratelea, ştergînd cu grijă orice urmă care ar fi putut să fie descoperită a doua zi... Pierdui astfel aproape o oră pînă să ajung iar la pădure şi să mă pun la adăpost.

Făcîndu-mi mîinile pîlnie la gură, imitai orăcăitul broaştei. Convenisem cu Winnetou acest semnal ca să ştie cînd să se retragă. Eram sigur că-l va auzi şi-i va da urmare. Indienilor acest semnal nu putea să le pară suspect, avînd în vedere că acolo, în ierburile umede, prezenţa broaştelor era firească şi seara era normal ca glasul lor să se facă auzit.

În sfîrşit, ajunsei cu bine la desişul nostru.

— Cum a fost ? se interesă Fred.

— Mai rabdă pînă se întoarce Winnetou.

— De ce ? Ard de curiozitate !

— N-ai decît să arzi ! Doar palavragiii macină mereu din gură. Mie nu-mi convine să repet acelaşi lucru de două ori.

Fred trebui să se resemneze şi să aştepte răbdător, pînă cînd Winnetou apăru într-un tîrziu...

— Fratele meu Şarli m-a chemat ? întrebă acesta.

— Da.

— Pesemne că fratele meu a avut noroc ?

— Am avut. Dar Winnetou a aflat ceva ?

— Nimic. Am pierdut mult timp pînă să trec de caii lor şi, cînd să ajung la foc, se auzi orăcăitul broaştei. Am mai întîrziat apoi cu ştersul urmelor, de au răsărit şi stelele pe cer. Fratele meu ce a aflat ?

— Tot ce ne trebuie.

...Le povestii cele auzite, drept care Fred mă felicită :

— Aşadar, presupunerile dumitale, Charlie, s-au adeverit ! Chestia cu atacul de la Echo-Cannon ai ghicit-o excepţional de bine.

— Nici nu era greu.

— Și cum arată lunganul acela ? Zici că are o tăietură pe frunte ?

— Da.

— Și e bărbos ?

— Exact.

— Înainte nu purta barbă. Dar nu mă îndoiesc că-i el. Cu tăietura s-a ales cînd cu atacul asupra unei ferme, jos, la Leawenworth. Și cum își spune ?

— Rollins.

— Da, da, să ținem minte. Își schimbă numele pentru a patra oară. Și acum ? Nu văd cum l-am scoate azi de-acolo.

— E imposibil. Și apoi, nu ne interesează numai el. Parcă ceilalți sînt mai breji ? ! Îți mărturisesc, dragă Fred, că, pe cît mi-a stat în putință, m-am ferit întotdeauna să ucid vreun semen al meu. Sîngele omului e cea mai prețioasă licoare din lume. Am preferat să îndur multe pînă a mă hotărî să trag în adversar, și atunci numai ca să mă apăr. Și chiar într-un asemenea caz m-am străduit să-l scot din luptă fără să-l omor...

— Măi — făcu grăsunul — parc-ai fi Old Shatterhand ! Nici dînsul nu ucide indieni decît în caz de forță majoră. Cînd e vorba de vînat, nimerește fiara drept în ochi, dar cînd are de-a face cu oameni, ba zdrobește un picior, ba un braț, ba le repede cîte un pumn de-i năucește pentru cîteva ceasuri !

— *Iuf !* se miră Winnetou ascultîndu-l pe Fred. Abia acum își dădea seama că grăsunul nu mă știe de Old Shatterhand.

Mă prefăcui că n-am auzit exclamația și reluai :

— Totuși, nu mi-aș îngădui vreodată să-l fac scăpat pe un bandit sau chiar o întreagă haită de asemenea fiare. Ar fi să ajung complicele lor și să-i las pe oamenii cinstiți în voia criminalilor. Acum, judecînd situația, e imposibil să-l scoatem de acolo pe acest Haller care-și zice Rollins. Aș fi putut, desigur, să-l împușc. Dar crede-mă, eu nu procedez ca ucigașii de rînd, chiar dacă, judecînd isprăvile lui, o moarte fulgerătoare ar fi cea mai ușoară dintre sancțiuni. Prefer să-l prindem împreună cu toată banda. Și asta nu

se poate realiza decît dacă-i lăsăm să se deplaseze la Cannon.

— Și noi ce facem ?

— Mai întrebi ? Căutăm să ajungem înaintea lor și-i prevenim pe oamenii din stație.

— *Well !* Așa mai zic și eu. Poate izbutim să-i prindem pe toți de vii. N-or fi prea mulți ?

— Păi, dac-am putea să-i urmărim numai noi trei fără teamă, nu văd de ce ne-am teme la Echo-Cannon, unde vom avea, desigur, și ajutorul localnicilor ? !

— Mulți nu cred să fie. Majoritatea vor fi plecați pe urmele bandei.

— Avem noi grijă să-i vestim și să-i întoarcem din drum.

— Cum să-i vestim ?

— Ieșim în drumul lor și fixăm un bilet pe trunchiul unui copac.

— Și or să se ia după informațiile scrise pe bilet ? N-or să creadă că e vorba de un vicleșug al bandiților ?

— Nu se poate să nu fi auzit de la personalul trenului nostru că doi dintre călători au coborît. Și apoi, or să ne vadă urmele. Iar răvașul am să-l scriu așa fel, încît să nu încapă nici o îndoială. Am să-i sfătuiesc să evite trecerea prin Greenfork și Painterhill, primul fiind locul de adunare al grupurilor de ogellallași după ce se vor fi împrăștiat în scop de manevră, iar al doilea locul unde urmează a se instala cercetașii. Aceștia nu trebuie în nici un caz să-i observe pe feroviari cînd vor reveni în stație. De aceea am să recomand să se întoarcă la Echo-Cannon dinspre sud.

— *Iuf !* exclamă nerăbdător Winnetou. Să plecăm repede !

— Chiar acum ? ! se miră Fred.

— Răsăritul soarelui să ne apuce departe de aici.

— Și dacă mîine bandiții ne descoperă urmele ?

— Cîinii de ogellallași vor pleca numaidecît spre miazănoapte și nimeni n-o să mai urce încoace. *Howgh !*

Se ridică și plecă să-și dezlege calul. Scoaserăm și noi caii din desiș și o luarăm înapoi pe drumul care ne adu-

sese pînă acolo. Firește că de odihnă nu putea să mai fie vorba în acea noapte...

Gonind pînă în zori, ne depărtarăm cu vreo nouă-zece mile de ogellallași. În sfîrșit, caii puteau să mai răsufle nițel. Merserăm o bucată drept spre sud și ne oprirăm într-un loc potrivit. Pe o foaie de carnet așternui cu creionul mesajul nostru și cu ajutorul unui bețișor fixai hîrtia de trunchiul unui copac, astfel ca să atragă atenția trecătorului care ar veni dinspre sud. Cîrmirăm apoi la dreapta, în direcția sud-vest.

Către prînz trecurăm de Greenfork, însă departe de punctul unde urmau să se întîlnească grupele ogellallașilor... Și mînarăm într-una pînă în amurg.

Făcuserăm în cursul zilei peste patruzeci de mile engleze și era de mirare cum Victory, iapa lui Fred, nu rămînea de loc în urmă... La un moment dat se deschise în fața noastră o vîlcea destul de întinsă și adăpostind la mijlocul ei un lac modest, alimentat de un pîrîu ce venea dinspre răsărit și-și continua cursul spre apus.

Ne oprirăm surprinși, dar nu atît de apariția vîlcelei, cît de cu totul altceva. Sus, pe colina din față, despădurită, se întindeau ogoare cultivate, iar jos păşteau cai, cornute mari, capre și oi. La poale se înșirau cinci clădiri spațioase de lemn și altele mărunte semănînd cu casele noastre țărănești și străjuite de silueta unui mic lăcaș de închinăciune cu o cruce în vîrf.

Lîngă capelă, un grup de oameni se tot uita către apus, unde soarele, atingînd parcă apele pîrîului, le dăruia cu fermecate culori. Oamenii păreau să nu ne observe. Un clopot răsună limpede și chemător în duioasa pace a amurgului...

— *Ti, ti* — ce e asta ? întrebă Winnetou.

— Un *settlement* — o așezare omenească, firește — îl lămurește Fred.

— *Iuf !* Winnetou vede că e o așezare. Dar glasul ?

— E clopotul care cheamă la slujba de seară...

— *Iuf !* se miră apașul...

După ce se stinseră ultimele vibrații ale clopotului, urcă în văzduh un cîntec pe patru voci. Îl ascultai fascinat de melodie, dar mai ales de textul lui... Erau propriile mele versuri ! Cum de ajunseseră aici, în sălbăticia Munților Stîncoși ?...

Se întîmplase la Chicago, cu ani în urmă : un amic, dirijor de profesie, mă rugase să scriu un text de trei strofe pentru un „Ave Maria“ compus de el. Bineînțeles că-i împlinisem dorința și, mai tîrziu, ascultîndu-i lucrarea la un concert, îmi dădui seama că omul realizase o adevărată capodoperă. Auditoriul îl răsplăti cu aplauze entuziaste, iar bucata fu reluată de două ori.

Și iată că mă întîlnesc din nou cu compoziția prietenului meu într-un loc unde nu m-aș fi așteptat să descopăr nici picior de indian, darămite un dublu cvartet vocal !

Sfîrșindu-se cîntecul, luai pușca de pe umăr, trăsei două focuri consumînd încărcătura ambelor țevi și dădui pinteni calului. Mă repezii în vale ca vîntul, traversai apa și mă îndreptai spre colonie, fără să întorc măcar capul ca să văd dacă și ceilalți doi mă urmează.

Împușcăturile cu ecoul lor prelung puseseră în mișcare colonia. Oamenii îngrijorați apăruseră în pragurile caselor, căutînd să se dumerească cine și de ce trăsese. Constatînd, în sfîrșit, că e vorba de un alb îmbrăcat destul de onorabil, se potoliră și mă întîmpinară curioși.

În fața primei case de la margine stătea o bătrînică, simplă și curată la port. Întreaga ei înfățișare sugera hărnicie și pe chipul ei încadrat de un păr alb ca neaua stăruia un zîmbet pașnic și senin...

— *Good evening, grand-mother* — bună seara, bunicuțo ! Nu te speria ! Sîntem vînători de la munte, oameni civilizați. Ne îngădui să descălecăm ?

Bătrîna încuviință, zîmbind cu blîndețe :

— *Welcome, sir !* Bine-ați venit, domnule ! Pe oamenii cinstiți îi primim întotdeauna cu plăcere. Uite că se întoarce și moșneagul meu, împreună cu Willy ! Poate să vă dea o mînă de ajutor.

Coriștii, tulburați de împușcăturile mele, coborau în grabă spre casele lor. În frunte, un bătrîn robust și un flăcău mîndru, voinic, urmați de alți șase, unii mai tineri, alții mai vîrstnici, precum și de niște băiețași — toți în portul sobru și tainic al muntenilor. Bătrînul îmi strînse dreapta și îmi vorbi amical :

— Bine-ați venit, *sir*, în Helldorf-Settlement! Ne bucură să mai vedem din cînd în cînd și altă lume. Poftim, descălecați!

Sării de pe cal și vorbii la rîndul meu?

— *Thank you, sir!* Vă mulțumesc, domnule! Nimic nu te bucură mai mult în viață decît o față de om limpede și prietenoasă. Sîntem trei călăreți osteniți. Am putea să ne odihnim aici peste noapte?

— Cum de nu! Pentru oameni de treabă se mai găsește cîte un locșor.

Vorbisem pînă acum în englezește. Deodată însă, unul dintre tineri, care mă tot studiase atent, ieși mai în față și se adresă bătrînului:

— Moș Hillmann, ai putea vorbi cu acest domn și germana. Ura! Ia ghici cu cine ai onoarea!

Bătrînul Hillmann mă privi nedumerit și întrebă:

— Vreun compatriot, cumva? Îl cunoști?

— Desigur. M-am tot căznit să-mi aduc aminte. Nu-i așa, domnule, că sînteți autorul versurilor pe care le-am cîntat adineauri?

Acum era rîndul meu să mă mir:

— Într-adevăr! Dar de unde mă cunoașteți?

— De la Chicago. Am fost membru al societății corale condusă de domnul Balding, cel care a compus „Ave Maria" pe versurile dumneavoastră. Vă amintiți de concertul în care a fost executat pentru prima oară? Eu eram pe-atunci tenor doi; acuma am trecut la prim-bas. Mi s-a îngroșat vocea.

— E german... Îl cunoaște Bill... Da, da! E poet... Cel care a scris „Ave Maria"...

Ascultam comentariile celor din jur — bărbați, femei, băieți, fete. O, cîte mîini întinse, cîte glasuri repetînd același „bun-venit"! Erau clipe de adîncă, răscolitoare emoție, cum rareori ți-e dat să trăiești.

Între timp se apropiară Winnetou și Fred Walker. La ivirea celui dintîi, oamenii se arătară cam tulburați, dar avui grijă să le risipesc imediat temerile:

— Faceți cunoștință cu Fred Walker, vînător de prerie! Iar acesta e Winnetou, marele conducător al apașilor, de care în nici un caz nu trebuie să vă speriați.

— Winnetou? Cum așa? se minună bătrînul Hillmann. De nenumărate ori am auzit povestindu-se de el! Numai laudă și prețuire peste tot! Ei, la asta nu mă așteptam! Ne onorați, domnule. Numele lui Winnetou se bucură de o faimă ce întrece pe a multor prinți și regenți de pe la noi.

Își descoperi capul încărunțit și, adresîndu-se lui Winnetou, îi întinse mîna:

— *I am your servant, sir* — sluga dumneavoastră, domnule!

Mărturisesc că acest gest plin de stimă și supunere față de indian mi se păru oarecum comic și exagerat. Dar simțeam că e sincer și din toată inima. Winnetou, care înțelegea și vorbea bine engleza, dădu prietenos din cap, strînse mîna bătrînului și rosti:

— Winnetou *is your friend. He loves the whites if they are good* — Winnetou e prietenul vostru. El îi iubește pe oamenii albi cînd aceștia sînt de treabă.

Se stîrni apoi o dispută amicală între membrii coloniei. Problema era: Cine să ne găzduiască? Hillmann puse capăt disputei hotărînd:

— Domnii au descins la mine. Va să zică, e limpede: rămîn aici! Și pentru ca dumneavoastră, ceilalți, să nu ieșiți în pagubă, poftiți cu toții la mine deseară. După aceea, însă, lăsați-i în pace, că-s obosiți.

Oamenii acceptară. Caii fură adăpostiți în grajd, iar noi pășirăm pragul casei. Înăuntru ne primi tînăra și frumoasa soție a lui Willy, fiul lui Hillmann. Furăm înconjurați cu toată atenția și, pe cînd serveau gustarea dinaintea cinei ce se anunța un adevărat festin, aflarăm multe și mărunte în legătură cu viața acestei modeste așezări...

Oamenii veniseră de prin munții bavarezi, unde multă lume se ocupă cu șlefuitul pietrelor. Se instalaseră mai întîi la Chicago, muncind laolaltă și cu sîrguință ca să adune bani pentru achiziționarea unei ferme. Erau cinci familii unite într-un același țel. Dar cînd veni clipa să-și aleagă un loc pentru colonie, lucrurile începură să se încurce. Auziseră ei din gura unui bătrîn *westman* despre măreția munților Tetoni și despre avuțiile de acolo încă neexplorate. Omul îi asigurase cu jurămînt că acolo, sus, vor găsi mari zăcăminte de calcedonie, de opali, agate, cornalină și

alte pietre semiprețioase. Hillmann, care era șlefuitor de meserie, se entuziasmă imediat. Îi convinse și pe ceilalți și astfel hotărîră să plece în Tetoni. Numai că oamenii erau destul de prevăzători ca să nu-și pună chiar toată speranța în pietrele de acolo și se apucară să caute prin preajma munților un teren de fermă, gîndind să-și întemeieze mai întîi colonia și abia pe urmă, după ce se vor fi gospodărit, să înceapă cu explorarea zăcămintelor. Hillmann cu încă doi bărbați se duseră în cercetare și descoperiră această vîlcea minunată, cu lacul ei limpede și îmbietor. Terenul se potrivea tocmai bine pentru ce aveau de gînd. Fiind anunțați, sosiră apoi și ceilalți, iar acum — după trei ani de muncă fără preget — oamenii își îngăduiau, în sfîrșit, prima lor zi de odihnă și sărbătoare.

— Și ați fost vreodată sus, pe Tetoni ? întrebai eu.

— Willy al meu și Bill Meinert, băiatul care vă cunoaște din Chicago, au încercat să urce o dată pînă sus. Asta a fost în toamna trecută. Dar s-au oprit lîngă lacul lui John Gray. Mai încolo, cică, e sălbăticie grozavă și urcușul foarte greu. De aceea s-au lăsat păgubași.

— Vina lor — observai. Nu prea sînt *westmeni !*

— Ba cred că sîntem, domnule — se apără Willy.

— Nu vă supărați, dar rămîn la părerea mea. Chiar după ce ai defrișat timp de trei ani un ținut sălbatic, încă nu te poți numi *westman*. Abia dacă ești colonist. Dumneavoastră voiați să urcați spre Tetoni în linie dreaptă, ceea ce n-ar încerca nici un *westman*, pentru simplul motiv că nu se poate. Nici acum cinci sute de ani n-ați fi reușit, darămite acum, cînd pădurile s-au îndesit și au crescut uriașe. Cum să treci codrii aceștia virgini, populați numai cu lupi și urși, plini de rîpe și văgăuni, unde n-ai de ce să-ți reazimi piciorul ? Cum să te strecori prin defileurile acelea strîmbe și întunecate ca noaptea, unde la tot pasul te poate pîndi de după stînci vreun indian ? Trebuia s-o luați mai întîi spre Salt-River sau John Grays-River. Amîndouă se varsă nu departe unul de altul în Snake-River. De acolo, apucînd-o în susul rîului, ați fi lăsat în stînga Snake-River Mountains, apoi Teton Pass Mountains, pe urmă trecătoarea Teton și, în fine, ați fi atins lanțul muntos al Tetonilor care se înșiră pe vreo cincizeci de mile engleze. Dar

numai în doi o asemenea expediție nu prea are șanse de reușită. Ceva pietre n-ați găsit ?

— Cîteva bucăți de calcedonie și atît.

— Ia să le văd ! Winnetou cunoaște fiecare palmă de loc din Munții Stîncoși. Vreau să mă consult cu el.

Știind că indienii se feresc să discute de față cu albii despre aur și celelalte comori ale Vestului, mă adresai lui Winnetou în graiul apașilor, deși nici așa nu eram convins că îmi va da vreo informație.

— Oare fratele meu Șarli umblă după aur și pietre scumpe ? mi-o întoarse el, măsurîndu-mă cu ochii săi negri și gravi.

Îi explicai despre ce e vorba, iar el — după ce privi cîteva clipe în gol — își înălță fruntea către cei de față, întrebînd:

— Oare oamenii albi îmi vor împlini o dorință, mie, căpetenia apașilor !

— Ce dorință ?

— Să mai cînte o dată cîntecul ce l-am auzit la sosirea noastră. Dacă-mi făgăduiesc, atunci am să le spun unde se află pietrele.

Eram de-a dreptul uluit. Făcuse oare acest cîntec o atît de profundă impresie asupra lui, încît în schimbul unei repetări să se declare gata a dezvălui secretul munților ?

— Bine, vor cînta — îl asigurai eu.

— Atunci să caute în munții Ventra și vor găsi multe grăunțe de aur. Iar în valea rîului Beaverdam, ce se varsă dinspre miazăzi în lacul Yellowstone, sînt multe pietre din acelea la care rîvnesc albii.

În timp ce traduceam aceste informații și le explicam coloniștilor poziția geografică a punctelor indicate de Winnetou, își făcură apariția primii musafiri și discuția noastră încetă...

Casa se umplu treptat și petrecurăm o seară cum nu mai apucasem aici, în Vest. Oamenii țineau minte toate cîntecele îngînate cîndva în patrie sau, mai tîrziu, la Chicago. Le și plăcea, de altfel, să cînte și înjghebară imediat un cor aproape perfect. Însuși bătrînul Hillmann slobozi o frumoasă voce de bas. Astfel, printre discuții, ne delectarăm cu cîntece populare și cu piese vocale pe patru voci.

Apașul asculta în tăcere. La un moment dat mă întrebă :

— Şi cum rămîne cu făgăduiala ?
Îi amintii lui Hillmann de promisiunea făcută şi, la un semn, toată lumea intonă „Ave Maria". Dar încă la primul vers apaşul întinse mîna şi-i opri :
— Nu ! În casă nu sună bine. Winnetou vrea să audă cum coboară cîntecul de sus, de pe colină.
— Are dreptate — aprobă Bill Meinert. Sună mai frumos sub cerul liber. Haidem afară !
Coriştii urcară pe colină, iar noi ceilalţi rămaserăm jos, la poalele ei. Winnetou stătu cîtva timp alături de mine, dar dispăru curînd. Lin şi armonios, cîntecul se revărsa în noapte...
Îl ascultam tăcuţi şi smeriţi. Întunericul ne învăluia pe toţi — cîntăreţi şi auditori — şi melodia parcă venea din înaltul cerului. Compozitorul nu născocise modulaţii şi efecte savante, nu apelase la repetări şi dezvoltări artificiale ale temei, nu-şi înecase motivul în preţiozităţi. Era o melodie frumoasă, simplă, de cîntec bisericesc. Dar tocmai această simplă şi firească succesiune armonică era de natură să mişte adînc inimile noastre.
Mai rămaserăm încă multă vreme tăcuţi la poalele colinei şi reintrarăm în casă abia după înapoierea coriştilor. Winnetou însă lipsea. Trecu un ceas sau poate mai mult, fără ca el să apară. Aflîndu-ne într-un ţinut atît de sălbatic şi străin, mă temeam să nu i se fi întîmplat ceva. De aceea îmi luai puşca şi ieşii să-l caut, lăsîndu-le vorbă celorlalţi să nu mă urmeze decît dacă vor auzi un foc de armă. Cam bănuiam eu ce-l reţine pe apaş în singurătate.
Mergînd în direcţia unde dispăruse Winnetou, ajunsei la malul lacului. O stîncă lucie, asemenea unei lespezi, ieşea din apa întunecată. Acolo şedea apaşul nemişcat ca o statuie. Mă apropiai cu paşi uşori şi mă aşezai lîngă el.
Se scurse apoi un foarte lung răstimp. Winnetou nu se clinti măcar. Abia într-un tîrziu îşi ridică alene un braţ şi, plimbîndu-l roată pe zarea lacului, vorbi ca obsedat de un gînd :
— *Ti pa-pu ji itci* — lacul acesta seamănă cu inima mea.
Nu răspunsei nimic, şi el se adînci iar în tăcere. Apoi, după o lungă pauză, rosti :
— *Nci-nha Manitou njo. Ji aguan t'enese* — Marele Spirit e bun. Îl iubesc.

Ştiam că orice replică i-ar fi tulburat şirul gîndurilor. De aceea continuai să tac. El însă reluă :
— Fratele meu Şarli e viteaz în luptă şi înţelept la sfat. Sufletele noastre se înrudesc. Dar cînd voi ajunge cîndva în veşnicele plaiuri ale vînătoarei, n-am să-l mai văd.
Iată gîndul care-l mîhnea. Era şi aceasta o dovadă a prieteniei ce mi-o purta de atîta vreme. De data asta găsii de cuviinţă să vorbesc şi eu :
— Winnetou e stăpînul inimii mele şi sufletul lui trăieşte în faptele ce le săvîrşesc. Dar nici eu n-am să-l mai văd cînd voi ajunge în împărăţia cerurilor.
— Unde sînt cerurile fratelui meu ?
— Şi unde sînt plaiurile veşnice ale vînătoarei ?
— Manitu domneşte în lumea toată şi în toate stelele ! rosti el apăsat.
— ...Şi de ce Marele Manitu nu le-a dat fiilor săi roşii decît sălbăticia savanei, a munţilor şi a fiarelor ? De ce îi aruncă pe unii împotriva celorlalţi ca să se sfîşie între ei făgăduindu-le pentru după moarte plaiurile acelea întunecate unde să se măcelărească din nou ? Vracii vă spun că în veşnicile plaiuri ale vînătoarei indienii vor stîrpi toate sufletele albilor. Oare Winnetou, dac-ar fi să ne întîlnim acolo, mi-ar stîrpi şi mie sufletul, mie, Şarli, prietenul său ?
— *Iuf* ! exclamă apaşul hotărît. Winnetou ar apăra sufletul fratelui său împotriva tuturor oamenilor roşii. *Hough!*
— Atunci să chibzuiască fratele meu dacă nu cumva vracii voştri vă mint.
El tăcu, iar eu mă ferii să mai adaug ceva ca să nu stric efectul spuselor mele.
Ne cunoşteam de ani. Împărţeam între noi frăţeşte atît bucuriile cît şi suferinţele. Ne ajutam reciproc cu abnegaţie şi curaj. Dar întotdeauna i-am respectat dorinţa exprimată încă de mult de a nu discuta de religie. În această chestiune nu-l contraziceam cu nici un cuvînt. Ştiam că preţuieşte acest fel de a mă purta. De aceea spusele de acum trebuie să-l fi mişcat cu deosebire.
După ce stătu puţin pe gînduri, Winnetou rosti :
— De ce nu sînt toţi oamenii albi ca fratele meu Şarli ?...
— De ce nu sînt toţi oamenii roşii ca fratele meu Winnetou ? îi întorsei eu întrebarea. Există oameni buni şi răi peste tot, printre albi şi printre roşii...

— Fratele meu Șarli a rostit cuvinte care nu mor — încheie în cele din urmă apașul ridicîndu-se de jos...

Ne înapoiarăm la gazdele noastre care între timp începuseră să se îngrijoreze de absența noastră. Discutarăm apoi despre *railtroublers* și ogellallași. Eu îi sfătuii să-și fortifice așezarea care de fapt era un post înaintat, iar ei, însușindu-și ideea, hotărîră să ia grabnice măsuri în acest sens. Era limpede că pînă atunci colonia fusese cruțată numai datorită poziției ei excepționale, în afara razei de acțiune a indienilor și a banditilor. Ajungea însă ca un singur indian să o descopere, pentru ca traiul pașnic să ia sfîrșit. Cei paisprezece bărbați ai coloniei erau într-adevăr bine înarmați și dispuneau de suficientă muniție ; în plus, femeile și copiii mai măricei arătau mult curaj ca și îndemînare în mînuirea armelor. Dar ce contează toate acestea în fața unei hoarde dezlănțuite numărînd poate sute de inși ! Eu unul aș fi ridicat casele nu pe terenul acesta deschis, ci chiar pe marginea lacului, asigurîndu-mă astfel că nu voi putea fi atacat decît dinspre uscat.

Drumul pe care urmau să se deplaseze bandiții trecea în orice caz la mare depărtare de aici și totuși le recomandai coloniștilor să fie vigilenți.

Era tîrziu noaptea cînd, după plecarea vecinilor, ne așternurăm în sfîrșit somnului. Ne odihnirăm în paturile comode ale familiei Hillmann, puse ospitalier la dispoziția noastră, și părăsirăm dimineața pe oamenii aceștia de omenie, nu înainte de a le promite o nouă vizită dacă am mai trece cumva prin apropiere...

Caii noștri își reveniseră după oboseala din ajun. Alergau acum de mai mare dragul. Locuitorii din colonia Helldorf-Settlement, denumită astfel după satul lor bavarez de unde erau de origine, fuseseră nu o dată la Echo-Cannon și ca atare ne indicară drumul cel mai scurt. Avînd în vedere viteza cu care călăream, era de presupus că vom ajunge acolo cam spre seară...

După-amiază contururile munților se accentuară tot mai puternic. Trecurăm printr-un labirint minunat de defileuri strîmte, întortocheate, pînă ce, către seară, de pe o înălțime povîrnită zărirăm în fața noastră Echo-Cannon, cu linia ferată și cu pașnica așezare muncitorească pe care ne grăbeam să o salvăm de la pieire.

PE MUNTELE HANCOCK

Prin „cannon“ americanul înțelege o prăpastie abruptă printre stînci. Aceasta ne poate da o imagine succintă a locului unde ajunsesem. Trenurile circulau încă de mult prin Echo-Cannon, dar pe o linie provizorie. Terminarea și definitivarea lucrărilor cerea multe eforturi și numeroase brațe de muncă.

Coborînd pe o trecătoare îngustă, întîlnirăm jos pe cei dintîi lucrători ocupați să arunce în aer un bloc de stîncă. Oamenii ne priviră mirați. Doi străini înarmați pînă-n dinți și un indian în fruntea lor — aceasta putea să însemne o primejdie. Părăsindu-și uneltele, puseră repede mîna pe arme.

Le făcui semne liniștitoare și ne apropiarăm tustrei în galop.

— *Good day !* îi salutai pînă a ne opri. Lăsați puștile ! Sîntem prieteni.

— Dar cine anume ? se auzi un glas.

— Sîntem vînători și venim cu o misiune foarte importantă. Cine comandă aici, la Echo-Cannon ?

— De fapt, inginerul colonel Rudge. Dar dumnealui lipsește momentan. Apelați la master Ohlers, administratorul antreprizei.

— Și colonelul Rudge unde se află ?

— Urmărește banda de *railtroublers* care ne-a distrus o garnitură de tren.

— Ah, va să zică au plecat ! Și pe master Ohlers unde îl găsim ?

— Mai încolo, în tabără, la coliba aceea mare.

Pornirăm, însoțiți de privirile curioase ale lucrătorilor. După vreo cinci minute ajunserăm la tabără, de fapt cîteva clădiri din bîrne, plus două de cărămidă, lucrate de mîntuială și înșirate una lîngă alta. Jur împrejur, un parapet din bolovani, înalt de cel mult cinci picioare și destul de solid ; în față o poartă din lemn masiv și deschisă.

Cum nu vedeam nici o colibă, apelarăm la serviciile unui lucrător care ne îndreptă spre una din cele două clădiri de cărămidă. Oameni nu se prea zăreau, în afară de cîțiva inși care descărcau un vagon.

Clădirea, neavînd decît o singură încăpere, era burdușită cu lăzi, butoaie și saci — semn că slujea ca magazie de alimente. Cînd ne văzu intrînd, un omuleț scund, slăbuț se ridică de pe o ladă, întrebînd cu glas ascuțit :

— Ce doriți dumneavoastră ?

Dar observîndu-l pe Winnetou, se sperie rău de tot :

— Vai de mine, un indian !

— Nu vă temeți, *sir !* îl liniștii eu. Căutăm pe master Ohlers, administratorul.

— Eu sînt — răspunse omul, privind neîncrezător pe sub ochelarii lui mari cu ramă de oțel.

— De fapt, am fi vrut să discutăm cu colonelul Rudge, dar în absența lui îngăduiți-ne să stăm de vorbă cu dumneavoastră.

— Poftim ! ne invită el aruncînd o privire nostalgică spre ușă.

— Colonelul a plecat în urmărirea unei bande de *railtroublers ?*

— Da.

— Cîți oameni a luat cu dînsul ?

— Vă interesează ?...

— Ei bine, atunci cîți oameni au mai rămas aici ?

— Trebuie s-o știți și pe-asta ?...

Și omulețul se tot muta într-o parte cu cîte un pas.

— În fond, putem renunța deocamdată la aceste informații — cedai eu. Spuneți-mi însă cînd a plecat colonelul ?

— Și asta vă interesează ? mi-o întoarse el încă și mai înfricoșat.

— Domnule, să vă explic de ce...

Dar tăcui. Nu mai aveam cu cine vorbi. Mic și neajutorat cum părea, master Ohlers țîșnise pe lîngă noi și o zbughise afară, trîntind ușa. Barele de fier zăngăniră, zăvorul masiv scrîșni. Auzirăm și închizătoarea unui lacăt. Eram prizonieri.

Mă uitai la tovarășii mei. Winnetou, atît de grav de obicei, rîdea ca pentru sine, dezvelindu-și dinții luminoși. Fred grăsunul arăta de parc-ar fi înghițit zahăr amestecat cu piatră acră. Iar eu, amuzat de această nostimă întîmplare, izbucnii într-un adevărat hohot de rîs.

— Va să zică închiși, dar nu cu regim celular ! glumi Fred. Omulețul ne ia drept niște terchea-berchea.

Afară răsună sunetul strident al unui țignal. Mă apropiai de fereastra în formă de crenel și zării lucrătorii alergînd și încuind poarta. Numărai șaisprezece inși. Se strînseră lîngă parapet, în jurul administratorului care le dădea, probabil, instrucțiuni. Apoi se risipiră repede pe la clădirile de lemn ca să-și ia armele.

— Ne așteaptă execuția ! rostii bine dispus. Ce ne facem ?

— Fumăm cîte un trabuc — propuse Fred.

Vîrî mîna într-o cutie ce odihnea deschisă pe un balot, scoase o țigară și o aprinse. Luai și eu una. Doar Winnetou nu se atinse de țigări.

După puțin, ușa se întredeschise încet și glasul pițigăiat al domnului Ohlers ne somă de afară :

— Nu cumva să trageți, vagabonzilor, că vă împușcăm pe loc !

Strecurîndu-se în fruntea oamenilor care se postaseră la intrare cu armele întinse, își ghemui mica făptură în dosul unui cogeamite butoi și, astfel baricadat, ne amenința cu flinta-i lungă de vînat păsări.

— Cine sînteți ? strigă el sever, știindu-se apărat de ai săi și de butoiul cu pricina.

— Ce prostie ! rîse Fred Walker. Adineauri ne-ați făcut de vagabonzi, iar acuma ne întrebați cine sîntem. Ieșiți de după butoi și stăm de vorbă !

— Aha, credeți că am căpiat?! Răspundeți : cine sînteți?

— Vînători de prerie.

Cum Fred Walker avea chef să conducă tratativele, eu mă țineam tăcut deoparte.

Administratorul continuă interogatoriul :

— Cum vă cheamă ?

— N-are nici o importanță.

— Așadar, refuzați să răspundeți! Las' că vă dezleg eu limba! Ce căutați la Echo-Cannon?

— Vrem să vă punem în gardă.

— Să ne puneți în gardă?! Și împotriva cui, mă rog?

— Împotriva indienilor și a bandiților care au distrus trenul și acuma vor să vă atace pe dumneavoastră.

— *Pshaw!* Ia lăsați-vă de bancuri! Făceați parte din banda de *railtroublers* și vreți să ne duceți de nas. Dar ați dat de dracu'!

Și, întorcîndu-se spre oamenii lui, ordonă:

— Pe ei! Legați-i!

— Ho, stați un pic! îl opri Fred Walker băgînd mîna în buzunar.

Bănuind că vrea să scoată legitimația de detectiv, intervenii:

— Nu e nevoie, Fred. Lasă drăcia aia în buzunar! Să vedem cum o scot la capăt șaptesprezece feroviari cu trei *westmeni* autentici. Care mișcă un deget, îi zbor creierii!

Făcui o mutră cît se poate de fioroasă, luai pușca la umăr și, cu amîndouă pistoalele întinse, mă îndreptai spre ieșire. Winnetou și Walker mă urmară.

Cît ai clipi, viteazul administrator dispăru din fața ochilor noștri, pitulîndu-se și mai adînc în spatele butoiului. Doar țeava flintei, îndreptată spre tavan, mai indica locul unde, la nevoie, master Ohlers putea fi găsit.

În ce-i privește pe feroviari, aceștia nu păreau să disprețuiască exemplul șefului lor. Se dădură la o parte și ne lăsară să trecem nestingheriți.

Iată deci oamenii care urmau să țină piept ogellallașilor și bandiților! Perspectiva nu era dintre cele mai roze.

Mă adresai acestora:

— De fapt, am putea să vă închidem la rîndul nostru, domnilor, dar n-o facem. Scoteți-l pe bătăiosul master Ohlers la lumină ca să ne putem înțelege cu el. E absolut necesar, dacă nu vreți ca siucșii să vă șteargă de pe fața pămîntului!

După oarecari eforturi oamenii reușiră să-l aducă pe administrator într-o poziție normală. Le relatai toată povestea. Alb la față ca varul, master Ohlers — după ce se

lăsă moale pe un bloc de piatră — vorbi sughițînd de frică:

— Acum vă cred, *sir*. Auzisem, într-adevăr, că la locul dezastrului doi călători ar fi coborît din tren, cică să împuște o ciocîrlie. Prin urmare acesta e master Winnetou? Am onoarea să vă salut, *sir!* și se înclină în fața indianului. Iar dumnealui e master Walker, supranumit Walker-cel-gras? Vă salut cu tot respectul, *sir!* Mi-ar face plăcere să aflu și numele dumneavoastră! încheie el, adresîndu-mi-se mie.

Mă recomandai, bineînțeles cu numele meu de acasă, nu cu cel dobîndit în prerie.

— Toată stima, *sir!* mă salută el înclinîndu-se. Va să zică, după părerea dumneavoastră, domnul colonel a găsit mesajul și se va întoarce degrabă?

— Așa cred.

— Asta mi-ar conveni și mie; vă asigur că mi-ar conveni.

Îl crezui pe cuvînt. El reluă:

— N-am la dispoziție decît patruzeci de oameni din care majoritatea lucrează pe linie. Poate ar fi bine să evacuăm imediat Echo-Cannon și să ne retragem la stația următoare?

— Ce vă trece prin gînd, *sir?* Vă trageți din neamul iepurilor? Cum v-ar judeca superiorii? V-ar scoate din slujbă numaidecît.

— Am să vă spun un adevăr, *sir:* mai scumpă mi-e viața decît slujba. Înțelegeți?

— Înțeleg. Cîți oameni au plecat cu colonelul?

— O sută în cap, cei mai destoinici.

— Asta se vede...

— Știți cumva dumneavoastră numărul indienilor?

— Împreună cu bandiții albi, sînt peste două sute.

— Aoleu! Ne curăță! Nu văd altă scăpare decît să fugim.

— *Pshaw!* Care e stația cea mai populată?

— Promontory. Are vreo trei sute de lucrători.

— Atunci telegrafiați la Promontory să vă trimită de urgență o sută de oameni bine înarmați!

Master Ohlers rămase mai întîi cu gura căscată, apoi își frecă palmele fericit:

— Zău dacă m-am gîndit la una ca asta !

— Păi sigur, doar sînteţi un strateg nemaipomenit ! Oamenii să vină cu merinde şi muniţii, dacă n-aveţi destule. Şi încă un lucru : totul să se petreacă în cel mai desăvîrşit secret, altminteri iscoadele pieilor-roşii vor bănui că le-am descoperit planul. Telegrafiaţi şi asta. Cîte mile sînt pînă la Promontory ?

— Douăzeci şi una.

— Vor fi avînd acolo o locomotivă şi vagoane disponibile ?

Totdeauna.

— Bine. Dacă telegrafiaţi chiar acum, detaşamentul poate sosi mîine la prima oră. Pînă atunci, ne rămîne timp să mai fortificăm niţel tabăra. Mobilizaţi-i pe cei patruzeci de oameni ai dumneavoastră şi porunciţi să înalţe parapetul cu încă trei picioare. Mîine ne vor ajuta şi cei din Promontory. Trebuie să facem în aşa fel încît indienii să nu poată observa ce se petrece şi cîţi inşi se află dincoace de zid.

— Vor vedea de sus, de pe creastă, *sir*.

— N-or să vadă. Ies eu în întîmpinarea cercetaşilor şi vă anunţ de cum îi zăresc. Oamenii dumneavoastră se vor ascunde prin clădiri, iar indienii vor crede că nu sîntem decît foarte puţini la număr. Batem chiar azi nişte ţăruşi în pămînt, dincoace de zid, fixăm pe ei grinzi sau scînduri, ca să aibă pe ce să urce oamenii cînd vor fi să tragă. După părerea mea, colonelul va fi aici mîine pe la prînz. Împreună cu cei de la Promontory vom fi atunci peste două sute patruzeci de inşi contra două sute şi ceva. În plus, sîntem apăraţi de zid. Pieile-roşii, în schimb, n-au nici o acoperire. Pe de altă parte, nici nu se aşteaptă la o ripostă serioasă. Aproape de neconceput ca, încă de la prima salvă, să nu-i punem pe fugă tăindu-le orice poftă de atac.

— Şi pe urmă ne aruncăm asupra lor ! jubilă omuleţul, pe care măsurile schiţate de mine îl făcuseră grozav de viteaz.

— Asta se va vedea. Deocamdată daţi-i zor ! Aveţi trei lucruri de făcut : să ne asiguraţi mîncarea şi cazarea, să telegrafiaţi la Promontory şi să daţi dispoziţii pentru înălţarea parapetului.

— Se face, *sir*, se face imediat. Doar n-am să fug eu de teama roşiilor ! Vă pregătesc şi o cină să vă lingeţi buzele. O să vedeţi, am fost pe vremuri bucătar.

Pe scurt, toate dispoziţiile mele fură puse în aplicare. Caii primiră nutreţ îndestulător, iar noi mîncarăm pe cinste. Master Ohlers părea, într-adevăr, mai dedat cu craţiţa decît cu flinta. Oamenii lucrară ca nişte titani la înălţarea zidului. Nu se odihniră toată noaptea. Cînd mă trezii dimineaţa din somn, rămăsei uimit de progresul făcut.

Prin şeful unui tren de noapte Ohlers repetase cererea adresată telegrafic staţiei Promontory. Dar inutil, căci depeşa lui fusese recepţionată la timp şi se luaseră măsurile de rigoare. Într-adevăr, încă înainte de prînz, sosi un transport cu o sută de oameni, cu arme, muniţii şi provizii de alimente.

Noii veniţi se puseră şi ei pe lucru : pînă la prînz, totul era gata. La sugestia mea, butoaiele disponibile fură umplute cu apă şi aduse lîngă parapet. Atîta omenire trebuia asigurată cu apă, nu glumă, ca să-şi poată stinge la nevoie setea ; şi apoi nu era exclus să fim cîtva timp asediaţi, sau să izbucnească un incendiu.

Staţiile învecinate fuseseră puse la curent cu situaţia, dar trenurile circulau normal, spre a nu stîrni bănuieli.

După masa de prînz, Winnetou, Walker şi cu mine plecarăm din Cannon în cercetare. Luarăm sarcina asupra noastră pentru că preferam să ne bizuim pe propriile constatări. De altfel, nimeni dintre feroviari nu-şi oferise serviciile pentru această treabă periculoasă. Urma ca, de îndată ce unul din noi va fi adus ştirea că a descoperit iscoadele indienilor, la Cannon să se dea semnalul prin provocarea unei explozii.

Aceasta, pentru că trebuia să ne despărţim. Indienii aveau să apară dinspre nord. Asta era clar. Numai că, după spusele administratorului, trei drumuri veneau dintr-acolo. Eu preluai deci spre control partea de vest a preriei, Winnetou pe cea din mijloc, iar Walker pe cea de est, avînd să supravegheze drumul pe care venisem noi la Cannon.

Trecînd de nişte stînci, intrai în pădure şi, printr-o rîpă lăturalnică, mă îndreptai spre nord. După vreo trei sferturi de oră ajunsei într-un loc deosebit de prielnic scopurilor mele. Acolo, în pădure, se înălţa un stejar aproape

lipit de un brad neobișnuit de înalt. Mă cățărai pe cel dintîi și apoi, dintr-un salt, trecui pe vecinul său, tocmai sus, în vîrf...

Peisajul se întindea atît de clar în fața ochilor mei, încît vedeam de sus toate luminișurile și toți arborii în parte. Mă instalai foarte comod și mă pusei pe pîndă.

Trecu astfel ceas după ceas fără să zăresc nimic. Dar trebuia să-mi continui veghea cu multă răbdare. În sfîrșit, zării la nord un cîrd de ciori înălțîndu-se din rămurișul copacilor. Ar fi putut să fie o simplă întîmplare. Dar păsările nu apucară, ca de obicei, o anume direcție, ci se împrăștiară care încotro, rotindu-se cîtva timp neliniștite în văzduh și reașezîndu-se apoi cu băgare de seamă. Trebuie că se speriaseră de ceva.

După puțin, jocul se repetă. Apoi a treia și a patra oară. Era limpede : venea cineva dinspre nord, se apropia prin pădure exact de locul meu de observație. Coborîi repede din copac și, ștergînd orice semn în urma mea, mă furișai într-acolo.

Ajunsei astfel într-un huceag aparent de nepătruns ; reușii totuși să mă strecor în el și să mă întind cu burta la pămînt. Și iată... unul, doi, trei, cinci, șase indieni trecură pe lîngă ascunzătoarea mea ca niște strigoi. Se fereau să nu calce vreun vreasc, să nu facă zgomot.

Erau iscoade și aveau fețele vopsite în culorile războiului.

Cum se depărtară de mine, cum ieșii și eu din huceag. Fără îndoială că aveau să meargă prin porțiunea de pădure cea mai deasă ; în același timp erau nevoiți să examineze fiecare locșor înainte de a face un pas. Toate acestea însemnau întîrziere. Pe cînd eu puteam să apuc drumul drept și să alerg pînă la Cannon fără a fi descoperit. Eram deci în mare avantaj. Făcui repede cale-ntoarsă și nu dură mai mult de un sfert de ceas că mă și lăsai în jos de pe povîrniș spre tabăra din Cannon.

Jos, omenirea era și mai multă ca înainte. Sosiseră noi întăriri. Treceam tocmai linia ferată cînd, spre mirarea mea, îl văzui și pe Winnetou coborînd spre tabără.

— Văd că fratele meu roșu s-a întors o dată cu mine — îl întîmpinai eu. A văzut ceva ?

— Winnetou s-a întors, pentru că nu mai avea nici un rost să aștepte. Doar fratele Șarli a și descoperit iscoadele !

— Ah ! De unde știe Winnetou că le-am descoperit ?

— Stăteam sus, într-un copac, și privind prin lunetă l-am zărit departe, la apus, pe fratele meu Șarli. Stătea lîngă un arbore înalt. Eram sigur că mintea lui deșteaptă îl va sfătui să se cațere sus. Apoi, după o vreme, un cîrd de păsări s-au ridicat în văzduh, speriate. Atunci, înțelegînd că se apropie iscoadele ogellallașilor, m-am grăbit să cobor.

Iată, așadar, un nou exemplu de perspicacitate din partea lui Winnetou.

Pînă a intra în tabără, ne ieși înainte un bărbat pe care nu-l văzusem încă.

— Ei, v-ați întors din cercetare, *sir ?* întrebă el. Oamenii v-au zărit de departe și m-au înștiințat. Pe mine mă cunoașteți după nume : sînt colonelul Rudge. Permiteți să vă mulțumesc !

— Pentru asta mai e timp, domnule colonel. Deocamdată, să dăm foc pulberii și să-l avertizăm pe camaradul nostru Fred Walker. Porunciți ca oamenii să intre toți în adăposturi ! În cel mult un sfert de ceas iscoadele ogellallașilor vor și scruta de sus tabăra.

— *Well*, se face ! Poftim, intrați. Eu mă întorc imediat.

Trecură cîteva clipe și răsună o detunătură, destul de tare pentru a putea fi auzită de Fred. Apoi lucrătorii se adăpostiră în clădiri. Doar cîțiva oameni rămaseră afară : ocupați în aparență cu treburi gospodărești.

Colonelul Rudge veni după noi în magazie.

— Ei, spuneți mai întîi ce ați constatat, *sir !* mi se adresă el.

— Se apropie șase iscoade ale ogellallașilor.

— *Well !* Vom avea grijă să-i păcălim. Ascultați-mă, *sir*, noi toți vă sîntem profund recunoscători dumneavoastră și camarazilor ce vă însoțesc. Mă întreb cum să vă mulțumim...

— Prin a nu mai vorbi de recunoștință, *sir*. Ați găsit biletul ?

— Desigur.

— Și mi-ați urmat sfatul ?

— Păi da, am făcut imediat cale-ntoarsă. Altminteri n-am sta acum de vorbă aici. Se pare că am picat exact la timp. Cînd credeți că vor apare ogellallașii și stimabilii bandiți ?

— Mîine noapte.

— Atunci avem răgazul să ne cunoaştem mai îndeaproape, *sir* — se bucură colonelul. Poftiţi-l şi pe camaradul indian. Îmi fac o plăcere prin a vă considera invitaţii mei.

Ne conduse pe amîndoi la cealaltă clădire, de cărămidă, alcătuită din mai multe încăperi. Una din ele, destul de mare, îi slujea de locuinţă. Furăm poftiţi înăuntru. Acest colonel-inginer, bărbat solid şi hotărît, făcea impresia că nu se prea teme de indieni. Curînd reuşi să stabilească între noi relaţii de încredere reciprocă. De altfel, şi Winnetou, despre care auzise încă de mult, i se făcu repede simpatic.

— Hai, domnilor, să frîngem deocamdată gîtul unei sticle, pînă vin pieile-roşii cu gîturile lor — glumi gazda. Simţiţi-vă ca la dumneavoastră acasă şi nu uitaţi că vă sînt profund îndatorat. Cînd se întoarce domnul Walker, îl poftim, bineînţeles, să ne ţină tovărăşie.

Era sigur că iscoadele indienilor ne şi observau de sus, de pe stînci. De aceea ne comportam în aşa fel, încît să-i inducem în eroare în ce priveşte situaţia din tabără. Curînd se întoarse şi Fred. Nu descoperise nimic, dar auzise semnalul nostru.

Cum soarele mai lenevea pe cer, nici noi nu aveam ce face. Totuşi, timpul nu ni se părea prea lung. Rudge trecuse prin multe şi era un bun povestitor.

Dar cînd se lăsă seara şi cercetaşii ogellallaşilor căţăraţi pe stînci nu mai puteau vedea ce se petrece în tabără, dădurăm zor cu întăriturile, ca să le terminăm. Spre bucuria mea, colonelul Rudge se declară de acord cu toate măsurile preconizate de mine.

Astfel se scurse noaptea, ca şi ziua următoare. Apoi o seară de Crai nou îşi întinse pînzele tivite cu stele, luminînd destul de bine terenul de dincolo de zid.

Toţi oamenii noştri erau înarmaţi cu puşti şi cuţite. Mulţi aveau şi pistoale sau mici revolvere de buzunar. Ştiind că indienii nu atacă de obicei decît înainte de ivirea zorilor, lăsai la parapet numai străjile absolut necesare. Ceilalţi, tolăniţi în iarbă, tăifăsuiau cu glas scăzut. Văzduhul părea încremenit : nici un freamăt, nici o pală de vînt. La miezul nopţii toată lumea puse mîna pe arme şi-şi luă în primire locurile dinainte stabilite. Eu şi Winnetou ne postarăm împreună cu alţii la poarta de intrare. Renunţa-

sem la puşca obişnuită şi luasem cu mine carabina Henry, care putea să-mi fie de mai mult folos.

Ne rînduisem în număr egal pe toate cele patru laturi ale taberei — două sute şi zece bărbaţi. Restul de treizeci aveau să asigure paza cailor, pe care îi priponisem într-un loc mai izolat.

Timpul se tîra încet ca melcul. Poate că unii dintre noi îşi şi luaseră de grijă în ce priveşte atacul ogellallaşilor — cînd deodată se auzi o pietricică lovindu-se de şinele de fier. Apoi desluşii în văzduh acel freamăt abia perceptibil pe care orice neştiutor l-ar lua drept o boare lină de vînt... Veneau indienii. Se apropiau.

— Atenţie ! îi şoptii vecinului meu.

Acesta transmise cuvîntul de ordine mai departe, astfel că în mai puţin de un minut toată lumea era pusă în gardă. Dincolo de zid, umbre fugare, fantomatice, lunecau prin noapte, care spre dreapta, care spre stînga, fără cel mai mic zgomot. Indienii se desfăşurară jur împrejur împresurînd treptat întreaga tabără. Atacul era iminent.

Umbrele se apropiau încet, ameninţătoare. Nu le mai despărţeau de zid decît cincisprezece — doisprezece — zece — opt — şase paşi. Deodată izbucni în noapte un glas teribil de sonor :

— *Selkhi Ogellallah ! Ntsagé sisi Winnetou natan Apaches ! Shne ko* — Piară ogellallaşii ! Aici e Winnetou, căpetenia apaşilor ! Foc !

Şi descărcîndu-şi puşca bătută cu ţinte de argint, Winnetou lumină ca un fulger întreaga tabără. Şi peste două sute de puşti detunară la rîndul lor. Numai eu nu trăsesem. Aşteptam să văd efectul salvei, abătută asupra duşmanilor ca într-un blestem neiertător. Cîteva clipe neînchipuit de lungi domni cea mai adîncă tăcere. Apoi se dezlănţui acel urlet îngrozitor care-ţi macină parcă nervii şi oasele. La început salva noastră îi făcu pe asediatori să încremenească. Acum însă urletul lor bîntuia întregul Cannon, ca rostogolit din gîtlejul a o mie de draci.

— Încă o salvă, foc ! comandă de astă dată colonelul sfîşiind cu vocea lui văzduhul saturat de strigăte.

Ordinul fu executat. Rudge lansă alt ordin :

— Pe ei, băieţi ! Cu paturile puştilor !

Într-o clipă oamenii escaladară zidul împrejmuitor. Chiar dacă unii aşteptaseră poate bătălia cu oarecare teamă, acum se năpusteau cu toţii la luptă ca nişte lei. Nici un indian nu apucă să urce pe parapet.

Eu rămăsesem la postul meu. Afară se desfăşura o luptă aprigă nimicitoare. Mult nu putea să dureze, căci rîndurile agresorilor se răreau vertiginos. Cei rămaşi în viaţă nu aveau altă soluţie decît să dea bir cu fugiţii. Vedeam făpturile lor întunecate furişîndu-se, alergînd care încotro. Şi deodată, ei, da, un alb ! Şi încă unul ! Jefuitorii de trenuri, venind din cealaltă parte, fugeau desperaţi prin dreptul meu.

Acum abia îmi dusei carabina la ochi. Să poţi trage douăzeci şi cinci de gloanţe fără a mai încărca între timp arma ! Înţelegeţi, desigur, ce atu aveam de partea mea. Trăsei opt focuri la rînd, după care trebuii să mă opresc, din lipsă de ţintă. În cine să mai trag ? Cei scăpaţi neatinşi fugiseră ; restul zăceau inerţi la pămînt sau se tîrau anevoie ca să iasă în afara cîmpului de luptă. Zadarnică trudă ! Erau împresuraţi cu toţii. Iar cine nu se preda nu făcea decît să-şi grăbească sfîrşitul.

După puţin, cîteva focuri se aprinseseră afară, dincolo de zid, şi ochii putură măsura cumplita recoltă pe care moartea o secerase într-un interval atît de scurt. Priveliştea mă răscoli. Nu voiam să mai văd nimic, absolut nimic. O luai din loc şi intrai în locuinţa colonelului. Dar numai după cîteva secunde mă pomenii cu Winnetou. Îl întîmpinai mirat :

— Cum, fratele meu roşu a părăsit cîmpul de bătălie ? Unde sînt scalpurile duşmanilor săi ?

— Winnetou a hotărît să nu mai scalpeze pe nimeni ! răspunse el. De atunci, de cînd cu cîntecul acela pe munte... Îi va ucide pe duşmani, dar n-o să le mai tragă pielea de pe cap. *Howgh !*

— Pe cîţi a doborît căpetenia apaşilor ?

— Winnetou nu i-a numărat. La ce bun să-i numere, cînd fratele lui alb nici măcar n-a căutat să ucidă pe careva ?

— De unde ştii ?

— Oare n-a tăcut arma fratelui meu Şarli pînă în clipa cînd banditii albi au trecut prin dreptul lui ? Şi de ce a ochit

numai la picioare ? Pe aceştia i-am numărat. Sînt opt cu toţii. N-au putut fugi. Au fost prinşi şi zac afară.

Cifra era exactă. Aşadar, nimerisem exact şi-mi atinsesem scopul : imobilizasem pe cîţiva dintre bandiţi. Poate că şi Haller era printre ei. De ceilalţi îmi păsa mai puţin.

Nu dură mult pînă se ivi şi Fred grăsunul.

— Charlie, Winnetou, veniţi afară ! Am pus mîna pe ticălos ! ne strigă el.

— Pe cine ?

— Pe Haller.

— Ah ! Cine l-a prins ?

— Nimeni. E rănit, nu mai poate umbla. Minunat, nu-i aşa ? Au fost împuşcaţi opt *railtroublers* şi toţi în acelaşi loc, în coapsă ! Se vînzolesc pe jos de durere.

— Într-adevăr interesant.

— Dintre indieni nu s-a predat nici unul. Numai albii ăştia opt se roagă de iertare.

— E totuşi vreunul lovit mai grav ?

— Nu ştiu. N-am avut timp să le văd rănile. Dar ce mai staţi ? Haideţi afară ! Din toată afacerea n-au scăpat teferi decît cel mult optzeci de indivizi.

Era îngrozitor ! Dar nu-şi meritaseră oare soarta ? Desigur că multă vreme cei care au reuşit să scape din acest dezastru vor avea să pomenească păţania de azi...

Cînd dimineaţă, la lumină, văzui mulţimea de cadavre stivuite din loc în loc, un fior rece mă cuprinse şi-mi întorsei repede capul.

Abia după-amiază sosi cu trenul un medic, care-i consultă pe răniţi. Dintre aceştia Haller nu mai putea fi salvat. Rana lui era mortală. Dar nici acum, deşi aflase că va muri, Haller nu dădea nici cel mai mic semn de remuşcare. Fred grăsunul, care stătuse tot timpul lîngă el, veni fuga la mine, agitat, speriat :

— Hei, Charlie ! Trebuie să plecăm !

— Încotro ?

— La Helldorf-Settlement.

— De ce ? îl întrebai cuprins de nelinişte.

— Ogellallaşii au de gînd să atace colonia.

— Dumnezeule ! De unde ştii ?

— De la Haller. Şedeam lîngă el şi vorbeam cu colonelul despre seara petrecută de noi la Helldorf-Settlement. De-

odată Haller izbucnește în rîs, și ce crezi că-mi spune ? Cică n-o să mai apucăm acolo asemenea seri ! Îl iau din scurt și aflu că așezarea va fi distrusă de ogellallași.

— Nemaipomenit ! Fugi de-l anunță pe Winnetou și poruncește să ni se aducă imediat caii. Între timp, vreau să stau și eu de vorbă cu Haller.

Nu-l mai văzusem pe omul acesta din ziua cînd spionasem tabăra ogellallașilor. În încăperea unde zăcea rănit de moarte, îl găsii și pe colonelul Rudge. Prizonierul, întins pe o pătură plină de sînge, stors de vlagă și livid, mă fixă cu niște ochi crînceni.

— Cum te cheamă : Rollins sau Haller ? îl întrebai.

— Ce te privește pe dumneata ?! răspunse el răstit.

— Mă privește mai mult decît îți închipui.

Era de prevăzut că nu-mi va răspunde direct la nici o întrebare. De aceea mă gîndisem să ating altă strună.

— Nu știu nimic ! Cară-te ! îmi strigă el.

— Nimeni nu e mai în drept ca mine să-ți ceară un răspuns — stăruii eu apăsat. Doar eu, cu pușca mea, te-am rănit de moarte !

Haller făcu ochii mari. Sîngele, cît mai era în el, îi năvăli în cap, accentuînd și mai mult cicatricea de pe frunte.

— Ciine, vorbești adevărat ? scrîșni el.

— Da.

Atunci banditul se porni pe blesteme și înjurături ce nu pot fi redate. Eu însă rămăsei calm în aparență.

— N-am vrut decît să te rănesc. Aflînd azi că nu ai nici o scăpare, am trăit sincere remușcări. Acuma, însă, m-am liniștit, pentru că îți văd ticăloșia. Împușcîndu-te, n-am făcut decît să aduc un serviciu oamenilor mei. N-o să mai faceți nici un rău nimănui, nici dumneata, nici ogellallașii dumitale !

— Asta s-o crezi tu ! rînji el, dezvelindu-și dinții ca de fiară. Ia încearcă și te mai du la Helldorf-Settlement !

— *Pshaw* ! Colonia e bine apărată.

— Ce ? Nu va rămîne piatră peste piatră acolo ! Am cercetat personal locul și m-am înțeles cu indienii ca, după ce vom ataca Echo-Cannon, să trecem pe la Helldorf-Settlement. Ne-ați dat voi peste cap aici, dar dincolo, nici o grijă ! Coloniștii vor plăti cu vîrf și îndesat victoria voastră !

— Bine, asta-i tot ce voiam să știu ! Dumneata, Haller, ai căpățîna tare, dar ești prost de dai în gropi. Vom pleca numaidecît la Helldorf-Settlement ca să salvăm ce mai poate fi salvat. Dacă ogellallașii dumitale îi vor răpi cumva pe coloniști, află că-i vom scoate pe aceștia din captivitate. Și asta mulțumită faptului că mi-ai trădat acum planul vostru.

— O să scoateți pe naiba ! strigă Haller mînios.

Atunci unul din răniții care zăceau în aceeași încăpere, un fîrtat din banda lui, își înălță capul și rosti :

— Poți să-l crezi, Rollins ! Ăsta nu vorbește în vînt. Eu îl cunosc : e Old Shatterhand !

— Old Shatterhand ! exclamă Haller. Mii de trăsnete ! De-aia am auzit opt focuri în serie !... Înghiți-l-ar iadul și...

Îi întorsei spatele și ieșii. Nu aveam chef să-i ascult blestemele spurcate. Colonelul Rudge veni după mine și mă întrebă surprins :

— Sînteți, într-adevăr, Old Shatterhand, *sir* ?

— Ei da, eu sînt. Haller m-a întîlnit cîndva la o vînătoare. Și acum, colonele, aștept să-mi dați cîțiva oameni. E absolut necesar să mă reped la Helldorf-Settlement.

— Asta, dragă domnule, nu se poate. Aș merge bucuros cu dumneavoastră împreună cu întreg detașamentul. Înțelegeți însă că, fiind în serviciul căilor ferate, am anumite obligații.

— Atunci să-i lăsăm pe bieții coloniști în voia agresorilor ? Oamenii vor fi decimați. Cum veți răspunde în fața propriei conștiințe ?

— Vă rog, *sir*, n-am dreptul să plec de-aici decît în interes de serviciu. Și nici nu am latitudinea să vă pun la dispoziție oamenii mei. Dar într-un fel, pot să vă ajut : poftim, vorbiți dumneavoastră cu ei ! Cine vrea să renunțe la lucru și să vă urmeze, n-are decît. Eu n-am să-l opresc. Ba îi voi repartiza și un cal, arme, muniții și ceva de-ale gurii, cu condiția ca armele și caii să-mi fie înapoiați mai tîrziu.

— Bun, vă mulțumesc, *sir* ! Cred că faceți într-adevăr maximum posibil, dar să nu-mi luați în nume de rău dacă mă abțin acum de la complimente. Sînt tare grăbit. Cînd ne întoarcem, voi căuta să recuperez această lipsă.

Două ore mai tîrziu mărşăluiam cu Winnetou şi cu Fred Walker în fruntea unei coloane de patruzeci de călăreţi bine înarmaţi, întorcîndu-ne pe acelaşi drum pe care venisem atît de repede de la Helldorf-Settlement la Echo-Cannon.

Winnetou tăcea mereu, dar jarul din ochii lui spunea mai mult decît vorbele. Dacă această tînără colonie a fost într-adevăr distrusă, atunci va fi vai şi amar de făptaşi !

Nu ne îngăduirăm nici un popas, nici măcar în timpul nopţii. Drumul îl cunoşteam. Nu cred ca în tot timpul deplasării să fi schimbat între noi barem o sută de cuvinte.

Era pe la amiaza zilei următoare cînd caii năduşiţi ne aduseră la marginea vîlcelei în care ştiam că e situată colonia Helldorf-Settlement. Şi iată, se dovedea că Haller nu minţise, iar ajutorul nostru venea, din păcate, prea tîrziu. Toate casele nu mai erau decît mormane de dărîmături fumegînde.

— *Iuf !* exclamă Winnetou... Am să-i sfîşii pe lupii de ogellallaşi !

Sus, pe colină, capela fusese şi ea incendiată, iar crucifixul zvîrlit undeva, în vale.

Ne apropiarăm în galop de ruine. Acolo dădui dispoziţii feroviarilor să se oprească pentru ca nu cumva să şteargă urmele lăsate de ogellallaşi. În ciuda căutărilor, nu reuşii să descopăr nicăieri vreo rămăşiţă de trup omenesc. Răscolirăm şi cenuşa încă destul de caldă, fără să găsim nimic. Faptul acesta ne consolă deocamdată.

Winnetou, care se urcase între timp pe colină, coborî din nou, aducînd cu sine micul clopot al capelei.

— Căpetenia apaşilor a găsit glasul de sus — ne anunţă el. Am să-l îngrop aici pînă mă întorc biruitor.

Apoi Walker şi cu mine făcurăm în mare grabă înconjurul lacului, cercetînd dacă nu cumva coloniştii fuseseră înecaţi. Rezultatul se dovedi negativ. Un studiu atent al terenului ne conduse la concluzia că atacul se produsese în cursul nopţii şi se încheiase, de fapt, fără nici o luptă. Năvălitorii, împreună cu prada şi captivii lor, se îndreptaseră spre graniţa dintre Idaho şi Wyoming.

— Oameni buni — mă adresai întregului nostru grup — orice clipă e de mare preţ. Nu avem timp de odihnă. Trebuie să pornim pe urmele ogellallaşilor cît mai e lumină. Abia seara ne vom permite un popas. Haidem !

Cu aceste cuvinte sării în şa. Ceilalţi la fel. Winnetou călărea în frunte şi nu-şi lua o clipă ochii de la urmele ogellallaşilor. Ar fi preferat mai degrabă moartea decît să se abată de la hotărîrea lui. Şi noi ceilalţi eram stăpîniţi de o îndîrjire extraordinară. Eram doar patruzeci de inşi contra optzeci, dar în mînia noastră nu mai încăpeau asemenea socoteli.

În cele trei ore pînă la lăsarea serii străbăturăm un drum serios. Caii se comportau cît se poate de bine. În sfîrşit, o dată cu primele umbre ale nopţii, ne îngăduirăm un popas.

Dimineaţa constatarăm că ogellallaşii nu mai aveau decît un avans de trei sferturi de zi, deşi goniseră fără răgaz, renunţînd la odihnă şi somn. Motivul acestei grabe era uşor de ghicit. În noaptea bătăliei de la Echo-Cannon, Winnetou îşi anunţase cu glas tare prezenţa. Ogellallaşii îşi închipuiau deci că acuma sînt urmăriţi şi ca atare zoreau să se pună la adăpost.

Caii noştri, care făcuseră aproape imposibilul, trebuiau acum menajaţi de prea mari eforturi, căci totul depindea la urma urmei de rezistenţa lor. Iată de ce în primele două zile aproape că nu scurtarăm de fel distanţa dintre noi şi ogellallaşi.

— Ne-o cam ia timpul înainte — rosti la un moment dat Fred Walker. Vom ajunge prea tîrziu.

— Ba de loc — îl liniştii eu. Prizonierii urmează a fi torturaţi ; ori, aceasta se face abia după ce ogellallaşii vor fi ajuns la corturile lor.

— Şi unde-or fi corturile ?

— Acuma sînt la Quacking-asp-Ridge — interveni în discuţie Winnetou — dar noi o să-i ajungem pe mişei mult mai încoace.

În cea de-a treia zi ne izbirăm de un obstacol cît se poate de serios : urmele se despărţeau în două, îndreptîndu-se unele spre nord şi altele spre vest. Mai importantă ni se păru prima direcţie.

— Vor să ne întîrzie ! observă Walker.

— Oamenii albi binevoiască a se opri aici — ne pofti Winnetou. Urmele nu trebuiesc atinse de nimeni.

Şi spunînd acestea, îmi făcu un semn pe care îl pricepui imediat : eu să controlez urma care duce înainte, iar el o va cerceta pe cealaltă care apuca spre stînga. Pornirăm deci

călări, fiecare în direcţia lui. Coloana se opri pe loc să ne aştepte.

Să tot fi mers aşa vreun sfert de ceas. Numărul cailor care trecuseră pe acolo era greu de stabilit, întrucît fuseseră dispuşi în şir indian. Dar judecînd după adîncimea şi forma urmelor, s-ar fi zis că nu erau mai mult de douăzeci. Pe cînd examinam aceste urme, zării la un moment dat în nisip cîteva pete mici, rotunde, negricioase, şi pe ambele părţi nişte dîre subţiri. Mai încolo fîşia de teren arăta ca şi cînd ar fi fost anume nivelată. Mă întorsei repede la ai noştri. Winnetou mă şi aştepta.

— Ce-a văzut fratele meu ? îl întrebai.

— Urme de călăreţi şi atît.

— Hai după mine ! poruncii eu şi o luai înapoi spre locul cu pricina.

— *Iuf !* făcu apaşul, surprins de hotărîrea din glasul meu şi presimţind că am găsit o dovadă certă a trecerii prizonierilor.

Ajunşi la faţa locului, mă adresai lui Fred :

— Master Walker, dumneata, ca *westman* încercat, studiază te rog urmele astea şi spune-mi ce vor fi însemnînd.

— Care urme ? se foi el.

— Uite-le aici !

— Ah ! Ce să fie ? S-a plimbat niţeluş vîntul pe nisip, a dat cu mătura.

— Curios ! Parcă odată se plimbă vîntul pe nisip, cum zici dumneata ?! Eu însă pun rămăşag pe orice că Winnetou va ajunge la altă concluzie, adică la ceea ce cred eu. Îl rog pe fratele roşu să cerceteze !

Apaşul coborî de pe cal, se aplecă şi, privind cu atenţie semnele, stabili :

— Fratele meu Şarli a dat de drumul cel bun : pe aici au fost căraţi prizonierii.

— Şi care-i dovada ? întrebă Fred neîncrezător şi în acelaşi timp contrariat de propria sa lipsă de orientare.

— Fratele meu să se uite bine — îl pofti Winnetou. Iată aici nişte stropi de sînge ! Pe dreapta şi pe stînga sînt urmele unor mîini de copil, iar la mijloc şi mai în afară e pieptul...

— Prin urmare, căzînd de pe cal, copilul s-a lovit în nas şi i-a dat sîngele — explicai eu.

— Aha ! exclamă Walker, luminîndu-se în sfîrşit.

— Ei, asta n-a fost greu de rezolvat. Sînt convins că vom întîlni mai încolo alte ciudăţenii, mult mai complicate. Hai !

Şi într-adevăr, după numai zece minute, ajuserăm pe un teren pietros unde urmele nu se mai vedeau de loc.

Eşalonul se opri mai în spate, ca să nu încurce cercetările, şi peste puţin Winnetou îmi arătă triumfător un fir de lînă gros, galben.

— Ce spui de asta ? mă adresai iarăşi lui Fred.

— E de la o pătură.

— Exact ! Uite capetele firului : sînt tăiate. Va să zică, au tăiat fîşii ca să facă învelitori pentru copitele cailor. Ia să vedem, să căscăm bine ochii !

Ne puserăm din nou pe căutate. Şi iată, la vreo treizeci de paşi, descoperirăm în iarba ce răsărea pe alocuri din pămîntul arid urma ştearsă prea în grabă a unor mocasini. Poziţia tălpii ne indica direcţia de deplasare.

Mergînd pe acest drum, găsirăm curînd şi alte cîteva puncte de reper care arătau toate că, de-aci încolo, ogellallaşii îşi încetiniseră neobişnuit de mult ritmul de deplasare. Abia după o bună distanţă urmele deveniră iarăşi mai vizibile. Indienii scoseseră cîrpele de pe copitele cailor şi îşi continuaseră drumul pe jos, lîngă patrupezii lor.

Lucrul mi se păru ciudat şi-mi dădu de gîndit. Winnetou, strunindu-şi calul, privi îndelung peisajul dinaintea lui ca şi cînd ar fi vrut să-şi amintească de ceva.

— *Iuf* ! exclamă el într-un tîrziu. Acolo e peştera muntelui căruia albii îi spun Hancock !

— Şi ce-i cu peştera asta ?

— Winnetou s-a lămurit pe deplin. În această peşteră siucsii ogellallaşi se închină şi-i jertfesc pe prizonieri Marelui Spirit. Va să zică, o mare parte din ogellallaşi au luat-o spre stînga, ca să adune cetele risipite ale tribului lor ; ceilalţi, mai puţini, îi duc pe prizonieri la peşteră. I-au legat pe spinarea cailor, iar dînşii merg pe jos.

— Cînd am putea să ajungem la muntele acela ?

— Cam spre seară.

— Nu se poate ! După cîte îmi amintesc, Hancock se află între Snake-River şi Yellowstone-River.

— Fratele meu nu ştie că sînt doi munţi cu acelaşi nume ?

— Aha ! şi Winnetou îl cunoaşte pe ăsta de aici ?

— Da.

— Şi peştera ?

— Asta e peştera în care Winnetou a făcut legămînt cu tatăl lui Ko-it-se, pe care acesta însă l-a călcat. Fraţii albi să lase în pace urmele şi să vină după mine !

Hotărît, sigur de sine, Winnetou dădu pinteni calului şi porni în galop, urmat de întreg eşalonul. Trecurăm în goană peste văiugi, peste ponoare şi coclauri pînă ce, la un moment dat, munţii se deschiseră larg, oferindu-ne priveliştea unui şes dăruit cu ierburi îmbelşugate şi întins pînă spre brîul de culmi pierdut la orizont.

— Aici e J-akom akono, cum îi spun tehuaşii, adică „Preria sîngelui" — ne lămuri Winnetou fără a-şi încetini galopul.

Aşadar, aceasta era „Preria sîngelui", despre care auzisem atîtea grozăvii ! Aici triburile Dakota reunite îşi aduceau prizonierii, le dădeau drumul şi se veseleau apoi hăituindu-i pînă la moarte. Aici pieriseră cu miile osîndiţii la stîlpul torturii, arşi, spintecaţi, sfîşiaţi, îngropaţi de vii. Nimeni, nici un indian din alt trib, nici un alb nu cuteză să se aventureze în acest ţinut blestemat. Şi iată că noi înaintam, sfidînd primejdia, ca într-o plăcută şi paşnică plimbare. Călăuză într-un astfel de loc nu putea să ne fie decît un Winnetou !

Caii începuseră să dea semne de oboseală. Înaintea ochilor noştri apăru un munte izolat, născut parcă din îngemănarea mai multor coloşi de pămînt. Ajunşi la poalele lui, lăsarăm caii să se odihnească lîngă desiş.

— Acesta e muntele Hancock — ne informă Winnetou.

— Şi unde-i peştera ?

— E dincolo, pe partea cealaltă a muntelui. Pînă într-o oră fratele meu o va vedea. Haide, dar fără armă !

— Să merg numai eu ?

— Da. Sîntem aici pe un tărîm al morţii. Numai bărbatul bine călit îl poate înfrunta. Ceilalţi să se ascundă prin desiş şi să ne aştepte.

Muntele din faţa noastră era de origine vulcanică... Îmi lepădai puşca şi carabina şi mă luai după Winnetou care şi începuse urcuşul pe latura dinspre vest a muntelui. Drumul era greu, şerpuia într-una, iar Winnetou mergea cu o prudenţă excepţională. Un ceas încheiat ne trebui pînă să ajungem astfel sus, pe creştetul muntelui Hancock.

— Fratele meu să nu facă zgomot şi să stea cu ochii treji — îmi şopti apaşul, culcîndu-se pe burtă şi tîrîndu-se printre tufe.

Eu îl urmai, însă tresării deodată speriat : abia îmi vîrîsem capul prin crengăriş, că văzui căscîndu-se sub mine o prăpastie ca o pîlnie uriaşă, de fapt gura unui crater stins. Mă aflam chiar pe marginea ei. Înconjurată sus de tufe răzleţe, prăpastia număra pînă jos cel puţin o sută cincizeci de picioare. Şi acolo jos, pe fundul neted şi rotund, cu un diametru de vreo patruzeci de picioare, zăceau bieţii oameni din Helldorf-Settlement, victimele căutate de noi. Zăceau legaţi de mîini şi de picioare. Îmi stăpînii emoţia şi mă apucai să-i număr. Erau toţi, supravegheaţi de un puternic grup de indieni.

Cercetai centimetru cu centimetru gura craterului, ca să văd pe unde s-ar putea coborî. Coborîşul nu era imposibil, cu condiţia să ai curaj, să dispui de o frînghie solidă şi să găseşti un mijloc de a sustrage atenţia străjilor. Pe alocuri ieşeau la iveală nişte colţi masivi de care puteai să te sprijini şi să te odihneşti.

— Aceasta-i peştera ? îl întrebai pe Winnetou după ce ne retraserăm niţel de la marginea craterului.

— Asta e.

— Şi pe unde se intră ?

— Dinspre răsărit. Dar nimeni nu poate intra pe-acolo cu forţa.

— Atunci să coborîm pe-aici. Avem lasso-uri. Prietenii de la calea ferată au şi ei destule frînghii.

Winnetou aprobă în tăcere şi luarăm drumul înapoi spre oamenii noştri. Eu, unul, nu înţelegeam de loc de ce indienii nu păzeau şi partea dinspre vest a muntelui. Atunci ar fi fost imposibil să te apropii neobservat.

Cînd ajunserăm iarăşi jos, ziua se apleca spre amurg. Începurăm deci imediat preparativele. Strînserăm toate frînghiile de rezervă şi le legarăm cap la cap, iar Win-

netou alese pentru operație douăzeci de oameni din cei mai sprinteni, restul urmînd să rămînă de pază la cai. Doi dintre aceștia primiră însă și o altă misiune : cam la trei sferturi de oră după plecarea noastră, trebuiau să încalece, să ocolească muntele spre sat, să se depărteze apoi cît mai mult posibil și să aprindă cîteva focuri, avînd grijă să nu incendieze cumva preria. Apoi trebuiau să se întoarcă repede la ai lor. Urmăream să distragem astfel atenția străjerilor și să le-o îndreptăm spre focurile din prerie.

Spre apus orizontul se coloră treptat în nuanțe din ce în ce mai stacojii, după care soarele se topi încet în cenușiul serii. Winnetou se depărtase de noi. În ultimul timp mi se părea cu totul schimbat. Privirea lui sigură și fermă plutea ca într-un foc straniu, neliniștit, iar pe fruntea lui întotdeauna netedă apăruseră cutele unei tainice îngrijorări sau poate ale unor gînduri deosebit de grave, care îi tulburau parcă admirabilul său echilibru lăuntric. Îl vedeam umbrit, apăsat și mă credeam nu numai dator, dar și în drept să-l determin la o mărturisire. De aceea mă dusei să-l caut.

Stătea la marginea pădurii, rezemat de un arbore, uitîndu-se țintă spre apus, unde norii poleiți de ultimele raze ale soarelui plăzmuiau fantastice figuri de peisaje. Deși mă apropiai pe nesimțite și în pofida gîndurilor ce-l absorbeau, Winnetou nu numai că-mi auzi, dar îmi și recunoscu pașii. Fără să-și întoarcă ochii spre mine, rosti :

— Fratele Șarli a venit să-și vadă prietenul. Bine a făcut, căci în curînd nu-l va mai vedea.

— Nu cumva sufletul lui Winnetou e apăsat de umbre ? Să le gonească ! vorbii eu așezîndu-i mîna pe umăr.

Atunci apașul ridică brațul și arătă spre apus :

— Acolo ardea pînă acum flacăra vieții. Și iată că s-a stins, s-a făcut întuneric. Du-te tu pînă acolo și încearcă să alungi umbrele ! Vei putea ?

— Nu. Dar lumina se va întoarce mîine și va începe o nouă zi.

— Pentru muntele Hancock va începe într-adevăr o nouă zi, dar nu și pentru mine. Soarele meu se va stinge cum s-a stins și soarele zilei, numai că al meu n-o să mai răsară nicicînd. Mîine, zorii îmi vor surîde în altă lume.

— Astea sînt gînduri negre cărora fratele meu Winnetou nu trebuie să le dea crezare ! Într-adevăr, deseară vom avea de înfruntat primejdii mari ; dar de cîte ori n-am biruit noi moartea, de cîte ori, hotărîți și neabătuți, n-am silit-o să-și retragă brațul sterp întins spre inimile noastre ! Alungă tristețea care te-a cuprins ! Nu e decît urmarea oboselii din ultimele zile.

— Nu, Winnetou nu se lasă doborît de oboseală ; oricît de mare ar fi, ea nu-i poate răpi pacea sufletului. Fratele meu Șarli știe cît de însetat am fost întotdeauna după apa cunoașterii și a științei. Mi-ai dat să beau din ea și am băut cu lăcomie și am învățat mai multe decît oricare din frații mei roșii. Dar am rămas totuși indian. Oamenii albi seamănă cu animalele domestice care și-au pierdut treptat tăria simțurilor, pe cînd indianul e ca sălbăticiunea care simte totul și al cărei suflet aude orice zvon. Ea știe cînd îi vine sfîrșitul. Nu că-l bănuiește doar, ci îl și simte aievea și se ascunde hăt în desișul pădurii, ca să moară în liniște și singurătate. Vezi tu, Șarli, acest simțămînt, care nu minte niciodată, îl încearcă acum pe Winnetou.

Îl strînsei îndelung la pieptul meu și vorbii :

— Totuși fratele meu se înșală. N-ai mai simțit niciodată la fel ?

— Nu, niciodată.

— Așadar e prima oară ?

— Da.

— Atunci de unde știi ce înseamnă și că-ți prevestește sfîrșitul ?

— E foarte limpede, prea limpede ! Winnetou va muri împușcat, căci numai glonțul îl poate răpune. De cuțit sau tomahawk se apără el ușor... Fratele meu Șarli să-mi dea crezare : chiar azi mă voi duce în veșnicele... da, da...

Tăcu. „În veșnicele plaiuri ale vînătoarei" voia să spună... Dar nu-și duse vorba pînă la capăt... Abia după un răstimp adăugă :

— Merg acolo unde... odată și odată mă va urma și fratele meu Old Shatterhand. Atunci ne vom revedea și nu va mai fi nici o deosebire între oamenii albi și cei roșii...

Mă strînse la piept și tăcu din nou. Eram adînc mișcat. Un glas lăuntric îmi spunea că instinctul lui fără greș

nu-l înșală nici de data asta. Încercai totuși să-i alung gîndurile atît de sumbre; s-a crezut mai tare și mai rezistent decît este aievea. Nu zic, Winnetou e într-adevăr cel mai neînfricat războinic al seminției sale, dar la urma urmelor nu e nici el mai mult decît un om. Și dacă niciodată nu l-am văzut obosit, iată că astăzi dă totuși semne de oboseală. Zilele și nopțile din urmă au fost peste măsură de grele. De aici și neîncrederea în sine și gîndul amar. Ca să le alungi nu e nevoie decît de odihnă. Să rămînă deci fratele meu aici și să se culce pe lîngă oamenii care ne vor aștepta la poalele muntelui.

Îi înșirai toate acestea cu multă căldură și convingere. Dar Winnetou clătină ușor din cap :

— Cred că fratele Șarli glumește.

— Ba nu. Am văzut adineauri cum arată peștera și am măsurat-o bine din ochi. Mă prind deci să conduc de unul singur atacul.

— Adică să nu fiu și eu de față ? întrebă el, în timp ce o flacără ciudată îi învălui ochii.

— Doar ai făcut destul. Ai dreptul să te odihnești.

— Și tu ? Eu cred că ai făcut mai mult decît mine și decît toți laolaltă. Nu, nu rămîn !

— Nici dacă te rog în numele prieteniei noastre ?

— Nici atunci ! Vrei să se spună că Winnetou, căpetenia apașilor, s-a speriat în fața morții ?

— Nimeni n-ar îndrăzni să spună așa ceva.

— Chiar dac-ar tăcea toată lumea și nimeni nu m-ar lua drept fricos, încă s-ar găsi un om a cărui mustrare mi-ar urca sîngele în obraz !

— Cine să te mustre ?

— Winnetou ! El însuși ! Pe cînd fratele Șarli s-ar lua la trîntă cu moartea, Winnetou și-ar spune mereu că, trecînd de partea lașilor, nu mai are dreptul să se cheme războinic, nicidecum căpetenia unui neam viteaz. Nu, nu ! Nu-mi cere să rămîn ! Adică să crezi chiar tu pînă la urmă că am ajuns să mă port ca un coiot, iar mie să-mi fie scîrbă de mine ? Mai bine de o mie de ori moartea !

Acest ultim argument mă făcu să tac. Mîndrul Winnetou s-ar fi năruit sufletește și trupește sub povara propriilor sale imputări.

După o scurtă pauză, apașul reluă :

— Am văzut amîndoi de atîtea ori moartea cu ochii și fratele meu a fost întotdeauna pregătit pentru cel din urmă ceas. Știu că și-a însemnat în carnețel ultimele lui dorințe pentru cazul că ar fi căzut în luptă. Eu trebuia să i le împlinesc. În graiul fețelor palide aceasta se cheamă testament... Winnetou și-a făcut și el testamentul, dar nu ți-a vorbit nimic pînă acum cînd își presimte moartea. Vrei să-mi împlinești tu dorințele ?

— Sînt gata, deși sper din toată inima că presimțirile tale nu se vor adeveri și vei mai petrece pe pămînt multe ocoluri de soare. Dar dacă totuși ai să cazi vreodată, te asigur că-ți voi împlini cu sfințenie porunca.

— Chiar dac-ar fi greu, foarte greu de împlinit ?

— Winnetou știe că întrebarea e de prisos. Trimite-mă în ghearele morții și mă duc !

— Știu, Șarli, știu. Pentru mine ai sări și în focul cel mai crîncen. Vei face tot ce-ți cer. Ești singurul om în stare s-o facă. Mai ții tu minte că odată, cînd nu ne cunoșteam încă prea bine, am vorbit amîndoi despre bogăție și aur ?

— Da, îmi amintesc.

— Mi se părea atunci că ai gîndi altfel de cum vorbeai și că aurul ar avea de fapt mare preț în ochii tăi. Aveam dreptate ?

— Nu te înșelai prea mult — mărturisii eu.

— Dar acum ? Spune-mi adevărat.

— Orice alb prețuiește averea. Eu însă nu mă gîndeam atunci la comori moarte și la bucurii trecătoare. Adevărata fericire nu se află decît în comorile inimii.

— Știam că acuma vei vorbi așa. Nu e o taină pentru tine că eu cunosc multe locuri pline cu nuggeți sau cu praf de aur. Ar fi destul să-ți arăt numai un singur zăcămînt din acestea și ai ajunge un om bogat, chiar foarte bogat. Dar atunci n-ai mai fi fericit. Bunul Manitu nu te-a făcut să trîndăvești și să te îmbuibi cu bogății. Trupul tău semeț și sufletul tău curat merită ceva mai bun. Ești om, și om trebuie să rămîni ! De aceea însă de mult m-am hotărît să nu-ți spun unde se află acele vetre de aur. Mă vei condamna oare pentru acest lucru ?

— Nicidecum ! răspunsei cu deplină sinceritate.

Îl aveam în faţă pe cel mai bun prieten al meu. Presimţind că i se curmă firul vieţii, omul acesta îmi încredinţa ultimele lui dorinţe. Cum să mă fi coborît într-o asemenea clipă la josnicul gînd al înavuţirii ?

— Şi totuşi ai să vezi mult, foarte mult aur — continuă Winnetou. Numai că aurul acela nu e pentru tine. După ce voi muri, du-te pînă la mormîntul tatălui meu. Îl ştii doar. Sapă dinspre apus la temelia mormîntului şi vei găsi acolo testamentul lui Winnetou, fratele tău plecat dintre cei vii. Acolo mi-am însemnat dorinţele şi te rog să le împlineşti.

— Mă leg cu jurămînt ! îl asigurai eu şi lacrimile îmi scăldară obrajii. Nici o primejdie, oricît de mare, nu mă va împiedica să-ţi împlinesc voia, precum ai scris-o în testamentul tău.

— Îţi mulţumesc. De-acum, gata ! Să ne pregătim de atac. Eu am să mor. Să ne luăm deci rămas bun, dragul meu Şarli ! Bunul Manitu să te răsplătească pentru tot ce mi-ai fost şi ai săvîrşit alături de mine ! Prea sărac mi-e cuvîntul pentru cele ce simt. Să nu plîngem ! Doar sîntem bărbaţi ! Îngroapă-mă în munţii Ventre, pe malul lui Metsur, împreună cu calul şi cu toate armele mele. Nu uita nici puşca de argint ; n-aş vrea să încapă pe alte mîini. Şi cînd te vei întoarce printre ai tăi, acolo unde nimeni nu te va iubi ca mine, aminteşte-ţi uneori de prietenul şi fratele Winnetou. Fii binecuvîntat, tu, care mi-ai fost binecuvîntare !

Şi apaşul îşi lipi palma de creştetul meu. Îi ascultai suspinul greu, înăbuşit şi, strîngîndu-l la piept, rostii printre lacrimi :

— Winnetou, scumpul meu Winnetou, nu e decît o părere, o umbră fugară ! Tu trebuie să rămîi în viaţă. Nu veni la atac !

— Nu se poate ! răspunse el încet dar hotărît şi, smulgîndu-se de lîngă mine, porni în direcţia taberei noastre.

Urmîndu-l, mă frămîntam zadarnic cum să-l feresc de primejdia ce-l aştepta. Nu vedeam nici o cale, nici una. Îmi amintesc şi azi, după atîta vreme, cum aş fi jertfit atunci orice pentru un singur cuvînt, pentru un argument salvator.

Eram răscolit pînă-n adîncul inimii. Şi Winnetou la fel — în ciuda sforţărilor sale de a se stăpîni. Îi desluşeam tremurul din glas pe cînd vorbea cu oamenii noştri :

— S-a întunecat bine de tot. E timpul să pornim. Fraţii mei să se ţină după mine şi Old Shatterhand !

Căţărîndu-ne în şir cîte unul, urmarăm acelaşi drum pe care îl străbătusem mai înainte cu Winnetou. Urcuşul acesta încet şi tăcut se dovedea acum, din cauza întunericului, şi mai anevoios. Abia după o oră şi ceva ne văzurăm ajunşi la marginea craterului. Pe fundul aşa-numitei peşteri ardea un foc mare, la lumina căreia vedeam prizonierii, ca şi paznicii, tolăniţi pe jos. Nici un cuvînt, nici un zgomot nu ajungeau pînă la urechile noastre.

Întîi de toate fixarăm frînghia de un colţ masiv de piatră, apoi stăturăm liniştiţi aşteptînd ca oamenii noştri să aprindă focurile în partea cealaltă a muntelui. Nu dură mult şi zărirăm în apus aprinzîndu-se pe rînd cinci flăcări, ca nişte focuri de tabără. Ascultarăm apoi atenţi, privind în acelaşi timp în adîncul prăpastiei. Controlul se dovedi foarte util : observarăm un indian ieşind dintr-un soi de tunel şi comunicînd ceva cu ceilalţi străjeri care, ridicîndu-se repede de jos, dispărură împreună cu el în deschizătura respectivă. Se grăbeau să vadă focurile aprinse de noi.

Acesta era momentul aşteptat. Apucai capătul frînghiei, Winnetou însă mi-l smulse din mînă.

— Căpetenia apaşilor va coborî primul ! hotărî el. Fratele meu să mă urmeze.

Stabiliserăm dinainte ca oamenii să coboare la un anume interval unul de altul, încît atunci cînd capătul frînghiei va fi atins fundul prăpastiei, să nu fie agăţaţi de ea decît patru inşi. Winnetou coborî. Aşteptai pînă se creă distanţa cuvenită şi-l urmai. După mine venea Fred. Coborîşul se desfăşura mult mai repede decît ne-am fi aşteptat. Din fericire, frînghia rezista, iar oamenii de sus o manevrau în ritmul cuvenit.

Fireşte că se prăvăliră în adînc nu puţine pietricele şi fărîmituri de stîncă. Noaptea, pe întuneric, nici nu se putea altfel. Probabil că una din pietre lovi un copil, căci îl auzirăm ţipînd. Cît ai clipi, apăru prin deschizătură capul

unui indian. Auzind cum se rostogolesc pietrele, își întoarse privirea în sus și răcni lung, în semn de alarmă.

— Hai, repede ! îl îndemnai pe Winnetou. Altminteri se duce de rîpă totul !

Ai noștri, observînd de sus ce se întîmplă, sloboziră funia cu și mai mare viteză. În vreo treizeci de secunde atinserăm fundul craterului, dar în aceeași clipă cîteva gloanțe fulgerară prin deschizătura pomenită mai sus și Winnetou se prăbuși ! Iar eu împietrii de groază.

— Winnetou, frate, te-au lovit ? strigai.

— Winnetou va muri ! răspunse el.

O mînie surdă, nemăsurată, mă potopi atunci. Fred Walker mă ajunse din urmă.

— Moare Winnetou ! îl anunțai. Pe ei !

Nici nu mai scosei pistolul de la brîu. Cu pumnii goi mă năpustii asupra celor cinci indieni care ieșiseră din tunel. Cel din față era însăși căpetenia. Îl recunoscui imediat.

— Ko-it-se, te zdrobesc ! urlai nebunește și-i repezii un pumn năprasnic în tîmplă. Indianul căzu ca un butuc. Străjerul de alături tocmai ridicase tomahawkul asupră-mi, dar un mănunchi de raze venind de la focurile noastre îmi lumină o clipă fața... și omul scăpă din mînă unealta ucigătoare.

— *Kà-ut-skamasti* — pumnul care omoară ! exclamă el îngrozit.

— După cum vezi : Old Shatterhand. Piei, fiară ! tunai eu.

Nu mai reușeam să mă țin în frîu. Îl culcai la pămînt și pe acesta.

— *Kà-ut-skamasti !* urlau indienii speriați, năuciți.

— Old Shatterhand ?! se miră la rîndul lui Fred Walker. Va să zică din ăștia-mi ești, Charlie ! Acuma înțeleg totul. Am cîștigat partida ! Dăm iama în ei !

O lamă de cuțit mă fripse în umăr, dar nu-mi păsa. Alți doi ogellallași căzură împușcați de Fred, iar pe un al treilea îl lichidai eu. Între timp coborîră pe frînghie destui oameni de-ai noștri. Restul indienilor puteam să-i las în seama lor.

Alergai repede la Winnetou și îngenuncheai lîngă el :

— Unde te-au rănit, frate ?

— *Ntsàge-tche* — aici, în piept — răspunse Winnetou cu glasul stins, ducîndu-și mîna spre partea dreaptă a pieptului. Și mîna se înroși de sînge.

Scosei cuțitul și-i despicai haina. Glonțul îi pătrunsese în plămîn. Toată ființa mea se cutremura de o durere nemaiștiută pînă atunci.

— Mai e nădejde, dragul meu — căutai să-l consolez.

— Fratele Șarli să mă ridice lîngă pieptul lui ca să pot urmări lupta — se rugă el.

Îi împlinii dorința. Astfel, Winnetou putu să vadă cu ochii lui cum ogellallașii, de îndată ce apăreau prin deschizătură, cădeau sub loviturile oamenilor noștri, ce coborau din ce în ce mai mulți pe frînghie. Coloniștii prizonieri fură dezlegați. Se auzeau exclamații de bucurie, cuvinte de recunoștință. Dar toate acestea nu-mi spuneau nimic. Nu-l vedeam decît pe Winnetou, pe prietenul muribund. Rana încetă să mai sîngereze. Bănuiam că se produsese o hemoragie internă.

— Are fratele meu vreo dorință ? îl întrebai.

Stătea tăcut, cu ochii închiși, cu capul sprijinit de pieptul meu. Iar eu nu mă încumetam să fac cea mai mică mișcare.

Bătrînul Hillmann și ceilalți coloniști eliberați puseseră și ei mîna pe armele împrăștiate pe jos și se pregăteau să pătrundă în tunelul cu pricina. Dar nici asta nu mă mai interesa. Priveam neputincios chipul prietenului meu, chipul lui ca de aramă, cu pleoapele grele, lăsate.

După puțin, se ivi și Fred Walker. Sîngera și el.

— I-am lichidat pe toți ! mă anunță bravul grăsun. Au pierit ca muștele.

— Dar și omul acesta va muri — spusei cu glasul sugrumat. Toți laolaltă nu valorează cît acest suflet ce se stinge în brațele mele.

Apașul zăcea nemișcat. Feroviarii care, trebuie spus, se purtaseră vitejește în luptă, precum și bieții coloniști se adunară în jurul nostru, tăcuți și adînc îndurerați. În cele din urmă, Winnetou deschise ochii.

— Are fratele meu vreo dorință ? repetai întrebarea de adineauri.

Dădu din cap și rosti încet :

— Fratele meu Șarli să-i conducă pe acești oameni în munții Ventre-Mari. Lîngă pîrîul Metsur ei vor da de pietrele scumpe pe care le caută. Să le stăpînească sănătoși.
— Altceva, Winnetou ?
— Fratele meu Șarli să nu-l uite pe apaș... Pot oare coloniștii să se mai urce sus, așa chinuiți cum sînt ?
— Da — îl asigurai eu, deși vedeam cît de mult suferiseră bieții oameni de pe urma curelelor care le intraseră în carne.
— Winnetou îi roagă să mai spună o dată cîntecul acela...
Bătrînul Hillmann nici nu mai așteptă îndemnul meu. Făcu semn celorlalți și urcară cu toții pe un braț de stîncă înălțat deasupra noastră... Apașul îi urmări din ochi pînă ajunseră sus. Apoi îmi cuprinse mîinile și ascultă...
După ce ultimul acord se stinse, Winnetou încercă să-mi spună ceva. Dar nu mai avu putere. Îmi apropiai urechea de gura lui. Atunci, cu un ultim și suprem efort, îmi șopti :
— Șarli... Rămîni cu bine !
Un tremur îl străbătu și un val de sînge îi țîșni pe gură. Marele conducător al apașilor îmi mai strînse o dată mîinile, crispat, convulsiv, apoi trupul i se destinse și strînsoarea slăbi treptat. Winnetou murise !
Ce-aș mai putea spune ? Marile dureri nu încap în cuvinte. O, de-ar veni totuși timpul cînd astfel de întîmplări tragice să nu se mai petreacă decît în legendele străvechi !
Privisem nu o dată moartea în ochi. În Vestul sălbatic trebuie să fii oricînd pregătit de moarte. Și totuși acum, în fața trupului neînsuflețit al celui mai drag și mai devotat prieten al meu, inima mi se frîngea de durere. Mă găseam într-o stare de nedescris. Ce om minunat se stinsese ! Și cît de brusc, de nemilos îl lovise moartea ! Așa se vor stinge pe rînd oamenii rasei sale ! Asemenea lui, cel mai nobil fiu al indienilor !
Întreaga noapte îl vegheai tăcut, cu ochii arși de un foc lăuntric. Zăcea și acum în brațele mele precum murise. Ce gîndeam ? Ce simțeam ? Ce sens ar avea întrebarea ?! Dac-ar fi fost cu putință, o, cît de bucuros mi-aș fi dat o jumătate din viață pentru el ! Dar iată-l mort și destinul nu avea întoarcere. Așa se stinsese cîndva în brațele mele bătrînul dascăl Kle-kih-petra, iar mai tîrziu propria-i soră, frumoasa Nșo-ci.

Presimțirea nu-l înșelase. Cu lucidă și stranie prevedere, el îmi indicase și locul unde dorea să fie înmormîntat. Cum pe coloniști îi așteptau acolo, în munți, mult rîvnitele pietre, aceștia se oferiră cu dragă inimă să apuce același drum cu mine. Astfel sarcina de a-l transporta pe Winnetou la locul de veci îmi fu simțitor ușurată.
A doua zi în zori ne depărtarăm de muntele Hancock. Hoardele ogellallașilor puteau să apară în orice clipă. Pe Winnetou, învelit în pături, îl legasem pe spinarea unui cal. Pînă la munții Ventre-Mari nu erau decît două zile de drum. Într-acolo mergeam, avînd grijă ca indienii să nu dea de urmele noastre.
În seara zilei următoare atinserăm valea lui Metsur. Acolo îl înmormîntarăm pe minunatul meu prieten, dîndu-i toate onorurile cuvenite unui mare și viteaz conducător. Îl îngroparăm în ținuta de război și călare pe mustangul lui împușcat anume în acest scop. Iar deasupra înălțarăm un gorgan masiv pe care nu-l împodobesc, după obiceiul indienilor, scalpurile dușmanilor răpuși — ci trei cruci de lemn.
Solul nisipos al acelei văi nu conținea doar făgăduitele pietre, ci și mult praf de aur, care-i răsplăti din belșug pe feroviari pentru strădania lor. Cîțiva se hotărîseră chiar să întemeieze, împreună cu coloniștii, o nouă așezare purtînd același nume : Halldorf. Ceilalți se întoarseră la Echo-Cannon. Între timp, banditul Haller murise de pe urma rănii. Complicii lui fuseseră judecați și pedepsiți potrivit legilor.
Micul clopot îngropat de Winnetou fu iarăși scos la iveală de coloniști și folosit într-o nouă capelă. Iar cînd oamenii își împreunară din nou glasurile într-un cîntec smerit, gîndul lor se lumină întru amintirea preanobilului și neînfricatului conducător indian...

TESTAMENTUL LUI WINNETOU

Winnetou mort! Aceste două cuvinte sugerează starea în care mă aflam. Părea că nu voi reuşi să mă despart de mormîntul lui. Stăteam acolo zile întregi, mut de durere şi contemplînd forfota oamenilor care lucrau la noua lor aşezare. Mă uitam, dar de fapt nu vedeam nimic. Glasurile treceau pe lîngă mine ca un zvon depărtat. Eram ca şi absent. Parcă mă lovise cineva în moalele capului şi căzusem în acea stare de semi conştienţă cînd sunetele se pierd undeva departe, iar imaginile joacă stranii ca după un geam aburit. Noroc că ogellallaşii nu dăduseră între timp de urmele noastre şi că nu mai puteau descoperi acum locul unde ne aflam. Altminteri n-aş fi fost în stare să le ţin piept. Sau, mai ştii, poate că primejdia m-ar fi trezit din apatie? Poate.

Bravii oameni încercau cu stăruinţă să-mi deştepte interesul pentru munca lor, dar nu reuşeau decît în foarte mică măsură. Mi-au trebuit cîteva zile ca să-mi revin şi să le dau în sfîrşit o mînă de ajutor.

Acţiunea reconfortantă a muncii nu întîrzie să-şi arate roadele. Ce-i drept, rosteam cu greu cîte un cuvînt, totuşi vechea mea energie începu să se manifeste din nou, încît ajunsei în curînd îndrumătorul activităţii pe şantier.

Toate acestea durară două săptămîni, pînă hotărîi să curm zăbava. Testamentul lui Winnetou mă chema spre Nugget-tsil, acolo unde îi înmormîntasem pe Inciu-ciuna şi pe minunata-i fiică Nşo-ci. În plus, mă simţeam dator să trec pe la Rio Pecos şi să-i înştiinţez pe apaşi despre moartea celui mai mare şi mai vestit dintre conducătorii lor. Ştiam că în prerie asemenea veşti se răspîndesc fulgerător

(poate că apaşii vor fi aflat totul încă înainte de sosirea mea), dar mă credeam obligat să-i informez în calitate de martor ocular, să le descriu tragica întîmplare cît mai fidel şi mai amănunţit. Coloniştii se puteau dispensa acum de mine; dacă simţeau cumva nevoia să se consulte cu un *westman* încercat, îl aveau pe Fred Walker, care hotărîse să mai rămînă cu ei.

Plecai aşadar, după o despărţire emoţionantă. Plecai la drum călare pe murgul meu credincios şi fortificat în urma zilelor lungi de odihnă.

Poate că altădată aş fi dorit să trec prin cît mai multe aşezări omeneşti; acuma însă, nu voiam să întîlnesc pe nimeni; trebuia să-mi port durerea în singurătate.

Şi, într-adevăr, nu văzui faţă omenească pînă la Beaver-Creek, din Canadienii nordici, unde îmi răsări în cale cruntul şi primejdiosul To-kei-hun, căpetenia comanşilor, din mîinile căruia scăpasem cîndva cu multă abilitate. Pe cînd noi ne băteam cu siucsii, la sud comanşii dezgropaseră din nou securea războiului şi To-kei-hun pornise împreună cu şaptezeci de supuşi spre sacrul Makik-Natun, muntele galben, unde se află mormintele căpeteniilor lor, ca să oficieze acolo dansul războiului şi să consulte „vracii". În drum ei capturaseră cîţiva albi şi hotărîseră să-i omoare la stîlpul torturii. Apariţia mea îi salvă pe aceşti oameni din ghearele morţii. Trec însă peste această întîmplare, ea neavînd legătură cu Winnetou. Am s-o povestesc cu altă ocazie. Pe albii eliberaţi îi călăuzii pînă la frontiera cu New Mexico, unde se aflau în siguranţă. De acolo m-aş fi putut duce direct spre Rio Pecos. Dar mă interesa în primul rînd testamentul lui Winnetou; trebuia să lămuresc totul cît mai repede. Mă îndreptai deci spre sud-est, către Nugget-tsil.

Drumul era primejdios, trecînd prin teritoriul ostil al comanşilor şi prin cel al kiowaşilor de care trebuia să mă feresc cu toată atenţia. Întîlnii şi o seamă de urme, dar, ţinîndu-mă cît mai departe de ele, sosii neobservat pînă în preajma lui Canadian-River. Acolo descoperii nişte urme de copite înşirîndu-se exact pe direcţia în care înaintam eu. Ca să nu mă pomenesc cu niscai indieni şi nici cu albi, ar fi trebuit să fac un ocol mare, ceea ce nu-mi prea convenea. În afară de asta, voiam să ştiu cine erau călăreţii din

față: indieni sau albi. De aceea îmi continuai drumul în aceeași direcție. Urmele nu erau mai vechi de o oră.

Curînd constatai că e vorba de trei călăreți; întîlnii apoi și locul unde se opriseră pentru un scurt popas. Unul descălecase, probabil pentru a mai strînge chinga șeii. Era încălțat cu cizme. Așadar, un alb. Și cum nu vedeam de ce un alb s-ar fi însoțit cu doi indieni, ajunsei la concluzia că tustrei călăreții trebuie să fie albi.

Nici nu-mi trecea prin gînd să-mi schimb itinerarul din cauza lor. Îmi văzui mai departe de drum. De altfel, chiar dacă îi întîlneam, nimic nu mă obliga să rămîn cu ei. Călăreții — era vizibil — se deplasau fără grabă. Astfel îi ajunsei din urmă în numai două ore. Nu departe se zăreau niște coline printre care șerpuia în vale Canadian-River.

Era în asfințit și intenționam să poposesc pe malul apei. Nu vedeam de ce prezența celor trei străini din fața mea m-ar fi făcut să renunț la acest plan. Chiar dacă-și puseseră și ei în gînd să poposească aici, nu eram de loc obligat să le țin companie. După puțin, călăreții dispărură în desișul ce acoperea colinele, iar cînd ajunsei și eu acolo, îi văzui lîngă rîu ocupați cu priponirea cailor. Păreau să aibă cai și arme bune. Dar înfățișarea lor nu-mi inspira nici o încredere.

Zărindu-mă așa, dintr-o dată, se speriară mai întîi, apoi însă se liniștiră și-mi răspunseră la salut. Mă oprisem la oarecare distanță de ei.

— Omule, ne-ai băgat în sperieți! vorbi unul apropiindu-se de mine.

— Aveți cumva conștiința încărcată ca să tresăriți din te miri ce? îl întrebai.

— *Pshaw!* Cît despre asta, dormim liniștiți! Fiindcă altcum, vei fi știind și dumneata că o conștiință încărcată nu prea e pernă moale. Dar ține cont, domnule, că aici, în Vestul plin de primejdii neașteptate, apariția unui străin te cam îndeamnă să pui mîna pe cuțit. Dar îmi dai voie să te întreb de unde vii?

— Dinspre Beaver-Fork.

— Și încotro?

— Spre Rio Pecos.

— Atunci ai drum lung de făcut. Noi mergem numai pînă la Mugworthills.

Ciulii urechile. Mugworthills făcea parte din același lanț de munți pe care Winnetou și tatăl său îl numeau Nugget-tsil. Ce interese vor fi avînd acolo acești trei oameni? Trebuia să le aflu intențiile.

— Mugworthills? Unde vine asta? întrebai, făcînd-o pe neștiutorul.

— E o regiune foarte frumoasă. Crește acolo un soi de pelinița căreia i se spune „mugwort", de unde și denumirea regiunii. Dar se mai găsește și altceva.

— Ce?

— Hm, dac-ai ști!... Dar nu-ți spun nimic. Altminteri te-ai grăbi să mergi și dumneata cu noi.

— Gură-spartă! interveni mînios unul din ceilalți doi călăreți. Ce tot îndrugi acolo?

— *Pshaw!* Nu știi că gîndurile plăcute îți gîdilă limba? Dar, în definitiv, dumneata, domnule, cine ești?

Firește că aluzia ce-i scăpase de pe buze îmi stîrni interesul. Era, desigur, vorba de Nugget-tsil. Văzusem și eu cu altă ocazie pelinița ce crește acolo pe întinderi mari. Cuvintele acestea învăluite în mister mă îndemnau să mă alătur grupului, fără a-mi declara însă identitatea. De aceea îmi dădui o meserie inventată ad-hoc:

— Sînt puitor de capcane, dacă n-aveți nimic împotrivă.

— Nu ne deranjează. Și numele? Sau preferi să ți-l ascunzi?

— Ba de loc. Mă cheamă Jones.

— Rar nume, foarte rar, n-am ce zice! se veseli el. Mă întreb dacă o să-l pot reține... Și capcanele unde le-ai lăsat?

— Mi le-au luat comanșii împreună cu toată agonisita mea de două luni.

— Ghinion!

— Da, mare ghinion. Dar sînt bucuros că am scăpat teafăr.

— Te cred. Indivizii ăștia nu cruță nici un alb, mai cu seamă acum.

— Parcă kiowașii nu sînt la fel de răi?!

— Ba da.

— Și cu toate astea, v-ați încumetat prin teritoriul lor.

— Cu noi e altceva. Noi sîntem aici în siguranță. Avem niște recomandații clasa întîi. Mister Santer e prieten cu Tangua, șeful lor.

Santer! Vă puteți imagina șocul ce-l produse asupra mea acest nume. Cu mare greu izbutii să mă prefac indiferent și calm. Deci oamenii aceștia îl cunoșteau pe Santer! Acum eram hotărît să mă alătur grupului lor. Doar nu putea fi vorba de un alt Santer decît de banditul care ne scăpase de atîtea ori din mîini. Știam că e prieten cu Tangua, căpetenia kiowașilor.

— Și Santer al dumneavoastră e un om atît de influent? întrebai eu cu toată naivitatea.

— Ba bine că nu! Mai ales printre kiowași. Dar ia spune, dumneata n-ai de gînd să descaleci? Înserează și-mi închipui că vrei să poposești aici. Uite apa, uite și pășunea pentru cal!

— Hm, chiar dumneata spuneai adineauri că aici trebuie să fii prudent. Și cum eu nu vă cunosc...

— Cum adică, avem noi mutre de bandiți?

— Asta nu. Dar dumneata m-ai descusut în tot felul fără să-mi spui măcar cu cine am onoarea.

— Ți-o spun imediat. Sîntem *westmeni* și ne îndeletnicim cînd cu una, cînd cu alta. Omul se hrănește pe-aici cum poate. Mie îmi zice Gates; dincoace îl vezi pe mister Clay, iar dumnealui de dincolo e mister Summer. Acum ești mulțumit?

— *Yes!*

— Atunci descalecă sau vezi-ți de drum, după pofta inimii!

— Dacă-mi îngăduiți, voi rămîne cu dumneavoastră. Pe meleagurile astea e de preferat să nu stai de unul singur.

— *Well!* Cît ești cu noi, să n-ai nici o grijă. Numele lui Santer ne ocrotește pe toți.

— Dar ce fel de om mai e și Santer ăsta? mă interesai eu, în timp ce descălecam.

— Un gentleman în toată puterea cuvîntului. O să-i fim foarte îndatorați dacă lucrurile vor ieși așa cum ne-a făgăduit.

— Îl știți de multă vreme?

— Nu. L-am cunoscut acum cîteva zile.

— Da? Unde?

— La fortul Arkansas. Dar de ce te interesează? Nu cumva îl cunoști și dumneata?

— Păi dacă l-aș cunoaște, ce rost ar avea să mai întreb? Nu-i așa, mister Gates?

— Hm, asta cam așa-i.

— Spuneai că numele lui Santer vă asigură împotriva kiowașilor. Or, aflîndu-mă acum printre dumneavoastră, profit și eu, ca să zic așa, de ocrotirea lui. E cazul deci să mă interesez, nu?

— *Yes!* Atunci ia loc lîngă noi și fă-te comod. Ai demîncare?

— Doar o bucată de pastramă.

— Noi ne-am aprovizionat mai serios. Poftește și dumneata, dacă vrei.

La început îi privisem cu suspiciune, crezînd că am de-a face cu niște vagabonzi. Acuma însă înclinam să-i socotesc oameni de treabă, adică ceea ce — după normele specifice Vestului — s-ar putea numi oameni mai mult sau mai puțin cinstiți.

Adusei apă limpede de la rîu și ne așezarăm pe frupt. Oamenii mă tot măsurau cu coada ochiului. După un răstimp Gates, care părea să vorbească și în numele celorlalți, mi se adresă din nou:

— Așadar, ți-au luat capcanele și vînatul. Păcat! Cum ai să-ți mai procuri demîncare?

— Dobor eu vreun animal.

— Văd că ai două puști. Sînt bune?

— Bunicele. Asta mare e pentru gloanțe, cealaltă pentru alice.

Îmi înfășurasem carabina într-o husă croită de mine. Dacă le pomeneam de doborîtorul de urși și de carabina Henry, se lămureau imediat cine sînt.

— Ciudat om! De ce să te cari cu două puști, una pentru alice și alta pentru gloanțe, cînd ți-ar ajunge una singură cu două țevi, fiecare pentru alt soi de muniție!

— E drept, dar m-am deprins cu arma asta veche.

— Și ce-ai de gînd la Rio Pecos, mister Jones?

— Nimic deosebit. Cică se găsește acolo vînat bunicel.

— Dacă te lași în nădejdea că apașii îți vor da voie să vînezi pe teritoriul lor, atunci nu te văd bine. Cum să-ți treacă prin gînd așa ceva? Deocamdată n-ai pierdut decît niște capcane și cîteva piei de animal. Dincolo, însă, riști

să-ţi pierzi propria piele. Ţii neapărat să te duci la Rio Pecos ?

— Nu. În fond, nu mă obligă nimeni şi nimic.

— Atunci hai cu noi !

— Cu dumneavoastră ?! mă prefăcui eu mirat.

— De ce nu ?

— Păi, ziceaţi că vă duceţi la Mugworthills !

— Ei da.

— Şi ce să caut eu acolo ?

— Hm, ştiu eu dacă să-ţi spun sau nu ? Voi ce părere aveţi, Clay, Summer ?

Ceilalţi doi se priviră o clipă întrebător, apoi Clay răspunse :

— E o chestiune cam delicată. Ştii doar că mister Santer ne-a obligat să tăcem. Dar, pe de altă parte, tot dînsul spunea că ar mai fi nevoie de cîţiva oameni potriviţi. Aşa că procedează cum crezi.

— *Well !* se hotărî Gates. Dacă mister Santer mai angajează oameni, de ce nu l-am lua pe Jones cu noi ? Va să zică, n-ai nici o altă obligaţie ?

— N-am nimic — îl asigurai eu.

— Înseamnă că dispui de timp ?

— Berechet.

— Ai vrea să te apuci de o treabă care ne-ar aduce bani serioşi ?

— De ce nu ? Orice om vrea să cîştige bani. Şi dacă afacerea promite, nu văd de ce aş sta pe gînduri. Fireşte că trebuie să aflu mai întîi despre ce e vorba.

— Păi altminteri cum ! De fapt e un secret, dar dumitale am să ţi-l spun. Ai o mutră atît de cinstită şi sinceră, încît nu cred să ne tragi pe sfoară.

— Ei, în ce priveşte cinstea, te rog să n-ai îndoieli !

— Nici nu am. Ei bine, mergem la Mugworthills după nuggeţi.

— Nuggeţi ! exclamai eu mirat. Se găseşte aur acolo ?

— Nu ţipa aşa ! Spune dacă te trage inima, că nuggeţi sînt, slavă Domnului !

— De unde ştiţi ?

— Păi, de la mister Santer.

— I-a văzut el ?

— Asta nu. Altminteri de ce ne-ar mai lua şi pe noi ? Ar pune singur mîna pe comoară.

— Va să zică nu i-a văzut ? E numai o presupunere. Hm !

— Ba nu e presupunere. E sigur. Omul cunoaşte regiunea, numai locul nu-l ştie precis.

— Pare cam ciudat.

— Pare, nu zic nu. Dar ăsta-i adevărul. Să-ţi spun exact cum stau lucrurile, cum ni le-a înfăţişat el. Ai auzit vreodată de Winnetou ?

— Căpetenia apaşilor ? Da, ştiu.

— Poate că vei fi auzit şi de un anume Old Shatterhand ?

— Parcă.

— Bun. Află că ăştia doi, care sînt prieteni la cataramă, au urcat cîndva la Mugworthills, împreună cu tatăl lui Winnetou, cu o fată roşie şi cu încă un alb. Mister Santer îi spionase şi surprinsese tocmai momentul cînd Winnetou se sfătuia cu tatăl lui cînd şi cum să urce pînă sus şi să aducă nuggeţi. Era deci limpede. Însemna că nuggeţii zac pe-acolo cu grămada, nu ?!

— Probabil.

— Ascultă mai departe : mister Santer a pîndit ce-a pîndit ca să vadă încotro apucă cei doi apaşi şi să afle unde anume e situat zăcămîntul. De fapt nu e nimic rău în asta. Şi aşa sălbaticii n-au ce face cu aurul. Nu-i cunosc valoarea, nu se pricep.

— Şi a reuşit mister Santer ?

— Din păcate, nu prea. S-a luat după ei (urcase şi sora lui Winnetou), dar trebuind să tot cerceteze urmele, a pierdut o mulţime de timp şi a ajuns prea tîrziu. Apaşii terminaseră treaba şi coborau de pe munte. Ghinion, ce zici ?

— Nu văd.

— Cum adică, nu vezi ? Explică-mi şi mie.

— Apaşii n-aveau decît să coboare. Mister Santer putea să urce apoi liniştit, orientîndu-se după urmele lor. Acestea l-ar fi condus exact la nuggeţi.

— Formidabil ! Văd că-ţi lucrează bine mintea. Poţi să ne fii într-adevăr de ajutor. Numai vezi că lucrurile s-au desfăşurat altfel. Santer, crezînd pe bună dreptate că apaşii se întorc cu pungile doldora, a tras în ei ca să le ia nuggeţii.

— Şi ? I-a ucis ?

— Doar pe bătrîn și pe fată. Mormintele lor sînt chiar acolo sus. L-ar fi împușcat el și pe Winnetou, dar n-a mai fost chip pentru că apăruse ca din pămînt Old Shatterhand, care s-a năpustit să-l prindă și l-a tot fugărit împreună cu niște cete de apași pînă ce cu mare greu omul a reușit să se refugieze la tribul kiowașilor, cu a cărui căpetenie a legat prietenie. Pe urmă, s-a mai urcat el la Mugworthills în repetate rînduri și a căutat peste tot, dar degeaba. Abia acum i-a venit ideea să-și ia niște oameni de ajutor. Mai multe perechi de ochi văd mai bine decît una singură. Ei, și oamenii aceia sîntem noi, trei la număr. Dacă vrei, poți fi al patrulea.

— Și credeți că avem șanse de succes ?

— Sută-n sută ! Apașii au coborît atunci atît de repede de la ascunzătoare, încît aceasta nu putea fi prea departe de locul unde i-a întîlnit apoi mister Santer. Nu vom avea deci de explorat decît o mică porțiune de teren. Numai dracu' dacă ne-ar putea încurca socotelile, că de timp nu ducem lipsă. Stăm oricît de mult, cîteva săptămîni sau chiar luni, pînă găsim aurul. Nu e nici țipenie de om acolo. Ei, ce părere ai ?

— Ca să fiu sincer, povestea nu-mi prea place.

— De ce, omule ?

— Păi, s-a vărsat sînge, au fost victime omenești...

— Ia lasă prostiile ! L-am vărsat eu sau dumneata ? Ce vină avem ? Nici una. Vrei să-i jelim acum pe indieni ? În fond, asta e soarta lor : vor pieri cu toții. Ce-a fost, nu ne privește. Noi să găsim aurul. Ne luăm fiecare partea și huzurim ca domnul Astor sau ca alți milionari.

Îmi dădui în sfîrșit seama cu cine am de-a face. Nu erau ce-i drept chiar lepădături de ultimă speță, cum întîlnisem atîtea în peregrinările mele ; totuși, viața unui indian nu prețuia în ochii lor mai mult decît aceea a unui vînat oarecare. Nici nu prea erau oameni încercați și prevăzători. Altminteri nu s-ar fi încrezut atît de lesne în înfățișarea mea onestă, inițiindu-mă nitam-nisam în secretul lor, ba propunîndu-mi chiar participarea la acțiune.

De prisos să mai spun cît de mult îmi convenea această întîlnire. Iată că mă găseam din nou în preajma lui Santer. De astă dată, nu — cu siguranță că nu avea să-mi

mai scape din mîini. Mă arătam încă destul de indiferent și sceptic în legătură cu propunerea lor.

— Mi-ar conveni, nu zic, niște nuggeți. Dar și în cazul că i-am găsi, încă nu-mi vine să cred că vor fi ai noștri.

— Ce idee ! Păi, dacă-i găsim, nu ne rămîn nouă ?

— Da ? Și pentru cît timp ?

— Pentru oricît. Doar n-o să-i aruncăm la păsări.

— Și dacă ni-i ia cineva ?!

— Cine ?

— Santer. La el mă gîndesc.

— Măi, dumneata parcă n-ai fi în toate mințile !

— Parcă voi îl cunoașteți ca lumea ?...

— În privința asta, da !

— Abia de curînd l-ați întîlnit pentru întîia oară.

— Ascultă ce-ți spun : e un om cinstit. Cine-l vede nu se mai îndoiește de cinstea lui. Mai adaugă că, interesîndu-ne la fort în legătură cu persoana sa, nu ne-a fost dat să auzim decît laude.

— Unde-i acum ?

— Ne-am despărțit ieri, urmînd ca noi s-o luăm de-a dreptul spre Mugworthills, iar el să tragă o raită pînă pe Red River, unde se află Tangua cu kiowașii lui.

— Și ce caută acolo ?

— Îi duce lui Tangua o veste foarte bună : a murit Winnetou.

— Cum ? Zici că a murit ?

— Păi da. L-au împușcat siucsii. Tangua și Winnetou erau dușmani de moarte. Îți închipui ce bucurie va fi pe kiovaș. Tocmai de aceea mister Santer s-a grăbit să-i ducă vestea. Rămîne să ne întîlnim din nou la Mugworthills. Un gentleman Santer ăsta ! Ține să ne pricopsească, zău așa. Îți garantez că o să îți placă și dumitale.

— Sper. Dar e bine să fim precauți.

— În legătură cu el ?

— Da.

— Eu te asigur că nu e nici un motiv de bănuială.

— Iar eu ți-o spun de pe-acuma că, deși sînt hotărît să vă însoțesc, am să fiu cu ochii-n patru. Un ins care de dragul nuggeților omoară doi oameni pașnici e capabil să ne împuște și pe noi, după ce vom fi găsit aurul, ca să-l păstreze numai pentru el.

— Mister Jones, ce tot spui...

Se întrerupse și mă fixă cam descumpănit. Clay și Summer păreau de-a dreptul consternați.

— Da, da — continuai eu — nu e numai posibil, ci chiar probabil că v-a angajat ca să scotociți peste tot, să găsiți comoara și apoi să vă mături din drum.

— Vorbești ca să te afli-n treabă !

— Ba nicidecum ! Dacă veți cumpăni lucrurile în mod serios și fără nici o idee preconcepută, atunci cu siguranță că-mi veți da dreptate. Gîndiți-vă mai întîi că omul acesta e prieten cu Tangua, unul din cei mai fioroși dușmani ai albilor. Cum de-a ajuns să lege prietenie tocmai cu el ?

— Asta n-o știu.

— Nici nu-i nevoie să știi. Poți să judeci, e cît se poate de simplu.

— Nu înțeleg, mister Jones !

— Ca să te împrietenești cu un asemenea mîncător de albi, trebuie să-i fi dovedit cumva că nici ție nu-ți pasă de soarta lor. Iată de ce trebuie să ne păzim de Santer. Just sau nu ?

— S-ar părea că nu e chiar greșit. Ai și alte argumente ?

— Da, cel de adineauri.

— Că i-a împușcat pe roșii aceia ?

— Nu ajunge ?

— Cît despre asta, repet că nu i-o iau în nume de rău. Nu e un motiv de suspiciune.

— Nu-ți dai seama, mister Gates, că te pui și dumneata într-o lumină proastă ?

— Eh, indienii sînt niște sălbatici ! Trebuiesc distruși !

— Ba înainte de toate sînt oameni, au și ei drepturile lor. Iar noi avem datoria să le respectăm.

— Ceea ce spui sună cît se poate de frumos. Dar și așa stînd lucrurile, încă nu văd de ce împușcarea a doi indieni ar fi un act atît de reprobabil.

— Într-adevăr, nu vezi... ?

— De loc. Să luăm lucrurile pe partea lor practică. Poate înțelegi și dumneata că, de fapt, indienii sînt sortiți pieirii... ?

— Din păcate da, înțeleg.

— Ei, dacă tot trebuie să dispară, atunci ce importanță are că unul sau altul o sfîrșește cu un ceas mai devreme ? ! Acesta-i punctul de vedere practic pe care-l susțin eu. Iar dacă-i așa, atunci omul care-i lichidează nu e de fapt un ucigaș. El nu face decît să anticipeze deznodămîntul.

— Curioasă teorie de „morală“ practică !

— Poate. Însă nu ți-ar strica nici dumitale dacă ți-ai însuși-o.

— *Well*, să judec și eu nițel din punctul dumitale de vedere. Va să zică, mister Santer nu e de condamnat.

— Sigur că nu.

— Ba este. Dumneata susții că, împușcîndu-l pe bătrînul șef al apașilor și pe fata acestuia, Santer n-ar fi comis nici o crimă ; să presupunem pentru moment că aș fi de aceeași părere. Urmează însă întrebarea cea mai practică : de ce i-a ucis ?

— Îl interesau nuggeții.

— Ca să afle unde e ascunzătoarea nu era necesar să-i ucidă... Să-i fi lăsat să treacă și apoi urmele lor l-ar fi dus direct la țintă. Ți-am mai spus-o asta adineauri.

— Mă rog, n-are a face. Asta nu-mi răstoarnă teoria, mister Jones.

— Hai să judecăm, mister Gates. Va să zică Santer nu i-a împușcat ca să descopere ascunzătoarea, ci ca să-i jefuiască de nuggeții pe care-i aveau asupra lor.

— Ceea ce nu schimbă nimic.

— Pentru victime și pentru asasin e într-adevăr totuna. Nu însă și pentru noi.

— De ce ?

— Ia spune, cît aur crezi că era acolo sus ? Puțin ?

— Ba mult, foarte mult. N-am nici o dovadă sigură, dar e ușor de presupus.

— Eu, însă, ți-o pot dovedi.

— Dumneata ?

— Firește, cu un pic de rațiune. Chiar și necunoscînd regiunea, îți poți lesne închipui că la Mugworthills nu există aur. Așadar, nuggeții trebuie să fi fost aduși din altă parte. Or, dacă indienii au făcut acolo un depozit, înseamnă că nu era vorba de un pumn de grăunțe.

— Într-adevăr.

— Ei, şi din depozitul acela de aur Winnetou şi tatăl său n-ar fi putut lua cu ei decît o parte foarte mică. Nu-i aşa ?

— De acord.

— Şi iată că pentru o bagatelă mister Santer a ucis doi oameni !

— Hm, da ! E un om practic. Voia să pună mîna şi pe punguliţele lor.

— Tot nu-ţi dai seama ce vreau să spun ? Omul dumitale atît de practic poate constitui o mare primejdie pentru noi.

— Cum aşa ?

— Păi gîndeşte, mister Gates : să zicem că am ajuns sus şi am dibuit depozitul. Şi pe urmă...

— Împărţim nuggeţii între noi — se grăbi el să completeze.

— Da, îi împărţim. Cam cît crezi că ne-ar reveni de căciulă ?

— Cine să ştie ? Ar trebui să aflăm mai întîi cît aur e în depozit.

— Chiar şi aşa, tot n-am putea să prevedem cîştigul nostru. Santer va da să-şi oprească partea leului şi nouă să ne arunce cîte un mizilic.

— Nu, asta n-are s-o facă. Te înşeli.

— Nu mă înşel, poţi să fii sigur.

— Ba da. Împărţeala va fi cinstită, toţi în mod egal.

— Nici chiar Santer n-o să apuce mai mult ?

— Nici el.

— V-a promis că aşa o să facă ?

— Nu că a promis, a şi bătut palma cu noi.

— Şi v-a făcut impresia unui suflet generos ?

— Fireşte. E un model de cinste şi nobleţe.

— Iar dumneavoastră, tustrei, sînteţi modele de naivitate !

— Cum aşa ?

— Dacă-i daţi crezare !

— De ce nu i-am da ?

— Vreţi să v-o spun deschis ?

— Spune.

— Ei bine, un ins care nu se sfieşte să ucidă doi oameni de dragul cîtorva nuggeţi e un ahtiat nemaipomenit

după avere. Nici prin gînd nu i-ar trece să împartă aurul cu voi.

— Dar atunci avea de-a face cu indienii...

— Nici cu albii nu s-ar fi purtat mai frumos.

— Hm ! mormăi el neîncrezător.

— Ascultaţi ce vă spun ! Santer v-a promis să împartă aurul în părţi egale, iar eu susţin...

— Nici o grijă, se va ţine de cuvînt — mă întrerupse el.

— S-ar putea, pentru că ştie c-o să-l ia înapoi.

— Să ne ia înapoi aurul ?

— Da, da. Partea noastră, a fiecăruia, va fi în orice caz însutit mai mare decît ceea ce duceau cu ei Inciu-ciuna şi Winnetou. Şi totuşi Santer i-a omorît. Ei bine, pot să jur că din clipa cînd primim aurul nu mai sîntem siguri de viaţa noastră.

— Să vedem, mister Jones, să aşteptăm.

— Eu oricum aştept.

— Chiar dac-ai avea dreptate în general, totuşi greşeşti în cazul de faţă. Mister Santer e un gentleman în toată puterea cuvîntului.

— M-ar bucura să nu aveţi deziluzii.

— Sînt sigur pe ceea ce spun, mister Jones. Mai întîi să-l cunoşti şi pe urmă să vorbeşti. Din prima clipă se vede că e un om integru.

— *Well !* Sînt curios să-l văd.

— Dumneata eşti plin de bănuieli ca balta de broaşte. Dacă te temi într-adevăr, n-ai decît să eviţi primejdia, să renunţi.

— Adică, să nu merg cu voi la Mugworthills ?

— Păi ! Doar nu te sileşte nimeni. Şi în fond, nici nu ştiu dacă mister Santer va fi mulţumit de dumneata. Credeam că-ţi facem un hatîr...

De data asta Gates îmi vorbi aproape cu scîrbă. Îl iritase neîncrederea mea. De aceea căutai s-o dreg :

— Îmi faceţi într-adevăr un bine. Vă sînt sincer îndatorat.

— Atunci arată-ţi recunoştinţa în alt chip, nu ponegrindu-l pe un om în necunoştinţă de cauză. Hai să lăsăm ciorovăiala ! Vom trăi şi vom vedea.

Cu aceasta epuizarăm subiectul şi discuţia luă alt curs. Pînă la urmă izbutii să şterg proasta impresie ce le-o făcusem datorită neîncrederii mele.

Cîtă dreptate mi-ar fi dat oamenii aceştia dacă le-aş fi dezvăluit adevărul! Dar nu puteam să risc. Erau nişte gură-cască, nişte agiamii care, aflînd cine e Santer, mi-ar fi adus mai multă pagubă decît folos.

Între timp se făcuse destul de tîrziu şi urma să ne culcăm. Dar pînă atunci, deşi după părerea mea ne aflam într-un loc sigur, cercetai totuşi împrejurimile. Neobservînd nimic suspect, renunţai la ideea de a organiza straja. Cît priveşte pe naivii mei fîrtaţi, aceştia nici nu-şi puneau asemenea probleme.

Dimineaţa pornirăm tuspatru spre Mugworthills. Gates şi ai lui nici nu bănuiau că aceasta fusese de fapt dintru început şi ţinta mea.

Toată ziua mi-o petrecui în nelinişte şi încordare. Ceilalţi nu-şi făceau nici un fel de griji. Erau siguri că. la o eventuală întîlnire cu kiowaşii, simpla referire la Santer ar fi făcut să fie trataţi cu prietenie. Pe mine însă, kiowaşii m-ar fi recunoscut imediat. În timp ce Gates şi ai lui nici nu se gîndeau la vreo măsură de prevedere, eu — deşi într-o cu totul altă situaţie — trebuia să accept această nepăsare ca să nu le trezesc neîncrederea sau antipatia. Noroc că nimeni, absolut nimeni nu ne ieşi în drum.

Seara poposirăm în prerie deschisă. Ceilalţi ar fi vrut să aprindă un foc de tabără, dar n-aveau cu ce — lucru de care mă bucuram în sinea mea. De altminteri, focul n-ar fi avut nici un rost : vremea era destul de caldă, iar de fript nu aveam ce frige.

În zori, pînă a porni iar la drum, împărţirăm între noi ultima ciosvîrtă de pastramă. Trebuia, deci, să mai vînăm cîte ceva. În privinţa asta, Gates făcu o observaţie de natură să mă amuze.

— Vei fi fiind dumneata puitor de capcane — îmi spuse el — dar nu şi vînător, chiar dacă, precum ziceai, ştii să tragi cu puşca. Mie, unul, dă-mi voie să mă îndoiesc de priceperea dumitale. Ia spune, nimereşti de la o sută de paşi ?

— O sută de paşi ? Hm, cam mult — făcui eu.

— Te cred. Mai mult ca sigur că dai pe-alături. De altfel, nu ştiu de ce te cari cu bombarda aia cît toate zilele, că tot nu-ţi serveşte la nimic. Cu asemenea armă poţi să dărîmi o turlă de biserică, dar la vînat nu face două parale. În sfîrşit, las' că avem noi grijă şi de dumneata.

— Aveţi experienţă, nu-i aşa ?

— Păi cum ! Doar sîntem vînători de prerie, *westmeni* ! Înţelegeţi ?

— Asta n-ajunge.

— Zău ? Şi ce-ar mai trebui ?

— Un fleac, adică să ai ce vîna ! Degeaba toată măiestria, cînd n-ai în ce trage ! O să cam înghiţim în sec.

— N-avea dumneata grijă ! Găsim noi cîte ceva.

— Aici, în savană ? Poate nişte antilope, dar astea sînt grozav de prudente, nu le poţi nimeri.

— Că deştept vorbeşti ! Adică, de fapt, mi se pare că ai oarecum dreptate. În schimb, sus, la Mugworthills, e pădure, deci şi vînat mult. Ne-a spus mister Santer.

— Cînd credeţi că ajungem sus ?

— Poate către prînz, dacă mînăm bine şi ne ţinem vîrtos în şa.

Nimeni nu ştia mai sigur ca mine că, mînînd binişor caii, puteam ajunge la Nugget-tsil încă înainte de prînz. De fapt, eu îi conduceam pe domnii aceştia fără ca ei să-şi dea seama. Nu eu îi urmam pe ei, ci ei pe mine.

Nici nu se ridicase încă soarele în zenit, că şi apărură la sud nişte culmi împădurite, dominînd maiestuos cîmpia.

— Te pomeneşti că e Mugworthills ? rosti Clay.

— Păi, sigur — confirmă Gates fără ezitare. Mister Santer ne-a descris foarte clar peisajul ce se oferă ochilor cînd vii dinspre nord. Priveliştea corespunde precis. Mai avem o jumătate de oră pînă la ţintă.

— Ba nicidecum ! îl contrazise Summer.

— Ce vrei să spui ?

— Ai uitat că pe munţii aceştia nu te poţi sui călare venind dinspre nord ? E imposibil să treci dincolo.

— Las' că ştiu. Voiam doar să spun că într-o jumătate de oră atingem munţii. Apoi ocolim pe la sud pînă dăm în vîlcea.

Santer le descrisese deci foarte precis terenul. Pentru a mă lămuri totuşi cît de departe a mers banditul cu această descriere, întrebai :

— Şi în vîlceaua aceea v-aţi dat întîlnire, mister Gates ?

— Ba nu. Ne întîlnim sus.

— Şi urcăm călare ?

— Da.

— E vreo potecă ?

— Nu e nici una, dar e o albie de rîu. Fireşte că pe-acolo n-o să ne legănăm toată vremea în şa. Mai mergem şi pe jos, ducem caii de căpăstru.

— La ce bun atîta trudă ? E neapărat nevoie să ne cățărăm pînă sus ? N-am putea rămîne în vale ?

— Păi, nuggeţii sînt sus. Acolo trebuiesc căutaţi.

— Atunci să lăsăm măcar caii jos. Ne-am uşura urcuşul !

— Absurd ! Se vede că nu eşti decît puitor de capcane. S-ar putea să treacă săptămîni de zile pînă să dăm de nuggeţi. Cum să laşi caii atîta vreme singuri ? Ar trebui să stea cineva cu ei, să-i păzească. Sus, însă, îi avem sub ochii noştri. Pricepi ?

— Acuma pricep. Cînd nu cunoşti locul, e normal să-ţi răsară în minte asemenea întrebări...

— De altfel, cum ţi-am mai spus, avem şi cîte ceva de admirat : sus, pe creastă, se află mormîntul căpeteniei apaşilor, precum şi al fiicei sale.

— Şi chiar acolo, la morminte, să ne instalăm tabăra ?

— Exact.

— Şi noaptea ce ne facem ?

Întrebarea îşi avea tîlcul ei. După cum se ştie, eu trebuia să sap la mormîntul lui Inciu-ciuna ca să dau de testamentul lui Winnetou. Or, pentru asta nu aveam nevoie de martori şi nu-mi convenea de loc să stăm toată vremea împreună. Poate izbuteam să-i sperii, să nu stea noaptea lîngă morminte ; mi-aş fi asigurat astfel libertatea de acţiune măcar pentru cîteva ceasuri. Şi chiar aşa, încă mi-ar fi fost foarte greu. Pe întuneric nu te poţi orienta şi riscul de a greşi e cu atît mai mare. Şi apoi, chiar dacă lucrurile ar fi mers bine, cum să astup la loc groapa, aşa, orbecăind, fără să se observe nimic a doua zi ?

— Şi ce-i cu noaptea ? zîmbi ironic Gates. De ce te interesează ?

— Hm, să dormi lîngă nişte morminte... nu prea convine orişicui.

— A, ţi-e frică !

— Asta nu.

— Ba ţi-e frică. Auziţi, Clay, Summer ! Mister Jones se teme de morţi ! Te pomeneşti că se vor scula noaptea din somn şi-i vor sări în spate, ha-ha-ha-ha !

Rîdea cu poftă şi ceilalţi îi ţineau hangul. Eu tăceam. Doar asta îmi fusese intenţia : să-i conving că mi-e frică de morţi. Altminteri, ar fi putut crede că am alte planuri. În cele din urmă Gates vorbi în batjocură, căutînd să mă liniştească în acelaşi timp :

— Sînteţi superstiţios ? Mare nerozie, zău aşa ! Morţii, domnule, nu se mai întorc, iar ăştia doi se vor feri ca de dracu' să părăsească veşnicele plaiuri ale vînătoarei unde hălăduiesc fără grijă, înfulecînd carne de cerb şi de bizon. Ei, şi dacă totuşi s-ar scula din mormînt, n-aveţi decît să ne chemaţi în ajutor, că-i fugărim noi să le scapere călcîiele...

Pe cînd discutam astfel, atinserăm poalele muntelui şi cîrmirăm spre vest, ocolind o bună bucată, pentru ca, după o nouă abatere la stînga, să intrăm în vîlceaua de care pomenise Gates. De aci urcarăm călare pînă într-un loc unde strunga de care am mai amintit în aceste rînduri se ramifica în două. Ne continuarăm apoi suişul pe jos, printr-o albie pietroasă, către creasta ce trebuia s-o depăşim.

Eu rămăsesem intenţionat în urmă. Gates era capul coloanei. De cîteva ori omul se opri ca să-şi amintească descrierea făcută de Santer. Avea memorie bună, se orienta repede. Luînd-o prin pădure, coborî în sfîrşit de partea cealaltă, unde copacii se răreau treptat. Acolo Gates se opri.

— Am nimerit cît se poate de precis — constată el cu bucurie. Iată şi mormintele ! Le vedeţi ? De-acum nu rămîne decît să apară şi mister Santer.

Da, ne aflam la mormîntul lui Inciu-ciuna, fosta căpetenie a apaşilor, care, sub movila aceea de pămînt cu bolovani stivuiţi deasupra, odihnea pe calul său, cu toate amuletele şi armele sale, în afară de puşca de argint. Şi

alături, la rădăcina copacului ce-şi înălţa coroana din vîrful piramidei de piatră, îşi dormea somnul de veci frumoasa Nşo-ci. În timpul peregrinărilor mele cu Winnetou mai trecusem nu o dată pe acolo, pentru a cinsti memoria celor două fiinţe dragi. Şi iată-mă din nou — dar singur şi despărţit pentru totdeauna de bunul meu prieten! Venea şi el singur uneori, pe cînd eu cutreieram meleaguri depărtate. Ce gînduri va fi frămîntat în mintea lui, ce simţiri îi vor fi bîntuit sufletul? Santer! Dorinţa de răzbunare împotriva asasinului pusese stăpînire pe toată fiinţa nobilului apaş...

Şi acum?... Nu eram eu oare executorul său testamentar şi moştenitorul setei sale de răzbunare? Nu mă însoţise şi pe mine gîndul neostoit de a-l pedepsi pe Santer pentru odioasa lui crimă? Şi nu aş comite oare un păcat de neiertat dacă, prinzîndu-l în sfîrşit pe asasin, m-aş lăsa condus de milă?... Şi totuşi...

— Ce tot stai şi te uiţi la movilele alea? mă trezi din gînduri glasul lui Gates. Ţi s-au năzărit cumva strigoii? Păi dacă tremuri de frică în miez de zi, atunci ce mai faci deseară, ca să nu zic la noapte?

Nu-i dădui nici un răspuns. Dusei calul în luminiş, îi scosei şaua şi-l lăsai să se bucure de libertate. Apoi, după vechiul meu obicei, mă apucai să cercetez împrejurimile. Pînă să revin, Gates şi ai lui se lungiseră comod lîngă mormîntul căpeteniei, tocmai în locul unde trebuia să sap.

— Pe unde umbli? mă luă acesta la rost. Te-ai şi apucat să cauţi comoara? Lasă-te de şotii, bre! Asta o facem împreună, că nu cumva vreun deştept să pună mîna pe toţi nuggeţii şi să-i ascundă de ochii celorlalţi.

Tonul acesta nu-mi plăcea. E adevărat că oamenii nu ştiau cine sînt, dar nici nu le puteam îngădui să-mi vorbească pe acest ton. De aceea replica mea fu aspră, fireşte, fără a jigni:

— Mă întrebi din curiozitate, *sir*, sau pentru că-ţi închipui că eşti în drept să-mi comanzi? Pentru ambele cazuri, te avertizez că am ajuns la o vîrstă cînd nu îngădui să fiu muştruluit!

— Cum, muştruluit? Ce vrei să spui cu asta, mister Jones?

— Vreau să spun că mă consider stăpîn pe toate actele mele.

— Ei vezi, tocmai aici e baiul! Din clipa cînd te-ai asociat cu noi, ai devenit parte dintr-un lanţ. Nici o verigă nu se mai poate mişca după voia ei. S-a zis cu independenţa!

— Dar nici n-am să mă las dominat de altul!

— Ba da! Unul din noi trebuie să dirijeze întregul grup.

— Şi crezi că acela eşti dumneata?

— Fără discuţie.

— Atunci află că te-nşeli. Dacă e cineva căruia îi datorăm ascultare, acela nu poate fi decît Santer.

— El nu-i aici. Între timp, conduc eu.

— Dar nu şi pe mine! Uiţi că Santer încă nu m-a angajat? Aşadar, nu sînt încă „verigă", cum spui dumneata.

— Atunci nu te mai foi peste tot, pentru că nici n-ai dreptul, de vreme ce te consideri în afara grupului nostru.

— Să lăsăm cearta, *sir*! Am dreptul să mă mişc cum vreau. Adineauri m-am dus să văd dacă nu e vreo primejdie. Sînteţi doar *westmeni*, parcă aşa v-aţi lăudat! Atunci ar trebui să ştiţi că nu e bine să stai în pădure fără să-ţi iei mai întîi măsuri de siguranţă. Or, pentru că dumneavoastră aţi neglijat acest lucru, m-am dus eu să văd cum stăm. În consecinţă, aş merita mai curînd laudă decît răstelile dumitale.

— Aha! Te-ai dus să cauţi niscai urme?

— Exact.

— Te pricepi în socotelile astea?

— Probabil.

— Credeam că umbli după nuggeţi.

— N-oi fi chiar atît de prost!

— Adică, de ce trebuie să fii prost pentru aşa ceva?

— Ştiu eu unde să-i caut? Singurul care ar putea să ştie ceva e Santer. Asta, presupunînd că se găseşte într-adevăr aur pe-aici. Pentru că eu, ca să fiu sincer, mă cam îndoiesc.

— Păi da, dumneata parcă eşti plămădit numai din bănuială şi neîncredere! Mai bine te lăsam să-ţi vezi de drum.

— Așa ? Aflați că eu aș fi singurul în măsură să descopăr nuggeții, dac-ar mai fi aici. Dar nu mai sînt.
— Cum nu sînt ? Cine ți-a spus ?
— Eu însumi mi-o spun.
— Ce tot vorbești ! De unde să știi dumneata că a dispărut aurul ?
— E la mintea oricui și mă miră că dumneavoastră niște *westmeni* încercați, nu v-ați dat încă seama de realitate.
— Nu ne mai suci, omule ! Vorbește pe șleau ! A fost aici aur sau nu ?
— A fost.
— Și cine să-l fi luat ?
— Winnetou.
— Ia te uită : Cum de ți-a venit asemenea idee ?
— Iar eu aș întreba cum de nu ți-a venit dumitale și celorlalți. Din cîte știu, Winnetou nu era numai cel mai viteaz dintre indieni, dar și cel mai inteligent.
— Asta se știe.
— Mă rog, atunci judecă nițel ! Winnetou a urcat încoace după nuggeți. Fiind atacat, și-a dat numaidecît seama că cineva caută să descopere depozitul. Era imposibil ca bănuiala lui să nu cadă pe Santer, care mai încercase o dată să pună mîna pe nuggeți. Ce-ai fi făcut dumneata, mister Gates, în locul apașului ? Ai fi lăsat aurul tot acolo ?
— Ei, drace ! făcu cel întrebat.
— Lasă-l pe dracu'. Mai bine răspunde.
— E o părere, să zicem, dar nenorocită și urîtă.
— Dacă socotiți că Winnetou era un idiot, atunci poftim de căutați nuggeții ! Mie să nu-mi reproșați însă că aș umbla să-i iau fără știrea voastră. Să nu-mi atribuiți asemenea gugumănii.
— Și crezi că n-o să găsim nimic ?
— Sînt convins de asta.
— Păi atunci de ce-ai mai venit cu noi ?
Firește că nu puteam să-i spun adevărul. De aceea mințîi :
— Pentru că ideea mi-a venit abia acum.
— Aha ! Va să zică pînă adineauri erai tîmpit ca și noi. Să admitem că judecata dumitale nu e chiar de lepădat. Se pot găsi însă tot atîtea argumente împotrivă.
— Care anume ?

— Să-ți spun numai unul : poate că aurul e atît de bine ascuns, încît Winnetou nu se temea de loc că va fi descoperit. Posibil ?
— Da.
— Bine. Aș mai avea și altele, dar pînă una alta e suficient. Să-l așteptăm pe mister Santer și să auzim ce spune.
— Cînd credeți că va fi aici ?
— Azi nu. Mîine, însă, cu siguranță.
— Mîine ? Nu se poate. Cunosc întîmplător Saltfork-ul. unde ziceai că se află Santer. Chiar dac-ar călări cu toată viteza, încă n-ar ajunge aici decît poimîine seara. Mă întreb ce facem pînă atunci...
— Vînăm. Doar avem nevoie de hrană.
— Hm, credeți că e cazul să merg și eu la vînătoare ?
Pusesem întrebarea cu alt scop : nădăjduiam ca tustrei să plece la vînătoare și să mă lase singur. Din păcate, răspunsul lui Gates nu mă satisfăcu :
— Mai bine nu. Ne-ai strica tot rostul. O să mergem numai eu și Clay. Să sperăm că nu ne întoarcem cu mîinile goale. Iar dumneata rămîi cu Summer.
Cei doi își luară armele și plecară. Nu cumva Gates căuta să mă țină sub supraveghere ? În cazul acesta, mă socotea într-adevăr un guguman. Pe de altă parte, dacă într-adevăr se temea să nu-i stric vînătoarea, înseamnă că mă lua drept un agiamiu sută-n sută...
Cutreierînd toată pădurea, cei doi vînători smeriți nu se aleseră decît cu un iepure mic și prăpădit, din care ar fi trebuit să se sature patru guri.
A doua zi dimineață Gates își luă tovarăș de vînătoare pe Summer. Toată recolta se rezumă la cîțiva porumbei sălbatici, cu carnea bătrînă și tare ca pielea de bocanc.
— Avem ghinion, mare ghinion ! se scuză el. Nu răsare nici un vînat ca lumea.
— Bine măcar că ghinionul dumneavoastră nu se poate frige și consuma — îi luai eu peste picior — că altminteri v-ați aștepta și la felicitări. Porumbeii ăștia sînt de pe vremea lui Matusalem. Au pierit de tineri, săracii !
— Ia ascultă, domnule, ne iei în bășcălie ?
— Nicidecum. Cu stomacul gol nu-ți arde de glume.
— Atunci poftim, arată dumneata ce poți !
— *Well*, vă aduc eu o fripturică.

— Pe dracu' ai să aduci !

— Vreun iepure sau porumbel de dinaintea potopului tot am să găsesc.

Îmi luai ambele puști și pornii spre pădure. În urma mea se auzi rîsul lui Gates :

— Ha-ha-ha, uitați-vă la el ! Cu tunul ăla te pomenești că doboară niscai copaci, că de vînat, nici vorbă !

Restul nu mai auzii. Din păcate, nu-mi veni în gînd să mă opresc o clipă și să trag cu urechea. Pentru că aș fi auzit și alte vorbe, de mare importanță pentru mine. După cum aveam să aflu mai tîrziu, oamenii erau sincer convinși că n-am să vînez nimic. De aceea hotărîră să-și mai încerce o dată norocul și să-mi arate mie la întoarcere ce pot ei și ce tîrîie-brîu sînt eu. Aveau poftă să-și rîdă de mine. O luară deci și ei spre pădure. Dac-aș fi știut de plecarea lor, m-aș fi putut întoarce să sap în liniște la mormîntul lui Inciu-ciuna. Astfel, găsind testamentul lui Winnetou, l-aș fi putut ascunde frumos în buzunar, rămînîndu-mi și timp ca să vînez vreo sălbăticiune. Dar n-a fost să fie așa.

Cum pînă atunci bravii mei vînători apucaseră în două rînduri spre sud, speriind, desigur, din calea lor vînatul, hotărîi s-o iau spre nord, să cobor povîrnișul și să trec pajiștea în care altădată îi ademenisem pe kiowași, îngrămădindu-i la strunga ce se deschidea în față. Pe aici fără îndoială că nu mai călcase de ani de zile picior de om și se putea nădăjdui într-un vînat serios. Dar era către prînz, cel mai prost timp de vînătoare. De aceea mare îmi fu bucuria cînd, după vreun ceas de pîndă, mă alesei cu două curci grase, de toată frumusețea. Drept care, făcui calea-ntoarsă spre locul nostru de popas.

Acolo însă — nimeni ! Unde se vîrîseră oamenii ? Să se fi ascuns undeva ca să mă pîndească, să vadă ce-am adus ? Ori au plecat iar la vînătoare ? Îi strigai pe nume. Nici un răspuns.

Ah, de-ar fi cît mai departe ! Trebuia însă să fiu prudent. Îi căutai peste tot. Da, lipseau într-adevăr. Așadar, la lucru ! Repede !

Scosei cuțitul și tăiai afară o brazdă de pămînt cu iarbă de pe marginea dinspre apus a mormîntului, ca să am cu ce masca locul după ce voi fi terminat de săpat. Îngrămă-

deam țărîna pe o pătură întinsă alături. După plecarea mea, de acolo nu trebuia să se vadă nici un semn, nici un fir răscolit ; groapa trebuia astupată la loc.

Lucram cu o grabă febrilă, căci Gates și ai săi puteau să revină din moment în moment. Trăgeam mereu cu urechea ca să deslușesc la timp pașii sau vocile lor. Dar agitat cum eram, firește că auzul nu-mi funcționa chiar atît de perfect ca în condiții de calm.

Groapa se adîncea treptat. La peste un cot adîncime vîrful cuțitului se întîlni scrîșnind cu o piatră. O scosei repede afară, apoi dădui de încă una dedesubt și, în fine, văzui un lăcaș pătrat, îngrădit cu pietre lucioase, netede. Pe fundul lui, o bucată de piele groasă, împăturită ! Da, acesta era testamentul lui Winnetou ! Îl băgai în buzunar și, cu o viteză nebună, mă apucai să astup iarăși groapa.

Treaba asta mergea mult mai repede decît săpatul. Răsturnai țărîna la loc în groapă, o îndesai tare cu pumnii și potrivii tocmai bine deasupra brazda verde pe care o scosesem la început. Nimeni, oricît de ager la vedere, n-ar fi putut să descopere vreo urmă.

Slavă Domnului, izbutisem ! Cel puțin așa mi se părea. Ascultai atent ; nu se auzea nicăieri nici un zgomot. Aveam deci tot timpul să desfac pielea îndoită în formă de plic. Înăuntru mai era încă un asemenea plic cusut pe margini cu coarde de cerb. Tăiai cusăturile. Testamentul lui Winnetou apăru sub ochii mei : cîteva foi de hîrtie scrise des și mărunt.

Să-l ascund sau să-l citesc chiar acum ? mă întrebam în sinea mea. Adică de ce nu l-aș citi ? Nu vedeam nici un motiv. Dacă Gates și ai săi se întorc și mă văd citind, ce-ar putea să-mi cășuneze ? Doar nu știau despre ce e vorba. O scrisoare, niște însemnări, atîta tot. În fond, cu ce drept și-ar fi vîrît nasul în intimitățile mele ? ! Și chiar dacă mi-ar fi cerut o lămurire, îi puteam îmbrobodi după plac.

Mă hotărîi deci să citesc, mai bine spus să sorb din ochi rîndurile scrise de Winnetou. Căci el cu mîna lui trebuie să le fi așternut. Klekih-petra îl învățase să scrie, după cum îl instruise în atîtea alte domenii. Numai că viteazul

apaș nu prea avusese ocazia să se folosească de condei sau creion. Îi cunoșteam totuși scrisul după niște însemnări ce le făcuse în carnetul meu. Nu era un scris frumos, nici prea sigur, dar purta o amprentă personală. La prima vedere semăna cu caligrafia unui școlar încă stîngaci.

Momentul mă copleșea. Mă așezai și despăturii foile. Da, nu încăpea îndoială, era scrisul lui. Literele așternute cu grijă, la aceeași înălțime, păreau mai degrabă desenate. Cînd și unde înșirase el toate aceste rînduri dese ? Cît timp va fi închinat oare acestei migăloase munci ? Ochii mei se împăienjeniră de lacrimi cînd începui să citesc :

„Dragul meu frate !

Tu trăiești în timp ce Winnetou, care te-a iubit atît de mult, e mort. Dar sufletul lui se află acum în palma ta, pentru că e scris în aceste foi. Păstrează-le la piept, lîngă inimă.

Vei ști ultima dorință a fratelui tău roșu și vei afla și multe altele pe care nu trebuie să le uiți. Dar mai întîi să-ți spun ce-i mai însemnat. În fața ochilor tăi nu se află singurul testament al lui Winnetou. El a mai lăsat unul în urechile și în gîndul războinicilor săi. Acesta însă e numai pentru tine.

Vei găsi foarte mult aur și vei face cu el ceea ce spiritul meu îți poruncește. Aurul a stat ascuns în Nugget-tsil, dar ucigașul de Santer umbla să pună mîna pe el. De aceea Winnetou l-a luat de acolo și l-a dus la Deklit-to, la apa întunecată, pe unde am trecut cîndva amîndoi. Caută de găsește locul acela. Mergi călare prin Îndelcecil, prin pădurea de brazi, pînă la Te-șoș, la stînca ursului, unde apa se prăvale de sus. Acolo descalеci și te urci..."

Pînă aici ajunsei cu lectura cînd, deodată, un glas răsună în spatele meu :

— *Good day*, mister Shatterhand ! Faci exerciții de silabisire ?

Mă întorsei și-mi dădui imediat seama că făcusem cea mai mare prostie din viața mea. La vreo zece pași înapoia mea îmi lepădasem neglijent puștile și cele două curci. Ședeam sprijinit de mormînt, cu spatele către drumul ce urca din vale... Armele nici gînd să le pot ajunge, mai ales că noul venit stătea cu mîna pe trăgaci. Și omul acesta nu era altul decît... Santer !

Dintr-un gest reflex îmi dusei repede mîinile la centură. Ei da, n-ar fi stricat să găsesc pistoalele la locul lor ! Dar îngenunchind ca să sap groapa, mă despovărasem și de centură, și de celelalte lucruri care ar fi putut să mă stingherească. Procedasem cu multă ușurință. Acum centura și cuțitul odihneau alături în iarbă. Pentru moment, eram complet lipsit de apărare. Santer, observînd gestul meu inutil, rîse ironic și mă avertiză :

— Nici un pas, domnule, și lasă armele în pace dacă nu vrei să te împușc imediat ! Vorbesc foarte serios !

Ochii lui mă fixau cu atîta turbare, încît nu mă îndoiam că era gata să tragă în mine ca într-un cîine.

Deși foarte surprins la început, redevenii totuși stăpîn pe ființa mea. Ședeam nemișcat și îl priveam în ochi cu sînge rece.

— În sfîrșit, ești al meu ! rosti Santer cu satisfacție. Mă vezi cum stau cu degetul pe trăgaci ? O scurtă apăsare și-ți zboară creierii ! În privința asta n-ai ce te îndoi. Prin urmare, să nu minți, că altminteri te expediez la naiba ! Cu tine nu merge să te slăbească omul din ochi. Mă așteptai, nu-i așa ?

— De loc ! răspunsei calm.

— Ei da, credeai că am să vin abia mîine seară. Ai calculat greșit.

Știa de calculul meu, deci vorbise între timp cu Gates și ceilalți. Dar unde întîrziau ei ?... Oricum, nu erau niște ucigași, iar prezența lor mi-ar fi fost de folos, căci Santer — chiar dacă l-aș fi provocat — n-ar fi îndrăznit să mă lichideze de față cu ei. Ședeam deci țeapăn, în timp ce banditul mă lămurea pe un ton de batjocură și ură :

— Mă duceam la Saltfork ca să-l informez pe Tangua în legătură cu pieirea cîinelui de Winnetou ; dar întîlnind întîmplător o ceată de kiowași am luat-o mai repede încoace. Jos îl văd pe Gates și aflu despre un anume Jones care ar fi venit cu el. Cică are două puști, una mare cît toate zilele și alta mică. Asta m-a făcut să intru la bănuieli. I-am cerut să mi-l descrie exact pe individul cu pricina și am înțeles imediat. O făcuseși, ce-i drept, pe prostul cu el, jucaseși teatru, dar am mirosit eu că „prostul" se cheamă Old Shatterhand. Am urcat încoace

cu intenția să mă ascund pînă te întorci de la vînătoare. Cînd colo, te găsesc aici. Strașnic mai săpai, stimabile ! Te-am admirat cu toții. Ce-i cu hîrtiile din mîna ta ?

— O notă de plată a croitorului.

— Cîine, îți permiți să glumești cu mine ? ! Ce-i cu hîrtiile ?

— Ți-am mai spus : o notă de plată a croitorului. Vino și vezi !

— Ți-ar conveni ! Dar las' că te fac eu inofensiv ! Ce vrei aici, la Mugworthills sau Nugget-tsil, cum îi spun apașii ? Ce cauți ?

— Caut și eu niște comori.

— Aha, mi-am închipuit.

— Din păcate, însă, n-am găsit decît nota croitorului.

— O s-o cercetez. Dracu' te pune să-ți vîri mereu nasul unde nu-ți fierbe oala ! Dar de data asta s-a terminat cu tine, s-a zis !

— Sau cu dumneata. Căci unul din noi tot trebuie s-o pățească. Asta e sigur.

— Potaie obraznică ! Te pîndește moartea și tot mai mîrîi ? Dar degeaba îți arăți colții. Ți-o repet : s-a zis cu tine ! Iar aurul după care umbli va fi al nostru !

— N-aveți decît să-l luați și să-l roadeți pînă vi se tocesc dinții.

— Nu-ți bate joc ! Spuneai tu că aurul nu mai e aici, dar hîrtiile astea or să ne informeze exact.

— Poftim, ia-le !

— Las' că le iau, n-ai grijă ! Dar bagă la cap ce-ți spun : cum te miști într-aiurea sau încerci să mi te opui, trag ! Cu altul m-aș opri la amenințări. Tu, însă, ești un afurisit ; am să te împușc fără ezitare.

— Nu e nevoie s-o subliniezi. Sînt oricum convins.

— Bine că-ți dai seama. Hei, voi de colo, veniți și legați-l !

Gates, Olay și Summer se iviră de după niște arbori unde stătuseră ascunși pînă atunci. Se apropiară încet de mine. Scoțînd o curea din buzunar, Gates mi se adresă în chip de scuză :

— Spre surprinderea noastră, am aflat, *sir*, că nu vă cheamă Jones, ci Old Shatterhand. De ce ne-ați mințit ? Ați

vrut să ne trageți pe sfoară. Acum trebuie să vă legăm. Mai bine nu vă opuneți, că tot nu ajută la nimic. Mister Santer vă împușcă pe loc, nu încape îndoială.

— Nu mai trăncăniți ! strigă Santer. Iar tu lasă hîrtiile jos și întinde mîinile !

Eram convins că mă aflu la cheremul lui. Nici nu-i trecea prin gînd că de fapt eu îi sînt stăpînul. Trebuia doar să profit cît mai abil și energic de situație.

— Ei, ce faci ? Executarea, că de nu, te împușc ! tună Santer. Aruncă hîrtiile !

Le lăsai să cadă.

— Întinde mîinile !

Aparent docil, întinsei mîinile către Gates, dar așa fel, încît să-l oblig să se posteze între Santer și mine.

— Dă-te la o parte, Gates ! îi strigă banditul. Ce-mi stai în dreptul puștii ? ! Dacă...

Dar nu continuă, deoarece îi tăiai vorba într-un mod foarte nedelicat. În loc să mă lege Gates pe mine, îl apucai eu de mijloc, îl ridicai în jos și-l zvîrlii cu toată puterea asupra lui Santer. Acesta dădu să se ferească, dar era prea tîrziu. Îl izbii atît de tare, încît căzu la pămînt și pușca îi zbură din mînă. Cît ai clipi, mă și aflam lîngă el ; îi proptii genunchiul în piept și dintr-un pumn îl ameții bine de tot. Apoi, sărind în picioare, mă răstii la ceilalți trei :

— Iată dovada că sînt într-adevăr Old Shatterhand ! Va să zică, ați vrut să mă legați ? Jos armele, că vă împușc ! Aruncați-le ! Vorbesc și eu cît se poate de serios !

Îi smulsesem lui Santer pistolul de la brîu și-l țineam întins spre cei trei vajnici „*westmeni*". Drept care oamenii se executară.

— Așezați-vă colo, la mormîntul fiicei lui Inciu-ciuna ! Hai, pas alergător !

Se duseră și se așezară repede la locul indicat. Îi trimisesem tocmai acolo, ca să stea departe de armele lor.

— Stați liniștiți ! N-am să mă ating de voi, pentru că știu că ați fost înșelați. Dar să n-o luați la picior, nici să vă dați cumva la mine, că atunci e rău !

— Măi, ce nenorocire, ce năpastă ! se tînguia Gates, frecîndu-și mădularele lovite. Nici nu știu cînd și cum m-am trezit zburînd ca o minge ! Cred că mi-am frînt oasele.

— Nu-i decît vina dumitale. În orice caz, fii atent să n-o pățești și mai rău. De unde ai cureaua ?
— De la mister Santer.
— Mai ai și altele ?
— *Yes.*
— Dă-le-ncoace !
Își deșertă buzunarul și mi le dădu, iar eu îl legai pe Santer de picioare și cu mîinile la spate.
— Așa, cu ăsta am rezolvat. Doriți să vă leg și pe voi ?
— Nu, *sir*, mulțumesc — răspunse Gates plin de umilință. Mi-ajunge. Stau aici cît vă place. Nu mă mișc.
— Foarte înțelept, căci eu, după cum vezi, nu prea știu de glumă.
— Glumă ? Ce să mai vorbim ! Și noi care vă credeam puitor de capcane...
— Nu v-ați înșelat prea mult. Un vînător adevărat trebuie să se priceapă în toate cele. Dar cu vînătoarea de adineauri cum stați ? Ați împușcat ceva ?
— Nici n-am tras măcar o dată !
— Ia uitați-vă la curcile mele ! Dacă stați cuminți, pînă la urmă le frigeți și le mîncați. Sper să vă convingeți în curînd că acest Santer nu e omul cumsecade pe care l-ați crezut, ci un ticălos fără pereche. O să vedeți. Mi se pare că-și revine.
Santer începu să dea semne de trezie. Se dezmetici și deschise ochii. Stăteam în fața lui și-mi strîngeam catarama de la centură. Cînd îi văzu și pe cei trei tovarăși ai lui șezînd dezarmați lîngă mormîntul lui Nșo-ci, banditul exclamă speriat :
— Ce-i asta ? Eu... Va să zică sînt legat !
— Întocmai — îl asigurai eu. Situația s-a schimbat spre mulțumirea dumitale. Cred că n-ai nimic împotrivă.
— Cîine ! urlă el ca ieșit din minți.
— Pst, nu-ți agrava soarta !
— Lua-te-ar dracu', bestie !
— Te mai previn o dată. Adineauri te-am lăsat să mă tutuiești ; așa era situația, trebuia să înghit. Acum însă ai face foarte bine să te porți mai politicos.
Santer se uită întrebător la oamenii lui și le strigă de departe :

— Doar n-oți fi pălăvrăgit ?!
— Nu — răspunse Gates.
— Vă sfătuiesc să n-o faceți nici de-aici înainte.
— Ce s-a întîmplat ? Despre ce anume le interzici să pălăvrăgească ? mă interesai eu.
— Despre nimic.
— Oho ! Vorbește, că de nu, îți deschid eu gura ! Deci ?
— E vorba de niște aur — făcu el ca și cînd mi-ar mărturisi-o silit de împrejurări.
— Așa. Și ?
— Adică de locul unde cred eu că se află niște aur. Le-am spus-o și lor și mă temeam să nu fi pălăvrăgit.
— Așa e ? îl întrebai pe Gates.
— Da — răspunse acesta.
— Și de altceva nu-i vorba ?
— Nu.
— Fii sincer ! Vă atrag atenția la tustrei că tot voi o să ieșiți în pagubă dacă încercați să mă duceți de nas.
Gates șovăi cîteva clipe, apoi mă asigură pe un ton convingător :
— Puteți să mă credeți, *sir*. Nu-i nici o minciună. De aur e vorba.
— Și totuși nu te cred. Dumneata te prefaci doar că ești sincer, iar Santer e perfidia întruchipată. Ei bine, n-o să vă meargă așa ! Te invit din nou să-mi spui adevărul, mister Gates. V-a pomenit Santer jos, cînd v-ați întîlnit cu el, despre kiowași ?
— Da.
— Era singur ?
— Absolut singur.
— Zicea că s-a întîlnit pe drum cu kiowașii ?
— Da.
— Și de aceea nu s-a mai dus la Saltfork ?
— Exact, nu s-a mai dus.
— Kiowașii erau mulți ?
— Șaizeci.
— Sub conducerea cui ?
— A lui Pida, fiul căpeteniei Tangua.
— Acum unde se află ?

— Acasă, la corturile lor.
— Nu minţi ?
— De loc, *sir !*
— Bine, mister Gates, fă cum vrei ! Voinţa îl poate duce pe om la fericire sau îl poate nenoroci. Dacă mă minţi, vei regreta amarnic mai tîrziu. În ce priveşte aurul, degeaba v-aţi ostenit pînă aici. N-o să găsiţi nici un bob. Aurul s-a dus şi nu mai e.
Ridicai de jos testamentul, îl împăturii la loc în cele două plicuri de piele şi-l băgai în buzunar.
— Se pare că mister Santer ştie mai bine ca dumneavoastră unde se află aurul — mi se adresă Gates.
— Ştie mai mult decît nimic.
— Dar dumneavoastră ştiţi unde-i acum ?
— Poate.
— Atunci spuneţi-ne şi nouă.
— Asta nu.
— Vedeţi, *sir ?* Nu ne doriţi folosul, ci paguba.
— Doar aurul nu e al vostru !
— O să fie. Mister Santer ne arată locul şi ne luăm fiecare partea noastră.
— Cine să vi-l arate ?! Păi Santer e în mîna mea !
— Ce-i puteţi face ? O să fie din nou liber.
— Cam greu. Va plăti curînd pentru toate crimele lui.
La acestea, Santer izbucni într-un rîs impertinent. Îmi întorsei faţa la el :
— Are să-ţi treacă pofta de rîs ! Ce crezi c-am să fac cu dumneata ?
— Nimic ! rînji el.
— Ce mă poate împiedica să-ţi zbor creierii ?
— Dumneata însuţi. Toată lumea ştie că Old Shatterhand nu ucide pe nimeni. Se teme.
— Mă feresc să ucid. Dumneata însă ai merita să te împuşc pe loc şi pot să-ţi spun că, dacă te întîlneam acum cîteva săptămîni, îţi astupam imediat gura. Dar între timp Winnetou a murit şi o dată cu el am îngropat şi dorul de răzbunare.
— Lasă vorbele meşteşugite ! Nu poţi să-mi faci nimic, asta e !

Ce neruşinat ! Nu-mi explicam atitudinea lui decît prin tupeul care îi era propriu. Căci nu bănuiam ceea ce ştia el. Drept care, i-o întorsei cu tonul cel mai calm din lume :
— Vorbeşte, provoacă-mă cît îţi place ! Unul ca dumneata nu mă poate scoate din fire. Spuneam că răzbunarea a fost înmormîntată o dată cu Winnetou ; dar una e răzbunarea şi alta pedeapsa... Fiecare crimă trebuie ispăşită. N-am să mă răzbun pe dumneata, dar de pedeapsă nu scapi.
— *Pshaw !* Zi-i pedeapsă ori răzbunare, tot un drac ! Cică nu vrei să te răzbuni, dar mă pedepseşti, adică mă ucizi pesemne. Păi omorul e omor, ce te joci cu cuvintele !...
— Uite că greşeşti. Eu n-am să mă ating de viaţa dumitale. Te duc pînă la fortul cel mai apropiat şi te dau pe mîna judecătorilor.
— Zău ? Vorbeşti serios ?
— Foarte serios.
— Şi, mă rog, stimate domn, cum veţi face asta ?
— Treaba mea.
— Ba e şi a mea, fiindcă îmi închipui că va trebui să ajung şi eu acolo. Cred însă că lucrurile se vor petrece invers. Am să te duc eu pe dumneata, nu dumneata pe mine. Or, eu sînt mai puţin evlavios, să ştii. Nici nu mă gîndesc să renunţ la răzbunare. Aha, uite-i ! Au şi venit !
Banditul nu mai putea de bucurie. Şi nu fără motiv. Căci în clipa aceea un urlet asurzitor năvăli din toate părţile. O mulţime de kiowaşi cu feţele vopsite în culorile războiului veneau tîrîş ca şerpii, împresurîndu-mă.
Deci Gates mă minţise. Santer îi chemase pe kiowaşi la Nugget-tsil. Aflînd de moartea lui Winnetou, ei hotărîseră să prăznuiască fericitul eveniment chiar la mormintele tatălui şi surorii sale Nşo-ci. Astfel datina indienilor se împletise cu lăcomia şi cruzimea acestui neom, care mai avea şi satisfacţia de a-l prinde tocmai aici, la Mugworthills, pe cel mai bun prieten al lui Winnetou şi legatarul testamentului său.
Deşi lucrurile se întîmplaseră atît de neaşteptat, totuşi nu-mi pierdui cumpătul în nici un fel. La început, hotărît să mă apăr, scosei pistolul ; apoi însă, văzîndu-mă înconjurat de şaizeci de inşi, renunţai şi-l băgai la loc. Să fug era

imposibil ; să opun rezistenţă ar fi fost în van. Puteam cel mult să-mi înrăutăţesc situaţia. Nu făcui decît să-i împing pe kiowaşii ce tăbărîseră asupra mea şi să strig cu glas tare :

— Old Shatterhand e gata să se predea războinicilor kiowaşi! Unde-i ..nărul vostru şef ? Vreau să mă predau lui de bună voie !

Roşii îmi dădură drumul căutîndu-l din ochi pe Pida, care încă nu se apropiase şi stătea după un copac.

— De bună voie? făcu ironic Santer. Individul care se făleşte cu porecla Old Shatterhand n-are ce vorbi despre o aşa-zisă predare de bună voie. E obligat să se predea, pentru că altminteri îl ia dracu'. Pe el, băieţi !

Singur însă se feri să se apropie de mine, în timp ce kiowaşii, dîndu-i ascultare, se repeziră asupra mea cu mîinile goale, fără arme, voind să mă prindă de viu. Rezistai din răsputeri. Cu cîţiva din ei măturai chiar pămîntul. Dar pînă la urmă n-aş fi fost în stare să ţin piept atîtor oameni dacă nu intervenea Pida cu glas poruncitor.

— Lăsaţi-l în pace ! Omul doreşte să mi se predea.

N-are rost să-l loviţi !

Kiowaşii se dădură la o parte. Santer, însă, izbucni mînios :

— De ce să-l cruţe ? Ba să-i care la pumni cît or putea ! Pe el ! Vă poruncesc !

Tînăra căpetenie se apropie atunci de bandit şi, cu un gest nu prea curtenitor, îl puse la respect :

— Te-ai apucat să ordoni aici ? Ştii cine e căpetenia acestor războinici ?

— Tu.

— Şi tu cine eşti ?

— Sînt prietenul kiowaşilor ; dorinţa mea se cade să fie luată în seamă.

— Prieten ? Cine te socoate astfel ?

— Tatăl tău.

— Nu-i adevărat. Tangua, căpetenia kiowaşilor, nu s-a împrietenit niciodată cu tine. Eşti doar un alb căruia i-am îngăduit să stea în mijlocul nostru.

Aş fi putut să profit de prilejul ce mi-l oferea acest schimb de cuvinte ca să mă strecor din îngrămădeală şi să fug ; probabil c-aş fi reuşit chiar să scap, căci indienii

erau cu toţii atenţi la discuţia dintre Santer şi Pida ; aproape că nici nu mă mai luau în seamă. Dar asta ar fi însemnat să-mi las armele acolo, ceea ce nu-mi convenea de loc. În fine, Pida veni spre mine şi rosti :

— Old Shatterhand vrea să-l iau prizonier. Se va preda el în bună pace şi va lepăda toate lucrurile ?

— Da.

— Şi se va lăsa legat ?

— Şi asta.

— Bine. Atunci să-mi dea armele !

Întrebările lui nu-mi displăceau. Însemna că-i e frică de mine. Îi dădui pistoalele şi cuţitul. Santer voi să ridice de jos carabina Henry şi doborîtorul meu de urşi. Interveni însă Pida :

— De ce iei armele ? Lasă-le jos !

— Nici gînd să le las ! Astea sînt ale mele

— Ba ale mele !

— Ba nu — se îndărătnici Santer.

— Old Shatterhand e prizonierul meu, deci armele lui trec asupra mea.

— Şi cum l-ai prins, dacă nu datorită mie ?! Doar era în mîinile mele ! Nu renunţ nici la el, nici la carabina Henry !

Atunci Pida ridică ameninţător dreapta şi porunci :

— Lasă armele jos dacă-ţi spun !

— Ba nu le las !

— Luaţi-le ! ordonă kiowaşul oamenilor săi.

— Va să zică săriţi la mine ?... făcu Santer, luînd poziţie de apărare.

— Hai repede ! îi îndemnă Pida pe kiowaşi.

Văzîndu-se încolţit, Santer lepădă puştile.

— Poftim ! Doar n-o să stea la voi pînă la sfîrşitul lumii ! Am să mă plîng lui Tangua.

— N-ai decît — rosti Pida cu vădit dispreţ.

I se aduseră puştile. Kiowaşii tocmai se apucaseră să-mi lege mîinile, cînd Santer se apropie şi se făcu din nou auzit.

— Mă rog, armele păstraţi-le naibii, dar celelalte lucruri sînt ale mele. Uite astea, din buzunar...

Şi întinse mîna spre buzunarul în care păstram testamentul lui Winnetou.

— Înapoi ! îl repezii eu.

Probabil că tonul meu îl cam sperie pe bandit. Se dădu înapoi. Dar imediat se reculese și rînji :

— Obrăznicătura dracului ! E prizonier, își vede moartea cu ochii și tot mai latră ca dulăul legat de lanț ! Dar n-o să-ți ajute, stimabile ! Mie să-mi spui ce-ai dezgropat adineauri și ce-ai citit !

— Încearcă de-mi ia hîrtiile !

— Firește că am s-o fac. Și ai să crapi de ciudă cînd voi pune mîna pe comoara aceea. Dar va trebui să te resemnezi.

Se apropie din nou și dădu să-mi scoată testamentul din buzunar. Kiowașii încă nu-mi legaseră de tot mîinile ; abia de-mi petrecuseră cureaua în jurul uneia din încheieturi. Smucindu-mă fulgerător, îl apucai pe Santer de piept și, repezindu-i un pumn în cap, îl făcui una cu pămîntul. Arăta ca și cînd n-ar mai fi avut suflare în el.

— *Iuf ! Iuf ! Iuf !* se mirară indienii din jur.

— Hai, legați-mă ! îi îndemnai eu, întinzînd amîndouă mîinile.

— Old Shatterhand își merită într-adevăr numele — mă lăudă Pida, tînărul șef. Ce voia Santer de la tine ?

— O hîrtie — îi explicai, fără să dau alte amănunte.

— Parcă vorbea despre o comoară ?

— *Pshaw !* Habar n-are ce scrie în hîrtia mea. Dar, la urma urmei, al cui prizonier sînt eu : al tău sau al lui ?

— Păi, al meu.

— Atunci de ce-i dai voie să se atingă de mine și să-mi ia lucrurile ?

— Războinicii roșii nu-ți iau decît armele. Cu celelalte n-au ce face.

— Și asta înseamnă că lucrurile mele să încapă pe mîna unui mișel ? Dar cine-i Old Shatterhand ? Un băiețaș căruia orice haimana are dreptul să-i umble prin buzunare ? Eu nu m-am predat decît lui Pida, cinstindu-l astfel ca pe un războinic și conducător viteaz. Cu Santer n-aș face decît să-i dau un picior în dos !

Indianul prețuiește curajul și hotărîrea chiar dacă e vorba de cel mai înverșunat dușman al său. Or, eu nu aveam de loc reputația unui laș, iar cînd — pentru a-l salva pe Sam — fusesem nevoit să-l răpesc pe tînărul

Pida, îl tratasem cu toate menajamentele. Acum contam pe această amintire a lui și se dovedi imediat că nu mă înșelam. Privindu-mă fără pic de dușmănie, Pida vorbi :

— Old Shatterhand e cel mai viteaz dintre vînătorii albi. În schimb ăsta, pe care l-ai doborît, are două limbi în gură și cu fiecare spune într-alt fel ; are și două fețe schimbătoare. De aceea n-am să-i îngădui să-ți umble prin buzunare.

— Mulțumesc. Se vede că meriți într-adevăr rangul de căpetenie și că vei ajunge cîndva printre cei mai străluciți războinici ai kiowașilor. Un luptător cinstit își ucide dușmanul, dar nu-l umilește.

Vorbele mele îl umplură de mîndrie și o undă de regret îi învălui glasul :

— Da, îl ucide... Old Shatterhand va trebui să moară. Va fi legat la stîlpul caznelor.

— Chinuiți-mă, omorîți-mă ! Nu voi scoate nici un geamăt. Dar pe ticălosul acesta să-l țineți departe de mine !

După ce-mi legară mîinile, trebui să mă întind la pămînt ca să-mi lege și picioarele. Între timp, Santer își reveni și, sculîndu-se de jos, mă izbi cu vîrful cizmei strigînd :

— M-ai lovit, cîine ! Ai să mi-o plătești ! Te sugrum !

Și se aplecă să mă strîngă de gît.

— Nu te atinge de el ! interveni Pida răspicat. Îți poruncesc !

— N-ai ce să-mi poruncești ! Cîinele ăsta e dușmanul meu de moarte și a cutezat să mă lovească. Las' că-l învăț eu...

Nu apucă însă să-și termine fraza, căci pe neașteptate îmi încordai genunchii și-l izbii în piept cu amîndouă picioarele. Lovitura fu atît de puternică, încît banditul se dădu peste cap și rămase lat la pămînt. Se dezmetici totuși repede și, de furie, începu să urle ca o fiară ; încercă să se ridice și să se arunce asupra mea, dar nu izbuti : nu-l țineau picioarele. Pînă la urmă, într-un efort îndîrjit, se sculă, scoase pistolul și îl îndreptă asupra mea :

— Ți-a sunat ceasul ! În iad cu tine, cîine !

Kiowașul care se afla lîngă el îl apucă brusc de mînă și glonțul scăpat din țeavă nimeri în gol.

— De ce te bagi ? se răsti Santer la indian. Eu fac ce vreau ! Cîinele ăsta m-a lovit și m-a călcat în picioare. Trebuie să-l ucid !
— Nu, n-ai să faci ce vrei — interveni Pida apropiindu-se și prinzîndu-l vîrtos de braț. Old Shatterhand e prizonierul meu. Nimeni n-are vreun drept să se amestece. Eu și numai eu îi hotărăsc soarta.
— Dar și eu am o răfuială cu el. Și încă una veche de tot.
— Asta nu mă privește. I-ai făcut unele servicii tatălui meu, pentru care ți-a îngăduit să rămîi printre noi. Asta-i totul. Bagă-ți deci mințile în cap și nu te atinge de Old Shatterhand, că altminteri te omor cu mîna mea ! Înțelegi ?
— Păi, atunci ce facem cu el ? întrebă Santer intimidat.
— Ne vom sfătui și vom vedea.
— Ce mai e de sfătuit ? Totul e limpede.
— Cum adică, limpede ?
— Trebuie ucis.
— Îl vom ucide.
— Și cînd ? Doar ați venit încoace ca să sărbătoriți moartea lui Winnetou, cel mai aprig dușman al vostru ! Nici că s-ar putea sărbătoare mai frumoasă decît chinuindu-l și omorîndu-l chiar aici pe Old Shatterhand, care i-a fost cel mai apropiat prieten !
— Asta n-o putem face.
— De ce ?
— Trebuie să-l ducem la corturile noastre.
— Nu văd ce nevoie ar fi.
— Trebuie să-l înfățișăm lui Tangua, părintele meu. Old Shatterhand i-a sfărîmat cîndva genunchii. Numai Tangua poate hotărî în ce fel să moară.
— Prostie ! Să vă cărați cu el pînă la corturi... Mare prostie !
— Taci ! Pida, căpetenia kiowașilor, nu spune prostii !
— Dar nu pricepi că... ?
— N-am ce pricepe !
— Nu știi că acest Old Shatterhand a mai fost prins în multe rînduri și de fiecare dată a scăpat prin șiretlic ? Dacă-l cărați pînă la corturi, scapă din nou.

— Lasă, n-ai grijă ! O să-i dăm cinstea ce se cuvine unui războinic încercat, dar nu-l vom slăbi din ochi. Degeaba s-ar gîndi la fugă !
— Fir-ar al naibii ! Să-l mai și tratați ca și cînd ar fi ceva de capul lui ! Rămîne doar să-i împletiți cununi de laur și să-i agățați medalii de piept !
— Nu înțeleg ce spui. Nu știu ce-s alea cununi de laur și medalii. Dar Pida, căpetenia kiowașilor, știe un lucru : cu Old Shatterhand se cade să ne purtăm altfel decît ne-am purta cu tine dac-ai fi prizonier.
— Frumos ! M-am lămurit. Deși am drepturi mari asupra lui, totuși eram gata să renunț. Ziceam că vi-l las, să-l pedepsiți voi. Dar acum se schimbă socoteala. Dacă aveți de gînd să vă purtați cu el ca și cum ar fi cogeamite om de seamă, atunci lăsați că-i fac eu zile fripte ! Pe voi poate să vă înșele și să scape. Eu, însă, am să veghez și am să i-o plătesc cu vîrf și îndesat. Merg și eu pînă la corturi.
— N-am să te opresc, dar îți mai spun o dată : nu te atinge de el, că mori de mîna mea. Și acum, gata ! E timpul să ne sfătuim și să hotărîm ce-i de făcut.
— Nu e nevoie de sfat. Vă spun eu ce să faceți.
— Păstrează părerile pentru tine. Doar nu te-a ridicat nimeni în sfatul bătrînilor și al înțelepților.
Și Pida îi întoarse spatele. Alese pe cîțiva dintre războinicii mai în vîrstă și se așeză cu ei la sfat. Ceilalți stăteau în jurul meu și discutau în șoaptă. Păreau bucuroși și mîndri că mă predasem în mîinile lor. Schingiuirea și omorîrea lui Old Shatterhand ar fi fost pentru ei un titlu de glorie invidiat de toate celelalte triburi.
Mă prefăceam că nu-i iau în seamă, căutînd să citesc însă pe chipurile lor cum mă apreciază și ce sentimente au față de mine. Ceea ce constatam nu aducea de loc a dușmănie, a ură pătimașă. Altădată, pe cînd nu eram încă atît de vestit și-l schilodisem pe Tangua pentru tot restul zilelor, ura lor trebuie să fi fost fără margini. Dar de atunci trecuseră ani. Îndîrjirea lor se potolise treptat, iar eu ajunsesem celebru, dovedind în repetate rînduri că știu să prețuiesc oamenii în mod egal, fie ei albi, fie roșii. Poate doar Tangua să-mi fi păstrat o ură neîmpăcată — lucru firesc, judecînd după nenorocirea ce-i provoca-

sem. Că vina era numai a lui, asta n-ar fi recunoscut-o, desigur, nici în ruptul capului.

Faptul că odinioară, capturîndu-l pe Pida, mă purtasem cu el — deși dușman — cu deosebită blîndețe, nu se putea să nu atîrne în judecata lor. Ei mă priveau nu ca pe un alb oarecare, ce a îndrăznit să-l schilodească pe Tangua, ci ca pe vestitul și neînfricatul Old Shatterhand. S-ar putea spune că mă priveau deci cu mult respect. Totuși, nu trebuia să-mi fac iluzii în ce privește soarta mea. Stima rămîne stimă ; la îndurare însă nu mă puteam aștepta. Ba mai curînd l-ar fi iertat pe oricare altul în locul meu ; pentru că prinderea și osîndirea lui Old Shatterhand avea să-i înalțe mult în ochii celorlalte seminții indiene...

Deși conștient de acest adevăr, nu eram stăpînit nici de frică, nici de îngrijorare. Din cîte situații aparent fără ieșire nu scăpasem pînă atunci ! De ce să mă fi lăsat tocmai acum pradă deznădejdii, socotindu-mă iremediabil pierdut ? Omul trebuie să spere pînă în ultimul ceas, acționînd, firește, cu toată energia de care e capabil pentru a-și împlini propria speranță. Doar cine nu posedă această forță se poate considera într-adevăr răpus.

Santer se așeză lîngă Gates și ai săi, vorbindu-le cu glas scăzut și stăruitor. Bănuiam despre ce e vorba. Oamenii mai auziseră de mine, știau deci că nu sînt un nemernic. În consecință, purtarea lui Santer față de mine îi cam revolta. Probabil că se adăugau și mustrările de conștiință, căci — urmîndu-l docil pe Santer — ei mă mințiseră grav și-mi tăinuiseră apariția kiowașilor. Erau deci direct vinovați pentru faptul că ajunsesem să mă predau și, nefiind totuși niște oameni fără scrupule, regretau acum gestul lor infam. De aceea Santer se ostenea să prezinte lucrurile în așa fel încît el să apară în ochii lor basma curată.

Sfatul kiowașilor nu dură mult. Participanții se ridicară toți în picioare, iar Pida se adresă cu glas tare oamenilor săi :

— Războinicii kiowași nu vor rămîne aici. Mîncăm și pornim de îndată spre corturile noastre. Pregătiți-vă deci de drum !

Eu mă așteptasem la această hotărîre, nu însă și Santer, care cunoștea prea puțin obiceiurile și mentalitatea indienilor. Banditul sări de la locul lui și se adresă lui Pida :

— Cum vine asta? Vreți să plecați ? Doar ne-am înțeles să mai stăm cîteva zile !

— Parcă o dată se întîmplă să te înțelegi într-un fel și pe urmă să se schimbe lucrurile ? făcu tînărul șef.

— Păi, cum rămîne cu sărbătorirea morții lui Winnetou ?

— O sărbătorim noi altă dată.

— Cînd ?

— Va hotărî Tangua.

— Nu înțeleg de ce ați dat totul peste cap...

— Și crezi c-ar trebui să-ți dau socoteală ?! Dar hai să-ți spun, ca să audă și Old Shatterhand.

Și, întors mai mult spre mine decît spre Santer, continuă :

— Cînd veneam încoace ca să ne bucurăm de moartea lui Winnetou, mai-marele peste cîinii de apași, atunci noi nu știam că prietenul și fratele său Old Shatterhand va cădea în mîinile noastre. Căzînd el, izbînda noastră e și mai mare. Winnetou ne-a fost fără îndoială, dușman, dar să nu uităm că era totuși din neamul nostru, pe cînd Old Shatterhand e și dușman, și din neamul albilor ! Moartea lui ne va bucura chiar mai mult decît aceea a lui Winnetou. Fiii și fiicele kiowașilor vor avea deci prilejul să prăznuiască în același timp două sărbători. Aici însă nu se află decît puțini războinici, iar eu sînt prea tînăr ca să hotărăsc de capul meu cînd și în ce fel va muri Old Shatterhand. Va trebui ca pentru asta să se adune toți kiowașii și Tangua, cel mai mare și mai bătrîn dintre conducători, să-și spună cuvîntul, să hotărască ce avem de făcut. De aceea plecăm de îndată spre corturi. Frații și surorile noastre trebuie să afle cît mai degrabă ce s-a întîmplat.

— Dar nicăieri nu e un loc mai potrivit ca aici ca să-l supunem pe Old Shatterhand la chinurile morții. L-ați ucide chiar la mormîntul acelora pentru care v-a purtat atîta dușmănie.

— Înțeleg. Dar am hotărît noi oare ca să-l ucidem într-alt loc? Parcă nu putem să ne întoarcem ?

— N-o să puteți. Tangua va trebui să fie de față. Or, el nu-i în stare să se țină pe cal.

— O să-l aducem cu o pereche de cai. Știe el ce și cum. Iar Old Shatterhand va fi îngropat aici.

— Chiar dacă-l vom ucide la Saltfork ?

— Da.

— Și-o să-l cărați încoace ?

— Desigur.

— Și cine-o să facă treaba asta ?

— Eu.

— Nu înțeleg nimic. Ce-i nevoie ca un războinic întreg la minte să se ostenească atîta cu hoitul unui cîine alb ?

— Am să-ți răspund, nu de alta, dar pentru că nu strică să-l cunoști mai bine pe Pida, șeful cel tînăr al kiowașilor. Și Old Shatterhand să asculte și să afle cu acest prilej cîtă recunoștință îi port pentru faptul că nu m-a omorît mai demult, ci m-a lăsat liber în schimbul unui prizonier alb.

Și adresîndu-se din nou mai curînd mie decît lui Santer, urmă :

— Old Shatterhand ne dușmănește într-adevăr, dar e un dușman cu inima bună. La Rio Pecos el ar fi putut să-l ucidă pe Tangua și nu l-a ucis. I-a zdrobit numai genunchii. Așa s-a purtat întotdeauna. De aceea oamenii roșii se cade să-l cinstească. El va muri, desigur, dar nu oricum, ci ca un mare viteaz. Îndurînd cele mai grele chinuri ce i-au fost date cîndva unui om să îndure, dînsul nu va geme și nu se va tîngui. Apoi, după ce va muri, trupul lui nu va fi mîncat de pești, nici de vulturi sau de lupi. O căpetenie ca dînsul trebuie să-și aibă lăcașul său de veci spre cinstea celor care l-au înfrînt. Și unde va trebui să fie mormîntul ? Știu din auzite că Nșo-ci, frumoasa fiică a apașilor, i-a dăruit cîndva inima ei înflăcărată. De aceea trupul lui va fi să se odihnească lîngă al ei, pentru ca și spiritele lor să-și fie aproape în veșnicele plaiuri ale vînătoarei. Astfel îi mulțumește Pida celui care l-a crutat cîndva. Frații mei roșii mi-au ascultat cuvintele. Oare sîntem cu toții într-un același gînd, sau nu ?

Își plimbă întrebător privirea peste chipurile kiowașilor.

— *Howgh ! Howgh ! Howgh !* veni aprobarea din toate gurile.

Fără îndoială că acest Pida era un tînăr neobișnuit și, ținînd seama de mediul în care trăia, chiar un caracter nobil. Că vorbea cu atîta siguranță despre moartea mea, aceasta nu mă impresiona prea mult ; dar că-mi rezerva un sfîrșit atît de sublim, menit să-mi sporească faima de erou, aceasta mă obliga într-adevăr la recunoștință. Iar grija lui de a mă așeza după moarte lîngă Inciu-ciuna și Nșo-ci vădea un suflet sensibil, duios, bineînțeles în raport cu felul de a fi al altor băștinași.

În timp ce războinicii își exprimau zgomotos aprobarea, Santer izbucni în rîs și mă apostrofă :

— Felicitările mele, stimabile ! Ce poate fi mai plăcut decît să te însori în veșnicele plaiuri ale vînătoarei cu o frumusețe indiană ! Zău că m-aș bucura barem cu o invitație, dacă nu mi-e dat să-i fiu eu mire. Mă poftești, ce zici ?

Măgarul nu merita nici o replică. Ținui totuși să-l avertizez :

— De invitație nu va fi nevoie : vei fi acolo înaintea mea.

— Ba nu zău ! Ți-ai pus în gînd să fugi ? Bine că mi-o spui pe șleau. Voi avea eu grijă de tine, te asigur.

Indienii se ridicară apoi îndreptîndu-se spre caii ce staționau în vale. Mie îmi slobozîră picioarele și mă legară în schimb de doi indieni care mă flancau. Așa trebuia să merg pînă jos. Pida își agăță de umeri amîndouă puștile mele. În urma lui veneau banditul de Santer împreună cu ceilalți trei albi care-și duceau caii de dîrlogi ; pe al meu îl ducea un kiowaș.

Jos, poposirăm din nou. Indienii aprinseră un foc și se apucară să frigă niște vînat. În sacii lor de merinde aveau și pastramă. Îmi oferiră și mie ditamai porția, pe care cu greu o putui dovedi. O înghiții însă toată pentru că trebuia să-mi păstrez forța fizică. Pe timpul mesei kiowașii îmi scoaseră legăturile de la mîini ; în schimb, mă păzeau cu atît mai vîrtos. Nici vorbă nu putea fi de o evadare. Apoi, după ce toată lumea termină de mîncat,

mă legară strîns pe calul meu. Şi astfel pornirăm la drum spre corturile kiowaşilor.

Ajunşi în cîmp, aruncai o ultimă privire spre Nugget-tsil. Oare aveam să mai revăd totuşi mormintele bravului Inciu-ciuna şi al gingaşei Nşo-ci? Speram. Trebuia să sper în viaţă. Căci mort degeaba m-ar mai fi adus Pida încoace. Morţii nu mai pot vedea.

Drumul spre Salt-fork, lîngă Red River, e cunoscut cititorului. Nu e nevoie deci să-l mai descriu. De altfel, nici vreo întîmplare mai aparte n-aş avea de relevat. Kiowaşii mă păzeau cu toată sîrguinţa. Şi chiar dacă n-ar fi făcut-o, încă n-aş fi putut evada din cauza lui Santer care — aşa cum făgăduise — îmi purta de grijă fără răgaz, căutînd cu un zel diabolic să-mi îngreuieze drumul, să mă calce pe nervi, să mă umilească... Eu însă reuşeam să nu dau nici o atenţie persecuţiilor şi provocărilor sale. Dimpotrivă, eram de un calm imperturbabil şi nu-i răspundeam la nimic în nici un fel...

Gates, Clay şi Summer aproape că nici nu erau luaţi în seamă de indieni; se ţineau de Santer şi atît. Vedeam însă c-ar fi dorit să stea de vorbă cu mine, ceea ce Pida nu le-ar fi refuzat. În schimb Santer căuta să împiedice orice contact dintre noi. Făcea el cum făcea ca oamenii să nu se apropie de mine şi să nu am prilejul de a-i lămuri asupra persoanei mele. De altfel, nici nu-i trata ca pe nişte camarazi. Era clar că, după ce l-ar fi ajutat să descopere comoara, banditul s-ar fi descotorosit de el. Nu s-ar fi sfiit de loc să mai lichideze trei oameni! Acum însă situaţia se schimbase. Banditul ştia desigur chiar din gura lor că Winnetou — după afirmaţiile mele — şi-a mutat nuggeţii în altă parte. Iar hîrtiile pe care le văzuse la mine păreau să-i confirme acest lucru. Or, dacă aurul nu mai era acolo, ce rost ar fi avut să-l mai caute? Prin urmare, nici de ajutorul celor trei inşi nu mai avea nevoie. Gates, Clay şi Summer deveniseră, aşadar, o povară de care s-ar fi descotorosit fără nici un regret. Dar cum? Să-i expedieze pur şi simplu? Nu. Vrînd-nevrînd, trebuia să mai tolereze prezenţa lor pînă se ivea un prilej nimerit.

E lesne de înţeles că toată atenţia îi era concentrată asupra testamentului. Nu avea altă dorinţă mai mare decît să intre în posesia lui. Să-mi ia hîrtiile cu forţa? S-ar fi opus Pida. Nu avea deci decît una din două căi de ales: ori să mi le fure în timpul somnului, ori, ajungînd la kiowaşi, să-l determine pe Tangua să mi le ia. Nu i-ar fi fost de loc greu să-şi ajungă scopul pe una din aceste căi. Testamentul era tot în buzunarul meu. În ce alt loc l-aş fi putut ascunde? Poate în căptuşeală. Dar pentru asta ar fi trebuit să fiu singur şi cu mîinile libere. Cît priveşte cealaltă cale, Santer îi făcuse destule servicii lui Tangua pentru ca bătrînul şef să-i fie îndatorat. Acesta s-ar lăsa deci uşor convins să-mi ia hîrtiile şi să i le cedeze banditului. De fapt, problema testamentului era singura ce-mi dădea dureri de cap. Nu mă preocupau nici persoana, nici viaţa mea. Toate gîndurile mele roiau în jurul acestor hîrtii lăsate de bunul meu prieten Winnetou.

Corturile kiowaşilor se aflau în locul ştiut, adică la întîlnirea dintre Salt-fork şi Red River. Îl traversarăm pe acesta din urmă într-un punct unde apa era mai scăzută. Apoi, cînd mai rămăseseră doar puţine ore de mers, Pida expedie doi curieri care să anunţe sosirea noastră. Cîtă zarvă şi bucurie trebuie să fi stîrnit printre kiowaşi vestea că Old Shatterhand fusese făcut prizonier!

Ne aflam încă în plină prerie şi încă nu se zărea pădurea răspîndită pe malurile celor două rîuri, cînd ne şi întîmpinară călăreţii, venind valvîrtej cîte doi, cîte trei, după cum apucaseră să-şi mîie caii. Goneau nebuneşte, fiecare dorind să-l vadă cel dintîi pe faimosul Old Shatterhand.

Călăreţii, cum ajungeau în dreptul meu, scoteau cîte un strigăt ascuţit în semn de salut şi, după ce mă priveau o clipă, se orînduiau în urma coloanei noastre. Nimeni nu se înghesuia să mă vadă de aproape, să mă pipăie, cum ar face curioşii din lumea civilizată. Nu. Indienii sînt mult prea sobri pentru a-şi manifesta astfel interesul sau emoţia de care sînt cuprinşi.

În felul acesta eşalonul nostru creştea într-una fără ca eu să fiu cîtuşi de puţin incomodat. Iar cînd în cele din urmă zărirăm pădurea care aici, pe malul lui Salt-Fork, nu

alcătuia decît o fîşie îngustă, eram însoţiţi de aproape patru sute de indieni, toţi bărbaţi în puterea vîrstei. În ce priveşte satul kiowaşilor, acesta mai crescuse în ultimul timp şi ca întindere şi ca număr de locuitori.

Printre copaci se înălţau sumedenie de corturi în care desigur că nu era nimeni în acea clipă. Toată lumea ieşise afară să ne vadă. Femei bătrîne şi tinere, adolescenţi, fete, copii — toţi căscau ochii la noi. Nefiind obligaţi să păstreze rezerva gravă şi tăcută a războinicilor, aceştia făceau o asemenea larmă asurzitoare încît, dacă n-aş fi fost cu mîinile legate, mi-aş fi astupat numaidecît urechile. Ţipau, chiuiau, urlau, rîdeau zgomotos, pe scurt, făceau un tărăboi grozav, demonstrînd cît de mult îi bucură apariţia mea ca prizonier.

La un moment dat Pida, care călărea în faţă, ridică un braţ şi făcu semn de linişte. Larma încetă imediat. La un al doilea semn călăreţii alcătuiră din mers un semicerc. Eu veneam legat pe cal şi flancat de cîte un kiowaş. Santer, înghesuit în mulţimea călăreţilor, se ostenea să-şi taie drum spre noi. Pida însă nu-i acorda nici un fel de atenţie.

Ne apropiarăm astfel de un cort mare, împodobit cu pene în vîrf. La intrare şedea cam într-o rînă, chinuit şi chircit, însuşi Tangua. Îmbătrînise mult. Ajunsese ca un schelet şi părul îi albise de tot. Numai ochii scufundaţi în orbite fulgerară la vederea mea ca două pumnale reci. Mocnea în ei o veche şi năprasnică ură.

Pida sări de pe cal şi războinicii, descălecînd la rîndul lor, se adunară ca să audă primirea ce mi-o face bătrînul şef. Coborîndu-mă de pe cal, îmi dezlegară numai picioarele, ca să pot sta drept. Eram şi eu destul de curios să aud primul cuvînt al lui Tangua, dar acesta nu se grăbi de loc.

Mai întîi mă măsură îndelung şi de repetate ori cu nişte ochi crînceni care, mărturisesc, m-ar fi speriat într-adevăr dacă n-aş fi fost pregătit să-i înfrunt. Apoi îşi plecă pleoapele. Nimeni nu suflă un cuvînt. Se lăsase o linişte grea, întreruptă doar din cînd în cînd de fornăitul cailor. Ca să spun drept, nu mă prea simţeam în apele mele. Îmi venea să sparg eu tăcerea aceasta cruntă, chinuitoare. Dar în

cele din urmă Tangua, fără să deschidă ochii, rosti apăsat şi solemn :

— Floarea tînjeşte după rouă. Tot aşteptînd-o zadarnic, se apleacă şi se ofileşte. Gata-gata să moară, cînd iată că roua se arată în sfîrşit !

Tăcu apoi un răstimp pînă să reia :

— Bivolul scormoneşte zăpada sub care nu se arată nici un fir de iarbă. Mugeşte flămînd şi cheamă primăvara, dar în zadar ; slăbeşte apoi şi cocoaşa i se moaie, puterile îi scad, aproape să-şi dea sufletul. Şi iată că adie un vînt călduţ : se apropie primăvara.

Urmă o nouă pauză.

Ce făptură ciudată mai e şi omul ! Indianul acesta m-a umilit şi m-a batjocorit ca nimeni altul, m-a urmărit cu ura lui feroce, căutînd să mă ucidă. Care a fost răspunsul meu ? L-am tratat cu îngăduinţă. În loc să-l omor, i-am zdrobit numai genunchii. Şi asta silit de împrejurări ! Şi iată-l acum în faţa mea, o ruină, numai piele şi os, cu glasul stins, hîrîit, venind parcă din adîncul unei hrube. Şi ce simţeam de astă dată ? Îl compătimeam, regretam sincer întîmplarea care m-a făcut să-l schilodesc, deşi îmi era clar că bătrînul arde de patima răzbunării. Stătea cu ochii închişi ca într-un extaz. Îl covîrşea clipa aceasta în care i-a fost dat în sfîrşit să-şi potolească setea de sînge. Da, omul e într-adevăr o fiinţă plină de ciudăţenii...

Ghemuit, cu faţa încremenită şi abia mişcîndu-şi buzele, bătrînul şef vorbi din nou :

— Tangua era floarea, era bivolul flămînd. El a dorit şi a chemat răzbunarea. Şi ea nu venea. Şi Tangua se stingea din lună-n lună, din săptămînă-n săptămînă, din zi în zi. Şi răzbunarea zăbovea mereu. Şi Tangua îmbătrînea, şi moartea îl pîndea din ce în ce mai lacomă. Şi iată că ceasul răzbunării a sosit !

Şi spunînd acestea, bătrînul deschise ochii mari, se ridică pe cît îi îngăduia şubrezenia picioarelor, întinse amîndouă mîinile spre mine cu cîteşicinci degetele răşchirate şi strigă ca ieşit din minţi :

— Da, ceasul a sosit ! E aici ! Ochii mei văd răzbunarea ! Eh, cum ai să piei, cîine ! Cum ai să crăpi !

Se prăbuşi apoi epuizat şi închise din nou ochii. Nimeni nu se încumeta să spargă tăcerea. Nici măcar Pida, fiul său. Abia după un răstimp destul de lung bătrînul îşi înălţă iarăşi pleoapele şi întrebă :

— Cum de-a căzut în mîinile voastre acest broscoi împuţit ? Povestiţi-mi !

Santer nu lăsă să-i scape ocazia. Căutînd s-o ia înaintea lui Pida, deşi acesta era singurul în drept să vorbească, banditul se oferi grăbit :

— Eu ştiu cel mai bine. Să spun ?

— Vorbeşte !

Santer începu să povestească, arogîndu-şi cu neruşinare tot meritul. Nimeni nu protestă. Pida era prea mîndru ca s-o facă, iar mie puţin îmi păsa de lăudăroşenia banditului. La sfîrşit, Santer adăugă în chip de concluzie :

— Aşadar, numai datorită mie vă puteţi răzbuna în sfîrşit de acest nemernic. Recunoşti ?

— Da — încuviinţă bătrînul.

— Atunci îmi împlineşti o dorinţă ?

— Dacă pot.

— Sigur că poţi.

— Ce anume ?

— Am nevoie de nişte hîrtii pe care le ţine Old Shatterhand în buzunar.

— Le-a luat de la tine ?

— Nu.

— Atunci ale cui sînt ?

— Oricum, nu sînt ale lui. Eu m-am dus să le caut la Mugworthills, dar din păcate le-a găsit el mai înainte.

— Bine, ale tale să fie ! Scoate-i-le din buzunar.

Santer, fericit că obţinuse această hotărîre, se apropie de mine. Eu stăteam liniştit, nu mă mişcam. Doar cu ochii îl fixam ameninţător. Banditul se cam sperie. Şovăi.

— Aţi auzit, *sir*, ordinul căpeteniei ? mi se adresă el. De astă dată nu mă mai tutuia, ba îmi spunea chiar *sir*. Eu însă nu-i dădui nici un răspuns.

— Mister Shatterhand — stărui el — cel mai bun lucru ar fi să nu vă împotriviţi. Staţi cuminte să vă caut în buzunar.

Se apropie şi mai mult şi întinse mîna. Atunci, deşi cu mîinile legate, îi repezii amîndoi pumnii sub bărbie, încît banditul zbură cît colo şi căzu icnind la pămînt.

— *Iuf !* exclamară cîţiva indieni cu o nuanţă de bucurie în glas.

Dar Tangua era de altă părere. El strigă foc de mînios :

— Legat, şi tot se împotriveşte, cîinele ! Ia faceţi să nu se mai poată mişca de loc şi scoteţi-i hîrtia din buzunar !

De data asta Pida îşi ieşi din muţenie :

— Părintele meu, marea căpetenie a kiowaşilor, e înţelept şi judecă cu dreptate, dar să asculte şi glasul fiului său.

Dacă pînă atunci bătrînul vorbise parcă întors către sine, ca într-o stare de transă, acum — îndreptîndu-şi ochii spre fiul său — chipul i se lumină ca prin farmec şi glasul i se limpezi :

— De ce vorbeşte fiul meu astfel ? Oare Santer nu cere pe drept ceea ce cere ?

— Nu.

— De ce ?

— Nu Santer, ci noi l-am luat prizonier pe Old Shatterhand, care nici nu s-a împotrivit măcar şi n-a lovit pe nimeni. S-a predat de bună voie. Mie mi s-a predat. Şi atunci al cui prizonier e dînsul ?

— Al tău.

— Ale cui trebuie să fie deci calul, şi armele lui, şi toate celelalte lucruri ?

— Ale tale.

— Într-adevăr, aşa e drept. A mea e toată prada. Şi atunci, cum vine Santer să ceară pentru el acele hîrtii ?

— Fiindcă sînt ale lui.

— Cum ale lui ? S-o dovedească !

— Păi, cică a fost la Mugworthills ca să le caute acolo, dar Old Shatterhand i-a luat-o înainte.

— Dacă s-a dus să le caute înseamnă că ştia şi ce scrie în ele. E adevărat, tată ?

— Adevărat.

— Să ne spună atunci Santer ce scrie în hîrtiile acelea !

— Bine. Să-l ascultăm. Dacă va şti, înseamnă că sînt ale lui.

Cererea aceasta nu-l puse pe Santer de loc în încurcătură. Își putea ușor imagina că e vorba de aurul care fusese ascuns la Nugget-tsil. Dar dacă totuși hîrtiile se refereau la altceva ? Atunci s-ar fi dat de gol. Și apoi, parcă-i convenea să divulge adevărul adevărat ? Taina cu aurul trebuia să rămînă numai a lui. De aceea căută să amețească lucrurile :

— Ceea ce scrie acolo n-are însemnătate pentru nimeni afară de mine. Iar că hîrtiile sînt ale mele, asta o vedeți chiar din faptul că m-am dus să le iau de la Mugworthills. Numai întîmplarea a făcut ca Old Shatterhand să le găsească înaintea mea.

— Ai vorbit cu înțelepciune — hotărî Tangua. Vei primi hîrtiile ; sînt ale tale.

Sosise și pentru mine momentul să intervin, mai ales că Pida părea resemnat. Rostii calm și cu hotărîre :

— Într-adevăr, a vorbit cu înțelepciune Santer, numai că a mințit. Nu pentru aceste hîrtii a urcat el la Mugworthills.

La auzul glasului meu, bătrînul tresări ca în fața unei primejdii neașteptate, apoi șuieră printre dinți :

— Cîinele împuțit s-a pornit să latre, dar n-o să-i ajute la nimic !

— Pida, tînărul și viteazul tău fiu, spunea adineauri că ești înțelept și judeci cu dreptate — continuai eu. Asta înseamnă că nu părtinești pe nimeni.

— Așa este.

— Atunci spune deschis : te aștepți oare ca din gura mea să iasă vreo minciună ?

— Nu. Old Shatterhand e cel mai primejdios dintre albi și cel mai înverșunat dușman al meu, dar el nu vorbește niciodată cu două limbi.

— Ei, află că eu sînt singurul om care putea ști unde se găsesc hîrtiile și ce scrie în ele. Santer habar n-avea de nimic. Nu i-am luat-o eu înainte, ci dînsul le-a zărit din întîmplare, după ce le-am găsit. Sper că mă crezi.

— Tangua bănuiește că Old Shatterhand nu spune minciuni. Dar și Santer zice că a spus adevărul. Cum vreți atunci să judec cu dreptate ?

— Judecata dreaptă merge mînă-n mînă cu înțelepciunea. Santer a mai fost în cîteva rînduri la Mugworthills. Voia să dea de aur, însă n-a găsit nimic. Asta o știe și Tangua, pentru că a făcut-o cu îngăduința lui. Or, acum tot după aur s-a dus !

— Minciună ! exclamă Santer.

— Ba e adevărul adevărat — susținui eu. Tangua n-are decît să întrebe pe ceilalți trei albi, care trebuiau să-l ajute pe Santer la găsirea aurului.

Bătrînul îmi dădu ascultare. Iar Gates, Clay și Summer n-avură încotro și confirmară spusele mele. Atunci Santer mai făcu o ultimă tentativă :

— Și totuși m-am dus pentru hîrtii ! E adevărat că și aurul mă ispitea și de aceea mi i-am luat de ajutor pe oamenii aceștia. Lor nu le-am spus nimic despre hîrtii. Astea mă priveau numai pe mine personal.

Bătrîna căpetenie își ieși din fire și exclamă :

— Acuma iar au dreptate amîndoi ! Ce vreți la urma urmei ?

— Nimic decît o judecată dreaptă. Să spună Santer dacă hîrtiile au vreo valoare pentru el.

— Firește că au — răspunse banditul — chiar foarte mare. Altminteri n-aș stărui atît.

— Bine ! Cîte foi sînt ?

— Mai multe — se grăbi el să răspundă, căci le văzuse doar pe cînd le citeam lîngă mormînt.

— Cîte ? Două, trei, patru, cinci ?

Tăcu. Dacă nu reușea să ghicească, se dădea de gol.

— Vedeți că tace ?! Nu știe.

— Nu mai țin minte. Cine stă să le numere exact ?

— Dacă hîrtiile au atîta valoare pentru el, atunci ar trebui să știe și cîte foi sînt. Dar hai să ne spună măcar dacă sînt scrise cu cerneală sau cu creionul. Sînt convins că o să tacă și acum.

Vorbisem dinadins pe un ton foarte ironic pentru a-l provoca la un răspuns imediat. Mă așteptam să nu ghicească, avînd în vedere faptul că în Vest cerneala e lucru rar, se găsește doar prin forturi, iar oamenii scriu îndeobște cu creionul. Calculasem fără greș, căci banditul se grăbi să-mi pareze ironia printr-o afirmație pe cît de hotărîtă pe atît de necugetată :

— Fireşte că ştiu. Asta nu se uită. Sînt scrise cu creionul !

— Nu cumva te înşeli ? stăruii eu ca să-l fac să mai repete o dată.

— Nici gînd să mă-nşel : sînt scrise cu creionul, nu cu cerneală.

— Bun. E vreun războinic de faţă care ştie să deosebească cerneala de creion ? Unul care a mai văzut hîrtii din acestea care grăiesc ?

Cîţiva inşi se încumetară să-şi arate cunoştinţele. De altfel, mai erau de faţă şi Gates cu ai săi. Mă adresai atunci lui Pida :

— Tînăra căpetenie a kiowaşilor să scoată hîrtiile din buzunarul meu şi să le arate acestor războinici. Dar aşa fel încît Santer să nu le poată vedea.

Tînărul se învoi numaidecît, iar eu avui grijă ca ceilalţi trei albi să vadă şi ei în treacăt testamentul fără să-l poată citi. Toţi constatară că e scris cu cerneală, iar Tangua şi Pida, deşi nu pricepeau mare lucru, se declarară de acord cu ei.

— Dobitocilor ! se răsti atunci Santer la Gates. Cine m-a pus să mă întovărăşesc cu voi ? Nici nu ştiţi să deosebiţi cerneala de creion !

— Ei, chiar atît de proşti n-om fi noi, dom'le Santer ! E cerneală toată ziua.

— Da ? Şi aţi căzut acum ca musca în călimară ! N-o să mai ieşiţi de-acolo uşor.

Bineînţeles că Santer nu îndrăznea să le spună de la obraz că ar fi trebuit să mintă.

În timpul acesta Pida, împăturind la loc testamentul în cele două plicuri de piele, se adresă tatălui său :

— Old Shatterhand a biruit. Părintele meu va hotărî acum dacă Santer are vreun drept asupra hîrtiilor.

— N-are nici un drept. Sînt ale lui Old Shatterhand — vorbi bătrînul.

— Atunci le iau eu, pentru că Old Shatterhand mi s-a predat mie. De vreme ce oamenii se ceartă atîta pentru ele, înseamnă că au un mare preţ. Am să le ţin în punga cu „medicamente".

Le ascunse într-adevăr în punga agăţată de gît. Lucrul era aproape funest pentru mine. Şi totuşi dintr-un anume punct de vedere îmi convenea. Desigur că aş fi dat orice ca testamentul să rămînă în buzunarul meu. Aşa, cum aş fi putut să mai ajung în posesia lui în cazul unei evadări ? Pe de altă parte însă, dacă hîrtiile ar fi rămas la mine, foarte probabil că Santer ar fi încercat să mi le ia, fie pe ascuns în timpul somnului, fie chiar făţiş, cu forţa. Fiind legat, mă aflam la discreţia lui, nu mă puteam împotrivi în nici un fel. Judecînd din acest punct de vedere, era mai convenabil ca testamentul să stea în păstrarea tînărului kiowaş de care Santer n-ar fi avut curajul să se atingă. De altfel, banditul renunţă imediat la stăruinţele sale şi se prefăcu că, în fond, nu-i prea pasă de hîrtii :

— Poftim, păstrează-le, că tot n-ai să înţelegi nimic ! Doar nu ştii să citeşti. Pentru mine, ce să zic, erau într-adevăr de preţ şi aş fi vrut să fie în mîna mea. Dar la urma urmei mă pot lipsi. Bine că ştiu ce scrie în ele. Haideţi, domnilor ! Nu mai avem nici o treabă aici. Să ne căutăm un adăpost.

Şi se depărtă împreună cu Gates, Clay şi Summer. Nimeni nu-l reţinu. Problema cu hîrtiile era deci rezolvată. Aşteptam ca Tangua să se ocupe acum de mine. Şi, într-adevăr, bătrînul îl întrebă pe fiul său :

— Dacă Old Shatterhand mai avea asupra lui hîrtiile acelea care grăiesc, înseamnă că nu i-aţi golit buzunarele, nu-i aşa ?

— Nu, nu i le-am golit — răspunse Pida. El e un mare războinic. Îi vom lua viaţa, însă fără să-l jignim umblîndu-i prin buzunare. Destul că i-am luat armele. Celelalte lucruri şi aşa ne rămîn nouă după ce-l omorîm.

Mă aşteptam ca bătrînul să fie de altă părere, dar mă înşelam. El îşi privi fiul cu mîndrie şi dragoste.

— Pida, tînăra căpetenie a kiowaşilor, e un războinic cu suflet mare şi cald. El îi cruţă pînă şi pe cei mai temuţi duşmani ai săi ; îi ucide, dar nu-i jigneşte şi nu-i face de ocară. Numele lui va fi odată şi mai vestit decît al lui Winnetou, cîinele acela de apaş. Drept răsplată pentru vitejia lui am să-i îngădui să-şi moaie cuţitul în inima lui Old Shatterhand cînd, după caznele toate, acesta va fi

să-şi dea sufletul. A lui să fie slava de a-l fi răpus cu propria mînă pe cel mai tare şi mai vestit dintre albi. Şi acum să vină bătrînii la sfat, să vedem ce fel de moarte îi hotărîm acestui cîine cu faţa palidă. Pînă atunci, agăţaţi-l de arborele morţii.

Ce fel de arbore era acesta ? Explicaţia mi se oferi neîntîrziat. Fusei dus pînă la un pin cu diametrul de vreo două picioare, înconjurat de nişte stîlpi înfipţi în pămînt patru cîte patru, de al căror rost aveam să mă dumeresc abia seara. Pinului acesta kiowaşii îi ziceau „arborele morţii" pentru că de el erau legaţi prizonierii condamnaţi la moarte prin tortură. Jos, de trunchi erau fixate curelele. Aici mă legară exact după sistemul aplicat cîndva lui Winnetou şi tatălui său cînd aceştia căzuseră în mîinile noastre şi ale kiowaşilor. Doi războinici înarmaţi mă străjuiau în dreapta şi în stînga. În faţa cortului căpeteniei se adunaseră în semicerc bătrînii tribului pentru a-mi hotărî sfîrşitul, mai bine zis felul cum aveam să mor, pentru că, de fapt, condamnarea la moarte era de mult hotărîtă. Înainte de a începe dezbaterea, Pida se apropie de mine şi-mi controlă legăturile. Erau cumplit de strînse. Tînărul le mai slobozi puţin şi rosti către străjeri :

— Fiţi cu ochii-n patru, dar nu cumva să-l umiliţi. E o mare căpetenie a vînătorilor albi şi niciodată nu s-a atins din senin de vreun războinic roşu.

Apoi se depărtă ca să participe la sfat.

Stăteam drept în picioare, legat cu spatele de copac, şi pe dinaintea mea treceau mereu o mulţime curioasă de femei, fete şi copii. Războinicii, în schimb, se ţineau deoparte. Ba chiar şi băieţii mai răsăriţi, mîndri şi retraşi, căutau să-şi ascundă curiozitatea. Ură nu citeam în ochii nimănui, ci mai curînd respect şi aşteptare ca în ajunul unei sărbători. Îi interesa într-adevăr acest vînător alb despre care auziseră multe şi a cărui moarte avea să le ofere un spectacol nemaipomenit de crud şi pasionant.

Printre femei zării la un moment dat o tînără care părea să nu fie încă „squaw", adică nevastă. Întîlnindu-mi privirile, fata se desprinse de cercul celorlalte şi se opri apoi în loc, examinîndu-mă pe furiş. Parcă i-ar fi fost ruşine să se amestece şi ea în grămada de gură-cască. Nu era o frumuseţe fără cusur, dar nicidecum urîtă. Trăsăturile ei delicate atrăgeau atenţia, ca şi ochii ei mari cu profunzimi sincere şi grave. Îmi amintea de Nşo-ci, deşi nu semăna deloc cu sora apaşului. Dintr-un imbold de o clipă, îi făcui un semn prietenesc din cap. Fata se roşi ca focul, îmi întoarse spatele şi-şi văzu repede de drum. Dar după puţin se opri din nou şi, după ce mă privi încă o dată, dispăru într-unul din corturile cele mai arătoase.

— Cine e tînăra fiică a kiowaşilor care a stat acolo singură şi apoi a plecat ? îl întrebai pe unul din paznicii mei.

Neavînd consemn să refuze discuţia cu mine, străjerul îmi răspunse :

— E Kaho-Oto — „Păr-negru", fiica lui Sus-Homaşa — „Pană-de-vultur" — care încă de copil şi-a cucerit dreptul să poarte o pană în creştetul capului. Îţi place fata ?

— Îmi place — confirmai eu, deşi în situaţia dată întrebarea indianului suna cel puţin ciudat.

— E soră cu nevasta lui Pida, completă el.

— Cu nevasta lui Pida ?

— Da.

— Va să zică, e rudă cu tînăra voastră căpetenie.

— Desigur. Uite-l şi pe tatăl ei, colo la sfat, cu o pană mare în chică.

Scurta noastră convorbire se încheie aici ; dar avea să aibă urmări nebănuite.

Sfatul bătrînilor dură mult, aproape două ceasuri, după care fui dezlegat şi adus în faţa lor ca să aflu soarta ce mă aşteaptă. A trebuit să ascult mai întîi lungi cuvîntări despre crimele albilor în general şi despre ale mele în particular. Tangua istorisi pînă în cele mai mici amănunte înfruntarea noastră de odinioară care se încheiase cu betegirea lui. Nu omise nici faptul că l-am eliberat pe Sam Hawkens capturîndu-l pe Pida. Într-un cuvînt, îmi fu dat să ascult un rechizitoriu cu atîtea capete de acuzare încît orice indulgenţă părea a fi exclusă. Dar şi mai lungă fu înşirarea chinurilor ce mă aşteptau. Cred că nici un alb osîndit de indieni nu fusese supus vreodată la atîtea rafinate şi sălbatice torturi. Puteam fi într-adevăr mîndru de o asemenea distincţie — cea mai concretă manifestare a stimei şi respectului de care se bucură cineva în ochii

acestor oameni atît de îndatoritori! Singura-mi consolare consta în faptul că mi se acordase un termen de grație pînă la revenirea din deplasare a unui detașament de kiowași plecat nu știu unde. Nu se cădea ca războinicii absenți să piardă marele prilej de a asista la moartea lui Old Shatterhand.

În fața sentinței mă comportai ca un om căruia nu-i pasă că va muri, dar fără să rămîn dator în ce privește răspunsul. Vorbii scurt, cuprinzător, ferindu-mă să fac vreo afirmație prin care să-i jignesc pe judecătorii mei.

Atitudinea mea era foarte neobișnuită în asemenea cazuri cînd, spre a-și dovedi neînfricarea, cel osîndit căuta cu tot dinadinsul să mai pună paie pe foc, copleșindu-i pe judecători cu blesteme și injurii. Eu însă renunțai la acest joc de dragul lui Pida, care se purtase cu mine atît de prietenos și chiar de dragul celorlalți kiowași care nu-mi arătau nici un fel de ură. Mă bucurasem în fond de o primire foarte bună la ei, dacă țineam seama de firea și de obiceiurile lor, ca și de dușmănia ce le-o purtau apașilor. Că această atitudine a mea putea să fie interpretată ca un semn de lașitate? Nu, de asta eu unul, cu toate antecedentele mele, nu trebuia să mă tem.

Condus înapoi la „arborele morții", trecui pe lîngă cortul ce aparținea bătrînului Pană-de-vultur. Fiica lui stătea în fața intrării. Fără să stau mult pe gînduri, mă oprii și o întrebai:

— Tînăra mea soră se bucură, desigur, că Old Shatterhand cel hain a fost în cele din urmă prins?

Fata se făcu iar ca focul și răspunse abia după un timp:

— Old Shatterhand nu e hain.

— De unde știi?

— Toată lumea știe.

— Atunci de ce-mi pregătiți moartea?

— Fiindcă l-ai schilodit pe Tangua și fiindcă nu mai ești față palidă, ci apaș.

— Ba nu sînt apaș. Am fost și rămîn alb.

— Inciu-ciuna te-a primit printre apași și te-a făcut chiar căpetenie. N-ai băut tu din sîngele lui Winnetou și el dintr-al tău?

— Asta-i adevărat. Dar în afară de cazul cînd am fost silit, ce rău le-am făcut eu vreodată kiowașilor? Oare sora mea Kaho-Oto uită cum m-am purtat?

— Cum, Old Shatterhand mă știe pe nume?

— Am căutat să-ți aflu numele fiindcă ești fiica unui mare și prețuit războinic. Fie ca să apuci multe ocoluri ale soarelui, mai multe decît mi-au rămas mie ceasuri de trăit!

Acestea zise, îmi continuai drumul. Străjerii nu interveniseră de loc în acest schimb de cuvinte. Alt prizonier ar fi fost tratat desigur cu mai puține menajamente. Purtarea lor binevoitoare nu se datora numai atitudinii lui Pida, ci și faptului că însuși Tangua se schimbase mult. Și la rîndul ei această schimbare nu se datora doar împrejurării că bătrînețea te face mai îngăduitor sau îți slăbește energia, ci serioasei înrîuriri pe care fiul o exercita asupra tatălui său. Un vlăstar mlădiu, viguros, împrumută și bătrînului trunchi forțe noi.

După ce fusei iarăși legat la „arborele morții", se retraseră chiar și femeile și copiii. Părea că se dăduse ordin în această privință, ceea ce mă bucura într-un fel; nu-mi făcea nici o plăcere să se uite lumea la mine ca la urs, chiar dacă era vorba de copii.

Ceva mai tîrziu o văzui pe tînăra indiană ieșind din cortul ei. Venea spre mine ducînd un vas de lut.

— Tata mi-a îngăduit să-ți aduc ceva demîncare. Primești? mă întrebă ea cînd ajunse în dreptul meu.

— Cu plăcere — făcui eu prietenos. Dar nu mă pot servi de mîini. Mi-s legate.

— N-ai nevoie de mîini. Voi fi slujnica ta.

Îmi adusese carne de bizon friptă și tăiată bucăți. Luînd cîte o bucată în vîrful cuțitului, mi-o ducea cu gingășie la gură. Frumos, nu-i așa? Old Shatterhand hrănit ca un prunc de o indiană! Cu toată situația mea de loc veselă, îmi venea să pufnesc în rîs. De rușinat nu mă rușinam, căci fata ce mă servea cu atîta grație nu era o lady năzuroasă sau o signorina plină de fumuri, ci o indiană-kiowa, pentru care gestul acesta va fi fost cît se poate de firesc.

Cele două străji ne priveau fără să-și miște o cută a feței, deși cred că scena îi amuza. După ce terminai de mîncat,

unul din ei, cam palavragiu, crezu de cuviință să-i facă fetei o surpriză plăcută :
— Old Shatterhand zicea că Păr-negru îi place mult.
Tînăra mă privi cu ochi mari și cred că de astă dată mă roșii eu la față. Apoi dădu să plece. Dar se întoarse iar spre mine și mă întrebă :
— E adevărat ce spune războinicul roșu ?
— Dînsul voia să știe dacă-mi place și i-am spus că da.
De astă dată fata plecă numaidecît.
Tîrziu după-amiază, zărindu-l pe Gates cum se plimbă printre corturi, mă adresai unuia dintre paznicii mei :
— S-ar putea să vorbesc cu această față palidă ?
— Da — încuviință el. Dar să nu vorbești cumva despre fugă !
— Nicidecum. În privința asta fratele meu roșu poate fi liniștit.
Îl strigai pe Gates, care se apropie cu pași înceți, nesiguri, ca unul care nu prea știe ce are de făcut.
— Hai, nu te sfii ! îl îndemnai eu. Ori n-ai voie să vorbești cu mine ?
— Mister Santer s-ar necăji — răspunse el.
— Ți-a atras el atenția să nu-mi vorbești ?
— Da.
— Cred și eu ! Se teme să nu ți-l descriu în adevărata lui lumină.
— Mi se pare și acum că vă înșelați în ce-l privește, mister Shatterhand.
— Nu eu mă înșel, ci dumneata.
— E un gentleman.
— Cu ce-mi dovedești ? Eu însă pot să-ți demonstrez contrariul, cu fapte, concret și temeinic.
— Nu mă interesează, de vreme ce știu că-l dușmăniți.
— Asta da. Îl dușmănesc în așa măsură, încît ar face bine să se păzească de mine.
— De dumneavoastră ? Hm ! Nu vă supărați, *sir*, dar nu văd cui și cum i-ați mai putea face vreun rău.
— Pentru că sînt condamnat la moarte ?
— Păi ?!
— Între dorință și realizare e o serioasă distanță. Eu am mai stat nu o dată pe muchia prăpastiei și uite că n-am

căzut în ea. Dar hai să vedem : crezi dumneata că Old Shatterhand e într-adevăr un ticălos abject cum susține Santer ?
— Cred și nu cred. Adevărul e că vă dușmăniți. De aceea nu mă interesează cine are dreptate.
— Atunci cel puțin să nu mă fi mințit !
— Cînd am făcut eu asta ?
— Sus, la Mugworthills, cînd mi-ai ascuns faptul că kiowașii sînt în apropiere. Dacă te-ai fi purtat cinstit cu mine, nu aș fi ajuns prizonier.
— Nu cumva ați fost dumneavoastră mai sincer ?
— Dar ce, v-am înșelat cu ceva ?
— Firește.
— Cînd ? Cum ?
— Cînd v-ați dat drept Jones.
— Asta numești dumneata înșelătorie ?
— Dar cum s-o numesc ?
— N-a fost decît o necesitate din cele mai firești. Santer e un ucigaș notoriu, un escroc fără pereche, un ins extrem de periculos. A vrut să mă omoare și pe mine. Cînd voi îl slujeați pe acest nemernic, cum era să vă spun că mă numesc Old Shatterhand și că ținta mea e Mugworthills ?
— Hm ! mormăi el.
— Iartă-mă, mister Gates, dar dacă tot te mai îndoiești de mine, dă-mi voie să nu te înțeleg.
— Ar fi trebuit totuși să ne spuneți adevărul. Era de datoria dumneavoastră.
— Nu eram cu nimic obligat, înțelegi ? Sînteți niște oameni lipsiți de experiență. Da, niște ușuratici, cel puțin în comparație cu mine care știu ce înseamnă Vestul sălbatic. De aceea trebuia să fiu cu băgare de seamă.
— Dacă ne spuneați adevărul, v-am fi dat crezare.
— Nu mi-ați fi dat.
— Ba da.
— Ba eu îți dovedesc că nu.
— Cu ce ?
— Păi acum, cînd știi cine sînt, parcă-mi dai crezare ?
— Acum e altceva... După ce ne-ați indus o dată în eroare, sigur că...
— Asta se cheamă pretext. Doar știi acum și cine sînt, și ce motive m-au determinat să-mi ascund numele. Și

ceea ce-i mai important, ai fost personal de față la mașinațiile lui Santer împotriva mea.

— Nu v-a pus nici un gînd rău.

— Cine spune asta ?

— El însuși... A repetat-o chiar adineauri.

— Nu face decît să vă arunce praf în ochi. De fapt, țelul lui e să mă omoare.

— Vă înșelați. Omul acesta nu minte.

— Uite că și acuma ții cu el. Cu atît mai inutil ar fi fost să vă împărtășesc adevărul la Mugworthills. N-am căutat eu în zadar să vă conving acolo de faptul că Santer umblă cu gînduri ascunse ? Iată că nici acuma n-o crezi, deși datoria voastră ar fi să-mi luați apărarea, să mă ajutați, să mă scăpați de o moarte cumplită.

— Santer însuși vrea să vă salveze. O știu de la el.

— Minte ! Minte cu nerușinare ! În sfîrșit, se vede că nu te lași convins. V-a îmbrobodit serios banditul, n-am ce spune. N-o să vă dezmeticiți decît prea tîrziu. Și are să vă coste.

— Pe noi ? Ce să ne coste ? Cu dumneavoastră e altceva ; l-ați urmărit, îl amenințați. Cu noi, însă, omul se poartă omenește.

— Va să zică, tot mai sperați să găsiți aurul ?

— Păi cum !

— La Mugworthills n-o să găsiți nici un bob

— Atunci îl găsim în altă parte.

— Unde ?

— Deocamdată nu știm. O să aflăm.

— De la cine o să aflați ?

— Santer va lămuri totul.

— Dar în ce fel ? V-a spus ?

— Nu.

— Vezi că nu e sincer cu voi ?

— Cum să ne spună ceea ce nici el nu știe încă ?!

— Ba știe ! Știe foarte bine cum poate afla locul unde sînt depozitați nuggeții.

— Dacă vorbiți astfel, înseamnă că știți și dumneavoastră.

— Desigur.

— Îmi spuneți și mie ?

— Nu, asta nu.

— Aha ! Unde-i sinceritatea ? Și mai pretindeți să vă dăm ajutor !

— Aș vorbi foarte deschis cu voi dacă mi-ați inspira încredere. Dar așa, datorită atitudinii voastre, sînt silit să-mi păstrez secretul. Ia spune, unde v-ați adăpostit ?

— Stăm într-un cort ales de Santer.

— E și dînsul acolo ?

— Da.

— Și unde-i cortul acesta ?

— Lîngă cel al lui Pida.

— Ciudat. Zici că l-a ales chiar Santer ?

— Chiar el. Tangua i-a îngăduit să locuiască unde-i place mai mult.

— Și s-a stabilit tocmai lîngă Pida care, în nici un caz nu-i poartă simpatia ce i-o poartă bătrînul ? Băgați de seamă ! Se poate întîmpla ca Santer să dispară subit și să vă lase de izbeliște ! Și atunci atitudinea kiowașilor față de voi s-ar schimba radical.

— Nu înțeleg.

— Acum vă tolerează ; atunci însă vă vor trata ca dușmani. Și e destul de problematic ca eu să vă pot salva.

— Dumneavoastră... pe... pe noi ?! se bîlbîi Gates. Vorbiți de parc-ați fi liber și v-ați bucura de prietenia kiowașilor !

— Am și eu niște temeiuri, pentru că...

— Aoleu ! mă întrerupse el deodată. Ne-a și văzut stînd de vorbă !

Tocmai apăruse Santer dintre corturi. Se apropia repede de noi.

— Rău mai tremuri de frica individului ăstuia ! îl ironizai eu pe Gates.

— Nu că mi-e frică, dar dumnealui dorește să nu stau de vorbă cu dumneavoastră.

— Atunci fugi, mister Gates, aruncă-te la picioarele lui și cere-i îndurare, biet păcătos ce ești !

— Ce faci aici, Gates ? se răsti Santer încă de departe. Cine te-a trimis să vorbești cu acest om ?

— Treceam din întîmplare și dînsul a început vorba — se scuză Gates smerit.

— Aici n-ai ce căuta din întîmplare. Hai cu mine!
— Mister Santer, doar nu sînt copil şi...
— Ţine-ţi gura şi mişcă-te!
Banditul îl apucă de braţ şi-l trase după sine. Ce naiba le-o fi îndrugat el acestor gură-cască de-i îngăduiau să-i trateze astfel?
Paznicii mei fuseseră aleşi dintre kiowaşii care o rupeau niţel pe englezeşte. Înţeleseseră aşadar toată discuţia şi, drept dovadă că mă bucuram în ochii lor de mai multă stimă decît Santer, unul din ei — cel care-mi vorbise adineauri — făcu următoarea observaţie:
— Aştia parc-ar fi nişte oi blege care se iau după lup. Cînd l-o apuca foamea, îi înghite pe tustrei. De ce nu l-or fi ascultînd pe Old Shatterhand care le vrea binele?
După puţin sosi şi Pida pentru a-mi controla legăturile, dar şi pentru a se convinge de starea mea. Arătă spre stîlpii aceia înşiraţi cîte patru:
— Old Shatterhand o fi obosit de atîta stat în picioare. Noaptea va putea să se culce aici, între pari. Sau doreşte cumva să se culce de pe-acum?
— Nu. Mai stau aşa.
— Atunci după masa de seară. Are vînătorul alb vreo dorinţă?
— Da.
— Vorbească! O îndeplinesc cu plăcere dacă pot.
— Vreau numai să te previn împotriva lui Santer.
— Faţă de Pida, fiul căpeteniei kiowaşilor, Santer nu-i decît un păduche!
— Foarte adevărat. Dar şi de păduche trebuie să te scapi cînd ţi se vîră sub cămaşă. Am auzit că Santer locuieşte chiar lîngă tine.
— Da. Cortul acela era liber.
— Atunci bagă de seamă să nu pătrundă în cortul tău! Se pare că asta urmăreşte.
— Îl dau afară!
— Fireşte, dac-ar intra sub ochii tăi. Ce te faci însă dacă vine pe furiş, fără să-l vezi?
— Îl văd eu!
— Chiar dacă eşti plecat?
— Atunci îl vede nevasta şi-l alungă.

— Să ştii că el vrea să pună mîna pe hîrtiile ce mi le-ai luat.
— N-am să i le dau.
— Ştiu că n-ai să i le dai. Însă fii atent să nu ţi le fure!
— Chiar dac-ar intra pe ascuns în cortul meu, tot nu le-ar găsi. Le păstrez la loc sigur.
— Să sperăm. Dar mie mi-ai îngădui să le mai văd o dată?
— Păi le-ai văzut şi le-ai citit.
— Nu în întregime.
— Atunci ai să le vezi, dar nu acum cînd înserează. Ţi le aduc mîine în zori.
— Îţi mulţumesc. Şi încă ceva: Santer nu umblă numai după hîrtiile, ci şi după armele mele. Sînt nişte puşti fără seamăn de bune şi tare ar vrea să-i încapă pe mîini. Unde le ţii?
— La mine.
— Te sfătuiesc să le păzeşti.
— N-avea grijă. Chiar dac-ar intra în cort ziua-n amiaza-mare şi tot nu le-ar vedea. Le-am învelit în două pături şi le-am ascuns sub aşternut ca să nu prindă umezeală. De-acuma numai eu mă voi sluji de ele. Cu carabina Henry va însemna că sînt urmaşul lui Old Shatterhand. Dă-mi voie să te rog un lucru.
— Poftim, te ascult cu dragă inimă.
— Am cercetat armele cu de-amănuntul. La doborîtorul de urşi mă pricep, dar cu carabina nu ştiu să trag şi pace. Ai vrea, pînă nu mori, să-mi arăţi şi mie cum trebuie mînuită, cum se încarcă şi cum se trage cu ea?
— Sigur că-ţi arăt.
— Nimeni nu te sileşte să-mi spui taina. Şi dacă nu mi-o spui, atunci carabina nu-mi foloseşte la nimic. Văd însă că vrei să mă ajuţi. De aceea şi eu am să-ţi port de grijă pînă vor începe caznele: ai să primeşti tot ce-ţi pofteşte inima.
Şi Pida se depărtă fără să ştie ce nădejdi trezise în sufletul meu.
Ca să fiu sincer, crezusem la început că m-aş putea alege cu vreun folos de pe urma prezenţei lui Gates, a lui Clay şi Summer. Chiar dacă nu-mi erau cu adevărat prieteni, încă ar fi avut datoria — ca albi — să intervină pe cît po-

sibil în favoarea mea. Cu oarecare bunăvoință ar fi găsit chiar un prilej să mă elibereze de acest păcătos „arbore al morții". Să-mi fi tăiat numai legăturile de la mîini, că pe urmă m-aș fi descurcat și singur. Din păcate însă trebuia să renunț la acest gînd. Comportarea lui Gates îmi dovedea că nu pot nădăjdui în ajutorul lui, nici în al celorlalți doi papă-lapte.

Nu mă puteam bizui decît pe propriile mele puteri. Dar și așa nu mă încerca desperarea. Trebuia, trebuia negreșit să găsesc un mijloc care să mă scape de tortură și de moarte. Cîteva clipe doar să fi avut o mînă liberă și un cuțit la dispoziție! În fond lucrul nu era imposibil și nici măcar atît de greu de realizat. Pînă atunci nu-mi trecuse prin gînd să cer ajutorul tinerei indiene, dar acum ideea aceasta mă obseda. Fata părea să nutrească sentimente de milă și simpatie față de mine... Fie ce-o fi, trebuia să scap, să fug, să evadez, chiar recurgînd în ultima clipă la vreun act desperat!

Și Pida! Vrea să-i explic mecanismul carabinei! Ce mi-aș putea dori mai mult? Ca să-i arăt cum se încarcă arma și cum se manipulează, trebuie să mi se dezlege mîinile. Atunci aș putea să-i smulg cuțitul de la brîu și să-mi tai curelele din jurul gleznelor. Ei, și pe urmă aș fi stăpîn și pe mine, și pe carabina mea cu repetiție! Ar fi, desigur, o lovitură foarte riscantă, dar în fond ce pot pierde decît viața, care și altminteri e pierdută?...

Așadar, noaptea voi sta culcat între parii aceștia, șaisprezece la număr, înfipți în grupuri de cîte patru în jurul copacului. Sînt deci țarcuri pregătite pentru patru prizonieri și, după dispoziția parilor, se vede cam în ce fel te poți simți acolo, culcat la mijloc, cu membrele legate fiecare de cîte un par. Nici gînd să adormi răstignit astfel la orizontală. Iar șansa de a evada e inexistentă.

Pe cînd mă frămîntam cu aceste gînduri, seara coborî de-a binelea. La corturi se aprinseră focurile, iar femeile se apucară să gătească de cină. Din nou Păr-negru îmi aduse de mîncare și de băut. Obținuse, probabil, prin intermediul tatălui ei permisiunea lui Tangua de a se îngriji de mine. De astă dată nu schimbarăm nici un cuvînt. Îi mulțumii doar la plecare. Între timp, cei doi gardieni fură schimbați de alți doi care se arătau nu mai puțin prietenoși față de prizonierul lor. Întrebîndu-i cînd aveam să mă culc în țarcul meu, îmi explicară că aceasta se va petrece în prezența lui Pida.

Dar pînă să apară tînăra căpetenie se apropie de mine cu pași rari și solemni altcineva — și anume Pană-de-vultur, tatăl fetei care mă îngrijea. Se opri, mă măsură în tăcere preț de un minut, după care ordonă străjilor:

— Frații mei să stea mai deoparte pînă îi chem din nou! Am ceva de vorbit cu acest alb.

Cei doi se retraseră imediat, ceea ce dovedea că „Pană-de-vultur", chiar fără a fi căpetenie, se bucura de o trecere deosebită. După ce străjerii se depărtară, bătrînul se așeză în fața mea. Trecu din nou un răstimp pînă să înceapă vorba. Glasul lui avea în el ceva sărbătoresc:

— Fețele palide locuiesc dincolo de apa cea mare și au pămînt destul. Totuși au venit încoace să ne răpească munții și plaiurile strămoșești.

Tăcu. Cunoscîndu-i pe indieni, mă așteptam ca aceasta să nu fie decît o introducere. Pesemne că bătrînul voia să discute cu mine o problemă de mare importanță. Dar ce anume? Aproape că ghiceam. „Pană-de-vultur" făcuse, desigur, pauza sperînd într-un răspuns. Dar văzînd că eu tac, reluă:

— Albii au fost primiți cu bunăvoință de către oamenii roșii, dar ei ne-au răsplătit prin jaf și omor.

Altă pauză.

— Chiar și astăzi fețele palide folosesc tot soiul de vicleșuguri ca să ne asuprească, iar cînd nu le merge în felul ăsta, vin peste noi cu puterea armelor.

Din nou pauză.

— Cînd un om roșu vede în fața lui un alb, poate fi sigur că acesta îi e dușman de moarte. Vor fi fiind oare și fețe palide care nu ne dușmănesc?

Înțelegeam unde vrea să ajungă; de fapt, gîndurile lui mă vizau pe mine. Și cum eu încă nu mă hotărîsem să răspund, omul atacă mai direct chestiunea ce-l interesa:

— Văd că Old Shatterhand nu-mi răspunde. Oare nu s-au purtat albii față de noi așa cum spun eu?

— Ba da — recunoscui. Pană-de-vultur are dreptate.

— Și nu sînt ei dușmanii noștri?

— Sînt.

— Vor fi fiind totuși printre albi și unii care ne dușmănesc mai puțin ?

— Sînt și din aceștia.

— Să-mi numească Old Shatterhand măcar unul dintre acești albi.

— Aș putea să-ți dau destule nume, dar n-o fac. Dacă ai ochi de văzut, atunci vei recunoaște că un asemenea alb stă acum în fața ta !

— Nu-l văd decît pe Old Shatterhand.

— Păi da, la mine mă gîndesc.

— Va să zică pretinzi că te-ai purtat cu noi mai puțin dușmănos decît frații tăi ?

— Nu, nu pretind.

— Nuuu ? ! se miră Pană-de-vultur. Negația mea îi cam încurca șirul gîndurilor.

— Fratele meu roșu a rostit cuvinte nelalocul lor.

— Ce cuvinte ?

— Că m-aș fi purtat doar mai puțin dușmănos decît alții. Or, eu mă port față de oamenii roșii fără pic de dușmănie.

— N-ai ucis, n-ai rănit pe nimeni ?

— Ba da, însă numai cînd am fost silit s-o fac... Eu nu v-am arătat decît prietenie, am nenumărate dovezi. De cîte ori mi-a stat în puteri, v-am luat partea împotriva albilor, v-am apărat de samavolnicii. Dacă judeci cu dreptate, ai să recunoști acest adevăr.

— Eu sînt un om drept.

— Amintește-ți, de pildă, de Winnetou ! Am fost cei mai buni prieteni și frați de sînge. Oare Winnetou nu era indian ?

— Nu zic ba. Însă Winnetou era dușmanul nostru.

— Greșești. Numai voi l-ați făcut să vă dușmănească. El îi iubea pe toți indienii ca și pe apașii lui și ar fi vrut să trăiască în pace și în bună înțelegere cu toți. Dar triburile s-au apucat să se bată și să se sfîșie între ele. Aceasta era marea lui suferință, mîhnirea care nu l-a părăsit nicicînd. Și tot așa simțeam și eu. Toate faptele le săvîrșeam din dragoste pentru semințiile roșii.

Vorbisem la fel de rar și serios ca și dînsul. Pană-de-vultur își înclină capul și se scufundă cîtva timp în tăcere. Apoi, smulgîndu-se parcă din gînduri, rosti :

— Old Shatterhand a spus adevărul. Pană-de-vultur e un om drept și recunoaște ce-i bun chiar și la dușmanii săi. Dacă toți oamenii roșii ar fi ca Winnetou și toate fețele palide ca Old Shatterhand, atunci am trăi laolaltă ca frații, ne-am iubi și ne-am ajuta la nevoie. Și pămîntul ar fi destul pentru toți fiii și toate fiicele noastre. Dar e lucru primejdios să dai pilde pe care nimeni nu le urmează. Winnetou a căzut ucis de un glonț dușman, iar Old Shatterhand va pieri în groaznice chinuri.

Discuția se opri acum la punctul unde căuta el să ajungă. Socotii că e mai bine să tac și să-l ascult. Pană-de-vultur reluă :

— Old Shatterhand e un viteaz ; el va trebui să îndure cazne multe și cumplite. Oare se va arăta el slab, spre bucuria judecătorilor săi ?

— Nu. Dacă va fi să mor, atunci voi muri așa fel încît să merit un mormînt pe care să-l cinstească lumea.

— Dacă va fi să mori ? Adică te mai îndoiești ?

— Da.

— Văd că ești foarte sincer.

— Ai vrea să te mint ?

— Nicidecum. Dar îți trebuie mult curaj ca să vorbești astfel.

— Old Shatterhand n-a fost niciodată un laș.

— Va să zică ți-ai pus nădejdea în fugă ?

— Da. Și sînt sigur că am să izbutesc.

Afirmația mea categorică îl uimi și mai mult decît primul răspuns.

— *Iuf, iuf !* exclamă el ridicînd mîinile la cer. Te-ai bucurat pînă acum de blîndețe ; va trebui să ți se arate asprime mai multă.

— Nu mă tem de nimic. Nu mă îngrozește nici o asprime. Sînt chiar mîndru că nu simt nevoia să ascund adevărul. Altul în locul meu n-ar face așa.

— Old Shatterhand are dreptate. E singurul prizonier care spune deschis, răspicat, că are de gînd să fugă. Nu e vorba numai de curaj. E și obrăznicie !

— N-ai dreptate. Obraznicul fie că nu-și dă seama ce face, fie că nu are nimic de pierdut. Eu însă vorbesc sincer, pentru că am temeiurile mele, pentru că urmăresc un scop cu totul diferit.

— Care anume ?

— Asta nu-ți spun. Trebuie să ți-o închipui singur.

De fapt, era vorba de următoarele : Pană-de-vultur venise fără îndoială cu intenția de a-mi oferi mîna fiicei sale și de a mă salva în acest fel. Consimțind la această căsătorie, n-aș mai fi fost ucis, mi-aș fi redobîndit libertatea și, în plus, m-aș fi ales cu o nevastă tînără. Dar asta însemna să devin kiowaș, lucru firește inacceptabil pentru mine. A respinge propunerea echivala cu a-l jigni profund pe Pană-de-vultur și a naște în el dorința răzbunării. Pentru a evita asemenea complicații și pentru a-l descumpăni pe bătrîn, îi făcusem acele mărturisiri pline de cutezanță și tupeu. Îi dădusem astfel a înțelege că n-are rost să mi-o ofere pe fiica lui, pentru că eu aveam să-mi recapăt libertatea și fără să ajung soțul unei indiene...

Pană-de-vultur păru să cugete la cele spuse de mine, dar, din păcate, nu-mi sesiză adevărata intenție. Îmi răspunse pe tonul lui obișnuit, măsurat :

— Old Shatterhand caută doar să ne tulbure gîndurile, că de scăpat știe și el că nu va scăpa de aici. El nu vrea să recunoască pe față că a pierdut, pentru ca nu cumva să-și piardă din faimă. Dar Pană-de-vultur nu se lasă amăgit. Degeaba orice gînd de fugă !

— Și totuși am să fug !

— Vei fi chinuit de moarte.

— Ba am să scap !

— Uite ce-i : dacă aș ști că poți să fugi, m-aș prinde chiar eu să te păzesc. Dar știu bine că nu poți. Numai o singură scăpare ar fi, una singură...

— Care ? Cum ? întrebai eu, văzînd că nu-l pot scoate pe bătrîn din ale sale.

— Dacă te-aș ajuta eu.

— Nu-mi trebuie nici un ajutor !

— Ești mai încrezut chiar decît bănuiam. Cum să respingi un ajutor care te poate scăpa de la moarte ?

— De ce să nu-l resping cînd n-am nevoie de el, cînd știu că mă voi salva singur !

— Ești prea mîndru și încăpățînat. Mai bine îți dai viața decît să rămîi îndatorat față de cineva. Dar eu nu-ți cer recunoștință. Nu vreau decît să te văd liber. O știi pe Kaho-Oto care ți-a adus demîncare ?

— O știu.

— Mi-e fiică. Și tare îi mai e milă de tine !

— Înseamnă că Old Shatterhand nu e un viteaz, ci un biet nevolnic, o făptură demnă de plîns. Mila nu e decît jignire !

Mă foloseam anume de acest limbaj sever și brutal ; voiam să-l abat de la intențiile lui. Dar nu reușii nici de astă dată. Pană-de-vultur mă asigură pe un ton prietenesc :

— N-am vrut să te supăr. Pînă a te fi întîlnit aici, Kaho-Oto auzise multe despre tine. Ea știe că Old Shatterhand e cel mai mare viteaz al albilor și gîndul ei e să te scape de la moarte.

— Asta înseamnă că Păr-negru are inimă bună. Dar ca dînsa să mă scape de aici mi se pare cu neputință. Nu văd de loc cum.

— Ba să știi că se poate. Nici măcar nu e greu.

— Te înșeli !

— Eu nu spun vorbe în vînt. Cunoști, pesemne, datinele oamenilor roșii, dar pe asta la care mă gîndesc s-ar putea să n-o știi. Te vei supune deci acestei datini. Fiica mea îți place, nu-i așa ? I-ai spus-o chiar tu.

— Nu-i adevărat ; nu i-am spus-o ei.

— Păi de la dînsa o știu ! Kaho-Oto nu mă minte niciodată !

— E o neînțelegere la mijloc. Dînsa mi-a adus demîncare. Pe urmă unul din străjeri m-a întrebat dacă-mi place fata și i-am răspuns că da. I-am spus-o deci străjerului.

— Asta nu schimbă nimic. Înseamnă că-ți place. Știi că bărbatul care o ia de *squaw* pe o fată roșie poate fi primit în tribul ei ?

— Știu.

— Chiar dacă pînă atunci a fost duşman sau prizonier...

— Ştiu şi asta.

— ...e dezlegat de orice vină şi trăieşte în libertate...

— Toate astea le cunosc.

— *Iuf !* Atunci mă vei înţelege.

— Te-am şi înţeles.

— Tu o placi şi ea te place. Vrei să-ţi fie *squaw ?*

— Nu.

Se lăsă o tăcere lungă şi penibilă. Pană-de-vultur nu se aşteptase la un asemenea refuz. Eu, un condamnat la moarte — iar dînsa, una din fetele cele mai rîvnite ale tribului, fiică de războinic fruntaş ! Şi totuşi, o refuzam ! Era de necrezut !

În cele din urmă bătrînul întrebă scurt :

— De ce ?

Să-i fi spus adevăratul motiv ? Să-i fi explicat că un european instruit nu-şi poate distruge întreaga viaţă căsătorindu-se cu o fată de indian ? Că o asemenea căsnicie nu se poate ridica la înălţimea cerinţelor sale ? Că Old Shatterhand nu e un nemernic dintre aceia care iau de soţii fete indiene spre a le părăsi la prima ocazie, căutîndu-şi apoi alte victime şi avînd pînă la urmă cîte o nevastă în fiecare trib ? Să-i fi spus toate acestea, să fi adăugat şi alte argumente pe care orizontul lui nu ar fi fost în stare să le cuprindă ? Nu. Trebuia să-i dau un răspuns pe care să-l înţeleagă şi să-l găsească plauzibil.

— Fratele meu roşu spunea că vede în Old Shatterhand un mare războinic ; se pare însă că nu gîndeşte chiar aşa.

— Am spus ceea ce gîndesc.

— Atunci de ce-mi ceri să mă las salvat de o femeie ? Oare Pană-de-vultur aşa ar face ?

— *Iuf !* făcu el contrariat.

Apoi tăcu. Argumentul acesta părea să-l convingă măcar în parte. După un răstimp, mă întrebă :

— Ce părere are Old Shatterhand despre Pană-de-vultur ?

— Cred că e un războinic mare, viteaz, priceput, în care tribul îşi poate pune toată nădejdea şi la luptă, şi la sfat.

— Ai vrea să fim prieteni ?

— Din toată inima.

— Şi ce crezi despre Kaho-Oto, fiica mea mezină ?

— E cea mai gingaşă dintre flori şi cea mai frumoasă dintre toate fiicele kiowaşilor.

— Are ea dreptul să-şi aleagă un bărbat după placul ei ?

— Oricare dintre războinicii kiowaşi ar fi fericit să i-o dai de nevastă.

— Va să zică, nu e vorba că mă dispreţuieşti pe mine sau pe fata mea ?

— Departe de mine acest gînd ! Doar atît că Old Shatterhand vrea şi poate să-şi apere singur viaţa. Nu se cade a fi salvat de o femeie. Asta nu !

— *Iuf, iuf !* încuviinţă bătrînul.

— Vrei ca oamenii adunaţi pe lîngă focurile de tabără să strîmbe din nas la auzul numelui meu ?

— Ei, cum să vreau !?

— Vrei să se spună că Old Shatterhand a scăpat de moarte ascunzîndu-se în poala unei tinere *squaw ?*

— Nicidecum !

— Oare nu-i de datoria mea să-mi apăr cinstea şi renumele chiar şi cu preţul vieţii ?

— Fără îndoială.

— Atunci, îţi dai seama că nu pot primi propunerea. Dar vă mulţumesc din suflet şi ţie, şi fiicei tale ! Mult aş dori să vă arăt cîndva recunoştinţa-mi toată ; cu fapta, nu cu vorba aş vrea să vă mulţumesc.

— *Iuf, iuf, iuf !* Old Shatterhand e un om întreg ! Păcat că va muri. Ceea ce am propus era singura ta cale de scăpare. Dar te înţeleg. Ca războinic viteaz şi vestit nu poţi merge pe acest drum. Îi voi spune totul fiicei mele şi dînsa n-o să-ţi poarte pică.

— Da, spune-i. Mi-ar părea tare rău dac-ar crede că din pricina ei nu m-am învoit.

— Ea te va iubi şi cinsti încă şi mai mult ca pînă acum ; iar cînd vei îndura cumplitele chinuri şi oamenii se vor desfăta privind, ea va sta ascunsă în cel mai întunecat ungher al cortului, ascunzîndu-şi faţa şi ochii. *Howgh !*

După aceasta se ridică și plecă. Abandonase probabil ideea de a mă supraveghea personal. Cei doi străjeri se întoarseră și-și ocupară posturile lor.

Slavă Domnului, ieșisem cu bine dintr-o situație gingașă și complicată ; căci mă aflasem într-un impas în care speranța de a mă salva era cît pe ce să naufragieze. Dacă Pană-de-vultur mi-ar fi devenit dușman, atunci vigilența lui ar fi fost mai primejdioasă decît toți străjerii la un loc.

Peste puțin sosi și Pida. Era timpul să mă culc în țarc. Fui legat între patru pari cu brațele și picioarele larg rășchirate. Totuși, oamenii îmi aduseră o pătură făcută sul și servind drept pernă, iar cu alta mă acoperiră grijuliu.

Nici nu plecă bine Pida, că primii o altă vizită, care mă bucură nespus. Era calul meu ! Păscuse, sărmanul, prin apropiere, singur, izolat de ceilalți cai. Dar acum, mîngîindu-mă ușor cu botu-i catifelat, se întinse alături de mine. Străjerii nu interveniră ; doar nu era în stare calul să mă dezlege și să mă răpească.

Bravul animal ! Gestul lui devotat putea să-mi fie de mare folos. Evadarea nu era realizabilă decît în timpul nopții ; or, dacă animalul se culca în fiecare seară lîngă mine, atunci, în momentul decisiv, n-aș mai fi fost obligat să caut la repezeală un alt cal, poate mai puțin potrivit, și să mai pierd și timp prețios în dificila mea acțiune.

După cum prevăzusem, era imposibil de dormit. Membrele întinse pînă la refuz începură să mă doară, apoi îmi amorțiră. Abia ațipeam, sfîrșit de oboseală, că mă și trezeam din nou. Astfel se scurse noaptea și zorii se înălțară deasupră-mi ca un duh mîntuitor. Kiowașii mă scoaseră din țarc și mă legară din nou de trunchiul copacului.

Dacă procedeul avea să se repete cîteva nopți la rînd, atunci, în ciuda alimentației consistente, aș fi ajuns la capătul puterilor. Dar trebuia să rabd și să tac. Un Old Shatterhand să se plîngă de nesomn ? Mi-aș fi pierdut toate atuurile.

Eram curios să văd cine va veni cu mîncarea. Oare Părnegru ? Puțin probabil. Doar refuzasem s-o iau de soție ! Și totuși veni dînsa. Nu-mi adresă nici un cuvînt ; se vedea însă că nu e supărată pe mine, ci doar tristă, mai tristă ca în ajun.

Pida, care veni apoi să-mi inspecteze legăturile, mă informă că se duce la vînătoare cu un grup de războinici și că se va întoarce abia după prînz. Mai tîrziu ieșiră într-adevăr călare apucînd drumul preriei.

Trecură apoi cîteva ore liniștite pînă ce, deodată, apăru Santer dintre copaci. Cu pușca pe umăr, venea ducînd de frîu un cal înșăuat. Venea drept spre mine. Se opri și-mi spuse plin de emfază :

— Mă duc și eu la vînătoare, mister Shatterhand, și consider de datoria mea să vă dau raportul. Poate să-l întîlnesc în prerie pe prietenul dumneavoastră Pida, care nu mă suferă de loc.

Părea să aștepte un răspuns, dar eu făcui pe surdomutul.

— V-ați pierdut auzul, stimabile ?

Îl ignorai și de astă dată. Parcă nici nu exista.

— Îmi pare grozav de rău, ce să zic...

— Pleacă de-aici, măgarule ! îl repezii în cele din urmă.

— Aha, limba se mai învîrte, doar timpanul s-a blegit. Păcat, mare păcat ! Voiam să vă mai întreb cîte ceva.

Și mă fixa cu impertinență drept în ochi. Avea o expresie diabolică, triumfătoare. Cocea el ceva, eram sigur de asta.

— Mda, voiam să vă întreb ceva — repetă el. Cred că v-ar fi interesat întrebarea, mister Shatterhand.

Și se tot uita la mine așteptînd un răspuns. Cum eu însă continuam să tac, banditul izbucni în rîs :

— Ha-ha-ha-ha, ce priveliște rară ! Faimosul Old Shatterhand legat fedeleș de arborele morții și nemernicul de Santer plimbîndu-se liber ! Dar ceea ce urmează e și mai grozav, *sir*. Cunoașteți cumva o pădure, hm, de molizi... ? Ați auzit de Indelce-cil ?

Denumirea aceasta mă zgudui ca un șoc electric. Winnetou se referea la ea în testamentul său. Îmi venea să-l străpung pe ticălos cu privirea.

— Ia te uită, acuma parc-ar avea săbii în loc de ochi ! rîse el. Da, da, se pare că există asemenea pădure după cîte am auzit.

— Mizerabile, de unde știi ?

— Exact de-acolo de unde știu și alte nume : Te-sos. De ăsta ați auzit cumva ?

— Lua-te-ar moartea ! Am să...

— Stai, nu te pripi ! mă întrerupse el. Ce drăcie o mai fi și aia Deklil-to, sau cum îi zice ? Mi-ar plăcea să...

— Bestie ! izbucnii aproape urlînd. Ai pus mîna pe hîrtiile care...

— Ei da ! îmi rîse el în față batjocoritor.

— Le-ai furat de la Pida !

— Furat ? Auzi ce-i în stare să-mi spună ! N-am făcut decît să iau ce-mi aparține. Asta se cheamă furt ? Ei, și acum hîrtiile stau frumușel aici cu tot cu ambalaj — se făli banditul, lovindu-se cu palma de piept.

Atunci îmi ieșii complet din fire și strigai către străjeri :

— Puneți mîna pe el ! Repede ! Nu-l lăsați să fugă !

— Să mă oprească pe mine ? rînji el sărind în șa. N-au decît să încerce !

— Nu-l lăsați ! Săriți ! urlai eu. L-a prădat pe Pida ! Nu cumva să scape... nu cumva...

Glasul mi se frînse din cauza efortului meu desperat de a mă smulge din legături. Banditul o luă la goană și străjerii, deși săriseră în picioare, nu făceau decît să se uite mirați după el. Testamentul lui Winnetou, cel din urmă cuvînt al fratelui meu Winnetou fusese furat ! Și acolo, în prerie, galopa hoțul, și nimeni, absolut nimeni nu încerca măcar să-l oprească.

Îmi pierdusem complet cumpătul și trăgeam nebunește de curelele de la mîini, ce mă imobilizau lîngă trunchiul copacului. Nici nu mai țineam cont de faptul că era aproape imposibil să le rup... Nici nu mai simțeam durerea crîncenă pe care mi-o provocam la încheieturi. Mă zbăteam năprasnic, trăgeam și urlam într-una, pînă ce deodată mă prăbușii la pămînt : curelele de la mîini se rupseseră !

— *Iuf, iuf !* exclamară străjile. S-au desfăcut, s-au rupt !

Săriră amîndoi, încercînd să mă apuce, să mă țină în loc.

— Lăsați-mă, lăsați-mă în pace ! urlam eu. Nu vreau să fug ! Vreau numai să-l prind pe Santer, tîlharul, banditul care l-a jefuit pe Pida, tînărul vostru șef !

Bineînțeles că urletele mele sculară tot satul în picioare. Toată lumea se luă după mine. Era de altfel destul de ușor să mă prindă : ei, sute de inși, iar eu de unul singur și cu picioarele legate. Totuși afacerea nu se soldă fără lovituri

și cucuie. În sfîrșit, reușiră să-mi pună alte curele și să mă lege iarăși de copac.

Kiowașii, deși se aleseseră cu destui pumni din partea mea, nu păreau de loc supărați. Dimpotrivă, comentau cu admirație faptul că izbutisem să rup curelele.

— *Iuf, iuf, iuf...* le-a rupt... nici un bivol n-ar fi fost în stare... Măi, ce om !...

De peste tot auzeam asemenea comentarii pline de respect, în timp ce încheieturile de la mîini mă ardeau și mă săgetau din ce în ce mai tare : pînă a se rupe, curelele îmi sfîșiaseră carnea pînă la os.

— Ce stați și vă holbați la mine ? strigai eu către mulțimea de kiowași. Tot n-ați înțeles nimic ? Santer l-a jefuit pe Pida. Repede, urcați-vă pe cai și aduceți-l îndărăt !

Nici o mișcare. Nimeni nu catadicsi să-mi asculte îndemnul. Îmi venea să rup cerul în două ; strigam și urlam la ei — totul degeaba. În cele din urmă se găsi totuși cineva mai înțelegător. Era Pană-de-vultur. Își tăie drum pînă la mine și se interesă ce anume se întîmplase. Îi dădui repede lămuriri.

— Va să zică hîrtiile care vorbesc sînt acum ale lui Pida ? întrebă el în mod inutil.

— Firește, firește ! Doar ai fost și tu de față cînd le-a luat în primire de la mine.

— Și ești sigur că Santer a fugit cu ele și nu se mai întoarce ?

— Sigur, fără nici o îndoială !

— Atunci s-auzim ce spune Tangua. El e căpetenia și va hotărî.

— Hai, întrebați-l, dacă vreți ! Dar nu mai întîrziați, oameni buni ! Grăbiți-vă !

Și totuși Pană-de-vultur nu se grăbi. Văzînd curelele rupte, răspîndite pe jos, se aplecă, le culese, le examină îndelung și, clătinînd din cap, se adresă celorlalți :

— Pe astea le-a rupt ?

— Da.

— *Iuf, iuf !* Și un asemenea om trebuie să moară ! De ce n-ar fi și el un războinic de-al nostru, un kiowaș ! ? De ce e o față palidă ? !

Abia acum se depărtă luînd cu sine și curelele. Kiowașii îi urmară liniștiți. Rămaseră numai paznicii mei.

Așteptam cu încordare, cu neastîmpăr chinuitor, să înceapă urmărirea banditului. Dar nicăieri nici un semn! Viața satului se așeză iarăși în matca ei calmă și tăcută. Simțeam că înnebunesc. Mă rugai de paznici să se informeze, dar aceștia n-aveau voie să-și părăsească postul. Îl chemară pe un alt kiowaș și acesta le relată că Tangua nu era de acord cu urmărirea. Ce să se bată pentru niște hîrtii pe care Pida nici nu știa să le citească? N-aveau nici o valoare, nu-i erau de nici un folos!

Își poate oricine închipui cîtă mînie clocotea în sufletul meu. Scrîșneam pur și simplu din dinți de ciudă. Paznicii vedeau în ce stare sînt și mă pîndeau îngrijorați. Cît pe ce să mă smulg iarăși din legături, cu toate durerile ce-mi provoca orice mișcare... La ce puteau folosi însă toate acestea? La absolut nimic! Nu-mi rămînea decît să mă resemnez. De aceea mă liniștii în cele din urmă, cel puțin aparent, concentrîndu-mi toate gîndurile asupra felului cum aveam să evadez din captivitate. Căci nu încăpea îndoială că trebuia să fug. Și jurai în sinea mea că voi fugi trecînd peste orice obstacole.

După vreo trei ore de liniște auzii deodată țipătul unei femei. Observasem eu mai înainte că Păr-negru, ieșind din cortul ei, plecase undeva, departe. Acum se întorcea fuga și țipa. Dispăru apoi în cort și reveni însoțită de tatăl ei. Alergau amîndoi și strigau cît îi ținea gura. Kiowașii aflați prin apropiere li se alăturară imediat. Se întîmplase, probabil, ceva deosebit, poate chiar în legătură cu furtul testamentului.

Nu dură mult și Pană-de-vultur veni în mare grabă spre mine, strigînd încă de departe:

— Old Shatterhand se pricepe la multe. E și vraci sau nu?

— Da — răspunsei eu, în speranța că voi fi dezlegat ca să îngrijesc pe cineva.

— Știi să alungi bolile?

— Desigur.

— Morții știi să-i înviezi?

— Dar ce, a murit cineva? Cine?

— Fiica mea.

— Cum? Păr-negru?

— Nu ea, ci sora ei mai mare, nevasta lui Pida. Zace jos, pe pămînt, legată, nemișcată. Vraciul nostru spune că a murit. Cică a ucis-o Santer, care a furat hîrtiile. Vrei s-o aduci din nou la viață?

— Duceți-mă la ea!

Mă sloboziră de lîngă copac, dar avînd grijă să-mi lege totuși mîinile și picioarele — ce-i drept, mai puțin strîns, ca să pot umbla. Mergînd astfel, încet și bine păzit, ajunsei la cortul lui Pida. Mi se oferea deci prilejul să cunosc interiorul cortului, ceea ce-mi convenea foarte mult: știam doar că acolo se află armele mele. În fața cortului se adunaseră între timp o mulțime de bărbați, femei și copii care, privindu-mă respectuos, îmi făcură loc să trec.

Intrai în cort împreună cu Pană-de-vultur. Înăuntru se aflau Păr-negru și un bătrîn hidos, șezînd ghemuit pe vine lîngă presupusul cadavru: era onorabilul vraci. La intrarea mea, bătrînul se ridică în picioare. Îmi plimbai privirea jur împrejur și iată, da, da, colo în stînga, văzui șaua și pătura mea, iar sus, atîrnate într-un par, pistoalele și cuțitul meu de vînătoare! Era și firesc ca lucrurile să se afle aici: doar îi aparțineau acum lui Pida. Inutil să spun cîtă bucurie îmi provocă această descoperire.

— Să vadă Old Shatterhand dacă fiica mea mai poate să învie din morți — mă rugă Pană-de-vultur.

Mă lăsai în genunchi și așa, cu mîinile legate, o examinai atent. Abia după cîtva timp constatai că pulsul femeii bate totuși. Tatăl și sora ei mă priveau cu o încordare plină de teamă.

— E moartă și nimeni n-o mai poate învia! declară sentențios vraciul.

— Ba Old Shatterhand poate! i-o întorsei eu hotărît.

— Ai spus că poți? Chiar poți? întrebă radios Pană-de-vultur.

— Trezește-o, trezește-o! se rugă de mine Păr-negru, așezîndu-mi mîinile pe umăr.

— Bine, se face. O trezesc. Dar pentru asta trebuie să mă lăsați singur.

— Vrei să ieșim din cort?

— Da.

— *Iuf!* Îţi dai seama ce-mi ceri?

— Adică? făcui eu, deşi ştiam bine ce-l îngrijora.

— Aici se află armele tale. Dacă le iei şi fugi? Făgăduieşte-mi că n-ai să te atingi de ele!

Se înţelege că-mi venea greu să promit. Ce ocazie minunată! Cu ajutorul cuţitului puteam să mă eliberez din legături — apoi, înarmat cu carabina şi cu pistoalele mele, puteam să evadez fără nici un risc. Care smintit ar mai fi cutezat să-mi stea în drum?! Dar nu! S-ar fi iscat totuşi o luptă şi un tărăboi sălbatic. Şi apoi — de ce să fug folosindu-mă de leşinul unei femei?

Pe o blană, între diverse mărunţişuri de uz casnic — ace, sfredele şi alte asemenea — zării şi două-trei lame din acelea de care se servesc femeile indiene pentru a tăia tendoanele de la cusături. Aceste lame sînt de obicei foarte fine şi ascuţite. Nu-mi trebuia decît o asemenea sculă ca să-mi tai legăturile fără multă greutate şi să ajung iarăşi stăpîn pe propriile mele mişcări. De aceea îl asigurai pe Pană-de-vultur:

— N-am să mă ating de arme. Făgăduiesc. De altfel, puteţi să le luaţi cu voi.

— Nu, nu e cazul. Cînd Old Shatterhand făgăduieşte, înseamnă că se va ţine de cuvînt. Dar asta nu ajunge.

— Ce mai e?

— S-ar putea să fugi şi fără arme, aşa cum ai încercat adineauri, cînd te-ai smuls de lîngă copac. Făgăduieşti că n-ai să fugi?

— Da.

— Şi că ai să te întorci la arborele morţii, ca să te legăm din nou?

— Vă promit!

— Atunci haidem afară! Old Shatterhand nu e un mincinos ca Santer; putem avea încredere în el.

După ce părăsiră ei cortul şi rămăsei doar cu femeia leşinată, prima mea grijă fu să ascund una din acele lame într-o manşetă a cămăşii. Apoi mă ocupai de aşa-zisa moartă.

Soţul ei, Pida, plecînd la vînătoare, Santer se folosise de prilej ca să pătrundă în cort. De atunci trecuse destulă

vreme şi iată că femeia încă mai zăcea fără cunoştinţă. Nu se putea, deci, să fi leşinat doar datorită unui şoc psihic; cu siguranţă că fusese lovită. Îi săltai capul şi descoperii în creştet o umflătură serioasă. Apăsai, şi femeia scoase un geamăt de durere. Repetînd apăsarea, o făcui să deschidă ochii. Se uită la mine mai întîi buimacă, apoi privirea i se limpezi.

— Old Shatterhand — şopti ea.

— Mă cunoşti?

— Da, te cunosc.

— Fii tare, să nu adormi şi să mori din nou! Adu-ţi aminte ce s-a întîmplat!

Teama că va muri dacă nu-şi forţează memoria o făcu să se concentreze la maximum. Îşi duse mîna la umflătura de la cap şi spuse:

— Eram singură.... A intrat şi mi-a cerut punga cu „medicamente"... I-am dat-o... Atunci m-a lovit.

— Unde-i punga? Mai este?

Privi spre un ungher unde era înfiptă o prăjină şi constată speriată:

— *Iuf!* Nu mai e! A furat-o! M-a lovit, am căzut şi... nu mai ştiu nimic.

Atunci îmi amintii că Pida îmi spusese în ajun unde şi-a ascuns hîrtiile, şi anume în punga cu „medicamente". Iar azi, înainte de a fugi, Santer se lăudase că le are cu ambalaj cu tot, în buzunarul de la piept. Furase aşadar punga în care era şi testamentul. Pentru Pida, tînărul şef, pierderea pungii echivala cu o catastrofă. Ar fi trebuit să plece imediat în urmărirea hoţului şi să-şi redobîndească amuletele.

— Poţi să te ţii aşa, trează? Te ajută puterile? Sau ai să mori iar? o întrebai pe femeie.

— Nu mai mor — mă asigură ea. M-ai adus iar la viaţă. Îţi mulţumesc.

Mă ridicai şi dădui la o parte perdeaua ce masca intrarea în cort. Afară, tatăl şi sora bolnavei, precum şi o mulţime de kiowaşi aşteptau rezultatul vrăjitoriei mele.

— Intraţi! îi poftii eu. Moarta a înviat!

Nu mai e cazul să descriu bucuria ce o răspîndiră aceste cuvinte. Toţi, în cap cu Pană-de-vultur şi fiica lui me-

zină, erau convinşi că săvîrşisem o minune. Iar eu nu aveam nici un interes să-i contrazic. Fireşte că nu-i recomandai pacientei decît nişte comprese reci, dînd indicaţii cum să fie pregătite şi aplicate.

Pe cît era de mare bucuria kiowaşilor în legătură cu „învierea" din morţi, pe atît de crîncenă furia lor împotriva hoţului care furase punga cu „medicamente". Desigur că faptul fu adus la cunoştinţa lui Tangua, care ordonă imediat ca o trupă de războinici să-l urmărească pe bandit. În acelaşi timp cîţiva cercetaşi plecară să-l caute pe Pida. Iar eu, condus de Pană-de-vultur, mă îndreptai iarăşi spre arborele morţii, de care bătrînul mă legă foarte meticulos. Era plin de laude pentru mine şi-mi arăta o recunoştinţă fără margini. Dar, fireşte, în felul său indienesc.

— Îţi vom pregăti chinuri şi mai grozave decît aveam de gînd — mă asigură el. Nimeni pe lume nu va fi pătimit cît ai să pătimeşti tu. Astfel, cînd ai să ajungi sus, în veşnicele plaiuri ale vînătoarei, vei fi cel mai cu vază şi mai cinstit dintre toţi albii care au pătruns acolo.

„Foarte plăcut, n-am ce zice" — gîndii în sinea mea. Lui, însă, îi spusei cu glas tare :

— Dacă l-aţi fi urmărit pe Santer cînd v-am cerut eu, acum banditul ar fi fost în mîinile voastre. Aşa, însă, cred c-o să vă scape.

— Îl prindem noi ! A lăsat urme foarte desluşite.

— Eh, dacă m-aş putea lua şi eu după el !

— Asta se poate.

— Cum ? Doar sînt prizonier, sînt legat !

— Poţi să pleci călare împreună cu Pida. Numai să făgăduieşti că vii înapoi, ca să te supunem caznelor. Vrei ?

— Nu. Dacă e să mor, atunci să se întîmple cît mai repede. Nu mai am răbdare să aştept.

— Eşti un mare viteaz, asta o ştie toată lumea. Numai un viteaz ca tine vorbeşte aşa. Kiowaşilor le pare foarte rău că nu eşti unul de-ai lor.

Pană-de-vultur plecă fără ca eu să-i fi mărturisit că regretul lor nu găsea de fapt nici un ecou în sufletul meu insensibil şi că nutream speranţa să-i părăsesc pe toţi

aceşti admiratori ai mei chiar în noaptea următoare. Şi încă fără să-mi iau rămas bun !

Pida fu repede găsit şi se întoarse în goana mare pe calul lui înspumat. Intră mai întîi în cortul lui, apoi în cel al bătrînului. Pe urmă veni spre mine. Părea cît se poate da calm, dîndu-şi desigur multă osteneală ca să-şi ascundă tulburarea inimii.

— Old Shatterhand a trezit-o din morţi pe soţia mea dragă şi i-a dat din nou viaţă. Îţi mulţumesc. Ai aflat cu de-amănuntul cum s-au petrecut lucrurile ?

— Da. Cum se simte nevastă-ta ?

— O doare capul, însă apa rece îi mai domoleşte durerile. Se va face bine curînd. În schimb, sufletul meu e bolnav şi nu poate fi tămăduit pînă nu-mi recapăt punga cu „medicamente".

— De ce n-aţi ţinut seama de cuvîntul meu ?

— Old Shatterhand are totdeauna dreptate. Dacă războinicii noştri l-ar fi ascultat măcar azi şi s-ar fi luat de îndată pe urmele hoţului, atunci l-am avea de mult aici.

— Pida vrea să plece şi să-l caute ?

— Da. Trebuie să plec în mare grabă şi am venit să-mi iau rămas bun de la tine. Acum iarăşi va trece o bucată de timp pînă să te omorîm, deşi, după cîte mi-a spus Pană-de-vultur, ai vrea să mori cît mai curînd. Ce să-i faci, trebuie să mai rabzi pînă mă-ntorc.

— Aştept cu plăcere !

O spusesem cu toată sinceritatea. El însă se simţi dator să mă consoleze cît de cît :

— Cred că nu e prea uşor să-ţi aştepţi atîta vreme sfîrşitul, să stai mereu cu moartea în faţă. Dar am poruncit să ţi se facă aşteptarea mai plăcută. Dac-ai vrea să-mi asculţi propunerea, ţi-ar fi şi mai uşor...

— Despre ce-i vorba ?

— Vino cu mine !

— Vin, cum să nu !

— *Iuf* ! Asta-i bine. Cu ajutorul tău nu mai încape îndoială că voi pune mîna pe hoţ. Te dezleg chiar acum şi-ţi dau înapoi armele.

— Stai ! Încă nu ! Am şi eu o dorinţă.

— Spune.

— Merg cu tine dacă mă eliberați cu totul.
— *Iuf !* Nu se poate !
— Atunci rămîn aici.
— Te eliberăm pentru cît durează drumul. Pe urmă, însă, te întorci ca să-ți împlinești soarta. Nu-ți cerem decît să ne dai cuvîntul că nu vei fugi pe drum.
— Va să zică, mă luați cu voi numai pentru că știți că ochiul meu descoperă orice urmă ? Vă mulțumesc. Mai bine rămîn pe loc. Old Shatterhand nu e un copoi, o javră pe care o folosești la vînat.
— Mai gîndește-te, totuși.
— N-am ce mă gîndi !
— Hai, cumpănește bine. Fără ajutorul tău s-ar putea să nu-l prindem pe hoț. Și atunci punga mea...
— Mie, dac-ar fi, nu mi-ar scăpa nici în gaură de șarpe. Dar nu eu sînt păgubitul, ci tu. Caută-l deci, prinde-l !
Fără să înțeleagă încotro bat, Pida dădu dezamăgit din cap și rosti cu resemnare :
— Te-aș fi luat cu dragă inimă drept mulțumită că ai întors-o de la moarte pe soția mea. Dar dacă nu vrei, n-am ce face.
— Mulțumești-mi într-alt chip. Aș avea, de pildă, o rugăminte.
— Te ascult.
— Bănuiesc ceva în legătură cu cei trei albi care l-au însoțit pe Santer. Unde se află acum ?
— Sînt la ei în cort.
— Liberi ?
— Ba nu. I-am legat. Doar sînt prieteni cu hoțul !
— Păi, ce vină au ei ?
— Și ei întreabă tot așa. Însă Santer, fiind dușmanul nostru, înseamnă că și prietenii lui trebuiesc socotiți dușmani. Vor fi legați la arborele morții și vor muri o dată cu tine.
— Să știi că ei habar n-au avut de isprava lui Santer.
— Asta nu ne privește. De ce nu te-au ascultat măcar pe tine ? Doar i-ai sfătuit ce și cum.
— Pida, tînărul, viteazul și preacinstitul șef al kiowașilor, să-și plece urechea la cele ce-i spun : eu va trebui

să mor, dar nu mă rog pentru viața mea. În schimb, vă cer să-i iertați pe acești oameni.
— *Iuf !* Și ce să facem ?
— Să le dați drumul.
— Cum adică, să-i las să plece cu caii și cu armele lor ?
— Lasă-i, drept răsplată că ți-am înviat soția care zici că ți-e dragă.
Se întoarse cu spatele la mine. Înțelegeam că se află pradă unui cumplit zbucium sufletesc. După un răstimp, mi se adresă din nou :
— Old Shatterhand nu seamănă cu celelalte fețe palide, nici cu alți oameni. De aceea e greu să-l înțelegi. Dacă s-ar fi rugat pentru el, poate că i-am fi dat un prilej de scăpare încercîndu-l în luptă cu cei mai viteji și mai tari războinici ai noștri. Însă el nu cere să-i schimbe soarta. Doar pentru alții se roagă.
— E adevărat. Și mă mai rog încă o dată pentru ei.
— Bine, să fie liberi ! Dar atunci să ne înțelegem asupra unui lucru.
— Să aud.
— Tu îți pierzi astfel dreptul la orice îngăduință, ca și la orice răsplată pentru învierea soției mele. Adică nu-ți mai rămîn dator cu nimic.
— Fie și așa ! Sîntem chit.
— Am să-i eliberez, dar de umilire n-am să-i scap. Destul că nu te-au ascultat la timpul cuvenit. Să vină deci la tine și să-ți mulțumească. *Howgh !*
Și Pida se depărtă. Îl văzui apoi intrînd în cortul tatălui său care trebuia firește informat asupra discuției. După puțin ieși din nou și se pierdu printre arbori, revenind în cele din urmă cu cei trei albi care își purtau caii de dîrlogi. Pida întinse brațul în direcția mea, dar fără să se apropie.
Gates, Clay și Summer încălecară și veniră spre mine cu niște mutre de autentici pocăiți.
— Mister Shatterhand — începu primul — am auzit ce s-a întîmplat. E oare atît de grav cînd dispare o biată pungă umplută cu cine știe ce leacuri băbești ?
— Întrebarea dumitale confirmă faptul că habar n-aveți de datinile pieilor-roșii. Pierderea pungii cu „medica-

mente" e tot ce poate fi mai grav pentru un războinic indian. Măcar atîta s-ar fi cuvenit să știți.

— *Well!* Acuma pricep de ce s-a înfuriat Pida atît de tare de a pus să ne lege numaidecît. Ce-o să mai pățească Santer cînd l-or prinde!

— Nici nu merită altceva. Ei, acum recunoașteți că banditul plănuia să vă ducă de nas?

— Pe noi? Ce ne pasă nouă de punga aia?

— Ba ar trebui să vă pese mult de tot! Aflați că în pungă se află hîrtiile pe care ținea el să le aibă.

— Și ce ne interesează pe noi hîrtiile?

— Acolo e descris exact locul unde se află nuggeții.

— Ei, al dracului! Vorbiți serios?

— Cît se poate de serios.

— Și dacă totuși vă înșelați?

— Nici gînd. Doar le-am citit cu ochii mei!

— Va să zică, știți și dumneavoastră locul?

— Firește.

— Păi, spuneți-ne și nouă! O să-l ajungem din urmă pe Santer și-i luăm aurul de sub nas!

— Nu sînteți voi făcuți pentru așa ceva. Și-apoi, dacă nu m-ați crezut mai înainte, ce vă face să-mi dați crezare tocmai acum? Adevărul e că Santer v-ar fi folosit numai drept copoi care să adulmece vulpea de aur, după care v-ar fi împușcat. Acum, însă, se poate lipsi de ajutorul vostru și nici nu-și mai bate capul cum să vă înlăture, fiindcă știe că indienii, socotindu-vă complicii lui, vă vor trata ca pe niște dușmani.

— De necrezut! Se pare că numai datorită dumneavoastră am fost eliberați... Așa ne-a spus Pida.

— S-ar putea. În orice caz, vă aștepta tortura și moartea alături de mine.

— Și ați intervenit pentru noi?... Dar cu dumneavoastră cum rămîne? Ce se întîmplă?

— Ce să se întîmple? O să mă tortureze și atît.

— Și va fi să muriți?

— *Yes.*

— Ne pare rău, *sir*, ne pare foarte rău. N-am putea să vă ajutăm în vreun fel?

— Mulțumesc, mister Gates. În cazul meu orice ajutor e de prisos. Vedeți-vă de drum și povestiți pe unde treceți că Old Shatterhand s-a dus dintre vii, că a murit printre kiowași la stîlpul torturii.

— Tragică veste! Aș prefera să le duc oamenilor un mesaj mai plăcut în legătură cu persoana dumneavoastră.

— Ai fi putut să-l duci, dacă nu mă mințeai la Mugworthills. Atunci kiowașii n-ar mai fi pus mîna pe mine. De fapt, și dumneata ești vinovat pentru moartea atît de oribilă și de grea care mă așteaptă. Ei haide, plecați de-aici!

Gates se cam fîstîcise; nu știa ce să răspundă. Clay și Summer, care stătuseră ca muții, păreau și mai încurcați. Pînă la urmă tustrei găsiră cu cale să se cărăbănească. De fapt, nici nu-mi mulțumiră măcar. Atîta doar că, ajunși la oarecare depărtare, mai întoarseră o dată capetele și mă răsplătiră cu niște priviri idioate și rătăcite.

Abia plecară ei, că și Pida ieși călare din sat, fără să se uite barem în direcția mea. Și pe bună dreptate. Doar eram chit! Dînsul credea că la întoarcere mă va găsi tot aici, legat de copac. Eu, în schimb, eram convins că, dacă se ținea mereu după Santer, aveam să-l revăd fie la Rio Pecos, fie și mai departe, la Sierra Rita. Cine urma să aibă dreptate? El sau eu?

Cînd Păr-negru îmi aduse mîncarea de prînz, mă interesai cum îi merge pacientei mele și aflai cu bucurie că durerile de cap scădeau din intensitate. Fata, drăguța de ea, mă hrăni cu atîta sîrg, încît mă văzui nevoit să-o refuz pînă la urmă; nu mai încăpea în mine friptura. Cînd să plece, Păr-negru mă învălui într-o privire plină de compasiune. Ochii îi erau umezi. Vedeam că o apasă ceva pe suflet, dar se sfia să vorbească fără îndemnul meu. De aceea o încurajai:

— Tînăra mea soră vrea să-mi spună ceva?

— Old Shatterhand n-a făcut bine — îmi reproșă ea.

— În ce privință?

— Mai bine ar fi plecat cu Pida.

— N-aveam de ce să plec.

— Ba Old Shatterhand avea de ce! El așteaptă să moară mîndru și neînfricat la stîlpul caznelor. Dar Păr-negru crede că e totuși mai bine să trăiești decît să mori.

— Așa e. Numai că trebuia să mă întorc și să mă las ucis.

— Pida nu putea să nu ceară acest lucru. Pînă la urmă însă, cine știe dacă Old Shatterhand nu s-ar fi înfrățit cu el fumînd pipa păcii !

— Și dac-am fi fumat, crezi că m-ar fi scăpat el de la moarte ?

— Da.

— Pesemne că ai dreptate. Eu însă trebuia să fac ce am făcut. Spune-mi : dorești cu tot dinadinsul ca eu să rămîn în viață ?

— Doresc — recunoscu ea cu sinceritate. Doar ai în-viat-o pe sora mea !

— Atunci nu-ți mai face griji. Old Shatterhand știe totdeauna cum să se descurce.

Rămase o clipă pe gînduri, aruncă apoi o privire piezișă paznicilor și făcu un gest nervos. O înțelesei. Dorea să-mi vorbească despre evadare și nu putea. Îi vorbii eu zîmbind :

— Ochii tinerei mele surori sînt frumoși și limpezi. Old Shatterhand vede prin ei inima și gîndurile tale.

— Le vede cu adevărat ?

— Desigur. Și gîndurile tale se vor împlini.

— Cînd ?

— Foarte curînd.

— Împlinească-se ceea ce spui. Păr-negru va avea o mare bucurie.

Acest scurt schimb de cuvinte îi ușură inima și-i dădu curaj. Seara, în timpul cinei, fata riscă și mai mult. Ca și în ajun, focurile ardeau în fața corturilor, dar dincoace, pe sub arbori, era întuneric beznă. În timp ce mă hrănea, întinzîndu-mi cîte o bucată de friptură în vîrful cuțitului, fata se apropie mult de mine. La un moment dat, mă călcă pe picior, atrăgîndu-mi atenția asupra celor ce avea să-mi spună și-mi vorbi apăsat, cu tîlc :

— Old Shatterhand n-a mîncat destul. O să-i fie foame. Poate mai dorește ceva ? Sînt gata să-i aduc.

Paznicii nu se sesizară de aceste vorbe. Eu însă le descifrai imediat tîlcul. Trebuia să-i răspund referindu-mă foarte firesc la mîncare, dar indicîndu-i de fapt un obiect

de care aș fi avut nevoie ca să-mi asigur posibilitatea unei evadări. Păr-negru se oferea să mi-l aducă.

— Sora mea e bună cu mine și-i mulțumesc — rostii eu pe un ton cît se poate de firesc. Mie însă nu-mi mai trebuie nimic, sînt îndestulat. Cum îi mai merge soției lui Pida, tînăra căpetenie a kiowașilor ?

— O doare din ce în ce mai puțin, dar mai trebuie legată la cap cu cîrpe reci.

— Foarte bine ! Să i se dea îngrijire. Cine stă lîngă ea de obicei ?

— Eu.

— Și deseară ?

— Tot eu.

— Dar nici noaptea nu trebuie părăsită !

— Stau eu toată noaptea.

Glasul îi tremura. Înțelesese.

— Va să zică, stai cu ea pînă dimineața. Și pe urmă mai treci pe-aici ?

— Trec. O să ne revedem...

Și plecă. Gardienilor le scăpase total sensul discuției noastre.

Trebuia deci, după ce îmi voi fi tăiat legăturile cu ajutorul lamei, să mă strecor în cortul lui Pida și să iau de acolo lucrurile ce-mi aparțin. Cu siguranță că Păr-negru avea să mă aștepte în cort. Faptul mă bucura, dar naștea în același timp unele complicații. Dacă-mi luam armele și celelalte lucruri de față cu cele două surori, atunci a doua zi ar fi fost aspru dojenite. Pentru a nu mă da de gol, ele trebuiau să tacă mîlc — deși datoria lor era să dea alarma, să strige după ajutor. Cum aveam să rezolv problema ? Numai determinîndu-le să se lase legate de mine. Apoi, după ce voi fi plecat, surorile n-aveau decît să țipe și să se zbată în toată legea și să povestească, îngrozite, că apărusem pe furiș în cortul lor și că le lovisem, năucindu-le dintr-un pumn. Kiowașii le-ar fi crezut cu siguranță : doar eram renumit în ce privește metoda cu pumnul. Că și nevasta lui Pida va fi de acord cu acest șiretlic, nu mă îndoiam de vreme ce mă socotea salvatorul ei.

Mă mai frămînta încă o problemă cît se poate de serioasă. Oare carabina mea să fi rămas în cort ? Oare Pida, care îi cunoştea valoarea, n-o fi luat-o cu el ? Pe de altă parte însă, tînărul şef nu ştia s-o mînuiască şi nici nu venise la mine că să-i explic mecanismul înainte de a pleca. Ce era mai probabil : s-o fi luat sau nu ? Trebuia văzut la faţa locului. Dacă n-o găseam, atunci, pînă a mă ocupa de urmărirea lui Santer, trebuia să-mi regăsesc această armă de mare preţ.

În fine, sosi şi garda de noapte, dirijată personal de Pană-de-vultur. Serios, dar nu fără simpatie pentru mine, bătrînul mă dezlegă cu mîinile lui, temîndu-se ca nu cumva ceilalţi umblînd mai brutal, să-mi deschidă iar rănile de la încheieturi. Mă culcai în ţarcul meu şi, fără să observe nimeni, trăsei afară lama ascunsă în manşeta de la mîneca stîngă. Îmi întinsei apoi braţul stîng ca să mi-l lege de un par. Cînd îmi petrecură cureaua, făcui ca şi cum m-ar durea cumplit şi dusei repede mîna la gură, în timp ce cu dreapta încă liberă tăiai legătura respectivă aproape complet.

— Bagă de seamă ! îl dojeni Pană-de-vultur pe unul din kiowaşi. I-ai atins rana. O să-l chinuim noi la timpul cuvenit ; acum n-are nici un rost !

Profitînd de acest moment, lăsai lama să cadă într-un loc ce-l alesesem dinainte, aşa fel încît s-o pot apuca mai tîrziu cu mîna stîngă. Kiowaşii îmi legară apoi şi mîna dreaptă, şi picioarele. Ca şi în seara precedentă, mă înveliră cu o pătură şi alta mi-o puseră sub cap. Totul fiind gata, Pană-de-vultur vorbi într-un fel cît se poate de liniştitor pentru mine :

— Înainte Old Shatterhand a putut să se smulgă de-aici cît de cît, dar acum ,cu rănile astea la încheieturi, nici gînd să mai rupă curelele !

După care bătrînul plecă, iar străjerii se aşezară chiar la picioarele mele.

Sînt oameni care, în clipe de mare cumpănă, abia dacă îşi pot stăpîni nervii. Eu însă îmi păstram calmul dintotdeauna. Cred că eram chiar mai liniştit ca oricînd. Trecu o oră şi încă una. Focurile se stinseră pe rînd ; numai cel din faţa cortului lui Tangua mai stăruia. Noaptea se lăsase răcoroasă şi paznicii şedeau ghemuiţi, cu genunchii strînşi la gură. Dar poziţia fiind mai incomodă, se lungiră la un moment dat cu capetele spre mine. Atunci... o smucitură scurtă şi cureaua din stînga, aproape tăiată, se rupse de tot. Îmi eliberasem deci mîna stîngă. O întinsei uşurel şi, pipăind, găsii lama. Apoi, răsucindu-mă puţin într-o parte — ceea ce înainte n-ar fi fost de loc cu putinţă — îmi strecurai mîna stîngă pe sub pătură pînă izbutii să tai şi cureaua ce-mi imobiliza dreapta. În fine, nu mai era mult. Mă socoteam ca şi salvat !

Şi acum, picioarele... Dar străjerii ? Oare dorm ? Mă mişcai anume, o dată şi încă o dată. Păreau că dorm şi că nu aud nimic...

Fie ce-o fi !... Dădui pătura la o parte şi mă ridicai în capul oaselor... Într-adevăr, flăcăii dormeau buştean. Două tăieturi repezi şi gata : liber ! Apoi cîte un pumn zdravăn în capetele străjerilor ! Bieţii kiowaşi, nici nu se mai deşteptară din somn. Îi legai cu bucăţile de curea ce le aveam la îndemînă, rupsei două colţuri din pătură şi le băgai la amîndoi în gură, drept căluşe ca să nu poată alarma satul cînd se vor trezi. Calul, credinciosul meu prieten, venise şi în seara aceea să se culce lîngă mine. Deci totul era în ordine.

Mă ridicai şi-mi dezmorţii mădularele. Cît de bine-mi făcea ! Pornii apoi tîrîş de la copac la copac, de la cort la cort. Nimeni nu se mişca în tot satul. Ajunsei astfel cu bine la cortul lui Pida. Cînd să intru, auzii în stînga mea un zgomot uşor. Trăsei cu urechea. Se apropiau de mine nişte paşi mărunţi. Şi cine credeţi că era ?

— Păr-negru ! şoptii eu.

— Old Shatterhand ! se auzi vocea ei reţinută.

Mă ridicai de la pămînt şi o întrebai.

— De ce nu stai în cort ?

— Nu e nimeni înăuntru. Ştii, ca să nu ne certe mîine, am dus-o pe sora dincolo, în cortul tatii. Cică s-o îngrijesc mai bine.

O, viclenie femeiască, multe mai eşti în stare să inventezi !

Şi lucrurile mele unde sînt ?

— Aici, la locul lor.

— Le-am văzut eu azi atîrnate sus. Dar puștile ?
— Sub așternutul lui Pida. Cal ai ?
— Îl am pe-al meu ; mă așteaptă. Dragă Păr-negru, ai fost tare bună cu mine ! S-ar cădea să-ți mulțumesc pentru multe, pentru foarte multe...
— Old Shatterhand a fost bun cu toți... Ai să te mai întorci pe la noi ?
— Cred că da. Am să mă întorc cu Pida, care va fi să-mi fie frate și prieten.
— Te duci după el ?
— Da. Vreau să-l găsesc.
— Dar să nu-i spui că am vreun amestec în fuga ta. Numai sora mea și cu mine să cunoaștem această taină.
— ...Dă-mi mîna să-ți mulțumesc !
Mi-o întinse, vorbind cu gingășie și sfială :
— Fie ca toate să-ți meargă din plin ! Acum trebuie să plec ; sora va fi îngrijorată.
Se smulse înainte de a-i fi putut duce mîna la buzele mele și dispăru. Copilă indiană, dragă și bună copilă !
Intrai repede în cort și în primul rînd îmi căutai armele. Erau într-adevăr sub așternut, învelite într-o pătură. Le scosei afară și mi le atîrnai de umăr. Se aflau în cort și pistoalele, și cuțitul meu de vînătoare, precum și harnașamentul întreg. După numai cinci minute părăseam cortul și mă întorceam la arborele morții ca să-mi înșeuez calul. Mă aplecai asupra celor doi paznici : se treziseră între timp.
— Războinicii kiowașilor n-au avut noroc — le vorbii eu în șoaptă. Ei nu-l vor vedea niciodată pe Old Shatterhand cum se chinuie și piere la stîlpul caznelor. Acum mă duc în ajutorul lui Pida. Trebuie să-l prind pe Santer, tîlharul și ucigașul care ne-a scăpat din mîini. Iar cu tînăra voastră căpetenie să știți că am să mă port ca un frate. Poate să ne întoarcem chiar împreună. Faceți ca Tangua să afle cele ce vă spun. Să nu-și facă griji în legătură cu fiul său, căci am să-l ocrotesc. Fiii și fiicele kiowașilor mi-au arătat multă prietenie. De aceea le datorez mulțumiri. Spuneți-le că n-am să-i uit niciodată. *Howgh !*
Luînd calul de dîrlogi, mă depărtai tiptil ; mergeam deocamdată pe jos, ca să nu trezesc pe nimeni din somn.

Abia mai încolo urcai în șa și mă îndreptai prin prerie spre miazăzi...
Știam că Santer o luase spre Rio Pecos și atît îmi era de ajuns. De unde știam că o apucase într-acolo ? Din testamentul lui Winnetou !
Fragmentul pe care izbutisem să-l citesc conținea trei denumiri în apașă. Pe una din ele, Indelce-cil, banditul o înțelesese. Dar celelalte două — Te-șoș și Deklil-to — îi erau total necunoscute. Și chiar dac-ar fi priceput sensul cuvintelor, încă nu putea ști unde se găsesc de fapt „Stînca ursului“ și „Apa întunecată“. Acestea se aflau departe, dincolo de Sierra Rita, pe unde trecusem o singură dată cu Winnetou. Noi înșine botezasem astfel stînca și apa cu pricina, încît nimeni nu știa la ce puncte se referă aceste denumiri — în afară de mine și de doi apași care ne însoțiseră atunci și care, îmbătrînind între timp, nu se mai urneau din satul lor de lîngă Rio Pecos. Deci, ca să dezlege misterul, Santer trebuia să-i caute pe ei.
Dar de unde să afle Santer că tocmai acești bătrîni erau singurii deținători ai secretului ? Nimic mai simplu. Orice apaș l-ar fi îndreptat spre ei ; pentru că toți știau denumirile respective, precum și întîmplarea ce o trăisem atunci ; doar că nimeni nu călcase vreodată pe-acolo, în afara celor doi bătrîni. Eram deci sigur că Santer, la îndemnul celorlalți apași, li se va adresa lor.
Dar printre apași se găseau și unii care știau că Santer fusese dușmanul lui Winnetou, că-i omorîse pe Inciu-ciuna și Nșo-ci. Avea el să riște într-atît și să se arate chiar în satul lor ?
De ce nu ? De dragul aurului, banditul riscă orice. La nevoie recurge la tot soiul de șiretlicuri. Chiar și testamentul furat îl putea scoate din cele mai grele încurcături, servindu-i de legitimație. Căci pe plicul de piele Winnetou își crestase totemul său.
Planul meu era să ajung la apași înaintea lui Santer, pentru ca, preveniți din timp, aceștia să pună mîna pe bandit de îndată ce-ar fi apărut. Era cea mai bună soluție, mai ales că mustangului meu iute ca vîntul nu i-ar fi fost prea greu să cîștige întrecerea cu calul lui Santer.

Planul acesta mă scutea totodată de căutarea urmelor, ceea ce ar fi însemnat multă risipă de timp.

Din nefericire, încă de a doua zi calul meu începu să șchiopăteze și mă căzneam în zadar să descopăr cauza. Abia a treia zi observai la picior o inflamație provocată de un spin. Îi scosei, ce-i drept, spinul din picior, dar incidentul mă și întîrziase rău de tot. Era aproape sigur că nu-l mai puteam întrece pe bandit, ba că aveam să ajung chiar mult în urma lui.

Încă înainte de Rio Pecos, pe cînd străbăteam o savană aproape lipsită de vegetație, apărură deodată doi călăreți venind în direcția mea. Erau indieni. Văzîndu-mă de unul singur, nu se sfiiră să-și continue drumul. Ajunși în dreptul meu, unul din ei își agită pușca deasupra capului și, strigîndu-mă pe nume, se apropie în galop. Era Yato-ka, adică „Picior-sprinten“, un războinic apaș cu care mă cunoșteam. Pe celălalt nu-l întîlnisem pînă atunci. După un schimb de saluturi, mă adresai amîndurora :

— După cîte văd, frații mei nu se află nici pe picior de război, nici pe drum de vînătoare. Atunci încotro graba ?

— Mergem spre miazănoapte, în munții Ventrei-Mari, ca să cinstim mormîntul lui Winnetou, căpetenia noastră — răspunse Yato-ka.

— Va să zică, ați aflat de moartea lui ?

— Am aflat acum cîteva zile. Îți închipui ce jale și ce bocet a fost peste tot !

— Știu frații mei că eu am fost de față la moartea lui Winnetou ?

— Da, știm. Old Shatterhand ne va povesti totul și ne va călăuzi apoi în luptă ca să răzbunăm moartea viteazului conducător.

— Despre asta o să mai vorbim. Și ați plecat numai așa, în doi, spre miazănoapte ? Doar e drum pînă acolo, nu șagă !

— Noi sîntem iscoade, pentru că potăile alea de comanși iar au dezgropat securea războiului. Frații noștri ne urmează de departe.

— Cîți ?

— De cinci ori cîte zece.

— Cine vă conduce ?

— Til-Lata, „Mîna-sîngeroasă“, pe care l-am ales căpetenie.

— Îl cunosc. E cel mai vrednic și mai potrivit pentru rangul de căpetenie. Ați văzut cumva vreun călăreț străin ?

— Am văzut unul.

— Cînd ?

— Chiar ieri. Era o față palidă. Ne-a întrebat de Te-șoș și l-am îndrumat spre pueblo, la bătrînul Inta.

— *Iuf !* făcui eu ca indienii. E tocmai omul pe care-l caut. Dînsul l-a ucis pe Inciu-ciuna. Trebuie să-l prind !

— *Iuf, iuf !* repetară amîndoi apașii cu ciudă. Și noi nici n-am știut ! L-am lăsat să-și vadă de drum !

— Nu face nimic. Bine că l-ați văzut. Acuma, însă, faceți cale-ntoarsă ! Haideți ! Vă conduc eu mai tîrziu în munții Ventrei-Mari.

— Bine, ne întoarcem ! consimți Yato-ka. Trebuie să-l prindem pe ucigaș !

Pornirăm deci tustrei spre Rio Pecos.

După cîteva ore de călărie ajunserăm la rîu și, traversîndu-l, ne continuarăm drumul de-a lungul malului. Între timp, le povestii celor doi războinici întîlnirea mea cu Santer la Nugget-tsil, precum și celelalte întîmplări trăite printre kiowași.

— Va să zică Pida, tînăra căpetenie, îl urmărește pe mișel ? întrebă Yato-Ka.

— Întocmai.

— De unul singur ?

— Înaintea lui a plecat și o ceată de războinici trimisă de Tangua. Cred că trebuie s-o fi ajuns repede din urmă.

— Știi cîți războinici erau ?

— I-am văzut la plecare. Erau zece. Acum, cu Pida, sînt unsprezece.

— Numai atîția ?

— Doar n-or fi prea puțini pentru urmărirea unui singur fugar ! Mai degrabă sînt prea mulți.

— *Iuf !* Fiii apașilor se vor bucura grozav ; o să-l prindem pe Pida împreună cu războinicii lui și o să-i legăm pe toți la stîlpul caznelor.

— Ba n-o să-i legați ! rostii ferm.

— Nu ? Crezi c-o să ne scape ? Păi Santer a plecat spre satul nostru, iar kiowaşii vin pe urmele lui ; aşa că putem să-i prindem.

— De asta sînt convins. Dar n-o să-i legaţi la stîlpul caznelor.

— Nu te înţeleg. Doar sînt duşmani ! Şi pe tine au vrut să te omoare.

— Ba s-au purtat omeneşte. Şi să ştii un lucru : cu toate că potrivit obiceiului, se pregăteau să mă omoare, totuşi Pida mi-e prieten !

— *Iuf !* făcu Yato-ka. Old Shatterhand nu s-a schimbat de loc ; îşi cruţă şi acum duşmanii. Dar va fi oare şi Til-Lata de aceeaşi părere ?

— N-am nici o îndoială.

— Nu uita că Til-Lata a fost întotdeauna un războinic viteaz, iar acum e căpetenia apaşilor ! El trebuie să arate că merită a fi în fruntea războinicilor săi. Aici nu prea încape mila.

— Oare nu sînt şi eu o căpetenie a voastră ?

— Da, Old Shatterhand e căpetenie.

— Şi n-aş fi ajuns eu oare, încă înaintea lui Til-Lata, să conduc întregul vostru neam ?

— Adevărat, chiar cu mult înainte.

— Atunci va trebui să mă asculte. Dacă-i prindeţi pe kiowaşi, Til-Lata n-o să le facă nimic. Aceasta mi-e dorinţa.

Poate că apaşul ar mai fi înşirat unele argumente contra, dar deodată atenţia noastră fu atrasă de nişte urme care veneau dinspre stînga, unde albia rîului era mai uşor de trecut şi se înşirau pe mal paralel cu direcţia pe care ne mişcam noi. Bineînţeles că descălecarăm ca să le cercetăm mai îndeoaproape. Călăreţii cu pricina trecuseră în şir indian pentru a nu-şi divulga numărul ; se deplasau deci cu mare precauţie, ştiindu-se pe teritoriu duşman. Deşi nu puteam stabili numărul călăreţilor, bănuiam totuşi că e vorba de Pida şi de kiowaşii lui.

După puţin ajunserăm într-un loc unde călăreţii se opriseră părăsind ordinea strictă de pînă atunci. Izbutii astfel să desluşesc urmele a unsprezece cai. Aşadar, nu mă înşelasem.

— Războinicii voştri vin încoace, spre rîu ? îl întrebai pe Yato-ka.

— Da, se vor întîlni deci cu kiowaşii. Aceştia sînt numai unsprezece, pe cînd ai noştri sînt de cinci ori zece.

— Şi la ce depărtare se află ?

— Cînd te-am întîlnit, erau cam la o jumătate de zi în urmă.

— Iar kiowaşii, după cum se vede, sînt numai la o jumătate de ceas înaintea noastră. Hai să grăbim şi să-i ajungem pînă nu se vor întîlni cu fraţii tăi. Să dăm pinteni cailor !

Cei doi apaşi nu se împotriviră. Galoparăm deci pe urmele călăreţilor lui Pida. Aceştia erau încă prea departe ca să ne observe. Dar cînd ne apropiarăm, îşi întoarseră capetele şi ne recunoscură imediat. Pida răcni speriat, înfigîndu-şi călcîiele în burta calului...

— Stai, Pida ! Nu te teme ! îi strigai cît putui de tare. Mă pun chezaş pentru tine în faţa apaşilor !

Cu toată spaima ce-i provocasem, tînărul păru să aibă încredere în spusele mele. Îşi struni calul, dînd şi celorlalţi kiowaşi ordin de oprire... Pe măsură ce mă apropiam de el, observam din ce în ce mai clar cît de uluit era de neaşteptata-mi apariţie. Cel puţin oamenii săi încremeniseră de-a binelea.

— Old... Shat... terhand ! făcu tînăra căpetenie. Old... Shat... terhand e liber ! Cine ţi-a dat drumul ?

— Nimeni. M-am dezlegat singur.

— *Iuf, iuf, iuf !* Asta nu se poate !

— Ba uite că se poate ! Ştiam eu că am să fug. De aceea nici nu m-am dus cu tine ; nu voiam ca tu să-mi faci vreo înlesnire. Fiecare să redobîndească singur ceea ce a pierdut, aşa ţi-am spus. Acum te rog să ai încredere. Îţi sînt prieten şi voi avea grijă ca apaşii să nu-ţi facă nici un rău.

— *Iuf !* Vrei să-mi dai o mînă de ajutor ?

— Da. Pe cuvîntul meu de cinste.

— Eu cred în cuvîntul lui Old Shatterhand.

— Crede şi nu fi neliniştit. Uită-te colo ! Ceata apaşilor s-a şi întîlnit cu cei doi oameni trimişi de mine. Au

descălecat și mă așteaptă. Voi ați dat de urmele lui Santer ?

— Am dat. Însă deocamdată nu l-am prins pe bandit.

— Dînsul vrea să ajungă în satul apașilor.

— Așa gîndim și noi ; urmele duc într-acolo. Tocmai ne ţineam de ele.

— Mare nechibzuinţă ! Apașii v-ar fi omorît pe toţi.

— Ce să fac ! Trebuie să-mi caut punga cu „medicamente" fie și cu preţul vieţii ! Ziceam să ne furișăm pînă lîngă sat. Poate am fi izbutit să punem mîna pe Santer.

— Acum o să-l prindeţi mai ușor. Vă apăr eu de primejdii. Dar asta numai dacă ne înfrăţim. Descalecă și hai să fumăm pipa păcii !

— *Iuf !* Old Shatterhand, marele războinic care a izbutit să scape de arborele morţii fără nici un ajutor, vrea să-l cinstească pe Pida cu prietenia lui ?

— Vreau ! Hai, grăbește-te, că altminteri apașii își vor pierde răbdarea.

Descălecarăm, fumarăm calumetul potrivit ritualului, după care îl rugai pe Pida să stea pe loc pînă îi voi face semn. Mă săltai iarăși în șa și pornii către ceata apașilor pe care Yato-ka îi informase între timp despre intenţiile mele. Ţinîndu-și caii de căpăstru, oamenii formaseră un semicerc la mijlocul căruia stătea Til-Lata.

Îl cunoșteam foarte bine pe acest apaș. Era, ce-i drept, foarte orgolios, dar în raporturile sale cu mine se purtase totdeauna plin de politeţe și supunere. Puteam spera deci că n-o să refuze o înţelegere cu Pida. Îi strînsei mîna, îi adresai cîteva vorbe amicale și adăugai :

— Old Shatterhand a venit de data asta singur, fără prietenul său Winnetou, căpetenia apașilor. Fraţii mei roșii vor afla de la mine toate amănuntele în legătură cu moartea mult-slăvitului lor conducător. Dar mai întîi v-aș spune ceva despre kiowașii aceștia.

— Știu ce vrea Old Shatterhand — interveni Mîna-sîngeroasă. Mi-a spus Yato-ka.

— Și ce părere ai ?

— Old Shatterhand e căpetenie și apașii îi cinstesc dorinţa. Cei zece războinici kiowași să se întoarcă fără zăbavă la corturile lor. Atunci nu ne atingem de ei.

— Și cum rămîne cu Pida, tînăra lor căpetenie ?

— V-am văzut fumînd calumetul păcii. De aceea să vină Pida cu noi și să fie oaspetele nostru cît timp vei dori tu. Pe urmă, o să-l socotim iarăși dușman.

— Bine, așa să fie. Războinicii apașilor să se întoarcă deci cu mine, ca să-l prindem pe ucigașul lui Inciu-ciuna și al fiicei sale Nșo-ci. După aceea vă voi însoţi la mormîntul lui Winnetou. *Howgh !*

— *Howgh !* făcu și apașul strîngîndu-mi dreapta spre a întări înţelegerea intervenită între noi.

Îi făcui apoi semn lui Pida să se apropie. Acesta se declară de acord cu condiţiile puse de Til-Lata și-i trimise pe cei zece kiowași înapoi, în tabăra lor. În sfîrșit, pornind-o cu toţii în jos pe malul lui Rio Pecos, călărirăm pînă spre seară, cînd făcurăm un popas.

Fiind pe teritoriul apașilor, ne puturăm îngădui să încingem un foc de tabără. Ne așezarăm în jurul focului, îmbucarăm cîte ceva și pe urmă mă apucai să descriu în amănunt moartea lui Winnetou. Relatările mele făcură o impresie profundă. Multă vreme apoi oamenii stătură tăcuţi și duși pe gînduri pînă ce ba unul, ba altul începură să-și amintească întîmplările din viaţa neînfricatului conducător. Iar eu, ascultîndu-i, retrăiam parcă întreg tragismul ultimelor sale clipe. Chiar și după ce apașii adormiră pe rînd, eu încă nu-mi găseam somnul. Mereu mă frămînta chestiunea testamentului și a comorii la care acesta se referea. Adormii abia într-un tîrziu și mă scufundai într-un vis îngrozitor. Se făcea că nuggeţii zăceau într-o grămadă uriașă cît muntele, iar Santer îi zvîrlea cu lopata în gura unei prăpăstii adînci. Eu, voind să salvez comoara, mă năpusteam zadarnic asupra banditului. Deodată, se căscă parcă pămîntul de sub noi. Făcui un salt în lături, în timp ce Santer se prăbuși cu tot aurul în abis.

Mă deșteptai scăldat în sudori. Visurile sînt amăgiri și totuși, cît fu ziua de lungă, nu reușii să mă dezbăr de gîndul că visul acesta nu era ca toate celelalte, că ascundea în el un anume tîlc...

Călărind cu toată viteza, nu făcurăm decît un scurt popas înainte de prînz. Cum Santer era desigur interesat

să dispară cît mai repede din satul apașilor, ne temeam să nu ajungem prea tîrziu.

Soarele asfințea cînd ne apropiarăm de pueblo. În dreapta se vedea monumentul funerar ridicat pe vremuri de Klekih-petra... În stînga șerpuia rîul prin care înotasem atunci nebunește ca să scap de caznele ce-mi pregătiseră apașii. De cîte ori nu vizitasem apoi acele locuri împreună cu Winnetou, amintindu-mi de vechile pățanii!

Cotirăm spre dreapta prin vîlcea și în fața ochilor mei se desfășură iarăși priveliștea „capitalei" apașilor, unde îl cunoscusem pe Winnetou și pe ai săi. Fuioare albastre de fum se înălțau în limpezimea serii — dovadă că femeile pregăteau cina. Oamenii ne zăriră de departe și Tıl-Lata, făcîndu-și mîinile pîlnie la gură, strigă din răsputeri:

— Old Shatterhand! Vine Old Shatterhand! Războinicii să-i iasă în întîmpinare!

Se iscă imediat o forfotă nemaipomenită la toate caturile marii clădiri comune. Trunchiurile de copaci ce serveau drept scări fură coborîte la repezeală. Sărirăm și noi de pe cai și începurăm urcușul pe jos. Sute de mîini fluturau în semn de bun venit. O, cît de triste erau totuși clipele acelea! Căci veneam de astă dată fără Winnetou, căruia soarta îi refuzase bucuria de a mai revedea aceste locuri atît de dragi sufletului său.

Cum spuneam încă pe la începutul acestor istorisiri, în pueblo locuia numai acea parte a tribului cu care Winnetou avea relații mai strînse, de rudenie sau de altă natură. E deci lesne de ghicit ce ploaie de întrebări mă potopi după primele cuvinte de salut. În cele din urmă reușii să mai potolesc întrucîtva curiozitatea oamenilor și mă interesai de cei doi bătrîni care cunoșteau secretul denumirilor din testament.

— E aici Inta? Trebuie să vorbesc cu el.

— E acasă — mi se răspunse. Să-l chemăm!

— Nu, lăsați-l în pace. E bătrîn și bolnav. Mă duc eu să-l caut.

Oamenii mă conduseră într-un mic lăcaș săpat în stîncă, unde își trăia zilele bătrînul războinic. Inta se bucură sincer de venirea mea și porni să-mi adreseze un lung discurs omagial pe care însă fui nevoit să-l întrerup:

— Lasă asta pe mai tîrziu! Spune-mi dacă a trecut pe la tine vreun alb.

— Da — răspunse bătrînul.

— Cînd?

— Ieri.

— Ți-a spus cum îl cheamă?

— Nu. Zicea că Winnetou i-a poruncit să nu-și spună numele.

— Și a plecat?

— Da.

— Cît a stat aici?

— O oră, după socoteala albilor.

— A venit să-ți vorbească?

— Da. Cineva l-a călăuzit pînă la mine. Dînsul mi-a arătat pe o piele semnul lui Winnetou, dovadă că era chemat să-i împlinească ultima dorință.

— Și ce voia de la tine?

— Să-i spun unde se găsește locul pe care voi l-ați numit Deklil-to.

— Și i-ai spus?

— Trebuia. Doar era porunca lui Winnetou.

— I-ai descris locul cu toate amănuntele?

— Da, și locul, și drumul pînă acolo.

— Pădurea, stînca și apa care cade de sus?

— Totul, de-a fir-a-păr...

Bătrînul nu avea în fond nici o vină. Nu făcuse decît să respecte totemul veneratului său conducător plecat dintre cei vii.

— Spune-mi, calul albului era istovit sau nu prea? îl mai întrebai pe Inta.

— De loc. Cînd l-a încălecat, a luat-o la goană ca și cînd n-ar fi venit de la drum.

— Albul a mîncat cumva la tine?

— A mîncat ceva la repezeală. Mi-a cerut și niște fire, ca să facă din ele fitil.

— Aha! Și i-ai dat?

— Desigur.

— Ce nevoie avea de fitil?

— Nu mi-a spus. I-am dat și o grămadă de pulbere.

— Ce fel de pulbere? Pentru armă?

— Nu. Cică trebuie să arunce ceva în aer.

Ai văzut unde ţinea pielea cu semnul lui Winnetou ?

— Într-o pungă cu „medicamente". M-am şi mirat de unde o are, că doar feţele palide nu cred ca noi.

— *Iuf !* exclamă deodată Pida, care stătuse tot timpul tăcut lîngă mine. Va să zică mai are punga la el ! E a mea ! Mi-a furat-o !

— Zău ? se miră Inta. E cumva hoţ ?

— Mai rău decît hoţ.

— Păi, cum de avea la el semnul lui Winnetou ? !

— Tot de furat ! El i-a ucis pe Inciu-ciuna şi pe Nşo-ci. Îl cheamă Santer.

Bietul bătrîn încremeni. Iar eu îl lăsai singur cu spaima şi cu remuşcarea lui.

Aşadar nu numai că nu-l ajunserăm din urmă pe Santer, dar nici măcar nu ne apropiasem de el. Eram cît se poate de amărît. Atunci Mîna-sîngeroasă ne propuse :

— Să nu mai întîrziem. Mai bine ne luăm după el chiar acum. Poate să-l mai ajungem pînă la „Apa-întunecată"...

— Să plecăm aşa, neodihniţi ? Adevărat că-i lună plină şi am putea mîna toată noaptea.

— Eu, unul, n-am nevoie de somn.

— Dar Pida ?

— Eu nu ştiu ce-i aia pace pînă nu-mi găsesc punga cu „medicamente" — răspunse acesta hotărît.

— Bine. Atunci să îmbucăm ceva şi să schimbăm caii. Îl las şi pe-al meu aici. Nici n-aş avea răbdare să stau pe loc. Dacă banditul şi-a făcut rost de fitil şi pulbere, înseamnă că pune la cale o explozie. Atunci tot planul nostru ar fi dat peste cap. Trebuie să ne grăbim !

Bineînţeles că apaşii din pueblo ne rugară stăruitor să mai stăm, să le mai povestesc despre Winnetou, despre ultimele noastre isprăvi şi despre moartea lui. Amînai însă totul pînă la întoarcerea noastră.

După nici două ore de la sosire călăream din nou pe cai odihniţi şi aprovizionaţi cu de toate — Til-Lata, Pida, eu şi douăzeci de războinici apaşi. Til-Lata stăruise să luăm cu noi o escortă atît de numeroasă, deşi teritoriul pe care urma să-l străbatem aparţinea tribului înrudit al mimbrenjoşilor, de care nu aveam a ne teme.

Pînă la „Apa-întunecată" aveam de parcurs cel puţin şaizeci de mile geografice, din care o bună parte, şi mai ales în apropierea ţintei, pe un teren stîncos, foarte dificil. În asemenea condiţii cinci mile pe zi însemna foarte mult. Deci la un loc douăsprezece zile.

Urmele lui Santer nu ne interesau de fel. Căutîndu-le, n-am fi făcut decît să ne irosim timpul. Drumul îmi era doar binecunoscut de cînd îl bătusem alături de Winnetou. Mai mult ca sigur că şi Santer, dirijîndu-se după indicaţiile bătrînului Inta, apucase pe acest drum. Iar dacă s-a abătut cumva de la el, faptul nu era decît în favoarea noastră.

Timpul trecu fără nimic demn de relevat pînă ce, în a unsprezecea zi, ne întîlnirăm cu doi indieni, tată şi fiu. Pe bătrîn îl cunoşteam : era un mimbrenjo, care pe vremuri ne procurase carne, mie şi lui Winnetou. Omul mă recunoscu la rîndul său, îşi struni calul şi exclamă plin de bucurie :

— Ce-mi văd ochii ! Old Shatterhand ! Mai trăieşti, n-ai murit ?

— Şi de ce să fi murit ?

— Păi, cică te-ar fi împuşcat siucşii...

Bănuind că omul se întîlnise cu Santer, îl întrebai :

— De unde ai auzit asemenea lucru ?

— Din gura unui alb. Dînsul ne-a povestit cum şi-au pierdut viaţa şi Old Shatterhand, şi Winnetou. Puteam să nu-l cred ? Doar avea asupra lui semnul lui Winnetou şi chiar punga lui cu „medicamente" !

— Şi totuşi te-a minţit. Uite că mai sînt în viaţă !

— Atunci nici Winnetou n-a fost ucis ?

— Cu el, din păcate, s-a sfîrşit... Dar cum de te-ai văzut cu albul acela ?

— A venit chiar în tabăra noastră. Căuta un cal că al lui era sfîrşit de oboseală. Ne-a rugat să-i dăm şi o călăuză spre Deklil-to, adică „Apa întunecată". Mie mi-a dat în schimbul unui cal punga cu „medicamente" a lui Winnetou. Pe urmă eu şi feciorul meu l-am călăuzit pînă acolo. S-a uitat dînsul ce s-a uitat şi ne-a spus că e bine, că acolo e locul căutat.

— Dar pe tine te-a tras pe sfoară. Unde-i punga ?

— O am aici.
— Arat-o, te rog.
Omul o scoase dintr-un buzunar al șeii. Pida nu mai putu de bucurie și întinse mîna după ea. Bătrînul, însă, nici gînd să-i dea punga. Și astfel se stîrni o scurtă harță căreia îi pusei capăt lămurindu-l pe bătrîn :
— Să știi că punga e a lui Pida, tînărul șef al kiowașilor, aci de față. Winnetou nici n-a pus vreodată mîna pe ea.
— Trebuie că te înșeli ! făcu omul contrariat.
— Crede ce-ți spun : o știu foarte bine.
— Și numai de dragul pungii i-am dat un cal de toată frumusețea și am mai făcut și atîta drum cu el !
— Avea omul nevoie de un cal bun pentru că se știa urmărit. Te-a mințit, ca să faci schimbul.
— De n-ai fi Old Shatterhand, zău dacă te-aș crede ! Va să zică să dau înapoi punga ?
— Neapărat.
— Bine ! Dacă-i pe-așa, atunci mă întorc și-l omor, mincinosul naibii !
— Poftește cu noi ! Să-i scurtăm împreună zilele !
Omul ni se alătură fără altă vorbă. Cînd îi zugrăvii pe scurt cine anume e Santer și cîte are pe conștiință, indianul se căi amarnic pentru faptul că-i dăduse un cal și-l mai și călăuzise pînă la țintă — căci numai așa banditul își putu menține avansul față de noi.
Pida era fericit că reintrase în posesia „medicamentului", care nici nu suferise vreo stricăciune. Scopul era atins. Pe cînd eu... ?
A doua zi ajunserăm la malul lacului, dar abia către seară, cînd nu mai era nimic de făcut. Poposirăm liniștiți la adăpostul copacilor și nu aprinserăm nici un foc. Santer nu le spusese celor doi mimbrenjos ce anume caută acolo. Îi expediase scurt, afirmînd că nu mai are nevoie de ei.
Venind dinspre Rio Pecos, tăiaserăm colțul din sud-vest al lui New-Mexico și ne aflam acum în Arizona, unde se întîlnesc cele două teritorii ale triburilor mimbrenjos — respectiv ghilenjos — acesta din urmă de asemenea înrudit cu apașii. Pămînturile sînt aici aride și triste. Stînci după stînci, piatră și iar piatră ! Doar în locurile străbătute de rîuri crește o vegetație deasă, bogată, care însă nu trece

mult dincolo de malul propriu-zis. Fără aceste ape care dăruiesc umezeală pămîntului din preajma lor, soarele ar pîrjoli și ucide totul. Păduri aproape că nu există. Numai aici, în locul unde ne aflam, natura parcă făcuse o excepție.
Cîteva izvoare umpluseră aici fundul unei văi și formaseră un iezer întins. Noi ne aflam pe țărmul de răsărit al iezerului. Țărmul, bogat împădurit jur împrejur, se înălța drept și maiestuos, împrumutînd apei acel luciu închis, profund, care ne făcuse s-o denumim „Apa întunecată", în timp ce mimbrenjoșii îi spuneau „Lacul negru". Cel mai înalt dintre țărmuri era cel nordic. O stîncă golașă se desprindea din el, suspendată parcă deasupra apei. Șuvoaiele coborîte de pe culmile din spatele ei o sfredeliseră cu timpul, croindu-și cale în adînc și țîșnind ca printr-un furtun uriaș de la o înălțime de cel puțin o sută de picioare. Aceasta era cascada pomenită în testamentul lui Winnetou. Exact deasupra ei se vedea o grotă de piatră la care pe vremuri nu putusem ajunge, dar pe care Winnetou probabil că o vizitase mai tîrziu. Și încă și mai sus, deasupra grotei, ieșea în afară partea de sus a stîncii ca o streașină colosală și nemaipomenit de grea, încît era de mirare că nu se prăbușise încă din înalt.
Pe dreapta acestei stînci și strîns lipită de ea, se înălța o a doua stîncă, unde vînasem pe vremuri un urs cenușiu. De aceea Winnetou o botezase Te-sos, adică „Stînca-ursului". Toate acestea le spun pentru o mai bună cunoaștere a situației în care ne aflam.
Se apropia clipa hotărîtoare și gîndul la ea mă făcu să nu dorm decît foarte puțin. Abia se crăpă de ziuă, că ne și apucarăm de căutat urmele lui Santer. Nu se vedea nimic. Mă hotărîi deci să urc mai sus, unde banditul trebuie să fi căutat comoara. Nu luai cu mine decît pe Til-Lata și pe Pida. Ne îndreptarăm spre păduricea de molizi de care pomenea Winnetou în testament și urcarăm pînă la „Stînca-ursului". „Acolo descaleci și te cațări...", cam așa scria în testament. Mai mult nu apucasem să citesc din el. Unde să mă cațăr ? Probabil sus, la grotă. Trebuia încercat. Peretele era foarte abrupt, dar nu cu totul inaccesibil. Astfel, urcînd cu greu, ajunserăm în sfîrșit sub grotă, pe stînga ei. Mai departe nu mergea. Dacă exista totuși vreo cale de

acces, însemna că, necunoscînd restul indicaţiilor cuprinse în testament, nu dădusem de această cale.

Mă gîndeam tocmai să cobor din nou cînd, deodată, se auzi o detunătură şi un glonţ şuieră pe lîngă umărul meu muşcînd din stîncă. Şi în aceeaşi clipă răsună un glas venind de sus :

— Cîine, iar eşti liber ? Credeam că numai kiowaşii vin pe urmele mele. Cară-te în iad !

Nici al doilea glonţ nu mă nimeri. Privirăm în sus : Santer stătea la gura grotei.

— Vrei testamentul, hai ? Te ispiteşte comoara ? rîse el batjocoritor. Prea tîrziu, şmechere ! Sînt de mult aici şi fitilul e aprins. Arde, m-auzi ? ! Nu capeţi nimic, absolut nimic ! Şi aurul destinat fundaţiilor alea tîmpite tot eu am să-l înghit !

Se porni apoi pe un rîs isteric, nestăpînit, după care adăugă :

— Nu cunoşti drumul, precum văd ? ! Şi nici la vale nu mai ştii cum s-o iei ! Am să car tot aurul fără să-mi puteţi face nimic. Degeaba v-aţi ostenit, ha-ha-ha ! De astă dată v-am luat caimacul !

Ce era de făcut ? Banditul stătea sus, lîngă comoară, iar noi nu puteam ajunge pînă la el. Poate că în cele din urmă am fi găsit drumul, dar pînă atunci Santer ar fi dispărut cu pradă cu tot... Pe de altă parte, din locul unde ne aflam era aproape imposibil să-l împuşti, deşi de astă dată aş fi făcut-o fără nici un fel de şovăire. Mă lăsai deci ceva mai în jos, încet, cu atenţie, şi-mi scosei carabina de pe umăr.

— Ia uite potaia, vrea să mă împuşte ! rînji Santer de sus. Aici n-o să-ţi meargă ! Stai să vezi !

Dispăru pentru cîtva timp, ca să apară apoi şi mai sus, tocmai pe streaşina de piatră. Se opri la marginea ei. Privind de jos, cît pe ce să mă apuce ameţeala : banditul ţinea ceva alb în mînă !

— Căscaţi ochii ! Uite că nu-mi mai trebuie : îl ştiu pe de rost. Ducă-se naibii ! Îl arunc în lac, iar voi, ha-ha-ha, rămîneţi cu buzele umflate !

Rupse filele bucăţi-bucăţi şi le împrăştie în aer. Şi bucăţile se legănară multă vreme ca nişte fluturi albi pînă ce atinseră faţa lacului. Testamentul, cuvîntul cel din urmă al marelui Winnetou, fusese distrus. Ceea ce simţeam acum

nu se mai putea numi nici ciudă, nici mînie, nici regret. Mi-ar trebui un cuvînt mai crîncen decît toate.

— Mişelule ! urlai de jos către Santer. Fii atent la cele ce-ţi spun !

— Mă rog, cu plăcere ! făcu el ironic.

— Inciu-ciuna îţi trimite salutări !

— Mulţumesc.

— Şi Nşo-ci !

— Oh, mulţumesc ! Sînt încîntat !

— Dar pentru ceea ce urmează, n-o să-mi mai mulţumeşti. Mori, scîrnăvie, în numele lui Winnetou ! ! !

Dusesem de astă dată la ochi doborîtorul de urşi. Cu el ţinteam mai sigur. Trebuia cu orice preţ să-l nimeresc pe bandit ! De obicei nu ocheam decît o fracţiune de secundă. Dar... ce-i asta ? Îmi tremură mîinile ? S-a mişcat Santer din loc ? Se clatină stînca. Ce s-a întîmplat ? Nu reuşeam să mă fixez asupra ţintei...

Dumnezeule, stînca se clătina ! Şi o bubuitură surdă, grea, cutremură deodată depărtările. Grota, ca o nară de monstru, suflă fumul în văzduh şi, ca împinsă de un gigant, streaşina de piatră se înclină deasupra grotei, tot mai mult, tot mai adînc, cu Santer sus, agitîndu-şi desperat braţele şi urlînd după ajutor. Apoi, pierzîndu-şi ultima rezistenţă, colosul trosni sălbatic şi se rostogoli ca într-o viziune de coşmar de-a dreptul în lac ! Sus, la locul exploziei, pulberea mai juca în aer ca un abur albicios.

Privisem totul cu groază şi în tăcere.

— Iuf ! exclamă Pida înfiorat de cele văzute. Marele Spirit l-a judecat şi a rupt stînca de sub el.

Til-Lata arătă spre apele răscolite ale lacului care, în clipa aceea, părea un cazan imens în plin clocot. Palid la faţă, în ciuda tenului său bronzat, căpetenia apaşilor rosti :

— Spiritul rău l-a tras în jos înecîndu-l în apa care fierbe. S-a dus şi nu se mai întoarce în vecii vecilor. Era un blestemat !

Îl ascultai tăcut ; nici nu eram în stare să vorbesc. Visul meu ! Da, visul acela năprasnic ! Aurul ce se prăvale în abis ! Şi ce sfîrşit pentru Santer ! Iată dar că şi în această clipă supremă fusesem scutit să-l omor cu mîna mea. S-a judecat el însuşi dînd foc fitilului. Călăul care nimicise atîtea vieţi şi-a fost pînă la urmă propriul său călău.

Jos, lîngă lac, apașii discutau și gesticulau însuflețiți. Pida și Til-Lata coborîră să vadă dacă leșul lui Santer ieșise cumva la suprafață. Dar nu se zărea nimic. Colosul de piatră îl proiectase în adînc, într-un mormînt invizibil.

Pînă și pe mine, om cu nervii tari și greu de zdruncinat, mă cuprinse o stare de slăbiciune și de amețeală, încît trebuii să mă așez și să închid ochii. Și tot mai vedeam parcă tabloul acela înfricoșător, teribila dislocare a stîncii și prăbușirea ei. Și încă mai auzeam parcă strigătele de ajutor ale lui Santer.

Cum de se petrecuseră toate astea? Probabil că efectul catastrofal al exploziei se datora unei măsuri de prevedere luată de Winnetou. Descrierea ascunzătoarei, ca și a felului cum trebuia umblat la intrarea ei vor fi fost astfel făcute în testament încît nimeni în afara mea să nu le poată înțelege decît greșit. Winnetou așezase acolo o mină căreia impostorul, din pricina greșitei înțelegeri a textului, avea să-i dea foc fără să întrevadă că aceasta înseamnă propria sa pieire. Dar cum stăteau lucrurile cu comoara, cu aurul? Se mai afla oare sus, sau se prăvălise o dată cu stînca în fundul lacului?

La urma urmei, soarta nuggeților mă interesa prea puțin. În schimb pierderea pe veci a testamentului, această sacră amintire lăsată de Winnetou, mă lovea extrem de dureros. Gîndul că aș putea să recuperez măcar o parte din bucățile risipite aiurea îmi reînvie la un moment dat energia. Sării de la locul meu și coborîi cît putui de repede în vale. Da, parcă se vede licărind o hîrtie pe fața lacului. Fără să preget, mă dezbrăcai, sării în apă și înotai în direcția respectivă. Era într-adevăr o părticică din testament! Străbătui apoi lacul în lung și-n lat, căutai peste tot înfiorat de speranță, pînă mai găsii încă trei astfel de bucăți.

Aceste resturi ale testamentului le așezai la soare ca să se usuce, după care dădui să descifrez scrisul lățit, spălat și cenușiu. Firește că nu reușii să dezleg ceva precis. Cu mari eforturi adunai următoarele cuvinte: ...„să capete jumătate... fiindcă sărăcia... stînca va crăpa... vei împărți... fără răzbunare..."

Asta era tot. Ca și nimic, și totuși suficient pentru a ghici măcar o parte a conținutului. Ascunsei aceste patru petice de hîrtie ca să le păstrez cu toată sfințenia.

Mai tîrziu, după ce-mi regăsii echilibrul sufletesc, reîncepui cercetările. Cîțiva apași porniră să facă ocolul lacului, ca să caute calul lui Santer; trebuia să-l găsim, altminteri — fiind desigur legat — s-ar fi prăpădit de foame și de sete. Alții urcară cu noi spre grota care nu mai exista de fapt, ca să ne ajute să găsim eventual aurul. Pierdurăm în van cîteva ceasuri, pînă ce-mi amintii aproape cuvînt cu cuvînt cele citite în testament. Ultima frază nu-mi ieșea din cap: „Acolo descaleci și te cațări..." Mă izbea mai ales cuvîntul „cațări". E drept că „a te cățăra" înseamnă de obicei să urci pe o înălțime, mai ales pe una foarte povîrnită, dar te pomenești că nu era vorba de așa ceva. Nu cumva Winnetou se referise la un copac? Într-adevăr, chiar la marginea stîncii creștea un molid înalt și gros. N-o fi ăsta? Mă cățărai pînă-n vîrf. De acolo mă săltai pe buza stîncii, care era mai lată decît părea de jos. Și iată, trecînd de un colț, zării un drum, o potecă de vreo doi coți lățime, ce ducea prin spatele stîncii, prelungindu-se apoi în sus spre o nouă streașină de piatră născută prin prăbușirea celei dintîi. Acolo mă întîmpină un vălmășag haotic de bolovani și dărîmături prin care totuși se vedea ceea ce pînă nu de mult fusese fundul grotei. Dacă aurul nu se găsea cumva îngropat sub fundul acesta, dacă Winnetou îl ascunsese în pereții grotei — atunci nu mai era nimic de sperat. Atunci toată comoara se prăbușise în adîncul lacului.

Îi mobilizai pe apași să mă ajute la căutat. Răsturnarăm bolovănișul, răscolirăm totul pas cu pas, dar nicăieri nu se ivi vreun semn lămuritor. Eram cu toții bărbați deprinși să ne orientăm după cel mai neînsemnat indiciu, după orice amănunt; aici însă toate eforturile se dovedeau inutile și perspicacitatea noastră de prisos.

Către seară făcurăm drumul înapoi, în jos. Între timp reveniră apașii trimiși în căutarea calului lui Santer. Îl găsiseră. Scotocii prin cobururile șeii: nu conțineau nimic.

Mai zăbovirăm încă patru zile la „Apa întunecată", mereu încordați și frămîntați, căutînd zadarnic o soluție care

să ne conducă la descoperirea comorii. Sînt convins că, dacă aurul ar fi rămas sus, la locul lui, nu se putea să nu-l găsim. Dar pesemne că uriașul tezaur zăcea pe fundul lacului lîngă insul avid și crunt care pierise năprasnic chiar în momentul cînd își credea visul împlinit.

Ne înapoiarăm astfel fără nici un rezultat la „reședința" apașilor de la Rio Pecos, aducînd cu noi măcar consolarea că Inciu-ciuna și frumoasa Nșo-ci fuseseră în sfîrșit răzbunați.

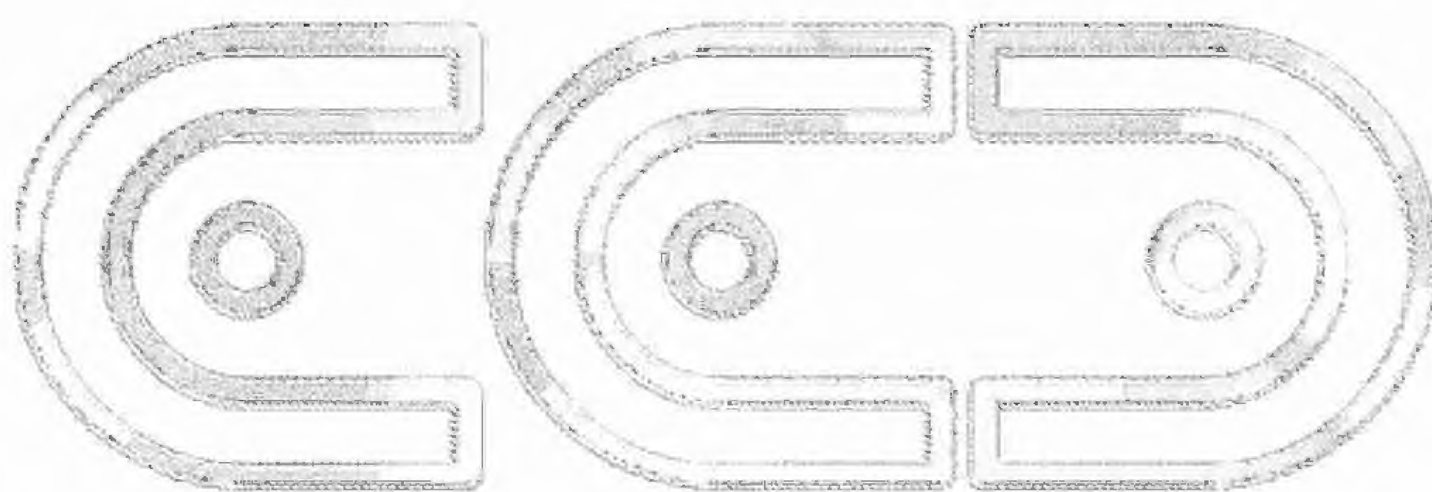
Așa pieri testamentul gloriosului Winnetou, fiul vrednic al apașilor, căruia nu i-a fost dat să ducă la bun sfîrșit înalta misiune ce-și asumase și din care își făcuse scopul suprem al vieții. Ca foile rupte din testament și risipite în cele patru vînturi, așa rătăcește fără răgaz și pace străvechiul său neam pe uriașele întinderi de pămînt ce-i aparținuseră cîndva.

Dar cel ce se oprește în munții Ventrei-Mari, la rîul Metsur, lîngă mormîntul marelui apaș, își spune cu respect și pietate : „Iată, aici doarme Winnetou, un om roșu, un om minunat !" Și noile generații de oameni albi, cu simțul dreptății mult evoluat, trecînd prin preriile Vestului sălbatic, prin fața munților săi semeți, vor rosti cîndva cu gravitate : „Aici odihnește un vlăstar al rasei roșii care n-a ajuns mare fiindcă nu i s-a îngăduit să ajungă !..."

Sfîrșit

CUPRINS

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

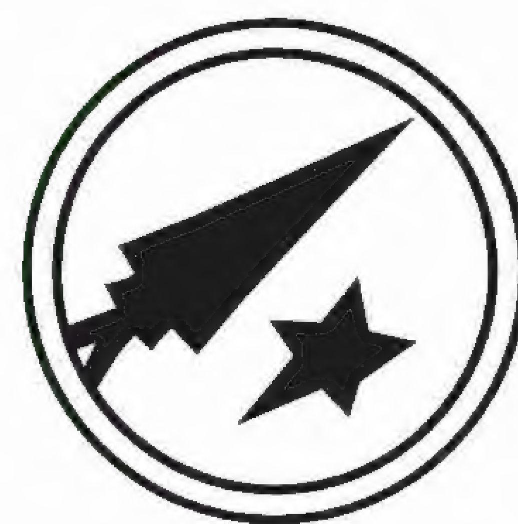

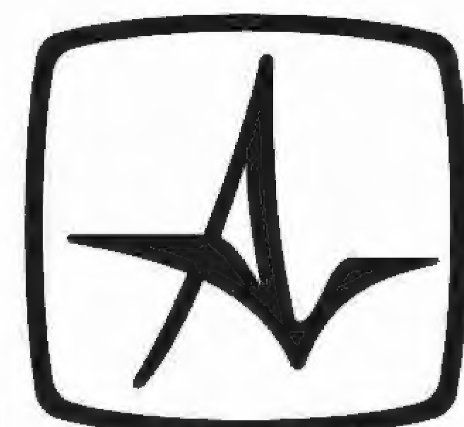

și

CAT Graur

Antwerpen

2024

